C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Neff_Ondrej-Tma_2.pdb

PDB Name: Neff - Tma 2.0
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 3.3.2007
Modification Date: 3.3.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Ondřej Neff - Tma 2.0

2003

Úvodem a na vysvětlenou.
Ve sborníku Tři eseje o české sci-fi jsem fantastickou literaturu charakterizoval coby literární laboratoř. Vždycky jsem ji tak bral. Sci-fi je pro mě křivule, vhodné to slovo! Pokřivuje pohled na svět, ale bez libovůle, pokřivuje ho podle zásad lomu světla a úhlu pohledu. I když je výsledek sebe více bizarní, to „za křivulí" je svět reality.
Takže tedy Tma, verze 2.0. Když jsem nultou, povídkovou verzi začal v polovině devadesátých let psát, věřil jsem ještě, že státy jsou řízeny v podstatě slušnými lidmi, kteří mají nějaké ideály a snaží se posouvat věci a děje správným směrem. Ve stejném duchu jsem napsal román Tma. To, co se u nás dělo po roce 1997, mě zbavilo iluzí. Přestal jsem si myslet, že kdyby „nastala tma", mocní by se snažili ji rozptýlit, odstranit, najít nové pozitivní řešení situace, vybudovat východisko. Ne. Oni by se přizpůsobili a využili by krize ke svému prospěchu.
Z druhé poloviny původní Tmy tedy nezbylo skoro nic. Nepřepracoval jsem ji. Prostě jsem ji zahodil a napsal jsem nový text, s dalšími novými figurami a zcela novým řešením, proč vlastně ta zatracená elektřina přestala fungovat. Budu zvědav na reakci, co mi řeknou lidé, kteří četli původní verzi a prolistují tuto druhou. Třeba se mýlím v úsudku, ale i to je výsada laborantova. Může se podívat do křivule chybně, ze špatného úhlu a spatří šalebný obraz.
Přiznám se, že bych si moc přál, abych se v tomto případě mýlil.
Ondřej Neff Praha, listopad 2003

Poznámka:
Děj se odehrává v paralelním světě. Veškeré podobnosti s reáliemi našeho světa jsou fiktivní, politická situace v románu je smyšlená a nemá smysl srovnávat osoby a děje zde vylíčené se situací v našem světě. Bránit vám v tom však nemohu.
Autor

Prolog
KLAP!
Od toho okamžiku ve všech technických zařízeních na planetě Zemi vodiče nebyly schopné vést elektrický proud.

Kapitola první

1.1
Ve středoevropském časovém pásmu přestala elektrická energie fungovat v patnáct hodin šestnáct minut dvaadvacet vteřin letního času. Byl pátek 17. dubna 1998, datum, od kterého se měla počítat nová historie lidstva.

1.2
Pro Katku nezačal pátek nejlíp.
V noci se pomočila, poprvé po dlouhé době. Trápily ji létací sny, viděla v nich tváře čertů, čerti se kolem ní honili a chtěli s ní mluvit, volali na ni a neslyšela je, bylo to strašné napětí a okamžik, kdy močila pod sebe, pro ni znamenal úlevu.
On nemá rád, když se Katka pomočí. „Debile!" křičel na ni.
„Svinskejmongolskejdebilepochcanej!"
Katka se podívala na druhou stranu místnosti. Na matracích vedle výlevky viděla kyprý šedorůžový obrys. To je Ona.

Spí.
Katka nasála nozdrami plochého nosíku vzduch. Poznala ty vůně a pachy a pochopila, co se stalo. Vodičky. Ona pila hodně vodiček, červené a hnědé a bílé, pak jí bylo špatně a z úst vypouštěla vodičky do výlevky a asi taky na zem, však se to všude kolem matrací leskne a bělá. Ona teď spí a hned tak něco ji neprobudí.
Katka vyděšeně zamrkala a zkusila si přetáhnout přikrývku přes hlavu. Škubnutím ji z ní strhl. Měla dnes špatný den. On se pohnul tak nešikovně, že ho rukou uhodila do pytlíku v rozkroku. Nechtěla to udělat. Ani za nic na světě by to naschvál neudělala. Věděla, že Ho to bolí a On se pak strašně zlobí.
Udeřil ji přes obličej.
„Sviněkurvomongolská!"
Otočil se k Ní.
„Vidělastumalousvinicomiudělala?" křičel směrem k šedorůžové mase, zachumlané do zelených houní.
„Praštilaměnaschválpřeskoule!"
Jak tak křičel, z úst mu vycházely pachy. Taky pil hodně vodiček.
Po další ráně jí praskl horní ret.
Skláněl se nad ní. Popadl ji za vlasy a vyvlekl z postele.
„Sviněpochcanášpinavámongolská!" řval. „Játěnaučím!"
Znovu bolest.
On ji dovlekl k výlevce, pořád ji držel za vlasy, bradou dosáhla sotva k okraji, z výlevky páchly vodičky a všechno to, co má Ona v bříšku, než jí to vyteče ven.
Kolem zápěstí jí omotal provaz a přivázal ji ke kohoutku.
„Játěnaučímčistotěsviněmongolská!" křičel On. „Jájsemtvůjotec!"
Otec. Zvláštní slovo, otec.
Zvláštní? Strašné!
Ještě horší než svině.
Svině, to jsou ony dvě, Katka a taky Ona.
Kdežto otec, to je On.

1.3
Elektrony nezmizely ze světa. To ani nejde, časoprostor se bez nich neobejde a žádná moc na kterékoli jeho úrovni na tom faktu nic nezmění. Jen se změnily vlastnosti vodičů. Dost podstatně. Prostě přestaly vodit proud. Chemických a biochemických pochodů se to netýkalo. Došlo jen k tomu, že přestalo fungovat to, čemu se hrubě a prakticky říká elektřina.
Elektrárny atomové, uhelné, plynové, na topný olej, vodní, přílivové, větrné, solární, geotermální a vůbec všechny přestaly produkovat elektrickou energii. Zmrtvěly všechny baterie a akumulátory. Na Zemi dolehla elektrická smrt.

1.4
Rodina Hřivnáčova, či spíš její zbytek, otec Jindřich, jeho žena Růža a nejmladší dcera Kateřina, nejstarší potomek, osmnáctiletý Mirek, totiž seděl v ruzyňské vazbě pro podezření z loupežného přepadení, a prostřední dcera, šestnáctiletá Evelyna, jejíž tmavá pleť zpochybňovala Jindřichovu paternitu, se pohybovala v oblasti vymezené škarpami mezinárodního silničního tahu E 55, elektrotechnickou smrt onoho osudného dne nepocítila.
Hřivnáčovi žili v přízemí vybydleného domu v košířských Buďánkách, nápadného velikým nápisem KOUKALE PADÁM I NA TVOU HLAVU, a dobrodiní elektrického proudu nevyužívali od loňského léta.
V danou chvíli na tom byl hůř Honza Kryl, osmadvacetiletý inženýr - chemik, zaměstnaný jako technik u firmy Teston, specializované na výrobu radioaktivních látek užívaných při diagnostice nádorových onemocnění.
Bydlel v druhém patře omšelého prvorepublikového domu v Bubenské ulici, v jednopokojovém bytě, pohodlně zařízeném pro potřeby mladého svobodného muže s vyhraněnými zájmy.
Osudného pátku odpoledne byl v předsíni svého bytu a seřizoval přehazovačku shimano na svém kole olpran. Na práci si svítil silnou montážní lampou.
Otevřenými dveřmi poslouchal zpěv Pavarottiho a jeho přátel z beden fisher, připojených k zesilovači Sony F470, potažmo CD playeru téže značky.
Řetěz kola mlaskavě klouzal po ozubených kolech a Honza si připadal jako kdysi, když byl malý kluk a hrál si s přehazovačkou favorita staršího brachy Tondy. Tenkrát se díval na polozávodní favorit jako na technický zázrak. Tonda mu nechtěl dovolit, aby na něj sáhnul, natož aby si hrál s přehazovačkou. Jseš malej, rozbiješ to, říkal. Honza si přál, aby byl velkej. Až vyroste, Tonda mu favorita půjčí. Pak vyrostl a Tonda mu ho nikdy nepůjčil. Když byl ještě starší, pochopil, o co šlo. Tonda vůbec nestál o favorita, kolo ho nudilo. Nechával ho na dešti, nikdy nepromazal řetěz grafitem, bovdeny měl zarezlé, gumičky brzd omydlené.
Na favoritu ho bavila jediná věc: úporná Honzova touha si sáhnout, později se svézt. Snad právě tohle všechno v Honzovi vypěstovalo tak vášnivou lásku k jízdě na kole.
Tonda byl teď tloustnoucí pětatřicetiletý ženáč se dvěma dětmi, majitel automobilu favorit, kysající při pomyšlení, že si koupil nové auto těsně před tím, než škodovka přišla se svou felicií.
Taky ho ponižovalo, že Honza auto nechtěl a nepotřeboval. Díky bratrovi se Honza postavil na vlastní nohy dřív, než odpovídalo věku. Někdy to, pravda, až přeháněl - v šestnácti začal trénovat karate a dosáhl stupně druhého hnědého pásku těsně před tím, než šel na vojnu, samozřejmě k průzkumákům.
Už nikdy se nenechám buzerovat, zapřísahal se. Předsevzetí nenaplnil stoprocentně. Hned po vojně narazil na Moniku

a oženil se s ní. Naštěstí v sobě nesl od dětství pěstovanou signalizaci proti buzeraci. Rozpoznal ji u Moniky dřív, než se stačila pořádně rozvinout, a rozvedl se o dva roky později. Měl teď vlastní byt, vlastní kolo, vlastní práci, vlastní holku, kterou si držel pořádně od těla.
Dobrý. Byt malej, třetí kategorie, jenže nikdo ho nebuzeroval s činží. V sedle kola se mohl jen smát buzeraci, jíž jsou vystaveni automobilisti. Dělal práci, kterou uměl jen málokdo, a protože byla celkem bídně placená, nikdo se mu na flek necpal, zase o buzeraci míň. A ta holka? Kdyby začala buzerovat, půjde. To je v životě hlavní, nenechat se buzerovat.
Řetěz olpranu pomlaskával po zubech a Honzovi se zdálo, že šeptá do Pavarottiho zpěvu: „Tonda, blbec, Tonda, blbec!"
V patnáct hodin šestnáct minut dvaadvacet vteřin zhasla Honzovi montážní lampa a Pavarotti přestal zpívat.
Roztočené zadní kolo olpranu se otáčelo setrvačností dál a řetěz pokračoval v posměšném šepotu:
„Tonda, blbec, Tonda, blbec!"
Honza měl oči přizpůsobené elektrické záři a teď bezmocně mžoural. Kolo olpranu se pomaličku přestalo otáčet a oči si přivykly šeru předsíně.
Vstal, otevřel pojistkovou skříňku a nahmatal bakelitové hřbítky jističů. Byly v pořádku, žádný nečouhal.
Zase vypnuli elektriku, pomyslel si. Jak by ne. Praha je rozkopaná vinou idiota starosty Koukala. Každou chvíli bagr přerve kabel a půl města je bez proudu. Zavolám Markétě a zeptám se jí, jestli to u nich svítí. Třiadvacetiletá Markéta Panušková byla Honzova současná dívka. Držel ji na dlouhém laně. Už s ní chodil déle než rok, jenže po zkušenostech z manželství s Monikou se myšlence sňatku bránil stejně tvrdě jako koupi automobilu.
Markéta byla rozumná. Včas to pochopila a o žádné nátisky v tomto směru se nepokoušela. Jiné holky se naštvaly, když zjistily, že jim Honza nedovolí u něho přespat do rána a drží se hesla „bič a pryč".
Byl v tom směru tak důsledný, že si vybíral řezivo v oblasti Letné a Holešovic. Stromovka a Letenské sady na západě, ohbí Vltavy na východě. To bylo jeho teritorium, kam ještě byl ochoten večer po „pohlavních hodech", jak tomu říkal, holky vozit taxíkem.
Markéta byla naprostou výjimkou, protože bydlela na sídlišti na Spořilově. Vztah skončil málem dřív, než začal. Jo, ty bydlíš na Spořilově, protáhl tehdy Honza obličej. Pochopila okamžitě, oč jde. Mám auto, usmála se na něho a okamžitě byla „ruka v kalhotkách".
Taková byla Markéta, věcná, soběstačná, cílevědomá. Podezíral ji dokonce, že o závazky upřímně nestojí, že patří k tomu typu holek, které berou vztahy po mužsku, chtějí se pobavit a zapíchat si a víc nic, protože mají svoji práci, vydělávají prachy a sňatek a nedejbože haranti by jim udělali škrt přes rozpočet. Takový postoj ho sice v nitru duše trochu štval, bylo v něm dost mužské ješitnosti, jenže rozum u něho vždycky převládal a dokázal držet city a citečky pod pokličkou. Právě proto to s ní vydržel tak dlouho.
Sáhl na horní desku skříňky s nářadím a uchopil sluchátko bezdrátového telefonu panasonic, které tu leželo pěkně po ruce. Přístroj byl hluchý. „Já pitomec," zabručel polohlasně.
Bezdrátové telefony jsou napájené přes trafo ze sítě. Jakmile Koukal vypne proud, jsou k ničemu. Ve skříňce měl schovaný klasický telefon. Naštěstí ho nezahodil, když si koupil cordless. Ten je na elektrickém proudu nezávislý, napájí ho telefonní síť, takže funguje, i když proud vypadne. Ve skříňce byla tma, popadl tedy baterku, aby si dovnitř posvítil.
Baterka na tom byla stejně jako panasonic. Byla mrtvá.
„Jestli ten blbej telefon nebude taky fungovat, až ho najdu, vážně se naštvu," sdělil olpranu.
Po hmatu telefon našel, odnesl ho do vedlejší místnosti, odpojil kabel panasonicu ze zásuvky, zapnul klasickou teslu a přiložil sluchátko k uchu.
Ticho, naprosté. Jako kdyby si přiložil k uchu borové poleno. Ze sluchátka nic nešumělo, nepraskalo, jako to bývá při poruchách sítě.
„Krucinál," komentoval. Zmocnil se ho neklid. Tohle by se kolu nemohlo stát, pomyslel si a málokdy měl takovou pravdu.
Proč se rozčiluješ, oslovil sám sebe. Protože blbec Koukal vyhodil pojistky v elektrárně a navíc odprásknul telefonní centrálu?
Bylo to divné. Honza Kryl býval vždycky kliďas. Věděl to o sobě a oceňoval to sám na sobě. Proč se teď chovám jako hysterka, jako Monika? divil se sám sobě.
Pomaličku otáčel hlavu k oknu. Uvědomil si, že se odtud ozývají nějaké divné zvuky.

1.5
Mlácení spratka Jindru Hřivnáče unavilo. Holka vypadala srandovně, jak byla uvázaná ke dřezu. V slabinách ho to nutkavě tlačilo. Mlácením holčičky se příjemně vzrušil a teď musel přetlak uvolnit. Přiklekl ke své opilé ženě, převalil ji na záda a nedbaje ospalého mumlání jí roztáhl nohy. Kriticky pohlédl na buclaté pohlaví, řídce porostlé štětinatými chlupy, a na modřiny, jež jí pokrývaly v takřka souvislé ploše vnitřní stranu stehen.
„Taky hnusná, ale aspoň nejsi pochcaná jako ten smrad," řekl jí. Přilehl k ní a ulevil si. Potom mátožně vstal a všiml si, že se na něho děvčátko dívá. Uštědřil jí facku, pak prozkoumal několik lahví a objevil zbytek fernetu.
Doušek mu pozvedl náladu. Napadlo ho, že smrada potrestal už dost a mohl by ho od dřezu odvázat.
„Dobrý, dobrý," řekl. Nohy mu však podklesly a on se svalil na matrace vedle ženy, která hlučně chrápala ležíc na zádech s nohama rozhozenýma od sebe.
„Uhni, svině," kopl ji a usnul.
Probudilo ho drsné lomcování za rameno.
Napadlo ho, že je to Růža, jenže hned si uvědomil, že žena dál spí vedle něho, jen na bok se převalila.

Otočil se a spatřil nad sebou Pištu.
„Vstávej, táto, vole, kurva," budil ho Pišta. „Tam venku, kurva, pojď a nechrápej!"
Pišta byl feťák, který bejval o patro výš, stálice z měňavé party narkomanů, kteří se tu střídali. Bůhví proč si Jindru zvolil za zástupného otce.
Hlavu měl už vypatlanou a aida mu stříkala z očí. Jindra ho měl rád. Jak by ne, když mu říkal táto? Škoda, že jeho vlastní děti se mu takhle pěkně nepovedly!
Pišta nebyl nikdy na řeči. Narkotika mu už ochromila značnou část mozku a mluvení mu nešlo už tak pěkně jako dřív. Teď měl něco naléhavého na srdci.
Hubený chlápek v řídké nylonové bundě Jindru vyburcoval, donutil ho natáhnout si kalhoty a vlekl ho ven. Jindra se chabě bránil a naznačil, že by snad měli tu malou krysu odvázat od dřezu, ona začíná už modrat v ksichtě, svině, jenže venku se dělo něco důležitého, co nesneslo odklad.
Proklouzli úzkou uličkou mezi polorozbořenými domy Buďánek. Cestou je předběhla cikánská rodina Růžičků, otec s kloboukem na hlavě a nezjistitelný počet dětí. Zanadávali si a po chvilce se ocitli na Plzeňské třídě, jedné z nejvýznamnějších výpadovek hlavního města.
To, co spatřili, bylo vskutku tak úžasné, že výmluvnost na chvilku ztratil i Jindra Hřivnáč.

1.6
Honza Kryl otevřel okno a vyklonil se ven.
Bubenská třída je jedna z nejdůležitějších dopravních tepen od té doby, kdy na nábřeží byla ukončena centrální pražská magistrála, navazující na dálnici D1 směrem na Brno a dál na Bratislavu a Vídeň, potažmo severním směrem na Olomouc, Ostravu a Krakov.
Inteligentní idioti, kteří setrvávají ve správě hlavního města nezávisle na vládnoucím režimu, dopustili, aby tento dopravní tah byl utnut a přerušen a rozveden buď vpravo na holešovické nábřeží, nebo rovně, Bubenskou třídou přes železniční šraňky a improvizovanou železnou lávku do labyrintu uliček.
Takto to funguje třetí desítku let, jistě z dobrých důvodů, protože každý sebevětší nesmysl a do očí bijící hovadina má logické příčiny, které inteligentní idioti dovedou vždycky tak pěkně vysvětlit.
Dopravní systém v blázinci v Bohnicích je lépe organizován.
Honza byl zvyklý na ocelovou lavinu automobilů, sunoucích se od časného rána do pozdního večera ulicí zamořenou výfukovými plyny jako plynová komora v Treblince.
Teď automobily stály.
Nejdříve ho napadlo, že někde vpředu došlo k havárii. Vzápětí hypotézu zavrhl. Zácpy jsou tu na denním pořádku, zpravidla v jednom směru, od mostu nebo k mostu. Tentokrát stojí oba směry. A co víc!
Auta mají zhasnuté motory.
Řidiči otevírali dveře vozů a vystupovali. Někteří odklápěli kapoty a nahlíželi dovnitř, nebo oslovovali jiné řidiče, něco jim povídali a rozkládali rukama.
To není možný, napadlo Honzu Kryla. U mě zhaslo světlo, přestala fungovat baterka a telefon je hluchej. Dejme tomu, že je to hodně pitomá náhoda. Jenže aby se v jednu jedinou chvíli zastavily všechny motory všech aut jedoucích po Bubenské ulici, to už je moc velká náhoda!
Podíval se na hodinky, quartzové seiko. Hodinky ukazovaly minutu po čtvrt na čtyři. A vteřinová ručička jim nešla.

1.7
Pražský primátor Jan Koukal seděl u svého psacího stolu a s nechutí se díval na připravenou hromadu materiálů pro schůzi vedení Občanské demokratické strany.
Připadaly mu trochu jako čtení problémů z jiného světa. Nehodlal je ani otevřít. Musel se denně zabývat problémy, o kterých se nedalo přednášet na konferencích v Davosu či Harvardově univerzitě. Hesla o liberalismu a individuální odpovědnosti svobodného jedince podle jeho názoru spíše lidi dráždila, než inspirovala, a podle toho taky dopadly volby v šestadevadesátém.
Zemanova rétorika měla odezvu v masách lidí nespokojených s drahotou, s pocitem bezmoci vůči aroganci byrokratického aparátu státní správy. Lidé mají starosti s bydlením a vysokou cenou potravin, dráždí je dopravní chaos a neopadávající vlna kriminality v nich vyvolává xenofobní nálady. Zeman všech těchto nálad využívá a v posledních volbách jak se patří bodoval. Výsledek? Nestabilita a mimořádné volby. Zeman je nejspíš vyhraje.
Klausovo vedení strany je nepoučitelné.
Materiál, který Koukal právě studoval, podle jeho názoru pozici strany spíš dál oslabí, než aby jí pomohl. Vtom mu zhasla lampa na psacím stole a současně zhasla lampa na stropě kanceláře.
To je právě ono, pomyslel si Koukal. Zase výpadek proudu! Taková banalita dovede lidi pořádně naštvat. Podíval se na hodinky. Čtvrt na čtyři, ta nejhorší možná chvíle! Je pátek, sluníčko už tři dny pěkně svítí a lidi se těší na první opravdu jarní víkend. Záleží na tom, jak velký je to výpadek. Jestli zasáhl i tramvajovou síť, nastane několikahodinová dopravní kalamita.
Zvedl telefon, aby zavolal tajemníka. Telefon byl však hluchý. Pak si uvědomil, že tu ještě něco nehraje: znovu se podíval na hodinky a přesvědčil se, že se jim zastavila vteřinová ručička.
Rozmrzele zavěsil sluchátko, vstal a vyšel do sekretariátu.
„Paní Balbínová, zjistěte mi, co se stalo," řekl sekretářce. Ta se skláněla nad přenosným počítačem na svém psacím stole.
„Přestal fungovat i notebook," řekla. Všiml si, že sluchátko jejího telefonu leží na desce stolu. Už se zřejmě pokoušela

někomu zavolat.
„Je pátek," řekl. „Nešťastný den. Kdyby bylo třináctého, možná by přestala téct i voda."
Hraným úsměvem se pokusila odměnit pokus o vtip.
„Notebook by měl fungovat," řekla. „Je v něm akumulátor."
Měl by fungovat, ta ženská má pravdu. Telefon by měl fungovat a hodinky taky. Co se to sakra děje? Stalo se něco, co fyzikálně není prostě možné. Poplašné zvonky mu začaly zvonit v hlavě. Vzpomněl si na epizodu ze studené války, kdy Rusové objevili způsob, jak ochromit silnou radiací energetické a spojové systémy protivníka. Co znamenalo to nepochopitelné selhání elektřiny? Je to důsledek zásahu nějaké zbraně?
„Notebook vám teď není nic platný," řekl a nervozita mu prosákla do hlasu. „Zavolejte inženýra Naskeho," dodal a vrátil se do pracovny. Dveře za sebou zavřel zbytečně hlučně. Přešel přes místnost a přistoupil k oknu. Venku stála auta. Řidiči z nich vystupovali a o něčem se dohadovali. Havárie? Ne, auta se vzájemně nedotýkala, jenom stála nějak divně, na místech, kde auta nikdy nestojí.
Někdo zaklepal na dveře.
„Vstupte!" řekl primátor.
Vešel inženýr Naske.
„Přestala fungovat elektrika," hlásil šéf technické správy. Pokývl směrem k oknu. „Přestaly pracovat motory automobilů. Vypadly telefony a nouzové osvětlení."
Koukal nemusel mít vzdělání z matematicko-fyzikální fakulty, aby věděl, že to, čeho je svědkem, je fyzikálně nemožné. Jenže dnes už byla kariéra fyzika dávno utopená v minulosti. Je primátorem velkého města. O příčinách budou mudrovat jiní. On musí jednat.
Zamířil ke dveřím. S Naskem v patách vyšel na chodbu. Byla plná lidí. Převládalo tu rozčilené ženské štěbetání, spíš kdákání. Zaslechl úryvek věty o lidech ve výtahu. Jak jinak, při výpadku elektriky vždycky někdo uvízne ve výtahu. A potom v Blesku budou vtipy toho typu, jako že technici vyprošťovali muže a ženy z výtahu a ptali se: „Jsou tu nějaké děti?"
„Ne," zní odpověď. „Sotva jsme se stačili seznámit."
Primátor zamířil schodištěm dolů. Padla na něho tíseň. Měl pocit, že se budova na něho může každou chvilkou zřítit. Ve vrátnici potkal svého řidiče pana Pulkrábka.
„Je to divný, pane primátore," hlásil řidič. „Šťáva vyschla."
Primátor jen zavrčel.
Vyšli před budovu. Vrátný tam rozmlouval s nějakými muži, mezi nimiž stáli i strážníci přidělení k ochraně radnice.
„Všem najednou se to stalo! Zhasly motory, všem naráz."
Na Mariánském náměstí byla slyšet jen ozvěna vzdálených lidských hlasů, ze zvukového pozadí zmizel obvyklý hukot automobilových motorů.
Primátor se rozhlédl a spatřil messengera na kole, který se proplétal mezi auty nešikovně rozesetými po vozovce. Mladík ho zahlédl a poznal. Prudce zabrzdil, až přivedl lehký stroj do smyku, znovu zabral a přistál prvnímu muži města před špičkami.
„Co se děje?" pravil primátor přísně.
„Všechno stojí, pane Koukal," hlásil cyklista poněkud rozjařeně. „Všechny auta. Všude!"
„A co tramvaje?"
„Beru to Starým Městem... Tramvaje jsem neviděl."
„Jeďte se podívat na nábřeží."
„Jenže já vezu obálku do Senovážný..." zaprotestoval messenger.
„Berte to jako příkaz!" houkl na něho primátor.
Messenger chvilku přemýšlel. Obálku dovezeš za každou cenu a v nejkratší možné době, to je základ jeho víry. A pracuje pro soukromou firmu. Nějakej primátor mu může bejt ukradenej. Patřil už ke generaci, která sice sdílí nedůvěru, ba nenávist k úředníkům s generacemi staršími, jenže už vyrostl ve svobodném prostředí a nebojí se jich.
„Nejdou telefony," řekl Naske messengerovi naléhavě. „Potřebujeme informace."
„Dobře," řekl messenger. To byla jiná řeč!
Vzápětí kličkoval mezi stojícími vozy do Platnéřské ulice.
„Ještě štěstí, že se to nestalo v noci," podotkl Naske.
„No ano, štěstí," přikývl Koukal. Tak je to vždycky, uvažoval. Jakmile je malér, lidi se utěšují, že mohli dopadnout hůř. Co dál? Jestliže nastal absolutní výpadek proudu - odmítal o té anomálii uvažovat jinak než jako o výpadku - doslova tisíce lidí jsou v nebezpečí života, a jistě už teď jsou stovky mrtvých a raněných. Je třeba zorganizovat lékařskou pomoc.
Co dál? Bezpečnost města. Zásobování. A to vše bez pomoci telefonu.
Z úvah ho vyrušil křik. Zběsilou rychlostí sem běžel hlouček lidí. V čele mladík v opraných džínách a červené nepromokavé bundě, těsně za ním chlápek v modrém pracovním plášti s rukama přitištěnýma k hrudi, následovaný skupinkou zřejmě rozjařených mládenců. Jeden ze strážníků vyběhl mladíkovi vstříc a nacvičeným hmatem ho strhl k zemi. Mládenec rozhodil ruce a po vozovce se rozsypaly bankovky.
„Kradl u Rotta," neslo se davem, který se okamžitě za ležícím uprchlíkem uzavřel. „Zhaslo tam světlo a on v tu chvíli hrábnul do pokladny!"
„Pane primátore!" uslyšel Koukal za sebou mladý udýchaný hlas. Otočil se. Messenger tu byl zpátky, pobledlý v obličeji. „Je to... strašný."
„Tramvaje nejedou?"

„Nabouraly se!"
Primátorovi se kupodivu na okamžik ulevilo. Zdálo se mu, že toto je vysvětlení výpadku proudu. Havárie tramvaje s následným výpadkem proudu, ano, tak to bylo...
Nesmysl... Racionálně uvažující část jeho osobnosti okřikla človíčka, který dříme v každém z nás, tu úpěnlivou bytost, která sahá po stéblu naděje, když se topí. Havárie není příčina, to je následek. Chlapec pokračoval ve výkladu: „U Karlova mostu je to děsný... Tramvaje tam najely do aut... Jsou tam mrtví, jedno auto hoří..."
Zajištění ochrany pořádku a lékařská pomoc, pomyslil si. Mimořádný stav... jako při zemětřesení. Ano, budu postupovat jako při živelné pohromě.
„Jedna tramvaj se zaklínila do průjezdu u Karlových lázní, další na ni najela. A když jsem jel zpátky, viděl jsem další nabouranou tramvaj na Palachově náměstí!"
Primátor chvilku přemýšlel. Telefony nefungují. Nejdřív musím mít spojení.
„Poslyš, chlapče. Jak se jmenuješ?"
„Říha Viktor," řekl messenger.
„Teď se sebereš a doručíš svou obálku. Říkal jsi, že do Senovážné ulice?"
„Ano, pane primátore." Teď už byl ochoten komunikovat.
„Dobře. Pojedeš do Senovážné, doručíš obálku a pak se vrátíš sem. Budeš dnes jezdit pro radnici."
„Zaplatíte to, pane?" řekl chlapec spěšně.
„Vystavím ti písemnou objednávku," ušklíbl se primátor nad projevem důvěry ve správu města. „Ze Senovážné pojedeš na náměstí Republiky, po Revoluční na nábřeží a pak sem. Podáš mi situační zprávu. Jakmile potkáš další messengery, všechny pošleš sem. Rozumíš?"
„Ano, pane primátore."
„Tak jeď, chlapče," pleskl primátor chlapce po zádech a ten, opět zrůžovělý v tváři, vyrazil.
Obrátil se k Naskemu. Ten stál a díval se na nebe. Primátor měl pocit, že mu v žilách koluje tekuté olovo. Pochopil, proč se tam Naske dívá. „Taky mě to napadlo, pane inženýre. Takhle nějak může začít třetí světová válka."

1.8
Plzeňská třída byla ve čtvrt na čtyři plná automobilů, směřujících k rekreačním oblastem na západ od hlavního města. Oba pruhy směrem z města byly plné stojících vozů. V některých byl jen řidič, který uprchl z práce a spěchal za rodinou, v jiných trůnila natěšená rodinka, které se exodus z práce už povedl.
Jakmile Jindra Hřivnáč s Pištou doběhli na náměstíčko Zámečnice, spatřili tramvaj plnou lidí, která se velkou rychlostí řítila od Motola dolů. Tramvaje do typu T3, - to jsou ty, co jich jezdí nejvíc, mají několik brzdových systémů. Jeden z nich je mechanický - brzdové čelisti jsou silnými pružinami tlačeny na kotoučů elektromotoru, a tak je tramvaj zabrzděna. Pro uvolnění této brzdy je potřeba elektřiny, která elektromagnetem působí proti pružinám. Bez elektřiny je tedy zabrzděno. Brzdu lze vyřadit ručně, když je potřeba mrtvou tramvaj táhnout či tlačit. Jenže se nepočítalo s tím, že by tahle brzda měla brzdit v plné rychlosti obsazenou tramvaj při jízdě z kopce. Tato mechanická brzda nastupuje až při malé rychlosti pro úplné zastavení, kdy již motory vyrábí málo elektřiny. Plnou, rychle jedoucí tramvaj nezastaví. A tak měli Jindra Hřivnáč s Pištou na co se dívat.
Z opačné strany od celnice slyšeli křik. Když se podívali tím směrem, uviděli změť pestře pomalovaných tramvajových vozů. Dvě nebo možná tři soupravy už havarovaly a teď se k nim blížila další. Tramvaj byla pomalovaná reklamou na lentilky, žlutá s veselými červenými a modrými kotoučky, SMLSNI SI, SMLSNI, za okny černo lidí, za předním sklem bledá skvrna řidičova obličeje.
To hovado nebrzdí, napadlo Jindru Hřivnáče, to bude šleha, až práskne do těch vymetenejch vozů, u celnice křičela nějaká ženská a to už tramvaj dopadla do havarovaných vozů jako ocelová pěst. Náraz byl tak strašný, že zadní vůz opustil koleje a řítil se bokem po vozovce, která byla už zametená vozem, jehož před chvilkou potkal stejný osud.
„To je prdel," řekl užaslý Jindra Hřivnáč Pištovi.
„Hele," ukázal Pišta. Od Motola přijížděla další souprava.
„Co to má bejt? To se všichni posrali?"
„Všechno se posralo," řekl Pišta věcně.
„Dem se číhnout," řekl Jindra Hřivnáč.
Vzduch vibroval jekotem k smrti vyděšených lidí. Tramvaj přijíždějící od Motola jela ještě rychleji než ta předešlá. Zdálo se však, že je prázdná, cestující z ní zřejmě stačili někde nahoře u vozovny vyskákat. Teprve když se přiblížila, všimli si, že v ní zůstalo sedět několik lidí.
Byla bílá, pomalovaná reklamou na cigarety. Kouření škodí zdraví, pomyslel si Jindra vtipně a další ohlušující rána na okamžik přerušila křik. Nad celnicí se navršila barikáda tramvají, blokující vjezd do Vrchlického ulice. Když přišli k barikádě blíž, viděli, že se neskládá jen z tramvajových vozů. Do změti byly vklíněné osobní vozy, jež zachytil smrtící náraz prvních souprav.
Jak se s Pištou blížil k místu katastrofy, zmocňovalo se Jindry rozjaření, ne nepodobné sexuálnímu vzrušení. Ta malá pochcaná štěnice ho ráno pořádně nadzvedla a číslo s Růžou stálo taky za hovno, ležela při tom jak píchnutá svině, kráva jedna ožrala.
Nechápal, co se vlastně přesně děje, zato cítil, že to, čeho je svědkem, se nepodobá ničemu, co zatím zažil.
Všichni lidi kolem, co si normálně vozej prdele ve svejch kárách a válej se po kancelářích a hovno tam dělaj a na slušný lidi se vošklíbaj, ty všichni jsou nějak v prdeli. Jak to říkal Pišta? Všechno se posralo. To řekl fakt dobře.
Všechno se posralo, a protože všechno stojí za hovno, je dobře, že se to posralo, protože slušnej člověk, jako je on, Jindra Hřivnáč, z toho může mít jenom výhodu.

Nespěchali, šli volně, s rukama v kapsách, jako na nedělní vycházce. Všimli si, že okny mrtvých vozů na ně hledí vyděšené oči.
Všechno se posralo a co hlavního, všichni se posrali. To bylo druhé důležité poznání, k němuž Jindra Hřivnáč dospěl. Nedovedl by to vyjádřit slovy. Měl ho však v sobě, to poznání, a hřálo ho líp než fernet.
Udělal výhružné gesto vůči lesklým oknům naleštěného bavoráku. Chlápek s paničkou vpředu, holka s chlupatým psem vzadu. Všichni sebou leknutím trhli nazad, byli nervózní, div z toho nechcali, to Jindra viděl úplně jasně.
Jsou fakt posraný, jásalo Jindrovi srdce v hrudi.
Ušli dalších dvacet metrů a spatřili hlouček. Obklopoval zmrtvělý policejní vůz, v němž seděli dva muži v uniformách.
„Tak dělejte něco!" křičel na policisty brunátný chlap v kožené bundě.
„Jsou tam mrtví!" přizvukovala mu ženská ve vyrudlém jarním kabátě.
Policajti měli zatažená okna. Jindra se prodral davem až k vozu. Šlo to snadno, tělesný pach mu pomáhal zjednat si uličku.
„Nemáme spojení!" křičel policista sedící vedle řidiče.
V ruce držel sluchátko vysílačky a točil bakelitovým knoflíkem.
„Voni nemaj spojení," řekl Jindra Pištovi, který se mu tiskl k zádům a ohlížel se po lidech. „Bez spojení není velení. A navopak."
„Poď, pudeme pryč," huhlal Pišta. „Na poliše se vyser. Jsou to kurvy."
„Jsou posraný," sdělil mu Jindra svůj poznatek.
„Vidíš, jak jsou posraný?"
„Hele, vole, já jsem v podmínce a seru na ně. Ty si dej bacha. Jsi venku na aminu, když tě chytnou, všechno ti sečtou!"
„Hovno. Ukážu ti, jak jsou posraný," řekl Jindra.
Hmátl po klice vozu. Policista rychle sáhl po jistícím kolíku zámku. Jindra se tomu dětsky bázlivému gestu zasmál. Přesvědčilo ho, že má pravdu. Jsou posraný! Otevřel dveře a ohnal se po policistovi. Chytil ho za límec a vytáhl ho ven. Muž za volantem začal nervózně odepínat pouzdro se služební zbraní.
„Ty mě chceš nasrat, vole," konstatoval Jindra. Odhodil policistu, kterého vytáhl z vozu, Pištovi do náruče a vrhl se po hlavě dovnitř vozu, rukou se zaťatou pěstí napřed. Pěst zasáhla řidiče do obličeje. Z roztříštěného nosu vytryskla krev. Muž narazil temenem o sklo a rozbil je.
Jindra se vysoukal ven, otočil se k policistovi hrůzou ochromenému natolik, že by se asi sesul na chodník, kdyby ho rozpačitý Pišta nedržel, vytáhl mu z pouzdra pistoli a udeřil ho hlavní do tváře.
„Jsou posraný," otočil se k Pištovi. „A tím pádem jsou v prdeli."
Pišta pomohl poraněnému policistovi nastoupit do vozu v pevné víře, že to bude polehčující okolnost, až sem přijedou jiní policisté, možná dokonce čerti z Urny, a začnou to tu bílit. Jindra je blázen, úplnej blázen, cvaklo mu v kouli a já byl vůl, že jsem ho budil, že jsem ho sem tahal!
To už Jindra kráčel dál po chodníku volným prostorem, uličkou, kterou před ním vytvářeli vyděšení ustupující lidé. Ohlédl se po Pištovi.
„Poď, vole."
Nechápal, jak může být Pišta tak blbej, že neví, o co jde. Posralo se to a pánem teď bude ten, kdo není sráč.
Zastavil se u velikého třílitrového mercedesu. Seděl v něm otylý mladý muž ve tmavém vlněném obleku, čtyři knoflíčky na rukávech, jasně červenou hedvábnou kravatu s Mickey Mousem. Jindra otevřel dveře a houkl dovnitř: „Šrajtofli. Dělej."
Majitel mercedesu poslechl. Udělal to, co mu nařídil muž, který není sráč.

1.9
Honza Kryl se oblékl do cyklistické kombinézy, snesl kolo dolů a vyrazil Bubenskou třídou podél řady stojících automobilů přes lávku nad kolejemi, až dojel na Plynární.
Chvilku zaváhal, jestli by se přece jenom neměl vypravit za Markétou, aby se přesvědčil, že je s ní všechno ou kej. Pracovala v cestovní kanceláři Easy Travel v ulici Nekázanka, spojující Příkopy s Jindřišskou, tedy opačným směrem, než kam měl namířeno. Nesmím ji hejčkat, rozhodl se. Ještě by si řekla, že jsem měkkej, a kdo ví, co by se jí vylíhlo v hlavě.
Zatím nebuzeruje, protože ví, že bych se nenechal. Udělej ženský dobře a začne ti skákat po hlavě, připomněl si pradávnou mužskou zkušenost. Nesvítí elektrika, nefunguje telefon a něco se stalo s auťákama. No a co má být? Do zítřka se to nějak opraví.
Byl s ní domluvený, že odpoledne, až se vyspí po noční, spolu někam vyrazí a koupí si flašku a zalezou k němu do pelíšku a budou si dávat do nosu. Honza možná udělá výjimku a nechá ji přespat až do rána, pro jedenkrát, při sobotě.
Zamířil Bubenskou směrem od Vltavy. Hodlal přejet Trojský most a vystoupat do kobyliského kopce až nahoru, kde měla firma Teston svoje sídlo. Když dojel na Plynární, změnil plány. Na křižovatce Plynární s Argentinskou se nabourala tramvaj číslo 12 do autobusu.
Honza nebyl žádná měkkota, jeden čas pracoval jako saniťák u úrazovky, ale něco takového, co tu spatřil, ještě nikdy neviděl.
Na místě havárie nebyli ani policisté, ani záchranka. Dokonce ani obvyklý dav čumilů nebyl tentokrát přítomen, jen se tu a tam černal opodál hlouček reptajících lidí. Zato se sem stáhli bezdomovci, obvykle zalezlí v opuštěných budovách dole při řece, a bezostyšně, nikým nerušeni, okrádali oběti neštěstí.
Honza si všiml, že na chodníku před autobazarem leží lidská těla, bez ladu a skladu poházená, jako když dítě vysype krabici s plyšovými medvídky. Nejdříve ho napadlo, že to jsou oběti, které někdo vytáhl z trosek tramvaje a autobusu.

Pak si uvědomil, že to jsou lidé zbití do bezvědomí. Zřejmě se provinili námitkami proti počínání lůzy a doplatili na ně.
Znovu si vzpomněl na Markétu. V cestovce má dneska odpolední. Fiata uno má zaparkovaného v Nekázance, na to je šikovná, vždycky si dovedla obstarat parkovací karty a nezaplatila za ně ani korunu. Fiatka je jí teď platná jako plešatýmu hřeben. Jak se dostane pěšky z Nekázanky přes celou Prahu na Spořilov? Než tam dojde, bude tma.
Představoval si ji, jak cape celá utrmácená přes kopec Bohdalec. Není to tam sice už dávno tak divoké jako za starých časů, do bezpečné zóny to tam však má daleko.
Díval se na rabující pakáž a na zbité lidi na chodníku tak dlouho, až dva somráci si ho všimli, začali na něho hulákat a rozběhli se k němu.
Otočil kolo a vyrazil tím směrem, odkud přijel, minul dům, v němž bydlel a brzy projel kolem Elektrických podniků.
Proč jsou tramvaje nabourané, uvažoval, když viděl další trosky na nábřeží Kapitána Jaroše.
Přišel jen na jedno možné vysvětlení. Zdráhal se mu uvěřit, protože mu připadalo šílené. Nevypadla zřejmě jenom trakce, přestaly fungovat všechny elektricky ovládané systémy souprav včetně brzd a mechanické nouzovky je nestačily ubrzdit!
Jak to asi vypadá v metru, blesklo mu hlavou a v žaludku se mu vznesl roj motýlů. Jestliže nevysvětlitelná porucha zasáhla i podzemní dráhu, v jedné vteřině nastala v tunelu tma, a pokud nenaskočilo nouzové osvětlení, o čemž nyní pochyboval, černotou se řítily neovladatelné soupravy. V tuhle dobu byly vlaky přeplněné, je pátek odpoledne.
Havarované tramvaje na nábřeží a v Revoluční třídě naštěstí nepadly v plen spodině. Naopak, lidé projevili solidaritu a osvědčili slušnost, kterou obvykle drží hodně hluboko pod pokličkou.
Na chodnících vznikaly malé polní lazarety, obvykle pod vedením lékaře nebo nemocniční sestry. Na náměstí Republiky se Honza přesvědčil, že jeho obavy týkající se metra byly oprávněné, i když poněkud v jiném smyslu, než si představoval.
Metro není tramvaj, je to technicky vzato kus železnice přestěhovaný do podzemních tunelů. Jeho bezpečnost je jištěna i pneumatickými brzdami, které jsou na elektřině nezávislé. Jakmile došlo k výpadku, všechny vlaky tří tratí pražského metra se s brutální náhlostí zastavily.
V pátek odpoledne bylo metro pěkně narvané. Lidé na sebe popadali, v absolutní tmě, která nastala, po sobě začali šlapat. Celou věčnost to trvalo, než ti, kteří stačili zachovat chladnou hlavu, dokázali otevřít dveře. Ale i potom inferno pokračovalo, když vyděšené davy klopýtaly kluzkou tmou tunelů.
Zápalky a zapalovače brzy vyhořely, jediné uklouznutí stálo mnoho lidí život. Ke strašným střetům docházelo, když na sebe ve tmě narazila čela prchajících proudů - lidé byli dezorientovaní a nevěděli, zda mají postupovat dopředu nebo dozadu.
Největší naději na to, že vyváznou bez úhony, měli ti, kteří prostě zůstali sedět ve vagónech a počkali, až panika opadne. Málokdo ale na to měl dost pevné nervy.
Dav vroubil vchodová schodiště stanice. Někteří jenom přihlíželi, jiní pomáhali špinavým a zkrvaveným nešťastníkům, kteří doslova vražednou tlačenici v podzemí přežili a teď se snažili dostat se ven. Z podzemí se ozýval řev těch, kteří měli méně štěstí.
Se srdcem rozbušeným námahou i prožitými hrůzami vřítil se Honza do Nekázanky a zastavil až u vchodu do kanceláře Easy Travel, ozdobené plakáty, slibujícími nádherné léto v přímořských sardinkárnách Středozemí.
Na dveřích visela ručně psaná cedulka ZA ÚČELEM VÝPADKU PROUDU ZAVŘENO. Honza zaváhal, uslyšel však zevnitř nějaké zvuky a vzal za kliku. Bylo odemčeno.
Když vešel, uvítal ho smích a tvář mu pohladila vůně kávy. Markéta tam seděla se svou kolegyní Veronikou Buršíkovou a pomenší tmavovláskou, kterou tu Honza už několikrát viděl, a jak se rozpomínal, byla to Gábina, mladší sestra Veroniky.
„A potom si stáhnul fusekle a pověsil je na větev toho křoví co tam bylo a já pála co děláš a on pál já mám rád pořádek a já pála nejsi vada dyť šukáme v lese a on pál," říkala Gábina. Markéta s Veronikou se řezaly smíchem a Honza si uvědomil, že vůni kávy doprovází sladké aroma rumu.
„Fusekle na křoví, to je dobrý," chechtala se Veronika. „Ahojka, Honzánku, ty si taky věříš v lese fusekle na křoví, když si tam s Markétou dáváte do nosu?"
„Ty jsi úplně pitomá, nech toho, Veroniko," chechtala se Markéta. Obrátila se k Honzovi. „My tu máme dámskou jízdu! Zhasla elektrika a zákazníci přestali chodit, víš? Normálně tu máme pěknej cvrkot, hlavní sezóna je už pomalu na krku. Jak to, že nejsi na noční?"
„Elektrika zhasla v celý Praze," řekl.
„No, to je průser," řekla Veronika vesele. „Tak proto kunčofti nechoděj!"
Už nikdy nebudou chodit, napadlo Honzu Kryla. Později si uvědomoval, že tohle byl první okamžik, kdy mu to došlo. Zatím se pohyboval na surfovém prkně poznání po hřebenu řítící se vlny bezprostředních vjemů.
V domáckém prostředí cestovní kanceláře, kde si tři holky vykládaly o mužských, napětí polevilo a došlo mu, že to, co se děje venku, není jen nejhorší verze čehosi, co už někdy před tím viděl. Je to něco nového, co se ještě nikdy před tím nestalo a co bude mít následky navždycky.
„Koukejte na něho," říkala Veroničina sestra Gábina. „Čumí jako vyoraná myš."
„Venku," začal Honza. Co jim má říct? Co vlastně ví o tom, že se děje venku? „V metru se nabouraly vlaky."
„To je furt," řekla Veronika. „Tuhle jsem se musela táhnout až nahoru k Muzeu na céčko, protože na Můstku nějakej vůl spadnul do kolejiště a béčko zastavili na hodinu. Byl to prej nějakej blbej Němec. Vožralej jako bomba. Chlastaj u nás jako prasata. I to naše drahý pivo je pro ně pořád ještě laciný."
Honza ji poslouchal na půl ucha. Jak to, že si uvařily kafe, napadlo ho. V haldě beznaděje zadoutnala jiskřička naděje. Třeba jsem opravdu panikář a vůl.

V koutě stál velký přístroj na espreso moulinex. Děvčata se přestala smát, když k přístroji vykročil, pomalu, skoro až bázlivě, a užasle ho pozorovala, jak k němu vztahuje ruku, jako by to byla posvátná soška a on chtěl dotykem získat vykoupení. Dotkl se ho. Přístroj byl studený.
„Kde vaříte kafe," zeptal se chraptivě. Zklamání uhasilo jeho naději s náhlou brutalitou.
„Máme plynovou bombu, normálka propík bupík," řekla Veronika. „Jsme přece cestovka!"
Tak je to tedy. Dobře. Musí jim vysvětlit, o co vlastně jde.
„Nejezděj ani auta," řekl. „Takže jsem si říkal, Markéto, že bys měla přespat u mě. Na Spořilov se budeš těžko dostávat."
Markéta se podívala na Veroniku.
„No teda, já čumím!"
Veronika vyprskla. Honza se naježil. Pochopil, že si Markéta s Veronikou o jeho zásadách vyprávěly. O čem ještě? Jak to spolu nahoře na palandě dělají? Jaké má při milování návyky a libůstky? A srovnává ho Markéta s jinými milenci, které měla před ním? Ptal se jí na ně. Tvrdila, že jich měla osm. To je normální písnička. Většina holek, pokud je přiměl k hovoru na toto téma, se držela počtu osm. Míla Herwig, Honzův kolega z práce, myslitel celého týmu, to rozumně vysvětlil.
„To máš tak," tvrdil Herwig. „Taková holka uvažuje logicky. Panna není, to tvrdit nemůže. Má zkušenosti, ví jak na to a je jasný, že musela mít před tebou už pár mužskejch. Takže kolik? Deset, to už je dvouciferný číslo a mohl by sis o ní myslet, že je kurva. Devět je nepravděpodobný, mystický číslo. Zrovna tak sedm, to je číslo, na který je kde kdo pověrčivej. Kdyby řekla šest, byl bys sedmej a jsme zase u tý sedmičky. Pět, to je na půl cestě mezi jedním a deseti a to je taky nápadně symetrický. No a míň než pět je nepravděpodobný, vzhledem k věku a jejím zkušenostem. Nejpříhodnější je osm. Je to dost vysoký počet, aby se při něm daly získat zkušenosti, jenže to není skandálně vysokej počet."
„Ty se vyznáš v holkách?" ptal se ho tenkrát Honza.
„To ne," přiznal Herwig. „Zato v matematice jo."
Veronika se smála a její ségra taky.
„Nechte toho," řekla jim Markéta přísně.
„Proč myslíš, že mi nejede auto?"
„Žádný nejezdí."
„Já ho mám v pořádku. Stará se mi o něj táta!"
„Pojď se podívat," řekl Honza.
Vyšli ven a zamířili k postaršímu, zato pěkně naleštěnému fiatku. Markéta odemkla a sedla za volant.
To by byla sranda, kdyby jí naskočil, řekl si Honza a rozhlédl se kolem. V Nekázance to však vypadalo stejně jako všude jinde, řada aut ve vozovce a postávající řidiči. Jistě už měli za sebou fázi otevírání kapot a zkoumání akumulátoru.
Dívka otočila klíčkem.
„Nic," řekla udiveně. „Ani ručičky na budíkách se nepohnuly, kontrolky nesvítej, nic."
„Tak vidíš," řekl. Ulevilo se mu. Kdyby motor naskočil, vypadal by jako pitomec.
Markéta vystoupila z auta, zamkla a vešla za Honzou do kanceláře.
„Co to má být?" ptala se.
„Holky, venku je to vážný," začal Honza.
Veronika ho přerušila. „S tebou je prdlajs zábava. Jestlis přišel prudit, tak si sedni a dej si čistej rum a zkus nás dohonit. My si tu děláme při pátku bene, chápeš?" Přistoupila k němu a objala ho kolem krku. Táhnul z ní rum. „Neblbni, Honzo, sedni si a dej si s náma."
Vyvinul se jí z objetí a podíval se na Markétu, jestli nežárlí.
Spíš byla zmatená a rozpačitá. Honza se ještě nikdy takhle nechoval.
„Jede ti auto?" ptala se Gábina.
„No nejede," řekla Markéta.
„To je príma! Tak ho tady necháš a mužem se pořádně namazat. Auta jsou blbost."
„Nejde jenom o auta. Jde o elektriku," řekl Honza. „Přestala fungovat."
„To víme."
„Jenže přestala fungovat úplně. Nic nefunguje. Ani digitální hodinky."
„Tobě zkazily náladu jedny blbý digi? To mě podržte! Víš co? Tady máš nový," sáhla Veronika pod pult. „To jsou reklamní. Vem si je a už nebreč."
Podíval se na displej laciných digitálních hodinek. Byly mrtvé.
„Nejdou," řekl věcně.
„Co bys chtěl od hodinek, co jsou zadarmo!" chechtala se Gábina. „Ještě aby šly!"
„To máš pravdu, Gábi," ječela rozjetá Veronika. „Ty chlapi by už nevěděli, co chtít! Sundavaj si fusekle v lese ve křoví, a když jde o hodinky, tak chtěj, aby šly a ještě aby byly s vodotryskem!"
„Je v nich baterie," pokusil se jim vysvětlit, co ho na hodinkách zajímá a proč ho tolik zneklidňuje, že nejdou.
„Nefunguje ani..."
Do toho promluvila Markéta. „Jsi trapnej. Kazíš zábavu."
Vybavil si v paměti výjev z křižovatky Plynární a Argentinské. Tlupa bezdomovců a somráků, okrádající raněné v tramvaji. Kousek odtud je Sherwood, park před Wilsonovým nádražím. Tam žije podobných existencí několik set. Až Markéta půjde pěšky domů, půjde přes park? To, co mu řekla, ho naštvalo. Ovládl se však. Ještě se jim pokusím vysvětlit, o co jde.
„Zkuste zapnout rádio."

To už se smály.
Veronika sáhla líně po tranzistorovém přijímači, položeném na polici s barevnými prospekty Easy Travel.
„Nefunguje," řekla po chvilce marných pokusů.
„Tak vidíš," řekl Honza.
„Tuhle vypadla televize. Všechny tři programy."
„Zkus krátké vlny. Střední vlny. Zkus něco chytit!" naléhal Honza.
Veronika rozmrzele manipulovala s přístrojem.
„Nic?" ptal se Honza.
Pokrčila rameny. Odložila přístroj na stůl. „Nepotřebujeme rádio. Vystačíme si samy. Byla tu fakt dobrá nálada, než jsi přišel." S výčitkou pohlédla na Markétu. Ten tvůj kořen je pěkná votrava, znamenal ten pohled. Markéta hněvivě škubla rameny. Já za něj nemůžu, znamenalo to gesto. On už je takovej.
„Já vám povídám, že se stalo něco hroznýho," řekl Honza. „Můžeme to všichni pořádně odskákat."
„Já nejsem ani na elektriku, ani na baterky," pokusila se Gábina obnovit rozchechtanou náladu.
„Měly byste jít domů. Říkám ti, pojď ke mně."
„Najednou smím přes noc?" zeptala se jízlivě. „Vždycky jsi mě vystrnadil a vypíchal a teď mě zveš, protože praskly pojistky?"
„Opíchal a vypíchal," podotkla Gábina.
„Nepraskly pojistky," řekl Honza nešťastně. „Tohle je elektrická smrt."
„Elektrická smrt! Ty jseš fakt vadnej!" sekla po něm Markéta. Bylo vidět, že začíná být naštvaná. „Řeknu ti to na rovinu. Držel sis mě od těla. Mě to zprvu štvalo, pak jsem si řekla, proč ne. Každej po svý koleji. Pán chce svý pohodlí a mně to vyhovuje. Jenže já si taky nenechám foukat do polívky!"
„Správně," řekla Gábina.
Nepleť se do toho," řekla jí Veronika.
„Kde ty bydlíš?" ptal se Honza Veroniky.
„Bydlíme v Bohnicích. Chceš vědět, co si myslím? Ty tam patříš taky."
„Bohnice jsou odsud dobrejch patnáct, dvacet kiláků," řekl Honza věcně. „Tři čtyři hodiny ostrý chůze." Taky přes křižovatku Plynární a Argentinské, uvědomil si. „Když vypadnete hned, můžete to do tmy stihnout."
„Pěšky?"
„Nic nejezdí."
„Vezmem si tágo," ozvala se Gábina.
„Auta taky nejezdí. Zeptejte se Markéty. Ani její fiat nejede!"
„Běž už do háje. Votravuješ!"
Jenže i Honza se už stačil naštvat. „Jste všechny tři blbý krávy. Pochopte konečně, že nefunguje nic, co je na elektriku!"
„Auta jsou na benzín!" vykvikla Gábina. „Kecáš."
„Zapalování mají na elektriku," odpověděl jí netrpělivě. „A spoustu dalších věcí. Zvedni zadek a vylez ven a podívej se sama. Všechny auta stojej!"
„Jak ses dostal sem ty?"
„Honza jezdí na kole," poznamenala Markéta ironicky. „Je nezávislej, viď? I na přírodních zákonech. Nenechá se buzerovat ničím a nikým."
„Přece neklekla elektrika všem autům v Praze," řekla Veronika.
„Jo. Přesně to se stalo," řekl Honza.
„Jen klid," řekla Markéta.
„Oni to do večera opravěj. Rumu a kafe máme dost. Vydržíme!"
„Nemyslím, že to opravěj," řekl Honza.
„Proč by neměli?"
„Protože nevědí, co mají opravit."
„Jen klid, pane Důležitej. Ona se na tu elektrickou smrt nějaká medicína najde," řekla Honzovi Veronika.
„Chtěl jsem ti pomoct," řekl a díval se Markétě do očí.
Kdyby byli sami, nejspíš by ho objala. Jenže za zády jí prskala smíchem Gábina a Veronika by pak měla řeči a vůbec...
„Dík," řekla lhostejně.
Otočil se a vyšel na chodník. Než zavřel dveře, slyšel smích. Zamířil k olpranu a odemkl ocelové lano, jímž ho připoutal k lampě. Já vůl, opakoval si. Já idiot! Já se jí snažím pomoct a ona si ze mě dělá srandu. Tak dobře. Šmytec. S tebou jsem skoncoval, děvenko. Já se nenechám buzerovat od nikoho. Vsedal na kolo, když uslyšel skřípnutí dveří. Markéta vyšla z kanceláře Easy Travel, přistoupila k němu a jemně ho popadla za paži. Nebyl to silný stisk, spíš pohlazení. Kdyby mu to nepřipadalo trapné, vynadal by jí. Co si myslí? Že sebou nechá mlátit o zem? Je jako ten opičák z anekdoty, celej schvácenej po týdnu sňatku s žirafou, kdy mu říkala, dej mi hubičku, polib mi prdel, dej mi hubičku. Věděl, jak to v takových chvílích bývá. Já něco řeknu, ona něco řekne a pink pong bude pokračovat a smíříme se, a to je strašně banální a v konečných důsledcích to vede k buzeraci.
Vyškubl se. Markéta nechala ruku klesnout podél těla. Přišlo mu to líto. Otočil se k Markétě, aby přece jenom něco řekl. Spatřil ve dveřích Easy Travel Veroniku s tou roztlemenou Gábinou za zády.
„Nech ho, ať jede," řekla Veronika. „Ať jede třeba do prdele, blbeček."
Díky, Veroniko, pomyslel si Honza, aniž se po ní ohlédl. Když vsedal do sedla kola, až užasl, jak snadné to všechno bylo. Cítil, že Markétu už nikdy neuvidí, a měl pocit, že z něho opadla hora jílu. Vyrazil. V hrdle měl stísňující hořký

pocit. Projel Nekázankou kolem ochromených automobilů s řidiči, kteří se zaklapli uvnitř a závistivě se za ním dívali.
Na rohu se podíval k Prašné bráně. Před Slovanským domem se křečovitě zmítal temný dav. Uslyšel výkřiky a uvědomil si, že ti lidé po někom šlapou.
Polkl a zamířil na opačnou stranu, směrem k Můstku.

1.10
Přibližně ve stejnou dobu jako primátora Koukala, napadlo i mnoho dalších lidí, že může jít o nasazení dosud neznámé zbraně cizí mocnosti. Nechyběl mezi nimi ministr vnitra Jan Ruml a ministr obrany Petr Nečas.
Úvahy obou mužů se ubíraly přibližně stejným směrem, přesněji řečeno dvěma obdobnými směry.
Především, co se bude dít v nejbližších hodinách, eventuálně dnech a jak se za těchto nečekaných podmínek zhostit úkolů resortu, to je zaměstnávalo nejvíc, přinejmenším navenek.
Jak se budou chovat podřízení, jakou míru loajality osvědčí, to bylo další patro starostí mužů, na jejichž bedrech ležela odpovědnost za bezpečnost země.
Nejbližšími spolupracovníky si byli jisti, zejména ministr Ruml. Na klíčová místa dosadil lidi, kteří nebyli buď vůbec, nebo jen bezvýznamně spjati s minulým režimem.
V horší situaci byl v tomto smyslu ministr obrany. Každý z vysokých vojenských funkcionářů měl za sebou léta služby v komunistické armádě. Pokud vskutku jde o nasazení neznámé zbraně, po němž bude následovat útok cizí mocnosti, záleží na tom, která mocnost to je.
V úvahu přirozeně přichází především Rusko, dědic sovětského impéria, Rusko historicky pokořené, nicméně nezbavené světovládných ambicí. Fantazie si dovedla vypracovat i takový scénář, podle něhož byl těžko pochopitelný rozpad Sovětského svazu přípravou na globální útok.
Zdánlivá demontáž monolitu podle takového scénáře oslabila bdělost Západu, Spojených států a ostatních zemí NATO. Jaderná síla zůstala prakticky nedotčena.
Raketojaderný útok mohou vést i početně slabé vojenské svazky. A v tajných laboratořích Novosibirská se mohlo pokračovat ve vývoji zbraně, ochromující elektrické systémy protivníka. Tak by začala třetí světová válka. I kdyby země Západu nakonec odolaly útoku a ubránily se, útočná vlna by zahltila prvosledová území, tedy všechny státy někdejší Varšavské smlouvy. Následovalo by účtování, bezpochyby krvavé, se všemi, kteří v očích komunistických pohlavárů Ruska byli velezrádci a arcilotři.
Okupační správa by fyzicky likvidovala kompletní špičku správy demokratické České republiky, o tom si nemohl nikdo dělat iluze. Neopakovala by se tragikomická historie z roku 1968 s únosem vedoucích funkcionářů do Moskvy, s chabým pokusem o zřízení dělnicko-rolnické vlády a podpisem právně bezcenných dohod. Bylo by to účtování krvavé a nemilosrdné.
Svoje hranice by však mělo. Od určité úrovně dolů by ruský okupant musel vyhlásit generální pardon. Potřeboval by kádry, jimiž by nahradil likvidované funkcionáře. Do služby by povolal oběti polistopadových čistek, jenže ty bezpochyby ztratily po devíti letech na svých kvalitách. Krom toho Rus vždycky projevuje nechuť vůči tomu, kdo byl jednou politická mrtvola. Po srpnu 1968 a dubnu 1969 také nevrátil do funkce Antonína Novotného. Musel by rekrutovat nové vedoucí kádry ve středních kádrech demokratických institucí mezi lidmi, kteří už stačili získat potřebnou kvalifikaci, a kdyby se jim vytvořil prostor ke zradě, dlouho by neváhali při volbě mezi popravištěm a vysokou pozicí ve vnitru a armádě. Později by samozřejmě byli likvidováni i oni, na to vše by měl okupant dost času.
Podplukovníci a kapitáni v armádě, anonymní zástupci vedoucích oddělení na vnitru, to byli potencionální spojenci ruského agresora. To si Ruml i Nečas uvědomovali.
V úvahu připadala i druhá možnost. Technicky vyspělé Spojené státy usoudily, že jim hrozí z Ruska nebezpečí, a udeřily jako první.
Tradiční vojenská technika znala metody rádiového rušení. Tohle je možná něco obdobného. Cosi doposud neznámého ruší elektrický proud. Pokud neznámý jev vyvolali Američané, zasáhli i české území. Je to nejspíš západní okraj zarušeného území, pokud došlo k nemyslitelnému, a demokratický stát napadl bez varování potencionálního protivníka, který navenek nejeví útočné úmysly.
Během večerních hodin pátku 17. dubna dospěli oba ministři k obdobnému závěru. Bezpečnost republiky zůstane křehká bez mimořádných opatření, pro něž nemá rezortní ministr pravomoci. V ústavním chaosu, který dosahoval kulminačního bodu právě v těchto posledních měsících před parlamentními volbami, kdy se našlo tolik pečovatelů a ochránců ústavy, kolik jen bylo politických stran, si nebyli jisti, kdo vlastně může mimořádná opatření vyhlásit, jaká mají být a jak daleko sahat.
V zájmu pravdy je nutné poznamenat, že úvahy strategické a politické povahy byly velmi rychle zasuty do pozadí starostmi všedními, mnohdy na hranici banality.
Ministr vnitra Jan Ruml byl v osudnou chvíli ve své pracovně a řešil se sekčním šéfem bavorské policie, doktorem Hubingerem, otázky týkající se problematiky právní pomoci mezi Německem a Českou republikou.
Ministr Nečas byl na inspekční cestě u stíhačů v Pardubicích. Přestože měli oba na starosti záležitosti týkající se celého státu, museli se nejdřív zabývat problémem organizace práce ve svém bezprostředním okolí.
Když v ministerské konferenční místnosti zhaslo světlo, Ruml pocítil hluboký stud. Německý host se tvářil žoviálně, jako by se nic nestalo. Ruml tušil, co se asi táhne v tuhé lebce německého úředníka, oblečeného do obleku z tmavomodré černě proužkované anglické látky ze sheffieldské vlny.
Německý host podotkl cosi vlídného na téma, že některá jednání jsou tak senzitivní, že nesnesou světlo, vtom už dovnitř vpadl ministrův tajemník a zašeptal mu do ucha, že spadlo spojení.
„Jaké spojení," zeptal se nechápající Ruml nahlas.

„Veškeré," odpověděl tajemník, taky nahlas. „Telefon, dálnopis, počítačové sítě, rádiová pojítka. Nevysílá televize."
„Co se děje?" chtěl vědět německý host.
Tlumočník se podíval na ministra, a když Ruml kývl, přeložil, co slyšel.
Doktor Hubinger chvilku uvažoval, zdali takto rozsáhlý technický kiks je v mezích normy běžného slovanského bordelu. Od svých lidí věděl, že v Praze nefunguje prakticky nic, jakkoli je podezíral, že výmluvami na chaos v komunikačních sítích zakrývají vlastní lenost a šlendrián.
Praha je v posledních létech jedno z nejveselejších měst Evropy a vliv kinderstube tu u mnohých taje hned po přejezdu německé hranice.
Ruml vstal a hostovi se omluvil.
„Uvařte hostovi kafe," řekl sekretářce, která se objevila ve dveřích.
„Na čem?" zeptala se mladá žena.
Ruml nespokojeně pohodil hlavou a vešel do sekretariátu ve stejnou chvíli, kdy sem dorazil jeho první náměstek Martin Fendrych.
„Vypadá to špatně, Honzo," řekl Fendrych a stručně vylíčil, co všechno se za pár minut stačil dozvědět. Krom toho, co už ministr věděl, doplnil, že nenaskočil náhradní agregát na výrobu elektrické energie a že nejezdí ani auta.
„Jak to, že nejezdí auta?" zavrčel Ruml nevlídně. Doznával v něm nepříjemný pocit, jaký měl před doktorem Hubingerem.
Fendrych pokrčil rameny. „Vypadá to, že jim nejde zapalování."
„Vyhlaš pohotovost," řekl Ruml. „Zesil ostrahu u vchodů."
„To už jsem udělal," řekl Fendrych.
Z chodby doléhaly rozčilené hlasy.
„Co policejní ředitelství?"
„Nemáme s nimi spojení."
„Pošli pár spolehlivých lidí na střechu."
„Na střechu?" podivil se Fendrych. Pak mu to došlo.
„Myslíš na letadla?"
Ruml pokrčil rameny. „Nevím."
Fendrych byl moc mladý na to, aby měl dostatečně živé vzpomínky na tu noc z 20. na 21. srpna, kdy se obloha nic netušící Prahy zaplnila sovětskými transportními letadly. Směřovala k přistávacím drahám ruzyňského letiště, odkud je naváděl speciál JAK40, který přiletěl už předcházející večer. Zato Ruml na ten pocit nikdy nezapomene a teď si ho vybavil s bolestnou živostí.
Jestli je to tak, pomyslil si, načapali nás s kalhotami spuštěnými na půl žerdi. Jenže tentokrát to bude jiné. Budeme se bránit.
Přistoupil k trezoru zapuštěnému do zdi, otevřel ho a vytáhl pouzdro s pistolí. Připevnil si ho k opasku. Když vzhlédl, všiml si doktora Hubingera, který stál ve dveřích.
„To, co se děje," řekl mu, „se nedá vysvětlit jinak než rozsáhlou sabotáží. Vyhlašujeme nejvyšší stupeň pohotovosti."
„Chápu," řekl německý host. „Nebudu vás rušit. Až bude po všem, najdete mě v hotelu Juliš."
„Nevím, jak se tam dostanete, pane doktore," řekl Fendrych.
„Co tím chcete říct? Copak jste mi zabavili auto?"
„Ne," odpověděl Fendrych. „Auta nejezdí."
„Moje auto je německé," ušklíbl se doktor Hubinger.
Ještě před pár lety by mu Fendrych sdělil výsledek svého pozorování, jež by shrnul do konstatování, že ho považuje za debila. Zkušenosti z vysoké funkce na vnitru ho naučily sebeovládání.
„Žádná auta nejezdí," řekl klidně.
„Zůstaňte tady s námi, pane doktore," řekl Ruml. „Přinejmenším do doby, než se všechno vysvětlí. Jistě to nebude dlouho trvat."
Obrátil se na sekretářku. „Zavolejte někoho, ať se o pana doktora postará."
„Jak?" zeptala se. „Nefunguje telefon."
Plynou vteřiny a já se tu starám o nafoukaného kreténa, pomyslil si ministr vnitra.
„Nějak si poraďte," řekl jí a vyšel s Fendrychem v patách z místnosti.
Zamířili do velké zasedačky, kam už se scházeli šéfové klíčových odborů vnitra. Asistent rozestavoval na dlouhý stůl láhve minerálky. Prázdné popelníky netečně očekávaly příval nedopalků. Nefungovala klimatizace, brzy tu bude husto.
Zbytečně sprostě jsem ji odbyl, pomyslel si Ruml, usedaje do čela. Jenže - ona je na tom stejně jako já. Taky si budu muset nějak poradit.
„Zahajuji poradu, pánové," řekl, aniž počkal, až poslední příchozí zaujmou místa. Někteří zůstali stát u dveří.
„To, co se stalo, je zřejmě sabotáž. Je třeba zjistit rozsah, zjednat nápravu a nakonec najít viníka nebo viníky."
„Ti asi nebudou v dosahu," podotkl kdosi. „Poslal jsem pár našich kluků, aby se podívali k ruskému vyslanectví. Budou tu každou chvíli."
Budovu ministerstva vnitra dělí od někdejší Petschkovy rezidence pouhý kilometr.
Ruml s uspokojením zjistil, že jeho lidé nečekali na výsledky ministerské porady a sami rozjeli pár akcí, sice zdánlivě nevýznamných, ale nezbytných. Veškeré rutinní práce byly odloženy.
Zatímco porada pokračovala, v nitru rozsáhlé budovy probíhaly děje, které poněkud připomínaly reorganizaci velkého úřadu. V podzemních garážích se usadila veliká evakuační skupina, která připravovala odsun na záložní stanoviště. Ostraha budovy sílila každou minutou a vytvářely se oddíly, které ji budou zajišťovat ve směnách. Do ulic byly vyslány hlídky, které měly zjistit situaci v bezprostředním okolí. Byl navázán kontakt s ministerstvem obrany. I tam se

rozeběhla organizační mašinérie.
Štáb civilní obrany se sešel deset minut poté, co k výpadku proudu došlo. Ruml ještě nestačil vyslechnout všechna hlášení o tom, co se v krátké době necelé čtvrt hodiny podařilo zorganizovat, když se na stole objevila první hlášení, psaná rukou.
Stojí tramvajová doprava, auta zastavila na celé třídě Milady Horákové i ve Veletržní. Hlídky na střeše nezjistily žádný letecký provoz.
Cyklista přijíždějící od Hradu hlásil, že nejede metro a že v něm zřejmě došlo k nehodě.
„Cyklista," poznamenal Ruml. „Jestli to takhle půjde dál, bude to nejrychlejší způsob dopravy. Zajistěte co největší počet jízdních kol."
„Máme rekvírovat lidem velocipédy?" ptal se kdosi.
„Ano. Rozumím, bude z toho kravál. Je to moje rozhodnutí. Já si to zodpovím. Zařiďte, ať ti lidé dostanou potvrzení."
„Rudý právo nás sežere," ozvala se námitka.
„Udělejte to," zvýšil Ruml hlas. V duchu musel uznat, že námitka je správná. Jakmile pomine krize, vždycky se najdou rozumbradové, kteří z narychlo učiněných rozhodnutí vytloukají politický kapitál. A do mimořádných voleb zbývá pár týdnů!
„Nerozmyslíte si to?"
„Ne," řekl. Nějaký vnitřní hlas mu napovídal, že tohle není jen tak nějaká krize, založená na zprávách ze zdroje neověřitelného na sto procent, toho druhu, jaké v minulosti vedly k pochybným akcím, jako bylo obsazení letiště v Ostravě-Mošnově nebo ke šťáře restaurantu U Holubů v Praze.
Je-li to tak, a čím dál víc si byl jistý, že ano, rozhodnutí musí padnout na vyšší úrovni.
Porada pokračovala v klidu, takřka rutinně. Funkcionáři si rozdělovali úkoly. Počet došlých zpráv houstl, takže bylo nutno ustanovit analytickou skupinu, která bude sestavovat informační svodku. Skupina dostala k dispozici těch pár mechanických psacích strojů, které v budově chvála pánubohu zůstaly.
Jak čas plynul, obraz situace nabýval jasnějších kontur. Nebyly však nikterak povzbudivé. Město bylo ochromené. Došlo k desítkám strašných havárií, protože selhaly bezpečnostní systémy vlaků tramvaje a rozjeté vozy zůstaly bez brzd. Dokázaly zastavit jen na dostatečně rovných přímých úsecích jako právě na Letné před Spartou.
K masakru zato došlo na Strossmayerově náměstí, mnohem horšímu, než byl ten v sedmdesátých létech, na který s hrůzou vzpomínají pamětníci. Ranění a mrtví zůstávají v troskách nebo na ulici, často i bez elementárního ošetření.
Havarovaly stovky automobilů - jakmile jim vysadil motor, přestaly fungovat posilovače brzd. Aktivizují se asociální živly, které ve skupinkách i jednotlivě napadají automobilisty, zejména majitele drahých vozů, kteří své auto neubrzdili a zavinili nehodu. Tlupy však napadaly i havarované soupravy pouliční dráhy. Došlo i ke konfliktům s policií a ozbrojenými občany, z města je slyšet střelba.
Pouze jedna zpráva dávala podnět k jakémusi náznaku optimismu. Nikde nebyla pozorována žádná známka vojenských aktivit cizí mocnosti, takto obezřetně formuloval autor svodky zjištění, že v areálu ruského velvyslanectví se neděje nic neobvyklého, vymykajícího se z rámce normálního zmatku, který teď vládne všude. Na tom se shodly všechny zdroje včetně toho tajného, který byl dovnitř ambasády nastrčen.
Také stráž na střeše ministerstva nezaznamenala žádné přelety letadel ať už cizích, tak domácích. To považovali všichni za krajně významné zjištění. Pokud by nevysvětlitelná paralýza veškerých elektrických zařízení měla být předehrou k vojenské akci, vzduch by už měl být plný. V moderní válce se akce počítají na minuty a hodiny, den znamená dnes to, co za starých časů týdenní tažení.
V půl šesté krizový štáb vydal poslední základní rozkazy. Dvoučlenné spojky, pokud možno vybavené jízdními koly, navázaly kontakty s Policejním ředitelstvím města Prahy, které je přenese do obvodů. Policisté dostali samopaly a měli rozkaz zasahovat i krajními prostředky, aby zabránili hyenismu. Štáb byl v kontaktu s pražskou radnicí, která už zvolna komunikovala prostřednictvím jízdních poslů s jednotlivými obvody. Zdravotnický personál velkých pražských nemocnic se vypravil do ulic, aby poskytl první pomoc.
V půl sedmé dostal ministr vnitra výzvu ministerského předsedy, aby se dostavil na schůzi vlády.

1.11
Manželka Jindry Hřivnáče Růža se probudila dobrou hodinu poté, kdy Pišta vytáhl Jindru na průzkum nepochopitelně proměněného terénu.
Hlava jí třeštila kocovinou a v žaludku cítila houpání, které se zastaví, až se napije. Namáhavě se posadila. V rozkroku ucítila studenou vlhkost. Na pohlaví si neviděla přes povislé břicho. Zkoumavě ho přejela rukou, přičichla a odplivla si, když ucítila zápach semene.
„Prase jedno," poznamenala.
V místnosti už bylo šero. Zaslechla slabé zanaříkání. Ohlédla se ke dřezu a spatřila drobnou schoulenou postavu své dcery.
„Co tam děláš, krávo?" zabručela nevrle.
Převalila se na břicho, poklekla a namáhavě vstala. Hlava se jí točila a žaludek se rozhoupal. Připotácela se ke dřezu, aby se do něho vyzvracela.
„Uhni, povídám, uhni, hajzle!"
To už se obsah žaludku hrnul ven a Markéta zvaná Růža začala zvracet dítěti na ruce. Ta kráva neuhne a neuhne, blesklo jí hlavou. Jakmile křeč v žaludku polevila, napřímila se a udeřila dítě dlaní přes tvář. Holčička vykřikla a prohnula se dozadu. Ruce však měla dál napřažené před sebe. Teprve v této chvíli si Růža uvědomila, že Jindra holku přivázal ke kohoutku.

„Co jsi provedla? Co jsi zase vyvedla, krávo blbá?" rozkřikla se na ni. „Jednou tě zabiju. Zabiju! Že já si nenechala pomoct! Takovej ksindl! Bleju z tebe, rozumíš!"
Roztřesenými prsty se pokusila rozvázat uzel. Nešlo to. Jindra ho pořádně utáhl a provaz byl pozvracený, kluzký. Ten ksindl mě jednou zničí, pomyslela si žena a pro jistotu uštědřila dítěti ještě jeden políček. Vratce odstoupila od dřezu a přesunula se ke kuchyňskému stolu, zavalenému láhvemi. Jednu po druhé je probírala, a když zjistila, že jsou všechny prázdné, zmocnil se jí znovu běs. Jindra všechno vychlastal, určitě proto, že ho ten malej ksindl rozčílil.
Otočila se k dítěti připoutanému ke dřezu. „Tohle si vypiješ, hajzle," zasyčela.
V šeru blýskaly vyděšené oči dítěte. Zmohlo se na slaboučké zanaříkání. Zabiju tě, hajzle, to byla myšlenka, která se proměnila v hustou temnou kaši převalující se jí hlavou. Zvolna se blížila k dítěti.
Venku se ozvaly kroky. „Růžo!" zaslechla ženský hlas. To byla cikánka Elena Růžičková od vedle. „Jseš doma, Růžo?"
„Jo," zavrčela Růža. „Pojď dál."
Otylá mladá žena s vlasy odbarvenými do špinavě zrzavé barvy se vhrnula dovnitř. Vypadala, jako kdyby se za ní hnal starý Růžička s odepnutým řemenem. „Stalo se něco hroznýho, Růžo! Jindra zmlátil policajty a teďka..." No teda, vydechla užasle Růža, tohle mi chybělo. Elena se rozhlédla po místnosti, a když spatřila Katku připoutanou ke dřezu, přiběhla k ní a několika hmaty ji rozvázala. Popadla kus hadru přehozený přes rezavý kbelík a utírala jí ruce a tvář.
„Policajti tu můžou bejt každou chvíli," řekla Elena. „Ono mu snad prdlo v kouli, vlítnul na ně a začal je mlátit a sebral jim pistol!"
„To by Jindra nikdy neudělal," žasla Růža. „Poprat se, to von jo, ale na policajta by nešáh."
„Starej to viděl svejma vočima. Příběh celej vyděšenej. Elen, povídá, on je ten Jindra dočista zmagořenej, on je nejspíš zfetovanej, on se pustil do policajtů. Voni tam běželi, poněvač stojej auta a tramvaje a je tam bordel." Venku se ozval hluk, kroky a hlasy. „Růžo! Kurva Růžo, slyšíš?" To byl on, Jindra Hřivnáč.
Volal ji tak, jak ho ještě nikdy neslyšela. Něco nového, cizího měl v hlase. Napadlo ji nejdřív, že je znovu ožralej. Bane, to není ono. Když je Jindra ožralej, nadává na svinskej svět, kterej mu ubližuje, na ten zkurvenej svět, kterej ho nechá bydlet v polorozpadlým baráku na Buďánkách v Košířích, zatímco jiný se válej ve vilách a vozej si prdele v mercedesech. Je nalomenej, když je ožralej, tak to je.
Venku burácel hlas muže, který nebyl ani v nejmenším nalomený. On musel někomu dát pořádně přes držku. Že by Elen nekecala?
„Jindro!" vykřikla Růža a rozběhla se ke dveřím.
Rozblácenou uličkou vroubenou polorozpadlými domy přicházel Jindra Hřivnáč, její muž.
Kráčel zpříma, rozhazoval rukama a energicky našlapoval. Za páskem se mu blýskala pistole. V ruce držel cosi černého. Růžu napadlo, že zase někde našel kozí mršinu a stáhnul ji, to jí udělal před pár rokama, syrovou kůži napnul rovnou na dveře a v baráku bylo smradu jako v pekelinci a much k poblití, těch facek, co kvůli tomu Růža dostala, když držkovala, že to v baráku smrdí! Jindra je paličák, a dokud kůži nesežraly masařky, nedal si říct a...
„To je kožich," vydechla Růža užasle. „Severská liška, to já poznám, Jindro, to stojí děsný peníze."
„Jasně, že jo. To je pro tebe."
„Kdes to vzal?"
„Stáhnul jsem ho z jedny takový svině."
Podával jí ho. V rozpacích dala ruce za záda. Jindra se ušklíbl a hodil kožich do bláta. Nohsledi kvitovali to gesto nadšenými výkřiky.
„Vidíš," šeptala Elen. Schovávala se za Růžou, tiskla se k ní a Růža cítila, jak se cikánka třese strachem. „Dočista zmagořil. Sejmul ženskou za bílýho dne na Plzeňský!"
Za Jindrou rázoval Pišta, a o pár kroků dozadu se táhnul hlouček mládenců ze sousedství, pár somráků a feťáků a taky několik malých Růžičků, kteří projevovali obzvláštní nadšení. Ozbrojili se klacky a mlátili do stěn, do zdí i do sebe navzájem.
Růža ukázala prstem na zbraň.
„Kdes to vzal?"
„Policajtům, těm kurvám posranejm. Jsou v prdeli, rozumíš?" Rozesmál se a ohlédl se dozadu. „Všechno se posralo a voni jsou v prdeli."
„Kdo, voni?"
„Všichni. Policajti. Ty kurvy v auťákách. Co bydlej ve vilách. A hovno dělaj a jenom se válej."
„Jindro, proboha, co to do tebe vjelo?"
Jindra trochu zchlípnul. Znovu se ocitl ve svém přirozeném prostředí, v uličce bídy, hovořil se svou šerednou ženskou, které se za prdelí schovává píča od starýho Růžičky. Magie rozvratu, která ho okouzlila venku na ulici, přestala tady fungovat.
„Nenech se zblbnout ženskou, Jindro. Máš pravdu! Jseš king. Ty jsi první sáhnul na čerty."
Jindra potřásl hlavou a pohladil pažbu pistole. Je to tak, já byl první, všichni to viděli a budou mě poslouchat.
„Tenhle bordel už nikdy nedaj dohromady," řekl umíněně. „Od teďka bude všechno jinak. A já udělám pořádek. Začnu doma. Kde je ta malá svině? "
„Co chceš dělat, Jindro?" zeptala se Růža.
„Odprásknu ji."
„Ne! Neblbni. To nevokecáš. Nemůžeš zabít vlastní céru."
„Je to spratek. Bůh ví, s kým ho máš!"
„S tebou, Jindro, přísahám!"
„Jak to můžeš vědět, ty kurvo svinská?"

„To ženská ví, ta to cejtí."
„Je blbá! Je to sračka, akorát tak spláchnout do hajzlu. A já ji oddělám!"
Průvod nohsledů byl očividně opilý a jistě také zfetovaný. Projev odvahy ty lidi nadchnul.
„Jen ji práskni, Jindro, běž do toho, ser na nějaký kecy!"
„Ne," řekla Růža.
Udeřil ji hřbetem ruky tak silně, že jí okamžitě vytryskla krev z nosu. To bylo co říct, krev jí z nosu snadno netekla, byla vytrénovaná líp než leckterý boxer. Elen ustoupila kvapně, dřív, než ji taky praští. A že by to udělal, nepochybovala ani vteřinku.
Za nadšeného hulákání opilců vrazil Jindra dovnitř.
Práskly dva výstřely. Opilci ztichli.
Tak on to přece jenom udělal. Jindra vážně odprásknul vlastní dceru. Je sice blbá, mongoloidní, jenže kurvy policajti jsou čuráci, je jim to jedno, oni to tak neberou, že blbá holka je k hovnu, jenom na obtíž, a soudci jsou taky kurvy, ty mu za to klidně napářej tři roky natvrdo, možná víc.
Jindra se objevil ve dveřích.
„Kde je? Kde kurva je ta malá svině?"
Rozhlížel se kolem sebe. Objevil Růžu přikrčenou u stěny.
„Tys ji vodvázala. Já ji měl svini přikurtovanou. Jak to, žes ji vodvázala?"
Růža zvedla ruku a ukázala na Elen.
„Tak to vona," zasyčel Jindra Hřivnáč, zvedl zbraň a bez váhání na ženu vystřelil. První ranou minul. Elen na nic nečekala a dala se na útěk. Druhý výstřel ji zasáhl do paže a k zemi ji srazil teprve třetí výstřel, který jí pronikl pod pravou lopatkou do plic.
Vyděšený Pišta popadl raněnou pod paží a za pomoci několika somráků a Růžičkovic dětí ji odvlekl uličkou pryč.
„Jindro," vzlykla Růža. „Cos to udělal. Cos to udělal?"
„Nasral jsem se. Nemáte mě srát, vy všichni! Víte, že jsem prudkej."
„Cos to udělal. Co teďka bude?"
Jindra hrábl do záňadří a vytáhl láhev whisky.
„Vožereme se."
„To nepomůže, Jindro. Oni si pro tebe přijdou."
„Hovno," řekl nepřesvědčivě. „Všechno se posralo."
„Ba ne. Přijdou si pro tebe. Udělej kvartýr a na to se vyserou. Vyčoruj šrajtofli, klofni auto, to je všechno hovno. Akorát na střílení jsou hákliví, policajti, soudy a všechny ty kurvy. Znáš to přece, jakej je ten život posranej," vzlykala.
Jindra zastrčil pistoli za pásek a otevřel láhev. Lokl si a podal láhev ženě. Zavrtěla hlavou.
„Říkám ti, že se stane hovno a že ten život posranej bude od teďka úplně jinej. Teď půjdem dom a uděláme si bene a zejtra..."
„Zejtra tě seberou."
„Ne. Zejtra najdu tu malou svini a zakroutím jí krkem."
Šero houstlo a z města se ozývala střelba. Růža se k Jindrovi přitiskla. Měla pocit, že z něho sálá nějaká divná síla. Sebevědomí, možná zběsilost podložená šílenstvím. Zatoužila, aby ji povalil na matrace, aby ji zfackoval a roztáhl nohy a pronikl do ní tvrdým údem a zůstal v ní tak dlouho, dokud by ji to nebolelo.
„Všechno se posralo. Já to cejtím, Růžo. A když se posere posranej svět, pro našince to může bejt akorát dobrý," řekl Jindra Hřivnáč a vešel dovnitř.
Růža se rozhlédla, popoběhla uličkou a sebrala kožich, odhozený do bláta. Přitiskla měkkou srst severské lišky ke tváři a ucítila omamnou vůni parfému. To bude Dior Poison, usoudila. Pamatovala si ten název z reklamy. Jestli má Jindra pravdu, budu odteďka takhle vonět furt, pomyslela si a zamířila za ním do domu.

1.12
Cesta do Kobylis trvala Honzovi Krylovi půl druhé hodiny. Na druhý břeh Vltavy se dostal přes Čechův most a bez příhod uháněl po nábřeží. Po chvilce si uvědomil, jak rychle si zvykl na to, že automobily stojí a že rezignovaní řidiči za volantem nebo v hloučku rozmlouvají s jinými stejně postiženými nešťastníky.
Co asi s těmi auty udělají, až přijde noc, napadlo Honzu.
Čím déle o věci přemýšlel, tím větším byl pesimistou. Tohle nebyl výpadek, tohle nebyla porucha. Stalo se cosi zásadního, co změnilo základní předpoklady, z nichž vychází technická civilizace.
Je to takové, jako kdybychom celou dobu hráli s kartami a teď někdo přišel, sebral nám je a rozdal nám dominové kostky. A jakmile nám sebral karty, už nám je nevrátí. Když dojel ke křižovatce s třídou Dukelských hrdinů, zvolnil a na pár minut zastavil.
Vybavil si Markétu, znovu cítil na ruce její lehký dotyk. Nechoď pryč, řekla mu. Prosím, dodala. Chovala se pitomě, to je fakt. Jenže copak se od ní dalo čekat, že pochopí, o co jde? Seděla v kanclu a držela černou hodinku u kafe s rumem. Kolikrát v životě viděla, že zhasla elektrika? Padesátkrát? Stokrát?
A byla schopná pochopit, že výpadek energie z akumulátorů signalizuje cosi takřka nadpřirozeného? Je to přece jenom obyčejná ženská, která nemá ponětí, jak věci fungujou, přemýšlel Honza. A já ji opustil, nechal jsem ji ve štychu.
Jenže na druhé straně všichni kluci jsou teď už určitě v laborce. Mirek Beran, Pinkas, Matějů, Herwig. Kde má být chlap, když je průser? Doma, nebo na place?
Samozřejmě na place. Tím spíš, že Markéta sakra není moje žena, nic jsem jí nikdy neslíbil, nemám k ní závazky, je to prostě moje holka a nic víc!

Nesmíš bejt měkkej, řekl si Honza, odrazil se a zabral do pedálů. Projel kolem Veletržního paláce přestavěného na galerii, bolševicky nesmyslného projektu, který nový režim spolkl jako návnadu s pořádně špičatým háčkem, minul Parkhotel a před viaduktem padl policistům do rukou.
No jo, uvědomil si, za Parkhotelem sídlí policie. Každý se tvářil důležitě jako Socha Svobody.
„Stát," řekl mu velitel hlídky v hodnosti strážmistra. „Sestupte si."
„Co jsem zase provedl?"
„Tohle kolo vám zabavujeme," řekl strážmistr.
„Jak to?"
„Nařízení ministra."
„Co je to za blbost? Od kdy ministr vnitra zabavuje lidem kola? " žasl Honza. Vzápětí si uvědomil, jak logické a v jistém smyslu správné rozhodnutí to je. Dokonce je to první projev inteligence, který od jakéhokoli ministerstva zaznamenal. Správné opatření, až na to, že teď jde o jeho kolo.
„Dostanete potvrzení," říkal strážmistr, obhlížeje kolo. „Olpran, barva modrá," diktoval policistovi, který vypisoval propiskou papírek.
„Počkejte," bránil se Honza. „Já jedu do práce."
„Pokračujte pěšky. Tak jako tak nebudete v práci nic platnej. Nejde elektrika."
„V celé Praze?" ptal se Honza v naději, že z policistů vytáhne nějaké informace.
„Služební tajemství. Slezte si z toho kola a pokračujte."
Honza spočíval levou nohou na zemi. Trošičku se odstrčil a chystal se strhnout řídítka vpravo a proklouznout hlídce pod rukama. Strážmistr si toho všiml a ukázal, že má rozepnuté pouzdro služební zbraně.
„Mimořádné pravomoce," řekl strážmistr suše. „Nařízení ministra."
„To je dobrý," vydechl Honza. „Lidi po sobě střílej. Kousek dál vandráci okrádaj raněný. A vy mě tady buzerujete kvůli kolu?"
„Hodláte mařit úřední výkon?"
„Budu si na vás stěžovat," řekl Honza, přísně hledě na strážmistrovo služební číslo. Strážmistr pokrčil rameny a otočil se na dva policisty, kteří se drželi vzadu.
„Sundejte ho," řekl jim.
Na Markétu jsem se vysral jenom proto, abych dojel k fízlárně a přišel tam o kolo, pomyslel si hořce. V uších mu zazněl dívčin smutný hlas. Nechoď pryč. Prosím. Já je taky prosil, aby mě pustili, hajzly. Škubl řídítky a zabral zplna sil pravou rukou. Přední kolo olpranu se proti strážmistrovi vzepjalo. Policista uskočil a šátral po zbrani. To už byl Honza v sedle a s vynaložením všech sil nabíral rychlost. Strážmistr se ohlédl na svoje dva druhy, kteří na něho vyděšeně hleděli. Přece nezabiju chlapa kvůli blbýmu kolu, pomyslel si a pleskl si po pouzdru se zbraní.
„Zabavovat kola," odplivl si. „Takovou blbost si může vymyslet jen ministr."
Honza ujížděl s hlavou staženou mezi ramena. Čekal, kdy zaslechne výstřel. Vítr mu hučel v uších. Nebo to byla rozbouřená krev?
Vřítil se do prostoru viaduktu a sychravý vzduch, který se tu držel, mu připomněl otevřený hrob. Ohlédl se a k nesmírné úlevě spatřil policisty, teď už docela maličké pidimužíky, jak stojí v hloučku a připalují si cigarety.
Z náspu pod tratí na něho hulákali somráci. Také prostor výstaviště byl plný existencí, které nebudily žádnou důvěru. S největším soustředěním udržoval co možná nejvyšší rychlost na mizerném dláždění. Ulice se svažovala do zatáčky pod další viadukt.
Spatřil stojící tramvaje, obsypané lidmi. Neměl čas zkoumat, co je to zač, a usoudil, že udělá nejlíp, když nebude riskovat, zahnul vlevo a projel ulicí Za Elektrárnou na Holešovické nábřeží a přes tramvajovou lávku přejel na druhou stranu Vltavy a stoupal do kobyliského kopce.
Firma Teston sídlila v architektonicky impotentní betonové budově nedaleko kobyliské vodárny. Kdysi tu bývalo výpočetní středisko podniku UNITA, disponující kolosálním sálovým počítačem EC 1047, nedlouho před listopadovou revolucí to tu převzal Pragostav. To už byla ruská kopie amerického IBM užitečná asi tak jako myslící stroj Raymonda Lulla.
Budova střídala majitele, ten první se finančně zakrvácel na úplatcích a na likvidaci elektronického mastodonta, následovali dva nebo tři další dobrodruzi, býval tu sklad oděvů second hand, původně určených pro výpomoc hladovějící Africe, diskotéka maskující masážní salon maskující bordel, pak suterén objektu zatopila voda a budova by nejspíš spadla, kdyby se jí neujalo pár šikovných kluků, kteří utekli z pracovišť akademie v Řeži a kdyby tu nezřídili malé hitech pracoviště, zabývající se vývojem aparatur a zařízení, jako jsou ultrazvukové testery vysokotlakých potrubí.
Honza pracoval v Řeži v sekci výroby radioaktivních léčiv, jak se tradičně a nepřesně říkalo značkovacím látkám pro detekci nádorových onemocnění. Tady pracoval doslova na všem možném i nemožném, od řezání závitů po programování. Pro dnešní den měl Honza naplánovanou noční službu a střídal Otíka Pinkase. Slunce se už sklánělo nad Bohnicemi, muselo být kolem sedmé, nástup měl mít v pět.
Před budovou seskočil z kola a provedl ho prosklenými dveřmi do haly dlážděné mramorovými dlaždicemi. Z kukaně vyšel vrátný pan Pačes, jediný zaměstnanec, který pamatoval dávné časy Pragostavu a UNITY. Vypadal jako vykotlaný pařez, ozdobený legračním kloboukem. Pro jeho zálibu v komických hlavokrytech se mu říkalo Čepička.
„Víte, co je novýho, pane Kryl?" vítal Čepička příchozího. „Nesvítí elektrika!"
„To snad ani není možný, pane Pačes," řekl Honza suše. „Myslíte to vážně?"
Čepička to zřejmě myslel velmi vážně. Před ním stála na stole petrolejka se sejmutým cylindrem. Vrátný se snažil čepelí kapesního nože povysunout zčernalý knot.

„Jo, jo, je to velkej šlus. Ani tramvaje nejezděj a ústředna je taky hluchá. A že se už šeří!"
Honza se zachvěl zimou. Rychlá jízda ho pořádně splavila. Prohodil s Pačesem Čepičkou ještě několik jalových poznámek na téma všudy vládnoucího bordelu a odvedl kolo do mezipatra, kde měl personál šatnu. Musel kráčet opatrně, na schodišti ještě bylo jakž takž vidět, ale v šatně už vládlo husté šero. Odpočítal svoji skřínku, svlékl se a bosky odcapkal do sprchy. Chtěl si pustit hodně horkou vodu, aby se rozehřál. Ale ať roztáčel levý kohoutek sebevíce, tekla jen studená. Zkusil pravý kohoutek - tam byla voda ledová. Krucifix, vždyť jim vodu ohřívá bloková plynová kotelna poblíž, alespoň plyn snad funguje, ne?
Holky v Easy Travel si na plynu vařily kafe. To přece není možný! Pak si to uvědomil: plynovou kotelnu mají, krásnou, moderní, elektronicky řízenou. Teď tedy zablokovanou. Po dvou hodinách už všechna teplá voda odtekla.
Přece jen se osprchoval studenou vodou a otřel do froťáku. Nakonec ho to rozehřálo. Když se převlékl do čistých spodků a bavlněného trika s dlouhými rukávy a natáhl na sebe volné bílé kalhoty a halenu, bylo mu hned líp.
Připoutal přední kolo olpranu k radiátoru a sešel do suterénu, kde měl Teston své provozy. Horní patro měly v nájmu nějaké firmy na kanceláře.
Tady byla na schodišti už opravdu tma. Přidržoval se madel a tápal za rozjařenými hlasy, které se ozývaly odspodu. Světlá linka u zápraží ho dovedla ke dveřím. Našmátral kliku a otevřel je.
V suterénním hlavním sále, kde dosud páchla plesnivina, nevypuditelná od dob, kdy na podlaze stál čtvrt metr vody, která sem prosakovala nedbale provedenou izolací, zářila petrolejka. Stála na stole, kolem něho sedělo několik postav.
„To je Kryl," poznal Honza Otíkův hlas.
Muži halasně uvítali příchozího. Když přišel blíž, do pachu plesniviny se přimísila příjemnější vůně alkoholu.
„Tak pojď, ty kluku! Při týhle šichtě se nejspíš moc nepředřeš. Ty máš přece kliku, chlape!"
Je tu celá parta, uvědomil si Honza. Míla Herwig, Tonda Načeradský, údržbář Franta Pachman, tlustý Vilda, který se staral o počítačovou síť, mladý Liška, který dělal asistenta doktorovi Hofmannovi a Ervín Mátala, jeden ze tří spolumajitelů Testonu.
Udělali Honzovi místo a vtiskli mu do ruky skleničku s vodkou. Načeradský vstal a rozloučil se. Stejně nemůže pít, má venku auto a rodina čeká, že pojedou na chatu. Už tak se moc zakecal a dostane přes čumec. Honza mu chtěl vysvětlit, že už nejspíš s autem neodjede, jenže Otík se ho zmocnil a Tonda využil příležitosti a vyklouzl ven.
„Při pátku se pracovat nemá," pokračoval Otík.
„To si pamatuj, Ervíne! Pánbůh nám vypnul elektriku a to znamená co? To znamená, že si nepřeje, abysme pracovali!"
„No jo," říkal Ervín smířlivě. Proč by se měl s Otíkem hádat? Chlapi pracujou v úkole. Když si dnes večer zaflámují, v další šichtě to doženou.
„V pátek se pracovat nemá."
„Dokonce nesmí!" triumfoval Otík. Měl už pořádně v hlavě. „Pomni, abys den sváteční světil, a kdo maká v sobotu, přijde rovnou do pekla." Ohlédl se po Honzovi a pleskl ho přes záda.
„Sedíš tu jako puk. Co se stalo? Vylila ti Markéta péra?"
„Nebo péro," řekl Pachman.
„Vy vůbec nic nevíte," řekl Honza. „Myslíte, že jde o obyčejnej kiks elektriky."
„No jo, on to je neobyčejnej kiks!" vykřikl Otík a bezdůvodně se rozesmál.
„Jenže ona nekiksla jenom elektrika. Nefunguje ani telefon."
„Telefon? O tom mi ani nemluv. Hajzlové prodali Telecom do ciziny, nakecali nám, že všichni budeme mít do osmadevadesátýho aparát a co máme? Velký hovno máme!" spustil Pachman na svoje oblíbené téma.
„Vidíš, vole," zašeptal Honzovi vyčítavě Otík.
„Nemáš před tím pitomcem mluvit o telefonech. Teď se dovíme, jak klesly akcie a jak se Klaus nestará o malý akcionáře."
„...a vyvolali umělej pokles akcií Telecomu na burze, jenom aby..." vykládal Pachman.
„Klekly i baterky. Všechny. V autech, v rádiích, i v hodinkách," řekl Honza.
„Baterky stojej za hovno. To je tím, že se do Česka vozej šmejdy, který jinde nechtěj. Já ti povídám, z toho svinstva se budem vylízávat ještě sakra dlouho. Když si pomyslím, že příští rok to bude deset let, co šli bolševici do prdele, a my sedíme v těch samejch sračkách jako dřív."
Pocit neštěstí je nesdělitelný, připomněl si Honza moudrost, kdysi vyčtenou v nějakém Inspiromatu. Tihle pitomové tu sedí, chlastají a nemají tušení, co se venku děje. A já vůl si myslel, jsou to lidi od fochu, počítačáci, elektrikáři, fyzici. Budeme tu sedět a hloubat nad tím, co se s tou zatracenou elektrikou mohlo
stát. Ohlédl se po Herwigovi. Ten zde seděl, sklínku s vodkou v ruce. Honza si uvědomil, že Herwig nepije. Nechá si nalít a nepije. Tak to dělá vždycky.
„Kdybych jim řekl, že nepiju, budou mě otravovat," vysvětlil kdysi Honzovi svoji taktiku. „Nalej si a neblbni a nekaz zábavu. Tak si nechám nalít a to už nemají tolik vůle a cílevědomosti, aby mě kontrolovali, jestli opravdu ten chlast piju."
„Proč nejdeš pryč?"
„Měli by kecy. Tak prostě zůstanu s nimi."
„Nevadí ti ten kravál kolem?"
„Vůbec ne. Dovedu vypnout."
Herwig měl netečnou tvář. V lennonkách se mu mihotal plamének petrolejky. O čem asi přemýšlí? Přesunul se k němu.
„Mílo," zašeptal.
Herwig sebou trhnul. „Jo."
„Kluci jsou blbí, oni nechápou, o co jde."

Herwig se na něho vyčítavě podíval.
„To mě rušíš, abys mi řekl takovou banalitu?"
„Tohle není porucha elektrické a telefonní sítě. Tohle je něco jiného. To je..."
Chvilku přemýšlel, než vyhrkl: „Elektrická smrt." Ukázal mu hodinky. „Vidíš? Patnáct hodin šestnáct minut. To je čas, kdy umřela elektřina."
Herwig se v duchu vracel z nesmírné dálky. Pomaličku zvedl ruku a přisunul k očím svoje hodinky.
„Patnáct hodin šestnáct minut," řekl tiše.
„Vidíš? Zastavily se ti."
„Zastavily se hodinky," řekl Herwig nepřítomně.
„Dokážeš spočítat, jaká je to pravděpodobnost, že se dvěma lidem na dvou různých místech zastaví hodinky v absolutně stejnou chvíli?"
„Dokážu," řekl Herwig.
„Nedělej to. Je to zbytečný. Zeptej se kluků, kdo z nich má hodinky."
Herwig se natáhl po Liškovi, uchopil ho za zápěstí a přitáhl ho k sobě. Podíval se mu na hodinky a pak řekl Honzovi: „Osm hodin dvě minuty."
Liškovy hodinky šly. Třeba jsem blbej, napadlo Honzu. Třeba to všechno byla jen pitomá hysterie. Shoda náhod. Jako kluk jel autobusem ze školního výletu do Deštné v Orlických horách. Bylo náledí a napočítali cestou osmnáct bouraček.
„Co máš za hodinky?" zeptal se Lišky.
„Primky po strejdovi. On byl u vojáků. Vidíš? Kladivo a srp. Originál bolševický, to dostávali pohraničníci, když někoho zastřelili na čáře. Opušťák a hodinky," říkal mladý Liška hrdě.
„Mechanický hodinky," řekl Honza Herwigovi. „Ty samozřejmě jdou. Klekly si quartzky. Nefunguje nic, co je na baterii."
Herwig ukázal na discman na na Liškově krku. „Funguje?"
„Jasný!"
„Ukaž."
Liška stiskl spínač, sluchátka přesunul na uši a jeho obličej nabyl výrazu znepokojené ostražitosti.
„Do prdele, hovno!" řekl tak upřímně, že se všichni rozesmáli.
„Ty máš slovník! Mohl bys dávat hodiny hotentotům, čeština za tři odpoledne. Hovno, prdel, kurva, seru na to, a máš polovinu slovníku naučenou!" chechtal se Liškovi Vilda Bucek.
Brzy na to uslyšeli další ukázku liškovského slovníku. To se shora vracel Tonda Načeradský, provázený vrátným Pačesem Čepičkou.
„Baterka je v prdeli!" láteřil. „Jituš mě zabije. Takovejch hodin, i ty hodinky si mi lehly, nejlíp by bylo se na všechno vysrat!"
Chlapi, s výjimkou Herwiga a Honzy Kryla, se váleli smíchem. „Vidíš, vole! Měl ses držet flašky."
„Já vám povídám, pane Načeradský, že se nemusíte ženy bát. Všem autům nefungujou baterky, já to pozoruju už od odpoledne! Ne snad, že bych opouštěl služební prostor, pane Mátala, jenom provádím nařízenou kontrolu kolem objektu podle rozpisu a řeknu vám, kolem objektu byl v jednu chvíli cvrkot!"
„Jak to, všem autům?" zeptal se Ervín Mátala. „To chcete říct, že i v mým bavoráku si klekla moje fungl nová baterie bosch?"
„Tam možná ne," řekl Pačes opatrně.
„Ale jo, Ervíne. I boschka za dva tácy je v tahu," řekl Honza.
„To jsi z lacinýho kraje, dva tácy za baterku," podotkl Mátala s bolestí v hlase, jakou dávají najevo nešťastníci postižení luxusem, za nějž jsou nuceni vydávat nekřesťanské peníze, o nichž se šťastnějším spoluobčanům navyklým skromnějšímu životu ani nesní.
„Běž se podívat," navrhl mu Honza.
Obrátil se pak k Herwigovi.
„Je to tak, jak říkám. Elektrická smrt."
Mátala, doprovázený rozhořčeně kvákajícím Tondou Načeradským, odešel na inspekci svého bavoráku.
V brejličkách lennonkách zářily plamínky. Herwig mlčel.
„Co tomu říkáš? Jak si to vysvětluješ?" řekl mu Honza.
„To není možný," řekl Herwig.
Vstal a pomalu přecházel po místnosti, zatímco se Mátala s Načeradským vrátil a rozhořčeně vykládal partě, že vypláznul za baterku tři a půl tisíce a ona vydržela blbejch čtrnáct dní a je v tahu.
„Tohle je bordel, kterej je možnej jenom u nás. Devět let po revoluci! Jak dlouho to komunistický svinstvo potrvá? V normální zemi bych mohl reklamovat, vrátit to šmízo. Jenže tady si můžu stěžovat akorát tak na lampárně hlavního nádraží."
„Neberte si to tak, pane Mátala," nabádal ho vrátný Pačes Čepička. „Všichni jsou na tom stejně."
„Nějaký přiblbý felície, ty mi můžou bejt ukradený. Jenže mně vodešel bosch v bavoráku!"
Jeho rozhořčení bylo upřímné a poskytovalo znamenitou živnou půdu výřečnosti. Honza Kryl přešel k Herwigovi. Ten ukázal prstem.
„Vidíš? Ve městě hoří."
„Nikdo požáry nehasí," poznamenal Honza, „protože hasičům nejezdí auta."
Obrátil se do místnosti. Otík Pinkas se tam rozčiloval, že s pitomými automobilisty není žádná zábava. Když už jim ty

káry nejedou, tak ať si sednou a nalejou si a přestanou otravovat. Co všechno se musí stát, aby jim došlo, co se stalo? A to jsou technici, inteligentní lidi, kteří pracují s vynikající technikou, uvažoval Honza. A co já, napadlo ho. Došlo i mně, co všechno se stalo?
Dělal si iluze, že tady v Testonu budou všichni zabraní do práce, že budou bádat, že zahájí sérii pokusů, jakých, to neměl konkrétnější představu, a že třeba na něco přijdou, Herwig je špičková makovice, takových tu už zbylo málo, kdo má ruce a nohy, utíká do Německa a ještě dál, do Ameriky, co by dělal v takovém bordelu.
Kvůli této představě, která se ukázala jako zcela pošetilá, opustil Markétu dole ve městě, které začíná hořet.
Ona se o sebe postará, okřikl sám sebe. Když dovedu já být tvrdej, musí být i ona taková. Jestli je k něčemu, nic se jí nestane. Jestli se nechá převálcovat, je to holt bláto.
Něco uvnitř, hodně hluboko, mu řeklo „fuj".
„Poslyš," ozval se Herwig tiše, „ty máš na tom svým kole dynamo?"
„Jasně," řekl Honza.
„Zkusil jsi, jestli funguje?"
„Ne," řekl Honza. „Když jsem jel nahoru, bylo ještě světlo."
„Jdem se podívat," řekl Herwig.
Vystoupili do mezipatra, kde už byla naprostá tma. Honza sáhl do kapsy pro zapalovač. Několikrát marně cvakl.
„Co je to za zapalovač? Piezoelektrický?" ptal se ve tmě Herwig.
„Jo."
„Aha," zněla odpověď. Ozvalo se chrastění zápalek. Herwig jednu zažehl a v její záři objevil staré noviny. Smotal se do ruličky a zapálil. Honza přicvakl dynamo k zadnímu kolu a nadzvedl stroj, připoutaný za přední kolo k radiátoru.
„Zaber," řekl Herwigowi.
Fyzik se chopil šlapky a zatočil. Dynamo zabzučelo. Honza se zadíval s nadějí do maličkého reflektoru. Zůstal temný.
Herwig pokýval zasmušile hlavou: „Myslel jsem si to. Chcípla totiž i ta má kalkulačka, kterou jsem si přivezl z Ameriky."
Honza se optal: „Ta se solárníma bateriema?"
„Ta. Není to tak, že nefungují elektrická zařízení. Nefunguje elektřina, a to mě děsí, protože to není možný."
„Jakto?"
„Nevím," řekl Herwig a vstal.
Improvizovaná pochodeň ze stočených novin jim svítila na zpáteční cestu do suterénu. Tmu z pocitu neznalosti a bezmoci však nemohla rozptýlit.
Zdola slyšeli opilý smích. Dokonce i Mátala se smířil s myšlenkou, že večer bavorákem neodjede. Nechá ho tu do zítra a pak sem někoho pošle, aby to dal dohromady. Jo, v sobotu. Když jsou prachy, tak jde všechno.

Kapitola druhá

2.1

Vláda České republiky se sešla v průběhu pátečního večera. Nikoho z účastníků této první schůze nenapadlo, že se v nejbližších dnech, ba dokonce hodinách zásadně změní styl práce, způsob řízení státu a jeho základní smysl.
V optice dnů, které měly následovat, vypadalo toto první zasedání značně komicky. Premiér Václav Klaus si zakládal na své schopnosti zachovat klid v okamžicích, kdy se ostatní chovali emotivně, nebo dokonce chaoticky. Takto charakterizoval chování politiků, kteří si byli příliš dobře vědomi pozornosti médií a počínali si tak, aby si vysloužili potlesk, nebo dokonce hozenou kytici.
Klaus v prvních minutách zaznamenal s nelibostí výpadek elektrické energie a kolaps komunikačních sítí, ale odmítl těmto nepříjemným nehodám přikládat přemrštěnou důležitost. Nařídil, aby mu jeho úřad podal vysvětlení. To, že se mu ho nedostalo, pokládal za další důkaz neschopnosti lidí, které by rád vyměnil, kdyby bylo za koho.
Zpozorněl, když mu služba hlásila, že limuzína Audi 4,2, jíž měl odjet na předvolební schůzi do Ústí nad Labem, nefunguje, že stejně na tom jsou všechna ostatní auta jeho úřadu a pokud se dá soudit z toho, co se děje na ulici, automobily řadových občanů na tom nejsou o nic lépe. To už mu bylo jasné, že nejde o pouhý výpadek - došlo ke katastrofě zcela mimořádného významu, která si vyžádá zcela mimořádná opatření. Odpovědnost bude ležet na výkonné moci a především na něm, šéfovi exekutivy.
Hlavou mu v té chvíli bleskla vzpomínka na knihu Technika státního převratu italského spisovatele Malaparta, mimo jiné popisující skutečný příběh bolševické revoluce v Rusku.
V Petrohradu obsadila hrstka odhodlaných a předem vycvičených lidí neuralgické body státu, elektrárnu, telefonní ústředny a mosty přes petrohradské kanály.
Okázalé dobytí Zimního paláce, to pak byla sladká tečka sloužící později Eisensteinovi k natočení pseudodokumentárních filmových záběrů.
Představa Štěpána či Sládka obsazujícího Střelecký ostrov mu přišla přece jen komická, ovšem vzpomínka na jednadvacátý srpen ho traumatizovala stejně jako všechny ty příslušníky střední a starší generace, kteří invazi zažili. Nechtěl dopadnout jako Dubček, obklíčený ve stranické Bastille na nábřeží sovětskými výsadkáři, kde se nezmohl na nic jiného, než na vzlyky typu „Jak mi to mohli udělat".
Vyslal tedy pěší posly, jinak to nešlo, za ministry, jejichž přítomnost považoval za nezbytnou. V prvních hodinách se však choval poněkud odměřeně, snad aby si nechával pootevřená zadní vrátka pro případ, že by se rozsvítila světla a rozdrnčely telefony, a zatímco všichni by ulehčené vzdychali „aaach", on by jim mohl připomenout, že nikdy nepropadl

panice a páteční černou hodinku považoval za jemnůstku a hluboké nedorozumění, vyvolané neodpovědností novinářů.
Emoce dokázal rychle zvládnout a zasedání řídil jako jakékoli jiné jednání vlády, která se ovšem sešla značně nekompletní.
Chyběl především ministr obrany Petr Nečas, který uvízl na inspekční cestě v Pardubicích. Nahradil ho náčelník generálního štábu generál Jiří Šedivý. Z praktického hlediska to byla náhrada víc než dostatečná, akurátní premiér však vnímal přítomnost muže v uniformě s nelibostí, snad dokonce podrážděně. Nastalá situace se týkala především ministra obrany a vnitra.
Uspokojovalo ho, že aspoň Ruml se dostavil. V průběhu večera dorazili do Strakovy akademie ministři kontroly Igor Němec a kultury Pavel Tigrid. V pozdějších hodinách a dnech se ukázalo, že právě Tigridův klid muže navyklého na závratné osudové zvraty přispěl k akceschopnosti rozhodovacího tělesa, které postupně ve Strakově akademie vzniklo. Od prvních hodin se jednání účastnil i pražský primátor Jan Koukal.
V Praze byla složitá situace. Vojenské jednotky a policejní sbory udržovaly pořádek v centru, zejména v okolí správních orgánů, avšak v okrajových částech města se vymykala situace kontrole a zhoršovala se s příchodem večera a noci. Klaus se však rozhodl plně ponechat kontrolu nad městem Koukalovi a svoji pozornost upřel na celostátní záležitosti. Kolem páté došly zprávy, že se podařilo nastartovat první nákladní automobily a tanky, vybavené naftovými motory. Čeští koumáci obešli elektroniku, a jakmile se jim podařilo nahodit první motor, bylo vyhráno - fungující automobil mohl roztáhnout další. Spřežení nákladáků nahodilo i tank. S nastartovanými motory však vozidla stojí uvnitř vojenských objektů: ulice a silnice jsou zablokované stojícími auty. Vláda rozhodla, že vyklizení ulic bude hned nazítří patřit k hlavním prioritám.
Ještě té noci někdo pronesl slovo dvůr. Kolem půlnoci se dostavil do akademie prezident Václav Havel se svou suitou, v níž byl i Havlův osobní ochránce Antonín Malina. Jejich příchod vyvolal malou senzaci - prezident a jeho lidé přijeli bryčkou. Byl to Malinův nápad, zrekvírovat fiakry, které se osudného odpoledne pohybovaly v hradčanské turistické oblasti. V té době přišel do sídla vlády i předseda parlamentu Milan Uhde se skupinou významných poslanců Občanské demokratické strany.
Nedlouho po nich se dostavila i skupina sociálních demokratů v čele s Milošem Zemanem. Dlouho se neohřáli - Václav Klaus je nechal doslova vyhodit, nedbaje na Uhdeho nářek a na Zemanovo burácení na téma „zvůle policejního státu". Dal tím tvrdě najevo, že řešení mimořádné situace je výlučnou záležitostí exekutivy a že výkonná moc nenechá nikoho plést se do scénáře.
Během páteční noci se ukázalo, že vysocí funkcionáři státní správy uvažovali a rozhodovali v prvních hodinách krize více méně obdobně. Veškerou energii napřeli v prvních hodinách na zajištění chodu svého úřadu a na zjištění maxima informací. A protože komunikační technika selhala, uchýlili se k náhradnímu řešení, začali budovat cyklistickou kurýrní službu. A protože situace byla všude obdobná, vyskytly se i obdobné vtipy.
S cyklisty funguje komunikace líp než s Telecomem, tvrdilo se. Když to takhle půjde dál, ministr Dyba prodá cyklopark i s hustilkami strategickému partnerovi.
Kolaps elektrické a telefonní sítě znamenal nepohodlí. Z noci se však nořily nové hrozby, které způsobily, že během jediného týdne se budova někdejší Strakovy akademie proměnila v opevněný tábor.

2.2
Pryč, napadlo Katku. Ruce měla volné. Bolest ji ochromovala, takže jimi nemohla pohybovat, a hladem a vyčerpáním se jí točila hlava. Chtěla plakat. Nešlo to. Hrdlo měla tak stísněné, že sotva dýchala. Nevěděla, co se s ní stalo. Byla tu Paní.
Každý, kdo nebyl matka nebo otec, byl Paní nebo Pán. Měla ráda Paní i Pány, protože všichni byli hodnější než otec a matka. Paní jí něco dělala s rukama, takže je už neměla připevněné ke kohoutku dřezu. Volně jimi pohybovala podél těla a lapala po dechu. Zvenčí k ní doléhaly hlasy. Hovořil otec a matka.
Otec držel v ruce divný kabát, jaký Katka nikdy neviděla. Měl rukávy a knoflíky a všechno, co ke kabátu patří. Místo z látky byl však z kůže nějakého zvířete, hodně chlupatého.
Katka cítila, že matka má z kabátu strach, dala ruce dozadu a nechtěla se ho ani dotknout. Otec se kabátu nebál. Naparoval se a v obličeji měl úsměv.
„Severskáliškatojápoznámjindrotastojíděsnýpenízejasněžejotojeprotebekdestovzalstáhnuljsemhozjednýtakovýsvině." střídali se v hovoru. Poslední slovo Katka poznala.
Svině.
Otec mluví o matce, nebo možná o Katce.
Nechápala smysl jeho slov s výjimkou posledního. O to ostřeji vnímala tón jeho hlasu. Čišelo z něho nebezpečí, daleko horší než kdykoli před tím. Instinkt Katce napovídal, že jí teď jde o život, že otec je připravený ji zabít.
Dál už neváhala. Přiběhla k oknu, otevřela je a proklouzla ven. Nikdy nic podobného neudělala.
Matka nechtěla, aby sama chodila ven. Jen občas se dostala na vzduch, vždycky s matkou. Věděla, že pod jejich domem je veliká ulice a kolem dokola uličky. Ty vedou do místa zvaného park.
Několikrát tam s matkou byla a připadalo jí to tak krásné, že by tam chtěla zůstat navždycky. Kdyby mohla chodit ven sama, vždycky by zamířila sem, do parku. Jenže ven sama chodit nesměla. „Neukazujtusvoublboudržkusvině," říkala, kdykoli Katka jen vykoukla ze dveří, a fackami ji zaháněla dovnitř.
Svět, do kterého doslova vpadla, jí byl cizí, protože byla sama. Necítila v blízkosti pach matčina tučného těla, její těžký dech prosycený vůní vodiček a cigaret. Byl cizí a líbil se jí. Nikde tu nebyl nablízku On a nebyla tu ani Ona, matka. A čím dál se od nich dostane, tím líp.

Rozběhla se uličkou. Na rohu plál oheň, kolem něho postávalo několik postav. Byla jí zima, zamířila tedy k plamenům. Jeden chlapík si jí všiml. „Podívejte" vykřikl, „tojetablbáholkajindryhřivnáče!"
Blbáholka, uvědomila si Katka. To jsem já. Jindrahřivnáč, to je otec. Oni ji chytnou, přivedou ji k němu a on ji zabije.
Ztuhlá hrůzou stála a dívala se, jak k ní přicházejí.
V šeru nerozeznávala tváře. Blížily se k ní postavy, černé obrysy vystřižené do rudého pozadí záře plamenů. Samí Páni, otcovi přátelé, už byli docela blízko.
Ze tmy se ozval výstřel. Zazněl nedaleko, někdo střílel na stráni nad devastovanou kolonií. Z toho, co od otce a matky vyposlechla, Katka citem vnímala, že tam jsou lidé zlí, protože jsou bohatí. Mají kurvaauta a zabývají se tím, že siválejprdeleahovnodělaj.
„Vy kurvy!" křičel mužský hlas ve tmě. „Vidítetovonistřílejnaslušnýlidi!"
Postavy, které se vypravily Katce vstříc, aby ji polapily, se otočily tím směrem, odkud zněl křik. Dívenka toho využila. Přitiskla se k prkennému plotu. Jedna plaňka povolila, jen docela maličko. Opřela se ze všech sil a vtiskla tělíčko do mezery.
Propadla se do moře kopřiv, šlehaly ji po rukách a po obličeji. Nedbala na to a postupovala dál. Podařilo se jí projít zahradou, až se dostala k vrátkům vedoucím na chodník. Tam se ze všech sil rozběhla.
Vnitřní hlas jí napověděl, aby se vyhnula velké ulici, která dnem a nocí hrozivě hlučela, jak se po ní valila auta a tramvaje.
Vydala se vedlejšími uličkami. Nenapadlo ji, že dnes ty velké ulice nehlučí. Jakmile v houstnoucím šeru spatřila postavu nebo skupinu postav, vtiskla se do stínu, přikrčila se za popelnice nebo splynula s křovím. Byla už tma, když dorazila do parku.
Z dálky zněl křik a praskot střelby. V parku bylo ticho. Padla na obličej do mokré trávy. Příjemněji šimrala do obličeje popáleného kopřivami. Ruce měla rozhozené od těla a s rozkoší vnímala, jak se do nich vrací cit.
Zvedla hlavu.
Mezi stromy blikotalo světélko. Zamířila k němu.
Na okraji parku stála skupina budov. Až sem dorazila s matkou za těch několik výprav, které si udržela v paměti. Budovy ohraničovaly její svět, byla to nejzazší mez, ultimativní obzor jejího vnímání. Věřila, že až jednou umře, odnesou ji sem, položí na schody a tady zůstane navěky.
Klopýtala za světélkem, nohy jí klouzaly po vlhké trávě. Několikrát upadla, než se ke světélku dostala.
Byl to plamínek maličké svíčky v kelímku, připomínajícím konzervu. Stála ve dveřích jedné z budov. Ve tmě viděla jen klenutý obrys střechy proti noční obloze. Pamatovala si na to stavení. Byla to nejdivnější stavba, jakou spatřila. Někdo se uvnitř pohnul. Katka strnula. Nejraději by utekla, nezbývaly jí však síly.
„Jetuněkdo!" ozval se měkký vlídný hlas. Patřil starší Paní. Neznala ten hlas. Neodpověděla.
Žena vyhlédla ven. Měla na sobě sportovní bundu a pevné džíny. Obutá byla do důkladných bot. Byla prostovlasá, šedivé neučesané vlasy jí splývaly na ramena.
„Cotuděláš? " zeptala se Katky.
Dívenka neodpověděla.
Žena jí podala ruku. Katka zaváhala a vtiskla jí prsty do dlaně. Žena ji sevřela a jemně ji vtáhla dovnitř.
Bylo tam teplo. Až do výšky lidské postavy byly stěny obložené kartony a balíky papíru. Uprostřed stál vozík, vrchovatě naložený podobnými balíky, jaké byly kolem stěn. Na vrcholku hromady hořela další svíčka.
Paní měla klidnou usměvavou tvář. Sáhla do kapsy a vytáhla balíček. Chvilku šustila papírem. Katka ucítila vůni, až se jí blažeností sevřel žaludek.
„Vezmisi," řekla Paní.
Katka vztáhla po jídle ruku. Naposledy jedla včera.
Paní si ji pozorně prohlížela.
„Tyjsichudák," podotkla.
Katka neodpověděla a soustředěně žvýkala.
„Jájsemtakychudákobějsmechudáci", pokračovala Paní.
Usmála se.
„Světjezlý."
Zlý. To slovo Katka znala. Zlý, to je něco jako otec.
„Dostalcomupatřilo," řekla žena. „Zlýsvětzlýsvět."
Tomu Katka už zase nerozuměla.
„Jesnímkonec," řekla Paní a pohladila ji. „Stímzlýmsvětemjekonec."
Úsměv.
„Zůstanemespoluchudácimajdržetpohromadě."
Zůstaneme. To Katka pochopila. Zůstane tady, v domě na konci světa, na kraji blažené zahrady, s tou hodnou Paní.
Vnímala pocit štěstí. Usmála se. Pomočila se.

2.3
Markéta Panušková zůstala s Veronikou a s Gábinou Buršíkovou v kanceláři Easy Travel přes noc.
Když Honza odjel, Markéta měla chvilku mizernou náladu a kamarádky se činily seč mohly, aby jí vrátily sebevědomí. Nalily do Markéty pár panáků a už se zdálo, že se dámská jízda vrátí do těch správných kolejí, když je vyrušil křik.
Veronika vystrčila ven hlavu a strnula.
„Co se děje?" zeptala se Markéta.

„Od Jindřišský sem táhne parta somráků."
„Zatáhni roletu!"
Markéta sáhla po vypínači umístěném u vchodu. Páčka klapla. Zato motor
zůstal zticha.
„Nefunguje," řekla bezradně. Nic, co je na elektriku, nefunguje, připomněla si Markéta, co říkal Honza.
Přiskočila ke vchodovým dveřím a vtáhla váhající dívku dovnitř. Opatrně vyhlédla na ulici. Po chodníku se klackoval hlouček zjevně opilých mužů ve špinavých džínách a bundách, s vlněnými čepicemi nafasovanými v Centru Naděje v Bolzanově ulici.
Pán v klobouku a tmavomodrém svrchníku přeběhl na druhou stranu úzké ulice. Zarostlý somrák v zimníku až na paty sebral dlažební kostku a hodil ji po něm. Netrefil. Zařinčelo sklo.
Somrák, který po pánovi ve svrchníku neúspěšně hodil kamenem, se za ním rozběhl přes ulici. Druzi ho s křikem následovali.
„Nechtě mě! Varuju vás!" křičel ten pán. „Neopovažujte se na mě sáhnout. Víte, kdo já jsem?"
„Hajzl svinskej!" hulákali na něho.
Ustrnulá Markéta se dívala, jak si ten pán rozepíná svrchník, sahá někam k pasu, pak se mu v ruce objevila malá černá pistole a Nekázankou otřásl výstřel.
Otrhanec se chytil za břicho, podíval se dolů, pak na pána, něco zamumlal, klesl na kolena a pak padl na obličej. Pán mířil na zbytek tlupy. Bylo na něm vidět, jak se bojí, třásla se mu brada a pravičku, v níž držel pistoli, si musel podepřít druhou rukou. Tlupa se stáhla a dala se na útěk zpátky směrem k Jindřišské.
Markéta si uvědomila, že se k ní připojila Veronika s Gábinou.
„Viděly jste to?"
„Jo. To je děsný."
Pán váhavě postával s pistolí v ruce nad tělem raněného, možná mrtvého muže. Pak se rozhlédl, ukryl zbraň pod kabát a rozběhl se k Příkopům.
„Měly bysme zavolat policii," šeptala Markéta.
„Nefunguje telefon," řekla Veronika. Dívala se za prchajícím pánem. Na rohu postávalo několik bankovních strážců s pumpovacími brokovnicemi v rukou. Mávali na utíkajícího pána a ukazovali k Prašné bráně. Zřejmě ho varovali, aby běžel raději k nim, že na druhé straně je to nebezpečné. Zaváhal a pak k nim zamířil. Rozhodně nevypadali na to, že jeho čin kvalifikují jako zavrženíhodný a násilný.
Nálada byla vepsí. Zavřely dveře a zamkly. Přes sklo nalepily průhlednou páskou plakát, velebící krásy Katalánie, týden od šesti tisíc tří set korun.
„To jsem ale byla blbá," šeptala Markéta. „Honza měl pravdu. Měla jsem jít s ním."
„Vykašli se na to," řekla Veronika. Cítila, že měla velký podíl na tom, že Honza odešel. „Zůstaneme tady."
„Za skleněnejma dveřma?" pískla Gábina. „Hele, Markéto, co kdybysme šly k Honzovi do bytu všechny tři?"
„Nemám klíče," řekla Markéta.
„On ti nedává klíče od bytu? A to s ním rok chrápeš?"
„Nech toho!"
„Holky, my se kvůli nějakýmu chlapovi nezblázníme," řekla Veronika. „Zůstaneme tady přes noc a ráno půjdem bydlet. Možná, že už pojede tramvaj."
Gábina se rozhodla, že se vypraví na Staré Město, že tam má jednoho kolika, se kterým občas píchá, a ten ji nechá přespat. Mohou jít s ní, jestli se jim chce, jenže nejspíš mu budou muset dát taky.
„On už je takovej. Je fajn," řekla Gábina.
Holky nechtěly, takže šla sama. Během večera obě kamarádky podnikly několik výzkumných výprav.
Směrem k Jindřišské se neodvážily, nedaleko byl Sherwood plný somráků a odtud zaznívaly další výstřely a křik.
Na Příkopech byl větší pořádek. Měly tu sídlo banky a další instituce, které si mohly dovolit ozbrojenou ostrahu, takže je hlídali chlapi s pistolemi a brokovnicemi. Nejvíc se dozvěděly v nedalekém sídle cestovní kanceláře Čedok, kde měly kamarádky.
Získané informace doplňovaly temný obraz, načrtnutý Honzou Krylem, nositelem špatných zpráv. Kluci messengeři na kolech se tam občas zastavili, když pílili kolem, protože holky v Čedoku nebyly lakomé a neskrblily Coca-Colou.
Kleklo si všechno, říkali messengeři. Nejezdí nic, auta, tramvaje, metro, vlaky. Slyšeli, že spadlo i nějaké letadlo, avšak nebyla to zaručená zpráva. Ruzyňské letiště, to teď byla vzdálená cizina. Somráci mají zlaté časy. Člověk až žasne, kolik jich tu najednou je. Sherwood, tam je to nejhorší. Metro, jedna hrůza. Dole v díře se stalo něco děsného, ve tmě tam nastala panika, lidi se tam rvali a šlapali po sobě, spousta jich tam zůstala. Pakáž, která tam za normálních okolností žebrá, se nahrnula do temných prostor plných k smrti vyděšených lidí a krade. Zato Václavák je bezpečný. Mafiáni a překupníci drog tam vzali otěže pevně do rukou a somráky a kapsáře tvrdě vypráskali z rajónu. Vyhnali ovšem i policajty, zkrátka, udělali se na Václaváku pro sebe.
Někdy před devátou dívky usoudily, že hrozných zpráv mají pokrk. Holky čedokářky jim daly najevo, že o jejich další přítomnost nestojí. Vrátily se tedy a zabarikádovaly se v kanceláři. Přespaly na kempingových lehátkách, kterých měly plnou skříň od dob, kdy tehdy teprve začínající firma pořádala expedice za romantikou, což byly zájezdy v polorozpadlých autobusech, při kterých se přespávalo na odpočívadlech dálnic a na skládkách smetí.
Sobotní ráno bylo slunečné. Druhá dubnová dekáda slibovala pěkné počasí. Markéta s Veronikou vykoukly ven a přesvědčily se, že je všechno při starém. Proud pořád ještě nešel a auta venku neodjela. Uvařily si tedy na propanbutanovém vařiči kafe a posnídaly poslední balíček sušenek, který v kanceláři našly. „Takže si myslím, že jsme pro firmu udělaly dost," usoudila Markéta. „Zamknem krám a vypadnem odsud."

Skleněnou výplň dveří rozbije i vrabec, když si dá pořádný rozběh. Jenže mříž nejde stáhnout, elektriku přes noc nikdo neopravil. Co se dá dělat? „Aspoň schováme počítač, aby nebyl tak na očích," navrhla Veronika. Přestěhovaly ho do skříně a zamkly, klíč schovaly do zásuvky. Sušenek bylo málo, po hořkém turkovi dostaly pořádný hlad. Byl nejvyšší čas vypadnout.
V Nekázance byl teď klid. Ve vozovce stála opuštěná auta. To byl legrační moment ze včerejšího večera: řidiči, kteří tu uvízli, se zdráhali svoje vozy opustit. Co když se něco stane a elektrika začne znovu fungovat? Přece nemohou nechat auto uprostřed ulice! Dlouho to trvalo, než první vzdorovitý řidič prohlásil, že „se na to vysere a nebude nikomu dělat vola", auto zamkl a odešel od něho.
Jen tu a tam byla na zadním sedadle schoulená postava zkřehlého spáče, odhodlaného vartovat třeba do soudného dne. Markéta si všimla, že drahé vozy byly opuštěné a hlídači se krčili nejčastěji ve škodovkách staršího data.
Hned na rohu Nekázanky a Příkopů potkaly manželský pár. Byli to lidé přes čtyřicet, oblečení do omšelých svrchníků z výprodeje. Měli tváře ducaté tukem, a přesto v jistém smyslu tvrdé. Hluboké vrásky kolem úst a pod očima jim vtiskly rysy chamtivosti a sobectví. Oba nesli po páru tašek, očividně narvaných jídlem.
„Dobrý den," řekla Veronika. „Kde se tady dá koupit něco k snědku?"
Mužský se zasmál.
„Koupit. Vy jste dobrá, slečno! Slyšelas Jíro? Prej koupit!"
„Nebav se s ní. Pojď domů," řekla žena. Valila se dál, a kdyby Markéta neustoupila, praštila by ji taškou.
Muž, když obě dívky minul, se ohlédl.
„Měly byste sebou hodit! Jestli chcete něco koupit."
Markéta se zadívala šikmo přes ulici k lahůdkářství. Černal se tam dav a zaznívaly odtud výkřiky.
„Vypadá to bledě, Veroniko."
„Fronta?"
„Kdepak. Spíš..." Zmlkla a přidala do kroku. Před bankou se několik mužů s brokovnicemi seskupilo do hloučku. Ohlíželi se přes ulici a zřejmě si povídali o davu, očividně drancujícím lahůdkářství.
Z banky vyběhl strážce s velikým poštovním pytlem. Připojil se k ostatním a pak společně vyrazili rychlým krokem k obchodu. V polovině ulice jejich vůdce vystřelil do vzduchu.
„Budeme se jich držet," špitla Veronika. Popoběhla a ocitla se několik kroků za posledním z nich. Markéta ji váhavě následovala.
Výstřel brokovnice elektrizoval dav před rozbitou výlohou lahůdkářství, v níž nezbyla už ani slupka od salámu.
„Stůj, Veroniko," řekla Markéta. „Vykašli se na to. Půjdeme jinam."
Veronika se na ni ohlédla. „Kam jinam? Myslíš, že to bude jinde jiný?"
„Tady je to moc na ráně. Byl tu vždycky nával."
„Ty jsi dobrá, na ráně. Každej obchod se žrádlem je na ráně, když mají lidi hlad." Řekla to tvrdě a přesně.
Druhým výstřelem vůdce tlupy oznámil davu, že přichází šelma s delšími tesáky. Lidé, většinou postarší ženy s obrovitými taškami, začali neochotně uvolňovat vchod. Zevnitř se valil dým. Nad hlavami drancovníků se mihotaly plameny. Střelec vešel do vchodu a třetím výstřelem řekl „buďte tak laskaví a uvolněte nám místo".
Veronika už šla těsně za posledním z uniformovaných mužů.
„Kam se hrneš?" obrátil se na ni.
Usmála se na něho. „Tady dvě mají hlad."
Další dva se ohlédli. „Hlad?"
„Nepozveš mě?"
„Záleží na tom."
„Na čem?"
„Jak budete hodný."
Veronika se ohlédla po Markétě. Ta stála o krok nazad. Slyšela každé slovo. A je to tady. Přišlo to dřív, než se dalo čekat. Veronika s nimi půjde a bude na ně hodná. Ona je taková. Já ne. Já nejsem taková. Nebo prostě nemám ještě tak velký hlad?
„Budem hodný jako koťátka. S drápkama," zavrněla Veronika. Zase se poohlédla po Markétě. Ta zavrtěla hlavou a rozběhla se směrem k Můstku. Po několika krocích se ohlédla a spatřila, jak Veronika vstupuje s muži v modrých uniformách do dveří, odkud kvapně vycházejí spílající ženské s taškami.
Mám hlad, uvědomila si. Veronika taky. Cítila se najednou strašně osamělá. Byla to pravda? Je to teď všude stejné? Fronty se daly čekat, ovšem rabování? Co to do lidí vjelo?
Před budovou ČKD spatřila další dav. Tam vždycky bylo plno. Černý obchod pod bezradným dohledem policie. Kurvy, drogy, skořápkáři, kapsáři a žebráci, kejklíři a čumilové. I teď tam byla podívaná. Lidi tam stáli a mlčky něco pozorovali. Když přišla blíž, spatřila pod podloubím ležet dlouhou řadu zkrvavených mrtvol.
„Už by je měli začít odvážet," řekl někdo.
Druhý mu odpověděl: „To jo, jenže jak, když nic nejezdí?"

2.4
Ke konci týdne měl sotva který člen dvora náladu a čas vzpomínat na první noc éry elektrické smrti. Starosti, které si do Strakovy akademie přinesli muži a ženy v průběhu prvních hodin katastrofy, by jim musely připadat absurdně nicotné, až dokonce komické.
V těch prvních hodinách zde převládala obava z války. Spolu s ní se dostavila starost, jak budou lidé posuzovat chování těch, kdo v kritických hodinách drželi otěže moci. V moderní době tu byly precedenty dva, rok 1938 a 1968.

V obou případech vládnoucí reprezentace zklamaly, jak Benešova vláda, tak Dubčekovo stranické vedení. Po dalších třiceti letech se přivalila další krize. Jak si počínat lépe, tato otázka ležela všem v hlavě.
Pokud zhroucení energetického a komunikačního systému je předzvěst války, Česká republika se jí bude aktivně účastnit, v tom byli zajedno klíčoví státní činitelé, kteří se po půlnoci setkali při neformální poradě.
Prezident republiky i premiér, ministr vnitra, šéf bezpečnostní služby Stanislav Devátý i náčelník generálního štábu Šedivý, doprovázení nejbližšími spolupracovníky, byli v tomto ohledu zajedno. Válečnické úvahy však brzy zapadly za obzor zájmu. Od planých strategických úvah vláda velmi rychle přešla k řešení ryze praktických otázek.
Někdo zaklepal na dveře a hned, aniž čekal na odpověď, je otevřel. Byl to ministr zdravotnictví Miroslav Macek, který nebyl na poradu pozván. Nedbal rozhořčení samopalníka v maskáčích a prorazil si cestu.
„Omlouvám se," řekl Macek. „Myslím však, že byste o určitých věcech měli vědět."
Fakta, s nimiž je seznámil, byla děsivá.
Během odpoledne a večera jeho ministerstvo shromáždilo zprávy ze stovky zdravotnických zařízení z Prahy a blízkého okolí, odkud dorazili poslové, rozumí se samo sebou na kolech.
Totální výpadek energie stál bezprostředně život pětaosmdesát lidí, kteří byli v jednotkách intenzivní péče na přístrojích. V osudnou dobu probíhalo pětačtyřicet složitých operací. Chirurgové je dokončili při denním světle a záři petrolejky, nicméně dvanáct lidí zahynulo zřejmě vinou nepříznivých podmínek.
Macek si neodpustil vylíčit drastickou scénu z Vinohradské nemocnice, kde jednomu muži právě amputovali nohu, když zhaslo světlo. Kotouč pily uvízl v kosti a bylo nutno ho vypáčit dlátem.
„To byl jen začátek," řekl Macek. „Řetězové havárie tramvajových souprav stály desítky životů jenom v Praze. Počet raněných jde do tisícovek. A myslím, že ty lidi, co měli pacemakery, taky můžeme odepsat. Na Jižní spojce najely kamiony do kolony stojících aut. Nedočkavý kuřák si tam zapálil cigaretu, bouchlo to a bylo asi dvacet mrtvých. V metru nastala panika, právě tak jako v přeplněných obchoďácích, počty obětí se ještě nepodařilo přesně zjistit."
Nakonec vynesl poslední trumf: „U Jinonic spadlo letadlo s dvěma sty cestujícími. Nikdo nepřežil. A z Ruzyně hlásí, že v daném okamžiku bylo nad územím České republiky deset letů leteckých společností, malá letadla v to nepočítaje."
„To víme," přerušil ho generál Šedivý, rozmrzelý tak neformálním příchodem ministra, jehož přítomnost nepovažoval v danou chvíli za nezbytnou. „Jenže toto všechno není na pořadu dne. Nyní rozhodujeme o strategických otázkách, takže..."
„Já mluvím o problému strategického významu," nenechal se odbýt Macek. „Co budeme dělat s mrtvolami? Obě pražská krematoria stojí. Bez elektřiny jejich pece nefungují. Mrazicí boxy v nemocnicích roztávají. Těla nebožtíků musíme neprodleně pohřbít. Záchranné čety pracují v metru ve světle propan-butanových lamp. Těla zatím shromažďují ve stanicích. Není dost přepravní kapacity, nejdřív je nutné postarat se o raněné."
„Jakou mají hřbitovy kapacitu?"
„V Praze se do země nepohřbívá," řekl Macek.
„Tak se zase začne!" rozhodl Klaus.
Macek vnesl do jednání dvora nový podnět. Už v nejbližších dnech to neměly být problémy strategické a politické, které dvůr ve Strakově akademii zaměstnávaly nejvíc.
Co s živými a co s mrtvými, to byla základní otázka této doby. Macek dostal za úkol se s tímto problémem vypořádat.

2.5
V sobotu ráno měl Jindra Hřivnáč kocovinu jako po amputaci hlavy.
Spolu s Růžou a kamarády pili hluboko přes půlnoc. V plesnivém domě bylo veselo jako už dlouho ne a přísun láhví neutuchal, neboť rozjaření kumpáni navštěvovali pohostinská zařízení v nejbližším okolí a bez rozpaků je rabovali.
Probudil se před polednem, pozvracený, zkroucený pod stolem. Otevřel jedno oko a spatřil, jak shora visí dvě nohy. Nedovedl pochopit, jak je možné, že jedna noha je mužská a druhá ženská. Divná věc, uvažoval. Je to chlap, nebo ženská? Má pinďoura nebo píču? Že by jedno i druhý? To by bylo dobrý. Nebo nic? To by bylo blbý.
Obrátil se na bok a něco tvrdého ho zatlačilo. Zašátral dlaní a vzápětí si připadal, jako kdyby stolu podklesly nohy a deska, obtížená podivným tvorem, napůl mužem, napůl ženou, se mu zřítila rovnou na obličej.
Nahmatal pistoli. V zamlžené hlavě se mu rozsvítilo. No jo, včera k večeru! To zavinil Pišta, ten debil, zavedl ho na Plzeňskou, tam stály auťáky, bylo to tak krásný a šílený a čerti byli takhle malinký a on se neudržel a dal jim přes držku a sebral jim pistoli! Pišta kňučel, že je v podmínce, chtěl to hodit na něho, jako vždycky, krysa jedna podrazácká!
To je průser, pomyslel si Jindra. Tak tohle je velikej průser. Já jim sebral pistoli a jednomu jsem rozbil držku! Všechno popřu, rozhodl se.
Jenže pak se rozpomínal dál. Proto se tady tak strašně pařilo! Všichni kamarádi měli radost, že s kurvama fízláckejma tak zatočil, a nosili flašky, kristepane, voni je kradli v hospodách tady všude kolem, protože bylo zhasíno a výčepáci se podělali, když se na ně sesypalo tolik ostrejch hochů, to bude průser.
Zbědovaný Hřivnáč se vyhrabal zpod stolu, chytil se desky a dokázal se vztyčit. Na desce ležel jeden chlap a jedna ženská, to bylo vysvětlení záhady. Voni tu nejspíš šukali, uvažoval Jindra pochmurně. Ženská, to byla přece Margit kapsářka, měla vyhrnutou sukni a pod ní holou, ona vždycky chodí naostro. No a pokérovanej Fanda měl rozepnutý kalhoty, jak by ne, prase jedno. Kde je Růža?
Objevil ji v kupě spáčů na hromadě matrací. Vzpomněl si na tu malou svini Katku. Ať se rozhlížel jak se rozhlížel, nikde ji neviděl. Pak si uvědomil, že ji postrádal už včera večer a že slíbil pětikilo každýmu, kdo mu ji přivede. Jéžiš, přemýšlel nešťastně. Já včera rozdával pětikila, já vůl. S takovým průserem na krku.
Připotácel se k vypínači a cvaknul. Elektrika pořád ještě nešla. Chtěl si pustit tranzistorák, jenže přístroj měl zřejmě vybité baterky. Svinskej den. Zvedl se mu žaludek a nahnul se nad dřezem, aby se do něho vyzvracel. Nebyl první,

koho to napadlo.
Venku se ozvaly hlasy. Čerti přišli, napadlo ho. V tu chvíli ho přemohla křeč a z úst se mu vyřinul žlutý páchnoucí proud zbytků alkoholu a žaludečních šťáv.
„Já se ho zeptám," slyšel zvenčí Pištu.
Co blbne, ten kretén, ještě ty policajty nasere, blesklo dávícímu Jindrovi hlavou. Nepochyboval, že před dveřmi je hlídka.
Ozvalo se uctivé zaklepání. Jindra zatočil kohoutkem. Voda nešla. Zatápal stranou, kde viděl láhev fernetu. Musíš to zlomit, jseš chlap, poručil si a loknul rovnou z hrdla. Pak se otočil ke dveřím.
„Jo," řekl.
Pišta uctivě vsunul hlavu dovnitř.
„Pojď ven," řekl Pišta.
„Je tady Dáda a Kohoutová. Že abys je rozsoudil."
Co je to za blbost, napadlo Jindru. Vratkým krokem vyšel ze dveří. Před sebou spatřil dvě ženy ze sousedství. Vzezření, i jindy ne zcela vábné, měly značně pocuchané. Jak to Jindra odhadoval, vyřizovaly si něco mezi sebou ručně. Když spatřily Jindru, spustily jedna přes druhou.
„Ona mě okradla svině jedna zkurvená sebrala mi tašku já tam byla dřív kurvo já ti dám přes držku jen to zkus svině!"
„Tak dost!" zařval Jindra. Všiml si, že ze dveří domků vykukují zvědavé tváře. „Kde máš starýho?" oslovil Kohoutovou.
„Dóda ho pobil."
„A kde je Dóda? " obrátil se na Dádu.
„Šel někam do prdele."
Kohout je pobitej a Dóda v prdeli. Proč ty dvě krávy mám rychtovat já? uvažoval Jindra. A proč ne? uvědomil si.
„Vo co de?" zeptal se. S pomocí Pišty z nich vydoloval dílčí informace, z nichž s nemalou námahou sestavil konečný obraz.
Obě ženy rabovaly koloniál na Plzeňské. Lup dávaly jednak do svých osobních tašek, jednak do jednoho pytle. Spor se točil kolem otázky, čí je obsah pytle, zda Kohoutové, která ho našla, nebo Dády, která ho naplnila víc než z poloviny.
Rabovaly kšeft, táhlo Jindrovi hlavou. A co čerti?
„A co čerti?" hlesl. Otázka z něho vypadla a hned vzápětí zalitoval, že ji vyřkl. V jistém smyslu na sebe prozradil, co ho zajímá nejvíc.
„Jaký čerti?" odpověděl otázkou Pišta. „Kurvy policajtský jsou přece od včerejška v prdeli!"
Jindra spatřil v očích obou rozvaděných žen číhavou ostražitost. Měřily si ho, zvažovaly. Že by Jindra byl měkkej? Já jsem tady king, řekl si Jindra, teďko, když jsou policajti v prdeli. Já vám ukážu, svině, jak jsem měkkej!
„Kde je ten pytel?"
„Hlídá ho Tonda Málků."
Jindra vytáhl pistoli z kapsy a přejel dlaní po hlavni. Pak zbraň znovu uschoval. Usmál se. Fernet mu udělal dobře. Ukáznil rozhoupaný žaludek stejně úspěšně, jako on zvládne ty dvě krávy.
„Jestli z něho něco ťuknul, urvu mu koule."
Kráčel pak uličkou až na roh, kde čekal Málek s několika feťáky. Pišta mu cupital po boku.
„Jak to dole vypadá?"
„Furt stejně. Nejezdí nic, ani auta, ani tramvaje. Na chodníku ležej mrtví, představ si to! A lidi filcujou krámy i bejváky."
„A policajti?"
„Měl bys vidět, co zbylo z toho jejich auta!" uchechtl se Pišta. Úkosem se na Jindru podíval. „Co furt máš s těma policajtama? Snad nepouštíš bobana kvůli včerejšku?"
„Seš blbej, nebo co?" vyjel na něho Jindra.
Byli už skoro na konci ulice. Slyšel, jak Málek říká lidem shromážděným kolem střeženého pytle: „Nesahejte na to, nebo Jindru naserete."
„To je správný slovo," pochválil ho Jindra. „Ukaž pytel."
Byl z juty, pěkně napěchovaný konzervami a krabicemi nudlí a špaget. Žrádla na tejden pro něho a Růžu. Sebere jim ho. Když budou držkovat, nakope je do prdele. Dóda i Kohout jsou v hajzlu, a i kdyby se vrátili, zmákne je. Jsou měkký. Nažere se. Je tady na Buďánkách king. Oni za ním přišli, aby je rozsoudil, ne aby je okradl. Jenže, jak je rozsoudit? Když jim řekne, aby se rozdělily, začnou se rvát, jakmile se k nim otočí zády, a ještě o něm řeknou, že je blbej a měkkej. Sakra, ta blbá ožrala Růža, kdyby tu byla, ta v těchhle ženskejch věcech má lepší rozum. To nejsou ženský věci, vole, napomenul sám sebe. Tady jde o koule. Kdo bude mít největší koule na Buďánkách, o to šlape.
„Tak helejte," řekl tak nahlas, aby všichni slyšeli, „když se dělá filcuňk, tak ať maj všichni. Filcuňk se bude dělat pořádně. Abysme měli všichni co žrát furt. A kdo bude čórovat pro sebe, toho nakopu, až mi posere špičku."
To byla řeč vpravdě státnická, a ozval se dokonce potlesk. Jindra cítil, že má žaludek měkoučce vyložený sametem. Pak mu přejel stín po čele. „Už jste mi našli tu mou holku?" obrátil se na Pištu. „Voni všichni filcovali žrádlo." „Neserte mě! Chci ji tu mít co nejdřív!"
Pišta se nahrbil a pak se otočil k ostatním. „Slyšeli jste, co Jindra říkal? Najděte tu holku, nebo vás nakopeme do prdele!"

2.6
V pondělí ráno se Honza Kryl probudil dosti pozdě na svoje zvyklosti. Jarní slunce mu už svítilo do oken a malovalo na stěny žluté geometrické obrazce. Honza ležel na rozměrné palandě, kam by se vedle sebe naskládalo pět spáčů a

všichni by měli dost prostoru na to, aby se mohli v noci vrtět.
Začal toto neobvyklé lůžko budovat hned po rozvodu s Monikou. Zamýšlel vytvořit ideální brloch pro neřesti, aby se na něm daly provádět i složité erotické kumšty, jaké se ukazují v pornografických filmech, skupinový sex nevyjímaje. I na ten došlo v prvním roce po rozvodu. Postupně v Honzovi nadšení pro promiskuitu opadlo. Došel k poznání, že tucet anonymních nebo takřka anonymních dívek znamená v úhrnu přinejmenším stejnou buzeraci jako jedna neanonymní. Holky je třeba shánět a organizovat a zapisovat do diáře a pamatovat si aspoň na jeden večer jejich jméno a snažit se a činit se a dělat pašáka a být jednička, protože tyhle holky nejsou zvědavé na nějaké flákání a pauzírování ve věcech aplikovaného sexu. A tak skončil Honza u Markéty, která původně měla být jedním z mnoha bezejmenných polínek jeho řeziva. Rozměr palandy poněkud redukoval, protože u stěny vystavěl police na knihy, a vedle žebříčku na palandu se mu vešel dokonce i psací stůl.
Otevřel oči a vzpomínal na Markétu. Hořká pachuť mu připomněla realitu. Zdálo se mu, že sluneční světlo přilepené na stěnu místnosti jako na mucholapku potemnělo.
To svinstvo, elektrická smrt, trvalo přes celý víkend.
Honzova noční směna z pátku na sobotu se zvrhla v pitku. Zúčastnil se jí s mimořádnou ochotou.
Po třetí skleničce usoudil, že vše, co prožil, je vlastně pitomost a shoda náhod a že jenom měkkota a blbec by propadal panice. Muži pili, dokud bylo co, a pak se rozešli do kanceláří, dílen a kamrlíků, kterých tu bylo dost pro každého. Ráno se probudili s parádní kocovinou a dosti bídně se rozešli, jeden jako druhý, s výjimkou Míly Herwiga. Ten někam zalezl už ze začátku večera.
Cesta z Kobylis do Bubenské ulice byla klidná, nejspíš proto, že Honza směroval svoje kolo do vedlejších ulic. Samozřejmě i tam nacházel stopy elektrické smrti, především opuštěné automobily a hloučky debatujících lidí, a když na Rokosce sjel na hlavní třídu a blížil se ke Trojskému mostu, viděl vykolejené tramvaje, navršené do příšerné hromady. Několik vojáků se samopaly mu vstoupilo do cesty a autoritativními gesty ho hnali na druhou stranu ulice. Přejel most a byl rád, že mu vojáci kolo nesebrali, jak se o to včera pokusili policajti poblíž ministerstva vnitra.
Bylo mu špatně od žaludku a v duši měl bídný pocit při vzpomínce na Markétu. Prokličkoval až do své ulice, kde většina aut byla už opuštěná, některá poznamenaná nočním řáděním vandalů. Hlavně drahá auta měla rozbitá skla a vyrvanou muziku.
Loupeživá nočňátka nevzala na vědomí, že žebříčky hodnot se v této době mění, přičemž jakékoli zboží a statky závislé na elektrické energii se v nich blíží nule.
Vynesl kolo do patra, uklidil ho do bytu a pečlivě zamkl.
Tenhle průser nebude mít krátké trvání. Je potřeba se připravit.
A připravil se.
Zamířil do labyrintu bud a skladišť bubenského nádraží. I tudy se přehnala vlna nočního řádění. Mezi loupeživými tlupami se zřejmě strhly prudké boje. Zahlédl mrtvoly, slyšel skučení raněných. Teď tu byl kupodivu klid. Loupežníci asi odtáhli a lízali si rány. A ve skladištích zbylo dost, aby se jeden silný a šikovný chlap zásobil. Natahal do bytu několik pytlů konzerv a obstaral si čtyři plastikové kanystry s vodou. To by mělo stačit, než se to spraví.
Nepochyboval, že i tenhle malér někdo nějak opraví a napraví.
Neděli strávil doplňováním zásob. Podnikl několik výprav do okolí. Na ulicích ucpaných zmrtvělými auty tu a tam potkával hloučky debatujících lidí. Vyprávěli si historky o lidech, kteří zůstali viset ve výtahu, o tom, jak oni sami málem jeli tramvají, zrovna jednou z těch, co na Strossmayeráku tak špatně doslova dopadly.
Kupodivu převládal pocit jakéhosi pochmurného uspokojení. Všichni, kteří tu stáli a tlachali, dopadli dobře, vyvázli, uhnuli, nenechali se zatáhnout ani do výtahu, ani do tramvaje a v noci zůstali doma, takže gauneři je nezmasakrovali, jako se to stalo těm druhým.
Honza si z útržků hovorů nahodile zachycených uvědomil, že tito lidé si kladou za čest, že se jim nic nestalo, a cítí potvrzení správnosti způsobu, jakým vedou svůj život. Neštěstí se přihodilo těm druhým, kteří byli tak všeteční, že nalezli do tramvaje tam nahoře u Brouka a Babky, jen si představte, paní, ona byla líná ujít čtyři bloky a takhle dopadla, dočista jí to utrhlo hlavu, tohle říkal pan Sedláček, viděl to svejma očima, kvůli čtyřem blokům chůze, tak to povídala paní, která do tramvaje nevlezla, a tudíž se jí nic nestalo, odměnou za ctnostný život a spravedlivé smýšlení.
Uspokojení nad vlastním osudem, to byl jeden leitmotiv vyposlechnutý z náhodných hovorů. Druhým leitmotivem bylo rozhořčení nad všeobecně vládnoucím bordelem. Vinu za nastalou situaci nesla pražská radnice v čele s Koukalem, dále pak vláda, politické strany a vůbec celý systém, ovládaný bolševiky, kteří dovedli stát k poměrům za bolševiků nevídaných.
„Taky zhasínalo světlo, to je pravda. Nejdýl na hodinu, na dvě," slýchal Honza ze všech stran. „Pak to opravili. Proč? To je jasný. Každej šéf musel bejt v partaji, a kdyby na svoje lidi nedohlídnul, měl by průser u partajních papalášů. Kdežto dneska? Prosím vás, pani, dneska je všechno každýmu jedno, jde jen o prachy. V neděli se vám každej na všechno vykašle. Uvidíte, oni to daj dohromady až v pondělí, a ještě si na tom někdo namastí kapsu."
Tento příběh Honza slyšel v bezpočtu obměnách za své výzkumné cesty. Byly to řeči naivní k pousmání. Honza si byl už jist, že elektrická smrt není nic, co by kdokoli dal hned tak do pořádku. Právě to je na smrti zarmucující, že jde o nezvratný proces, o přerušení dosavadní danosti.
Jestliže nastala elektrická smrt a elektrika přestala fungovat, došlo k něčemu nenapravitelnému, co ponese trvalé důsledky, říkal si - a přece nebyl ochoten si připustit, že se svět převrátil do čehosi trvale temného.
Postupně si uvědomoval, že z toho v sobě cítí jakousi pochmurnou radost. Pocházela z jiného zdroje, než naivní uspokojení babek, které přály neštěstí pasažérům tramvají a lidem ve výtahu. Teď se ukáže, co v kom je, formuloval v sobě Honza svoje nové krédo. Svět teď bude jiný a budou v něm platit nové zákony.
Ervín Mátala se svými miliony nahamouněnými z pochybné restituce, jak ten obstojí? A co Míla Herwig, ten

nafoukaný génius, který v pátek večer někam zalezl a nechtěl s nikým mluvit? To jsou jedničky ve světě, co skončil ve čtvrt na čtyři v pátek odpoledne.
Honza kráčel kolem obchodů s potravinami. Všechny měly rozbité výlohy, vyceněné pusté kaverny. Měly otevřené vchody a v nich se poflakovali vyzývaví týpci, kteří tu bezpochyby střežili to, co bylo dosud uvnitř.
Během soboty podnikavci, podobně jako on, už dokázali obchody a jistě i restaurace a skladiště pořádně probrat. Co ale bude dál? Copak můžeme navždy žít z potravin ukradených v sobotu a v neděli?
Byl rád, že má doma zásoby. Ty mu poskytnou start k něčemu dalšímu. Netušil, co to bude.
Věděl jen jedno.
Nastává čas pro silné lidi, vycvičené v pocitu vzdoru. Pro lidi, kteří měli hajzla bráchu, co jim ani nechtěl půjčit favorita. Pro lidi podnikavé a energické. Pro lidi v sedle horského kola.

2.7
Uvědomil si s náznakem studu, že i on trochu uvěřil mýtu, že někdo dá to svinstvo v pondělí do pořádku.
Slezl po žebříčku z palandy a ledabyle pleskl do vypínače. Nedokázal oklamat sama sebe. Těšil se, že se rozsvítí světlo a že se usměje na zářící žárovku a řekne si, vždyť to byla jenom blbost, v televizi nám večer řeknou, kdo ten malér zavinil a kdo ho odskáče, a byl zklamaný, že se to nestalo.
Elektrická smrt trvala dál.
Bosky přešel do komůrky s umyvadlem, sprchovým koutem a záchodem. Z demižonu si nalil trochu vody do umyvadla, chlemtavě se napil a mokrýma rukama si přejel po obličeji.
Epocha elektrické smrti bude pro lidi silné a páchnoucí.
Někdo zaklepal na dveře. Podle zvuku poznal, že je to žena. Byla v tom klepání ostýchavost i podtext vyzývavosti, snad i koketérie. Honza si rychle vytlačil do úst trochu zubní pasty a rozpustil ji slinami. Teprve potom šel ke dveřím.
Byl si jist, že je to Markéta. Těšil se na ni.
„Kdo je," řekl energicky, aby dal najevo, jak je silný a jak málo se nechá buzerovat.
„To jsem já, Monika," ozvalo se za dveřmi.
Byla to jeho bývalá žena.
Ztuhl.
Udělal toho hodně pro to, aby ji vypudil z duše. Ostatně to, co dělal, nebylo nic mimořádně nepříjemného ani namáhavého. Většina toho se odehrála vedle v místnosti, na palandě o rozměru královského lože.
Otevřel. Byl rád, že tu stojí jen v trenýrkách. Měl širokou vypracovanou hruď porostlou kadeřavou srstí, ani moc, ani málo, prostě tak, jak to má být. Trochu vtáhl ramena dozadu, aby vynikla kresba prsních svalů. Zůstal stát ve dveřích.
Monika. Vysoká tmavovláska s velkýma, skoro černýma očima. Na ženu možná trochu velký nos a široká ústa. Kdyby neměla ve zvyku se skoro pořád usmívat, vypadala by snad přísně, budila by ostražitost a nevoli.
Honzovi dlouho trvalo, než pochopil, že dobrosrdečnost je její maska, za níž se skrývá houževnatá cílevědomost, napřená kupříkladu na to, aby jeho, Honzu, ubuzerovala k smrti.
„To jsou k nám hosti," řekl chladně.
„Ahojka. Jak se máš?"
Pokrčil rameny. Ze dveří se nehnul.
Měla na sobě tmavomodré šaty z lesklé syntetické látky, vpředu rozepínací, s volným košilovým límcem. Na tuto roční dobu vypadaly příliš letně, přestože venku svítilo slunce a bylo teplo, jistě přes dvacet stupňů. Na nohách neměla punčochy.
Usmívala se. Voněla přesně tak, jak za starých časů, kdy ji poznal a miloval. Jedno i druhé ho naštvalo. Věděl, že za veselými světýlky v očích se tetelí obava a že na sebe napatlala Impuls právě proto, že ho kdysi ta trochu sprostá agresivní vůně dráždila.
Na druhé straně přišla za ním ona, Monika. Dobře pochopila, že bude potřebovat ochranu, kdežto Markéta? Co s ní asi je? Kde je? Proč tady není s ním?
Možná už bídně dopadla, jako ta babka, co byla líná jít čtyři bloky a tramvaj jí na Strossmayeráku urvala hlavu.
Ustoupil. „Pojď dál."
„Díky," vplynula dovnitř. Nikdy tu nebyla, zůstala bydlet v jejich bytě v ulici Jana Masaryka na Vinohradech. Nechala si byt, zrovna tak jako jeho jméno
Monika Krylová a auto a konto v bance. Odjel od ní na kole a všechno, co mu patřilo, si vezl v báglu na zádech.
Rozhlížela se kolem sebe a připadalo mu až legrační, jak moc mu její gesta a náklon hlavy připomněly dívky, které sem vcházely, ta polínka do řeziva. Ty se taky tvářily důstojně a dělaly, že je zajímá, co má na poličce s knihami, a šlo jim jenom o dobrodružství, právě tak jako on stály o to, aby si udělaly zářez na pažbě, i on byl polínko v jejich dřevníku řeziva. A když došly k palandě, která se tyčila ve dvoumetrové výšce a vedl na ni žebřík, obracely se a se smíchem něco podotýkaly. Třeba: „Tak tohle je hnízdo pro pořádnýho ptáka."
Monika, když došla k palandě, se taky otočila.
„Ty prasáku," řekla stručně.
Sklopila oči a zadívala se mu na trenýrky. Tenká látka nemohla erekci ukrýt. Přistoupila k němu a objala ho tak, že mu sepjala ruce za šíjí.
„Pomůžeš mi nahoru?"
Teď už budou šoustat jenom silný, uvědomil si Honza Kryl.
Bacha, ozval se vnitřní hlas. Nedělej ze sebe vola. Jakmile se jednou necháš komandovat, ať v čemkoli, zůstaneš v tom lítat. Bude tě zase buzerovat.

Odstrčil ji od sebe. Měla pootevřené rty. Erekci měl tak silnou, že to až bolelo. Chytil ji za ramena a prudce ji otočil k sobě zády. Kdyby měl vyhovět vnitřnímu hlasu, odstrkal by ji až ke dveřím a vyhodil.
Před elektrickou smrtí bych to udělal, pokusil se uchlácholit vnitřní hlas. Teď je to jiné. Budu se chovat přirozeně, jako živočich. Nastala doba pro silné živočichy.
Vydechl a prudce Moniku dovedl k psacímu stolu. Tam ji pravou rukou povalil horní polovinou trupu na hromady knih, které se na stole válely, a levou rukou jí vyhrnul sukni až nad hýždě.
Trochu ho překvapilo, že neměla kalhotky. Ta svině s tím počítala, uvědomil si, a to už jí kopnutím rozrážel nohy od sebe, aby do ní vzápětí vnikl.
Její křik, ten nebyl hraný. Neurvalost, s jakou ji pojal, ji ponížila a vzrušila zároveň. Prudce vycházela vstříc jeho rázům, oba zrychlovali tempo a dospěli k vyvrcholení takřka naráz, ona o něco dřív, takže stačil ještě ucítit křečovité stahy její pochvy. Při ejakulaci mu slabostí poklesly nohy a přilehl jí trupem na záda.
Když opojení přešlo, uvědomil si, že Moniku objímá.
„Honzo," zašeptala.
Pustil ji a zvedl se. Vytáhl z ní úd, v němž zůstalo ještě dost erekce na jedno číslo americkým polotuhým, jak této praktice říká Franta Pachman.
Hergot, že já udělal kravinu, uvědomil si. Natáhl si trenýrky a ustoupil. Zůstala ještě chvíli ležet, takže mohl pozorovat její hýždě a temnou štěrbinu pohlaví. Ta kunda se mi směje, napadlo ho. Má hubu od ucha k uchu. Hergot, já udělal blbost. Měl jsem ji vyhodit!
„Co chceš?" zeptal se jí.
Vstala a pomohla si při tom rukama.
Divadýlko, pomyslil si.
Pak se otočila. „Mám hlad," řekla. „Nemám vůbec co jíst."
„Přišlas mi dát, abych tě nechal nažrat?"
Usmála se.
„Když tomu chceš tak říkat, dobře. Ať je po tvým. Je to tak."
„Chceš se na mě přilepit," konstatoval.
Přimhouřila oči.
„Ne, Honzo. To fakt ne. Vím, že bys to nesnes. Ty jsi silnej chlap. To jsem teď viděla. Vždycky jsem to věděla!"
„Nech toho. Neskočím na to."
Svěsila trochu hlavu. Dlaní si přejela klín a vzdychla.
„Nikdy jsem tě ze sebe nepustila a teď tě mám v sobě zase. Nebudu tě otravovat. Půjdu. Jenom mi dej trochu jídla."
„Jak víš, že nějaký mám?"
„Copak už nenakupuješ na měsíc dopředu?" usmála se.
Nenáviděl nákupy a po každé výplatě se několikrát otočil s krosnou a nanosil domů výživu, jak tomu říkal. Holky se mu smály, že je křeček. I Monika se tomu posmívala, dokud byli spolu. Co na tom, že se smály. Bylo to pohodlné.
„To teď budeš dávat každýmu za konzervu? Za housku? Za slupku od buřta?"
Podívala se na něho. Měla vlhké oči. Mezi rty jí svítily zuby. Přes clonu voňavky ucítil její pohlaví. Ponižování a urážky ji znovu vzrušily, zase ho chtěla, to nehrála, poznal to, čišelo to z ní.
„Mám hlad. Ty jsi silnej. Ty vždycky budeš mít jídlo. A dáš mi najíst, když přijdu. A zase odejdu."
Takhle si to vymyslela. Bude dělat kurvu, ale ne tak docela. Koneckonců jmenuje se Krylová, je to moje bejvalá! Markéta se na mě vykašlala, ano, i o tom se v tuhle chvíli dokázal přesvědčit.
Silnej chlap potřebuje ženskou ve světě elektrické smrti, a jak to, že to pochopila Monika a ne Markéta? Její chlap, ten Trachta, za kterého se po rozvodu provdala, je takovej Jouda, že ji ani nedokázal přesvědčit ke změně jména. Trachta, a má za ženu Krylovou.
Je to moje jméno. A moje ženská, pořád. Pomalu přešel k oknu, snad aby se přesvědčil, že dole pořád ještě uvidí opuštěné automobily, tu absurdní plechovou řeku zamrzlou v nepocítitelném mrazu, který se přihnal bůhví odkud jako jedenáctá rána egyptská.
Na protějším chodníku, pod reklamním billboardem firmy Camel, znázorňující silného chlapa v zálesáckém, vychutnávajícího cigaretu na břehu divoké bystřiny, spatřil mužskou postavu. Chlap se díval vzhůru, do jeho okna, a jakmile se Honza objevil, rychle se otočil a zadíval se někam do černého křoví pod billboardem.
Honza ho stačil poznat. Nebyl to nikdo jiný, než Trachta.
Strnul.
Takhle je to tedy.
Uvědomil si komiku situace. Bezmála by udělal náramného vola tomu párečku, paní Krylové a panu Trachtovi. Jenže je to tak? Opravdu dělal vola? Jak se na to dívá pan Trachta? A jak se na pana Trachtu dívá paní Krylová, co si o něm myslí, jaký má vztah k chlapovi, který jí dovolil jít nahoru, který ji tam možná dokonce poslal? A musel vědět, co se tam stane?
Elektrická smrt, opakoval si Honza. Nezasáhla jenom elektrickou síť a telefony a akumulátory a dynama. Zasáhla i lidi.
Otočil se k Monice. Pochopil, že ona ví, co se stalo, že oknem jejího muže venku uviděl. Čekala, jak se Honza zachová. Stála s levou rukou spuštěnou podél těla a s pravou pokrčenou tak, že se konečky prstů dotýkala krční tepny. Ústa měla pořád pootevřená, jinak než před chvilkou. A byla cítit vulgární voňavkou Impuls.
„Dobře," řekl Honza a rychle kráčel z místnosti ke kuchyňskému koutu. Otevřel skříňku na potraviny a sundal z police dvě konzervy s hovězím masem. Položil je na kuchyňský stůl vedle plynového sporáku a po krátkém zaváhání přidal

ještě krabičku olejovek. Pak dvířka skříňky zavřel. To už se přišourala Monika. Chtěla něco říct. Nedal jí příležitost. Podal jí konzervy.
„Tak dobře," řekl. „Zase někdy přijď."
Obešel ji opatrně, otevřel dveře, a když procházela, o půlkrok ustoupil, aby se ho nedotkla. Když vyšla, otočila se po něm a chtěla něco říct. Zavřel dveře. Pak pomalu přešel k oknu a ukryt za jeho zárubní se díval na záda muže, který stál pod billboardem a pozoroval zčernalé křoví. Uplynulo několik minut. K muži přistoupila žena v modrých šatech a něco mu řekla. Prudce se otočil a vyťal jí dva, tři, pak čtvrtý políček. Chytila se za obličej. Něco upustila, muž se rychle sehnul a sbíral to. Zvedl hlavu a podíval se někam stranou. Vstal a dal se na útěk. Zmizel Honzovi ze zorného pole. Žena šla pomalým, trochu vrávoravým krokem tím směrem, kudy utekl muž.
Neušla ani dva kroky, když kolem ní přeběhla skupinka černovlasých kluků ve věku tak od sedmi do dvanácti, ti starší měli v ruce klacky.
Potom Honzovi odešla z dohledu i žena. Chvilku ještě čekal u okna a potom vyšplhal po žebříku na palandu a přemýšlel o elektrické smrti.

2.8
Markéta Panušková se dostala domů až v sobotu po poledni, hladová, utrmácená a taky nevyspalá po neklidné noci strávené na kempingovém lůžku v kanceláři. Nervy měla nadranc. Za celý život nespatřila tolik hrůz jako při této cestě. Ulice byly skoro vylidněné, což v praxi znamenalo, že neviděla nikoho slušného a důvěryhodného. Zato spatřila bezpočet hloučků všelijakých existencí, obtížených vaky s jídlem. Prakticky všechny potravinové obchody a restaurace, které cestou minula, byly vyrabované. Mnohé i hořely. Zpočátku požáry počítala, jakmile došla ke dvacítce, nechala toho. Opuštěné automobily blokovaly vozovky. Tohle vadilo nejmíň, protože provoz nebyl doslova žádný, jen tu a tam se míhal cyklista, zásadně po chodníku.
Nadávala si, jak byla pitomá, že se rozhádala s Honzou. Myslel to dobře a chtěl jí pomoci. Proč jenom jí to líp nevysvětlil? Na druhou stranu copak mohl někdo uvěřit, že se venku děje tohle?
Brzy se naučila vyhýbat ulicím s tramvajovými kolejemi. Spatřila příšernou barikádu neurčitelného množství tramvajových vozů, opřenou o Bílou labuť na Václavském náměstí, někdejší Dům potravin. Vozy z celé Vinohradské, od Flóry počínaje, sjely sem dolů.
Zpočátku jely pomalu, možná, že se některým lidem podařilo vyskočit. Skřípěly jim mechanické brzdy v marné snaze vozy zastavit. Přehřívaly se, pružiny jim praskaly. Vozy jely stále rychleji. Nakonec jim rychlost narostla tak, že by se skoku neodvážil ani kaskadér, a soupravy sjíždějící po obou tratích nabíraly tempo, a když narazily, vršily se na sebe jako kry, které jednou Markéta pozorovala při jarní povodni na Berounce.
Z plechové hory se ozýval nářek. Běhala po ní zkrvavená chátra z nedalekého Sherwoodu, opilá chlastem i pocitem moci, a okrádala mrtvé a raněné.
Hrůza Markétu ochromila. Bála se pohnout. Jakýsi prastarý instinkt ji varoval, že by na sebe mohla upoutat pozornost těch lidských bestií. Z Mezibranské ulice se ozvala střelba. Blížil se sem vojenský oddíl. Vojáci pálili varovné výstřely do vzduchu. Lupiči rychle seskákali z hromady a dali se na útěk zpátky do Sherwoodu.
Už tato zkušenost ji div nepřipravila o rozum. Přes Bohdalec, před kterým ji Honza varoval, se dostala bez nesnází. Vojsko ovládlo vršovické nádraží a hlídkovalo na velkých křižovatkách, takže tu byl klid. Když pak před ní vyvstaly geometrické útvary spořilovského sídliště, měla pocit plavce, který se navrací po dlouhé a nebezpečné výpravě domů. Bydlela v předposledním bloku, kolmo posazeném na Hlavní ulici. Vypadalo to tu neuvěřitelně normálně. Na houpačkách zlobily děti, kolem popelnic pobíhali pejskové a domovní dveře ani nebyly zamčené, jako by si obyvatelé nebyli vědomi toho, že se město zvolna mění v cosi podobného džungli.
Vešla. Ucítila pach žumpy a uslyšela křik ženských i mužských hlasů. Jedna z těch žen byla její matka. Hádka se odehrávala někde ve třetím patře.
„Co máme říkat my? Bez vejtahu a už taky bez vody?" křičela žena, nejspíš
stará Potužníková. „Jenže nám tečou hovna z hajzlu," odpovídala jí Markétina matka. „Vaše hovna, paní Potužníková!"
„No jo, Panuškovic neserou, Panuškovic nemaj hovna, Panuškovic se živěj čuchánim ke kytkám!"
„Pojď domů, mámo," bručel Markétin otec. „Musíme ten sajrajt vynosit."
„Ať ho vynesou voni!" ječela matka. „Já už včera vobíhala všechny, prosím vás, nepoužívejte ten glózet, dyť už z mísy tekla voda a voni né, voni musej, voni naschvál serou!"
To se mi snad jenom zdá, táhlo Markétě hlavou. Styděla se za matku, za její omezenost, za její přízemní tupost. Copak máma nechápe, o co jde?
Potužníkům neteče voda, protože bydlí v sedmém patře. U nás voda ještě teče, protože bydlíme níž a vodárenská věž se ještě nestačila vyprázdnit. U nás taky přestane voda téct, mámo, a u vás taky potečou hovna, paní Potužníková...
Jak to, že záchod teče u nás ve třetím, napadlo Markétu. Potíže s kanalizací patří k radostem panelákového života. Obvykle to odnese přízemí. Jak to, že tlak odpadu v potrubí neprorazil cestu? Kristepane, řekla si Markéta, oni mě do toho nesmyslu zatáhli, i já si lámu hlavu záhadou ucpaného hajzlu!
Do hádky se mísily i další hlasy. Ze schodů sestupoval Markétin otec. „Marno mluvit," kýval lysou hlavou. „Marno. Marno! To jsou ženský."
Všiml si, že na schodech stojí Markéta. Zastavil se.
„Nikdy nebuď taková." Zkoumavě si ji prohlédl.
„Stejně budeš taková," řekl rezignovaně a sestupoval k ní. Měl na sobě vytahaný svetr a tepláky, nohy naražené do gumovek.
„Kde jsi byla? Už jsme měli starost," ptal se lhostejně, když k ní dorazil.

„Musela jsem přespat v práci."
„V práci?" zeptal se ironicky. Věděl o jejím vztahu k „tomu Krylovi", jak vždycky říkal. Honzu nesnášel. Byl starší než Markéta, byl rozvedený, měl pochybnou existenci, ze které nekoukaly peníze, a byl to mužskej.
„Chudáku upracovanej. Jenže tvoje matka opravdu pracovala! Vynášela hajzl, jestli tě to zajímá!"
„Táto, nemáš ponětí, co se děje dole ve městě. Elektrika přestala fungovat. Je to elektrická smrt," užila mimoděk termínu, kterého včera užil Honza. „Dole lidi říkají, že nejspíš bude válka. Všechno se zastavilo. Stroje. Nejede nic. Tramvaje, metro, auta. Všude jsou strašné havárie, táto, spousta mrtvých a raněných a nikdo jim nepomůže."
Neposlouchal ji. Nezajímalo ho to.
„Máme hovna v předsíni," pravil, šouraje se po schodech. „Možná potečou i do obejváku. Z tébichu je nedostane nikdo. Nikdo! Co s nima? Kam je vyneseme?"
Dům, kde bydleli Panuškovi i Potužníkovi byl jeden z prvních, kterému se ucpala kanalizace. Během odpoledne postihla stejná nehoda celý blok, a jak se ukázalo, i bloky sousední na tom nebyly lépe.
Vodárenská věž se vyprázdnila a voda přestala téct v celém sídlišti. A fekálie zaplavovaly suterény a přízemky betonových strojů na bydlení.
V podvečer to tu vypadalo opravdu jinak než po poledni, kdy Markéta dorazila domů a pošetile si myslela, že je útrapám konec.
Obyvatelé paneláků postávali raději venku, než aby zůstali ve svých smrdutých domech. Z města také dorazilo mnoho dalších lidí se zprávami, takže hrůzostrašné historky kolovaly od bloku k bloku. Všude se prej rabuje a loupí. Policajti i vojáci prej zalezli. Na Václaváku prej byla demonstrace. Havel prej uletěl soukromým letadlem do Anglie. Prej to není pravda, protože všechna letadla spadla. A tak podobně. Prej.
Během odpoledne na sídlišti vzešla hvězda jistého pana Kolínského. Byl to mužík neurčitého věku, lahvovité tělesné konstrukce, s vlasy prořídlými na čele a s chrupem, který naznačoval, že mezi jeho předky byla veverka. Od vidění ho znali návštěvníci Baru Eldorado, kam pravidelně docházel a srkal peprmintový likér zvaný zelená. Tam také trávil ono sobotní odpoledne, kdy se vzedmuly nechutné hladiny a zaplavily sídliště. On sám bydlel v posledním patře a katastrofa mu nehrozila. Upozornil na sebe učenou přednáškou na téma „hovna a jejich smrdění".
„Dokud hovna smrděj jako hovna, je to dobrý," prohlašoval k osazenstvu hostince a věřil upřímně, že budou tu novinu brát jako optimistické sdělení. „Horší je, když zakvásnou. To z nich jde čpavek a ten je jedovatej."
„Vy tomu ňák rozumíte," ozval se kdosi otráveně.
„Pan Kolínský tomu rozumí. On je instalatér a má na kanalizace firmu," řekl pan Šita, nájemce hospody. Značně přeháněl, Kolínskému žádná firma nepatřila, dokonce ani nebyl instalatér. Dělal pomocníka kanálníkům, s koženými rukavicemi pobitými cvoky na rukou naváděl otáčející se péro do ucpané kanalizační roury, péro poháněné silným elektromotorem se smýkalo po cvočcích na rukavicích a pan Kolínský je rval do roury ze všech sil, dokud ocelový bodec neprorazil v rouře špunt, zpravidla složený ze zpečených vložek, které ženské, zřejmě nepoučitelné, nikdy nepřestanou házet do záchodu, nebo nerozerval chuchvalec kořenů. To byl život pana Kolínského a opalizující záře peprmintového likéru znamenala jeho jediný světlý bod.
„Vážně?" zajímal se muž, který prve projevil tolik nedůvěry.
„Pane Kolínský, nechtěl byste..."
„Nechtěl," děl pan Kolínský. „Je sobota."
„Jenže to je mimořádná situace, pane Kolínský. Copak jste neslyšel? Elektrická smrt!"
Termín se rychle roznesl po celém Spořilově.
„Bude válka."
„Až to sem Rusáci fláknou, všechno bude tak jako tak v hajzlu. Neměli jsme shazovat ten tank na Smíchově. A cinkat klíčema na Václaváku."
S peprmintkou se rozloučil až za úplatu pěti set korun. Převlékl se do pracovního a do večera se z něho stal kanalizační král sídliště, přičemž neopomněl strmě zvyšovat křivku požadovaného platu.
Objevil hlavní stoku a do ní svedl odbočky z několika domů pomocí plastikových hadic, do kterých se ukládají kabely. Jeho autorita rostla a přibyli mu pomocníci, schopní nejen přiložit ruku k dílu, jako i podpořit jeho autoritu a vynutit poslušnost. Tak dokázal přimět lidi z větve sídliště nejvzdálenějšího od stoky, aby nosili kýbly s fekáliemi a vylévali je právě sem. Tak moc práce s přemlouváním neměl. S potížemi s odpadem měli bohaté zkušenosti všichni obyvatelé sídliště a nebylo domu, aby se v něm někdy stoupačka neucpala. Nikdy se však nestalo, aby se to stalo v celém bloku najednou, natožpak v celém sídlišti.
Třebaže se děsivé fámy o událostech v Praze šířily až do večera, ani pesimisté plně neuvěřili, že se to děje ve všech sídlištích, v celé Praze.
Lidé čistili svoje domy až do noci. Někteří měli doma svíčky, petrolejky, nebo dokonce lampy na propan butan. Jiní, mezi ně patřili i Panuškovi, drželi černou hodinku. Povídali si o bědách dne. Markéta ve tmě zaslechla, jak otec otevírá láhev piva.
„To už je třetí," řekla mu vyčítavě. „Měl bys toho nechat!"
„Nic tatínkovi nepopřeješ," zastala se muže matka. „Celej den se hrabal v tom svinstvu."
„Co bude pít zítra? Co budeme my pít zítra?"
„Máme půl kartonu dobrejch vod," řekla matka.
„Já umím hospodařit! Nakupuju ve velkým, dávaj mi slevu. Taky by ses měla začít učit hospodařit. Ale ty ne, ty autíčko, ty vejlety do ciziny!" O Honzovi se nezmínila. Neměla o něm o nic lepší mínění než otec. Věděla však, že s eventuálním příštím zetěm se musí jednat opatrně.
„Co budeme pít, až dojde voda?"

„Koupíme novou."
„Co když nebude kde novou koupit?"
„Jak to, nebude kde? V krámě, ne?"
„Co když elektrika nepůjde pořád? Co když je to fakt ta elektrická smrt?"
„O čem to žvaníš?" ozval se otec nevrle. „Musej to opravit. Platíme daně, zvolili jsme je ve volbách, tak sakra, co ten Koukal dělá? Válí si na tý radnici šunky?"
Nechápou, o co jde, zrovna tak jako já jsem nic nechápala, když za mnou Honza přijel. Já kráva pitomá, já mu řekla, že je sobec, já ho zahnala! Musím se za ním hned zítra vypravit, rozhodla se. Odejdu a opustím mámu a tátu? Navíc smrdím jako žumpa. Co by tomu řekl, kdybych za ním přišla a čuchnul ke mě a já byla smradlavá jako hajzlmísa? To jsou blbosti! Takový starosti sem nepatřej, napomínala se. Je opravdu zle, kleklo si to všechno a lidi k sobě nebudou čuchat.
Šli spát a probudili se brzy po úsvitu. Táta Panuška nadával, protože ty blbci ještě neopravili ani elektriku, ani vodu, a samozřejmě o kanalizaci se taky nikdo nepostaral. Je to tím, že je holt neděle. Že já vůl nevolil socdemáky, nadával. Za Zemana by se tohle nemohlo stát, Zeman, ten má srdce, kdežto Klausovi jde jenom o prachy a všelijaký ty honórykauzy.
Markéta se rozhodla. Půjde za Honzou a omluví se mu. Honza si jistě bude vědět rady. Vždyť pochopil daleko dřív než všichni ti pitomci, o co jde! A Markéta musí bohužel mezi pitomce řadit i svoje rodiče. Hned ráno se vypravila k nedalekému Hamerskému rybníku. Obloha byla zatažená, čerstvý vítr rval tenkou vrstvu mraků na cáry. Měla husí kůži. Přesto byla rozhodnutá vlézt do vody a umýt se, spláchnout ze sebe ten pach, který sama už necítila, ovšem Honzu udeří do nosu na sto metrů. Voda bude šíleně studená a možná, že tu koupel odskáče chřipkou, ne-li zápalem plic. Jenže Markéta to udělá. Musí.
Přemýšlela o Honzovi, o událostech včerejšího dne, vzpomínala na Veroniku a na to, jak asi dopadla ve společnosti těch chlapů s brokovnicemi, a jen roztržitě vnímala lidi, kteří šli stejnou cestou jako ona. Pak si uvědomila, že všichni mají kanystry nebo kbelíky, a došlo jí, že potíže s vodou, před kterými včera večer varovala otce, skutečně už nastaly. Kašlu na ně, rozhodla se. Budou remcat, jenže já se stejně vykoupu.
Za zátočinou cesty vroubené jabloněmi spatřila dav. Ženy a především muži tu postávali a polohlasně si mezi sebou něco povídali.
„Co se stalo?" ptala se staršího brýlatého pána, nejspíš úředníka státní
správy.
„Říkají, že je jejich."
„Co?"
„Voda."
„Kdo to říká?" vrtěla Markéta nechápavě.
„Ti vpředu. Nějaký grázlové. Mají samopaly."
„To je přece pitomost," řekla Markéta a razila si cestu davem.
Mezi těmi mladíky a davem byla desetimetrová mezera. Některým mládencům nebylo víc než dvanáct let, nejstarším sotva dvacet. Džíny, černé bundy, opršelé nepromokavé pláště skoro až na zem, poslední šupácká móda. Některé znala od vidění, ten v zeleném duklaplášti, jak tomu říkal otec, jezdíval na motorce virago, říkávali mu Kérka, protože byl potetovaný a pak prý kvůli tomu někomu dal tak strašně přes hubu, že seděl osm měsíců. Vrátil se ještě víc potetovaný a říkalo se mu od té doby Magor. Dělal osobního strážce gaunerům, kteří v téhle části Prahy obchodovali s automobily. Magor vyjednával s člověkem, vlekoucím dva kanystry. Podával jim bankovku. To je stovka, uvědomila si Markéta. On jim dává stovku, aby si směl v rybníku naplnit dva kanystry vody!
„Že prej voda není v celý Praze. Nikde neteče. Lidi pijou z řeky," říkala
Markétě sousedka po pravé ruce.
„Z řeky? Dostanou tyfus."
„Lepší tyfus než žízeň," ozval se muž, kterého měla po levici. „Já vůl! A já chtěl koupit minerálky. Celou basu. A nekoupil."
„Taky byste ji vypil."
„No jo, ale až za dlouho. To už začnou vozit další."
Jeden z mladíků si všiml Markéty. Pošeptal něco Magorovi. Ten se na ni zadíval a bylo vidět, že ji poznal.
Jasně. To je ta, na kterou vždycky hvízdal ze sedla svého viraga a která se k němu vždycky obrátila zády. Jemná slečinka, která se nezahazuje s periferními gaunery!
Ukázal na ni prstem. Na ruce měl černou rukavici s ustřiženými konečky. Na hřbetě ruky zahlédla stříbrné cvoky.
„A co ty? Kde máš kanystr?"
„Jdu se vykoupat," řekla Markéta. To ho rozesmálo.
„Slyšeli jste to?" obrátil se ke svým druhům. „Vona sejde vykoupat. Tak jo, my tě necháme."
Dav zahučel a Markéta vnímala, jak kolem ní zasršela nenávist a lidé se od ní odtahovali. Ne proto, že smrděla, to smrděli všichni.
„Slyšíte to? Ta kurva!"
Kýval na ni. „Tak pojď, vykoupáme si tě. Budeš jako mořská panna."
„Panna!" řehtali se jeho kamarádi.
Znovu si před očima vybavila Veroniku, jak se připojila k mužům s brokovnicemi a vcházela s nimi do lahůdkářství. Ona ze sebe udělala kurvu kvůli luxusnímu jídlu, kvůli koňaku a cigaretám. Já mám udělat to samý kvůli vodě z Hameráku?
Zaplavil ji stejný pocit absurdity, jako když se včera vrátila z města zalehlého tragédií a zastihla otce s matkou, jak se

hádají se sousedkou kvůli ucpanému záchodu.
Ucouvla. Mládenci vykročili k ní. Zády narazila na pevnou hradbu těl. Když se otočila, spatřila tvrdé oči ženských, oči v tučných tvářích, oči vroubené vráskami nenávisti, hořkosti a závistivé zášti, oči podobné chlupatým pavoukům. „Jen běž, děvko. Jen běž za svejma!"
Magor klátivě došel až k ní. Rukou v černé rukavici ji vzal za bradu a pozvedl jí obličej. Čekala, že se začne vysmívat jejímu pachu. On sám nesmrděl. Táhnul z něho pach oceli a kůže.
„Dneska tě nesvezu na motorce," řekl až překvapivě vlídně. „Nejede."
„Nic nejede," řekla stísněným hlasem.
„Správně. Nic nejede. Všechno zabila elektrická smrt."
To si vymyslel Honza, to on přišel s elektrickou smrtí, neber si ten výraz do huby, letělo Markétě hlavou.
„Chceš se vykoupat? Pojď."
„Ne."
Pustil jí bradu a v hraném úžasu ustoupil o krok. Reptání davu bylo tak hlasité, že pokynul svým poskokům a ti pokročili vpřed. Repot okamžitě ustal. Magor se pousmál.
Cítila z něho sílu a autoritu, atributy zvířecí surovosti. Honza, to byl hodný dobrý medvěd, který dovedl tvrdě prosazovat jenom jedno, totiž svoje soukromí, v němž se nehodlal nechat buzerovat, jak jí často zdůrazňoval. Medvěd brtník, zalezlý do nory. Bylo jí s ním dobře, s medvědem, v jeho pelechu v Bubenské ulici.
Tohle je chlap jiného typu. Agresivní. Šílený. Odpuzující.
„S tebou se koupat nebudu," štěkla na něho.
Zasmál se jí vyzývavě do obličeje. Uvědomila si, že napodobuje drsňáky z amerických filmů. Ten kabát, ty rukavice, ta teatrální gesta. Je to debil! Na druhé straně on se zmocnil Hamerského rybníka a všichni, kdo nejsou debilové, ba naopak jsou to inteligentní a vzdělaní lidé, se teď tady na cestě tlačíš kýblem v ruce v houfu a ještě moc rádi mu dají stovku, aby je nechal kýbl naplnit. Zítra to bude za pětikilo. Instalatér Kolínský taky začal na pětikile a teď nehne pro nikoho prstem za míň než za pětilitr.
Rozmáchl se a prudce ji udeřil hřbetem ruky do pravé strany obličeje. Bolest jí explodovala v lícní kosti. Upadla na záda. Přišlo to tak náhle, že nestačila vykřiknout. Sklonil se nad ní a podal ji tu ruku, kterou ji prve udeřil. Zmámená bolestí a úžasem ruku přijala a nechala ho, aby jí pomohl na nohy. Pak se dotkla konečky prstů palčivě bolící líce. Dala si prsty před oči a spatřila krev. Přistrčil jí hřbet ruky před oči. Spatřila čtyři veliké, krví potřísněné cvoky. Tři tvořily vrchol rovnostranného trojúhelníku, čtvrtý byl uprostřed. Přejela si prstem tvář a uvědomila si, že krev jí stříká ze čtyř ran.
„Označkoval jsem si tě. Můžeš teď jít. Vždycky si tě najdu. Ne. Ty si najdeš mě. Budeš mě prosit. Já tě vezmu, protože neseš můj znak."
Bylo to nesnesitelné, nepřijatelné. Magor jí navrhuje totéž, co v pátek Honza. Pojď se mnou, jenže to říká jinak. V pátek odmítla Honzu, teď ví, jaká to byla chyba. Kdy přijde ke stejnému poznání, pokud jde o Magora?
Tohle jí blesklo myslí a vzápětí se proti tomu vzbouřila. Svět nesmí být takový, aby lidi, jako je Magor, v něm hráli rozhodující úlohu!
Táta má pravdu. Je legrační v těch pantoflích a teplákách, jenže nepropadá panice, nehysterizuje, neblábolí o elektrické smrti, pije pivo a prostě počká, až v pondělí přivezou jiné, to už bude všechno opravené a ve Večerce budou psát o úsilí opravárenských čet a na straně dvě bude komentář o tom, že ve vyspělé demokracii by po takové havárii padaly hlavy na radnici.
„Jdi do hajzlu, ty..."
„Nenadávejte mu, slečno!" rozječela se nějaká ženská za jejími zády. „Slyšeli jste tu cuchtu?" K ženě se připojily další hlasy.
Magor od ní tanečním krokem ustupoval. Luskl prsty ve vzduchu. „Máš moji pečeť. Přijď, až budeš potřebovat. Cena," hraně se zamyslel. „Ta bude stejná. Budeš mi patřit. Už teď mi patříš."
Markéta ustupovala a vrtěla hlavou. Z očí jí kanuly slzy a na pravé tváři se mísily s krví.
Ustupovala a kolem ní, nebo téměř přes ni se valily ženské a kbelíky a kanystry a každá druhá si dopřála potěšení do Markéty drcnout, vrazit, třísknout, nebo se o ni aspoň otřít loktem.
Zdrcená a plačící se Markéta vracela cestou k hradbě spořilovských paneláků. V krátké době necelých čtyřiadvaceti hodin podruhé se na ni dívala jakoby cizíma očima, jako plavec navracející se z dálné plavby.
Včera jí připadala jako bílý hrad z pohádky. Dnes věděla, že hrad je do poloviny plný sraček a že ho nenávidí. Strašně. Skoro tak jako sebe.

2.9
Do Strakovy akademie jízdní poslové přiváželi stále větší množství znepokojujících zpráv. Vyprávěli o strašlivých haváriích, ke kterým došlo na několika místech republiky v pátek odpoledne v letecké dopravě.
Všechna civilní i vojenská letadla, jež byla v tu dobu ve vzduchu, spadla. Vojáci na tom byli relativně lépe, jejich katapultovací zařízení byla na elektrické energii nezávislá. Lidé na palubě dopravních letadel neměli šanci.
Pneumatické brzdy zabránily katastrofám na železnici, zato tramvaje v celé republice se proměnily v jedoucí rakve, protože jim selhaly slabě dimenzované mechanické brzdy. Samozřejmě je zcela ochromené i zásobování. Lidé zatím mají jakés takés zásoby, zdaleka ne všichni.
Už v sobotu a neděli a zejména pak v pondělí se začaly rabovat potravinářské obchody a sklady. Tyto akty zvůle měly za důsledek i další negativní jevy. V okrajových čtvrtích Prahy se vytvářejí bojůvky, rekrutované ze zločineckých a polozločineckých kruhů. Vylupují zásoby potravin, budují stálé základny, shromažďují zbraně a očividně se chystají ovládnout území v jejich dosahu.

Obdobná situace je v některých dalších městech republiky. Množí se případy, kdy policisté nenastupují do služby a zůstávají doma, aby bránili svoje rodiny. Složitá je situace v armádě. Vojáci se během soboty samozřejmě rozutekli, všichni měli starosti, co se děje s rodinami, přáteli, s jejich děvčaty. Postupně se však začala větší část z nich do kasáren vracet. To, co vojáky drží v kasárnách, však není vojenská přísaha a věrnost vlajce. V kasárnách se cítí bezpečně a mají v nich záruku pravidelných přídělů potravy. Není divu, že pod vlivem těchto zpráv někteří činitelé začali ztrácet nervy. První ministr, kdo se i s rodinou nastěhoval do Strakovy akademie, byl pragmatický Igor Němec. Objevil se zde v pondělí, v čele průvodu tří vládních fiakrů vrchovatě naložených kufry a balíky. Vzal si s sebou i svého bratra s kompletní rodinou a kupodivu nikdo se neodvážil proti jejich přítomnosti nic namítat, přičemž se dalo čekat, že se brzy zjeví i bratr třetí, zlínský Marek Němec.
Igor Neprůstřelný, který přežil všechny otřesy své strany po skoro prohraných volbách v roce 1996, projevil podivuhodnou životaschopnost i v podmínkách
epochy elektrické smrti. K večeru se ve Strakově akademii usídlily už tři rodiny, nazítří prezident s chotí a s bratrem a jeho rodinou a do konce týdne zde bydlela prakticky kompletní vláda včetně náměstků, parlamentní špička a spousta prominentů nejasného zařazení a kompetence.
Palác akademie nebyl na takový nával zařízen. Proměnit ho v klasický hotel, známý ze Třech mušketýrů, však nebyl takový problém. Potíže s kanalizací se vyskytly záhy i zde, neboť nejen obyvatelé sídlišť vyměšují.
Voda zatím tekla, protože vládní budova byla napájena vodojemem vybudovaným ve skále nad Bruskou.
Zásoby se však daly odhadovat nejdéle do konce týdne. Přívalu nových obyvatel neodolalo utajení skalních bunkrů, jejichž labyrint se táhnul pod Hradem až pod Strahov.
Už v neděli byly hlášeny první nájezdy ozbrojených tlup na domy prominentů a dobře situovaných občanů. Nezdálo se, že by je snad někdo koordinoval. Všichni ti lidé, přelézající ploty a rozbíjející dveře opatřené mosaznými štítky, vysílali na společné vlně závisti a nenávisti, a ta je organizovala asi v tom smyslu, jak to vyjádřil Leibniz svou ideou předjednané harmonie.
Útoky zesílily v pondělí, kdy město vybuchlo zklamáním, že nenastala náprava. Takřka každý v sobě totiž skrýval přes neděli naději, že „ten bordel" je zaviněn prostě neochotou Čechů pracovat o víkendu. V pondělí „někdo" přijde a „dá to do pořádku".
Když o tom později hovořili, i zasvěcení inteligentní lidé přiznali, že v nich tato představa doutnala. Jenže pondělí přišlo, překulilo se poledne, na město se po deštivém odpoledni snášel čtvrtý temný soumrak a dešťová voda odnášela poslední naděje do naplněných kanálů.
V tu dobu už vláda věděla, že elektrická smrt, což byl termín kýmsi přinesený zvenčí, se neomezila jen na Prahu nebo na Českou republiku. Z Rakouska a Německa dorazili cyklisté s novinkami, které ani novinkami nebyly, protože situace v těchto zemích zcela odpovídala tomu, co se dělo v Čechách.
Elektrická smrt postihla i německy mluvící země, přesně ve stejný okamžik, v pátek odpoledne, v patnáct šestnáct. Poslové hovořili o situaci v jiných zemích. Do Německa se prý dostali letci na větroních, které poslal do vzduchu letištní personál ručně pomocí lana, a také vzduchoplavci v montgolfiérách. Katastrofa se tedy týká přinejmenším značné části západního kontinentu.
Nicméně přes víkend se úplně nezahálelo. Byly aktivovány všechny polní nemocnice civilní obrany, připravené pro případ války - některá tato zařízení zbyla ještě z dob minulého režimu. Vojáci začali uvolňovat hlavní komunikace velkých měst a na nárožích se v sobotu objevily úřední vyhlášky, rozmnožované na prastarých cyklostylech, které se vynořily jakoby zázrakem ze sklepních hlubin státních institucí, nařizující majitelům automobilů, aby svá vozidla neprodleně odstavili od středu vozovky. V neděli vydal primátor Koukal novelizovanou směrnici. Kdokoli smí manipulovat jakýmkoli automobilem ve smyslu sobotní vyhlášky. Když odsekne poznávací značku, proti jejímu předložení mu bude vyplacena odměna 500 korun českých, jež pak spolu s tisícikorunovou pokutou bude naúčtována majiteli vozu. V prvním týdnu po elektrické smrti díky této vyhlášce zmizely všechny poznávací značky automobilů včetně těch, které v poklidu spočívaly na svých stanovištích na dvorech domů i v uzavřených garážích.
Poznávací značka se stala platidlem, měla kolísavý kurz mezi dvěma až třemi sty korun - do té doby, dokud nebylo zjevné, že Koukal svého slibu nikdy nedostojí. V obavách o svůj život zmizel a o jeho dalším osudu se nezachovaly žádné zprávy.
Vedle otázek zdravotnických a bezpečnostních patřila komunikace a doprava k prioritám zájmu výkonné moci.
Se zajímavým projektem přišel generál Šedivý na nedělní poradě u premiéra.
„Předpokládejme, že kolaps informační sítě je pro nejbližší dobu konečný," zahájil svůj výklad. „Nepodaří se obnovit rádiové, telefonní a telexové spojení. Bude tedy nutno vypracovat kurýrní službu."
„Na koních," podotkl prezident Havel se zájmem. K poradě byl přizván, avšak Klaus mu přisoudil jen poradní hlas. Nedůvěřoval jeho fantazii, která ho v minulosti vedla k politickým pletichám a výstředním nápadům - ani jeho příjezd bryčkou do Strakovy akademie pořád ještě nedokázal úplně strávit a považoval ho za výstřednost, snižující vážnost chvíle. Prezidentova zmínka o koních Klause v jeho náhledu na prezidenta utvrdila.
„Koně sehrají významnou úlohu," přisvědčil generál lhostejně. „Bohužel jich je málo, zrovna tak jako vycvičených jezdců. Zato je dost jízdních kol a cyklistů. Bude třeba vypracovat systém kontaktních stanic. Každá bude mít určité množství přidělených kol a cyklistů. Na stanici budou písaři, rozepisující materiály na mechanických psacích strojích. Každá stanice bude mít přidělena cílová místa. Domnívám se, že by jich nemělo být víc než pět. Ozbrojená stráž zajistí bezpečnost stanice."
„Jak daleko od sebe by stanice měly být?" zeptal se premiér.
„V cyklistice nejsem silný," ozval se prezident. „Kdyby se měly budovat podle mých kapacit, tak sto metrů."
Klaus byl jeden z těch, kteří se žertu nezasmáli.

Shodli se, že je třeba řídit se terénem. Aby cyklisté mohli jezdit s plným nasazením, stanice by měly být rozmístěny od patnácti do pětadvaceti kilometrů od sebe. Vzdálenost se může v extrémních podmínkách i zkrátit.
Generál Šedivý chvilku čáral po papíře. „Kdybychom měli stanice rozmístit rovnoměrně," řekl generál, „po celé ploše republiky tak, aby jednu od druhé dělil více méně stejný časový úsek, celkový počet odhaduji na dvacet až pětadvacet tisíc."
Suma je ohromila a chvilku se dohadovali, jestli je reálná.
„Reálná je," řekl generál. „Síť budeme stavět postupně. Vycházejme z toho, že kabelových linek je v republice nataženo ke třiceti tisícům kilometrů. Kdyby síť našich nově organizovaných stanic měla suplovat síť kabelovou, dospěli bychom k číslu jednoho tisíce stanic. A to je, myslím, velice reálný projekt pro nejbližší budoucnost."
„Není sporu o tom, že se informační systém vybudovat musí, ať už na bázi jízdních kol nebo jiného druhu. Generál Šedivý podnikne v tomto smyslu okamžitá opatření," řekl Klaus.
„Systém tohoto druhu už vzniká," řekl generál. „První cyklistické kontakty jsme navázali už odpoledne a večer. Stejnou zkušenost udělal Koukal, který angažoval pro radnici síť messengerů a dobrovolných poslíčků. Na vnitru postupovali stejně."
„Cyklistické spojení," ozval se Klaus. „Mě víc zajímají automobily s dieselovými motory. Podařilo se je nastartovat už v pátek."
„Stále ještě nejsou uvolněné komunikace," řekl generál. „V Praze ode dneška platí nová vyhláška magistrátu. Měla by uspíšit uvolnění ulic." „Tanky," podotkl Klaus. „Cože?"
„Hlavní ulice a silniční tahy, především mezi krajskými městy, musíme uvolnit stůj co stůj. Nasaďte buldozery, nasaďte tanky, jeřáby, těžkou techniku. Ulice musí být volné v první řadě, spojení s regionem obstarají vlaky s parními a dieselovými lokomotivami. Jakmile uvolníme hlavní ulice, začneme uvolňovat dálnice a silnice." „Radlicemi buldozerů," ujistil se generál. „Ano," přisvědčil Klaus.
V prvních dnech se zdálo, že se orgánům výkonné moci podaří nastolit jakýs takýs řád. Metro už bylo vyčištěné, významnějšími ulicemi se dalo jezdit.
Civilní ochrana zřídila centra lékařské pomoci a vláda pracovala na programu distribuce potravin. Bylo navázáno spojení s regionálními centry. Všechna větší města se začala vzpamatovávat z prvního šoku. Objevovaly se však i znepokojivé stránky.
Brzy se ukázalo, že žádný předem připravený scénář na řešení následků katastrof, mimořádných událostí či válečných konfliktů nepočítal s tím, že selže fyzika.
Nic, co bylo dopředu připraveno, se nedalo v plném rozsahu realizovat. Výkonná moc měla mnohem užší prostor k fungování, než jak se předem předpokládalo.
Policie s armádou rychle zamezila rabování a násilnostem v centrech velkých měst. Na okrajích však docházelo k násilnostem dál a zdálo se, že násilnické tlupy se brzy pokusí ustanovit jakousi temnou feudální strukturu, která bude vzdorovat ústřední moci.
Byl to opět Miroslav Macek, který jako první upozornil na katastrofickou možnost, že se vláda bude muset doslova bránit násilníkům. Přednesl svůj názor koncem týdne na schůzi, na které se mimo jiné projednávaly i případy útěků, či spíš doslova rozkladu některých věznic.
Pražská Ruzyně se držela, avšak Pankrác padla ve čtvrtek a trestanci se spojili s mafiemi, které ovládaly Václavské náměstí až po Sherwoodský les u Hlavního nádraží. Tato skupina si začala říkat Veselé děti. Zatím nevystupovala agresivně, hleděla si spíš radovánek než násilí, avšak i teď důrazně vzdorovala pokusům vojska a policie převzít nad tímto územím plnou kontrolu.
Podobná centra vznikla ve Vysočanech, Vršovicích a na Smíchově a přirozeně ve všech sídlištních oblastech obklopujících hlavní město. Dvůr usazený ve Strakově akademii se začal cítit obklíčený. Kohosi napadlo, že by se vláda měla přestěhovat do Sněmovní ulice, kde trucovali poslanci vyhození Klausem první krizové noci z vládní budovy. Macek s tímto názorem prudce nesouhlasil.
„Potřebujeme řeku," prohlásil. „Odtud budeme přístup k řece hájit snadněji než ze Sněmovní. V nejbližším období se dá čekat dezintegrace moci. Abychom mohli řídit stát, musíme se nejprve fyzicky ubránit. Myslím, že tady na břehu řeky to půjde snadněji."
V názoru ho podpořil ministr vnitra Jan Ruml. „Nechal jsem obsadit nábřeží a Klárov, moji lidé jsou na linii Letenský zámeček, Kramářova vila a Chotkova silnice. Strategickou úlohu hraje i hotel Hoffmeister. Má ve sklepě studnu."
„Kromě jiného," opáčil prezident Havel, aniž hnul tváří. Znal hotel Hoffmeister, který zásoboval hradní trachtace jídlem a vynikajícím vínem.
„Ano, kromě jiného," oplatil mu Ruml stejnou mincí.
Už během prvního týdne začaly - zprvu nenápadně - opevňovací práce. Hradčany a Malá Strana, toto území nasycené zastupitelskými úřady, kde je sídlo prezidenta, arcibiskupa, poslanecké sněmovny a senátu a těsně za svými hranicemi i vlády, se postupně začalo podobat opevněnému táboru. A Václav Klaus, který spolu s vládou řešil tisíce konkrétních úkolů denně, s nevolí pozoroval, jak mezi jednotlivými centry tohoto území pozvolna vzniká napětí.

2.10
Katka otevřela oči a radostně vykřikla. Nad hlavou jí svítily hvězdy. Už dřív je viděla a vždycky se jí líbily, chtěla by si na ně sáhnout, a to ji matka nebo otec mlátili přes ruce a říkali:
„Tykrávoblbátojsouhvězdysounanebinaněnedosáhneš."
Tohle byly taky hvězdy. Věděla, že na ně nedosáhne, a přece jí připadaly, že jsou docela blízko. Teď, v posledních dnech a hodinách, měla pocit, že k ní hvězdy hovoří, nebo spíš že něco z hvězd k ní hovoří. Chtěla by popadnout tužku

a malovat si, aby zachytila, co hvězdičky říkají.
Visely na stropě, jako kdyby to byly lampy, nebo dokonce vězely ve stropě, byly do něho vsazené, podobaly se ozdobám na těch krásných stromcích, které Katka už několikrát viděla, vždycky v zimě, lidé je měli na zahrádkách nebo za oknem.
Hodná Paní už byla vzhůru. Na důkladný dvoukolák svařený z trubek přivazovala hromadu složených kartónových krabic. Všimla si, že se Katka hýbe.
„Dobréjitroholčičko," slyšela ji Katka říkat.
Přikrčila se. Přestala slyšet řeč hvězd. Uslyšela první slova toho dne. Brzy bude následovat první facka.
Paní si všimla, kam se Katka dívá.
„Tojsouhvězdylíbíseti? " slyšela ji Katka.
Vtáhla hlavu mezi ramínka a přivřela oči.
„Nebojsejátinicneudělám," říkala Paní. „Kdyžbudešhodnáabudešmipěkněpomáhat."
Katka měla hlad. Neřekla nic, nikdy nic neříkala, nedovedla to. Jenom se dívala na hodnou Paní, jak otvírá konzervu, vylovenou z hromady starého papíru, otvírá ji a hlučně pojídá její obsah. Nedojedený zbytek podala Katce.
„Tumášajezbudeštopotřebovat."
Už holčičce nepřipadala tak hodná jako dřív. Popadla dvoumetrový popruh, udělala na konci oko a to přehodila Katce přes rameno a trup. Druhý konec přivázala k vozíku.
„Takjedemnebudutěživitjentakproniczanic," řekla.
Vyjely s vozíkem do parku. Ten byl liduprázdný, hlasy se ozývaly zdola, od ulice, na kterou Katka skoro nikdy nesměla. Holčička pochopila, co po ní Paní chce. Bude tahat vozík. Proč ne. Jen když dostane najíst a nebude bita.
Tahala tedy vozík celý den, až do večera. Večer se obě vrátily do domečku s hvězdami ve stropě. Tam Katka znovu uslyšela řeč hvězd, těch opravdových, na nebi. A když našla tužku a papír a mohla si malovat, byla šťastnější než kdy před tím. Ráda si malovala. Někdy kytičky a zvířátka, ale nejčastěji Pány a Paní. Bodala jim pak do obličeje, hlavně do očí a do úst, taky do břicha. Hodně se pak smála. Bylo to veselé.

2.11
Už v pátek večer nastal obrovský chaos v ulicích Prahy. Příbuzní těch, kdo se nevrátili z práce, se vypravili hledat svoje blízké. Každý měl celkem přesnou představu, kterou trasou se domů vrací ten jeho milovaný.
Občané brzy rozehnali loupící verbež, která onoho prvního dne elektrické smrti neměla ještě dost sebevědomí, aby se zmohla na násilný odpor. Dobrovolní zachránci vyprošťovali z trosek tramvají raněné a mrtvé. Každý, kdo měl aspoň nějaké zkušenosti se zdravotnictvím, se pokoušel pomoci. Jakmile začaly chodit uplakané děti s věčně se opakující otázkou „neviděli jste?", začaly vznikat seznamy mrtvých a raněných.
Macek pochopil cenu těchto seznamů už odpoledne, kdy ještě byl v budově ministerstva a organizoval tam budování záchranných týmů. I tam zbyly mechanické psací stroje a kopíráky a Macek nechal písařky opisovat a rozmnožovat seznamy obětí s udáním místa, kde momentálně jsou. Přesněji řečeno, kde na chodníku zmrzačené tělo leží.
Jakmile byl pověřen úkolem „s tím něco udělat", měl už jasnou představu, v čem je hlavní problém. Zato netušil, jak ho řešit.
Hlavní problém se štěpil ve dva. Kam mrtvoly pohřbít, jelikož kremace nepřicházela v úvahu, a jak je na pohřebiště dopravit. Během noci se podařilo většinu obětí identifikovat.
V záři ohňů, udržovaných v improvizovaných ohništích na vozovce, se odehrávaly srdceryvné scény. Živí se loučili s mrtvými a byly to nezřídka děti, které nacházely v dlouhých řadách vedle sebe položených krvavých mrtvol svoje matky a otce.
V sobotu ráno bylo zjevné, že původní odhad několika set mrtvých bude překonán přinejmenším o jeden řád.
„To znamená hromadné hroby," konstatoval Miroslav Macek.
„Kde a kdo je vykope," zněla otázka jednoho ze členů štábu.
„A jak je tam dopravíme," doplnil Macek.
Na řešení se postupně přišlo až během pondělka a nalezl je sám život, jak se alibisticky říká, když na nic kloudného nepřijdou ti, kdo jsou za řízení a správu placeni, a zastoupí je anonymní koumáci.
Kolem poledního se v ulicích Prahy, a jak se záhy ukázalo, i v ulicích měst nejen českých, ale prakticky na celém světě, objevily narychlo vyrobené ruční káry.
Klasický dvoukolák, jedno velké kolo vlevo, druhé vpravo a ložná plocha uprostřed, zmizel z ulic už v průběhu padesátých let. Nic však nikdy nezmizí úplně. První dvoukoláky se objevily v ulicích měst už v průběhu soboty a neděle, stařičké, s loukoťovými koly s obručemi, po desetiletí uschované někde v kůlně nebo předměstské ohradě.
Vynalézaví lidé však začali nové dvoukoláky vyrábět už v pondělí dopoledne. Dvě kola od auta a později hlavně motocyklu, osa a trubková ložná plocha, velmi záhy pérovaná. V prvních dnech tyto vozíky odvážely především mrtvoly, a proto se jim začalo všeobecně říkat funebrák.
Podnikaví lidé si z odvozu těl udělali živnost. Nejdříve brali peníze, už od pondělního odpoledne přešli na jiný druh ekonomiky. Žádali potraviny.
Tyto funebráky vyřešily problém „jak odvézt".
Zbývala otázka „kam odvézt". Zákaz pohřbívat do země byl očividně neudržitelný. Na všech velkých hřbitovech, v Praze na Olšanech, Malvazinkách, Ďáblicích i na Malostranském hřbitově, který se nachází na Smíchově, právě tak jako na všech ostatních hřbitovech českých a moravských měst, byly v průběhu pondělka vykopány tisíce hrobů. Pozůstalí se stali zároveň i hrobníky a fyzická práce, pro většinu z nich nezvyklá, jim pomohla překonat žal. Nicméně i v tomto ohledu se vyskytla potíž. Zdaleka ne každá rodina měla svůj hrob či hrobku.

Mnozí pohřbívali své blízké do urnových hájů a ve městech žilo i nemálo těch, kdo se sem přistěhovali a tragické úmrtí pro ně znamenalo truchlivou premiéru. Postupně začaly v areálech hřbitovů vznikat veliké společné hroby. Hloubili je pozůstalí, kteří se kupodivu dokázali přirozenou cestou organizovat.
Hodně pohřešovaných zůstávalo v podzemí metra. Záchranné čety vybavené bludičkami, lampami na motorovou naftu, zpravidla zhotovenými z plechovek od konzerv, vynášely nové a nové oběti. To už přibývalo ručních vozů typu funebrák a mrtvoly se už nehromadily v prostorách stanic podzemní dráhy, jak tomu bylo přes víkend.
Práce skončily v průběhu úterka a v té době funebráky navozily většinu obětí pátečního masakru do hřbitovních areálů. Jejich majitelé a provozovatelé už zbohatli, což znamenalo, že jejich špižírny byly plné masových konzerv.
Ve středu už hlavní nápor opadl a jen zřídka bylo vidět funebráka vezoucího víc než dvě tři mrtvoly, igelitku s konzervami zavěšenou vespod, poblíž nápravy, se dvěma tahači na lonžích vpředu a ozbrojeným vozkou vzadu, tak totiž zpravidla vypadala standardní sestava. Počet podnikatelů se prudce zmenšoval. V pouličních bitkách vítězili ti silnější, lépe připravení a vyzbrojení. Vítěz pak bral vše - káru i tahouny i doprovod.
Miroslav Macek se tedy mohl domnívat, že uspokojivě splnil úkol, svěřený mu vládou. Osobně se záchranných prací zúčastnil a ozbrojil sebe i svoje spolupracovníky, protože v okolí hřbitovů nebývalo bezpečno. Jeho první náměstek, doktor Pintera, vnesl nový podnět, když Macek navečer pátého dne elektrické smrti hodnotil situaci.
„Tohle byl první nápor," pravil doktor Pintera. „Ten další bude horší a měli bychom se na něj připravit už teď."
„Co máte na mysli?" ptal se ho Macek.
„Epidemie. Už teď nastává zoufalá situace. Nefunguje kanalizace a neteče voda. Došly zásoby a lidi už pijí i vodu z řeky. Epidemii můžeme čekat do čtrnácti dnů. Je třeba včas myslet na to, kde vykopeme nové hromadné hroby. Na hřbitovech místo není. Mrtvých bude tolik, že hřbitovy nebudou stačit."
Byla to prorocká slova, avšak ani ten, kdo je vyřkl, si nedokázal představit, do jaké míry bude už za několik měsíců proroctví naplněno.

2.12
Jindra Hřivnáč se dozvěděl první zprávu o své dceři v neděli odpoledne. To už začal věřit, že policajti mu prominou jeho páteční úlet.
„No řekni sama, Růžo," ujišťoval se. „Vždyť se děje tolik průserů. Každej krade jako straka. Voni se na mě vykašlou."
„To víš, že se vykašlou," odpovídala Růža lhostejně.
Jindrův strach jí připadal komický. Teď v neděli bylo už jasné, že policajti jsou namydlený, že jsou z nich už úplný klauni. V téhle části Košíř se od pátku neukázali.
Lidi hlídali svoje auta do pátku do noci, někteří v nich přespali do soboty do rána. V sobotu večer bylo každé lepší auto vyrabované a také v bytě Hřivnáčů se vršila v koutě hromada autorádií s magnetofony a CD přehrávači. „Co s tím budeme dělat?" ptala se Růža. „Co bysme s tím dělali, blbá? Prodáme."
„Komu, ty vole? Když nejde elektrika, je to na hovno!" řekla Růža. „Ty seš ňáká moc chytrá," řekl Hřivnáč nevrle.
Nikterak obzvlášť mu nevadilo, že elektrika nejde. Měli doma petrolejku a z nedaleké drogerie si přinesl dvě veliké plechovky petroleje.
Záchod vedl do žumpy za barákem a kousek od domu stála ruční pumpa. A tý srandy, co si užil od pátku odpoledne, takový neužil za půlku let, co je na světě, jak ustavičně ujišťoval lhostejnou Růžu.
Musel uznat, že něco pravdy na tom je, co Růža říká. Elektrika si klekla. Je možný, že si klekla nadobro. Je to sice divný, stát se ovšem může všechno. Amnestie v devadesátým taky přišla znenadání a nikdo ji nečekal! Tohle je něco podobnýho. Něco se stalo a každej si smí dělat, co chce.
„Tyhle krámy jsou na hovno," řekla Růža, úkosem pohlížejíc na hromadu elektroniky. „A prachy taky."
„Co to kecáš?"
„No jo. Co za ně pořídíš? Prd. Za prachy ti nikdo nedá ani slupku od salámu. Důležitý je jenom žrádlo. Nic jinýho."
„My máme," řekl Jindra Hřivnáč. U stěny byla hromada konzerv a pecnů chleba.
„Jak dlouho to vydrží?"
„Dokud nespravěj tu pitomou elektriku."
„Co když ji nespravěj?"
„To přece není možný," řekl Jindra bez váhání. „Elektrika musí bejt. Vždycky musí bejt."
„Já bych na to nedala ani pětník. Co když nebude? Co když už nikdy elektrika nebude?"
„My budem," řekl Jindra Hřivnáč a rozchechtal se. „Budem furt."
„To máš svatou pravdu," řekla Růža vážně. „A musíme se postarat."
„Máme vystaráno, ne?" Pyšně přehlédl sloupce konzerv vyrovnané u stěny.
„Mno," řekla pochybovačně. „Abysme vo to nepřišli."
„Kdo by si trouf? Jsem tady king, nebo né?"
„Abys neostrouhal," řekla.
Venku zahalekal Pišta.
„Můžu dovnitř?"
„Jo. Co bys nemoh? Ty můžeš vždycky."
„Jen ho nech se ohlásit, ať si nemyslí," řekla Růža. „Začne si myslet a bude vyskakovat."
Jindra usoudil, že Růža je kráva, avšak po chvilce připustil, že na tom, co říká, je něco pravdy, ne-li, nedejbože, moudrosti.
„Viděli Katku," hlásil Pišta.
Za těch posledních pár dní se dokázal pěkně volepit, ocenil ho Jindra. Žádná bundička z umělý hmoty! Pěkná echt kůže

se cvokama. Džíny mu přiléhaly k vycmrdlému zadku a na nohou měl bohatě zdobené kovbojské boty s vysokými podpatky.
Jindra se koukl po Růže a zbrunátněl. „Viděli Katku," opakoval. „Jak to, že ji nepřivedli?" Věděl, že se na něho Růža dívá.
Dělaj si z tebe srandu. Řekl jsi jim, že ti mají tu holku přivést a oni ji jen tak viděli. Málo se tě bojej. Zmlátil jsi policajta. To bylo dobrý. Jenže co dál? Běhal jsi s pytlem a tahal konzervy. Máme co žrát, fajn. Jenže, když se nepostaráš, někdo sebere konzervy tobě, ty pitomo!
Tohle všechno si Jindra dokázal přečíst v Růžině tváři během té kratičké chvilky, kdy se jejich zraky potkaly.
„To je tak," začal Pišta rozvážně. Vycítil mrazivou atmosféru v místnosti a usoudil, že opatrnosti nebude na škodu.
„Holku našla ta bláznivá Kamenčíková."
„Ten cvok, co vozí sem tam ty starý papíry?"
„Jo, ten šuspajtl."
„To je vostuda," vydechla užaslá Růža. „Naše holka u báby Papírářky."
Kamenčíková, to byla jedna z neškodných figurek této části města. Lidé s určitým typem duševní poruchy tahají domů starý papír, vystlávají si jím obydlí a nezřídka končí v norách vykutaných do štosů starých novin a krabic někde u stropu.
Hasiči o tom vyprávějí pochmurné legendy, o babkách, které v podobných norách uhořely, protože si v nich svítí i topí svíčkami. Tahle osoba putovala Košířemi a dolním Smíchovem se starým papírem. Nejdřív nosila papír v krosně na zádech, poté vlekla krabice s papírem na provaze, později na dětském kočárku, nyní na ručním dvoukoláku.
Kdo se s ní dal do hovoru, usoudil, že je to pilná žena, která vozí papír do sběrny, aby si vydělala na živobytí. To byl omyl. Kamenčíková vozila papír jen tak, z místa na místo, od časného jitra hluboko do noci, nachodila denně desítky kilometrů v horku i v dešti, nedbala únavy a chodila a chodila, aby zaměstnala nemocnou mysl fikcí užitečnosti.
„Ona ji zapřáhla," řekl Pišta. Opatrně dávkoval informaci.
„Jak to, zapřáhla?" nerozuměl Jindra Hřivnáč.
„No, ona má takovej popruh s okem a do toho oka ji provlíkla."
„Moji dceru?"
„Dá se říct."
„Moji blbou dceru!"
„Nech toho!" okřikla ho Růža. „Katka není blbá. Katka je citlivá! Přísně vedená a slušná."
„Jo. Tak to je," řekl Jindra. Popadl láhev fernetu a chtěl se napít z láhve. Káravý Růžin pohled ho přiměl, aby si lihovinu nalil do hořčičné sklenice.
„Nerozčiluj se, Jindro. Chlapi ji chtěli přivíst, to jo. Jenže když po ní vystartovali, byla tam už ta parta od Zvonu."
„No a co?"
„Oni měli nunčaky a řetězy a naši jenom holý ruce."
„Proč měli holý ruce?"
Na takovou otázku se těžko odpovídá. Pišta jen rozhodil paže a pokrčil rameny.
„Slyšíš toho vola?" otočil se Jindra k Růže.
„Slyším," řekla žena.
Měla kamenný výraz v obličeji. Mužem o všechno přijít, připomněl si její slova. Je to tady jako v base, uvědomil si. Dovolej si k tobě jenom to, co ty dovolíš jim.
Přistoupil k zásuvce psacího stolu, vytáhl pistoli, zastrčil si ji za opasek a rychle vyšel ven.
„On..." řekl Pišta Růže.
Žena k jeho překvapení souhlasně kývla.
„Dělá dobře. Když půjdeš s ním, uděláš dobře ty."
Výpravy ke Zvonu se zúčastnilo jen šest mužů a jedna žena, mladá holka Evča, feťačka z Buďánek, která patřila bůhví ke kterému z feťáků tamní kolonie, nejspíš ke všem. Víc lidí se nepřipojilo. Ještě včera byla vzpomínka na Jindrův hrdinský čin v živé paměti. Zfackovaný policajt! A fízlárna je kousek odsud!
Jenže během nedělního dopoledne se množily zprávy o tom, co se děje jinde v Praze. Policajti jsou v prdeli všude, nevystrčej ani nos. Hlídaj jen magistrát a pár úřadů a hlavně sami sebe. Vůbec nejsou vidět! Každej si dělá, co chce. Každej si může dělat, co chce! To znamenalo, že jsem neudělal nic jinýho než to, co může každej, uvažoval Jindra Hřivnáč.
Teď dusal po chodníku Plzeňské třídy, za ním jen pár vyjevených feťáků, mladí kluci a jedna kurvička.
Cestou se ozvalo nemálo ironických poznámek. Jindra zaslechl i Katčino jméno a smích. Točila se mu hlava, možná alkoholem, protože hořčičnou sklínku si fernetem naplnil skoro celou a vytáhl to na jeden ráz, spíš žalem.
Včera mi všichni lezli do prdele, prej, rozsuď nás, dělali ze mě nějakýho starostu, a teď na mě zahlížej! A sebrali mi moje dítě!
„Kam se ženeš, Jindro!" křičel někdo z vedlejší ulice. „Bojíš se, aby ti nezavřeli hospodu?"
Hajzle, však já vím, kterej ty jseš, myslel si Jindra. Ani neotočil za smíškem hlavu. Měl ho v paměti řádně zaneseného a zaregistrovaného. Do oblasti někdejšího kina Zvon dorazil zadýchaný, brunátný v obličeji. Jeho družina se za ním držela v odstupu několika kroků.
Na rohu Erbenky a Plzeňské už čekal uvítací výbor.
Mládenci, mohlo jich být patnáct, mezi nimi i desetiletí kluci, žádnému nebylo víc než pětadvacet.
„Přišel sis koledovat o potíže," oslovil Jindru jejich vůdce. Znal ho jménem, říkali mu Rambo a jmenoval se Imrich Riško. Odseděl si tři vostrý za loupež. Volepenej byl jako nějakej frajer ve filmu, tak ho odhadnul Jindra Hřivnáč. Je těch filmů

moc, všude, v kině, v televizi. Jeden jako druhej.
Prej „koledovat o potíže". Co to kecá ten blbec? V jakým filmu to odkoukal, tyhle řeči a postoje, rozkročený nohy a palce za opaskem?
„My jsme tady Bombarďáci. Pro tebe a tvý ostrý hochy je tu nezdravý ovzduší," pokračoval Rambo podle scénáře.
„No jo, taky dobrý," řekl Jindra, sáhl za opasek, vytáhl pistoli a střelil Ramba do žaludku. Zaznamenal výraz úžasu v Rambových očích. Takhle to ve filmu nebývá, to asi byla jedna z posledních myšlenek, která mu probleskla hlavou. V tu chvíli Jindra už střílel vlevo vpravo do hustého zástupu Rambových chlapců a řval do toho nadávky ani ne moc drsné, ani vynalézavé. Unavil se a rychle oddychoval. Cítil, že má upocené čelo.
„Vy kurvy zasraný!" zaslechl za sebou Pištovo zaječení.
Hubený mladík kolem něho proběhl a přiklekl ke zhroucené postavě těžce raněného Ramba. I ten měl u sebe zbraň. Nevytáhl ji však. Udělal chybu. Zbraň zůstala v pouzdře a zmocnil se jí Pišta.
Jindra ještě nestačil vypálit všechny náboje ve své pistoli, když i Pišta spustil palbu. Následovalo několik pekelných vteřin.
Evča se s ohlušujícím jekotem vrhla na svíjejícího se Ramba a břitvou mu rozřízla oči. I ostatní členové skupinky se snad chtěli předhánět v krutosti. Dva vběhli do prostoru kina a netrvalo dlouho a ze dveří se začal valit dým. Jindra znovu nabil zásobník a postupoval Erbenovou ulicí vzhůru k Holečkově.
„Přišel jsem si pro svou holku!" burácel v z plných plic. „Co jste udělali s mou holkou, kurvy?"
Erbenova ulice se vylidnila. Z jednoho domu vyšel postarší cikán s kloboukem na hlavě. Jindra v něm poznal Gejzu, jednoho z těch, kteří tady měli hlavní slovo.
„To už stačilo, Jindro," řekl Gejza.
„Chci svou holku."
„Ta tady není."
„Byla tady. Moji lidi ji viděli. Tvoji lidi je odsud vyhnali."
„Ti, co to udělali, už zaplatili. Ty máš svoje lidi, já mám svoje lidi. Nemá cenu se dál bít. Co se stalo, stalo se. Musíme zapomenout. Doba je moc špatná."
Gejza nikdy nezapomene, že jsem zabil Ramba a že ho Evča zmrzačila ještě po smrti! Momentálně jsou lidi od Zvonu slabší. Proto Gejza mluví jako mílius.
„Zab ho, Jindro," špitla mu Evča za zády. „Je to hajzl."
Jindra pozvedl pistoli a namířil mu na čelo. Žaludek se mu kroutil strachem. Před tím, když střílel na Ramba, jednal v afektu, napůl nevěděl, co dělá. Stačil však bleskurychle vystřízlivět. Tohle není zfackovanej policajt. Tohle je vražda, kurva! A to s tím Rambem, to by se dalo vykládat jako sebeobrana, mám svědky, Rambo byl pěknej cvok, seděl tři roky za loupež, to se všechno u soudu sčítne. Jenže Gejza je zachovalej, ten už neseděl kolik roků, je to jejich stařešina, ten už ani nečoruje, natož aby někoho chtěl sejmout!
Tohle bude jasná vražda! Stiskl spoušť. Čelo starého cikána puklo. Muž byl okamžitě mrtev, tělo odletělo na dva kroky dozadu a z děsivé rány, která se výstřelem otevřela, vytryskl proud krve. Ozvěna výstřelu ještě nedozněla Erbenovou ulicí, když se ozval ze všech stran zuřivý křik. To byli Gejzovi lidi, lidi od Zvonu. Stačili se vzpamatovat z úleku a překvapení a teď nastupovali do protiútoku. Přicházeli shora, od Holečkovy, a byli také vidět ve spodní části Erbenovy ulice, kde zeď Malostranského hřbitova tvoří jednu její frontu.
„Stáhněte se," zavelel Jindra skupince.
Pozvolna ustupovali dolů k Plzeňské. Jindra doufal, že hlavní ulice bude volná a že se jim podaří tudy uniknout. Shora od Čechovy však přibíhal hlouček zuřivých mladíků podpořit své kamarády proti vetřelcům z Buďánek.
Jediné útočiště mohli najít v prostorách kina. Hořely tu závěsy ze syntetické tkaniny. Jindra s Pištou je strhli a hodili do dveří. Štiplavý chemický dým je dusil, kašlali a slzeli. Jakmile se ve dveřích objevil nějaký stín, Pišta vystřelil.
„Dobrý, co?" usmála se na Jindru Evča.
„Seru pecky," řekl líně ne zcela přesvědčen.
„Jsi ohromnej king!" řekla mu, vrhla se k němu, objala ho a políbila. Cítil, jak mu vsouvá jazyk do úst. Tohle Růža nikdy nedělala, považovala to za nemravné.
„Hele," oslovil ho feťák Mrně. Byl to jeden z těch, kteří se pokusili kino U Zvonu zapálit. Pronikl do promítací kabiny a se zapálenou svíčkou, kterou tu našel, ji proslídil. Teď ukazoval Jindrovi svoji kořist, plochou krabici s filmem. Vypadala značně ošuměle, jistě pamatovala mnohem lepší časy. „Vlasta Burian!"
„Ty jseš ale blbec," řekl Jindra. „Teďko se chceš dívat na Antona Špelce Ostrostřelce?"
„To je hořlavej film. Já to vím. Podívej, tohle je originál, ještě z bejvalý republiky. Vyprávěl mi o tom brácha, jaký je ten hořlavej film svinstvo. Ten se v tom vyzná, on promítal v Blaníku, než ho vyhodili kvůli šmelení s lístkama."
„No a co?"
„Když je ho málo, hoří. Když je ho hodně, bouchá jako bomba."
„To je dobrý," řekl Jindra.
Přemýšlel, jak nejlépe nově nabyté zbraně použít. „Poslouchejte, vy tam!" rozkřikl se někdo u vchodu. „Vylezte ven!"
„Hovno!" vykřikl Jindra Hřivnáč, aniž tušil, že on není ta první historicky významná osobnost, která takto odpověděla v kritické chvíli bitvy na výzvu ke kapitulaci. „S tebou se nebavíme, ty jsi mrtvý maso! Hajzle! Hajzle!" řvalo několik mládenců najednou.
„Ty jsi mrtvej! Ale ty ostatní pustíme!"
Jindra chvilku přemýšlel a pak sdělil ostatním, co vymyslel.
Mládenci u vchodu čekali. Z temného otvoru dveří vycházel už jen řídký dým. Závěs dohořel a požár nepřeskočil na nábytek a podlahu. Za chvíli uslyšeli výkřiky a hluk. Trvalo to asi půl minuty, pak nastalo zase ticho.

„Jste tam? U vchodu?" volal Pišta.
Mládenci na sebe pohlédli. To byl ten mrňavej v kožený bundě. Má pistoli, bacha na něj, sebral Rambovi bouchačku!
„Jo."
„Dáme vám Hřivnáče. Chytli jsme ho. Přijďte si pro něj!"
„Hovno. Vy s ním vyjděte ven."
„Co když nás sejmete všechny?"
„Děláme kurva kšeft, ne?"
„Nemáme záruky. Jděte dva dolů a my vám Jindru dáme."
„Ukažte nám ho."
„Tak dobrý!"
V temnu se zahýbaly stíny a mládenci od Zvonu spatřili Pištu a Evču, jak drží mezi sebou vzpouzejícího se Jindru s ústy ucpanými pruhem látky. Ruce měl znehybnělé za zády.
„Stačí?" ptal se Pišta.
„Žádný podrazy," varovali mládenci od Zvonu.
„Víme, že jsme udělali blbost. To von nás naheftoval," řekla Evča a neurvale vrazila do Jindry.
„Však si to vodsere," řekl mladík, který se už cítil na čele skupiny.
Teď povede partu od Zvonu on, a když všechno půjde tak dobře jako dnes odpoledne, brzy rozšíří území až dolů k Andělu! A s těma sráčema z Buďánek zatočí jak s hadrákama. V Motole se nedá odpor čekat, tam skoro nikdo nebydlí, a pak už je sídliště Řepy, samí sráči. Brzo by mi mohlo celý údolí Plzeňský ulice až k Bílýmu Beránku říkat pane!
Kývl na svého pobočníka. „Jdeme."
Jindra se díval, jak si pro něho jdou. Bylo mu jich trochu líto. Jsou to mladý kluci, pitomí, a viděli moc americkejch filmů. Blbne se z nich, z těch krváků.
Oba mladíci přišli až k němu.
„A je to," řekl Jindra klidně. Ruce sice měl vzadu, zato docela volné a držel v nich pistoli. Druhou zbraň měl za opaskem Pišta. Teď ji vytáhl a ústí přitiskl ke spánku jednoho mladíka. Jindra držel svoji zbraň v levé ruce volně spuštěnou podél těla.
„Tohle si vodserete," řekl mu mladík. „Mně říkaj Plisken. Víte, co to znamená?"
„Hovno to znamená," řekl Jindra.
„Venku je nás pětadvacet," řekl Plisken Pištovi. „Chtěli jsme jeho," kývl bradou na Jindru. „Teď budeme chtít i tebe. A ještě jedna kravina a vodserete to všichni."
„To by bylo blbý," řekl Jindra. „Řekni těm svejm debilům, ať nedělaj kraviny."
„Ty máš debila. Máš debilní holku!" sykl Plisken Jindrovi do obličeje. Jindra se rozpřáhl a úderem pěsti mu rozbil nosní chrupavku a vyrazil dva zuby. Mladík se svalil na zem. „Odveďte je dozadu," nařídil Jindra svým chlapcům, kteří se dosud drželi v pozadí.
Venku v Erbenově ulici zavládl zmatek. Mládenci křičeli jeden přes druhého. Co mají dělat? Ten buďánskej parchant má Pliskena! A Rambo už zakokrhal, je po něm, tomu nepomůže ani svěcená voda! Nebyly to žádné měkkoty, tihle chlapci odchovaní ulicí. Byli zvyklí na rvačky, na konflikty s policií, nenašel by se mezi nimi jediný, kdo nikdy nic neukradl a nikoho nepřepadl a nezmlátil. Jenže tohle bylo něco jiného. Tohle ještě neznali.
Jmenovalo se to smrt.
V dohadech strávili nějakých pět minut. Od vchodu kina se drželi trochu zpátky. Ti hajzlové uvnitř měli zbraně a mohli by po nich prásknout.
Pak se Plisken a jeho kamarád Mirda Fištejnů objevili ve dveřích. Jenže jak vypadali! Ti magoři je omotali nějakým filmem, nebo co, vypadali jako ty srandovní mumie z kreslenejch filmů na Nově, akorát že mumie jsou bílý a tihle dva byli černý a strašidelně lesklý! Zajatci měli omotaný trup od krku až po kyčle bachratým chuchvalcem filmu. Aby se film nerozmotal, byli ještě křížem krážem omotáni elektrickými šňůrami.
„Serte na ně, jsou to magoři," křičel Plisken na svoje lidi. „Ty bouchačky už musej mít prázdný. Pusťte se do nich!"
„Jdi," řekl Jindra Hřivnáč Pliskenovu kamarádovi.
Hoši od Zvonu viděli, jak Mirda vykročil. Usmál se. Nevěřil sice, že je ve skutečném nebezpečí, ten děda od Buďánek má skoro prázdný ruce, jenom blafuje, i tu pistoli, co se s ní ohání, má určitě prázdnou, jenže co je to platný, je to lahoda bejt mezi svejma.
Běžel ke kamarádům a slyšel, jak se na něm film uvolňuje a odvíjí se. Připadalo mu to trochu směšné a trapné. Ten děda od Buďánek musí bejt fakt magor.
Viděl, že mládenci, kteří mu běželi vstříc, strnuli a někteří vykřikli. Ohlédl se. Spatřil ve dveřích dědu od Buďánek. V jedné ruce držel volný konec filmu, který vedl až k jeho trupu a v druhé třímal zapálenou sirku. Přiložil ji k filmu a pustil ho na zem.
„Kurva!" vykřikl Mirda. Ruce měl pod vrstvou namotaného filmu pevně svázané. Měl jedinou naději, kluci mu pomůžou odmotat ty zkurvený filmy dřív, než se k němu dostane oheň.
Netušil, jak rychle hoří celuloidový film.
Jeho přátelé to taky netušili, byla to jejich první zkušenost. Syklo to a oheň už byl u něho, zařval a do očí mu vstoupila záře bolesti.
Také pro Jindru to byla první zkušenost tohoto druhu. Vzpomněl si, jak mu Evča vsunula jazyk do úst, a ucítil, že se mu topoří přirození.
Obrátil se k Pliskenovi. Mládenec byl bledý a potil se. Krůpěje stékaly na svitky filmu, které měl až u brady.
„Je to Anton Špelec Ostrostřelec," kývl Jindra směrem k hořícímu mladíkovi, který se válel po vozovce, kutálel se

Erbenovou ulicí dolů na Plzeňskou v marné snaze oheň uhasit. „Moc legrační film. Viděl jsi ho?"
Plisken nebyl schopný odpovědět.
„Mluv!"
„Viděl."
„Mně se nejvíc líbilo, jak Burian furt řval liguére. To bylo dobrý, viď? Liguére!"
„Jo. Dobrý."
„Tak si zařveme spolu. Liguére!"
„Liguére."
„To bylo málo. Liguére! Liguére!"
„Liguére! Liguére!"
Jindra držel Pliskena v odstupu dvou metrů. Pistoli měl za opaskem, v levé ruce třímal uvolněné kusy filmu, v druhé sirky. Jeho družina se držela poblíž. Nezdálo se, že by chlapci od Zvonu měli náladu cokoli podniknout.
Obešli mrtvolu Ramba a zahnuli na Plzeňskou. Tam Jindra Hřivnáč oslovil Pliskena. „Takže dobrý. Příště, až moji kluci budou hledat moji holku, ty jim pomůžeš, jasný?"
„Jasný," řekl Plisken.
„To, co se stalo, to ber jako pokutu."
„Jo. Pokutu."
„Když se zaplatí pokuta, je všechno zapomenutý, jasný?"
„No jo."
„Zab ho, Jindro," křikla Evča. Umlčel ji políčkem. Chytla se za ústa a byla už zticha.
„Půjdeš s námi až k celnici. Tam tě pustíme."
„To je fajn."
„Příště nebudeme tak hodný."
„Je mi to jasný."
„Můžeš mi říkat," zarazil se. Jak mu mají říkat? Nejvíc by se mu líbil titul Excelence, ale to by se mu vysmáli. „Říkej mi Kapitáne," vyhrkl. Nebudou se smát?
„Je mi to jasný, Kapitáne."
„A protože jsem hodnej táta, chci mít zpátky svoji holku."
„Ta musí bejt někde dole. Kolem Anděla. Tam je parta toho hajzla Masáka."
„S partou Masáka si poradíme," řekl Jindra Hřivnáč. „Dokážem toho hodně. Spolu."
„Jo, dokážem."
„Když mě budeš poslouchat."
„Budu, Kapitáne."
„Já vím, že budeš," řekl Jindra a přikázal Pištovi, aby spolu s ostatními Pliskena rozvázali a pustili. Pak pokračovali v cestě zpátky. Evča a zbytek party se táhl o pár kroků za Jindrou a Pištou.
„Mohlo to dopadnout blbě," říkal Pišta tiše.
„Ne," řekl Jindra. „Byli měkký."
„Neměl jsi ho sejmout?" naznačil Pišta, že se Jindra dopustil chyby, když nezabil i Pliskena.
„Lepší bylo ho zlomit. Teď bude na svoje lidi vo to tvrdší, že ho viděli posraného. A mě se bude bát."
Jen aby, napadlo Pištu. Chtěl to říct nahlas, ale něco v Jindrově zraku ho včas varovalo.
Brzy se ukázalo, že Jindra měl pravdu. Nedělní příhoda nejenže mu upevnila pozici v celé oblasti Buďánek. Plisken se už v nejbližších dnech prokázal jako spolehlivý spojenec jak při úterní výpravě k Andělu, tak v bitvě u řepské teplárny, kdy Jindra Hřivnáč rozšířil svoje panství až k čáře Bílý Beránek - Karlovarská silnice. Velké bitvy nastaly s cikánskými tlupami, které operovaly v oblasti nevěstinců ve spodní části Košíř. Tady se ukázalo, co znamená podpora civilního obyvatelstva. Přestože romové byli tvrdí bojovníci, proti spojené síle českého obyvatelstva mnoho nezmohli a brzy pochopili, že jim nastávají krušné časy.
Série vítězných tažení prvního týdne elektrické smrti ho naplnila uspokojením. K pocitu naprostého štěstí mu chybělo už jenom málo.
Ani po dobytí Anděla se mu nepodařilo najít dceru. Po Katce a té bláznivé Kamenčíkové se slehla země.

2.13
V úterý v poledne přišel otec domů a položil před Markétu a svoji ženu na stůl tašku s masovými konzervami. Markétě už splaskl otok na tváři a opadla jí horečka, se kterou ležela celé pondělí v posteli. Matka u ní vartovala, přikládala jí studené obklady. Zamlčela jí, za jakou cenu získala vodu v Hamerském rybníku.
Dovedla si představit, za jakých okolností Markéta přišla k úrazu, a měla dost taktu na to, aby se o Hamerském rybníku a jeho samozvaných majitelích nezmiňovala.
Otec hlaholil a naparoval se a choval se jako úspěšný byznysman. „Člověk se musí umět vohánět. Jarka Vocloňů dal dohromady funebráka a budem jezdit a houbelec bude zle. Toť se ví, doba je zlá, vypadá to blbě, lidi říkaj, že elektrika nebude už nikdy svítit. Nesvítí ani v Německu!"
„Ženský říkaly, že prej už jezděj vlaky, táto," namítla matka. „To by elektrika už mohla svítit."
„Ale maminko," pravil otec blahosklonně, „to byly parní vlaky. Ty elektriku nepotřebujou. Jenom uhlí a vodu. Já vždycky říkal, není nad páru. Dávno jsem to říkal!"
„Ty budeš dělat funebráka?" ptala se matka starostlivě.
„Ale ne, maminko. Funebrák, tak se říká dvoukolovýmu vozejku. Jarka jednoho zrychtoval ze starý motorky, on má tam

dole na Bohdalci zahrádku, v Plynární ulici, chápeš. Jawu péráka. No a vzal ty kola."
„Já vím, tatínku. Všichni říkaj těm vozejkům funebrák. Akorát nechápu, proč se Jarka Vocloňů s tebou chce dělit, když on zrychtoval funebráka ze svý motorky. Tohle nechápu."
„Já mu pomáhám," pravil otec neochotně. „To ti povídám, maminko, ty vlaky jezděj jenom po hlavních tratích, takže je spojení s Brnem a Ostravou, pak s jihem, tam jsou Budějovice."
„Já vím, tatínku, že Budějovice jsou na jihu," kývla matka. „Neřekl jsi mi, jak ses dohod s Jarkou Vocloněm. Jak mu budeš pomáhat?"
„No, tahat toho funebráka."
„A odkud ten tvůj Jarka má ty konzervy?"
„Od civilní obrany. Za peníze teď nikdo nehne ani prstem. Jenom za jídlo. Jarka konzervy fasuje, najímá za ně lidi a to víš, že mu hodně zbyde pod palcem. Taková je už doba, malej člověk ji nezmění."
Markéta to poslouchala z vedlejšího pokoje. Ležela na pohovce s obkladem na obličeji a dívala se na strop. Slova poslepovaná do vět k ní dolétala jako mouchy, které kolem člověka krouží ve složitých pravidelných drahách a v přesných intervalech se dotýkají nějakého citlivého místa obličeje, hrotu nosu, lalůčku ucha, tváře.
„Takže náš táta bude zapřaženej do káry a Jarka ho za to bude vyplácet konzervárna," ozvala se.
„Cože?" zhrozila se matka, která teprve teď pochopila, o čem její muž vlastně mluvil. „Ty budeš dělat něco jako tažný zvíře?"
Vyjádřila tak přesně podstatu dohody, kterou otec uzavřel s majitelem kárky, že nemohlo následovat nic jiného než výlev výčitek.
„Tohle poslouchat nebudu! Já vás živím a uživím a vy budete poslouchat. Tahle," Markéta poznala podle tónu hlasu, že se obrací k otevřeným dveřím pokoje, v němž ležela, „tahle jde pro vodu a nedokáže nic jinýho, než si nechat rozbít hubu! Pak se válí na posteli a bude kritizovat svýho vlastního otce za to, že se opovážil přinést obživu pro rodinu!"
Celé dopoledne byl zapražený do káry. Jarka Vocloňů nezhotovil jednu, nýbrž tři káry, a najal tři muže pro práci, kterou sám dělat nehodlal. S jedním z nich objížděl místa, kde sbíral materiál pro výrobu dalších funebráků. Pokud se nestane zázrak a elektrika neobživne, Jarka bude do čtrnácti dnů, nejpozději do jednoho měsíce majitel flotily dvoukolových kár. Zbylé dvě káry určil pro běžný provoz.
Což v praxi znamenalo odvoz mrtvol. Tažná zvířata měl dvě, Markétina otce a jistého Matěje Pichu, statného chlapíka, který pracoval s partou pokladačů zámkové dlažby. V době před elektrickou smrtí obsluhoval stroj zvaný žába, těžkou mašinu poháněnou benzínovým motorem: poskakovala po podloží dlažby a pěchovala ho. Odtud ten divný název. Byl zvyklý na těžkou práci a měl svaly jako tažný kůň. Život ho pro jeho nynější povolání dobře připravil.
Po třech dnech práce pro Jarku Vocloně přišel otec domů těsně před setměním. Matka už měla starosti. Vyhlížela z okna a s neklidem pozorovala houstnoucí soumrak. Toho dne se Markéta konečně vzpamatovala z šoku. Poraněná tvář už jí splaskla a bolela natolik málo, že jí přestala ustavičně připomínat pokořující setkání s Magorem. Vstala z postele.
„Kam chceš jít?" zeptala se jí matka.
Markéta si oblékala bundu. Venku bylo sychravo.
„Půjdu tátu hledat."
Matka mlčela. V šeru se jí leskly oči. Bylo to poprvé, co Markéta projevila o otce zájem.
„Půjdeme spolu," řekla po chvíli.
Venku se ozvaly šouravé kroky. Matka otevřela dveře. Otec se opíral o zárubeň a ztěžka oddychoval. Na obličeji měl rozmazanou krev. Měl prázdné ruce. Matka s dcerou k němu přiskočily, podepřely ho a vedly dovnitř. Posadily ho v kuchyni na židli. Matka vzala plastikovou láhev a chtěla nalít trochu vody na utěrku.
„Ne," zachraptěl otec. „Voda je jen na pití."
Zbili ho a sebrali mu výdělek, táhlo Markétě hlavou.
„Zítra půjdu s tebou," řekla.
„Kam?"
„Tahat funebráka. Nebudu se tu věčně válet na kanapi."
Myslela při tom na Honzu. Co by tomu řekl? A co vůbec dělá? Jak on si dovedl poradit v téhle děsné situaci? Div se nerozbrečela, když si vzpomněla na jejich rozchod. Nejraději by vyběhla do soumraku a vydala se napříč zběsilým městem. Jenže co potom? I kdyby se dostala přes město ve zdraví, aniž by ji chytili, znásilnili, zmlátili, nebo dokonce zabili, co by udělala pak? Pověsila by se mu kolem krku a řekla - tady mě máš a postarej se o mě? Byla by to slabost, a Honza nesnáší slabé ženské.
Otec vzlykl. „To bys udělala?"
„Zítra jdeme spolu."
Ráno vstala dřív než rodiče. Z komory vytáhla pilník a dala se do práce. Skřípění kovu prohodilo otce. Krev na obličeji mu oschla a odrolila se.
„Co to děláš?"
Markéta pilníkem ostřila vývrtku.
„Potřebujeme nějakou zbraň."
„Ty se chceš rvát?"
„My dva se budeme bránit, táto."
Přiměla matko, aby jí ostříhala vlasy hodně nakrátko. Oblékla si džíny a bundu.
„Jdeme," poručila.
Bylo jí jasné, že otec nemá chuť vystrčit z domu nos. Včerejší výprask ho bezmála zlomil.
Usmála se na něho.

„Budeme teď na ně dva."
„Dědek a holka."
„Nejsi dědek a já jsem ozbrojená holka! Pojď!"
Když přišli k Jarkově ohradě, potkali Píchu zapraženého do káry. U opasku se mu houpal motocyklový řetěz. Na pozdrav sotva odpověděl a uhnul očima. Markétě bylo jasné, že se něco stalo. Vešli do ohrady.
U otcovy káry stál chlapík a Jarka Vocloň mu něco povídal. Chlapík horlivě kýval, aby dal najevo, že už dopředu chápe, co mu pan šéf poví.
„Nedej se," špitla Markéta otci.
„Ahoj Jarko, tak jsme tady!" přinutil se otec k hlaholivému tónu.
„Už vás nemůžu potřebovat, pane Panuška," řekl Vocloň upjatě. „Jste starej a slabej. Slyšel jsem, že vás včera zmlátili a sebrali vám vejdělek. Co kdyby vám sebrali káru?"
„Nesebrali mu káru," řekla Markéta, „a co udělal s vejdělkem je jeho věc. Teď jsme dva."
„Dědek a ženská, to je ale dvojka," řekl chlapík.
„Nevšímej si jich," řekl Vocloň. „Tady šéfuju já a práce je teď tvoje."
„Jsme dva," opakovala Markéta. „Zvládneme víc práce než on. A chceme příděl pro jednoho. To se přece vyplatí!"
Vocloň zamžikal očima. Je to slaboch, pomyslela si Markéta. Měřila si druhého chlápka. Ten byl jistě tvrdší, ale na Magora by neměl. Možná ani na Honzu Kryla.
„Tady rozhoduju já. Vyhoď je, Tondo!" poručil chlapíkovi Vocloň.
Chlápek k nim vykročil. Třetí pokoření bych nesnesla, uvědomila si Markéta, a zuřivě vyrazila proti muži. Prudkost útoku ho překvapila. Švihnul pěstí, jenže Markéta se mrštně sehnula, potopila se, jak říkají boxeři, a vrazila naostřenou vývrtku muži do stehna. Hrot pronikl svalem a smekl se po kosti. Ošklivě to zaskřípělo. Muž vykřikl leknutím i bolestí, vytřeštil oči a nechápavě se na Markétu podíval. Dívka škubla rukojetí vývrtky a vytrhla ji ven. Muž se zapotácel a omdlel. Markéta pokročila k Vocloňovi.
„Tak co, máme práci?"
Vocloň se vyjeveně díval, jak z vývrtky kape krev.
„Jo, máte práci."
Večer se vrátili domů s denní mzdou dvou masových konzerv a jednou chlebovou dávkou. Byli unavení a skoro by se dalo říci, že šťastní.
Když Markéta usínala, myslela na to, co by tomu řekl Honza Kryl.
Tak to spolu doslova táhli další tři dny. Markétu by nikdy nenapadlo, že si tak rychle zvykne na příšernou práci, kterou jí přidělil osud. Už druhého dne jí na mrtvole zajímalo jen jedno - kolik váží. Přestala se děsit krvavých ran, už jí nevadil mrtvolný zápach. Ostych a úcta před smrtí je zřejmě součástí kulturního nánosu, a ten je slaboučký a rychle se stírá, jakmile nastanou okolnosti, za kterých lidé žili v minulosti po stovky let. Kdy naposledy stihla Prahu morová rána? Markéta se nikdy nezajímala o data na pomnících. A to, co se tady dělo, morovou ránu v lecčem připomínalo. A nehnulo s ní, ani když s otcem nakládala na káru právě toho Tondu, kterého sama poranila na stehně. Třebaže to nebylo těžké zranění, znamenalo velký handicap a lidské smečky pobíhající po ulicích nemilosrdně likvidovaly každého, kdo projevoval slabost.
Vocloň byl spokojený s výkonem svých tažných zvířat. Podařilo se mu sehnat zbraň, devítku čezetu s pojistkou na obou stranách, speciál pro kombatovou střelbu. Neřekl, co za ni musel zaplatit, v naturáliích, samozřejmě. Byla to však dobrá investice, protože jinak hrozilo nebezpečí, že přijde o tažná zvířata i o vozíky funebráky. Markétu nepřekvapilo, že Vocloň svěřil zbraň jí a ne jejímu otci.
Po třech dnech se Markéta probudila. Šla do kuchyně a na stole ležel dopis.
„Už to nesnesu. Nemějte mi to za zlé. Sbohem, vaše máma."
Markéta se rozhlédla.
„Mami!" vykřikla.
Všimla si otevřeného okna. Vyhlédla ven a spatřila matčino tělo na chodníku. U hlavy mělo louži krve. Její výkřik probudil otce. Jeho první reakce byla hrozná, chtěl vyskočit taky a Markéta se s ním děsně porvala a teprve úderem lokte do žaludku ho srazila na židli.
„To nic neřeší!" křičela na něho. „Musíš být silný!"
„Proč?" sípěl. Držel se za žaludek, shrbený, najednou zestárlý.
„Abys žil!"
„Všichni umřeme."
Přece neumřeme kvůli nějaký elektrice, pomyslela si Markéta. „Neříkej pitomosti, táto." „Přece nebudu žít tady, takhle," pokračoval. Markéta přešla k oknu.
„Musíme se postarat o mámu. Pojď. Nenech mě to dělat samotnou." Zatáhli tělo do někdejší kočárkárny, později předělané na obchod s erotickými pomůckami. Majitel už dávno zmizel, v obchodu byl neuvěřitelný nepořádek. Zdálo se, že se někdo vyřádil na těch barevných krabicích s videokazetami, pikantním prádlem a gumovými údy. Válely se jich tu na zemi desítky.
Markéta je odkopala stranou a na uvolněné místo položili matčino tělo. Pod hlavu jí položili hromádku černých krajkových kalhotek.
Markéta si ani nevšimla, že nikdo nevěnoval pozornost matčinu tělu, když leželo na chodníku, ani se nikdo neohlédl, když tělo vlekli dovnitř. Spolu pak zašli pro vozík a odvezli matku ke společnému hrobu. Když ji dovezli a složili na hromadu, Markéta si uvědomila, že už tuhle práci nedokáže dělat. Otec, seschlý a vyhaslý, ten zřejmě nedokáže dělat už vůbec žádnou práci. „Takhle to nejde dál, táto," řekla. „Nejde," pravil otec. „Odejdeme." „Kam?"

„Na venkov," řekla Markéta. „Je to elektrická smrt. Přemýšlela jsem o tom. Musíme odejít. Bylo mi to jasné ještě dřív, než to máma udělala. Zatím budeme jíst konzervy, které dostaneme za práci, kterou dovede dělat kůň nebo vůl. Jenže co potom, až konzervy dojdou? V tomhle městě žije přes milion lidí. Je tu dost konzerv pro všechny? Navždycky?"
„Už tu není milion lidí."
„Máš bráchu tam venku, v Krásné Lípě. Tam to určitě nebude tak strašné jako ve velkoměstě. Odejdeme ke strejdovi Vildovi." „Dobře," řekl otec.
Přisvědčil by jí na cokoli. Bylo mu všechno lhostejné. „Dám vám radu," ozvalo se za nimi. Byl to voják z čety zaměstnané zakopáváním mrtvol. „Říkala jsi Krásná Lípa? Z vršovického nádraží tam pojede vojenský vlak. Pára," upřesnil. „Vojenský?" „Jo."
„Tam se nedostanem."
„Můžu to zařídit. Jste civilní zaměstnanci armády."
Markéta si uvědomila, že Vocloň dostává příděl potravin z vojenských zásob, protože spolupracuje s civilní obranou. Dívala se na vojáka. „Proč bys to dělal?"
„Taky jsem pohřbíval svoji mámu," řekl voják. „Včera."
Nemluvil do větru. Zašel s nimi za velitelem komanda, ten jim vystavil propustky. Stavili se doma pro prádlo. Markéta si uvědomila, že váhá, jestli má smysl si brát zubní kartáček. V Praze se nedalo plýtvat vodou na takové věci, jako je hygiena! Ale ne, na venkově to bude jiné. Rozloučila se s kytkami. Byly suché, stejně jako její oči. Po celou tu dobu, kdy Markéta kladla prádlo do batohu, otec rezignovaně stál u dveří a díval se na okno, z něhož vyskočila jeho žena. Pak se spolu odebrali na vršovické nádraží, kde se vojenský vlak už chystal k odjezdu. Otec po celou tu dobu neřekl ani slovo.
Nastoupili. Vlak se rozjel. Když nabral jakous takous rychlost, otec, do té doby malátný a bez zájmu, se vrhl ke dveřím a vyskočil ven. Podařilo se mu to jako mladíkovi, ani neupadl! Markéta chtěla vyskočit za ním, avšak něčí silné paže ji zadržely. Dívala se za ním. Zamával jí a Markétě bylo jasné, že jí kyne z druhého břehu, za kterým je smrt.
Ne elektrická. Docela obyčejná, člověčí, které teď bylo všude kolem plno. Chtěl se k ní připojit a skok z vlaku pro něho znamenal skoro totéž jako skok z Nuselského mostu. Ne, k sebevraždě neměl odvahu. Na smrt si počká, však ona přijde.

2.14
V pondělí se Honza postaral o rodiče. Bydleli v činžovní vile v Evropské ulici, nedaleko Červeného vrchu. Na zahradě byla studna a Honza s panem Vyhnálkem, dalším nájemníkem vily, vyčistil zevnitř svinstvo a opravil ruční pumpu. To trvalo někdy do tří odpoledne. Ve čtyři vybourali do plotu malý otvor a nad něj pověsili ceduli s nápisem VODA.
K večeru byl pan Kryl s paní Krylovou zaopatřený konzervami na týden dopředu. Děkovali synovi za pomoc.
„Zůstaň tu přes noc, Honzánku," naléhala maminka. „Přece nepojedeš přes město. Slyšíš? Už se zase střílí!"
„Honza se o sebe postará," řekl tatínek. Věnoval synovi svoji zbraň. Povolení si obstaral brzy po revoluci, hned jak to bylo možné. Tenkrát si mnoho šedovlasých a lysých pánů splnilo klukovský sen. Pan Kryl si koupil u firmy Cid na Smíchově opravdovou německou parabelu, jakou jistě nosíval i komisař Böhm, když chodil s Fučíkem na pivo na Nebozízek. Vypadala muzeálně, střílela přesně.
„Mně by byla na nic, tobě pomůže," řekl otec synovi.
Když odrážel od chodníku, oči upřené dolů k Vítěznému náměstí, kde se kupila hromada havarovaných tramvají, které zastihl okamžik elektrické smrti na dvoukilometrovém úseku mezi Dejvicemi a Červeným vrchem a sjely všechny dolů, aby se tam srazily s vlaky, přijíždějícími od Prašného mostu, matka s otcem
stáli ve vrátkách a mávali mu. Vojenský oddíl vybavený nákladním automobilem se pokoušel prorazit v té změti průjezd.
Na Honzovu radu rodiče už sundali nápis VODA z plotu. Bylo však pozdě. Příliš mnoho očí ho vidělo, příliš mnoho lidí vědělo, že na zahradě je studna a že uvnitř domu je jídlo, střežené dvěma starými lidmi a neškodným panem Vyhnálkem.
V úterý se Honza znovu vypravil do Kobylis. Zastihl tam, jak se dalo čekat, jenom Čepičku Pačesa a Herwiga.
„Každej má svoje starosti," říkal Herwig lhostejně. „V téhle situaci může přijít do práce jenom vůl."
„Slyšíš, jak mlčím?" zeptal se ho Honza.
Nemuseli se bát nejbližších dnů. Ještě po Pragostavu tu zbyl systém samoobslužného stravování: kuchyňka s mikrovlnnou troubou a zásobárna konzervované stravy. Pokud jde o vodu, té měli prozatím dost. Klimatizační jednotka byla vybavena zvlhčovačem vzduchu a v jeho zásobníku zbyl snad hektolitr vody. Zásobník měl dobrý uzávěr a světlo k němu nemělo přístup. Nehrozilo tedy nebezpečí, že se voda hned tak brzy zkazí. Trouba byla k ničemu, konzervy se daly jíst studené.
K budově přiléhala maličká zahrádka. Spolu s Pačesem v ní vykopali latrínu. Před pohledem z ulice ji zakryli plechovými registračkami, z nichž nemilosrdně, ba s nemalým potěšením vyházeli všechny spisy.
„Máme co žrát a chlastat a máme kam srát," konstatoval Herwig, když práce skončily. „Teď bychom mohli začít dělat něco pořádnýho."
Honza se na něho díval trochu skepticky. Věděl, kam Míla míří. Připadalo mu to trochu směšné. „S našima prostředkama?"
„Tahle celá elektrická smrt je nesmysl," řekl Míla Herwig. „Odporuje všem zákonům fyziky, které známe. Naše prostředky vycházejí ze zákonů fyziky, jak je známe. Co z toho plyne?"
„Že jsou na hovno," řekl Honza.
Mílová aktivita mu šla na nervy. Zpočátku se účastnil úprav pracoviště dokonce s jakýmsi nadšením. S únavou se dostavila skepse, pocit marnosti.
„Právě jsi vyslovil jednu velkou pravdu! Všechny měřicí přístroje můžem vyhodit. Všechny tabulky a všechnu

literaturu. I vědomosti. Jsme na tom asi tak, jako když Galvani zjistil, že se mu mrskají stehýnka mrtvých žab."
„Nám se nic nemrská," řekl Honza ponuře.
„Mrská," řekl Herwig. „Něco víme pozitivně. Nastala elektrická smrt. To je konkrétní fyzikální jev! Musí mít nějakou příčinu, stejně jako mrskání žabích stehýnek ji mělo. Něco tuhle elektrickou smrt způsobilo."
„Něco, nebo někdo," řekl Honza Kryl.
„Jak to, někdo?"
„Co já vím? Kouzelníci voodoo. Nebo ufoni," pokrčil Honza rameny. Čekal nevrlou odezvu. Míla neměl rád, když někdo snižoval vážnost jeho úvah.
„Taky jsem o tom uvažoval," řekl k jeho údivu.
„O kouzelnících? O ufonech?"
„Elektrická smrt je takový nesmysl, že musíme vzít v úvahu všechno."
„Třeba se elektřina unavila. Dřela se na člověka dost dlouho! Pak si řekla dost, to už stačilo, mám toho po krk."
„Naznačuješ vnitřní změnu v základech organizace hmoty," řekl Míla Herwig. „Máš pravdu. Příčina může být vnitřní nebo vnější. Změna povahy elektromagnetických sil, chování elektrického náboje jako důsledek vnitřních procesů. Ano, to je jedna možnost. Druhá možnost ukazuje na zásah zvenčí. Určité druhy radiace narušují přechod elektronů v mikroelektronických součástkách. Elektrická smrt by mohla být něco podobného."
„Myslíš, že bychom tak zásadní zásah nedetekovali i jinak? Že by se projevil jen elektrickou smrtí?"
„Jsme v zajetí ustálených technických představ. Žijeme ve století záření. Paprsky, silová pole, to jsou naše obsedantní představy o fungování světa kolem nás. Naše přístrojové vybavení je jen prodloužení naší zděděné smyslové výbavy. Dokáže rozpoznávat jevy, na které jsme tak nebo onak smyslově sami narazili. Co když je příroda mnohem bohatší, než jsme si představovali? Co když jsme elektřinu jen využívali a zároveň si namlouvali, že chápeme její podstatu? Že jsme si mysleli, že se musí vždy chovat tak, jak jsme si navykli? A co když to je tak, že se chovala, jak se chovala jen za určitých okolností, a ty se teď změnily?"
„Že někdo změnil pravidla hry?"
Herwig pomalu zavrtěl hlavou.
„Ne, že změnil pravidla hry. To není dobrý příklad. Spíš jako kdyby roztál led. To by se pak asi těžko hrál hokej?"
„Nevím, co tím myslíš. Chceš říct, že elektřina fungovala za specifických podmínek, které se změnily?"
„Tak nějak. "
„Jak by se mohly změnit? Co by je mohlo změnit? Kdo je mohl změnit?"
„Dám ti jiný příklad. Vegetace. Podle toho, jaké je klima, mění se i vegetace. V době ledové tady asi rostlo něco úplně jiného, než v době, kdy tu bylo subtropické klima."
„A počasí se mění periodicky."
„Ano. Třeba se ty podmínky, za kterých elektřina funguje, řeknu klasickým způsobem, taky periodicky mění."
„Že se změnily v minulosti?"
„Mohly se změnit v minulosti, jenže to tu buď nebyli vůbec žádní lidé, nebo jen naši opičí předkové. Ti samozřejmě nemohli poznat, že se něco změnilo."
Herwig najednou vyskočil: „Počkej, něco mne napadlo. Máš ještě ten svůj kompas z vojny?"
„Busolu!" opravil ho Honza.
„No tak busolu, měl jsi ji někde tady, nedávno jsi ji ukazoval." „To by musela být v šuplíku mýho stolu." Honza vstal, přešel ke svému starému pracovnímu stolu a vytáhl zásuvku. „Hele, tady je. K čemu ji potřebuješ? Sever se snad neztratil!" a podával mu ji.
Herwig položil busolu na stůl a pak se ušklíbl: „Neztratil, ale měl by." Natáčel busolou na všechny strany a maličká střelka uvnitř stále dodržovala svoji věrnost severu.
„No a co?" divil se Honza, „funguje normálně, ne?"
„V téhle situaci ne," pokyvoval hlavou Herwig. „Magnetické pole Země, které tady právě detekujeme, vzniká pohybem ohřátých mas magmatu. Magma obsahuje elektrické částice. Jejich pohyb je vlastně druhem elektrického proudu, jde o jakési gigantické dynamo," rozpovídal se. „Nefunguje tvoje dynamo na kole, nemělo by fungovat ani dynamo Země. To znamená, že by se měly rozpadnout i Van Allenovy pásy. Ty chrání povrch Země od proudu elektricky nabitých částic, které k nám letí hlavně od Slunce. A na Slunci elektřina pracuje, jak má. Protože to by jinak muselo už zkolabovat. Nebo se rozfouknout, nevím. Magnetické pole Země existuje, její dynamo stále funguje! To je dobře, protože znemožňuje elektricky nabitým částicím, které by tady mohly nadělat paseku, dostat se k Zemi." Pak se zakabonil: „A možná že právě tohle pole vyvolalo a udržuje elektrickou smrt."
Ten večer Honza strávil s Herwigem v Kobylisích. Debatovali, hádali se, a když objevili v jedné skříně na šaty polovypitou láhev myslivce, trochu se opili.
Honza se probudil časně, po neklidné noci rušené sny plnými příšerných scén. Mílu Herwiga našel v laborce spícího u stolu. Vedle hlavy mu stála vyhořelá petrolejka. U nohou se mu válely zmačkané papíry s výpočty. Po ruce měl klávesnici počítače. Byla mu k ničemu, snad mu sloužila jako duchovní vzpruha.
Myslivcem to nevyřešíme, uvažoval hořce. Počítačem taky ne. To spíš tím myslivcem. Ten vyřadí část mozku z činnosti, otupí ten balast.
Špičkou boty se dotkl klávesnice. Zaharašila a Míla se probudil. „Co je?" zamumlal Míla z polospánku.
„Už to svítí?"
„Ne," zabručel Honza mrzutě. Měl najednou pocit, že se čehosi dotkl a že Míla to zahnal, to vyjukané noční zvíře nápadu.

2.15
„Je to velice důvěrné, pánové," řekl doktor Hess na závěr porady, která se odehrávala v úzkém kruhu v jídelně hotelu Hoffmeister, který se stal jakousi neutrální půdou, přijatelnou pro přívržence Strakovy akademie i Hradu.
Porady se kromě premiéra a prezidenta účastnili ministr vnitra, obrany, hospodářství a pak několik dalších mužů a žen, kteří si v průběhu uplynulého týdne dokázali vydobýt špičkové postavení v nové mocenské struktuře dvora. Všichni si uvědomovali, že jde o brífink. Každopádně museli brát slova západoevropského pověřence vážně.
Zprávy, které doktor Hess přinesl, byly skvělé. Dá se čekat, že do měsíce bude v západní Evropě v podstatě obnovena železniční doprava, byť v míře kvantitativně omezené. Zatím jezdí parní lokomotiva, a právě vlakem takto poháněným přijel doktor Hess do Prahy.
Všude se horečně pracuje na úpravách dieselových motorů, aby se mohly obejít od jakýchkoli přídavných elektrických zařízení, jako jsou žhavicí svíčky, elektrické startéry a podobně. Na tomto principu bude fungovat doprava železniční, lodní a samozřejmě i silniční. Doktor Hess s uspokojením konstatoval, že se i Česká republika vydala obdobnou cestou. Když jel bryčkou z Wilsonova nádraží, všiml si traktorů a autojeřábů, které uvolňovaly průjezd hlavními ulicemi.
„Čekáme, že bude zahájena i doprava letecká," řekl doktor Hess.
„Letecké motory na naftu?" nechtěl věřit svému sluchu ministr Ruml.
„Ano. Nebudou pohánět letadla, nýbrž vzducholodě. Pokusy už probíhají u firmy Zeppelin, která dokončila vývoj kompozitové vzducholodě už loni na podzim. Nyní je třeba zvolit vhodný typ dieselmotoru."
„A my jsme šli cestou cyklistické informační sítě," podotkl ironicky prezident Havel.
„Ta je samozřejmě nezbytná," potvrdil doktor Hess. „Uvažujeme o obnovení optického telegrafu, zdá se však, že na cyklistech budeme ještě dlouho závislí."
„Optický telegraf je skvělá myšlenka!" zaradoval se Havel. Znal ho z romantické dětské četby Hraběte Monte Christa.
Doktor Hess seznámil přítomné i s plány, jak čelit očekávané vlně epidemií. V tomto bodě se jim zdálo, že začíná diktovat. Obnova chodu vodáren a vodovodní sítě je strategickou nezbytností.
Elektrické pumpy nahradí vznětové motory. Civilizovaný bude ten stát, který dokáže zajistit pravidelnou dodávku vody.
Zemědělství, výroba potravin a jejich distribuce, to jsou samozřejmě všude prioritní úkoly. Dodávka vody je mezi těmito prioritami na prvním místě. Chystají se ovšem i velkokapacitní lazarety, zdravotní týmy, soustřeďují se zásoby léčiv.
Doktor Hess vzal s uspokojením na vědomí Klausovo ujištění, že podobná opatření učinila vláda už na začátku týdne.
Konečně přistupme k tomu nejdůležitějšímu," řekl německý, v důsledcích západoevropský pověřenec. „Zatím jsme hovořili o praktických otázkách a s uspokojením konstatuji, že Česká republika dosáhla i nezávisle na evropském vlivu značných úspěchů."
„Důsledným uplatňováním principu osobní odpovědnosti a individuální iniciativy v prostředí volného trhu," řekl premiér Klaus. „V jistém smyslu elektrická smrt vyjasnila situaci a nastolila transparentní tržní podmínky."
„Díky zhroucení státní moci," podotkl suše prezident Havel. „A díky aktivitám občanských iniciativ."
Doktor Hess pominul zajiskření, kterého si nemohl nevšimnout, i kdyby měl oči zavázané hasičskou hadicí.
„Hovořím o základním výzkumu," řekl.
„My jsme zaměřeni spíše na praktické aplikace a výzkum přechází stále větší měrou do soukromého sektoru," řekl Klaus. „Ukázalo se, že státem vedené výzkumné instituce se během několika dnů rozpadly a badatelé se soustředili především na takové výzkumné úkoly, jako je zdroj paštikových konzerv a sáčkových polévek."
„Politováníhodné," podotkl doktor Hess. „Nutno říci, že za uplynulý týden výzkum ve vědeckých centrech nedospěl k převratným definitivním objevům. Rýsuje se hypotéza, ke které se přiklání stále větší část badatelů."
Prezident Havel dovedl nejlépe ocenit váhu dramatické pauzy, jíž doktor Hess zvýšil napětí v místnosti. Připadalo mu to poněkud komické. Zadíval se oknem na kulisu staré Prahy, která byla více méně stejná i před lety, kdy o nějaké elektřině neměl nikdo nejmenší ponětí.
„Bylo zváženo několik variant příčiny jevu, kterému nejen vy, ale všude tam, kam máme kontakt, říkají elektrická smrt. Jako nejpravděpodobnější se jeví jediná."
Pokýval hlavou, jako by tu jedinou hypotézu pokládal za cosi mimořádně politováníhodného. „Elektrickou smrt zavinil posun pólů magnetického pole Země."

2.16
Honza s Herwigem nakonec byli poslední, kdo v laboratoři v Kobylisích zůstali. V prvních dnech se občas objevil některý z kolegů. Přišli, pobyli, povykládali, najedli se a odešli.
„Choděj sem kvůli žrádlu," uvědomil si konečně Honza.
„Cože?" ptal se Herwig nevrle. Právě cosi počítal, a když ho Honza vyrušil, papír zmačkal a hodil na zem.
„Vědí, že je tu zásoba konzerv."
„Jakých konzerv?"
„K žrádlu konzerv, vzpamatuj se, člověče!"
„Zrovna jsem..."
Herwig zvedl papírovou kouli a rovnal ji dlaní. Honza ho zvědavě pozoroval - „Na něco jsi přišel?"
„Ne. Jenomže každýho kusu papíru je škoda. Třeba už nikdy nebude žádný
papír."
„Máme tu zásoby jídla," vysvětloval mu Honza trpělivě. „Tam venku je to s jídlem špatné."
Vzpomněl si na svou bývalou ženu a trochu se mu zachvěl žaludek.

„No a naši kolegové sem chodí se najíst."
„Je to taky jejich jídlo," zabručel Herwig.
„Nic tu nedělají. Ani sem nechodí."
„A my něco děláme? Já tady čmárám po papíře a je to k hovnu!"
„Aspoň se snažíš."
„Je to na nic!" křičel Herwig.
„Neblbni!"
„Zabalíme to tu. Nemá to cenu," řekl Herwig.
Venku se ozvaly nějaké hlasy.
Ty tam byly doby, kdy vrátný zvaný Čepička pečlivě filtroval příchozí a odháněl od svatyně vědy nežádoucí elementy!
Honza sáhl dozadu k opasku a vytáhl parabelu. Herwig se úkosem na pistoli podíval.
„Nejsi trochu blbej?"
„Netušíš, co se venku děje. Od elektrický smrti jsi nevytáhl paty."
„Je to tam blbý právě kvůli takovým magorům s pistolema, jako jsi ty!"
Odstrčil Honzu a šel ke dveřím. „Kdo je to?"
„To jsem já, Pinkas."
„No vidíš, vole," zavrčel Herwig k Honzovi a odemkl. Honza stačil něco zabručet, když se dveře rozletěly. Pinkas, s obličejem poznamenaným krví, vpadl dovnitř. Muž, který stál za ním, ho prudce kopl do zad. Bylo slyšet zapraštění páteře. Honza napřáhl ruku a vystřelil. V šeru chodby viděl hemžení dalších postav. Honza měl pocit, že se otevřel průchod do pekla a roj démonů se vyhrnul na povrch země.
Z chumlu čertů vyšlehl oheň a výstřel houkl v úzkém prostoru. Je jich nejmíň pět, těch sviní, stačil si Honza uvědomit. Vystřelil další dvě rány. Muži křičeli a ti, kteří nebyli zasaženi, se otočili a utíkali pryč. Ranění hlasitě sténali.
„Pojď posvítit," křikl Honza na Herwiga. Ve světle petrolejky viděli, kdo je to přišel navštívit. Byly to děti, nebo skoro děti... Nejstaršímu mohlo být snad sedmnáct, to byl ten, který kopancem přerazil Pinkasovi páteř. Ten měl prostřelenou hruď, ležel na zádech, chrčel a z úst mu vycházela červená pěna. Honza trefil ještě jednoho. Nebyla to osudná rána, zasáhla rameno.
Chlapci jistě nebylo víc než dvanáct. Klečel, třásl se a z očí mu kanuly slzy. Třetí rána, kterou Honza vypálil, šla mimo.
„Kdo jste? Co tu chcete?"
„Jsme Hřebci pekla," jektal chlapec. „Patří nám Kobylisy až po Ďáblice. Krokodýl je náš king..."
„Jaký Krokodýl?"
„On," kývl chlapec bradou na svého umírajícího druha.
„Kdo nám zbil kamaráda?"
„To on, on to udělal, Krokodýl, Jirka Velíšek!"
Můj ty bože, co se to stalo? Z Jirky Velíška se během pár dnů stal Krokodýl, pán Kobylis až po hranici Ďáblic, tam dál panuje nějaký Pepa Pišišvor, jinak Krvavá Hyena?
„Tys ho zabil," jektal Herwig. „Kvůli pár konzervám!"
„Kvůli tomu, že by jinak zabili oni nás," odsekl mu Honza nepřesvědčivě.
„Musíme je ošetřit."
Pinkas byl mrtev. Tomu chtěli pomoci nejdřív. Těžko říct, co ho zabilo, zda trápení, jemuž byl vystaven, nebo úder do páteře či snad rána, kterou měl na spánku. Honza se domníval, že Pinkas při pádu narazil na podvozek pojízdného křesla, které stálo nedaleko dveří.
Z lékárny tedy vytáhli obvazy a jodovou tinkturu, aby pomohli útočníkům. Pokusili se nejdřív ošetřit Velíška, ten však umřel dřív, než mu stačili ovázat ránu v hrudi.
Pak se věnovali druhému chlapci. Jmenoval se Marek Potměšil. Naříkal, když mu kysličníkem desinfikovali ránu. Jestlipak taky naříkal, když rozbíjeli Pinkasovi obličej.
Vynesli Pinkase a Velíška před budovu. Když se potom vraceli a hledali Potměšila, chlapec byl pryč. Zůstali sami.
„Ty mi to zazlíváš," řekl Honza.
„Nedal jsi jim šanci."
„Viděl jsi, co udělali Pinkasovi!"
„Měli hlad."
„Když by nám sebrali konzervy, měli bychom hlad my."
„Jsou to děti."
„No dobře," rozkřikl se Honza. „Co tedy chceš dělat? Co navrhuješ? Jdi tady k oknu a křič ven, jsou tu konzervy, je tu jídlo, pojďte sem všichni, kdo máte hlad, neodejdete s prázdnou! A co potom? A co se stane pak, až ty konzervy sežerou?"
„Řeknu ti, co navrhuju. Jdi pryč."
Honza mlčel. „No dobře," řekl.
Otočil se, popadl kolo, které tu stálo opřené o stěnu a vedl ho chodbou. Slyšel krátké čvachtnutí, jak vjelo do louže krve. Zaprasím si gumy, napadlo ho. Zarazil se - jak můžu takhle uvažovat? Jak jsem se mohl tak strašně změnit za pár dní?
Popadl kolo, hodil si ho na rameno a stoupal po schodišti. To je zvláštní... Od chvíle elektrické smrti pořád někoho opouštím. Markétu, teď Mílu Herwiga...
A hovno! Jaképak opouštím? Je nová situace a každý se musí postarat sám o sebe. I ta Monika to umí, svým způsobem.

Bylo zajímavé ze sedla kola pozorovat, jak se Praha stačila za těch pár dní proměnit. Všechny obchody byly samozřejmě zavřené, většina výloh měla zatažené rolety nebo mříže. Pokud ne, sklo bylo rozbité a obsah vitrín vyrabovaný. Nejhůř na tom byly samozřejmě obchody s potravinami, z nich neobstál snad ani jediný. Ohromně rychle chátrala i auta, opuštěná na vozovce. V místech, kdy tvořila souvislou kolonu, si už z nich mládež udělala něco jako hřiště, přeskakování z auta na auto se stalo oblíbeným sportem. A každý vůz se stal tabulí pro výtvarníky-amatéry.
Moje starost to není, řekl si. Já auto nemám. Byla v tom konstatování pýcha i povznesenost člověka, kterému se vyplatilo, že volil obtížnější cestu a místo auta zvolil za dopravní prostředek kolo.
Myslel na to, že ve městě teď řádí tlupy, jako byla ta Velíškova. Nejel tedy po hlavní ulici, vzal to zadem, uličkami mezi vilkami, a jakmile někde spatřil nějaký hlouček, hned zahnul stranou. Nebyla to zbabělost. Jako karatista a průzkumák by si dovedl poradit, ovšem právě proto, že měl zkušenosti, věděl, že skutečný boj muže proti muži je to poslední, co zbývá.
Nejdříve ujížděl, aby byl pryč od Herwiga a od dvou mrtvých těl, která ležela před vchodem do budovy a čekala, až je někdo naloží na funebráka a odveze do hromadného hrobu do nedalekých Ďáblic.
Pak si uvědomil, že toho odcházení a utíkání bylo opravdu až moc a rozhodl se, že nejdřív navštíví rodiče a pak vyhledá Markétu.
Připadalo mu to logické. Když nastala elektrická smrt, jaksi mimoděk věřil, že se musí najít rozumné technické řešení a že lidé, kteří takového řešení jsou schopni, jsou u nich v laborce - především Míla Herwig.
Byla to pošetilá představa. Řešení buď neexistovalo, nebo bylo někde úplně jinde a mohl na ně přijít kdosi zcela jiný než oni. Takže zůstala druhá základní otázka, spojená s přežitím. Poté, co se tak strašně nepohodl s člověkem, kterému věřil - a taky poté, co vystřelil na živé lidi, jednoho zabil a druhého poranil, potřeboval znovu získat alespoň špetku bývalé jistoty. A tu viděl v Markétě.
Jakmile sjel z kopce, potkával stále více vojáků a policistů na kolech. Výhody cyklistiky pochopily i správní orgány státu. Bylo na nich vidět, že spěchají za nějakým veledůležitým cílem. I vojáci byli ozbrojeni a zdálo se, že jsou oprávněni zbraň použít.
Čišelo z nich sebevědomí, jakýsi pocit převahy nad civilní chamradí. Všiml si však, že vojáci jsou vidět jen na hlavních komunikačních tepnách, a zdálo se mu, že některým ulicím se vyhýbají. Ze všech stran byla slyšet nepravidelná střelba. Kdo a kde bojoval, a s kým? Asi každý s každým.
Přibývalo i funebráků, ručních vozíků, do kterých byli zapraženi jeden nebo dva muži, někdy i děti. Honza si všiml i několika kolon funebráků naložených potravinami. Měly ozbrojenou vojenskou eskortu.
Od nádraží Praha-Holešovice znělo houkání parní lokomotivy, a jak si Honza stačil všimnout, právě odtud směřovaly konvoje funebráků s chlebem a konzervami, eskortované vojenskými oddíly. Takže se podařilo rozchodit železnici, zaradoval se Honza. Fungují nákladní automobily, funguje železnice.
Kdybychom se civilizačně dokázali dostat aspoň o sto let nazpátek, to taky elektřina ještě nebyla síla, která určovala chod světa!
Zahoukání lokomotivy mu dodalo optimismu a skoro zvesela mířil k Dejvicím. Velmi obezřetně objel Letnou - kolem kachlíkárny ministerstva vnitra bude jistě vojáků a policajtů celé mraky.
Proklouzl kolem silně střežené ruské ambasády. Čím více se blížil Evropské, tím horší předtuchy ho tísnily. A jak se ukázalo, oprávněně.
Dům byl vypálený, a jak se dozvěděl od jedné vyděšené sousedky, kterou se mu podařilo najít, lupiči oba jeho rodiče zabili. Vojáci dorazili na místo pozdě. Těla odvezli.
Měl jsem tu zůstat, opakoval si Honza, zatímco hleděl clonou slz na vypálený dům. Byl bych tomu zabránil. Uhájil bych dům. Žili by. A co Markéta?
Rodičům už není pomoci. Zato Markéta je tam někde v tom městě, ve kterém se zlo vymklo ze řetězu! Honza se vyšvihl do sedla a vydal se na další cestu, tentokrát k centru města, do Nekázanky.
Sídlo Easy Travel bylo opuštěné, to se dalo čekat. Někdo tu nedávno přespal, pootevřenými dveřmi viděl na zemi hadry a otevřené konzervy. Kdyby tu spala Markéta nebo Veronika, nenechaly by po sobě takový svinčík. Všiml si počítače na psacím stole v pozadí místnosti. Tak tohle byl pro zloděje zcela neatraktivní materiál.
Stál mezi dveřmi a díval se do místnosti. Táhla z ní sychravina, která sem v noci vnikla otevřenými dveřmi a usadila se tu jako neodbytný host. Brzy tady všechno shnije, celé město shnije a nejspíš spadne, uvažoval Honza. Pak ucítil nepatrné stopy Markétiny vůně, nebo aspoň si to namlouval, že ji cítí. Sevřelo se mu srdce lítostí.
O pět minut později už ujížděl Hybernskou ulicí k Bulharu, odkud hodlal jet přes Vinohrady a Vršovice na spořilovské sídliště.
Cesta uběhla bez příhod, v jistém smyslu ho i uklidnila. V této oblasti neviděl takové výjevy, jaké tu a tam zahlédl na druhém břehu Vltavy a které svědčily o anarchii a zvůli. Na velkých křižovatkách hlídkovaly skupiny vojáků a policistů, byla to malá vojenská ležení se stádečkem jízdních kol uprostřed, s hlídkami na rozích křižovatky a opevněnými střeleckými stanovišti. Ozbrojenci se rychle učili svoje řemeslo.
Honza si všiml, že k ležení patří i plechové popelnice, celé očouzené, se zásobou paliva. V noci se tu hlídky hřály u improvizovaných ohnišť. Hořící popelnice sloužily také jako jediné fungující veřejné osvětlení.
Největší příjemné překvapení ho čekalo ve Vršovicích. Už v Holešovicích měl dojem, že se lidé s funebráky točí kolem nádraží. Teď se o tom přesvědčil.
Na vršovickém nádraží stály tři vagóny s potravinami. Vojáků tu bylo několik desítek a pod jejich dozorem lidé dostávali příděl, který se jim zaznamenával do občanských průkazů. Neobešlo se to samozřejmě bez křiku, protože mnoho lidí už mělo místo starých průkazů nové karty zalité do průhledného plastiku, a těm samozřejmě nebylo co kam zapsat.

Vyřešilo se to až razítky s nesmytelnou barvou - prý to byla praxe získaná při mírových operacích v Bosně. To, co Honzu potěšilo, byla zřejmá snaha po efektivitě, projev úsilí řešit situaci. Vagóny sem přivezla parní lokomotiva, která rozváží potraviny po celé Praze, jak se dozvěděl od ajznboňáka, postaršího chlápka s šedivým strništěm na bradě. Praskal důležitostí.
„Všechno je na hrnci, jenom dráha ne," říkal.
Honza zapochyboval o bezpečnosti železničního provozu. Výhybky, signalizace, to všechno bylo přece na elektřinu!
„Máme svoje lidi, pane," chlubil se ajznboňák.
Na nádraží bylo méně lidí, než se dalo čekat. Zvěst o zdroji potravin se zřejmě ještě nestačila rozšířit.
O půlhodinku později Honza vcházel s kolem na rameni do dveří domu, kde Panuškovi bydleli. Všechno je normální, opakoval si, a pokud není, brzo zase bude. Jezdí parní lokomotivy, vojáci a policajti hlídkují. Jenom nesvítí elektrika, ale bez ní se dá žít. Budeme žít jako normální lidi a ne jako zvěř. Vždyť s elektřinou lidi žijí teprve sto let! Obešli se bez ní před tím, obejdou se bez ní i teď. Život si pomůže.
Vystoupal až k bytu, kde Panuškovi bydleli. Už na schodišti cítil puch spáleného masa. Dveře bytu byly otevřené. Odložil kolo a vytáhl pistoli.
„Je tu někdo?" křikl.
Z obývacího pokoje uslyšel zasténání. Vrazil dovnitř.
Uprostřed místnosti stálo křeslo, před ním stolek a na něm stála televize. Na obrazovce byla přilepená Markétina fotografie. Pan Panuška seděl v křesle, pevně připoután popruhy, jaké stěhováci používají k transportu těžkých kusů nábytku. Nohy měl v prázdném lavóru, jako by si je myl, až na to, že lavór byl černý a špinavé bylo taky všechno kolem. Puch byl nesnesitelný, čpavý, nutil ke kašli a dávení.
Honza zůstal stát u dveří. V první chvíli nechápal, co se stalo. Pak si všiml čehosi bílého tam dole, kde nohy pana Panušky spočívaly v lavóru. Pochopil, že někdo nalil do nádoby benzin - ten byl jasně cítit v té směsici pachů, a pak panu Panuškovi do benzinu strčil nohy a lavór zapálil.
Nešťastník opět zasténal.
„Markéto," rozeznával Honza.
„Kde je Markéta?"
„Povím, povím, povím," zabreptal pan Panuška.
Honza pochopil, že ten, kdo muže tak strašně mučil, mu kladl právě tuto otázku. Proto pověsil dívčinu fotografii na obrazovku. Měl podobný smysl pro humor jako samotný Satan, pokud to nebyl právě on. Podíváme se na televizi, žertoval, že nejde proud? Pomůžeme si. A nohy v teple, to je při sledování televize nejlepší. Satan se rád směje, má smysl pro humor.
Ať to byl, nebo byli, kdokoli, on jim to řekl, uvědomil si Honza. Jdou po Markétě, chtějí se jí zmocnit a vědí, kam odešla.
„Kde je? Kam odešla?" křikl na zmučeného muže.
Odpovědi se nedočkal. Pan Panuška svěsil hlavu a zemřel.

2.17
Obličeje. Ruce. Nohy. Těla, tělíčka.
V obličejích jsou oči. Jakmile se na ni upřou, otevřou se ústa a ústa začnou křičet.
„Svinějednapochcaná."
A podobně. Nohy dovedou přiblížit tělo a ruce ke Katce. Ruce Katku bijí, nohy ji kopou.
Katka byla zvyklá, že na ni lidé promlouvají. Říkali:
„Tyblbásviněconamětakčumíšjátějednouzabiju."
Hodná Paní říkala něco jiného: „Táhnipořádnějátěnebuduživitproniczanic." To říkala, když ji připřahala ke káře naložené balíky starého papíru. A někdy večer taky říkala:
„Tymojehodnáholčičkotymůjmrzáčkujsmeobětaknešťastnýpročjsmepřišlynasvět!"
Hodná Paní dala Katce papír a tužku. Katka si mohla namalovat obličeje i s očima a ústy. I s bijícíma rukama a kopajícíma nohama. Pak stačilo několik vpichů a škrtů. Díry v očích. Ruce přeškrtané, fik, fik, jako kdyby je řezala nožem.
Bylo to veselé.
Katka si broukala.
Paní už byla vzhůru a nakládala papírové krabice na káru. Zaslechla Katčino pobrukování. „Tymluvíšholčičko," řekla, chvilku poslouchala a pak řekla: „Tynemluvíštyzpíváš!"
Poslouchala a pak potřásla hlavou. Katka věděla, že je to znamení nespokojenosti. Kdyby takhle potřásl hlavou On, zbil by ji. Paní ji nebije. Paní je hodná. Nebije Katku.
„Nechtohonechtohonechtoho," opakovala Paní rychle za sebou.
Katka seděla na zemi a malovala.
„Vstávejholkamusímesebouhodit," řekla Paní.
Holčička ji slyšela. Nemohla se však odtrhnout od své hry. Musela bodat a řezat. Panák se jí dnes dobře povedl. Vypadal jako On. Jako otec. Prudce bodala do míst, kde se nohy napojovaly na trup.
Paní se přestala zabývat vozíkem a zadívala se na Katku. „Cototamděláš?" Přistoupila k ní a dívala se na čáry namalované na papíře. Katka k ní zvedla oči a podala jí papír. Paní lhostejně na papír pohlédla.
„Čmáranice," odtušila pohrdavě. „Natoteďneníčas."
Katka nahrbila ramínka a seděla dál na zemi a bodala Jeho rozkrok. Paní se k ní sklonila a popadla ji za paži. Katka vykřikla: „Taktynebudešposlouchat?"

Tohle znělo stejně zle, jako to dovedl On, nebo skoro stejně. Katka se roztřásla. Vstala, sklopila hlavu, nechala se odvést k vozíku, Paní jí přehodila popruh přes rameno, Paní si stoupla za káru, zatlačila a obě se vydaly na pravidelnou pouť městem. Papíry, na kterých zanechala vzkaz čertů z hvězd, zůstaly ležet na podlaze domku.
Bába papírářka Kamenčíková to neměla v hlavě v pořádku, o tom nepochyboval nikdo kromě ní samé. Byla posedlá vidinou svého poslání převážet papírové krabice z místa na místo, už po mnoho let vyrážela brzy ráno a křižovala ulice velkoměsta, tu a tam nějakou krabici se starým papírem sundala z vozíku a odložila do kouta, kde už se kupilo nějaké smetí, a po chvíli našla jinou krabici a cpala do ní odložené noviny a obaly.
Nikomu neškodila a občas se našel někdo, kdo jí dal jídlo nebo trochu peněz. Byla schopná si nakoupit, housku, kousek salámu. Znala hodnotu peněz a byla přesvědčená, že tvrdě pracuje a vinou složitého spiknutí, do něhož jsou zapleteni prakticky všichni lidé ve městě, dostává za svoji dřinu neúměrně nízkou mzdu.
Byla sháněčlivá a ve své skrýši v opuštěné kapli, která měla do klenutého stropu vsazená okénka z barevného skla v podobě hvězd, ukrývala zásobičku konzerv. Ta se v posledních dnech povážlivě tenčila. Lidé už jí nedávali ani peníze, ani jídlo. Pozorovala, jak se lidé mění. Všechno se změnilo. Na ulicích nejezdila auta - ulice sice byly stejně plné aut jako dřív, jenže ta auta stála, stály i tramvaje.
Kamenčíková pochopila, že konečně došlo na její slova a že všichni ti blázni, kteří dříve tak nesmyslně uháněli ve svých autech sem a tam, že se všichni nabourali a mnoho z nich se zabilo. Viděla hodně mrtvých lidí, viděla také, jak se lidé vzájemně zabíjejí, a věřila, že je to akt jakési vyšší spravedlnosti, že se to děje kvůli ní, že už brzy, až mrtvých bude ještě víc, někdo přijde a omluví se jí a ona se už nebude muset plahočit s nákladem papíru a že všichni uznají, že měla ona pravdu, když odsuzovala lidi za to, že se neustále kamsi pachtí a málo si jí všímají a jezdí auty a mají na sobě hezké šaty a bydlí v bytech, do kterých ji nechtějí pustit, a v obchodech si kupují věci, které by ona tak chtěla, jenže na ně nemá peníze.
To, co kolem sebe viděla, ji tedy naplňovalo radostí a zároveň i obavami. Především pořád nikdo nepřicházel, aby se jí omluvil, takže ona se musí dál plahočit. Jediný, kdo přišel, je ta hloupá, hrozné hloupá holka, sice hodná, jenže podobná zvířeti.
Taky se nikdo nenašel, aby jí nabídl hezký byt, jaký by si za všechnu tu dřinu, kterou pro lidi dělá, zasloužila. A sami lidé chodili v čím dál horších šatech a přestali si kupovat hezké věci, krámy byly zavřené nebo rozbité a spousta hezkých domů hořela a ulice se vylidňovaly a běhali po nich už jenom ti zlí mladí chlapíci, křičeli na ni a posmívali se jí a občas rychle proběhla skupina vojáků nebo policajtů a ti stříleli na zlé mladé chlapce a ti zase stříleli na policajty - copak tohle někdy bylo možné?
Čím déle to všechno trvalo, tím méně radosti cítila a tím více obav zakoušela.
Tento den začal divně, blbá holka nechtěla poslouchat, malovala si po zemi nějaké čáranice a už to vypadalo, že bude muset dostat na pamětnou, aby se vůbec nechala zapřáhnout do káry. Nakonec přestala vzdorovat a papírářka Kamenčíková se vydala na bludnou pouť městem.
Zamířila k řece, vždycky tak začínala svůj den. Pohled na proud temné vody ji uklidňoval. Ráda se na břehu zastavila a dívala se dolů a nechávala se vzrušovat pomyšlením, že by mohla do řeky skočit a zasnoubit se s ní. Nemyslela na smrt, třebaže dobře věděla, co to smrt je. Byla si jistá, že smrt se jí netýká. Zkušenost ji naučila, že smrt se vždycky týká někoho jiného než jí, proč by tedy mělo teď dojít k nějakému obratu?
Nejraději měla místo u železničního mostu. Připadalo jí jaksi vlídnější než jiné části města. Bylo to tu opuštěné, auta sem nikdy nemohla ani v době, kdy ještě auta jezdila po ulici, nechodili sem ti protivní lidé v hezkých šatech, občas tu vídala rybáře a ti byli hodní a od nich často dostala kousek jídla a nějakou tu korunu.
Prokličkovala úzkými smíchovskými uličkami, těch několik širokých tříd překonala klusem, to musela křičet na tu blbou holku, aby sebou hodila, cítila, že na hlavních ulicích jí hrozí nebezpečí.
Voda už byla blízko, její vůně tence zpívala ve vzduchu.
„Hele, to je stará Kamenčíková," ozvalo se za ní.
Přidala do kroku. Cesta se tu svažovala. Zahnula za roh domu a už se před ní otevřel pohled na řeku, na oblý tvar železničního mostu připomínající hřbet protahujícího se kocoura; za řekou hořely domy a zněla tam střelba.
Už to tu nebylo zdaleka opuštěné jako za starých časů - které skončily před tak krátkou dobou. K řece putovaly proudy lidí s batohy naditými plastikovými lahvemi, byl to živý vodovod chabě nahrazující ten skutečný vodovod, který přestával postupně fungovat. S ohromným úsilím lidé tahali vodu na zádech - a spolu s ní i choroboplodné bakterie, zdroj nadcházejících zhoubných epidemií.
Kamenčíková si jich nevšímala. Spěchala stále vpřed, k řece.
„Stůj!" znělo za ní.
Ohlédla se. Tři chlapi a kára s velikou bednou.
Chlapi na ni povykovali.
V posledních dnech viděla hodně chlapů zapražených do káry. Věděla, co je v těch bednách: ti chlapi vozí mrtvé lidi k zakopání. Měla se před nimi na pozoru. Několikrát se stalo, že ji zastavili a chtěli jí sebrat její vozík na papíry.
Usoudili však, že je to kára mizerná, chatrná, která by se rozpadla, kdyby na ni naložili rakev s nebožtíkem.
„Co chcete?" křikla na ně. „Nechte mě být!"
Chlapi se smáli.
„Co myslíš, že po tobě chceme, ty stará nádhero!"
„Nedám! Nedám!" křičela papírářka a myslela tím vozík. Chlapi to vzali v jiném smyslu a mohli se rozsypat smíchem.
Jeden, zřejmě vedoucí trojice, zvážněl.
„Kašlem na to, chlapi, ta kára je na hovno."
Konečně na to přišli, řekla si Kamenčíková.

„Bacha, Fando, koukni na tu holku."
Ukázal na Katku zapraženou k oji vozíku.
„Co je s ní? Snad bys nechtěl takovou malou šmudlu?"
„Podívej se na ten placatej mongolskej ksicht."
„Dneska už jsem blil, co má bejt?"
„Není to ta holka, co ji hledá Kapitán?"
„Jakej Kapitán?"
„Nejsi blbej? Jindra Hřivnáč z Buďánek, TEN Kapitán!"
„Kristepane!" řekl muž po chvilce. Všichni tři muži si dítě pozorně prohlíželi.
„Mý holčičce nic neuděláte," zvolala Kamenčíková.
„To je moje holčička a nesmíte jí nic udělat."
„Jdi mi z cesty, krávo, nebo ti urazím makovici!"
Katka se vyvlékla z popruhu. Poodstoupila od vozíku s papíry.
Slyšela mužské hlasy, tak podobné tomu, jakým ji oslovoval On.
„Pocemtymalásvině."
I to byly důvěrně známé zvuky. Podívala se na Paní. Ta se nezměnila, byla pořád hodná, hodná. Katka pochopila, že ji Paní před těmi lidmi brání.
„Drž káru, Fando," houkl kápo té trojice a vyrazil ke Katce. Dívenka se skrčila a proběhla mezi nimi.
„Bacha, Míro, vona svině," supěl kápo a ukazoval, kudy Katka proklouzla.
Míra rozpřáhl ruce, prudce je sevřel a chytil jen vzduch.
„Je mrštná jak fretkule!"
„Ty jsi nešikovný hovado!"
„Tak ji chyť sám!"
Oba muži marně běhali kolem vozíku, který papírářka Kamenčíková křečovitě držela. Fanda, který měl v opatrování masivní káru s velikou bednou, v níž byl původně uložen jakýsi lidstvu nezbytný stroj vyrobený firmou UNIVERSAL METAL, soudě podle nápisu na jejím boku, povzbudivě povykoval a popojížděl s károu blíže k honičce.
„Mám tě!" křikl Míra. Máchl rukou a popadl Katku za vlasy. Katka věděla, že na mužově těle je místo, které je nesmírně citlivé. Právě do něho se trefila pěstičkou a Míra zařval a Katku pustil.
„Chyť ji, kreténe!"
„Vona mě svině praštila do koulí!"
To už Katka kolem něho proklouzla. Ohlédla se. Nejzlejší z těch tří byl krok za ní. Už na ni dosáhne!
Hodná Paní skočila, objala zezadu krk toho nejzlejšího, zvrátila ho nazad a divoce při tom zavřískla. Katka ještě stačila zahlédnout, jak ji muž odhodil, napřáhl se a veškerou silou ji udeřil do obličeje. Na nic nečekala a vklouzla pod velikou káru těch mužů.
„Je tady, pod vozem," ječel Míra a pohnul károu, aby na Katku mohl dosáhnout. Dostal se na prudký svah.
„Kurva, chlapi, pomozte mi, já to už neudržím!"
V poslední chvíli Katka vztáhla ruce a zachytila se příčných vzpěr káry. Stále rychleji jedoucí vůz ji vlekl.
„Kurva, nepouštěj to, Fando, chyť tu káru!"
Fanda se však držel za rozkrok a nadával. Papírářka Kamenčíková, s obličejem podobným tomatové pizze, se pověsila útočníkovi na nohy. Ten se jí snažil setřást, mlátil ji pěstmi, žena ztratila vědomí, avšak v křeči ho ještě několik vteřin stačila držet. Těch několik vteřin, které chyběly k tomu, aby se muž mohl rozběhnout a zabránit, aby kára, na jejímž spodku se držela holka mocného Kapitána, vjela do Vltavy.
Zbitá žena odpadla.
Muži doběhli k řece. „Skočte tam někdo!" řval kápo. Udělal zuřivé gesto na lidi, kteří tu čerpali vodu. „Vytáhněte tu káru z vody, hajzlové!"
Nikdo neuposlechl, lidé plaše natahovali batohy na záda a koukali se ztratit.
„Je to studený, kurva. V takový vodě nikdo nevobstojí!" zaprotestoval Míra. „Já neumím plavat!"
Proud se zmocnil káry naložené velikou bednou a unášel ji k jezu.
„Doprdele," zašeptal vůdce trojice, zadýchané zápasem s papírářkou Kamenčíkovou. „Jestli se Kapitán doví, že jsme mu utopili holku, upeče nám střeva za živa."
„Já to nikomu nepovím," breptal Míra.
„Na mě je spoleh, neřeknu to nikomu."
Kápo se ohlédl po bezvládném těle papírářky. Nosiči vody zmizeli. „Vykecat by to mohla ta stará bláznivá kráva. Fando, skoncuj to s ní."
Fanda se klonil nad ženiným tělem a nemusel ho dlouho zkoumat, aby zjistil, že se nemusí namáhat.
Muži se ohlédli k řece.
Kára se dostala až k jezu, přehoupla se přes jeho hřeben i s bednou a zmizela jim z očí.

2.18
Markétin otec zemřel na následky mučení a Honza Kryl se nedočkal té základní informace, kam se Markéta poděla. Stál v místnosti a v puchu spáleného lidského masa si připadal, jako kdyby mu na hlavě hořela přilba elektrického křesla. V ruce svíral pistoli. Napadlo ho, že by si mohl přitisknout ústí hlavně ke spánku a stisknout spoušť. Tím by udělal definitivní konec všemu tomu trápení. Skončilo by pro něho.
Jak by dopadla Markéta? Vyčítal si, že ji opustil, že se nechal zbytečně vytočit jejími nerozumnými řečmi tehdy v

Nekázance, první den elektrické smrti. Měl zachovat víc rozvahy, měl být pevnější a důslednější. Udělal tenkrát hloupost a tím, že by se teď zastřelil, by udělal druhou. Po Markétě někdo jde, někdo nevýslovně surový a hnusný, vrah neschopný ucouvnout před jakoukoli krutostí.
Kam mohla Markéta odejít?
Honza se rozhlédl po místnosti. Sedací souprava, u stěny prosklená policová souprava. Broušené sklo, foukané skleněné figurky medvídků, pamětní koule ze Sněžky, fotografie v rámečcích, také knížky, detektivky Dicka Francise a osm dílů znovu vydaného Ottova slovníku naučného, bezmála metr důstojných knih, hned vedle stála Kronika světa a Guinnessova kniha rekordů. V jedné části soupravy byla skřínka se zásuvkami.
Honza přistoupil k soupravě a otevřel svrchní zásuvku. Šití, vývrtka, tužky.
Bylo mu trapně, když se probíral těmi prachvšedními věcmi a za zády měl tělo muže, který právě sešel ze světa tak strašnou smrtí.
Druhý šuplík, třetí. Tam byly písemnosti. Dopisy, pohlednice, album s fotografiemi. Markéta pase koníčky, Markéta jde do školy, prázdniny u strejdy Vildy v Krásné Lípě, něčí svatba, mezi hosty Markéta a zase poznámka o Krásné Lípě.
Kde to sakra je, ta Krásná Lípa? Někde v severních Čechách, uvažoval Honza. Vrátil album do zásuvky a zavřel ji.
Obrátil se do místnosti. Mrtvý muž hleděl na fotografii Markéty připevněnou na obrazovce televizoru. Honza si všiml knihy v červených deskách, ležela pohozená nedaleko televizoru. EUROATLAS, Zentral Europa. Vydání z devadesátého roku, bylo tu vedeno ještě Československo. Našel si Krásnou Lípu v rejstříku. Oddíl CS, list 3, četl. Nalistoval oddíl CS.
Třetí list chyběl. Někdo mapu vytrhl a atlas odhodil.
Takže Krásná Lípa.
V následující minutě sbíhal po schodišti, kolo na rameni, parabelu v hrsti.
A zase zběsilá jízda přes celou Prahu. Krásná Lípa je na severu, Honza tedy musí přejet most v Trójí, vystoupat nahoru do Kobylis, ocitne se nedaleko místa, kde nechal Herwiga, a pak pojede na Mělník a Českou Lípu. Jak je to asi daleko? Sto kilometrů? Možná o nějaký kilák víc. To se dá snadno zvládnout za den.
Bez příhod se dostal přes Vršovice na Žižkov, podařilo se mu objet několik policejních kontrolních bodů, na Florenci zaváhal, zda se nemá postavit do fronty na jídlo u výdejního střediska civilní obrany. Napadlo ho, že by mu mohl někdo sebrat kolo, takže odolal pokušení, přejel Hlávkův most a Argentinskou ulicí se blížil k Trojskému mostu. Fyzická námaha mu pomohla odsunout otřes, který prožil, na vedlejší kolej. Do Krásné Lípy se dostane možná dokonce dřív než Markéta. Jak asi se tam Markéta chtěla dostat? Na kole jistě ne. Pěšky? To sotva. Nejspíš se dostala do nějakého vlaku jedoucího na sever. Je to šikovná holka a dovede se o sebe postarat.
Napadlo ho, že by se taky mohl pokusit dostat se do vlaku. Když přejížděl Hlávkův most, spatřil jeden vojenský ešalon supět po nedalekém železničním mostu. Vojáci jistě nepřekypují ochotou, armáda se stará především sama o sebe a o civilisty až v poslední řadě, na rozkaz. A já se starám o sebe sám, ujistil Honza sám sebe.
To už byl nedaleko Trojského mostu.
Prudce zabrzdil.
Most byl přehrazený barikádou z opuštěných automobilů a uprostřed byl vynechaný jen úzký průjezd. Tohle tu nebylo, když před celkem krátkou chvílí tudy jel! Co to mělo znamenat? Kdo tu barikádu zbudoval?
V průchodu spatřil uniformované postavy.
Tak tedy zase ti vojáci a policisté. Už jednou Honza měl s policisty konflikt, chtěli mu sebrat kolo. Že je to z nařízení ministra vnitra! Tehdy mu to přišlo k smíchu, dnes už ne. Bylo mu jasné, že státní moc se rozhodla svoje omezené mocenské prostředky soustředit na uzlové body města: hlavní křižovatky, nádraží, železniční tratě, mosty.
Kdyby mu sebrali kolo, Markéta by se v tu ránu ocitla na druhém konci světa, nebo skoro.
Na druhou stranu Vltavy se dostat musel stůj co stůj. Zahnul tedy vlevo, projel kolem nádraží a vzal to po tramvajových kolejích vedoucích na jediný čistě tramvajový most, jímž se může Praha pyšnit.
Najednou zvolnil. Udělalo se mu nevolno. Uvědomil si to, co si až dosud nepřipouštěl, že ho týrá prudký hlad. Bodejď by ne, kdy jedl naposled? V laboratoři v Kobylisích, včera večer. Vždyť je to už skoro čtyřiadvacet hodin, a má za sebou dvě jízdy přes celou Prahu! Kolik by spálil benzinu, kdyby jel autem?
Jak se do té Krásné Lípy dostanu, bez jídla?
Auto potřebuje benzin, člověk nějaký ten dlabanec, nejsem perpetuum mobile, a když podávám výkon, musím dostat energii.
Zalitoval, že se na Florenci přece jen do té fronty nepostavil.
Most byl už docela blízko. Napadlo ho jediné řešení.
Přejede řeku, vrátí se do laboratoře k Herwigovi, tam se nají, vezme si nějaké jídlo do zásoby a teprve potom, posilněný a vybavený zásobami, se vypraví na sever. Herwig se mu asi bude posmívat, bude mu nadávat, jenže co je mi do nějakého Herwiga? Já tu Markétu najít musím!
Šlápl do pedálů a přidal. Trochu se mu při tom zamotala hlava. Špatně viděl. Cestu mu zahrazovalo těleso vykolejené tramvaje. Měl dokonce pocit, že se u vraku něco pohnulo. Potom ho cosi udeřilo do zátylí, svět se před ním zatočil, vozovka se prudce blížila a v dalším okamžiku ztratil vědomí.

2.19
Probudily ho divné zvuky.
Ležel na obličeji. Klekl si. Hlava mu třeštila bolestí, před očima měl tmu, v níž kroužila ohnivá kola. Chvilku si myslel, že oslepl, teprve po chvíli zvedl oči vzhůru, spatřil hvězdy a úzký srpek nového Měsíce a uvědomil si, že je noc. Sáhl si dozadu na hlavu. Měl tam cosi mokrého a taky nahmatal pořádnou bouli.

Někdo mě musel trefit šutrem, uvědomil si.
Kolo! Zašátral kolem sebe, nahmatal jen špínu ve spárách mezi dlažebními kostkami.
Bolest v hlavě, bolest v žaludku.
Zoufalství. Ukradli mi kolo, ty kurvy mi ukradly kolo!
Někdo si ho všiml, na nic nečekal, popadl kámen a ze zálohy ho bacil. Měl dobrou trefu. Sejmout jedoucího cyklistu, to chce pevnou ruku a dobré oko.
Sáhl k opasku. Nahmatal pažbu parabely. To ho trochu uklidnilo. Aspoň nepřišel o zbraň.
Napadlo ho, že by teď mohl sestřelit nějakého jiného cyklistu a vzít si zpátky svoje kolo. Zpátky? Sebral by ho osudu, osud mu ho vzal a osud by mu ho vrátil, za cenu jednoho mrtvého navíc.
Žaludek se mu zahoupal. Nevěděl, jestli je to hladem nebo ošklivostí nad sebou samým.
Vždyť já začínám být jako oni! Vstal. Kolena se mu chvěla. Potácel se.
Sebrali mi kolo. Nevadí, do Kobylis za Herwigem se dostanu pěšky, není to odsud daleko. Dva kilometry? Nebo tři? Dřív to byla otázka několika minut.
Teď zapochyboval, že to dokáže.
Ve vzduchu cítil vůni řeky.
A uvědomil si ty zvuky, co znamenají. Bezesporu to byli psi, vrčeli, ňafali, možná se mezi sebou rvali.
To by mi ještě scházelo, kdyby se na mě vrhli nějací čoklové.
Já do těch Kobylis nedojdu.
Siluetu tramvajového mostu viděl proti noční obloze. Stavba mu připadala nekonečně vzdálená a nekonečně vysoká.
Byla bezmračná noc. Mladý Měsíc už zapadl, hvězdy opanovaly oblohu. Dřív jejich světlo plašila záře milionů elektrických světel, teď, když nastala elektrická
smrt, hvězdy znovu vykřikly a zářily tak nestydatě, až se zdálo, že se lidem vysmívají: vidíte, vy červíci, mysleli jste si, že nás vypudíte z nebe, ve skutečnosti neznamenáte nic, byly jsme tu před vámi a buďte si jisti, že vás přežijeme!
Psí smečka se rvala dole u břehu.
Ve světle Mléčné dráhy Honza viděl neurčité obrysy zmítajících se těl. Ve vodě spatřil obrys nějakého předmětu, nejspíš veliké truhly. Proud ji zřejmě zanesl ke břehu a tam se zachytila na mělčině, nedaleko betonového základu mostu. Psi na bednu doráželi a zároveň se mezi sebou rvali, jako by soupeřili, který z nich se k ní dostane dřív.
Psi se rvou. To je dobře, aspoň mi dají pokoj, pomyslel si Honza. Už se chtěl vydat na další cestu, když ho napadlo, proč asi psi na bednu tak dorážejí? Co v bedně je? Bezpochyby něco jedlého, jinak by nejevili takový zájem.
Zhluboka vdechl.
To by tak bylo, kdyby ho osud odměnil za ztrátu. Třeba tam jsou konzervy. Co jiného by tam mohlo být? Hlad ho docela ovládl a nutil mu představu, že v bedně nic jiného než jídlo ani být nemůže.
Chvilku se rozhlížel. Stíny byly smolně černé, na otevřeném prostoru se však mohl orientovat bez potíží. Po chvilce pátrání objevil silnou větev. Přelomil ji. Lekl se, když zapraskala, zato psi zvuk nevnímali. Potěžkal klacek v ruce. Držel ho v pravici, v levé ruce třímal parabelu. Nerad by plýtval střelivem proti potulným zvířatům, v tomhle městě jsou horší bestie než včerejší domácí mazlíčci, kteří utekli svým pánům a učí se volnému životu. „Zmizte! Pryč! Lehni! Fuj!" rozkřičel se Honza a rozběhl se ke smečce. Psi se přestali rvát a jeden z nich na Honzu zaútočil. Honza švihl pravicí a zasáhl psa do hlavy. Zvíře zakňučelo a stáhlo se do pozadí, iniciativu převzala ostatní zvířata. Honza kolem sebe máchal holí, občas některého psa zasáhl. Už po několika vteřinách si uvědomil, do jak nerovného zápasu se pustil. Byla to učenlivá zvířata a rychle pochopila, že v množství je jejich síla. Obklopila Honzu, který se rychle otáčel, aby žádné zvíře neměl dlouho za sebou. Křičel při tom, zároveň si uvědomoval, že se mu z hlasu vytrácí člověčí panovačnost a převládá tam úzkost. Psi temně vrčeli. Dodávali si odvahy před osudnou chvílí, kdy se na člověka vrhnou, aby ho zabili.
Honza vystřelil z parabely a jednoho psa zasáhl. Zvíře zavylo bolestí, zkroutilo se a s nářkem se svíjelo na zemi. Honza zadoufal, že se ostatní polekají a utečou. Skutečně, psi se trochu stáhli, někteří přestali vrčet, zato tři největší štěkali dál a brzy dodali bázlivějším druhům odvahu. V záři hvězd se jim leskly oči. Honza ucítil jejich pach.
Zvířata ho chytře obstoupila tak, aby mu odřízla ústupovou cestu k mostu.
Vrčení sílilo. Teď! Psi se vrhli kupředu.
Honza zařval a v poslední chvíli udělal to jediné, co mohl udělat - vyrazil s klackem v ruce dopředu, k řece, a skočil na bednu, která uvázla na mělčině. Zhoupla se, vysmekla se ze sevření větví a dalším zhoupnutím se dostala metr od břehu. Dva psi se vrhli do vody, ale to už byl Honza pánem situace a zuřivě do nich bušil. Bedna rychle odplouvala od břehu a ve vodě byli psi bezmocní.
„Já vám dám, hajzlové! Tumáš, svině, tumáš!" křičel Honza a mlátil klackem do vody. Proud se bedny zmocnil a táhl ji doprostřed řeky, která je v těchto místech prudká. V několika vteřinách běsnící smečka splynula s tmou.
„Svině psí!" naposledy zahulákal. Chtěl hodit klacek do vody. Neudělal to. Ještě se může hodit, rozhodl se. Odložil ho vedle sebe a pistoli si zastrčil za opasek.
Uvědomil si, že klečí v čemsi měkkém. Ohavně to tu páchlo, to je asi z řeky.
Zašátral pod sebou a uchopil čísi ruku.
Zařval.
Ruka byla studená.
V bedně ležely mrtvoly.
„Ježíšikriste, ježíšikriste," jektal Honza. Uvědomil si, co se stalo. Někdo si prostě ušetřil práci, a místo aby náklad mrtvých těl zakopal, hodil ho i s transportní bednou do řeky. Proud bednu zanesl až sem, kde uvázla ve větvích.
Hlavně klid, uvažoval. Nic se neděje. Dobře. Mrtvoly. Neviděl jsi jich málo v poslední době. Pan Panuška, například.

Sám jsi zabil člověka. Taková je to doba, doba elektrické smrti. Mrtvoly ti neublíží. Hlavně že ty nejsi mrtvola, málem tě zabila smečka zdivočelých psů, a to bys byl pěkně hnusná mrtvola, roztrhaná a částečně i sežraná těmi bestiemi. V době, jako je tahle, se může stát všechno, a nic není důležitější než přežití. Žiješ, díky téhle plovoucí rakvi, a pasažérům můžeš poděkovat, že tě berou sebou. Koneckonců Vltava teče do Mělníka a tam máš namířeno.
Tohle si opakoval a jektal při tom zuby a podařilo se mu sama sebe uklidnit.
V té chvíli zařval znovu.
Jedna mrtvola se posadila. Spatřil její lesklé oči a zaslechl vysoký hlásek dítěte, podle všeho dívčí hlásek. Rozeznával v záři hvězd rysy té tváře. Byla divná, jako by prsty tvůrce obličejů na chvilku umdlely a daly si míň práce a rysy jaksi odbyly.
Honza si uvědomil, že před ním sedí dítě postižené Downovým syndromem.

2.20
„Ježišikristekdejsisetuvzala", říkal ten člověk, který vypadl z noci a skočil do vratké lodičky, v níž spolu s tichými lidmi odplouvala. Katka se pokoušela od něho vzdálit, viděla ho jasně ve hvězdné tmě, nevypadal jako čert ze sna, nevypadal jako On, a ten byl mnohem horší než všichni čerti, nevypadal jako ti muži, kteří zabili hodnou Paní. A přece se ho bála.
„Kdesestuvzala", opakoval. Vycítila, že se jí ten cizí člověk bojí.
Katka byla zvyklá na to, že lidé, když ji potkali a zachytili ji nejdřív zrakem jako obrys, jako nejasný tvar bez detailů, měli jiný výraz v obličeji než o vteřinu později, když rozeznávali její rysy.
Nechápala to tak, jak je to tady vyjádřeno slovy. Při setkání s cizím člověkem si jenom všimla jakési změny ve výrazu tváře, to bylo vše. Úlek, odvrácené oči, nebo naopak upřená pozornost, útrpnost nebo výsměch.
„Nebojsemě," říkal potom Pán. „Nictineudělám."
Katka slyšela z nedalekého břehu štěkot psů, úporný, rozhněvaný. Těch se bála nejvíc. Znala psy. Vždycky na ni vrčeli a On je od ní odháněl, tehdy se ho nebála, byla mu dokonce vděčná. V posledních dnech byli psi horší než kdykoli předtím a hodná Paní, teď už mrtvá hodná Paní, je odháněla klackem. Byli však den ode dne drzejší a ztráceli před klackem respekt.
Pán zhluboka oddechoval. Rozhlížel se kolem sebe. V bedně byli mrtví lidé, to Katka chápala. Těch se nebála. Nemohli jí ublížit. Pán se jich trochu bál, tak aspoň to vypadalo.
Nevěděl, co má dělat. Klečel jednomu mrtvému na hrudníku a ruce držel od sebe dlaněmi kupředu, jako by se něčemu bránil.
Dlaně svítily v noci jako bledé terčíky. Když se pohnul, přes okraj bedny šplouchla dovnitř voda.
Katka se rozhlížela kolem sebe. Proud opět bednu odnášel s sebou, pryč od Něho, pryč od všech těch zlých lidí. To bylo dobré. Na břehu čeká On. Věděla, že ji On hledá a že neustane, dokud ji nenajde. Mockrát se mu pokoušela utéct a vždycky ji našel.
„Nebojseměnebojsemě," opakoval Pán. „Nehýbejsenebosepřevrhneme," říkal taky.
Vzdalovali se od břehu. Štěkot odeznívat, mizel v jiném zvuku, hlubokém, táhlém. Katka se roztřásla strachem. Nedovedla pojmenovat tu věc, setkání s ní vždycky znamenalo nevýslovnou hrůzu. Řeka teče a najednou je tu ta věc, hladina se propadne a voda se řítí a zmítá sebou. Kolikrát tu hrůzu zažila, když proplouvala od místa, kde utekla lidem, kteří zabili Paní? Neuměla počítat.
Taky Pán si hukotu všiml, taky Pán věděl, jak je ta věc nebezpečná. Snažil se rukama plácat do vody. Jejich plavidlo se však blížilo k té nebezpečné hlučné věci.
Po řece pluly i jiné předměty. Trosky, trámy, nafouknuté mrtvoly jako leklé naducané polštáře. Všimla si, že Pán se obezřetně rozhlíží. V jednu chvíli se opatrně nahnul a vytáhl z vody prkno. Katka vykřikla hrůzou. Bála se, že ji tím prknem udeří.
„Nebojnebojneboj," řekl Pán rychle. Strčil konec prkna do vody, chvilku jím hýbal a za několik okamžiků přirazili k protějšímu břehu. Zachytil se větve olše, která se tu nakláněla nad hladinou. Katka křičela strachem. Pán vylezl na břeh, pak se smekl do vody, nadzvedl bednu, aby ji přisunul blíže ke břehu a zachytil dnem o kámen. Potom podal Katce ruku.
„Pojďanebojse," říkal. Uklidnila se. Poslechla ho. „Jsmeztohovenku," říkal. „Trojskejjezvněmbychseneradudělal."
Seděla pak na břehu a pozorovala ho. Třásla se zimou. Noc ustupovala, od východu svítalo. Pán vytahoval těla z bedny. Mrtvoly byly tři, dva muži a jedna žena. Zarudlé slunce jim zbarvovalo obličeje. Odlehčená bedna se pohupovala po vlnách a v jednu chvíli ji vlnka nabrala a málem ji uvolnila od břehu, jenže Pán ji včas zachytil.
Přemýšlel pak nad ležícími těly. Vzdychl a řekl ke Katce:
„Nenámčímjepohřbítchápeš?"
Katka vytušila, že Pán nechce ty mrtvé nechat jen tak ležet na břehu. Mohl by je hodit do vody, měli by tam společnost. Jenže ani do toho se mu zřejmě nechtělo. „Musímemysletnaživé," řekl. Tomu nerozuměla vůbec.
Byla pořádná zima. Katka byla na chlad zvyklá. Prostě byla zima, jako je jindy mokro nebo horko. Pán však zvyklý nebyl a třel si dlaněmi paže a docela legračně poskakoval. Už bylo dobře vidět. Opodál stály nízké budovy. Na břehu ležely podlouhlé předměty. Katka nevěděla, jak se jim říká, vzpomínala si však, že takové věci viděla plout po řece a uvnitř seděli lidé. Živí lidé. Byla to bedna pro živé, kdežto ona se zachránila v bedně pro mrtvé.
Pán zašel do jedné z budov. Katce se sevřelo srdce. Bála se, že Pán zmizel a už se nikdy nevrátí. Jenže on se vrátil. Smál se. Nesl láhev tmavé sladké vody, té s legračními bublinkami, kterou Katka pila už aspoň dvakrát v životě. Pak taky nesl chleba.
„Jeplesnivejaletonevadí," volal na ni. Sedli si ke stolu, který stál před domem a hodovali. Potom Pán ještě několikrát

zašel do domu. Našel v něm hodně jídla - dal ho do velikého pytle. Pak taky někde sebral prkno, pěkné, žluté, hladké, na jednom konci rozšířené. Pytel vložil do jedné podlouhlé věci. Pak ještě Pán našel vozík, podobný jako měla Paní, větší a měl jen dvě kola. Věc naložil na vozík.
„Pojďobejdemejez," řekl Katce. Tlačil vozík a Katka cupkala za ním. Obešli jez a pak Pán sestrčil věc z břehu. Kymácela se ve vodě, ale nezdálo se, že by se chtěla převrátit.
Pán pomohl Katce nastoupit a naskočil za ní.
Už se nebála.
Po půl páté vyšlo slunce.
„Ka... katka," řekla. Bylo to první slovo, které po dlouhé, předlouhé době vyslovila.
Cože?
„Kkkk...."
„Katkajmenuješsekatka?"
„Katka," řekla dívenka.
„Ahojkatkojájsemhonza," řekl Pán.
Nebyl to Pán. Byl to Honza.
A ona byla Katka.
Usmála se. Taky čerstvě vylíhlé slunce se smálo, podobné lívanci namazanému rybízovou zavařeninou. Bylo brzké ráno, první máj 1998. Ale nikdo nechystal žádné oslavy.

2.21
„Katka, a jak dál, Katko?"
„Katka."
„Dobře, nelámej si s tím hlavu."
„Katka."
Přistáli za drsných okolností. Ze skály na levém břehu řeky na ně kdosi začal střílet. Honza skočil do vody, převrhnul loď, strhl Katku k sobě a loď nechal uplavat. Bohužel i batoh s jídlem, který získal v Tróji v plaveckém klubu.
Vydrápali se na břeh a skryli se ve vysoké trávě. Střely pleskaly o dlažbu navigace. Opodál stál maličký cihlový domeček. Přes řeku, vlevo od skály porostlé borovicemi, bylo vidět domy, kostel, zámek. Velikou červenou továrnu s pruhovaným komínem. Skoro všechny domy tam hořely.
„To je Libčice," řekl Honza. „A tady v tom domečku bydlel převozník. Míval tu dvě lodě. Vybíral pětikorunu za osobu," povídal. Snažil se mluvit klidně, aby dítě utišil. Nezdálo se však, že by Katka byla vyděšená. Moudře se na něho dívala. Ráda ho poslouchala. Nevěděla, o čem mluví. Poznala, že jí nenadává.
Sluníčko už pěkně hřálo.
Střelec na skále nad tratí přestal střílet.
Honza obezřetně vystrčil hlavu. Bylo mu jasné, co se tu stalo: ten někdo, ukrytý s loveckou puškou na vrcholku skály, přívoz ostřeloval. Pod mohutnou lípou, která chránila domek z návětrné strany, leželo tělo zabitého muže, nejspíš převozníka.
Honza zkontroloval, kolik nábojů mu zbývá v zásobníku parabely. Tři. To věru nebyla záruka bezpečí v tomhle světě!
„Pojď, porozhlédneme se tu. Po vodě už to asi nepůjde."
S pistolí v jedné ruce a drobounkou dívčí dlaní v druhé ruce se proplazil k živému plotu, který chránil domek od vody, pak vyrazil a spolu domek oběhli.
Jistě tu stál dlouho, ještě z dob, kdy lidem stačilo k živobytí několik čtverečních metrů. Pozdější majitel se pokusil domek zvelebit tím, že k němu připojil obytnou buňku, jaká se používá na stavbách. Pěkný hnus, ta buňka. Teď už to bylo jedno, majitel ležel mrtev pod lípou.
U boční stěny obytné buňky našli kolnu a králíkárnu. Dvířka byla otevřená. Někdo králíky ukradl. V jednom kotci Honza objevil hrnec se ztvrdlým chlebem.

„Tumáš. Opatrně žvýkej. To nám pomůže," dal jí skrojek, který při poklepání zvonil jak taška na střechu. Katka si přičapla a objala kolena oběma rukama. Žmoulala kus chleba. Slunce už hřálo docela pěkně, jenže ne dost na to, aby je usušilo. Honza, roztřesený chladem, chodil kolem a sbíral uschlé větve. Potom proklouzl do domku. Vrátil se s dobrou kořistí, se zápalkami! Nevysokou hranici zapálil. Svlékl se do slipů a sušil si košili a džíny u ohně.
„Sundej si to taky," křikl na Katku.
Všiml si, že se na něho vyděšeně dívá.
„Ne, ne, nechci," křičela.
Za tu krátkou dobu, co s Honzou putovala, se v ní udala ohromná změna: vždyť tohle bylo slovní vyjádření pocitu! Prokristapána! Nechápal, co má tahle reakce znamenat. Pak ho jedno vysvětlení přece jenom napadlo a nechtěl ho přijmout. Ne, to není možné. Ba ano, je to možné. Stává se to. Díval se na ni. Co má tohle dítě za sebou?
Donutil se k úsměvu.
„Já se otočím a nebudu se dívat. Ale musíš se usušit."
Vrtěla hlavou.
„Já tedy zajdu za kolnu a nebudu se dívat."
„Ne, nechoď," vyhrkla.
„Tak si sundej ty mokrý šaty!" řekl přísně.
„Nebudeš?"

„Nebudu," řekl.
Mezi zuby drtil skrojek suchého chleba určený králíkům a představoval si, že je to krk toho dobytka, který dítěti tak ublížil. Vždycky považoval za známku primitivismu, když někdo hovořil o trestu smrti v tom smyslu, že je proti, jenom za znásilnění dítěte. Jenže nikdy se s takovým případem osobně nesetkal. Teď už věděl, že by ochotně byl sám katem, kdyby mělo jít o takového chlapa.
Katka ze sebe stahovala mokré, ukrutně špinavé šatičky. Odvrátil hlavu.

2.22
Tak začalo jejich putování. Honza se chtěl držet Vltavy, která ho zavede do Mělníka a teprve tam, za soutokem s Labem, se s řekou rozloučí a zamíří na sever, na Českou a pak Krásnou Lípu. U máslovického přívozu musel plán změnit. Loď mu uplavala. Propátral několik stavení nedaleko přívozu - lidé z nich utekli, všude našel známky rabování.
V jednom domku však nalezl poklad - pod haraburdím objevil kolo, starou plečku značky Ukrajina, důkladnou, s nosičem. Na nosič přivázal provazem polštářek a na tenhle pojízdný trůn Katku posadil a pokračoval v sedle svého nejoblíbenějšího dopravního prostředku!
Na starém krámu bez přehazovačky se nechtěl drápat do kopce po silnici do Vodochod, vydal se tedy stezkou, která sleduje pravý břeh řeky až do Kralup. Jel pomalu, připraven vrhnout se při první známce nebezpečí do příkopu.
Stezka byla však dostatečně chráněná křovím, navíc pravý břeh až do Kralup je tu neobydlený, takže pokračovali bez příhod. Chvílemi si připadal jako na rodinném výletě a těšilo ho, že ho dětské tělíčko hřeje na zádech.
Zaradoval se, když v dálce před sebou spatřil první tři kralupské věžáky. Méně ho potěšilo, když si všiml, že prostřední z nich hoří, a už vůbec ho nepotěšilo, co spatřil, když ujel dalších několik desítek metrů. Před ním se klenul železniční most přes Vltavu, osobitě ozdobený. VŠEM CIZINCŮM VSTUP ZAKÁZÁN bylo tam namalováno bílou barvou. A nad vodou se klátila těla několika oběšenců, každý měl na krku ceduli CIZINEC.
„No dobře," řekl Honza ke Katce, „pražské mravy dorazily do Kralup. Kralupům se tedy vyhneme."
Opustili pohodlnou pobřežní cestu a pokračovali směrem na Neratovice, kde je most přes Labe. Honza byl rád, že se Kralupům vyhnul. Kdo ví, co se v nich dělo! Kulaté nádrže s benzinem, těch jsou na okraji města celé plantáže, hořely a bouchaly a z dálky se ozývala kulometná i dělostřelecká palba.
Na obzoru spatřil kolonu tanků - plnou rychlostí se řítila k hořícím nádržím. Stát ještě není zcela mrtev a dovede vycenit zuby, pomyslil si s uspokojením. Před smrtí hladem je aspoň na nějakou dobu chránil pytel plný suchého chleba pro králíky.
Honza s sebou vezl i železnou zásobu vody - u jednoho opuštěného stavení, dokonale vydrancovaného, pokud se jídla týče - televizor, videorekordér, a dokonce videokamera zůstaly na místě, hodnotové žebříčky se rychle přeskupily - načerpal ze studny vodu do tří půldruhalitrových lahví od Coca-Coly. Zálohovaných, uvědomil si trpce.
Katka se osvědčila jako trpělivý poutníček. Nehybně seděla na polštářovaném nosiči. Moc toho, pravda, nenamluvila. Snažil se z ní vytáhnout, kde žila. O tom nechtěla vůbec mluvit. Pak se zmiňovala o hodné paní. U té zřejmě přebývala v poslední době.
Když se občas zastavili, aby si odpočali, malovala si prstem do prachu. Vypadalo to jako nějaká písmena. Honza nepředpokládal, že by Katka uměla číst a psát. Prostě - bavilo ji dělat klikyháky a využívala každé příležitosti, aby se mohla své zábavě věnovat.
Jeli pomalu, s četnými přestávkami. Vesnicím se pokud možno vyhýbali. Za obcí Úžice našli u silnice opuštěné auto audi avant, luxusní kombi. Nestálo rovnou na silnici, jeho řidič, když mu přestal jít motor, ještě stačil setrvačností přejet můstek přes rigol a zajel na pole. Kdo ví, jak dlouho kolem auta za půl druhého milionu pobíhal. Nakonec od něho odešel.
Takových opuštěných aut viděli na silnici doslova stovky. Pro audi kombi měl Honza obzvláštní slabost, a proto chtěl vůz prozkoumat.
V zadní části auta našel Honza velikou chemickou ledničku doslova nabitou konzervami! Bylo tu i máslo a salám a další potraviny podléhající zkáze, všechny zkažené. Jenže Honzův čich si už zvykl na rozmanité pachové projevy hniloby a kvašení. Hlavně, že v kontejneru byly konzervy! To budou po dlouhé době hody.
„Tady zůstaneme přes noc, Katko. Tady se uvelebíme!"
„Hezký! Mám radost!" říkala holčička.
V přítomnosti Honzy, prvního skutečně vlídného člověka, se kterým se kdy setkala, Katka začala mluvit.
Dostala napít limonády, i tahle drahocennost tady zůstala. Cukr ji ohromně posílil. Vůčihledně ožila a začala šmejdit po autě, jako by to udělalo každé veselé dítě. Honza dřepěl vzadu s nohama nataženýma a s úsměvem ji pozoroval.
Ve skříncе v palubní desce objevila luxusní diář v kožených deskách, s plnicím perem parker zastrčeným do ženglička. Zavýskla, popadla pero a začala čmárat.
„Tak ukaž, co hezkého jsi namalovala," řekl po chvilce Honza.
Katka mu svůj výtvor podala. Čekal, že uvidí klikyháky, nebo figurky pejska a lidiček s bramborovou hlavou.
Nečekal, že obličeje budou rozbodané a trupy a údy přeškrtané.
Pátravě se zadíval do pitvorného obličejíku. Dívenka na něho hleděla šikmýma očima. Uvědomil si, jak moc si nepřeje vědět, co se za těma očkama skrývá, a už vůbec by nechtěl vědět, co musely spatřit.
„Katka ráda maluje," řekla a usmála se.
Podíval se na kresbu a po zádech mu přejel mráz.

2.23
Do Mělníka je nepustili. Občané vybudovali z nepotřebných motorových vozidel souvislou husitskou hradbu. Žádný

kronikář nezaznamenal jméno lidového stratéga, který si vymyslel tento způsob obrany.
Brzy byla všechna větší sídla obehnána několikanásobným kruhem osobních automobilů, autobusů i nákladáků. Byla to hradba doslova nasycená obránci. Ti byli uvnitř, v noci tam mohli pohodlně spát a soustava drátů a provazů se zavěšenými plechovkami a láhvemi sloužila jako signální a varovný systém.
U Kelských Vinic se Honza s Katkou dostali na hlavní pražskou silnici. Podobných poutníků bylo víc a Honza si dobře všiml kosých pohledů, otírajících se o jeho kolo a jeho vak s tvrdým chlebem a konzervami. Snad poprvé v životě měl Honza pocit jakéhosi bohatství a přistihl se, že je na pytel s ukradeným žrádlem pro králíky pyšný i žárlivý - a je připraven majetek bránit i se zbraní v ruce. Absurdní? Když viděl lesklé oči kolem sebe, absurdní mu to nepřipadalo.
Proud lidí houstl, až se zastavil. „Nikoho nepustěj dál," letělo od úst k ústům. Bylo slyšet nářek žen, štěkavé povely, občas dokonce padl výstřel. „Lidi říkají, že sem jedou vojáci, civilní obrana. Už aby tu byli!"
Jo, už aby tu byli, a zabavěj mi kolo, uvažoval Honza. Jak to může být daleko do Krásné Lípy z Mělníka? I s oklikami ne více než sto kilometrů. Na tomhle
kole, s dítětem na sedačce a za těchto podmínek se to dalo urazit za pět, možná za tři dny by tu vzdálenost mohli urazit, a to jim zásoby chleba stačí. Není tedy třeba si dělat dopředu starosti.
Ty skutečné starosti začnou, až dorazí ke Krásné Lípě - Honza si dobře uvědomoval, že nebude snadné se dovnitř města dostat. V dané situaci bude opevněné bezpochyby i tohle město.
Směrem na Dubou postupovali romantickým kokořínským údolím. To bylo moudré rozhodnutí, jak se brzy ukázalo. Dalo se čekat, že tady žádný vojenský oddíl nepotkají, armáda se jistě pokusí kontrolovat především hlavní silniční tahy. A také lidé tu vnímali elektrickou smrt jinak - ne jako osudovou ránu.
Žádná tlupa lupičů zatím nevpadla do jejich pozemského ráje. Nešla jim elektrika, to se občas stávalo. Že přestaly fungovat i baterie do aut, že nepracovala dynama na jízdních kolech, že přestaly hrát tranzistoráky? Zvláštní věc, pravda, jenže kdo by si lámal hlavu s takovou prkotinou?
V jedné chaloupce hned vpravo od silnice, ukryté v mlází za vesnicí s příznačným názvem Ráj, dostali dokonce najíst - teplého jídla!
„My se ničeho nebojíme," říkala paní domu, vlídná osůbka v květovaných plátěných šatech opásaná nezbytnou zástěrou.
„Kdo by nám chtěl něco udělat? Něco vám povím, mladý pane. My s tátou jsme rádi, že se to stalo. Říkáte, že elektrika nejde nikde, ani v Praze? To je dobře! Aspoň nám sem Pražáci nebudou jezdit smrdět. My tu žijeme od dvaašedesátýho, mladý pane. Tenkrát tu nebyl žádný Pražák. Žádný."
Vzpomínala na ty doby jako na Zlatý věk.
„A pak se sem začali hrnout Pražáci jako kobylky."
„Kde jste bydleli před tím?" zeptal se Honza.
„V Praze, v Libni," odpověděla bezelstně a v bledých očích se jí žádná jiskérka prozření neobjevila.
„Co to ta vaše holčička pořád maluje?" divil se její muž, když bylo po obědě. „Kreslí si panáčky a pak je přeškrtá. To dělá pořád?"
„Pořád," řekl Honza.
„To víte, děti," říkal ten pán a zvláštně se na dítě díval, „některé děti..."
„Ona je normální," řekl Honza trochu podrážděně.
Zvykl si na Katku a její okrouhlý obličejík mu připadal roztomilý. Vždycky se naježil, když někdo civěl na „mongoloida". Mnoho řečí Katka nevedla. Měla omezený slovník, vyjadřovala se jen ke konkrétním věcem a stavům libosti nebo nelibosti. Vypozoroval, že měla vyvinutý instinkt vůči nebezpečí. Několikrát ho cestou k Mělníku varovala, když se v okolí pohybovaly nedůvěryhodné osoby, jako kdyby měla čich loveckého psa.
„Jistě, jistě, normální. To je vaše holčička? Vaše dcerka?"
„Ne. Připojila se ke mně cestou."
„Vrátíte ji rodičům, až se všechno uklidní," podotkl ten pán.
„Jistě," odpověděl Honza nepřesvědčivě.
Několikrát se zeptal Katky na rodiče, od té chvíle, kdy poprvé promluvila a sdělila mu svoje jméno. Její reakce byla zarážející, dokonce děsivá. Začala se třást, sípala a další kloudné slovo ze sebe vypravila ne dříve než za hodinu. Honza z toho pochopil, že Katka má s rodiči traumatizující zkušenosti, a když si vzpomněl na její podivnou reakci tenkrát, když se sušili u ohně, napadlo ho, že právě její otec byl ten muž, který by snad byl schopný i... Bylo to příliš hnusné, než aby to chtěl domýšlet.
Po takovém rozhovoru se Katka zmocnila papíru a tužky a obličeje, které nakreslila, dostaly obzvlášť co proto.
Teď, když hostitel hovořil o tom, že by Honza měl Katku vrátit rodičům, Honzu napadlo, že by docela rád někdy Katčina otce opravdu našel a popovídal si s ním. Ručně.
V chaloupce u Ráje si odpočinuli, dokonce tu přespali a dalšího dne zrána se vydali na další cestu.

2.24
Městečko Dubá bylo stejně dobře opevněné jako Mělník a museli ho obejít ze západu, směrem na Starý Bernštejn. Nezdálo se však, že by jejich cestu na sever mělo něco vážného ohrozit. Drželi se i nadále stranou hlavní silnice, a pokud to bylo možné, jeli po turistických stezkách značených barevnými proužky.
I Honza myslel na ty obětavé lidi, kteří s kyblíkem barvy a štětkou v ruce procházeli zemi křížem krážem a značili cesty pro výletníky. V mimořádné situaci, jako byla tato, mohly turistické značky zachránit životy. Přiblížili se k Máchovu jezeru. Honza plánoval, že tady někde si najdou pohodlné auto k přespání a pak budou zbývat už jen závěrečné etapy putování: Česká Lípa, Nový Bor a Krásná Lípa, cíl jejich cesty. Probuzení však bylo drsné. Bylo zřejmé, že Honza bude

muset cestovní plán zásadně změnit. Někdo zabušil pěstí do kapoty auta. Spali tentokrát ve veliké fordce skorpio, Honza vybral starý model, který měl manuální sklápění sedadel. Novější modely byly na servomotor a teď, po elektrické smrti, jim nešla sklopit opěradla.
Otevřel oči, bleskurychle sáhl po parabele, v níž zbývaly tři poslední náboje, a posadil se.
Kolem auta stáli muži oblečení do dlouhých opršelých plášťů. Uvědomil si, že kabáty jim neslouží za ochranu před chladem nebo deštěm, nýbrž že to je součást jakéhosi barbarského stejnokroje.
Kolem hlavy měli omotané pruhy modré látky. Všichni byli ozbrojení samopaly. Každý samopal měl zdvojený zásobník - inovace z války v Afghánistánu, která se přenesla do všech horkých zemí světa: dva zásobníky k sobě slepené páskou, jakmile byl jeden prázdný, stačilo ho vyndat, otočit a vrazit druhou část tohoto siamského dvojčete do mechanismu zbraně.

Muž, který Honzu probudil, poručil gestem, aby vylezl ven. Zbraň měl položit na palubní desku vozu.
Honza poslechl.
Katka se také probudila, sedla si a roztřásla se. Honza si všiml, že kolo je tam, kde ho nechal - zasunuté pod auto.
„Postav se sem," řekl ten chlapík.
Muži Honzu obstoupili. Zdálo se, že si ho prohlížejí, trochu jako otrokáři otroka.
„Jseš voják?"
„Byl jsem na vojně," řekl Honza.
„Kde?"
„U průzkumáků."
„Nekecáš?"
Honza pokrčil rameny. Ohlédl se po Katce. Ta klečela na improvizovaném lůžku ve fordu scorpio. Pohybovala rty, jako by se modlila. Věděl, že Katka se modlit nedovede, pokud má Katka nějakou naději, nějakého - dejme tomu Boha, tak je to jenom on sám.
„Jak se jmenuješ?"
Mají právo se ho ptát? Kdo má samopal, má právo, pomyslel si Honza trpce.
„Honza Kryl."
„Tak hele, Honzo," řekl mluvčí skupiny, „my dáváme dohromady armádu. Potřebujeme vojáky."
„Já na armádu seru," řekl Honza.
„Všichni sereme na tu jejich armádu," zdůraznil slovo JEJICH. „My dáváme dohromady naši armádu. Ta jejich je k hovnu. Stará se hlavně o sebe. Kde vidíš tady kolem tu jejich armádu? Kam jdeš?"
„Na sever," řekl Honza neurčitě.
„Na sever? Česká Lípa, Varnsdorf a pak frr... do Německa, tam je pořádek, Němci nepřipustěj ten bordel, co? To je fakt originální nápad," řekl chlapík do smíchu ostatních. „No dobře. A proč jdeš tudy, proč nejdeš normálně po silnici? Protože jsou tam gauneři a vrazi, je to tak?"
Vy jste taky gauneři a vrazi, pomyslil si Honza.
„Dejme tomu," řekl nahlas.
„No a máme to tady: kde je ta jejich blbá armáda a zkurvená policie, aby ty lidi chránila? Já ti to povím: jsou v prdeli! Tyhle hajzlové byli první, který se dali na rabování!"
„V Praze to bylo trochu jiný," zabručel Honza. „Funguje tam civilní obrana, stará se o raněné, rozdává potraviny." Pak si vzpomněl, jak mu chtěli policajti sebrat kolo. V zájmu státu? Už není žádný stát. V zájmu vyšší moci? Vyšší moc zrušila elektřinu.
„Tady nejsme v Praze. Tohle začíná bejt pořádně divokej sever. Blížíme se k německý hranici. Táhnou sem davy a ty lidi jsou systematicky přepadávaný a vražděný. Tohle se musí zatrhnout. Proto dáváme dohromady armádu."
„To jste vy, ta armáda?"
Bylo jich osm.
„Jsme jeden oddíl," řekl muž. „Jeden z mnoha. Tak co, dáš sek nám? Budeš u nás mít přístřeší, žrádlo a bezpečí."
„Když řeknu, že ne?"
„Ty to neřekneš."
Honza se obrátil ke Katce a usmál se na ni. Chtěl ji trochu uklidnit. Mluvčí verbířů si toho všiml.
„Na tuhle zapomeneš. Žádný ženský, žádný děti, a už vůbec ne žádný takový děti!" Zdůraznil slovo „takový".
„Takže ty zase můžeš zapomenout na mě," řekl Honza.
Verbíř nevěřícně zavrtěl hlavou.
„Ty ses asi zbláznil. Víš, co mi tu vlastně říkáš? Ty mě posíláš do prdele. Slyšeli jste, chlapi? Tenhle borec mě posílá do prdele!" Pumpoval v sobě adrenalin. Dovedl odhadnout protivníka a Honza věru nevypadal na nějakého poseroutku. Koneckonců tak daleko od hlavního města by se žádný slabota nedostal. Jenže nebyl tak tvrdý, aby chlápka docela obyčejně odprásknul jenom proto, že nevhodně zavrtěl hlavou.
„Nejanči," řekl Honza klidně. „Když si to tak probírám hlavou, není to tak špatná nabídka. Na vlastní pěst se člověk daleko nedostane, že ne?"
„To si piš! Mezi Lípou a Borem je učiněný peklo. Operuje tam nejmíň sedum band, řežou se mezi sebou, a kdo jim padne do ruky, špatně skončí. Uprchlíci jsou pro ně snadná kořist, zdroj žrádla, hadrů, všeho. Tam neprojedeš, ani když to vezmeš lesem."
„Jenže ji beru s sebou," ukázal Honza na Katku.
„Hele," říkal už znovu zklidněný verbíř, „tohle fakt nejde. Vždyť to ani není tvůj fakan. Jen řekni, že to není tvůj fakan?

Přilepila se na tebe."
„Není moje, jenže teď ke mně patří."
Verbíř se nervózně zasmál.
„Ten chlap je fakt cvok!"
„Cvoky můžeme potřebovat. Záleží na tom, jak velkej je to cvok."
Honza se rychle otočil. Hlas se ozval za jeho zády, hluboký, pánovitý.
Lesní cestou přicházel chlapík v dlouhém zeleném dukla plášti. Na prsou měl kabát rozhalený. Ve výstřihu špinavé vojenské košile bylo vidět šarlatové tetování. Na rukou měl ten mladý muž černé rukavice pobité stříbrnými cvoky. Nesl si pumpovací brokovnici.
„Dal by se k nám, jenže si chce sebou vzít tady toho debila!"
Na ta slova Honza bleskurychle zareagoval. Vystřelil pravačkou a švihem zasáhl hřebenem kloubů verbíře do brady. Byla to tak rychlá rána, že se chlapík nezmohl na obranu. Úder ho odhodil na zem. „To nebylo špatný," řekl příchozí.
„Von ho sejmul nepřipravenýho," zahučel kdosi. „To není správný, Rybáři!"
Říkají mu Rybáři, to je zvláštní přezdívka, nebo snad jméno? podivil se Honza.
„Vstávej, Lasičko," řekl Rybář sraženému chlapíkovi. „Nechal ses nachytat a to není dobrý. Tak a teď ukaž, co v tobě je."
„Není to pitomost?" vrčel Honza. „Nechci nic jiného, než aby mě každý nechal na pokoji, a nemíchal se do mých věcí. Nenechám se buzerovat."
„Já tady rozhoduju, co je čí věc," řekl Rybář. „No tak, Lasičko!"
Mladý muž se vrhl kupředu. Skočil a vykopl nohu se současným přetočením pánve.
Honza se tomu v duchu usmál. Tihle hoši trávili víc času v kině a před televizní obrazovkou než v ringu a tělocvičně. Co vypadá ve filmu efektně a efektivně, je v životě k ničemu.
Ustoupil stranou, Lasička pokračoval ve svém skoku do prázdna a v tom ho znovu zasáhla Honzova pěst.
„No tak, hoši," řekl Rybář klidně. „Přece v tom Lasičku nenecháte samotnýho."
Takže takhle, stačil si pomyslet Honza. Bude to horší, než to vypadalo, ale zase ne tak strašné, jak by si kdo myslel. Záleží na tom, co v těch chlapících je - Honza znával jednoho starého zkušeného borce, který říkal: je lepší mít proti sobě pět slabejch a blbejch, než jednoho silnýho chytrýho.
Ukázalo se, že v daném případě jde o první variantu, chválabohu! Mládenci se do boje moc nehrnuli, jeden překážel druhému, Honza naopak byl v ustavičném pohybu, překvapoval je zadními a bočními kopy, měnil polohu a těžiště, parakotoulem se jim několikrát dostal do zad - to vše netrvalo víc než deset, dvacet vteřin a čtyři mládenci leželi na zemi, dva s vyraženým dechem, jeden v bezvědomí a jednomu tekla krev z roztrženého rtu.
Honza taky neušel nějaké té ráně. Čísi pěst ho lehce lízla po lícní kosti, rána ho sice nesrazila, zato monokl tam bude stoprocentně.
„Jseš dobrej," pochválil ho Rybář. „Je dobrej," oznámil to ostatním, „a kdo je dobrej, smí víc než ty, co tak dobrý nejsou. Fajn, vezmi si s sebou toho..."
Chtěl říct něco hanlivého, zarazil se a řekl: „...tu holku. Jseš za ni zodpovědnej. Nesmí dělat žádný potíže. Jsme vojenská jednotka, a když něco začne překážet, zahodíme to, jasný?"
Honza si dobře všiml toho zaváhání. Rybář si vysloužil vůdčí postavení v tlupě drzostí a pánovitým vystupováním, jistě i bezohledným chováním. Jenže má svoje slabá místa. Protože je inteligentní, je si jich vědom.
No dobře, uvidíme, jak nám to půjde dohromady, pomyslel si Honza.
Rybář byl dobrý organizátor a taktik, to se mu muselo přičíst jako plus. Vycházel z toho, že vojenská jednotka musí mít solidní opěrné místo.
Rozhodl se, že se zmocní České Lípy a ovládne ji. Neměl v úmyslu udělat to, co činily raubířské tlupy na stovkách míst mučené země současně, tedy přepadnout město a drancovat v něm. Chtěl ho, jak říkal, převzít. I tam najde hodně bojovníků pro svoji armádu. Ta poroste a bude moci uskutečnit další výboje.
Rybář má namířeno na sever, dozvěděl se Honza od spolubojovníků. Brzy se naskytla příležitost a Rybář to Honzovi sám potvrdil.
„Jseš dobrej," chválil Honzu. „Svěřím ti jeden oddíl, padesát chlapů."
„Proč ne."
„Jak ses tu vzal? Ty nevypadáš na měkkotu, co utíká do Německa, protože Němci určitě mají pořádek!"
Honza se ušklíbl.
„Mám namířeno do Krásný Lípy."
„Za babičkou?" ušklíbl se Rybář.
„Něco takovýho," řekl Honza.
Rybář na to neřekl nic. Ve tváři měl výraz, který si Honza nedovedl vysvětlit. Teprve po několika dnech mu někdo vysvětlil, že i Rybář má nějaké osobní zájmy na Krásné Lípě. Chtěl by se tam probojovat, chtěl by tam přitáhnout jako vítěz.
No, proč ne, pomyslel si Honza. Máme společné zájmy. V tom měl pravdu, aniž to tušili, měli společný zájem. Jenže mělo trvat velmi dlouho, než se o tom mohli přesvědčit.
Ovládnutí České Lípy nebylo snadnou záležitostí a trvalo dlouhých šest týdnů. O panství nad městem usilovalo několik tlup, ale ty neměly velkou oporu v obyvatelstvu, protože se chovaly násilnicky a masakrovaly protivníky stejně jako ty, které měly ochraňovat.
Rybářův oddíl se rychle rozrostl, během pár dní čítal šest stovek mužů, kterým se začalo mezi lidmi říkat Dlouhé kabáty. Po krutých bojích Rybář vtáhl v čele Dlouhých kabátů do centra města. Zbytky tlupy výtržníků rychle zkrotil, některé

nechal popravit, jiné začlenil do vlastních oddílů.
Rabování bylo přísně zakázané, případy znásilnění se trestaly smrtí. Dlouhé kabáty odrazily několik nájezdů lupičských band, pomáhaly při hašení požáru, Rybář zorganizoval lékařskou službu, do té doby zcela ochromenou.
Vypadalo to, že se mu podařil čin skutečně státnický, vytvořil malou městskou republiku a mohl pomýšlet na další postup severním směrem. Usadil se i se svým štábem na radnici, další opěrný bod měl v masivní budově bývalého vězení v nedaleké Vězeňské ulici.
Důležitým prvkem jeho obranného systému byla budova obchodního domu Banco. Velení nad touto pevností skoro bez oken (a ta okna, co tu byla, nechal zazdít) svěřil Honzovi - který dostal bojové jméno Řetězák, podle řetězu od kola.

Navázal i kontakty s armádou ústřední vlády v Praze. Strategická silnice číslo devět prochází východním okrajem města a Rybář se zaručil, že zajistí volný průjezd na této dopravní spojnici českého vnitrozemí s Německem. Zajištěno bylo i vlakové spojení a vypadalo to, že v tomto zklidněném regionu, zbaveném bezuzdného násilí, se rozběhnou programy, zajišťující jakž takž civilizovaný život i v podmínkách elektrické smrti.
Jenže epidemie tyfu vypukla s náhlostí výbuchu, k ní se připojila celá smršť nakažlivých chorob - Českou Lípu, oslabenou elektrickou smrtí, zasáhla pandemie.
Lidé jí říkali černá smrt a děsili se, že je v těchto krajích nevídaná už tři století. Nevybírala si, kosila českolipské občany stejně jako Rybářovy bojovníky a masakrovala i vyděšené obyvatele okolních vesnic, kteří se sem stahovali v naději, že budou ve městě v bezpečí před potulnými násilníky, kteří znovu táhli krajem a obraceli jednu vesnici za druhou v hromady hořících trosek posetých mrtvolami.
Na nějaké výboje, natož pak programy obnovy nebylo ani pomyšlení. Dlouhé kabáty byly uvězněny ve městě, které tak triumfálně ovládly, a zůstaly v něm přes celou dlouhou zimu a o nějakých dalších plánech se dalo uvažovat až na jaře, kdy černá smrt zmizela z decimovaného města.
V těch strašných dnech Honza uvažoval o tom, že by se s Katkou sebrali a z města vyklouzli. Neudělal to z několika důvodů. Nechtěl opustit město zamořené nakažlivými chorobami - co kdyby nákazu přenesl do Krásné Lípy? A navíc podle zpráv, které do města přicházely, epidemie zasáhla i jiná města a nebyl důvod, proč by měla vynechat zrovna Krásnou Lípu, vždyť životní podmínky byly všude více méně stejné, přesněji řečeno stejně špatné. Honza však nechtěl riskovat.
A tak se stalo, že Česká Lípa, která měla pro Honzu být jen zastávkou na jeho cestě na sever, se jemu i Katce stala domovem na plné tři roky.

Kapitola třetí

3.1

Jiří Linde, titulární předseda sboru poradců titulárního prezidenta České republiky Václava Havla, mžoural do záře petrolejové lampy a polykal sliny smíšené s krví. Bolest zápěstí svázaných konopným lanem nevnímal - nejvíc ho týrala naražená žebra. Sotva popadal dech. Uvažoval, zda mu únosci nějaké žebro nezlomili. Strach a hněv, to byly hlavní pocity ovládající jeho mysl. Strach před tím, co přijde. Ocitl se v rukou lupičské bandy? Nebylo jich v Praze málo, na jaře roku 2001, ve třetím roce elektrické smrti. Jenže obyčejní lupiči by si jen těžko troufli proniknout do opevněného tábora ústřední vlády, do oblasti Malé Strany a Hradčan, což bylo v podstatě jediné území, které vládě zůstalo pod bezprostřední správou. A když by sem lupiči vnikli, šli by po zásobách potravin nebo střeliva, přepadli by nějaké chatrně střežené skladiště a zmizeli by ve tmě s jednou, dvěma bednami konzerv.
Tihle lidé ale pronikli až do katakomb Strakovy akademie na břehu Vltavy a vyvlekli jeho, prvního prezidentova poradce, spoutaného na rukou a na nohou, navíc zabaleného do jutového pytle, ve kterém před ním přechovávali jakési zvíře, které nedělalo s vyměšováním okolky. Co to bylo za lidi? Bandité obyčejní, nebo bandité příslušní jedné z četných armád, ovládajících to, čemu se doposud říká Česká republika?
Teď se měl - jak zadoufal - dozvědět víc.
Záři petrolejky zastínil chlap v dlouhém plášti. Rozpřáhl se a udeřil Lindeho do obličeje. Havlův poradce by jistě upadl, kdyby ho zezadu nezachytily silné ruce.
„To není on," zavrčel chlap a svoje tvrzení zdůraznil dalším políčkem.
„Je to on. Je to tutově on, poručíku," namítal kdosi.
„Blbče. Přece Vencu Havla poznám. Dělal jsem v jeho ochrance."
Proboha, uvědomil si Linde význam těch slov. Oni si mě spletli s prezidentem. Oni si troufli na pokus o únos hlavy státu!
Poručík vztáhl ruku, stiskl mu bradu a ustoupil, aby nestínil lampu.
„Řekni tomu idiotovi, kdo jsi."
„Jmenuju se Jiří Linde," zachrčel zajatec. „Jsem předseda sboru poradců prezidenta republiky. Protestuji proti takovému zacházení!"
Poručík ho pustil a jen zlehka, takřka laškovně, ho třepl hřbetem ruky po tváři dosud planoucí políčkem, opravdovým, vůbec ne laškovným. Tuhle druhou ránu Linde necítil.
„Lehni," řekl poručík skoro přívětivě. Obrátil se. Linde v tu chvíli už byl schopen rozeznat další postavy v místnosti - napočítal jich celkem pět. Tohle bylo zřejmě komando, které ho uneslo.
„Je vám jasný, jak jste to zkurvili? Kdo za takovýho vola něco dá?"

„My měli echo od jednoho strážnýho," bránil se jeden z únosců. „Jasně nám řek, že třetí dveře. Jak jsme měli vědět, že kecá? Vodpočítali jsme třetí dveře, skočili dovnitř, strčili chlapa do pytle a pryč. Sakra, poručíku, mějte uznání, my byli v jejich prostoru, my se tam nemohli hodinu rozkoukávat a vykecávat!"
Strážný měl pravdu, pomyslil si Linde. Václav Havel skutečně měl spát na trojce - považované za nejlépe zařízenou ložnici. Jenže doktorovi se nelíbilo prezidentovo dýchání a vzal si ho na tuto noc na marodku. Linde - samozřejmě s prezidentovým výslovným dovolením - využil příležitosti, aby se mohl vyspat v privilegované ložnici, právě v den chystaného úderu.
Prezidentův poradce pozorně sledoval dialog svých únosců. Teď už mu bylo jasné, co se vlastně stalo.
Dostal se do rukou Armádě krvavého anděla, ozbrojeným silám ovládaných mužem, který si říká Kapitán, jednoho z nejvýznamnějších pověřenců české kotliny. Vlastní jméno Jindřich Hřivnáč, s dominantními vlastnostmi jako je sadismus, vysoká přirozená inteligence, nedostatek svědomí, silný sociální instinkt - krátce ďábel, který to dovede s lidmi. Kapitán založil a rozšiřoval svůj stát na levém břehu Vltavy, zhruba od soutoku Sázavy až po Mělník, Boleslav a Poděbrady. Jeho hlavními soupeři byla Armáda Jana Žižky, zvaná též Veselé děti, jejichž moc sahala až k Benešovu a Čáslavi. S ústřední vládou udržoval jak Kapitán, tak Veselé děti opatrně korektní vztahy.
Linde si nedovedl útok vysvětlit. Ani Kapitán, ani vůdce Veselých dětí Prokůpek, zatím proti ústřední vládě nevystupovali. Titulárně se dokonce nechali pověřit k čemusi, co se jmenovalo „pověřenecká správa" a Václav Havel jim dokonce diplomy „pověřenců" podepsal. Bylo tedy nepochopitelné, že by Kapitán, titulární pověřenec levého břehu, zaútočil přímo na hlavu státu, tedy i signatáře pověřeneckého dekretu. I v šílených poměrech, které po zhroucení civilizace vládly, platily základní zásady praktické politiky. Takový tah nemohl Kapitánovi nic přinést - na uchvácení centrální moci neměl dost sil a naopak - z dekretu pověřence, stejně jako Prokůpek, svoji moc částečně odvozoval. Dekret usnadňoval vstup profesionálů z řad armády a policie do jeho vojenský a polovojenských útvarů.
„Tohle není Václav Havel," říkal poručík pomalu a zřetelně. „Je to jenom jeho poskok. Kdyby se měl Kapitán o průseru dozvědět, pověsí nás všechny. Je vám to jasný?"
„My jsme mysleli..."
„Držte hubu, praporčíku. Když už jste to posral, držte aspoň hubu."
„Ano, pane."
„Jedna věc je nejdůležitější: tenhle chlap musí zmizet."
„Jasně, pane poručíku."
„Jakmile zmizí, vy na všechno zapomenete. Nic se nestalo. Kdybyste někdo žvanili, já se to dozvím a víte dobře, jak to dopadne, když se naseru. Vy neznamenáte nic. Já mám přístup ke Kapitánovi, a když mu řeknu "- tihle chlapi budou viset", tak je jasný, kdo skončí v oprátce."
„Je to jasný."
Proboha. Oni mě skutečně chtějí zabít, zděsil se zajatec.
„Pane poručíku..."
Políček mu zavřel ústa.
„My ho zastřelíme. Nebo ho máme pověsit?" ptal se držitel hodnosti praporčíka. Měl plovoucí oči těžkého alkoholika a na hřbetech rukou měl neumělé vězeňské tetování. Prsty se mu bezděčně zatínaly jako paťáty dravého ptáka.
„Já už vám nevěřím. Dokurvíte, na co sáhnete. Postarám se o něho sám. Poručík si sáhl pod kabát a vytáhl pistoli. Ve světle petrolejky bylo vidět, že zbraň má brynýrování značně ošoupané častým používáním zbraně.
„Ale co bude s tělem?"
Poručík zašermoval praporčíkovi před obličejem.
Přistoupil k zajatci a popadl ho za loket a otočil ho směrem k východu. Prudkost pohybu vyvedla spoutaného muže z rovnováhy. Zapotácel se a byl by upadl, kdyby ho poručík nepřidržel.
„Pozor," zavrčel poručík. „Ještě si něco uděláte."
Šílenství! Tohle přece není možné! Takhle to nesmí dopadnout, vířilo spoutanému muži hlavou.
Ale copak všechno, co se událo od 17. dubna 1998, neneslo všechny rysy šílenství?
Poručík ho jednou rukou přidržoval a druhou rukou otevřel dveře. Z temnoty zavanul studený vlhký vzduch prosycený pachem plísně. Linde se zoufale ohlédl. Spatřil stůl, nad ním zavěšenou petrolejku. Kolem stolu skupina zkoprnělých postav.
„Vy mě nemůžete jen tak zabít. Nebude to k ničemu, poručíku," vysoukal ze sebe Linde.
Poručík zavřel kopnutím za sebou dveře.
„Proč bych vás neměl zabít?"
„Musel byste zabít ty lidi všechny, do jednoho."
Poručík ho vedl tmavou sklepní chodbou. Vedla na schodiště, osvícené loučí. Ušli deset, možná dvanáct metrů a vykročili na ošlapané schody. Tam se zastavili.
Poručík se díval Lindemu do obličeje.
„Pokračujte."
„Oni to jsou možná primitivové, ale tihle lidé dovedou uvažovat v jednoduchých kategoriích. Jim bude jasné, že je musíte zabít - a pokusí se zabít vás dřív, než se vám to podaří."
Poručíkovy zuby se zaleskly v červenavém světle louče.
„Myslíte? Jsou to oddaní, poslušní lidé. Nedovedou samostatně jednat."
„Jsem si tím jistý. Nemůžete na jejich oddanost spoléhat. To je krajně nespolehlivý faktor. Rozhodují jenom elementární zájmy."
„Takže zabít, myslíte? Nejdřív je a pak vás."

Absurdní hovor v absurdním prostředí. Zezdola zněly rozčilené hlasy praporčíka a jeho vojáků. Přesnou dikci Linde nerozeznával, ze změti hlasů občas vynikalo jediné slovo: tys to posral, já to neposral, von to posral.
I to je součást politické hry, pomyslel si prezidentův poradce - problém ustavení odpovědnosti.
„Když mě zabijete, nezískáte vůbec nic," šeptal Linde naléhavě. „Vaši lidé sice nepřivedli pana prezidenta, ale já jsem významný člověk."
„Opravdu?"
„Mám neomezený přístup k panu prezidentovi," říkal Linde. „V určitém smyslu mám větší cenu než sám Václav Havel. Zajetím prezidenta byste narušili mocenskou rovnováhu nejen ve vltavské kotlině, ale na celém území České republiky. Najednou byste měli všechny proti sobě. Armádu Jana Žižky především. A co byste získali? I kdybyste nakrásně nějak donutili Václava Havla převést pravomoci, což legitimně není možné, na pana Kapitána, ostatní by jeho pravomoci neuznali a vy nemáte dost sil, abyste legitimitu prosadili ozbrojenou mocí."
Poručík pozorně poslouchal.
Znovu se usmál. Pak pokývl a řekl:
„Nehýbejte se. Zůstaňte tady."
Linde se opřel o mokrou zeď. Její chlad zmírňoval všeprostupující bolest. Poručík se na něho chvilku zkoumavě díval a pak poodstoupil a vrátil se dolů do chodby.
Linde slyšel jeho kroky. Ztichly. Podle odhadu poručík nedošel daleko, asi tak do poloviček.
Z místnosti, v níž zůstaly příslušníci přepadového komanda, zněla hádka a taky z dálky, odkudsi shora, bylo slyšet opilé hulákání.
„Praporčíku!" zaslechl Linde pánovité zvolání.
Hádka utichla. Opilci povykovali dál.
„Potřeboval jste mě, pane poručíku?" zaslechl Linde vyděšený hlas velitele komanda.
Odpovědí byly výstřely, celkem tři, šly rychle za sebou. Ozvěna je vracela ze všech stran - a přece Linde zaslechl ještě jeden zvuk, ostré kovové klapnutí. Vzápětí se mu poručík ocitl po boku.
Následoval oslnivý záblesk, rána a tlaková vlna srazila Lindeho na schody. Poručík opět zmizel - Linde, který se svalil po schodech dolů do chodby, stačil zahlédnout poručíkovu siluetu na pozadí plamenů. Stál ve dveřích a soustředěně střílel na cíle, které Linde od země nemohl vidět. Vyměnil zásobník a zašel do místnosti. Linde uslyšel další výstřely.
Sebral veškeré síly, aby se vztyčil, a s největším vypětím se mu podařilo dostat se na kolena. Třásl se, až mu drkotaly zuby - zimou a hrůzou. Pach spáleného střelného prachu překryl vanutí plísně.
Poručík vyšel z místnosti. Šel pomalu a soustředěně páskoval nové náboje do zásobníku. Pak sáhl do kapsy pro pistoli, zásobník do ní vložil, pistoli ukryl a teprve potom pomohl zajatci na nohy.
Linde vytřeštěně zíral do obdélníku dveří místnosti, odkud poručík právě vyšel. Šlehaly z nich plameny. V jejich světle spatřil cosi temného na protější stěně, zvolna to plynulo, stékalo k podlaze. Poručík si všiml, na co se Linde dívá. Vzal ho za loket a pomaličku otočil.
„Nemusíte si dělat svědomí, pane doktore," řekl klidně, ba vlídně. „O jejich smrti bylo rozhodnuto ještě dřív, než vám přetáhli pytel přes hlavu. Jsou to - takříkajíc - obětovaní pěšáci."
Zase smích.
„Chtěl jsem vědět, jak dovede radit poradce prezidenta republiky."

3.2
Čínské podobenství vypráví o trhovci nabízejícím košík s živými kraby. Zastavil se u něho cizinec, chvilku si košík s živým zbožím prohlížel a pak se zeptal, proč ten košík nemá žádné víko. Vždyť krabi jsou živí, čilí, mají nohy, klepeta, snadno z koše utečou, tím spíš, že jich je hodně a dosahují až skoro k okraji.
Neutečou, ujistil cizince trhovec. Jakmile se jeden zachytí nohama a klepety okraje a od svobody ho dělí jen mžik, ostatní si toho všimnou, zachytí ho a strhnou zpátky. Ne, nepotřebuju víko na svůj košík. Pokud elektrickou smrt zavinila nějaká vnější inteligentní síla s úmyslem zašlapat lidstvo do doby kamenné, mohla počítat s efektem krabů v košíku jako s důležitým faktorem. V prvních dubnových dnech roku 1998 žili všichni jednak v hrůze, jednak v naději, že „se to nějak spraví". Teprve následující týdny uhasily poslední jiskřičky optimismu.
Už ve dnech, kdy bylo jasné, že nejde jen tak o nějaký výpadek proudu, napadlo nejednu hlavu, že tu jsou přece zdroje síly, které nejsou na elektrické energii závislé. Jsou to především vznětové dieselové motory. Ty nepotřebují k explozi ve válci elektrickou jiskru - směs vzduchu a motorové nafty je stlačena a spolu s tlakem vzrůstá ve válci teplota, až dojde ke vznětu. Právě tak parní stroje jsou nezávislé na elektřině. A tak už koncem dubna 1998 se tu a tam v ulici na silnici objevil nákladní automobil provázený skupinou nadšených lidí. Tyto brigády - jak se jim krátce říkalo - byly v jakémsi spojení s dosud fungujícími ostrůvky samosprávy. Pokoušely se odstranit nepojízdné automobily z vozovky a zjednat průjezd aspoň na hlavních silničních tazích.
A zde se projevil krabí syndrom.
Právě tak, jako se nikdo neodvážil vyjet na kole, automobily s naftovými motory zmizely ze silnic. Nikdo nechtěl riskovat přepadení a nevyhnutelnou smrt. A jakmile náklaďák změnil majitele a vítězná skupina banditů si odvážela - kam vlastně?, mohla si být jista, že neurazí ani kilometr a postaví se jim do cesty skupina neméně odhodlaná, jako je ona sama. Poměrně nedotčenou flotilu fungujících strojů na bázi naftového motoru si uchovávaly velké instituce -především armáda a policie, velké podniky a úřady. Také železnice disponovala obrovským vozovým parkem, a jeden čas její náčelníci dokonce vážně uvažovali o převzetí moci ve státě - modrou armádou.
Jenže i tady zasáhl krabí syndrom.
Jednotliví malí vládci měst a městeček neměli ani nejmenší zájem na postoupení moci jakékoli armádě, zelené nebo

modré. Kolejnice se velmi dobře hodily ke stavbě úkrytů a střeleckých stanovišť. A k rozebrání kilometrového úseku stačilo jednodenní pracovní nasazení středně velké skupiny otroků.
Lépe na tom byla samozřejmě armáda, už ze své podstaty připravená pro život uprostřed nepřátelského prostředí. Na ni mohla jen těžko dosáhnout štípavá klepeta! Disponovala veškerou technikou, automobily poháněnými naftou - až po tanky, tuto pyšnou zbraň, která se mohla stát zbraní posledního soudu ve světě, který přišel o letectvo. Jednu takovou tankovou kolonu zahlédl nedaleko Kralup i Honza Kryl při svém putování na sever.
Jenže ani armádě se nevyhnuly rány božího biče.
V první fázi to byly masivní dezerce - kdy vyděšení vojáci opouštěli svoje posádky, aby dohlédli, co se děje s jejich blízkými, s rodiči, s manželkou, s milou, s kamarády. Do svazku armády se během šesti měsíců následujících po elektrické smrti vrátilo sotva dvacet procent původních stavů. V tu dobu už zuřila první vlna černé smrti a stávalo se, že vracející se vojáci nacházeli brány kasáren (proměněných v pevnosti) zavřené. A protože krutá doba si vymýšlí krutě ironické žerty, nejeden voják, který se radoval, že u své jednotky unikne černé smrti, našel docela obyčejnou smrt vojáka, zasažen střelou kamaráda. Během tří let se armáda - jako všechno - změnila. V jistém smyslu se vrátila o tři stovky let nazpět do dob, kdy platila zásada, že „území živí armádu" a kdy vojsko byla nejen bojová, ale i hospodářská a společenská jednotka. Vždyť do vojenských prostor se nevraceli jenom vojáci - ale i jejich rodinní příslušníci, tedy právě ti, za nimiž bezprostředně po elektrické smrti utekli.
Nebudeme hrát žádnou politickou roli, zapřisáhli se vojáci v první fázi nového fungování v rámci změněných poměrů. Jenže postupem času si začali klást otázku, zda je to trvale udržitelná zásada.
Oni nechtěli být obětí „krabího syndromu". Trvali na tom, že si udrží vysoký stupeň organizovanosti - uprostřed zmatku, i vysoký stupeň technologické úrovně - uprostřed obecného úpadku. Politická izolovanost či lhostejnost - to byl luxus, který si nemohli za daných okolností dovolit.

3.3
Jindra Hřivnáč, zvaný přáteli i nepřáteli Kapitán, soustředěně loupal pomeranč. Zatínal prsty do kůry a trhal ji nervózními nepravidelnými pohyby, trochu hněvivě, jako by ho štvalo, že pomeranč nějakou kůru vůbec má. Droboučké gejzíry voňavé šťávy mu tryskaly na hřbet ruky i na krajkovou manžetu hedvábné košile, čouhající z rukávu kabátce bohatě zdobeného zlatým premováním. Seděl v šarlatovém křesle s vyřezávanými zlatými opěrami pro ruce. Také nohy křesla svítily zlatem a nad hlavou měl Jindra valdštejnský znak. V porcelánové misce leželo ještě několik voňavých oranžových plodů - miska byla z bisquitového porcelánu s dekorem připomínajícím košíček. Vedle misky ležel revolver mahurin s dlouhatánskou dvanáctipalcovou hlavní.
Nevlídně pohlédl na muže, kteří stáli před ním.
„Představoval jsem si ho většího," řekl. Zakousl se do pomeranče a s mlaskáním ho žvýkal.
Jiří Linde si představoval cestu, jakou pomeranč putoval. Plachetnice nebo parník dovezla pomeranče z některého severoafrického přístavu nejspíš do Benátek nebo Terstu. Rijeka nepřicházela v úvahu, zuří tam epidemie smrtelné choroby pro jednoduchost zvané mor, ať je to ve skutečnosti co je to. Přístavy řecké, bulharské či rumunské jsou podle hlášení rozvědky medicinálně čisté, avšak moře je zamořené piráty, takže námořní obchod v Egejském a Černém moři prakticky ustal. No a ze zmíněných italských přístavů pomeranč putoval s nákladem čehopak asi? Nejspíš jako dodatek k transportu motorové nafty. Karavana chráněná tanky, denně ohrožovaná útoky ozbrojenců vedenými takovým člověkem, jako je tato zrůda, která si hoví na valdštejnském křesle.
„Je to doktor Jiří Linde, poradce prezidenta Václava Havla. Přivedli jsme ho za mimořádných bezpečnostních opatření, Kapitáne. Jak jste nařídil."
„To je dobře," zahuhňal Kapitán. Šťáva mu stékala po plnovousu, dole rozděleném na dva cípy. Linde upřeně pozoroval jednu takovou kapku. Byl zvědav, jestli steče až na hrot plnovousu, nebo se cestou vsákne. Kapitán ho poprvé uznal pohledu. „Šikovnej chlap, že jo, Linde? To je Plisken."
Linde se podíval na poručíka. Až teď ho napadlo, že ten člověk může mít taky
nějaké jméno, nebo spíš přezdívku. Měl celý svůj svět - dětství v lůně rodiny, kamarády, paní učitelku, nějaký ten balíček nadějí. Pak přišla elektrická smrt a z něho se stal Plisken. Nebo byl Pliskenem ještě dřív?
„Těší mě," řekl Linde bez snahy o upřímnost.
„Je to můj poručík. Ale pozor, Linde, u mě je poručík víc než generál v blbečkovský armádě tvýho prezidenta! Mám jenom pět poručíků. Skvělí chlapi. Opravdu skvělí chlapi to jsou."
Zatímco takto hovořil, oloupal další pomeranč a chramstavě se do něho kousl.
Linde si pomyslel, že prezident nehovoří ani s náznakem podobného nadšení
o svých generálech. Však jich taky moc nezbylo. Už v prvních dnech po elektrické smrti se rozplynulo plukovnické a generálské želé z ministerstva obrany v Dejvicích. V následujících osmnácti měsících prodělala armáda, co vlastně? Reorganizace? Termín k smíchu. Rozpadla se a zase povstala z trosek. V jistém smyslu se podobala vojskům z dob, kdy křeslo, na kterém trůnil Kapitán, vonělo novotou. Velitelé pluků - větší jednotky neexistovaly - byli prakticky majiteli svých vojsk, a o nějaké subordinaci v pravém slova smyslu se nedalo mluvit. Nechávali se najímat ke specifickým úkolům - tu vládou, tu prezidentem a jeho dvorem, tu německým vyslancem anebo některým z místních vládců. Generálů nezbylo mnoho, to je pravda. Někteří se dokonce nechali povýšit, kým vlastně? - na maršálky. Žádný z nich nebyl u vojsk - tlačili se u prezidentova dvora, dychtiví po titulech a medailích, ovšem byli rádi, i když nějaká konzerva navíc kápla.
„Rád slyším, že tak významná složka ozbrojených sil republiky je ve spolehlivých rukách," řekl Linde diplomaticky.
Kapitán přimhouřil oči.
„Máš pravdu, Linde. My udržujeme pořádek v republice a ten tvůj Venca na to kašle. Úplně na nás sere, Linde,

rozumíš? Jako by nevěděl, že mu Prokůpek řeže větev pod prdelí."
Otřel si dlaně o stehna. Modré sametové kalhoty měly na těch místech černou barvu. Pak pokynul poručíkovi.
„Nech nás, Pliskene. A postarej se, ať nikdo neotravuje."
Poručík se napřímil. Nesrazil paty po vojenském způsobu, spíš přidupl, otočil se a rázně vyšel ven. Dupání jeho kanad zanikalo v dvojité vrstvě perských koberců. Linde sledoval jeho odchod pohledem, dokud poručík nezmizel za těžkým šarlatovým závěsem.
„Sedni si, Linde," vzdychl a ukázal na židli s bohatě vyřezávaným opěradlem.
V místnosti bylo šero. Okna byla zatažená těžkými brokátovými záclonami. Linde si matně vzpomínal, že zde bývala nádražní restaurace, za starých časů, kdy Smíchovské nádraží ještě nebylo sídlem pána levé poloviny vltavské kotliny.
Zajatec, nebo host? napadlo ho, když usedal.
„Je to svinskej svět," řekl Kapitán. „Byl by dobrej, ale lidi ho zkurvili."
S tím nemohu než souhlasit, pomyslel si Linde, nespouštěje z Kapitána oči.
„Dělám všechno, abych ho napravil. Kolik všelijakejch lidí jsem už pochytal a pověsil. Zutínal jim ty jejich prašivý makovice. Některý jsem nechal upálit, Linde. Dělám, co můžu."
Rozhodil ruce a nechal dlaně s plesknutím dopadnout na stehna.
„Já se vopravdu snažím, Linde. Jenže mám někdy dojem, že čím víc se snažím, tím je to horší. A proč? No tak, Linde, řekni mi proč?"
Je to tady, pomyslel si prezidentův poradce. Teď mi jde o život.
„Mohu vám prozradit, jak se na to dívám z hlediska člověka na vrcholové pozici, u zdroje moci ve státě."
Po Kapitánově tváři přeběhl stín nevole. Linde očekával tuto reakci.
„Pan prezident pečlivě sleduje činnost pověřenců čili regentů na celém území republiky. Koneckonců dal jim pověření a má zájem na tom, aby obnova pokračovala pokud možno hladce. A mohu vás ujistit, Kapitáne, že vaši činnost jako regenta hodnotí nanejvýš pozitivně."
„Aby ne, Venca kurva," podotkl Kapitán a poslepu sáhl po pomeranči. Napoprvé minul. S úšklebkem se po misce ohlédl, popadl pomeranč a vší silou jím mrštil o stěnu. Plod se rozstříkl a šťáva zvolna stékala k podlaze.
Kapitán si vybral nový plod a serval z něho dobře třetinu kůry jediným trhnutím.
„Musím vám ale prozradit," pokračoval Linde hlasem poněkud rozechvělým, „že prezident není zdaleka se všemi regenty tak spokojen jako s vámi."
„No jo, no jo," huhlal Kapitán.
„Proces obnovy neprobíhá rovnoměrně. Někde lépe, někde hůře."
„Kde ještě lépe?" chtěl vědět regent.
„Abych byl zcela upřímný, nikde. Je to smutné zjištění, Kapitáne. Prezident Havel je spokojen pouze s vaší regenturou. Všude jinde to jde, abych se vyjádřil lidově, od deseti k pěti."
Zrazuji svého prezidenta, abych si zachránil krk, táhlo Lindemu hlavou.
Nemluvím pravdu, zrazuji vůdčí ideu jeho života. Docela sprostě lžu. Jak by se na mne díval, kdyby o tom věděl, on, který bez váhání čelil komunistické zvůli a strávil ne nepodstatnou část života v žaláři? Vzal by v úvahu strašné postavení, ve kterém jsem se ocitl? Nebo by si řekl, že všichni jsme ve strašném představení?
Kdybych řekl tomu zvířeti pravdu, kdybych mu prozradil, co opravdu si o něm Václav Havel myslí, moje lebka by skončila tak, jako před chvilkou ten pomeranč. To jistě. Sešel bych ale ze světa se ctí.
„Taky máme svoje problémy, Linde. Jen si to nemaluj na růžovo. Kdo by neměl v tomhle průseru problémy? Každej je má. Problémy. Ale řešíme je. Dovedeme se k nim tak ňák postavit. Důležitý je táhnout za jeden provaz." Kapitán stiskl pěst a zbytek pomeranče se proměnil v kaši a protékal mu mezi prsty.
„To je nejhlavnější. Táhnout za jeden provaz. Pro někoho je to těžký. Nechce táhnout za jeden provaz. No tak na provaze skončí."
Kapitán se hlučně rozesmál. Pleskal se dlaněmi o stehna - a rozmazával velkou temnou skvrnu po nohavici.
Lindemu se z vůně pomeranče zamotala hlava a spadl ze židle.
„Co je kurva, Linde? Nejsi vožralej? To bys mě nasral!" Linde se sbíral ze země. „Udělalo se mi špatně hladem, Kapitáne." Klečel v té chvíli a opíral se dlaněmi o zem. Hleděl vzhůru.
To se Kapitánovi líbilo. „Proč se nenažereš, kurva, Linde? Tohle já svejm lidem říkám pořád: když máš hlad, nažer se. Některý by furt jenom makali. Spousta úkolů. Všude samý úkoly, na obnově. A nenažerou se. Já jim říkám, kurva, chlapi, obnova se neposere, když se na chvilku zastavíte, abyste se nažrali."
Zatímco tlachal, popadl revolver a bez míření rychle za sebou vystřelil do protější zdi dvě rány. Vzápětí se otevřely dveře a na prahu muž v uniformě hradní stráže.
Zařiď, ať tady doktorovi přinesou polívku. Pořádnou, hustou, ať v ní stojí lžíce. Žádnou šlichtu, to vyřiď kuchaři. Jinak nechám uvařit držkovou z jeho pajšlu!"
Strážný srazil podpatky, předpisově udělal čelem vzad a vypochodoval z místnosti.
„Tak vstaň, Linde, a neválej se mi tu po podlaze jako nějaká lemra. Seš přece chlap. Musíš bejt, jinak by tě Venca Havel u sebe nedržel. Já ti to teda řeknu na rovinu: Venca Havel má pravdu. My se tu snažíme a nějaký vejsledky máme. I když by to mohlo bejt lepší."
Linde dosedal, avšak stačil zamítavě potřást rukou. Ne, ne, nemohlo by to být lepší! Kapitán se uznale usmál.
„Já vím nejlíp, co by se dalo na obnově zlepšit. Ale co s těma vostatníma? To je průser."
„Ano, to je problém," kýval Linde.
Zaklepání na dveře. Kapitán houkl, dveře se otevřely a do místnosti vběhli tři chlapci v čistoskvoucích kuchařských úborech. Jeden nesl prostírání, druhý příbory na talíři a třetí dýmající terínu polévky. Před Kapitánem se zastavili.

Hospodář kývnutím ukázal na stůl. Hbitě prostřeli, položili terínu a ten, který terínu přinesl, naplnil naběračkou talíř hustohustou bramborovou polévkou. Pak odběhli.
„Takže se najez, Linde. A já ti budu zatím povídat."
Linde si přisunul židli a popadl lžíci.
„Jez a já ti budu povídat, s čím tady přišel jeden vod Strakonic, co tam spravuje pár všivejch vesnic. Prej abych mu poradil."
Linde vzhlédl. Kapitán na něho poulil rybí oči alkoholika.
„Chápu, Kapitáne. Vy jste mu poradil a chtěl byste vědět, co bych mu poradil já, abyste si mohl porovnat svoji radu s radou prezidentova asistenta."
Kapitán se usmál a opřel se o pozlacenou řezbu.
„Začínáš se mi líbit, Linde. Tak žer."

3.4
Velcí pověřenci neboli regenti jako byl Kapitán nebo Prokůpek, abychom se zmínili jen o těch nejvýznamnějších, sdružující centrum české kotliny, rádi vyprávěli každému, kdo byl odsouzen k naslouchání, že největší překážkou ke konečnému obnovení pořádku v Čechách je armáda.
„To jsou svině všech sviní," bylo často slýcháno z Kapitánových úst. „Jakou mají odpovědnost? Žádnou. Jenom koukají kde co ukrást, koho opíchat a koho zabít a ostatní je jim u prdele."
To byl v jádře Kapitánův náhled na armádu - přinejmenším v té podobě, v jaké ho chtěl prezentovat veřejně.
Jakési racionální jádro jeho náhled přece jen obsahoval.
Regenti, tedy páni rozsáhlých území jimi bezprostředně spravovaných, skutečně nesli odpovědnost za to, aby lidé zbytečně nehynuli, aby se zásoby více méně spravedlivě rozdělovaly, aby fungovaly finance, přirozeně že postavené na mincích, papírové peníze ztratily platnost, aby se organizovala řemeslná nebo poloprůmyslová výroba, aby alespoň v nějaké míře pokračovaly zemědělské práce. Byly to úkoly nadmíru těžké po létech devastace, kdy se rozpadla infrastruktura, kdy v několika vlnách vražedných epidemií pomřely dvě třetiny obyvatelstva, kdy přestalo platit tradiční právo a kdy jediným pojítkem zmrzačené společnosti se stala síla ve své nejhrubší podobě.
Vojáci měli zcela jiné postavení. Podařilo se jim to, v čem regenti nemohli neselhat: ve třech letech následujících poté uchovali více méně v chodu všechny technologie, které nebyly závislé na elektrické energii. A nebylo jich zrovna málo! Česká armáda měla tu výhodu, že byla přímým dědicem vojenské technologie bývalého komunistického režimu. S ohledem na tradici sahající do druhé světové války motory pohánějící prakticky všechna vozidla s výjimkou osobních byly naftové, ať to byly tanky, obrněné transportéry, tahače nebo nákladní auta. Armády států, které dříve stály na druhé straně fronty studené války, na tom byly v tomto smyslu mnohem hůř, protože jejich motorizovaný park stál na motoru benzinovém - ve světě zbaveném elektřiny nepoužitelným. Armáda měla také skoro výhradní monopol v těžkých zbraních. V prvních dnech a týdnech bezprostředně následujících po elektrické smrti, kdy se ozbrojené složky takřka rozutekly, se do rukou civilistů dostalo množství ručních zbraní, tedy pistolí a samopalů. Našli se podnikavci, kteří se pokusili zcizit z opuštěných vojenských prostorů i zbraně těžké, tedy hlavně dělové kusy. Takové dělo a k němu příslušné střelivo se však vyznačuje podivuhodnou váhou, a navíc - ti vojáci, kteří zůstali z těch či oněch důvodů na svých místech, zásoby těžkých zbraní účinně bránili. Když pak v průběhu roku 2000 docházelo k pozvolné obnově jakéhos takéhos pořádku, znovu zorganizovaní vojáci se rychle postarali o to, aby dostali těžké zbraně zpátky pod kontrolu. Právě v těchto týdnech a měsících letní kampaně roku 2000 se ukázalo, jak s mocenskou rovnováhou vypadá.
„Na totální převzetí moci po celém území neměla armáda sílu. Znamenalo by to doslova fyzicky přemoci nejen jednotlivé regenty a jejich ozbrojené gardy,
pochytat každého zabijáka a lapku a desperáta - a pokud by vláda regentů pominula, více méně organizované tlupy by se rozpadly a znovu by nastalo to, co se dělo do podzimu roku 1998, kdy vládla naprostá zvůle a životem si nemohl být absolutně nikdo. Jednotliví plukovníci se tedy spokojili s tím, že upevnili pořádek (neboli organizovanost, jak svou hantýrkou říkali) ve svých jednotkách a navázali s regenty kontakt, fakticky spolupráci.
Prokůpek tedy mohl společně s Kapitánem stokrát proklínat plukovníka Skalského, který vybudoval těžce opevněnou citadelu na Vyšehradě a byl v kontaktu s obdobnou citadelou, vybudovanou na místě někdejšího sídliště v Bohnicích, jíž velel plukovník Franke. Jenže nebýt vyšehradské a bohnické citadely, boj o nadvládu nad Prahou mezi Kapitánem a Prokůpkem by už dávno nastal - a kdo mohl zaručit výsledek?
Dík citadelám mohli jeden i druhý Hospodář udržovat vysokou bojovou morálku mezi svými lidmi a přitom měli morální oprávnění ke klidu zbraní a mohli se věnovat správě území, eventuálně jejich rozšiřování - Kapitán podél levého, Prokůpek kolem pravého břehu Vltavy, případně Labe - a dále na sever a západ jeden na východ a na jih druhý. Na vyšehradských baštách opět stála děla připravená k výstřelu a Kapitán nepochyboval, že celá jedna baterie míří na jeho sídlo ozdobené prapory pod vrchem Dívčí hrady, na němž nechal zbudovat též jakési opevnění - dokonce i vyzbrojené několika těžkými kusy. Mohl si však být jist, že děla plukovníka Skalského i jeho partnera plukovníka Frankeho zůstanou němá, dokud útočné lodice zůstanou tam, kde jsou, ve dvorech polozbořených domů roubících smíchovské nábřeží. A to, že musí mlčení děl vykupovat nejen příměřím, ale i materiálně, tedy dodávkami potravin, paliva, oděvů a řemeslných výrobků, mohl pokládat za lupičství - a mohl na to nadávat.
Což dělal rád a s chutí, a nemohl se někdy ovládnout a řval nepříčetně, třebaže někde v podsklepení mysli si říkal: Jindro, nedělej to, podlamuješ svoji autoritu.

3.5

„Takže mě poslouchej, Linde. Žer, ale poslouchej mě, abys věděl, co mi povídal ten strakonickej pitomec. On je to docela drsnej chlápek. Rozumíš, žádnej vojcl nebo policajt, nebo bouchač z nějaký agentury."
Linde pociťoval příjemné teplo v žaludku - a zároveň se ho zmocňoval stále silnější pocit studu či provinění. Připadal si jako Jidáš, který se prodal za talíř bramborové polévky. Sám sebe přesvědčoval, že jsou to nesmyslné pocity - vždyť přece za prvé nikoho nezrazuje, za druhé je tu nedobrovolně, za třetí je v ohrožení života, za čtvrté nikomu neškodí, za páté...
Ale snědl jsi jeho polévku, kázal v koutku duše neodbytný hlásek.
„Na první pohled správnej chlap," pokračoval Kapitán.
Linde se přinutil, aby věnoval veškerou pozornost Kapitánovu výkladu. Odložil lžíci a ubrouskem si utřel ústa. Žaludek by taky nemusel snést tak velkou porci.
„Rozumím," řekl povzbudivě.
„Ten chlap si zamlada vytrpěl hodně nespravedlnosti. Všichni mu házeli klacky pod nohy, všichni se na něho vytahovali a dělali mu naschvály, byli proti němu domluvený, kurvy hnusný."
„Ano, to se stává - právě těm nejlepším a nejčestnějším lidem," podotkl Linde. Rarášek, zvaný svědomí, ho popouzel - a snažil se ho vyburcovat groteskními ukázkami servility. Teď, když se nasytil, zvedla se mu nálada, ovšem ne nálada veselá - spíš se dostal do stavu jakéhosi sebevražedného fanfarónství. Už se nedíval na Kapitánovu misku s pomeranči. Zrak mu přitahovalo ústí revolveru mahurin, to ústí, jimiž před krátkou dobou vyšly dvě střely - neškodné, určené tomu, aby přivolaly strážného. Linde ovšem nepochyboval, že Kapitánova zbraň zdaleka neslouží jen jako gong k přivolání personálu.
„Však to znáš, Linde," přikývl Kapitán. „Zkrátka, je to správnej a rovnej chlap a obnovu bere vopravdu vážně. Jako úkol. Vážně a zodpovědně."
„A kolik lidí už v zájmu obnovy popravil?" chtěl vědět Linde.
Kapitán potřásl hlavou
„Správná otázka, Linde! Vidím, že rozumíš tomu, co je podstatný. Lidi jsou strašný svině, obnově nepřejou a každej jen kouká, co by ukrad. Hlavní problém je udržení pořádku. No a ničím jiným než pořádně pevnou rukou ten pořádek nezajistíš. To ten můj kámoš ví taky. Však taky dělá, co může. Já se ho ptal, kolik lidí nechal pověsit a tak. On mi na to řek, to je těžký, Jindro. Úkolů je moc na nějaký papírování není čas. Až v poslední době si začal dělat čárky. A ono je to různý. Někdy je to stovka, podruhý dvě stovky."
„Měsíčně?"
„Seš blbej, Linde? Myslíš, že žijem v zemi Princezny z pohádky? Tejdně, samozřejmě!"
Linde polkl. Samozřejmě věděl, jakým způsobem regenti udržují svoji moc, že by se na území jednoho, dvou dřívějších okresů konalo dvě stě poprav týdně, to ho nenapadlo.
„Je to blbá doba, Linde, a hlavně - lidi jsou blbí. Oni nedělají, co mají, a koledujou si a přísnost na ně prostě bejt musí."
Kapitán zvolna rudl v tváři. Zřejmě se dostával k jádru problému. „Lidi jsou strašně blbí. Čím víc je na ně přísnosti, tím je to s nima horší. Ten známej..."
„Od Strakonic," připomněl Linde.
„Jo, ten od Strakonic. Von mi řek, Jindro, já fakt nemůžu věřit už lautr nikomu! Vždyť já musel pověsit i vlastní ženu Růžu, já pověsil i rodnýho syna, ještě mám dvě holky, jedna se někde trajdá a vo ni neni starost, ale tu druhou mi ukradli hned ten den, co se To stalo, a vod tý doby po ní pátrám - a lidi vědi, kde vona je, a nikdo mi to neřekne, a já dělám, co můžu, a du na ně podobrým a du na ně po zlým a voni se mi drze smějou za mejma zádama do vočí!"
Linde si vzpomněl na brífingy tajné služby. Regent levého břehu skutečně měl dceru Kateřinu, která se ztratila těsně po elektrické smrti. Usilovnost, se kterou po ní pátral, pomohla prosadit drakonické pořádky v ovládnutém území.
Linde pochopil, že se ocitá na kraji propasti. Kapitán před ním rozevírá cosi nápadně podobného hrobu. Je to paranoik a hysterik - doslova smrtonosně nebezpečný psychopat.

„Kapitáne," ozval se tiše. Nemusel zvedat hlas. Rarášek zvaný svědomí mlčel, polévka nepolévka, teď stojím pod šibenicí.
„No?" řekl Kapitán. Šarlat se mu z tváře vytrácel. Záchvat zřejmě pominul. Oči mu už netěkaly, byly klidné, upřené na poradcovu tvář. Linde neuhnul pohledem. Periferním viděním si všímal, že Kapitán sune ruku k revolveru.
„Myslím, že vám rozumím. A budu k vám upřímný, jak bych nikdy nebyl k prezidentovi Havlovi."
„Proč ne? Proč ne k němu?" štěkl Kapitán.
„Protože by neunesl pravdu."
„Tak mluv. Já pravdu unesu."
„Nevím, co jste poradil tomu kolegovi od Strakonic. Řeknu vám, proč já nedokážu poradit vám."
Kapitán udiveně povysunul obočí.
„Dochází ti, co vlastně říkáš, Linde?" Ukázal na revolver. „Ty si prostě koleduješ. Já nepotřebuju kolem sebe neužitečný lidi. Nevěřím žádnýmu, ale některý aspoň dávaj užitek. Proč bych do tebe měl lejt polívku, kdybys měl bejt k hovnu?"
„Já si vím rady v demokratických politických poměrech. Politické strany, ústava, dělba moci, rovnováha zdrojů moci, to všechno jsou problémy, jimiž jsem se celý život soustavně zabýval. Jenže situace je zcela jiná."
„To teda je, Linde," řekl Kapitán lhostejně a uchopil pažbu mahurinu.
Rarášek zvaný svědomí mlčel.
Aspoň zemřu v pravdě, blesklo Lindemu hlavou. Kolik desítek vteřin života mi ještě zbývá?
„Demokracie v tradiční podobě je v troskách a nedá se obnovit. Budoucnost zřejmě patří lidem, jako jste vy, zdrojům

čisté násilné moci. Ve vás je dost rozhodnosti, Kapitáne, a víte, že základním prostředkem k ovládnutí lidí je strach."
„Jo, to mi došlo," děl Kapitán suše.
„Jenže strach nestačí."
Jak dlouho snese, abych se mu vysmíval, tázal se Linde sám sebe.
Kapitán uvolnil stisk na pažbě.
„Jakto, nestačí?"
„Mluvil jste o sklonu lidí ke zradě."
„Jo, ten by tu byl."
„Ten mechanismus je prostý, Kapitáne. Kdybyste vy byl jediný zdroj hrůzy a mohl osobně vykonat všechny popravy a mohl osobně mučit všechny lidi a osobně je zatýkat a házet do vězení, neměl byste žádné problémy. Jenže to nejde. Ovládáte moc velké území. Dříve, na počátku vaší éry Hospodáře, to bylo jiné, jen vzpomeňte. Copak si tenkrát mohl někdo dovolit někoho zastřelit?"
„Ani omylem," řekl Kapitán. Odsunul ruku od pažby mahurinu. „To jsem mohl jenom já."
„Sám jsem byl svědkem, jak váš pobočník Plisken chladnokrevně zabil pět lidí. Hodil do místnosti granát a ty, co přežili, dobil. Jenže on dělal to, co byste fakticky měl dělat vy. Fungoval jako vaše natažená paže, až na to, že on není natažená paže. Vy jste mu dovolil zabíjet, vy jste mu dovolil vykonávat násilí - jenže jakou máte záruku, aby se toto dovolení neobrátilo proti vám?"
„No to je ten průser," řekl Kapitán. „Ty fakt nejsi vůl, Linde. Tys to řek dobře. Já mám takovejch Pliskenů tady spoustu. No, takovejch jako von asi tak čtrnáct, patnáct. Jenže i voni mají svoje Pliskeny. Copak já můžu stát každýmu z nich za prdelí? A jak jim mám věřit? Dyť já se bojim jít spát - co když voni nebudou jednou spát a spojej se a pověsej mě někde tady na skobu ve zdi? Vo to nejde, já se smrti nebojím, ale jde o ni, o Kateřinu!" Ukázal na stěnu s ideálními portréty andělských bytostí.
„To je problém všech autoritativních vládců."
„Hezký, že je to problém autoritativních vládců, ale co mám dělat?"
„Jak jsem řekl, v tom vám neporadím, Kapitáne. V tom já se prostě nevyznám." Ukázal na mahurin. „Asi vám nezbude, než mi vpálit taky jednu do hlavy."
Kapitán vstal a došel až k němu. „Tak tohle na mě nezkoušej, Linde. Nažral ses a teď bys to chtěl mít za sebou. Nekecej, že o tom nic nevíš. Tys řek moc dobře, jak to tady chodí. Ano, tady. Přiznám, že jsem si chlapíka od Strakonic vymyslel, a tys na to přišel. Dobrý, já tě jen zkoušel. A teď dál. Chci rozumnou radu. Jak to zařídit, aby ta moje autoritativní vláda fungovala, kurva?"
On si nechá všechno líbit, blesklo Lindemu hlavou. On mě nezabije rychle milosrdně. Nechá si mě tu jako kanárka, abych mu zpíval.
„Jsou jiní lidé, kteří by vám dovedli poradit."
„Kdo je to?"
„No přece v této zemi byla diktatura od roku 1938! Komunistická diktatura od roku 1948! Je spousta lidí, kteří byli součástí mocenského mechanismu komunistické diktatury!"
„Komunisty pamatuju," pokýval Kapitán uznale. „Za nich to bylo lepčí, než za Havla. Byl pořádek a všechno bylo laciný. Cikáni museli držet hubu a makali jak šroubi."
„Komunisté ovládali metody autoritativního udržení státu."
„Jenže šli do prdele," děl Kapitán pochybovačně.
„Po sedmdesáti letech u moci - v Rusku."
„Sedmdesát let, to by šlo, a pak ať se to posere," uchechtl se Kapitán. „Neradíš
blbě, Linde. Jenže, na kerýho komunistu se mám vobrátit?"
„Na kohokoli z aparátu."
„Kohokoli, hovno, Linde, já jsem regent s Havlovým podpisem na diplomu! Nebudu jednat s nějakým čičmundou."
„Třeba ještě žije Jakeš."
„Cože?"
„Poslední generální tajemník Komunistické strany Československa Milouš Jakeš. Nejvyšší z nejvyšších. Muž s otěžemi moci v ruce. Komunisté z aparátu říkávali - každý z nás ví jen něco, ale opravdu všechno ví jen on, soudruh Jakeš!"
Tak a teď mě zabije, řekl si Linde. Tak velký výsměch si nenechá líbit. Provokaci musí potrestat.
Kapitán odcouval ke stolu a uchopil revolver. Linde se zhluboka nadýchl a zavřel oči. Třeskl výstřel. Linde necítil žádnou bolest. Vzápětí následoval další výstřel. Linde otevřel oči, rozletěly se dveře a na prahu stanul pobočník.
„Sežeňte mi Milouše Jakeše. Toho komunistu. A nestojím a nečumím a padám, padám, odchod!"

3.6
Lehké ruční kárky, které zavedl v prvních dnech po elektrické smrti český průkopník Jaroslav Vocloň, se v průběhu tří následujících let staly jedním z mála univerzálních civilizačních pojítek. Byly totiž „tabu" v plném slova smyslu, nedotknutelné a nedotýkané, a lidé, kteří je tahali (v poslední době se k tahu začalo stále častěji užívat i zvířat - koní a skotu), měli to štěstí, že se mohli obávat o bezpečnost méně než jiní lidé.
Vedlo k tomu mnoho důvodů.
Především, původně se kárek užívalo k odvozu mrtvol. V těch prvních krutých dnech to byly mrtvoly lidí zahubených přímo následkem technických pohrom souvisejících s elektrickou smrtí, anebo kteří sešli ze světa násilnostmi elektrickou smrtí vyvolanými. Jenže později přišly vlny epidemických chorob.
V prvních dnech bylo povolání „tahače" ještě do značné míry rizikové. Ovšem později, kdy doslova morové rány týraly

krajinu, se do Vocloňových služeb hlásili jen lidé zvláštního ražení.
Jistě to byli lidí podnikaví, v jistém slova smyslu pozitivní. Rozhodně nepatřili k těm, kteří seděli doma s rukama v dlaních a čekali na smrt. Mnozí mezi nimi byli násilníci a zloději - po domácnostech se dalo najít ještě hodně potravin a také zlaté šperky (ekonomika se vracela ke zlatu a drahým kamenům jako k univerzálnímu platidlu). Riziko nákazy bylo ovšem obrovské a úmrtnost „tahačů" odpovídala riziku. Vocloň však neměl nikdy o zájemce nouzi. V oboru měl jistě mnoho konkurentů, jenže on byl první, koho napadlo, že jeho primitivní povoznictví není nic náhradního, méněcenného. Když pozoroval krátký vzestup a rychlý pád dopravy pomocí automobilů s dieselovými motory, uvědomil si, že jeho kárky k novému světu patří a budou zde možná navždy. A dovedl z toho udělat ten správný závěr - postaral se o bezpečnost svých lidí a svého podnikání tím, že uzavřel dohody s vůdci tlup ovládajících rozmanité části Prahy - a postupně, když kontaktoval i vojáky, expandoval i do jiných mocenských středisek v zemi. Vocloňovy kárky se staly tak trochu symbolem nové doby, symbolem „obnovy", jak se té době dílem ironicky, dílem vážně říkalo.
Takové kárky byly v podvečer onoho dne vídány v okolí špitálu v Kartouzské ulici v Praze ve znepokojivém počtu. Černá smrt už dala nějakou dobu pokoj - a hemžení kárek bylo stejně znepokojivé, jako hejno havranů nad polem, kde byla čerstvě dobojována bitva. Lidé v bázni zabíhali do domů a zabouchávali za sebou dveře - povědomí, že nemoci jsou šířeny mikroorganismy rychle ustupovalo obecně sdílené bázni před „vším zlým a nečistým".
Smíchovský špitál v Kartouzské ulici má několik výjimečných vlastností. Především je obehnán vysokou zdí - ta byla původně stavěna jako zeď proti hluku projíždějících automobilů, po elektrické smrti dobře sloužila jako opevnění. A potom - špitál byl propojen štolou s nedalekým Strahovským tunelem, který sloužil Kapitánovým Andělům jako podzemní pevnost. Měl tedy význam strategický.
Areál byl natolik blízko Kapitánova hlavního stanu, že v okolí se lidé nemuseli obávat o svoji bezpečnost. Občas sem ale podnikali výpady příslušníci nezávislých lupičských skupin, tak zvaní Divočáci, kteří operovali v lesním pásmu prostupujícím celou Prahu: až do doby Tmy si obyvatelé města málo uvědomovali, že brdské lesy vstupují do jejich města v oblasti tehdejší Prahy 5, vroubí Prokopské údolí, přeskakují do Motola a pak přeskočí Plzeňskou třídu a plně se rozvinou v lesoparku Kinského zahrady, Petřína a Letné. No a odtud bylo blízko do Stromovky a pak dál, nahoru, přes Tróju a Bohnice na sever. Neuvědomovali si to, a pokud ano, pokládali to za cosi příjemného, pozitivního. Stačilo ale, aby se v tomto lesním pruhu usadili vlci a lidé změnili náhled. Vykácení lesa - to bylo na soupisce úkolů obnovy snad každého regenta. Vždycky ale byly úkoly více naléhavé, takže v pražských lesích se nerušené potulovali dravci dvounozí i čtyřnozí.
Jedna taková lidská skupinka se vynořila z trosek vroubících Drtinovu ulici a zastavila kárku. „Jsme Vocloňovi lidé," řekl přední tahoun trochu nevrle. Cedulka s velikým písmenem V visela po obou stranách kárky a on sám ji měl na prsou i na zádech, stejně jako jeho druh, který kárku tlačil.
„Na Vocloně ti serem," řekl vůdce lupičské trojice. „Vezeš žrádlo. Naval ho"
Na ložné ploše byla podlouhlá bedna. Právě na ní měla trojice zálusk. Přední tahoun neřekl nic. Střetnutí bude hlásit svému náčelníkovi a ten informaci dá dál. Snad se dostane i k samotnému Panu Vé, jak se říkalo velkému Vocloňovi s posvátnou úctou. Ten vyšle svoje lidi - žádnou velkou vojenskou skupinu, dva tři zabijáky, kteří se budou chvilku potulovat v místě, kde došlo... k čemu? K urážce majestátu Pana Vé. Nejpozději do týdne budou na nějakém významném místě naraženy na hroty kůlů useknuté hlavy opovážlivců s velkými písmeny V vyřezanými na čele a na tvářích. A pokud zabijáci pachatele nenajdou? Co se stane, když lapkům dojde, co vlastně provedli, a stáhnou se někam jinam? Žádné obavy. Zabijáci Pana Vé si někoho najdou. Hlav k odřezání je všude dost - i po tolika kolečkách tance smrti.
Lupič odkryl víko a se zaklením ho zase zavřel. Stačil zahlédnout mrtvolně bledý obličej posetý červenými boláky.
„Proč jsi neřekl hned, že vezeš smrťáka," obořil se na něho lupič. „Ty..."
Napřáhl se a tahoun spatřil ocelovou čepel.
„Pojď pryč," zanaříkal jeden z obou lupičů.
„Seru na tebe," štěkl lupič bezmocně a v následujících okamžicích oba tahouni pozorovali jejich kmitající paty.
„Stejně je nahlásím," řekl předák lhostejně. „Jedem."
Oba zabrali a za několik okamžiků kárka projela silně střeženou fortnou špitálu. Předák zaklepal na bednu a odklopil víko. Muž uvězněný uvnitř vyskočil a kusem hadru, který měl s sebou v bedně, si stíral barvu z obličeje. Před vchodem do špitálu postávalo několik lidí. Příjezd káry vzbudil jejich pozornost. Spěchali muži vstříc a z nitra budovy vybíhala žena ve vojenské kombinéze s velkými vzácnostmi v rukou - měla kelímek vazelíny a čistě bílou buničinu.
„Už jsme měli starost, soudruhu tajemníku," drmolila, zatímco mu čistila tvář. Muž nezvolňoval, takže musela kolem něho poskakovat poněkud pitvornými ptačími kroky.
„Málem jsme nedojeli," vrčel muž. „Jak schůze pokračuje?"
„Díky tomu, že jsi přijel, je úvě usnášeníschopný," hlásila žena.
„Usnášeníschopný a akceschopný," řekl muž uspokojeně.
V doprovodu asistentky a několika dalších mužů a žen vešel do chodby, spojující nemocnici s podzemními prostorami Strahovského tunelu. Prošel dveřmi střeženými ramenáči v tmavomodrých uniformách s červenými páskami na rukávech, se samopaly na prsou. Ocitl se v klenutém sále, osvětleném petrolejovými lampami. Tvář mu ovanul proud vzduchu. Vzduchotechnika fungovala - znamená to, že někde se museli namáhat nějací lidé, aby točili ventilátorem. Kdopak to asi byl? Buď otroci, nebo soudruzi.
V místnosti bylo nějakých padesát lidí, převážně mužů. Zkušeným okem odhadl, že soudružka měla pravdu - členů ústředního výboru je dost k tomu, aby se mohlo hlasovat o usnesení.
U pultíku potaženého rudým suknem zrovna hovořil soudruh Plecitý o nutnosti zachovat stranu ideologicky čistou a zakalenou. Organizační tajemník soudruh Langmiller schůzi přerušil.

„Vítám zde soudruha Matějku. Když je zde soudruh ideologický tajemník, naše zasedání má rozhodující váhu i za nepřítomnosti soudruha prvního tajemníka. Soudruh Plecitý promine a jistě uvolní soudruhovi Matějkovi místo. Soudruh ideologický tajemník nám pracuje pod tlakem času."
Soudruh Plecitý překotně vykonal, co mu poručeno, a soudruh ideologický tajemník se ujal slova.
„Soudruzi, hojná účast na našem zasedání je důkaz akceschopnosti strany. Ještě nikdy po selhání vykořisťovatelských struktur kapitalistické společnosti v roce 1998 se nám nepodařilo výbor svolat tak rychle a v tak velkém počtu. Svědčí to o tom, že si všichni zde a celá naše strana uvědomujeme vážnost situace. Musíme se postavit čelem k úkolům doby."
Napětí, které v sále zajiskřilo, když soudruh Matějka vstoupil na řečniště, nepolevilo. Ideologický tajemník si toho všiml a naježil se. Pokládal to - právem - za důkaz toho, že jeho slova jsou málo mobilizující.
„Nastal okamžik, kdy strana musí přejít do protiofenzivy. Síly lumpenproletariátu, které mocensky ovládly zemi, jsou natolik oslabené, že se obrátily na nás s žádostí o pomoc. Takže jaká bude naše odpověď?"
„Zničit!" zvolal někdo.
„Nic takového! To je oportunisticko-radikalistická úchylka. Musíme jednat tak, jak nás to učil Vladimír Iljič Lenin; my na výzvu budeme reagovat pozitivně a soudruh Milouš Jakeš se s regentem levého břehu setká. To bude první krok k tomu, abychom z frašky zvané obnova učinili skutečnou obnovu svobodného státu dělníků, rolníků a pracující inteligence."
Potlesk a skandované volání „ať žije káesčé" zněly tak silně, že se dostaly až do větrací šachty a na chvilku přehlušily supění mužů otáčejících větrákem. Pro upřesnění: byli to otroci pod dohledem soudruhů.
Skandování bylo tak hlasité, že vlk, který se tady v tu chvíli potuloval, se polekal a skočil do nedalekého houští.

Kapitola čtvrtá

4.1

Honza Kryl se podíval na hodiny a zamračil se. Tři hodiny deset minut. Radim tu už měl dávno být! Co se mu mohlo stát? Česká Lípa byla teď, v dubnu 2001, městem, které se chlubilo maximálním bezpečím. Člověk ho mohl přejít křížem krážem třeba třikrát po sobě, aniž by se musel bát, že ho někdo podřízne. Přinejmenším ve dne se nemusel bát. Zdaleka ne každé město bylo takové. Navíc Radim nebyl jen tak někdo - na čepici nosil kokardu upletenou z blankytně modrých stužek, odznak Honzovy osobní gardy. Na takového muže si hned tak někdo netroufl.
Ledaže Rybářovi gardisté začali znovu provokovat.
To by bylo mrzuté, velmi mrzuté.
Město bylo klidné, poměry ustálené - a jenom vnitřní rozbroje by ho mohly ohrozit.
Rytmické zaklepání vyrušilo Honzu z chmurných úvah. Signál byl správný -krátké intervaly, jeden dlouhý, dva krátké. Odemkl a Radim vklouzl dovnitř, shodil z ramen mokrý plášť a pověsil čepici na věšák vedle Honzova širáku.
„Máš?" zeptal se Honza netrpělivě.
Radim bez odpovědi přistoupil ke stolu přiraženému ke zdi, osvětleném dvěma pětiramennými svícny. Ze záňadří vytáhl balíček, položil ho na stůl rozbalil. Mosazný váleček se leskl v záři svíček. „Podařilo se?" naléhal Honza.
„Myslím, že ano," krčil rameny Radim.
Honza zvedl váleček opatřený závitem a přiložil ho k oku. Zdálo se mu, že otvor vedený osou válečku odpovídal požadavkům. Stiskl váleček mezi palcem a ukazovákem. Závity ho tlačily do kůže. Těšilo ho to: tyhle přesné závity nevyrobil žádný elektricky poháněný stroj. Dokázali jsme je vyrobit ručně, stejné jako ten otvor.
„Nevypadá to špatně."
„Je to skvělé," řekl Radim. „Škoda, že pan Hofman musí pracovat potajmu."
„Ano, škoda," řekl Honza suše. Uchopil jeden ze svícnů a přešel do druhé části místnosti. Na důkladných dřevěných kozách tam stál stroj, který - posuzován měřítky z doby před elektrickou smrtí - vypadal jak nějaká podivná modernistická socha. Teprve po bedlivém prohlédnutí by pozorovatel pochopil, že to je parní stroj. Předal svícen Radimovi a sklonil se nad strojem. Váleček pečlivě zašrouboval do otvoru ve stroji a pak do stroje vmontoval několik dalších součástek, které si postupně bral z plastikového tácu položeného na zemi.
„No," řekl uspokojeně, když byl s prací hotov, „teď by to mělo fungovat."
Chopil se automobilové hustilky, opřené o bok parního stroje, a chvilku energicky pumpoval. Sledoval, jak se pohybuje ručička tlakoměru. Jakmile dosáhla červené čárky, ustal s pumpováním a zavřel ventil. Pak otevřel mosazné šoupátko, zapálil o plamen svíčky knot, vstrčil ho dovnitř a otočil kolečkem. Ozval se sykot, pak tlumená rána a následoval hukot.
Otočil se k Radimovi a usmál se.
„Vypadá to dobře." Oba muži teď hleděli na druhý tlakoměr, připevněný k boku parního stroje. Ručička byla na nule, teď se zachvěla a rychle stoupala. Honza Kryl v duchu odpočítával čas podle tikání pendlovek.
„Teď," řekl a pomalu otáčel pákou. Stroj temně hučel, jako by se zlobil - a pohnul se litinový setrvačník. „Pětapadesát vteřin. Slušný výkon, nemyslíš?"
„Tohle kdyby viděli vidláci," poznamenal Radim. „Je jich zase všude plno."
„Proto ses zdržel?" obrátil se k němu Honza.
„Jo. Přijelo véčko z Prahy. Plus doprovod, samozřejmě."
„Nějaké zprávy?"
„Nic zvláštního. Obnova zdárně pokračuje," ušklíbl se Radim.

„A co Kapitán? Už zakroutil svým kamarádům z druhého břehu krkem?"
„Podle všeho je ticho po pěšině," krčil Radim rameny. „Normální český klídek."
„Musím ti říct, že se mi po klídku stýská. No tak dost, musíme pokračovat. Vypadá to, že tohle je ten správný průměr trysky!"
Chtěl se opět plně věnovat práci, když tu ho vyrušil mosazný zvonek, zavěšený na ocelové pružině. Zvonek byl spojen lankem se služební místností v přízemí.
Honza zaklel a uvolnil ze svorky tlustou plastikovou hadici. Vytáhl z ní korkovou zátku.
„Tome? Co se děje? Takhle se nedá pracovat. Řekl jsem ti..."
„Něco se děje na náměstí."
„Co se děje? Přepadení? Válka?"
V poslední době byl klid. Lípě se podařilo udržovat dobré vztahy se sousedími městskými státy, s Děčínem na západě, Novým Borem na severu, s Mimoni v ústí kokořínského údolí i s Dubou. Kvůli jaké zatracené pitomosti mě Tom vyrušuje, nadával Honza v duchu. Dobře ale věděl, že Tom nikdy neotravuje zbůhdarma.
„Ne. Je to nějaká nesrovnalost s nákladem, co přivezli vidláci."
„Kvůli tomu mě vyrušuješ? Máme tam snad lidi, ne?"
„To jo, ale Rybář tam má taky lidi."
„No a co?" štěkl Honza. Pomalu tuhl a v zátylí se mu usadil chlad. Už dlouho čekal, že dojde ke střetu mezi jeho a Rybářovými lidmi. Žluté kokardy proti modrým. Dokud zuřila Černá smrt, dokud se bojovalo, žlutí a modří žili a bojovali ve shodě, Jenže už půl roku se nestalo nic, co by stálo za řeč. A chlapům se stýská po zabíjení. Vždycky to tak bylo.
„No..."
„Rvou se?" chtěl vědět Honza.
„Měl byste tam jít, pane," řekl Tom opatrně, „vzkazují naši, že byste měl přijít."
„Dobře, dobře. Řekni jim, že jsem na cestě." Vtlačil korek do jícnu hadice vrátil ji do svorky. Z věšáku sňal plášť, navlékl si ho na sebe a na hlavu vsadil širák ozdobený stejnou kokardou, jakou měl na čepici Radim, avšak mnohem větší.
„Ohlídáš to tu?"
„Ovšem."
„Hlavně zaznamenej časy. Je to moc důležité. Jde nám o maximální účinnost."
„Jen aby." zabručel Radim.
Honza neměl čas se ho zeptat, co „jen aby". Vyběhl ze dveří a v několika okamžicích už nebylo slyšet ani jeho dupání venku na chodbě.
„Jen aby to nebyla léčka," řekl Radim tak tiše, že by to Honza možná ani neslyšel v hukotu pracujícího parního stroje.

4.2
Už tři roky strávil Honza Kryl v České Lípě. Je to dlouho, nebo krátce? kdy si kladl takovou otázku jako právě teď, když spěchal na setkání s emisary Společnosti na velitelství města. V době před Tím tři roky dohromady nic znamenaly. V době Potom to byla celá věčnost.
Před třemi lety, v květnu, Honza spěchal v doprovodu malé Katky nahoru na sever - aby se tam pokusil najít svoji přítelkyni Markétu Panuškovou. Cestou potkal Rybáře a jeho tlupu - lidi, s nimiž měl spojit osud. Krásná Lípa byla v té době nedosažitelně daleko - to ovšem Honza v té době netušil. Předpokládal, že se s Rybářem dostane do České Lípy, a odtud je to do Krásné Lípy kousek. Proč by mu cesta měla trvat déle než několik dnů?
Aniž by si uvědomil jak, nechal se vtáhnout do bojů o ovládnutí České Lípy. Trvalo dlouhých šest týdnů. Kdykoli se mohl Honza s Katkou vytratit z dějiště bojů - nikdo ho dohromady nehlídal, všichni, Rybáře nevyjímaje, měli svých starostí dost. Potíž byla v to, že si Honza začal dělat starosti - o Českou Lípu.
O panství nad městem usilovalo několik tlup. Chovaly se násilnicky a masakrovaly protivníky stejně jako ty, které měly ochraňovat. Rybářův oddíl by se jistě choval stejně. Ukázalo se ale, že Honza má na Rybáře vliv.
„Nejsme lupiči," naléhal na něho. „Sám jsi přece říkal, že jsme vojáci. My musíme ty lidi ochránit před násilím a pak se o ně postarat!"
„Nejsem chůva," odpovídal Rybář. Ale v hlavě mu to pracovalo - a myšlenka, že by se mohl stát Tatíčkem osvoboditelem České Lípy se mu zalíbila. Myšlenka, že jsou vojáci a zachránci, přeskočila i na další členy tlupy - a kupodivu, oddíl se začal chovat jinak, než čistě lupičské bandy, a obyvatelé vesnic kolem Lípy si toho začali vděčně všímat. Oddíl se rychle rozrostl, během čtrnácti dní čítal kolem šesti stovek mužů, kterým se začalo mezi lidmi říkat Dlouhé kabáty. Během týdne Rybář vtáhl v čele Dlouhých kabátů do centra města, bez velkých ztrát, protože ještě před konečným úderem dosáhl dohody se zdejšími oddíly domobrany. Tlupy výtržníků s pomocí domobrany rychle zkrotil, některé bandity nechal popravit, jiné začlenil do vlastních oddílů. Rabování bylo přísně zakázané, případy znásilnění se trestaly smrtí.
Tak začala nová kapitola v dějinách České Lípy.
Rybář se usadil se svým štábem na radnici, ovšem hlavní opěrný bod měl v masivní budově bývalého vězení v nedaleké Vězeňské ulici. Dalším bodem jeho obranného systému byla budova obchodního domu Banco. Velení nad touto pevností skoro bez oken (a ta okna, co tu byla, nechal zazdít) svěřil Honzovi. Zatímco Rybář byl velitelem vojenským, Honza se stal jakýmsi civilním správcem a hospodářem města. Už se zdálo, že Honza může být se svým dílem spokojený a může se spolu s Katkou vydat na další cestu, když v létě roku 1999 došlo k nečekané pohromě. Epidemie tyfu vypukla s náhlostí výbuchu, k ní se připojila celá smršť nakažlivých chorob. Lidé jí říkali černá smrt a děsili se, že je v těchto krajích nevídaná už tři století. Nevybírala si. Kosila českolipské občany stejně jako Rybářovy

bojovníky a masakrovala i vyděšené obyvatele okolních vesnic, kteří se sem stahovali v naději, že budou ve městě v bezpečí před potulnými násilníky. Ti táhli krajem a obraceli jednu vesnici za druhou v hromady hořících trosek posetých mrtvolami. A mrtvým i živým bylo jedno, že je potkala jiná smrt než jejich předky: potkani, kteří přemohli krysy, roznašeče moru, zbavili práce kameníky tesající morové sloupy.
Na další cestu na sever neměl Honza ani pomyšlení. On jako i ostatní Dlouhé kabáty byl uvězněn ve městě. Zůstal v něm přes celou dlouhou zimu a o nějakých dalších plánech se dalo uvažovat až na jaře roku 2000, kdy černá smrt zmizela ze zdecimovaného města. Opět on a Rybář měli rozdělené úkoly: Rybář v čele Dlouhých kabátů, teď už označených žlutými kokardami, odrážel útoky potulných tlup, a Honza svými lidmi označenými kokardou modrou zápasil s černou smrtí uvnitř města. Přestože neměl žádné lékařské ani pouhé zdravotnické vzdělání, bylo mu jasné, co se má dělat: i v současných bídných podmínkách je nutné udělat maximum pro likvidaci zdrojů nákazy. Také v České Lípě se začaly mrtvoly spalovat ve zvlášť k tomu vybraných domech, proměněných v kremační pece. K tomuto příšernému vynálezu se zřejmě dospělo na mnoha místech současně, začátku se lidé ostýchali a báli a vyhýbali se veřejným pracím, jako je svoz mrtvol. Honza v čele svého oddílu vynakládal ohromnou aktivitu, aby lidi přiměl k činnosti. Ve městě se přemnožili potkani a myši, a tato všudypřítomná zvířata roznášela infekci. Rybář přísně zakázal střelbu na potkany - přestože získal ve městě dost zbraní a munice, věděl, že slovo dost je v ozbrojeném konfliktu pojem značně relativní. Povzbuzoval však vybíjení těchto šedých živočichů a úspěšné lovce prémioval potravou, shromážděnou v dobře zabezpečených skladech, dbal na to, aby lidé udrželi řeku Ploučnici čistou, zřídil prádelny a hromadné lázně - vykoupaní lidé dostali razítko na hřbet ruky, to byl Honzův nápad, a běda tomu, koho hlídka načapala se starým už neplatným razítkem!
Pozvolna začala černá smrt ustupovat. Podle odhadů klesl počet obyvatel České Lípy na třetinu, slušný průměr, dosahovaný jen v dobře spravovaných osadách. Lidé prožili tolik hrůzy a tolik žalu, že po roce už snad i ztratili schopnost plakat. Ovšem, nebyly to žádné tlupy zoufalců. Nalezli jakousi zvláštní hrdost, pýchu, že oni přežili, že se nenechali zahubit, a dívali se do budoucna, snad se dá říct, i s jakýmsi náznakem optimismu. Málokterá rodina ovšem zůstala úplná. Ukázalo se navíc, že zemřelo mnohem víc mužů než žen. Někteří lidé to přičítali božímu úradku: je třeba většího počtu žen takříkajíc k „doplnění stavu". A tak už v průběhu roku 2000 bylo běžné, že muž měl kolem sebe větší počet žen, a v následujícím roce začalo být mnohoženství obecně uznávanou formou rodinného soužití.
Honza byl pyšný na to, že se mu podařilo v České Lípě odvést kus dobré a užitečné práce. Od smrti ochránil i Katku, a nebylo to jednoduché - musel odrazit nejeden útok fanatiků a idiotů, kteří hledali „viníky" a jejich pogromům podléhali příslušníci nepopulárních menšin - Rómové a cizinci obecně, lidé mentálně postižení, každý, kdo byl jakkoli jiný, se stal terčem útoků. Honza držel nad Katkou ochrannou ruku, a podařilo se mu dokonce dosáhnout toho, že si dívenka většiny útoků ani nevšimla - byly odraženy a zadušeny dřív, než k ní stačily ozvuky nenávisti dolehnout.
V těch dnech - dá se říci, už na přelomu jara a léta 2001, vzpomínky na Markétu v něm vyhasínaly. Ne snad, že by na ni zapomněl - spíš bledl pocit jakési naléhavosti. Měnilo se v něm pojetí hodnot. Viděl kolem sebe tolik hrůz, že nějaké osobní city v něm klesly na žebříčku hodnot kamsi hodně, hodně hluboko. A dobře si uvědomoval, jaký je jeho osobní význam - a jakým útrapám a jakému zlu dokázal on sám osobně zabránit. Měl právo to všechno zahodit, měl právo odejít z města, které na něm záviselo, jen proto, aby objal dívku, která, navíc tomu všemu, o to možná nestojí?
A v té době v něm dozrávala myšlenka, která se brzy měla proměnit v posedlost. Jednoho červnového večera ji přednesl Rybářovi:
„Přišli jsme o elektřinu. Svět ji teď nemá a všechno se zhroutilo. Proč ale tohle utrpení a proč ten úpadek? Ještě v devatenáctém století elektřina nehrála dohromady žádnou roli. A měli jsme celosvětovou, dobře fungující civilizaci. Tovární velkovýroba, železniční doprava, parní námořní doprava - to všechno tady bylo a fungovalo. Tohle přece dokážeme obnovit. Civilizace přece není závislá jenom na elektřině. Můžeme si představit i civilizaci jinou, založenou na technologii páry a možná přijdeme i na technologie jiné, protože výsledky vědeckého zkoumání nám zůstaly."
Seděli na pozorovatelně na panelových hradbách na severním okraji města. Tam někde za hradbou lesů ležela Krásná Lípa. Honza si na ni ani nevzpomněl. Byl teplý večer, oba muži seděli jen tak nalehko, s rukávy vyhrnutými. Dlouhé pláště měli pohozené přes zábradlí pozorovatelny. V uctivé vzdálenosti postávali jejich bojovníci.
„Máš možná pravdu," řekl po chvilce uvažování Rybář. „Jenže kdyby se vrátilo to, čemu říkáš civilizace, tak lidi, jako jsme my, mají po prdeli."
Honza byl natolik zaujatý svými myšlenkami, že Rybářovu poznámku nevzal na vědomí. Navykl si, že vojenský velitel městského státu je násilnický primitiv, jednoúčelové zařízení určené k zabíjení. Jenže i on se za ten rok změnil a naučil se o lecčem přemýšlet. Kdyby byl Honza jeho poznámku vzal na vědomí a dokázal ji pochopit, ušetřil by si přinejmenším jistá překvapení

4.3
Honza v doprovodu pěti samopalníků, které odvolal z odpočívající směny, spěchal ulicí Jindřicha z Lipé na Škroupovo náměstí. Tady zapochyboval, jestli ho Tom nevyrušil zbytečně, a hned vzápětí pomyslel na léčku.
Pohled na náměstí byl zcela všední. Trhovci z okolí, z Robce, Okřešic a z Dobranova tu nabízeli svoje zboží. Jako obvykle se obchody neobešly bez křiku a bez smlouvání. Pranýř byl prázdný, na šibenici visela dvě těla lupičů, chycených při posledním zátahu na Ladech. Těla už páchla, bude třeba je napustit naftou a převěsit na šibenici u jižního vjezdu do města. Ale na severním okraji náměstí spatřil Honza chumel lidí. Kdosi na něho mával - a zahlédl modrou kokardu na čepici.
Blok domů někdejší Agrobanky a městského úřadu byl proměněn v pevnost ne nepodobnou stavbě, ve kterou se změnilo Honzovo sídlo, někdejší obchodní dům Banco. Ozbrojenci se žlutými kokardami na čepicích propustili Honzu a jeho lidi do Vězeňské ulice. Chovali se poněkud ostražitěji, ba odtažitěji, než obvykle. Na velkém dvoře, který vznikl po

zboření dvou domů v bloku, Honza spatřil velký modrý vůz na boku ozdobený okřídleným písmenem V. Byl to skříňový vůz tažený dvěma páry koní. Ty už někdo odpřáhl a zavedl stranou. Koně skláněli hlavy nad žlabem a pranic se nestarali o ruch na dvoře.
Jak Honza brzy pochopil, průvodci žádali běžný servis - a volný průjezd. To nebylo tak zcela neobvyklé. Vocloňovo dopravní impérium si vydobylo značná privilegia a povozy s písmenem V, posměšně přejmenovaným na „vidle", odtud název „vidláci" pro Vocloňovy muže, často projížděly po mezinárodním silničním tahu vedoucím do Německa - jedním z mála, který byl oběma stranami udržován průjezdný. Vidláci platili formálně jakési poplatky, šlo spíš o rituál, než o skutečnou platbu. Ve skutečnosti platili tím nejdůležitějším a také nejžádanějším zbožím - zprávami z metropole, anebo, pokud se vraceli z Němec, zprávami „odtamtud". Honza tedy nechápal, proč je tentokrát kolem povozu tolik rozčilení.
„Naši lidé je zadrželi u Maří Magdaleny," vysvětloval Honzovi kaprál, který na něho prve mával - jak se ukázalo, velitel hlídky. „Místo aby vyklopili normální výpalné, mávali nějakým papírem. Papírem od žluťáků."
„Jak to, od žluťáků?" nechápal Honza.
„Měli s sebou povolení k průjezdu podepsaný Rybářem. Vaše jméno tam nebylo."
Tak a je to tady, pomyslel si Honza. Začíná spor mezi dvěma ozbrojenými klikami. Tak to obvykle začíná - úplnou pitomostí, maličkostí, nesmyslem.
„Hlavně že ho měli podepsaný," řekl Honza, na oko lhostejně.
„Jenže váš podpis tam nebyl, pane," řekl kaprál přísně.
„Co se to tady děje?" zahřímal dvorem Rybářův hlas.
Z nitra citadely sem rázoval druhý z dvojice mocných tohoto města.
„Vypadá to na nějaké administrativní nedopatření," kráčel k němu Honza, muži si podali ruce. Přátelské jednání nemuseli hrát. Jeden druhého uznávali - a dobře věděli, že vzájemný spor by neprospěl ani jedné, ani druhé straně.
„Podepsal jsi propustku a někdo ji dal Vocloňovým lidem bez mého podpisu."
Tohle vyšetřím a odsere si to ten, který ten bordel zavinil," vrčel Rybář.
"Rozhlížel se kolem a uspokojeně přikývl, když spatřil koně u žlabu. „O koně je postaráno. To je hlavní."
Vřava utichla. U boku vozu stál hlouček nasupených mužů - byli tu muži v černých pláštích se zlatými písmeny V a pak bojovníci obou složek, žlutí jako modří.
„Tak co? My teda jedem," řekl velitel transportu, ramenatý vousáč s pumpovací brokovnicí pověšenou hlavní dolů na rameni.
Nastalo mrtvé ticho.
Vidláci si přáli volný průjezd. Měli papír, který jim volný průjezd zaručoval, a ozbrojenci se žlutými kokardami jim volný průjezd umožňovali. To modří si postavili hlavu, odvedli povoz z trasy - a zavedli ho do citadely žlutých. To bylo taktické a diplomatické - a taky netaktické a nediplomatické, uvědomoval si Honza.
„Ty o tom něco víš?" zeptal se Honza polohlasně Rybáře.
„Nemá tušení. Já na Vocloně kašlu, to dobře víš."
„Podepisoval jsi to?"
„Možná jo. Nevybavuju si to. Svinská práce. Přece se nerozesereme kvůli vidlákům," vrčel Rybář.
Znělo to upřímně a Honza se snažil uvěřit, že incident - a zde šlo o incident, byť zatím ne krvavý - vzniknul náhodou. Pokud někdo v něm má prsty, tak asi ne Rybář.
„My podporujeme DOSO," obrátil se Honza k veliteli transportu. DOSO, to byl oficiální název Vocloňova Dopravního systému obnovy. „Víte dobře, že jsme nikdy nedělali s volným průjezdem problémy."
„To taky voceňujeme a budu to hlásit na velitelství. Tam to taky voceněj," podotkl vousáč nadutě. Nadhodil si řemen s pumpovačkou. Vojáci žlutí stejně jako modří to správně pochopili jako kohoutí výzvu a nejedna dlaň zajela k závěru samopalu. Vousáč si toho všiml, a zřejmě až teď si uvědomil, že se ocitl v kaši a že by z ní nemusel vyjít živý.
„Takže ani tentokrát nebudeme vyžadovat rutinní prohlídku nákladu."
Několik žlutých se uchechtlo a modří se ježili.
„Pane," šeptal kaprál Honzovi do ucha. „Neděláte dobře, pane."
Honza mávl rukou.
„My dva velitelé města vůz prohlédneme sami."
„Jo, prohlídnem," přidal se okamžitě Rybář. Ani on nestál o nějaké prachpitomé vítězství nad svým spoluvelitelem. Pokud by někdy mělo dojít ke konečnému střetu, tak ať je to kvůli něčemu pořádnými, a ne kvůli zfixlovaný propustce, uvažoval.
„Tak moment," řekl vousáč a ukazoval na papír v Honzově ruce. „Tady stojí..."
„Já vím, co tam stojí. Já to sice nepodepsal, ale jenom nedopatřením. Souhlasím s tím, co komandant Rybář nařídil, a je to i moje vůle: nebudete platit žádné mýtné a nikdo se vašeho nákladu ani nedotkne. Jen si ho s panem komandantem prohlédneme. Pane Fridrich," obrátil se ke kaprálovi, „přesuňte oddíl na náměstí."
„Rozkaz," zasalutoval kaprál a otočil se, aby houkavými povely přenesl velitelovu vůli do kotrb mužstva. Podobný rozkaz vydal i Rybář. Žlutí, kterých se tu hemžilo jistě tucet, se stáhli do nitra budovy a tři z nich zaujali pozici u vjezdu do dvora.
„Poslyšte, veliteli, my nevezeme nic, co by vás mělo zajímat."
„Já rozhoduju, co mě zajímá a co mě nezajímá. A jestli mě něco vůbec nezajímá, jsou to vaše námitky."
„Berte to jako radu," cedil muž mezi vousy, „rozmyslete si to. Na tohle se nebudou v Praze dívat dobře. Tohle se dozví i pan Vocloň."
Rybář, který měl poněkud prudší povahu než Honza, začal syčet, jako by ho unikala pára. Uvědomoval si, že nádvoří je sice skoro prázdné, ale že ze všech zákoutí a štěrbin se na dva velitele dívají pozorné oči. Honza Kryl dokázal zvrátit

střetnutí, chválabohu. Jenže tenhle úspěch by byl pryč, kdyby nakonec měl zvítězit nějakej debílek pohůnek od koňskýho povozu, uvažoval Rybář. Tak dost," řekl a vykročil k vozu. „Otevřete to. Nebo mám zavolat svoje lidi?"
„Jak myslíte," řekl vousáč ledově.
Copak to asi bude? uvažoval Honza. Věděl, že se do Německa vozí všelijaký kontraband. Nejčastěji to jsou umělecké předměty z vydrancovaných galerií a muzejních sbírek. Taky zlato, šperky, mince. Úkosem pohlédl na Rybáře, nespatřil na jeho tváři ani stín nějakého vzrušení. Jestliže se tu hraje levota, Rybář v tom nejede.
Otevřete to," řekl, když došli k zadní části vozu.
„Ještě se na to můžete vysrat," řekl vousáč tvrdě.
„Otvírej, dobytku," ujelo Rybářovi.
Vousáč frkl a s přípodotkem „Tohle vás bude mrzet" otevřel. Jestli oba velitelé města čekali, že spatří vzácná plátna, že uvidí truhličky se zlatem, byli zklamáni.
Z otevřených dveří na ně dýchl živočišný pach člověčiny. Uvnitř bylo trochu světlo - od stropu vozu visela maličká olejová lampička. Nedaleko dveří stálo křeslo. Honza si všiml, že má nohy přišroubované k podlaze železnými úhelníky, v křesle, zahalen do pokrývek, seděl olysalý muž s nápadně svraštělou tváří, podobnou zborcenému vosímu hnízdu. Honza se na tu tvář zadíval, Přišla mu povědomá.

4.4
Honza Kryl by si nevybudoval a pak neobhájil tak významné postavení ve struktuře městského státu, kdyby neměl tak výrazné úspěchy v oblasti organizace a techniky. Ironií osudu se stalo, že svoje schopnosti nejprve uplatnil v oboru, se kterým nikdy neměl nic společného - v medicíně a s ní příbuzné hygieně, při zvládání první, nejprudší pandemie, která se přivalila na celou oblast - a dost pravděpodobně na celý kontinent, pokud ne na celý civilizovaný svět - už v létě roku 1999.
S pandemií souvisel další problém.
To, co napadlo Honzu Kryla hned, napadlo statisíce jiných lidí něco později: je třeba odejít z velkého města, někam pryč, na venkov - a nejlépe pak do ciziny, protože v cizině je větší pořádek, větší bezpečnost a více potravin a méně chorob než doma. Nekonečné kolony ubožáků - a ovšem také zoufalců a násilníků - táhly v létě a na podzim několika směry z ústřední části Čech, a běda městům, která - jako Česká Lípa -jim stála v cestě.
Některá, jako například Mělník, byla postupně vyplundrována doslova až na kost a v ruinách se udržela jen vojenská posádka, která svými děly a kulomety ovládala soutok Vltavy a Labe a střežila volnou plavbu. Jiná se ubránila a k nim patřila právě Česká Lípa. Honza Kryl na tom měl nemalou zásluhu.
K úspěšné obraně přispěl jednoduchým nápadem, který se brzy rozšířil i do jiných měst. Využil faktu, že historické jádro města bylo obklíčenou kruhem středných paneláků. Ty byly okamžitě po elektrické smrti neobyvatelné. Jakmile přestala téct voda a ucpala se kanalizace, přeměnily se ve smrduté betonové krabice. Honzu napadlo, že by bylo možno proměnit tyto nepotřebné domy v betonovou hradbu. Z těžkých trámů nechal vyrobit beranidla, stejná, jakých používali středověcí dobyvatelé hradů. Domníval se, že stačí vytrvale bušit na panelák rozhoupaným pětimetrákovým trámem na správném místě, složitá nosná struktura se naruší a panelák se zhroutí.
Zklamání bylo úměrné nadějím.
Čelní stěny panelových domů nejsou totiž nosné. Konstrukce panelových domů je založena na panelech, které stojí napříč podélné osy domu. Honzu tedy napadlo jiné řešení - a zlí jazykové pak říkali, že nápad vzešel z hlavy stavebního inženýra, který celý život paneláky stavěl. Bylo nutno v úpatí těchto příčných, nosných panelů vyrazit zářez, jdoucí až do poloviny šířky domu. Tím se stalo, že veškerá zátěž domu se přenesla na narušenou část - dům se docela nepatrně naklonil. Jenže beton nemá neomezenou odolnost vůči tlaku. Za jistou hranicí se začne jeho vnitřní struktura hroutit. Dům se pak naklání a naklání za hrůzného rachotu a hučení - až obrazně řečeno podklesne v kolenou a padne na bok. Zatímco šestipodlažní dům poskytuje útočiště vetřelcům v desítkách a stovkách pokojů a komor, opatřených okny, a tudíž i střílnami, šestipodlažní panelák položený na bok vytvoří neprostupnou, snadno obhajitelnou baštu. Části povalených paneláků se pak daly poměrně snadno demontovat a s pomocí těžké techniky - těch několika bagrů a buldozerů s dieselovými motory, jimiž město disponovalo - se podařilo obkroužit město hradbou tak dokonalou, že by středověcí předkové záviděli.
To byl začátek, první pokus - a první úspěch Honzových technologických snah.
Mrzelo ho, že jeho první úspěch je fakticky založen na ničení nějaké hodnoty, která zde zbyla po minulé civilizaci - jak si navykl označovat svět, který zde byl před tím, než k Tomu došlo. Vyrovnal se s tím snadno. Lidí teď bydlelo ve městě čtvrtina z původního počtu a v panelácích by beztak nikdo bydlet nechtěl. Kdo by nosil vodu do šestého patra ve kbelících a vynášel ze šestého patra ve kbelících odpad - například? A kdo by chtěl žít na kraji města, ustavičně ohroženém, ve strachu před nenadálým nočním útokem?
Po celou dobu oněch několika týdnů, kdy Honza pracoval na budování hradeb, se nesetkal ani s jedním protestem, ani s jedním výrazem politování, přestože se bourání účastnili i lidé, kteří původně v panelácích bydleli!
V těch dnech našel asistenta a pomocníka v Radimovi Majerovi. To byl českolipský usedlík, původním povoláním topenář. Když se To stalo, pomáhal organizovat domobranu a účastnil se prvních bojů s kriminálními živly. A dost možná to byl právě Radim, kdo seznámil Honzu s oním legendárním stavařem, původcem myšlenky bourání panelových domů. Když nejhorší doby epidemií a válek skončily - a nové ještě nenastaly, Honza trávil s Radimem celé večery Honzově rezidenci v někdejším vodním hradě, pár kroků od pevnosti Banco. Muži si povídali a Katka seděla opodál a při světle svíčky si malovala barevnými pastelkami do náčrtníku své poničené panáčky.
„Bude to trvat ještě několik let," předvídal Honza. „Možná pět, možná šest."
„Nebo patnáct," poznamenal Radim. Honza se trpce pousmál.

„I to je možné. Jednou se to ale stane. Dojde znovu ke koncentraci moci. vláda bude muset opět vládnout a musí se opírat o svoje vlastní orgány, o armádu a o policii."
„Není žádná armáda, která by stála za řeč."
„To není pravda. I my tady máme vojenský oddíl."
„No právě," řekl Radim. „K čemu je?"
„Víš dobře, k čemu," odpovídal Honza. „Je to pojistka pořádku. Vojáci mají pakt s Dubou a s pevností v Mělníce. Kdybychom tady neudrželi pořádek a správa města se zhroutila a začalo se tu dít něco nekalého, vojáci by zasáhli těžkou technikou. Je to něco takového, jako kdyby na nás delegovali - dejme tomu - výkon policejní moci. Jednoho dne ale začne za pořádek zase odpovídat policie, řízená vládou v Praze."
„Proč v Praze? Proč ne v České Lípě? Kdyby se nám podařilo porazit Dubáky a ovládnout Děčín a plavbu na Labi, máme situaci v rukou!"
Radim občas dával volný průchod svým napoleonským snům. Honzovy sny byly úplně jiné.
„Jsi cvok. Praha je hlavní město už tisíc let. To je jeden důvod, proč se hlavním městem nemůže stát Česká Lípa," smál se. „Železnice. Musí se obnovit železnice. Rybář pořád spoléhá na dieselové motory. Chtěl by se zmocnit těch několika tanků zdejší vojenské posádky. Mohlo by se mu to podařit. Ale co z toho? Zásoby motorové nafty nevydrží věčně. I z těch tanků bude jen mrtvá hromada železa. Naše budoucnost je v páře. Celé devatenácté století žilo párou."
„Celé ne," podotkl Radim, který slyšel tuhle písničku už po sté. „Jen druhá půlka."
„Obnovená železnice. Obnovené továrny. Uprostřed parní stroje, poháněji hřídele, síla se přenáší transmisemi. Tažná zvířata obstarají dopravu mezi továrnou a železniční sítí tam, kde nebude možné zavést železniční vlečku."
„Jenže už nejsme v devatenáctém století," odporoval Radim. „Proč nastala průmyslová revoluce? Protože zdroje energie byly snadno dostupné. Uhlí se skoro dalo sbírat ze země - a někde ne skoro. Tahle zeměkoule už je napůl vyplundrovaná. Pro uhlí se musí tak hluboko, že starými metodami se k němu nedostaneme."
„Pořád ještě existují povrchové doly," řekl Honza. Radimovy námitky mu šly na nervy, o to víc, že byly oprávněné. Katka si všimla, že se Honza s Radimem hádají, a začala pofňukávat.
„Jen klid, Katuško," konejšil ji Honza. „My na sebe nejsme zlí, víš? Jenom si povídáme."
„Ano, my nejsme zlí. Jenom ten svět je strašně, strašně zlý," řekl Radim.
Radim ale nebyl věčný nespokojenec a remcal. Sdílel Honzovy sny - a osvědčil se jako technik i organizátor, když se mu podařilo v průběhu podzimu roku 2000 vybudovat na řece hráz a náhon na mlýn i hamr, mechanickou kovárnu. Honza projekt zaštiťoval svou autoritou a podporoval ho i pracovními silami - odpovídal za jejich rozmisťování.
A právě kolem mlýna a hamru měl velký konflikt s Rybářem.
„Je to nesmysl a kravina," nadával vojenský velitel města. „Mlejn. Dobře, mlejn. Ale na co nějaká blbá kovárna?"
„Skvělá kovárna. Našli jsme dva kováře a k ruce jsme jim dali mladé kluky, učedníky. To, co dovedou, se musí naučit mladí kluci. Co my víme, co se stane třeba už příští rok. A co víme, kolik lidí dovede kovat železo."
„Kovat železo jako nějaký burani někde v Prdelákově. Kulomet v tom svým patláckým hamru nevykováš."
„Kulomet ne. Sekyry a krumpáče a lopaty ano."
„Těch je všude dost. Jde jen o to, aby nebyl bordel a lidi nekradli. Posbíráme lopaty. Potřebuješ krumpáče? Jsou jich plný sklady a před skladem je strážnej a hlídá je. Tak to má bejt. To je moje starost, zatímco ty ztrácíš čas kravinama. Koho chytnu při krádeži, visí. Na náměstí máme šibenici a vidíš, jak to pomáhá - hned se míň krade. Šibenice je lepší než nějakej hamr."
Honza chtěl namítnout, že v hamru nové krumpáče vznikají - a že věčně nelze žít z toho, co se někde posbírá a zavře do skladiště. Že nová epocha, která nastala tím, že k Tomu došlo, se potáhne stovky a tisíce let, že z toho, co je dnes, se rozvine nová civilizace a že základem může být jen takový hamr, mechanická kovárna poháněná vodní silou, a ne skladiště s posbíraným nářadím hlídané opilým samopalníkem.
„Koukáš jak vyvoraná myš," řekl najednou Rybář a poplácal Honzu po zádech. „Hele, já ti ty tvoje hračky neberu. Baví tě to, tak si hraj. My dva se přece nebudeme hádat kvůli blbostem."
Nalil do skleniček koňak z polovypité láhve.
„Co až ti dojde chlast, neměli bychom postavit destilační jednotku?"
Rybář svraštil čelo a pak se rozchechtal.
„Máš pravdu, ty kluku. Jen ji postav! To se mi líbí. Pamatuj: my dva jsme navždycky dobrý. Navždycky, rozumíš? Ledaže bys mě pořádně, ale pořádně nasral."
Podal Honzovi skleničku a oba naráz vypili obsah.
Rozhodně to nevypadalo jako akt přátelství

4.5
„Vy jste Milouš Jakeš," řekl Honza Kryl, když poznal muže ukrytého ve voze. Za křeslem, ve kterém seděl starý muž s tváří podobnou zmačkanému papírovému pytlíku, stála zástěna. Zpoza ní vyšel ramenatý muž asi třicetiletý, s pistolí na opasku. Byla to velká těžká zbraň a muž si proto připnul přes rameno řemen na vyvážení.
„Bylo by lépe, kdybyste nevěděl, kdo to je, pane Kryle," řekl muž ledově.
„Co je to za klauny?" ozval se Rybář nevrle.
„Tohle je bývalý generální tajemník komunistické strany," řekl Honza. „Toho času na útěku. Jako Ludvík XVI."
„Jakej Ludvík?" vrčel Rybář.

„Koupili jsme si volný průjezd. Doufám, že jste schopen dodržet úmluvy?" pokračoval muž. Za jeho zády se ozývalo šramocení. Za zástěnou se ještě někdo skrýval. Rybář to také zaslechl a vytáhl pistoli z pouzdra.
„Koho tam máte?"
„My jsme si zaplatili volný průjezd," opakoval ten muž, viditelně nervózní.
„Toto nebylo domluveno."
„Kdo jste?"chtěl vědět Honza.
„Doktor Jakubisko, osobní tajemník soudruha Jakeše."
„Máte namířeno do Německa, předpokládám."
„Jistě. Když nás nebudete zdržovat, zítra, nejpozději pozítří překročíme hranice."
Rybář se nejistě podíval po Honzovi.
„Kdo je to teda? Von je Ludvík? Kdo je Ludvík?"
„Ludvík XVI. byl francouzský král. Za Francouzské revoluce se pokusil uprchnout z Paříže. Zadrželi ho v obci Varennes, vrátili a Ludvík skončil na popravišti." vysvětloval Honza klidně.
„Vaše řeči jsou krajně nevhodné."
„Co ten soudruh říká?" ptal se Jakeš. „Mluví o revoluci. Není revoluční situace... Není situace... Soudruzi z Moskvy se neozvali..."
Nešťastně potřásal hlavou.
Doktor Jakubisko se nad ním naklonil a povytáhl mu pléd až na prsa.
„Soudruh Jakeš na tom není nejlépe. Už z humanitárních důvodů byste měli tuhle proceduru zkrátit na minimum."
„Neseme odpovědnost za pořádek," řekl Honza. „Nelíbí se mi pašování lidí. Stačilo požádat."
„Musíme dbát na maximální utajení."
„Právě utajování se nám nelíbí. A nelíbí se mi podpis na průvodním listu. Vůbec se mi nelíbí, když mi váš pohůnek vyhrožuje panem Vocloněm."
„Prostě nás to všechno sere," shrnul Rybář rázně. Bylo na něm znát, že už je zase ve své kůži. Může se chovat hrubě, násilnicky - a situace se vyvinula tak, že je s Honzou zase na jedné lodi, táhnou zajeden provaz. I Honza pocítil jakousi úlevu.
„Pane Kryle, pane Rybáři, znám vás oba, jak vidíte. Jsme velmi dobře informovaní."
„To je o vás známo."
„Víme, že nepatříte, abych tak řekl, k sympatizantům s naší revoluční stranou."
„Jakou stranou?" ptal se Rybář. Pořád mu nedocházelo, o co tady jde.
„Jde o komunisty. O bolševiky."
„Ty my tady nemáme!" řekl Rybář s úžasem.
To byla pravda. Brzy poté, co se To stalo, vznikly rozmanité struktury. Lidé navazovali kontakty podle nejrůznějších kritérií a vznikaly vazby osobní, náboženské, politické, profesní. Honza se tak trochu zajímal o to, jak dopadli komunisté. Čekal by, že rychle vytvoří silnou strukturu - jejich organizace měla vždy polovojenský charakter a kázeň a respekt k vyšším orgánům měli v krvi. Jenže elektrická smrt nastala skoro deset let po zhroucení jejich režimu. Epidemické vlny nejvíce zasáhly starší ročníky obyvatelstva a právě mezi nimi měli nejvíce členů a sympatizantů. Mladší lidé sympatizovali spíš s jinými strukturami, anarchistickými, ekologistickými, fašistickými. S výjimkou nacistů, těm však chyběla kázeň a nacisté se svou nabubřelou okázalostí nemohli v nových poměrech obstát a splynuli s takovými organizacemi, jako byli příslušníci Dlouhých kabátů.
„Soudruh Jakeš je na útěku," řekl tajemník Jakubisko. „Regent levého pražského břehu po něm vyhlásil pátrání."
„Kapitán," řekl Honza polohlasně. Pátrání? Věděl i o jiném Kapitánově pátrání. Už v prvních dnech Poté co se Kapitánovi ztratila dcera. Kapitán vyslal portréty do všech městských států - portréty zpodobňující andělsky krásnou, plavovlasou bytost. Jenže Honza se dozvěděl jakési klepy, podle nichž ve skutečnosti měla Kapitánova dcerka do ideální krásy daleko. Byla postižená Dawnovým syndromem. Právě tak jako Katka, holčička, kterou Honza nalezl právě v těch dnech, kdy Kapitán začal svoji dcerku postrádat. Nemuselo to nic znamenat, v těch dnech se rozpadlo mnoho rodin, mnoho dětí se ztratilo, však Katka by bez Honzovy pomoci bezpochyby zahynula.
„Strana se rozhodla vyvést soudruha Jakeše do bezpečí. Z humanitárních důvodů."
„Proč po něm Kapitán pátrá?"
„Úmysly toho člověka jsou nevyzpytatelné," odpověděl tajemník neurčitě. „Chce ho zase namočit do politiky," ozval se ženský hlas. Tajemník se rychle otočil. „Soudružko Jakešová, prosím tě, soudružko!"
„Já to nedovolím! Už toho bylo dost." Z přítmí vystoupila rozkacená stará žena s očima planoucíma spravedlivým rozhořčením. „Já mu to říkala, Mílo, neber toho generálního tajemníka. A on ne, mámo, vím, co dělám, já vím, co strana potřebuje, vona potřebuje rozvahu! A jak to dopadlo? Kůl v plotě. Byl dočista sám, jako kůl v plotě."
„Jo, kůl v plotě," šeptem opakoval starý muž zahalený do deky. Přikrývka se svezla stranou a Honza spatřil třesoucí se ruku posetou hnědými stařeckými skvrnami. Prsty byly zaťaté do opěradla křesla. „Všechno zvorali. Adamec. Ten byl nejhorší zrádce, Adamec. Paktoval se Havlem, ten byl placenej CIA a Židama," říkala žena. „Milej chlapec, ten Havel. A Vondráčková, proč se tak ošklivě zachovala? Takový peníze jsme jí dávaly, takový peníze," potřásal Jakeš hlavou.
„Kurva je to!" vybuchla paní Jakešová.
„Nerozčilujte se, milostivá paní," řekl Honza Kryl. „To už je dávná historie."
„Historie? Má to začít nanovo! Prej poradce. Prej aby dělal poradce. Návrat vysoký politiky. Prosím vás, do vysoký politiky, když ani nemáme kontakt s Moskvou!" mávla rukou Jakešova manželka.
„Chartisti neměli význam. Vůbec žádnej význam, uvědomuješ si to, soudruhu?" najednou oslovil Jakeš Honzu.
„Máte pravdu, soudruhu. Vůbec žádný význam," řekl Honza. Obrátil se k Jakešovu tajemníkovi. „Jestli tomu dobře

rozumím, vaše strana se rozhodla odvézt pana Jakeše do ciziny, aby se nezapletl s regentem levého břehu."
„Přesně tak."
„Nedivím se tomu. V dnešní době sice není možné organizovat veřejný život tradičními metodami, ale Kapitán tu svoji netradičnost někdy přehání."
„To je pravda," přisadil si Rybář. Byl rád, že se řeč stočila na téma, ve kterém se orientuje. „Upalování, to není dobrý. Proč upalovat? Stačí pověsit. U nás se věší a bohatě to stačí. I když uznávám, že to upalování by mohlo v určitejch případech mít svoje opodstatnění. Někdy by mohlo bejt nutný."
„Soudruh Jakeš se ovšem ocitl v nebezpečí. Kapitánovi zabijáci necouvnou před ničím. Proto se strana rozhodla zajistit mu jiné působiště u německých soudruhů."
„A proto jste považovali za nutné zfalšovat propustku."
„Bezpečnostní opatření," řekl tajemník netečně.
„Já vám něco povím. Za tu elektriku, za tu taky může ten Havel. A Američani. Ten Vestinkhauz. Nejhorší je Vestinkhauz." breptal Jakeš.
Honza s Rybářem se na sebe podívali a oba naráz pokrčili maličko rameny. Tohle byla vcelku bezvýznamná lapálie. Grotesknost situace vychutnával Honza - Rybář především netušil, kdo to Jakeš je, viděl před sebou obyčejného dědka.
„Jsme ochotni zaplatit pokutu," pokračoval tajemník. Sklonil se nad truhlicí postavenou u stěny vozu, otevřel ji a po chvíli bylo slyšet cinkání mincí. Podával sloupeček zlata Honzovi. Ten ucukl rukou, a byl to tedy Rybář, kdo převzal deset zlatých rublů - mincí ražených pro speciální účely, s nápadným kladivem a srpem na jedné straně.
„Vestinkhauz se navez do Temelína, a co se stalo? Elektrika přestala fungovat. Z čistajasna! To udělali oni, Vestinkhauz. Za Jakeše by se nic podobnýho stát nemohlo. Všichni mu házeli klacky pod nohy. A pak z toho měli Vestinkhauz. A Havla," povykovala Jakešová.
„Jako kůl v plotě. Jako kůl v plotě," šeptal starý muž. Honza s Rybářem se rozloučili s tajemníkem Jakubiskem a paní Jakešovou a vystoupili z vozu.
Podomci zapřáhli odpočaté a napojené koně a o několik chvil později vůz drkotat Věžeňskou ulicí ven.
„Chci vědět, kdo zfixloval můj podpis," vrčel Rybář.
„To bude jejich člověk, kterého tu mají nasazeného."
„Jo, jo... Bude se věšet." pokýval Rybář hlavou. Vůz už vjel do náměstí. Průhledem ho viděli jak zatáčí směrem k ulici Jindřicha z Lipé.
„Možná, že jsme ho měli poslat zpátky. Ten by toho Kapitánovi poradil!" ušklíbl se Honza. Brzy ale celou příhodu s prchajícím Miloušem Jakešem pustil z hlavy. Více se věnoval práci na vysoce výkonném parním stroji, od kterého si sliboval, že mu pomůže přiblížit jeho sen o parní civilizaci o další krok směrem k realitě.

Kapitola pátá

5.1

Jak je všechno nepředvídatelné, uvažoval Jiří Linde hořce. S trýznivou sebeironií pohlížel zpátky na svůj život a hlavně na své působení v kulisách vysoké politiky. Jeho názory byly vždycky dobře argumentované, založené na faktech a zkušenostech, a proto jim naslouchali mocní tohoto světa, naslouchali jim a řídili se jimi.
Jenže pak stačilo jakési nepochopitelné technické Něco a svět se postavil na hlavu, fakta byla nahrazena jinými fakty a zkušenosti přestaly platit.
Když se ocitl tváří v tvář regentovi levého břehu, který si nechal říkat Kapitán, nebo také Pán andělů, předpokládal, že jeho trápení je u konce. Snažil se urychlit ten konečný proces a přiblížit se smrti tak rychle, jak to jen šlo. V návalu humoru, černého a sebezničujícího, poradil Kapitánovi, aby vyhledal někdejšího šéfa československých komunistů a od něho aby si dal poradit, jak řídit lidské společenství v nových poměrech, kdy zákon je ztotožněn se silou v té nejhrubší podobě a kultura se stala pouhým slovem se zapomenutým významem.
Kapitán nechal po audienci hosta - zajatce zase odvést. Žádná emoce na něm nebyla patrná, žádný zájem, žádné pohnutí. Chvilku se zdálo, že o Lindeho slovech přemýšlí, pak ale přešel v hovoru k nějakému jinému tématu, zmiňoval bůhví proč o rybolovu, do řeči se mu pletlo stále víc kleteb a nakonec hlučně přivolal stráž a poručil, aby toho chlapa odvedli. Šílený svět v rukou idiota. Jak může fungovat? uvažoval zajatec, když se ocitl ve vězeňské cele.
Při svém setkání s Kapitánem mu vyložil svůj názor tak upřímně, jak dovedl. Tady skutečně šlo o přímé vykonávání moci podpořené hrůzou, a protože se území rozrostlo, musel moc a spolu s ní hrůzu i delegovat. Tím by se v jistém smyslu vzdal části moci a části hrůzy. Zdá se dokonce, že moc a hrůza jsou hmotné podstaty. Možná by se dalo matematicky spočítat, kolik moci a kolik hrůzy jeden člověk unese na bedrech. Třeba moc a hrůza nejsou hmota, třeba jsou energie, přičemž hmota a energie jsou totéž.
Jakmile moc tíží, jakmile musí být vlečena, jakmile její nositel pociťuje tíži moci, nutně ji musí vnímat jako cosi podobného hmotě. Ovšem její schopnost konat, to je přece základní vlastnost energie - schopnost konat práci. Potud je myšlenka správná.
Přece jen tu ale musí být jiné faktory, nejenom čirá moc. Kapitán má veškerou moc buď přímo v rukou, nebo pod bezprostřední kontrolou. A přece se cítí být ohrožen, je si nejistý, bojí se. Čím je to? Odkud plyne ta slabost?
Velcí diktátoři moderních dějin, Stalin, Hitler, Husajn, Kaddáfí - copak se asi s Husajnem a Kaddáfím stalo po elektrické smrti? - museli řešit stejné problémy v mnohem větším měřítku, než v jakém je řešil tenhle ubohý pobuda ze Smíchova

Jindra Hřivnáč, nyní Kapitán a Pán andělů. Ta myšlenka - spojit se s komunistickým předákem - byla míněna jako temný žert, a přece měla reálnou podstatu. V diktatuře byla vždycky jakési temná know-how. Je ovšem sporné, kdo tahle know-how ovládal a kdo ne.
Spíš je ovládali ti, kdo se u moci udrželi, a ne ti, kteří o ni přišli, uvažoval zajatec trpce.
Toto ovšem byly spíše luxusní starosti. Více na něho doléhaly ty bezprostřední, lidské. Týral ho hlad, a docela obyčejně lidsky se bál budoucnosti. Když stál a pak seděl před Kapitánem, byl v jakémsi hysterickém stavu vzpurnosti, a kdyby byl Kapitán řekl - pověste ho, jistě že by ten verdikt nepřijal se stoickým klidem francouzského šlechtice vedeného na gilotinu, ale vzal by to jako něco, s čím počítá a s čím se do jisté míry smířil. Jenže teď už uplynuly čtyři dny na samotce Kapitánova vězení, v podzemním komplexu někdejších servisních šachet metra pod Dívčími Hrady. Přestál strach ze smrti - Kapitán byl impulzivní, a Linde ho odhadoval na člověka, který se zabývá přesně tím problémem, který je právě v tuto chvíli aktuální. Kdyby Kapitán chystal svému vězni smrt, už by ji nechal vykonat. Koneckonců při takové frekvenci hrdelních trestů (pokud se o trestu dá mluvit) by nějaké odklady vedly k technickým problémům. Od určité frekvence je nutné popravy organizovat tak, aby to frčelo.
Mohlo by se ale stát, že by na něho Kapitán zapomněl a prostě ho nechal v díře shnít. Naději mu dodával fakt, že jednou denně se otevřely dveře a nápadně tlustý a smrdutý chlapík přinesl plecháček se šlichtou, která páchla ještě hůř, než vypadala.
Tento den se vlekl ještě hůř než ty předchozí. Hladová bolest se rozlezla z břicha do celého těla a ochromovala mu paže i nohy. Ležel na slámě - shrnul si ji pod sebe v pokusu zjednat si aspoň trošku pohodlí - a se zavřenýma očima zhluboka dýchal, ústy, aby necítil pach plesniviny. Myslel na to, že se napije vody, až bude úplně nejhůř, a snažil se oddálit ten okamžik, co to jen půjde.
V uších mu hučelo, a proto neslyšel kroky, které se ozvaly na chodbě. Vyrušil ho až rachot klíče v zámku.
Zvedl hlavu. Neměl ponětí, kolik je hodin. Odhadoval však, že je ještě brzy na příchod smrdutého tlouštíka se šlichtou. V tom se nemýlil. Ve dveřích se objevili dva strážní, vlekoucí zhroucenou postavu.
„Že je to ale těžkej dobytek," poznamenal jeden z nich. Hodili tělo na zem. Druhý strážný kopl muže do boku, plivl na něj a pak oba odešli, aniž by zajatci věnovali jediný pohled.
Nový vězeň zanaříkal a přetočil se na bok.
V místnosti bylo hodně šero - světlo sem přicházelo zamřížovaným světlíkem, sloužícím zároveň jako větrák. Muž měl navíc krvavý obličej, rozbitý a napuchlý od ran. Přesto ho Linde poznal.
„Poručíku! Pane Pliskene!"
Plisken se zhroutil a rozkašlal.
„To jste vy, pane doktore?"
Linde zapomněl na vlastní bolest a slabost, po čtyřech dolezl k plastikovému vědru s vodou a pomohl poručíkovi, aby se napil. Ani ho v tu chvíli nenapadlo, že pomáhá muži přímo odpovědného za vše zlé, co se mu v poslední době přihodilo.
Dokonce cítil k Pliskenovi cosi jako sympatii.
Oba jsou nyní na stejné lodi, oba hodil Kapitán do báně. Už sám fakt, že tu nebude sám, mohl zajatec brát jako změnu k lepšímu.
„Co se stalo?" ptal se poručíka. Ten se napil a otřel si namočeným rukávem obličej.
„Nechápu to," chrčel zlomeným hlasem. „Kapitán se začal shánět po nějakým chlapovi. Z minulý vlády. Jakeš se jmenoval. Znal jste ho, pane doktore?" Poručíkovo sdělení zajatce ohromilo. V postavení, ve kterém se ocitl, nějak zapomněl na podstatu své rady Kapitánovi. Nepočítal s tím, že ji Kapitán vezme vážně. Jestli Jakeš kdy něčím vynikal, pak přízemním hňupstvím, a navíc, teď už to musel být stařec beze zbytku jiskry, pokud vůbec ještě žil.
„Milouš Jakeš, vůdce komunistů," přisvědčil Linde.
„Kapitán byl Jakešem jako posedlý. Nařídil mi, abych ho sehnal, za každou cenu. A ukázalo se, že Jakešovi lidi, ty komunisti, se o tom domákli a odvezli Jakeše pryč."
„Kam pryč?" nechápal Linde.
„Lidi říkali, že do Německa. Přišla hláška z Český Lípy, že ho tam měl někdo vidět. Tohle Kapitána vytočilo nejvíc. Jakeš se špacíruje po Český Lípě, opakoval pořád dokola. Nakonec si umanul, že jsem toho Jakeše dostal ven z Prahy já. Kristepane, já že bych znal nějakýho Jakeše," potřásal hlavou. Znovu rozkašlal a plival kolem sebe krev. „Tohle není z Kapitánovy hlavy. Ten o žádným Jakešovi nic neví. To mu někdo musel nakecat. Prej - sejdi se s tím Jakešem. No a Kapitán se na to upnul, někdy mi připadá jako malý dítě. Jo, takhle to muselo bejt. A já to vodsral." Zase ten kašel.
„Kdybych dostal do rukou toho idiota, kterej to Kapitánovi nakukal. Já bych mu nabušil uši do hlavy, vlastníma rukama."
Tak tohle mi ještě scházelo, pomyslel si Jiří Linde.
„Voni jsou všude rozlezlí, ty komunisti. Ti věděli o tom Jakešovi hned. Že prej drželi i nějakou poradu a rozhodli se dostat ho do bezpečí. Ti zmůžou všechno, na co si vzpomenou." Pohlédl na Lindeho. „Tak jsme v tom oba až po uši, pane doktore. Na nás si Kapitán smlsne."
„Co tím myslíte?"
„Já ho znám moc dobře. On buď nechá zabít hned, bez cavyků. Zastřelit nebo pověsit, v poslední době radši pověsit. Kvůli střelivu, víte? No a když nás nechal žít, znamená to, že si na nás vymyslel něco speciálního."
„Co?" hlesl Linde. Nebyl si jist, zda ten oheň, který mu teď hořel v útrobách, má původ v hladu nebo ve strachu.
„To kdybych já věděl," řekl Kapitánův zavržený poručík, bývalý člen prezidentovy ochranky, zabiják zvaný Plisken, a zabořil hlavu do dlaní.

5.2
Železnice hrála velkou roli ve snech Honzy Kryla o obnově technické civilizace, nezávislé na elektřině. Zrodila se ve třicátých létech devatenáctého století, kdy o nějaké elektřině - nebo „mlnu", jak se ji snažili pojmenovat čeští jazykoví puristé - slyšeli jen fyzikové a konstruktéři prvních pokusných mechanismů. Železnice vznikla a rozvinula se k dokonalosti s podivuhodnou rychlostí. Dvacáté století trochu zapomnělo na to, do jaké míry železnice změnila svět: byl to první z vynálezů, které bořily bariéru oddělující lidi od sebe - totiž prostor.
Vynález spalovacího prostoru a pokroky v mnoha průmyslových odvětvích, zejména v metalurgii, kovoobrábění a chemii vedly k sestrojení a rychlému zdokonalení automobilu. Železnice postupně ztrácela ani ne tak na významu jako na popularitě a atraktivitě. A když se To pak stalo a 17. dubna 1998 se zlomily dějiny lidstva, protože elektřina přestala fungovat jako technická síla, zdálo se, že se železnice vrátí na uvolněný trůn.
To, co se v následujících létech dělo, by se mohlo charakterizovat mimo jiné i jako boj o železnici.
Už v prvních dnech po elektrické smrti se rozjely první vlaky. Armáda měla vždycky železnici tak říkajíc pod palcem. I ve světě automobilové a letecké dopravy to byl hlavní dopravní prostředek schopný udržovat armádní organismus v chodu, jak v době míru, tak v době válečné. Však také vojáci obsadili všechna velká nádraží - a připomeňme, že to byl vlak pod vojenskou kontrolou, kterým Markéta Panušková odjela z Vršovického nádraží.
Zdálo se, že se železnice stane doslova ocelovou páteří státu v nové situaci.
Byla to však páteř nesmírně zranitelná.
V prvních dnech se nikdo neodvažoval přepadat vlaky chráněné silnými vojenskými oddíly. Jenže armáda tála jako sněhulák zapomenutý na jarním sluníčku. Brzy už to nebyly oddíly, ale tlupy ozbrojených dezertérů, táhnoucích ke svým rodinám. Hlídané byly tedy vlaky jedoucí z velkých posádkových měst - ty které se vracely byly bez ochrany. A současně, jak se rozpadala armáda, sílily ozbrojené tlupy. Jejich hlavním operačním prostorem nebyla ani tak velká města - ta velmi rychle ovládli násilníci typu Jindry Hřivnáče - jako volné venkovské prostory, naprosto nekryté žádnou organizovanou mocí.
A vlaky supějící krajinou byly snadnou kořistí pro skupiny lupičů. Ožily dávné indiánské praktiky s uvolňováním kolejí pod jedoucími vlaky. Železniční doprava stagnovala a ke konci roku 1999, když už epidemie a hladomor zuřily naplno, ustala takřka bezvýhradně.
A právě tehdy se rýsovaly první obrysy někdy psaných, častěji nepsaných mluv o spolupráci.
Vojenští velitelé (a naprosto to nemuseli být titíž důstojníci, kteří 17. dubna 1998 už veleli nějakým jednotkám) je uzavírali s lidmi, které by měli postavit ke zdi a zastřelit, tedy fakticky s lupiči a násilníky. Jenže tito lidé kontrolovali zemi a jenom oni mohli udržet jakýs takýs pořádek. Nikdy neměli dost sil na to aby úspěšně přepadli a dobyli dobře ozbrojenou vojenskou posádku. Jenže vojenská posádka neměla dost sil na to, aby hlídala každou ulici a každý dům ve dne natož v noci - a noci byly opět jak se patří temné. Navíc vojenští velitelé se přinejmenším snažili dodržovat zákony a vojenské předpisy - přestože v mnoha případech by praktická aplikace práva přivedla takového Pavla Rychetského zoufalství. Jenže Pavel Rychetský zemřel na tyfus a nebylo nikoho, kdo by si mohl komu postěžovat na hromadné popravy pochytaných lapků (a spolu s nimi těch, kdo byli s lapky pochytáni). Vojsko tedy vykonávalo dozor nad veřejným pořádkem v rovině strategické a operační a místní orgány (jak se začalo říkat satrapiím, jakou zřídil kupříkladu Hřivnáč) se zabývaly dozorem policejním.
Kapitán s velkou pompou přijal vyslance plukovníka Skalského, pána Vyšehradu, a po sérii přípravných jednání došlo na jaře 1999 k dohodě ze Židovského ostrova, která vedla ke zprovoznění železniční dopravy přes Vyšehradský most a Smíchovské nádraží. Právě zde zřídil Kapitán svůj hlavní stan - výměnou za to, že vojáci plukovníka Skalského obsadí Dívčí Hrady, strategicky významné návrší, z něhož se dá dělostřelecky obsáhnout velká část vltavského údolí. V průběhu roku 1999 se začala železniční doprava zvolna obnovovat. Zásluhu na tom částečně měl i Kapitán, on a jeho drakonické metody, jak trestat železniční lupiče, zvláště pak ty, kteří rozebírali železniční tratě. Kapitán obnovil pradávný způsob popravy naražením na kůl s tím rozdílem, že narážel na kolejnici. Pro méně těžké zločince měli jeho katané přichystánu kolejnici zabroušenou špičkou, kdežto pro ty skutečně těžké případy měli kolejnici s tupým koncem. Oběť trpěla několik dnů, než ji smrt zbavila bolesti.
Právě o těchto dvou posledních detailech Plisken zevrubně informoval doktora Lindeho. O zoufalém stavu jeho mysli svědčí fakt, že v ní už zbývala jediná jiskřička naděje; že to bude kolejnice s ostrou špičkou.

5.3
Ve vězení se život soustředí do nepatrných ploch prostoru i času. Podstatné je pouze to, co se děje v několika kubických metrech cely a děje jsou omezeny na přítomnost - o budoucnosti nemá smysl uvažovat, ta je reálná jako obraz promítnutý na mračno unášené větrem.
S Pliskenem jako společníkem ubíhal Lindemu rychleji čas - kdyby měl vězeň bilancovat po Robinsonově příkladu, musel by tuto skutečnost zanést na tu část seznamu, obsahující klady. Neměl však k Pliskenovi ani ty nejmenší sympatie. Byl to přece bezprostřední původce jeho utrpení, to on ho vytrhl z přátelského okruhu prezidentské suity. S bolestí vzpomínal na dobu, kdy mohl ještě pobývat v tomto prostředí.
„Jsme jiskřičkou civilizovanosti a slušnosti v temnotě barbarství," to bylo prezidentovo základní životní heslo. Dbal na to, aby jeho dvůr nezvlčil, jak tomu říkal. V prezidentském křídle Strakovy akademie se úzkostlivě dbalo na denní rozvrh. Členové Havlova dvora chodili v oblecích - bylo nemyslitelné, aby se někdo potuloval v předpokoji prezidentské kanceláře v maskáčích a se samopalem na zádech, jak tomu bylo obvyklé v křídle vládním. Prezidentova pořádkumilovnost se časem měnila až v mánii - a lidé jemu opravdu blízcí věděli, kde má tato mánie kořeny: lpění na formálnosti, na čistotě, na řádu usnadňovalo přežití v jinak nelidských podmínkách koncentračních táborů, ať už německých, japonských, nebo ruských.

Linde by byl ochoten dodržovat tyto zásady i zde, když se ocitl doopravdy v podmínkách blízkých koncentračnímu táboru. Nesměl by tu ovšem být ten druhý, Plisken.
V prvních dnech, kdy s ním ještě bylo možné jakž takž komunikovat, snažil se Linde vysvětlit Pliskenovi situaci.
„Náš osud je podobný, poručíku," zkusil to opatrně. Vysloužil si nevrle zahuhlání. Plisken opravdu nevypadal dobře - po nakládačce, kterou dostal.
„Jsme na jedné lodi," zněl druhý pokus. Obdobný výsledek. V krajní situaci je třeba užívat jazyku toho druhého, nabádal učenec sám sebe. Jakkoli je to nepřijatelné, jakkoli to vybočuje z hranic a naráží to na jádro vlastní sebeúcty, v zájmu dohody je nutno snést nesnesitelné. „Tím jsem chtěl říct, že jsme spadli do stejnejch sraček."
Tohle Plisken pochopil a akceptoval.
„Jo," přisvědčil. „Do zasranejch sraček. Ale já se dozvím, kdo mě do nich dostal."
Už jednou, hned po příchodu, přesněji řečeno po vhození do cely - vznesl svoje kletby na adresu člověka, který byl prapříčinou jeho bídy.
Absurdní situace! Plisken nevinil Kapitána, tedy chlapa, který ho skutečně a fyzicky nechal hodit do díry - k němu si zachovával jakousi rabskou loajalitu. Veškerou nenávist upínal k neznámého našeptavači, k tomu člověku, který „nakukal Kapitánovi tu blbost".
To jsem já, táhlo učenci hlavou. Rada, kterou Kapitánovi udělil, věru nebyla uvážená. Bylo to dílo improvizace, okamžitý nápad, spíš žert než cokoli jiného, křečovitý úsměšek.
Tady, ve vězení, když měl čas o problému přemýšlet, dospěl k závěru, že v jistém zvráceném smyslu jeho rada byla správná.
Kapitán v roli regenta, tedy v roli správce velkého území obydleného statisíci, možná po tolika epidemiích desetitisíci lidmi, skutečně stál na křižovatce. Končila etapa násilného přerodu společnosti - civilizovaný demokratický stát pod nárazem vnějších okolností zhroutil, jeho struktury přestaly existovat, přeskupily se žebříčky hodnot, morálka v tradičním slova smyslu ztratila význam. V prvních dnech, měsících a létech záleželo doslova na fyzické síle a bezprostřední rozhodnosti, která se v daných podmínkách nutně musela zjevovat jako krutost. To byla Kapitánova hvězdná hodina. Ale co teď, když se územní rozdělení více méně stabilizovalo, epidemie ustoupily do rozumných mezí, ustaly masivní pohyby obyvatelstva, připomínající „stampede" z westernových filmů, kdy se stáda bezhlavě ženou za vidinou bezpečí.
Měl by být státníkem - anebo měl by přinejmenším mít vedle sebe někoho, kdo by mu dobře radil. Jenže na to, aby byl schopen vedle sebe připustit někoho, kdo by mu dobře radil, musel by být státníkem. Krutý začarovaný kruh bez východiska. Kapitán se dostal tam, kam se dostal, na čelo své satrapie, právě proto, že následoval výhradně svůj vnitřní hlas, podléhal vlastní zběsilosti a odmítal jakékoli cizí vlivy. To byla jeho síla - a právě tato síla mu teď hrozila záhubou.
O tom si s Pliskenem povídat nemůžu, uvědomoval si učenec. A o čem si s ním mám povídat? kladl sám sobě zoufalou otázku.

5.4
Po několika dnech nebylo v cele k hnutí a Linde měl vážné obavy o svůj zdravý rozum.
Jo jasné, že „tam venku" probíhá obrovská akce, dalo by se říci policejní, kdyby slovo „policie" mělo ještě nějaký smysl. Kapitán si s umanutostí maniaka usmyslel, že najde Milouše Jakeše stůj co stůj. A vězení se plnilo lidmi, kteří neměli s Jakešem cokoli společného.
První byl samozřejmě sám Plisken - padlo na něho podezření, že pomohl Jakešovi uniknout z Prahy. Dva, tři dny po něm přibyl do cely starší muž, samozřejmě zbitý, ale ne zase natolik, aby nebyl při vědomí. Bylo na něm vidět, že před Tím se mu dařilo dobře, rozhodně to nebyl člověk, který by se Tenkrát musel živit rukama jinak, než že by se jimi dotýkal klávesnice počítače.
V cele byli kromě Lindeho a Pliskena v tu dobu ještě tři další muži - jeden nepochybně umíral na následky bití, a druzí dva neměli od toho daleko.
Na příchozím byla patrná hrůza. Zrakem ulpěl na Lindem a maličko k němu
zvedl ruce, jako by od něho čekal záchranu.
„Nechápu, vůbec nechápu."
Linde mu dal napít z plechové misky, zatímco Plisken nevrle vrčel. Linde nedbal. S mužem se seznámil - dříve býval účetní v továrně na čokoládu, teď skončil jako zahradník, přesněji jako okopávač zeleniny v zahradnictví. Jmenoval se Bělina. Postupně se zklidnil a byl schopen souvislé řeči.
„Bylo to jako v Kafkově příběhu," vyprávěl ten člověk. „Pracuju v zahradnictví, na Jinonické silnici. Je to Kapitánovo zahradnictví."
Plisken při zmínce o Kapitánovi trochu trhnul hlavou, jako stará vojenská kobyla, když zaslechne zvuk trubky.
„Najednou jsem měl pocit, že se na mě všichni dívají. Bylo to zvláštní. Když jsem se skláněl nad motykou," pohlédl na dlaně, které byly pokryté mozoly, „pohledy mě pálily do zad, i do tváří. Sotva jsem ale zvedl hlavu, všichni si hleděli své práce. Bylo to trýznivé, těžko snesitelné."
Vypadalo to, že tento zážitek byl pro příchozího horší než samo uvěznění.
„Trvalo to dva dny, i večer to tak bylo. Spali jsme ve společné ubikaci v tom zahradnictví, je to výhodné. Ubikace je pod ozbrojenou stráží."
„Ano, to je moc velká výhoda," přisvědčil Linde, aby muže uklidnil.
„I tam se na mě dívali, i když jsem při tom nikoho nepřistihl. Jakmile jsem zavřel oči, síla těch pohledů byla taková, že jsem cítil horko."

„To byla určitě fikce," chlácholil ho Linde.
Bělina vrtěl hlavou.
„Ne, rozhodně ne! Byl jsem si tím jistý. Byl to doslova fyzický tlak."
Chvilku mlčel a prohlížel si ruce.
„Myslel jsem," navázal po chvilce, „že mě přijali mezi sebe. Víte dobře, že mnoho lidí, jako jsem já nebo jako jste vy, nepřežilo útrapy. Já měl štěstí. Už jako dítě jsem byl odolný. Nikdy jsem nechytnul žádnou nemoc, nikdy jsem neměl chřipku, spalničky, dětské choroby se mi vyhýbaly. Když To pak přišlo, rodina mi umřela. Žena, dvě děti, všichni příbuzní široko daleko. Zůstal jsem sám, jen proto, aby se na mne všichni dívali nad záhonem kedluben?"
„Uklidněte se. Co bylo dál?"
„Druhý den to pokračovalo. Už jsem to nedokázal snést. Odhodil jsem motyku a přiskočil k sousedovi, k člověku který okopával řádek vedle mne. Proč se na mě koukáš? Řekni mi, proč se na mě koukáš?"
„A co odpověděl?"
„Já se na tebe nekoukám, řekl mi a nepodíval se mi do očí."
„A co má bejt?" ozval se Plisken.
„Copak to nechápete? On se na mě měl podívat a nepodíval se, když jsem se ho zeptal, proč se na mě dívá."
„Nechte ho bejt," promluvil Plisken k Lindemu. „Je totální magor."
„Zajímavá motanina," řekl Linde opatrně. „Takže vám vadilo, že se na vás nedívá?"
Bělina se truchlivě usmál a dlaní si přejel po naběhlé tváři - při zatýkání ho do ní praštili.
„On měl špatné svědomí. Proto se mi nepodíval do očí. A potom přišli Kapitánovi muži. Objevili se u brány a já jsem se otočil. Viděl jsem je v dálce, maličké, ramenaté, sebevědomé."
Linde pohlédl úkosem na Pliskena. I on býval Kapitánovým mužem, ramenatý a sebevědomým. A stačilo pár desítek hodin a proměnil se v ruinu.
„Povídali si s naším strážným a ten se najednou točil a ukázal na mne. Všichni na mne ukázali, takhle, prstem!" Bělina vytrčil ruku vpřed a ukazovák zčernalý ustavičným stykem se zahradní í zamířil na Pliskena.
„Nech toho, nebo ti ho ulomím," zavrčel padlý Kapitánův anděl.
„Zvláštní je," pokračoval Bělina tiše, „že jsem to vnímal jako vysvobození, všichni se na mne aspoň dívali, ti všichni, kteří před tím na mne pohlédli jen ze skrytu, když jsem se skláněl nad řádkou. Aspoň se na mě dívali! Aspoň se na dívali!"
„Je to magor," opakoval Plisken.
Není, pomyslil si Linde. Zachoval si normální lidskou reakci. Jenže tohle nemohl Plisken pochopit, jako spolutvůrce světa, ve kterém lidé s lidskými reakcemi budili podezření, že jsou šílenci.
A co já? napadlo ho. Vždyť i já jsem hovořil s Kapitánem a možná, že jsem způsobil víc, než si dovedu představit. Měl pocit, že sám na sebe ukazuje prstem.
„Pokračujte," řekl tónem tak zvláštním že se na něho Plisken tázavě podíval.
„Ani jsem nečekal, až na mne křiknou. Pustil jsem motyku. Normálně bych byl bit. Nic se nestalo. Nikdo mě neudeřil," usmál se při té vzpomínce dělník ze zeleninové plantáže, někdejší úředník administrativy továrny na čokoládu.
„Šel jsem k nim. To je on, křikl někdo. Ten pocit úlevy byl hned ten tam. Sice se na mne už dívali i v té chvíli, kdy jsem se díval na ně, ale nerozuměl jsem, co ty pohledy znamenají."
"Mě z něho rupne palice," reptal Plisken.
„Nevšímejte si ho," řekl Linde.
„To jsem netušil, že postupuju do další síně pekla. V té první mě mučily pohledy, které nebyly pohledy. V druhé na mne čekala slova."
„Jaká?" ptal se Linde tiše. Tušil.
„To je on," potvrdil jeho tušení Bělina. „Vedli mě pryč. Zavázali mi kolem zápěstí provaz a naložili na káru. Za zády mi znělo, to je on! A moji věznitelé říkali - to je on, a některý namítal, to není on."
„Kdo?" ptal se Plisken.
„Bělina zavrtěl hlavou, nezeptali se mě. Já jsem já, kdo jiný bych měl být? V tomto smyslu je označení - to je on - správné. Ovšem co bych měl být, aby byli oni spokojeni?"
„Milouš," zašeptal Linde.
„Jakže? Jak víte, že se jmenuju Miloš?"
Linde se bezděky usmál.
„Dává to smysl, pane Bělino. Oni si vás prostě spletli. Záměna jmen. Někdo vás udal, že se jmenujete Miloš."
„Proč bych se tak neměl jmenovat?"
Plisken se chraplavě smál. Potom Bělinovi krátce a drsně vysvětlil podstatu věci, přičemž neopomněl vyslovit několikaterou hrozbu „sráčský svini", která Kapitánovi vnukla myšlenku, že se musí setkat s Miloušem Jakešem.
„Tak to už chápu," hlesl Bělina. „Už to naprosto chápu! To je přece jasné. Došlo k omylu."
Rozhlédl se po cele, jako by podstatu objevu chtěl sdělit všem přítomným, tem bdělým i těm, kteří pozbyli vědomí.
„A komu to mám nahlásit, pane?" obrátil dychtivou pozornost k Pliskenovi.
„No, to máte tak, pane Bělina," řekl Plisken rozvážně. „Za starejch časů bych vám poradil lampárnu hlavního nádraží."
„A teď?" vyhrkl Bělina, který vůbec nepochopil ironii.
„Teď už není žádná lampárna a místo hlavního nádraží je vojenská pevnost. Takže nemáte kam, milej pane Bělina. Vůbec nemáte kam."
„To je přece šílené!" zvolal Bělina.
„Ano, to je normální," přisvědčil Linde.

5.5
Jak dny plynuly, Kapitánova třeštivost nabývala na síle. Do vězeňské cely stráže už nepřiváděly lidi - házely sem trosky, zbité tak, že ztrácely lidské rysy, a ti, co zde uvázli v dobách mírnějších, pozbývali na zdravém rozumu. Ve chvilkách prozření si Linde uvědomoval, s jakou úlevou se propadá do šílenství - jako by bylo bezpečnostní záklopkou nebo únikovou cestou, znamenající záchranu před hrůzou.
V těchto okamžicích si Linde uvědomoval i podstatu své duševní poruchy; celá ta situace mu připadala neodolatelně komická. Při pohledu na muže skučícího bolestí, muže s přeraženýma rukama a očima vytlučenýma z lebky, otřásala se mu bránice a musel nasadit veškerou vnitřní sílu, aby smích nevyrazil na povrch. Ne snad, že by tím vzbudil něčí pozornost - už několik vězňů před ním se takto pomátlo. Dokud se smáli polohlasně, ostatní je nechali být, jakmile ale jejich smích začal okolí obtěžovat, nastala krátká prudká exekuce.
Ale to nebyl důvod, proč se Linde snažil ovládnout svůj smích.
Měl pocit, že dokud s ním bude zápasit, dokonce vítězně, dokud ho bude mít pod kontrolou, bude svobodným člověkem. Jakkoli ta teze vypadala absurdně, nacházel v ní čím dál ostřejší logiku.
Vnějšími okolnostmi byl zbaven všeho - nejen postavení poradce hlavy státu, nejen osobní svobody, nejen základní lidské důstojnosti - vnějšek se mu zavrtával do nitra lebky, vkrádal se dovnitř mysli, vyplňoval ji a zmocnil se otěží. Jenomže tu bylo šílenství, jež se mu stavělo na odpor.
Ovšem i to přišlo odkudsi zpoza horizontu osobnosti. Vynořilo se z hlubiny duše stejně jako kati přicházeli temným obdélníkem dveří.
Linde nemohl ovládat žalářníky, nemohl okřiknout mučitele a katy - ale úspěšně zápasil s vlastním šílenstvím. Pořád ještě bylo něco uvnitř jeho samotného, co mu patřilo. Co to bylo? Vůle, nebo rozum? K zápasu bylo třeba vůle - ovšem ona sama by nebyla k ničemu bez podpory rozumu. Linde věděl, že ho podstupuje. Bez rozumu by vůle byla pouhou tvrdohlavostí, možná dokonce tupostí.
Takovými otázkami se zabýval, zatímco kolem skučeli a chroptěli lidé, v přímí cel, páchnoucí krví a výměšky všeho druhu. S nimi se probouzel a opřen o ně ukládal duši do milosrdného bezvědomí spánku.
Jak dny plynuly, nabýval dojmu, že prohrává. Smích už se ho nezmocňoval jen při pohledu na vnější svět - zmáhal ho i při pomyšlení na sebe sama a hlavně - na osobní zápas. Byla to rána pod pás, ale taková je už podstata smrtelných a rozhodujících bojových chvatů; nelze proti nim nic dělat.
Jedné noci ho probudilo zalomcování. Otevřel oči a zamžoural do světla svíčky, umocněného odrazem v zrcátku. Kolem sebe slyšel pláč a kvílení, obvyklé zvuky cely vyvrženců. Z prostoru kolem zdroje světla se ozýval mumlavý monolog - dva muži se ujišťovali o jeho identitě.
„Jseš ten Linde," oslovil ho majitel jednoho s z hlasů.
„Jiří Linde," opakoval.
Zmocnily se ho silné paže a postavily ho na nohy. Chtěl zaprotestovat - dovede se postavit sám. Zároveň jim byl vděčný, asi jako malé dítě, které si umí natáhnout kraťasy samo, a přece je maminc vděčné, když mu pomůže.
Ucítil pach alkoholu. Připadal mu jako rajská vůně.
Vyvedli ho ven. Našlapoval na těla spoluvězňů. Snažil se kráčet co nejšetrněji, slůvka omluvy, „pardon" a „promiňte", ovšem ta zanikala v nadávkách a nářku těch, které procházející věznitelé kopali.
Venku na chodbě stála skupinka samopalníků s petrolejovými lampami v rukou. Linde mhouřil oči, už dlouho neviděl tak jasné světlo. Trochu se mu motala hlava. Tady na chodbě byl čerstvý vzduch a plíce si musely zvyknout na plný kyslíkový režim.
„Dokážete jít po svých, pane Linde?" zeptal se ho velitel ozbrojenců. Zleva a zprava mu stáli silní žalářníci. Typově to byli zcela jiní lidé - vojáci Lindemu
připadali trochu jako lovečtí psi, ohaři nebo dobrmani - hubení, vážní, pozorní, přiraveni k útoku v kterýkoli okamžik, kdežto žalářníci měli svoje nejbližší příbuzné někde mezi hovězím dobytkem.
„Myslím, že ano," přisvědčil Linde.
Cestou ale několikrát klopýtl a bez pomoci by byl upadl. Nevěděl, kam ho vedou a jak dlouho to trvá. Kráčeli po schodech, dokonce vyšli ven a Lindeho skoro ochromil noční chlad. Zato se mu rozjasnil hlavu.
Uvědomoval si, že v jeho situaci došlo k zásadnímu obratu. Bylo těžké si představit, že by se měl vrátit tam, odkud ho vytáhli. Před ním už mohl být jen hrob, jáma plná nehašeného vápna nebo něco jiného. Co by to mohlo být?
Procházeli vojenským ležením. Stráže, tu a tam napůl uhašené ohniště. Ze tmy se ozývalo pofrkávání koní, ostrým povětřím se mísil pach lidského a koňského potu. Někde krátce štěkl pes a ostrý hlas strážného ho umlčel.
Linde pochopil, že jdou do někdejší nádražní budovy - do Kapitánovy rezidence.
Strážní oddíl ho předal jiným ozbrojencům - Kapitánově osobní gardě.
Teď už Linde nemohl mít žádné pochyby o to, že se jeho osud láme. Setká se s Kapitánem. Po takovém setkání bude život jiný. Možná žádný.
Gardisté ho zavedli až ke dveřím. Zabušili zřejmě smluveným způsobem. Ruce, které Lindeho podpíraly, zmizely.
Gardisté se odšourali nazad a Linde zůstal přede dveřmi sám.
Chvilku čekal. Pak se dveře beze zvuku otevřely.
Na prahu stál Kapitán.
„No to je dost, Linde, že jdeš. Kde ses kurva flákal," řekl nevrle. „Tak pojď dál."
Linde překročil práh.
Kapitán poodstoupil a prohlížel si ho s hlavou poněkud sklopenou. Místnost byla osvětlena několika petrolejovými lampami. Linde si uvědomil, že tu něco postrádá - ano, chyběla mu vůně pomerančů. Ta se mu zaryla do paměti,

Kapitán jedl pomeranče, když se zde setkali poprvé.
„Ten tvůj Jakeš se zdejchnul," řekl Kapitán po chvilce.
„Přemýšlel jsem o tom," vyhrkl Linde.
„Přemejšlel..." zavrčel Kapitán. „To jste celý vy, hlavouni chytrácký. Furt jen přemejšlíte, ale makat necháte jiný. Já už moh mít za sebou celý tažení na pravej břeh, kdybych nemusel nasadit tolik chlapů na toho zkurvence Jakeše."
„Je mi to líto, pane Kapitáne. Domnívám se..."
„Domníváš se. Domnívání, to je skoro přemejšlení. Tak co se domnívá, ta tvoje makovice?"
„Domnívám se, že Jakeše ukryli komunisté. Pomohli mu v útěku. Jejich organizace funguje i za nových okolností. Naopak dovedl bych odhadnout, že funguje lépe než kdy jindy. Vzhledem k tomu, že je to organizace strukturovaná vojensky a přitom přizpůsobená k působení v civilním životě, za mimořádných okolností."
„To by stačilo," ozval se hlas kohosi třetího.
Linde si nevšiml, že není s Kapitánem v místnosti sám - až teď. Neodvážil se dívat jinam než na Kapitána, a teprve když se kdosi ozval, otočil hlavu.
V šeru, kam záře lampy už sahala jen tápavě, seděl na křesle muž. Linde viděl jen temné obrysy. Jak mohl soudit na tu dálku a při tom světle, mohla to být i stará žena - ovšem ten hlas byl nepochybně mužský, byť poněkud vysoce umístěný, podivně křaplavý, prostě - stařecký. Tohle ale nebyl Milouš Jakeš, uvědomil si Linde a zaplašil první nápad, který se mu vylíhl v hlavě. Znal hlas dobře z filmových dokumentů, z nahrávek - a zejména z nesmrtelné nahrávky projevu v Červeném Hrádku, z doby, kdy se Jakešův režim hroutil.
„Tenhle chlápek prý Jakeše moc dobře zná. Prý by mohl být docela k užitku. Říkali mi, že není špatný, jako poradce. Ty jsi taky poradce. Poradíš svýmu Kapitánovi? Co říkáš - mají pravdu, nebo nemají pravdu? Má ten chlap viset? Nebo bych měl pověsit tebe? A třeba pověsím ty, kteří mi radili, a nechám běžet vás oba!"
Nemá tu pomeranče, takže loupá moji hlavu, řekl si Linde.
Lepší než Jakeš, zajímavá formulace.
Tázavě se ohlédl po Kapitánovi a pokynul hlavou. Smím? znamenalo to gesto. Kapitán pokynul.
Linde opatrně kráčel ke starci sedícímu na křesle s vysokým opěradlem. Z oblasti záře petrolejové lampy se propadal do temnoty. Když přišel na několik metrů, zdálo se mu, že jiná záře vychází z obličeje toho muže. Jakési viditelné paprsky mu vnikaly zřítelnicemi a vtiskovaly se do sítnice, a odtud šla ta zvěst do mozku, pokoutními cestami, dřív, než mozek měl vzít na vědomí řádný světelný obraz.
„Tak co, Linde?" říkal Kapitán. Vyslovoval jeho jméno trochu posměšně. Znělo mu cize. Lidi jako on se rádi vysmívají čemukoli, co je cizí, neuchopitelné.
„Tak co mu říkáš?"
Linde poznal toho muže.
„Ano, kapitáne. V jistém smyslu je mnohem lepší než Milouš Jakeš."
Před ním seděl Vasil Bilak, skutečný vládce Československa od začátku sedmdesátých do konce osmdesátých let, vlastizrádce, bezprostřední agent Moskvy, architekt toho, čemu se říkalo normalizace, loutkovodič nejdříve Gustáva Husáka, svého krajana a poté Milouše Jakeše.
Bílý obličej Vasila Biľaka se zkřivil do grimasy, která měla znamenat úsměv. Linde v ní četl vítězství.

5.6
Tři dny a noci - s mnohahodinovými pauzami, nezřídka vyplněnými střelbou putovala drezína vypravená z nádraží ve slovenských Malackách směrem na západ. Dva ozbrojenci, řidič a cestující, to byla osádka tohoto neobvyklého vozidla. Neobvyklého proto, že dávno již minula doba, kdy lidé doufali v obnovu civilizace na bázi parního stroje a železniční dopravy. Krabí syndrom dobře fungoval i tady - stroje sice mohly dále pracovat a stále ještě bylo dost lidí schopných obsluhy, jenže nebylo možné udržet bezpečnost provozu. Železniční doprava - to by byl onen krab schopný vydrápat se z košíku a civilizačně vyčnívat. V devatenáctém století byla železniční doprava osou civilizace, ovšem tehdejší doba byla založena na tuhé vojenské a policejní kázni a nějaké přepadení vlaku nepřipadalo - přinejmenším v Evropě - tehdy v úvahu.
Nyní nepřipadalo v úvahu, že by nedošlo k přepadení vlaku.
Cestující byl stařec asi osmdesátiletý, avšak věkem ne tolik poznamenaný, jak by si skutečný věk žádal. Tvář mu brázdily hluboké záhyby a vrásky a nos ostře vystupoval skoro jako mrtvole, ovšem oči, ty byly bystré, neúhybné, jako kdyby mířily přes hledí a mušku rovnou na cíl.
Svých průvodců si nevšímal. Seděl vtištěný do rohu a zahalený do nádražáckého pláště, možná trochu velkého na jeho postavu. Vracel se do Prahy, do města, ve kterém prožíval dobu své největší slávy a moci. Málokdy vzpomínal na mládí v okolí Svidníku, na mládí, které skončilo v roce 1949, kdy zanechal krejčovského řemesla a věnoval se politice. Na postech všech možných stupňů pobýval a cesta k vrcholu byla rychlá - už pět let po jeho vstupu do politiky se stal členem Ústředního výboru komunistické strany.
Když zabloudil ve vzpomínkách k těmto létům, v přísném obličeji se objevil náznak úsměvu.
Žádné iluze, žádné ohledy, to byly zásady tohoto muže. Vždy pro něho bylo přední to, co je a co nevyhnutelně bude, a nikoli to, co by mělo být a co by snad mohlo být. V roce 1968 podepsal spolu s jinými dopis, zvoucí ruskou armádu k zásahu. Byl si dokonce jist, že kdyby se byl postavil proti podepsání dopisu, nepodepsal by ho nikdo.
A tanky by stejně přijely, usmíval se stařec.
Drezína uháněla bažinatou krajinou kolem Břeclavi. Stařec si všiml, že jeho strážci polevili v pozornosti. Samopaly měli položené na klíně a jeden podřimoval. Zatím se cesta odbyla v klidu. Nic nenasvědčovalo tomu, že projíždějí rozvrácenou zemí, tedy, pokud pomineme zříceniny a skelety vypálených domů a nezbytné šibenice ověšené

mrtvolami, které zase stály u přístupových cest do měst - a kolem nich opět vznikala opevnění a budovaly se brány. Stráže podřimovaly a stařec zůstával bdělý.
Dobře si všímal mužů a žen, postávajících u mostů a přejezdů. Někteří se tvářili, že drezínu nevnímají, někteří kradmo ukázali sevřenou pěst. Stařec si více vážil těch prvních. To byli soudruzi, kteří dopodrobna plnili rozkaz. Ten zněl - nic nedávat najevo, nic neprozrazovat, jen zajistit absolutní bezpečnost!
Více si vážil prvních, ale přece jen měl raději ty druhé. Kdyby se nedokázal ovládat, odpověděl by jim stejným pozdravem. On ale musel být skutečně zakalený a emoce si zapověděl.
Jestlipak je projevoval muž, kterého obdivoval nejvíce, Vladimír Iljič Lenin?
I on podnikl v osudových chvílích cestu vlakem, mnohem delší, než jakou podniká on, Vasil Bilak. Byla to cesta ze Švýcarska přes válečnou Evropu přes
neutrální Švédsko až do Petrohradu. Reakcionáři později tvrdili, že to bylo dílo říšské tajné služby, dílo plukovníka Nicolaie. I kdyby - co na tom? Vladimír měl cíl, měl poslání, a prostředky nejsou podstatné, naopak, výsledek platí.
Mhouřil oči při pomyšlení, že i on jede vlakem jako Vladimír Iljič a poslouchá stejný rytmus kolejí a vdechuje stejnou směs svěžího vzduchu a pachu maziv a horkého kovu. Ve vzduchu byla cítit taky trochu motorová nafta, rád čichal páry, vzrušovaly ho při návštěvách kasáren sovětské armády. V těch létech kontrarevoluční vzpouře mnohokrát vzdoroval pokušení spojit se s muži ovládajícími všechny ty tankové motory a věže a děla, a v jejich čele rozdrtit zbytky reakcionářské chátry. Bylo to pokušení, které mu dávalo vnitřní sílu. Věděl, že je schopen takového činu, a věděl i to, že o tom vědí všichni ti slaboši, co ho obklopovali. Čekal na historickou situaci, jak říkával Vladimír Iljič, učitel. Ne vše, co je možné technicky, je uskutečnitelné historicky, kdekoli, jakkoli. Záleží na okolnostech, na posunech silokřivek moci. Nyní cítil, že se posouvají v jeho prospěch.
Proto směřoval k Praze, městu, které miloval i nenáviděl, obdivoval i jím pohrdal. Jsem starý, uvědomoval si.
Občas vzpomínal na jiného starce v čele velkého společenství. Ale i on, kníže temných sil reakce Konrád Adenauer, který připoutal v padesátých letech Německo k západním mocnostem a přeměnil poražený stát na účastníka hodů vítězů, byl přece jen o něco mladší, když nastoupil do kancléřského úřadu. Pětasedmdesát mu tehdy bylo. Už jsem držel jehlu v ruce, když on se narodil, uvažoval. Dotkl se špičkou boty nohy spícího strážného. Muž se probudil.
„Omlouvám se, soudruhu," zabreptal zmateně.
„Já jsem bděl," řekl na to Bilak. Stačilo mu málo spánku.
Za ty tři dny a tři noci prospal dohromady nějakých deset hodin. A tím si získával stále větší úctu mužů z doprovodu, obou strážců i strojvůdců - těch cestou vystřídalo celkem pět.
Nedaleko České Třebové se dostali do menší přestřelky.
Na tváři se mu nic nepohnulo, když střely několikrát zasvištěly v bezprostřední blízkosti. U Kolína zastavili drezínu vojáci směšné armády toho kašpara Václava Havla, lokaje imperialistů. Bilak tehdy otevřel zavazadlo a pokynul svým strážným. Když rozdávali ruličky s hnědým heroinem, díval se stranou.
Přiblížili se k Praze. Na novém strojvůdci - přistoupil brzy poté, kdy vojáci drezínu propustili - byla vidět nervozita.
Praha byla vždycky sídlem reakce, uvědomoval si Bilak, a situace tu bývala složitější než v jiných městech. Ale tentokrát strana prokázala úžasnou akceschopnost. Třebaže teď cestovali po krátkých etapách a někdy museli čekat i několik hodin na vedlejší koleji, vždycky přišel nějaký soudruh a ukázal, že mají volno.
Tak to má být. Tak to musí být. Je to dějinná nutnost.
Cesta vrcholila.
Bez velkých problémů projeli Hlavním nádražím, které bylo proměněno ve vojenský tábor - soudruzi dokázali zamaskovat drezínu jako servisní vozidlo, a dokonce k ní připojili pojízdný jeřáb. Takto projeli vinohradským tunelem a pak mířili k vyšehradskému železničnímu mostu.
Tam, na vysokém náspu, drezína zastavila.
Cestující si všiml, že na nízké budově je nápis VYŠEHRAD.
Nikdy mě nenapadlo, že Vyšehrad je i nádraží, uvědomil si. A tolik let jsem v Praze žil!
Z nádražní budovy vyšlo několik mužů. Jeden z nich hbitě vylezl nahoru.
„Čest, soudruhu. Matějka," podával Bilakovi ruku.
Ideologický tajemník, připomněl si stařec.
Stiskl Matějkovi ruku.
„Jsem rád, že cesta skončila dobře," drmolil Matějka.
Stařec se zamračil.
„V čem je problém?"
Vycítil v Matějkovi nejistotu. Vždycky dovedl odhadnout, jak je silný v kramflecích jeho soupeř - a v politice je soupeřem každý.
„On, Kapitán."
„Co je s ním?"
„Kapitán chce vidět Milouše Jakeše."
„Cože? To mu ještě nedošlo?"
A Vasil Bilak se začal smát.

5.7
„Myslím, že bude užitečný."
Tato slova pronesl Vasil Bilak a Linde musel sám sebe ujišťovat, že je při smyslech a plném vědomí: něco takového pronesl člověk, který ležel na dně politického hrobu a který se musel při pohledu na pošťáka strachovat, zda mu

nenese obsílku k policejnímu výslechu! Pravda, v bratislavském ústraní žádný postih za vlastizradu Bilakovi reálně nehrozil. Ovšem i ten sebeotrlejší člověk má bolavá místečka na dně duše.
Linde se mohl cítit ponížený, určitou satisfakci mu však dávala i tato absurdní situace.
Kapitán, tento svrchovaný pán svého miniaturního království, zvyklý vydávat rozsudky smrti tak snadno, jako když loupal svoje pomeranče, člověk bez soudnosti a sebekontroly, se vedle Bilaka jaksi scvrkával. Havlův poradce si uvědomil, že se Kapitán ještě nikdy v životě nesetkal s někým, kdo byl skutečně zdrojem moci. U jeho dvora bylo několik vysokých důstojníků armády a policie, možná se tu a tam setkal s někým z někdejší radnice, možná z některého ministerstva, a koneckonců i on sám, Linde, byl dosti blízko zdrojům státnosti a v koridorech moci se doslova pohyboval. Ovšem žádnou reálnou moc ve skutečnosti neměl - a sám sobě uložil zápověď; nikdy se nesnažil bezprostředně ovlivňovat konkrétní rozhodnutí, zvláště pak, pokud se měla týkat jednotlivců.
Pomáhat prezidentovi v orientaci v obecných otázkách, snažil se mu být rádcem oponentem. Nikdy se však nesnažil mu pohybovat rukama.
„Užitečný sluha," řekl Bilak, nespouštěje z něho oči.
Linde zrudl.
„Já si vyprošuju," vyhrkl.
Kapitán se rozesmál.
„To se ještě uvidí, jestli je užitečný. Zatím byl dost k hovnu," podotkl.
Linde polkl. Ta slova byla krutě nespravedlivá. Pokud chápal situaci, Vasil Bilak byl zde, v Kapitánově pracovně či velitelském stanovišti, právě proto, že Linde dal Kapitánovi jakousi radu. Pravda, nepřipadl na jméno Bilakovo, mínil se o Jakešovi, a navíc nemyslel svoji radu vážně. Nicméně jakési děje a příběhy uvedl do pohybu a příčinných závislostí, pohnula se mašinérie ilegální komunistické strany, Jakeš zmizel a objevil se tu Bilak. Právě v těchto chvílích si Linde uvědomoval děsivé dopady svého návrhu. Jakeš, to byla figurka, ale Bilak patřil do okruhu jiných bytostí. Ten první, to byl úředníček moci, pěna, která vykypěla v hrnci, protože nikomu nevadila, kdežto Bilak, to bylo to dračí srdce, které se v hrnci vařilo.
Kapitán se přetvařoval, skrýval se za smích. Ve skutečnosti, jak Linde dobře chápal, neskrýval rozpaky. V blízkosti Vasila Bilaka nevěděl, co si počít. Ze starce vyzařovala samozřejmost člověka navyklého poroučet. Ne snad, že by musel poroučet i v této chvíli. Naopak, seděl v křesle velmi uvolněně a ve vrásčitém obličeji měl dokonce pobavený výraz. Co mu však ve tváři naprosto chybělo, to byl sebemenší náznak ostražitosti. Kromě něho byl před Kapitánem každý ostražitý.
Ostatně i v dobách před Tím, před elektrickou smrtí, kdy ještě nebyl Kapitánem, ale pouhým předměstským rváčem Jindrou Hřivnáčem.
„Měl byste si ho vyzkoušet," podotkl Bilak skoro ledabyle. „Tak nejlíp poznáte užitečnost člověka. Zaúkolujte ho."
„Teď zkouší on vás, Kapitáne," podotkl Linde. „Chce vědět, jak se dovedete rozhodovat."
Kapitán mlčel a přejížděl očima z jednoho na druhého. Linde si všiml, že Bilak na chvilku pozbyl svého pobaveného výrazu.
„Nakonec vždycky záleží na tom, kdo může koho nechat pověsit, vy dva čuráčkové. To je politika. Všechno ostatní jsou kecy. Nemám vás tu pro zábavu, protože mě nebavíte. Vy dva mě serete, to vám musí bejt jasný. Když mi budete užitečný, můžete žít. Když ne, budete viset. Tys mi poradil toho Jakeše, tak dobrý. Místo Jakeše tady mám tohodle starýho ještěra. Říkaj, že je dobrej, že je lepší než Jakeš, takže už kvůli tomu máš u mě průser, ty jeden docente; jak to, že jsi mi poradil někoho horšího?"
„Soudruh Jakeš byl můj nadřízený," ozval se Bilak.
Kapitán se ušklíbl.
„No a vida, jak dovedete spolu makat. Máte nasráno v kalhotách a už si jdete na ruku. Tak to má bejt. Každej jste jinej. Jeden nenávidíte druhýho, čouhá vám to z očí. Tak se mi to líbí. Že jednoho z vás pověsím, to je jistý. Ale ne hned. Vy teď pudete a dáte ty svoje hlavy dohromady a vymyslíte, jak to udělat, abych zamet s těma na druhým břehu a vůbec se všema těma sráčema dokola. Tak co, krokodýle," obrátil se k Bilakovi, „myslíš, že jsem vás dva dost zaúkoloval?"
Bilak chvilku mlčel.
„Stojí za to být druhý, když první muž jste vy."

5.8
Uplynulo deset dní. V celé oblasti Kapitánovy moci nežilo víc než dvacet, pětadvacet lidí kteří něco věděli o příjezdu malé železniční drezíny - a mezi nimi se dal na prstech jedné ruky spočítat počet osob zasvěcených do tajemství, koho drezína vezla a proč. Ale i oni asi pustili celou epizodu z hlavy.
Kapitán a jeho okolí, to bylo panstvo, a nebylo radno se příliš zabývat jeho počínáním. Navíc každý měl svoje všední starosti. Život byl laciný, a kdo si ho nehlídal, mohl o něj snadno přijít. Hlavní událostí posledních dvou dnů byl požár ve skladišti obilí na Zlíchově - lidi říkali, že ho někdo založil naschvál a tajně, ale když slyšet mohl jen někdo spolehlivý, tak si šeptali, že ho nechal zapálit samotný Kapitán. Proč? Jistě měl nějaký důvod, jako vždycky. On, nebo lidé, kteří mu radili. I to se mezi lidmi říkalo - Kapitán není špatný, všechno zlo pochází od našeptávačů. Kdyby věděl, jak se špatně lidem žije, ustrnul by se a určitě by nepřipustil, aby někdo zapaloval skladiště obilí.
Zaručeně si lidi nevšimli, že oproti minulým dnům je v ulicích méně hlídek, koná se méně prohlídek a jaksi polevila nervozita. Není divu, že to nevnímali. Každou chvilku Kapitánovi muži někoho nebo něco hledali, na šibenicích se pak objevovala nová těla a ze sklepů těch několika budov, kterým bylo radno se obloukem vyhnout, zněl nářek mučených. Bylo ráno docela všedního dne.
Před budovou Kapitánova hlavního stanu zastavil vůz označený velikou literou V. Vedle vozky seděl samopalník

Kapitánovy stráže. Jakmile povoz zastavil, seskočil a šel vstříc dvojici strážných před vchodem. Chvilku se s nimi domlouval, jeden odběhl a vrátil se v doprovodu důstojníka se žlutou šňůrou na prsou.
„Pane poručíku, tady ten chlap říká, že veze hledaného muže."
Z vozu vystoupil hranatý třicátník a s hraně sebevědomým výrazem v obličeji přistoupil k dozorčímu stráže.
„Jsem doktor Jakubisko," sdělil mu. Poručík nedal najevo žádné pohnutí. „Tajemník soudruha Jakeše." Stále žádná reakce. „Soudruh Jakeš by mohl panu Kapitánovi být užitečný."
„Jak?" štekl poručík.
Jakubisko znejistěl.
„Z mnoha stran mi bylo řečeno, že si Kapitán přeje se soudruhem Jakešem mluvit. Takže jsme tady. A vy nás k němu zaveďte, nebo narazíte na tvrdou vodu!"
Poručík se na něho chvilku díval a pak se rozesmál. Zvlídněl a vzal ho skoro přátelsky kolem ramen a odváděl o pár kroků stranou, aby strážní neslyšeli.
„Milý pane doktore! Vy jste veliký komik. Kde jste byl, s tím svým soudruhem Jakešem, před čtrnácti dny?"
„To je stranické tajemství."
„Tak. Stranické tajemství. Ono to není žádné tajemství, pane doktore. Když Kapitán skutečně potřeboval mluvit s tím tvým soudruhem Jakešem, vy jste práskli do bot. Podělali jste se. Řekl bych, že jste chtěli zdrhnout, do Německa, je to tak?"
„Stranické tajemství," trval na svém Jakubisko, a způsob, jímž to tvrdil, prozrazoval vše.
„No a mezi tím se našlo jiné řešení."
„Jiné řešení," opakoval po něm Jakubisko tiše. Pak zavrtěl hlavou. „Já to tušil. Najednou se všichni soudruzi odtáhli. Zprvu nám všichni pomáhali a pak skleněná stěna. I na německé straně. Máte pravdu, poručíku, měli jsme namířeno právě tam. Vše bylo domluveno. Všichni slíbili a zklamali. Další zrada. Jinak se to nedá nazvat."
„Ale dá. To není zrada. To je změna priorit."
„Soudruhu Jakubisko," ozval se stařecký hlásek z nitra vozu. „Mám už vystoupit?"
„Co bude s placením?" ptal se z kozlíku vozka. I on měl plášť ozdobený písmenem V. Znamenalo to „V jako Vocloň.
„Máte zaplaceno!"
„Mám zaplaceno až sem. A co dál? Jedeme dál?"
Jakubisko pohlédl na poručíka.
„Nepřijme ho?"
Poručík zavrtěl hlavou. „Určitě ne."
„A co, nebo spíš kdo, je to náhradní řešení?"
„To je tajemství, které zná jen Kapitán."
„Tak co bude?" povykoval stařík v nitru vozu. Následovalo nezřetelné hudrování jeho ženy.
„To kdybych já věděl," odpověděl tajemník Jakubisko, ale tak, aby to nebylo uvnitř vozu slyšet.
„Co bude?" chtěl taky vědět vozka.
„Dál půjdeme pěšky."
„A kam?" ušklíbl se poručík. Tajemník neodpověděl.
Pomalu šel k otevřeným dveřím Vocloňova povozu a uvědomoval si, že ho vůbec, vůbec nic nenapadá.
O půl hodinu později se marně pokoušel dotlouct se do zavřených vrat stranické pevnosti v Kartouzské ulici.
Nálada všech tří byla hluboce pod bodem mrazu.
A těžko říci, zda by je rozveselilo pomyšlení na to, že i v tuto chvíli, kdy s nimi nechce na celém světě nikdo, ale vůbec nikdo ani ztratit slůvko, umírají ve vězeňských kobkách lidé provinilí tím, že se jmenují Miloš.

Kapitola šestá

6.1

Křik, pach, špína.
Velká hala někdejší traktorové stanice v Krásné Lípě ještě nikdy neměla mezi svými stěnami tolik lidí.
Kdyby se tu zčista jasna ocitl někdo nezúčastněný a nepoučený, chvilku by mu trvalo, než by se zorientoval, ale na pravý účel toho shromáždění by hned tak nepřišel.
Především tu byli lidé obou pohlaví a všeho věku, od dětí po staré lidi - i když těch nebylo mnoho, po několikeré vlně epidemií, jež následovaly po elektrické smrti v roce 1998. Rodiny se držely pohromadě - matky za součinnosti s otci dbaly na to, aby se děti někam nezaběhly a nelumpačily víc, než je hranice snesitelnosti. Navíc by se mohlo stát, že by se zapletly do sporu dětmi z opačného konce města a takové dětské taškařice mohly mít vážné následky.
Byl to tedy rodinný piknik? Určitě ne. Jednak na pikniky nebyl v této přísné době čas, jednak oděv lidí zde shromážděných byl - dalo by se říci - až slavnostní. Muži měli na sobě tmavé obleky a také ženy se oblékly do toho nejlepšího, co měly ve skříni. Onen nezúčastněný a nepoučený by si všiml, že na lidech, jak mužích, tak ženách, šaty jaksi visí, jako by je zdědili po někom mnohem tělnatějším, než byli sami. Ano, do značné míry to byla pravda, až na to, že ti tělnatější byli oni sami. Obezita, to rozhodně nebyl hlavní problém lidí, kteří čelili osudu v roce 2001.
Tak tedy bohoslužba?
I taková varianta mohla pozorovatele napadnout. V čele sálu visel veliký kříž a po jeho stranách čoudily svíce. U vchodu a také v okolí kříže postávaly postavy v černých kutnách, kápě stažené do obličeje. Nebylo pochyb, že právě

oni mají mnoho společného s režií podniku.
Proti teorii o náboženském shromáždění však svědčily jiné skutečnosti. Muži v kutnách jistě měli co dělat s režií, ovšem nebyli režiséry a pořadateli. Uvnitř i před vchodem se čile pohybovali muži s páskami na rukávech ozbrojení samopaly - a rozdávali láhve s pálenkou - jako dar od pana Josefa. Láhve kolovaly od úst k ústům a možná, že i na výrostky se dostalo v nestřeženém okamžiku, chyběla zde však veselost - tohle kolektivní popíjení příliš připomínalo nějaký zasvěcovací obřad, rozhodně víc než úvod do lidové veselice. Pozorovatel by tedy zmaten probíral jednu variantu za druhou až do chvíle, kdy se venku ozval výkřik „už jedou". V tu chvíli to vypadalo, jako kdyby se elektřina opět na světě objevila a sršela teď z každé hlavy a vysílala maličké blesky ze všech očí. „Už jsou tady! Už jdou! Už to začne!" Výkřiky postupně splynuly do jednolitého burácení. Čišela z něho nadšená vůle ublížit lidské bytosti. Každý jednotlivý křiklounek dával svoje nadšení do pokladnice společného křiku, až vznikla slitina, ze které se vyrábějí sekyry pro gilotinu. Několik výstřelů vypálených do vzduchu zjednalo jakýs takýs pořádek.
„Místo! Udělejte místo!"
Dav se pomaličku zklidnil a udělal uličku od vchodu do sálu podél jeho dlouhé osy.
Na druhé straně vedla ulička ke kříži a k mužům v kutnách. Jen co se dav těchto místech rozestoupil, bylo vidět na těžký dubový stůl, za ním vykukovala opěradla několika židlí. Skupina samopalníků vstoupila pomalým, vážným krokem. Každý z nich držel v ruce konec lana - to bylo ovázáno kolem krku a hrudi potácejícího se muže. Měl obličej rozbitý do krvavé masy a ruce měl ohořelé. Hlava mu visela dopředu a lana sloužila především k tomu, aby ho držela jakž takž ve vzpřímené poloze a táhla ho vpřed. Kdyby zvedl hlavu, muž by na konci uličky uviděl zobrazení Spasitele a mohlo by ho napadnout, že i On vypadal tak nějak jako on sám, když ho vedli na Golgotu.
Na obecenstvo padlo ticho. To se zřejmě nelíbilo ozbrojencům, kteří vězně táhli.
„Ty svině! Ty vrahu!" křikl jeden z nich, po něm v nepříliš důmyslných variantách i ostatní.
Tu a tam se jim dostalo odezvy z davu.
„Vrahu! Teď ti to spočítáme!" Nešlo to ale moc od srdce.
Ozbrojenci dovlekli muže až ke stolu a tam mu dovolili klesnout na kolena. Vypadalo to, že se u stolu modlí.
„Soud přichází!" ozvalo se z kouta, kde byl další vchod do síně. Všichni se podívali tím směrem.
Drobnými krůčky sem cupitalo pět mužů v podobných kutnách, jaké měli na sobě strážci svíček, jen s tím rozdílem, že měly barvu šedou. I jim chránily kápě obličeje. Zamířili ke stolu a rozmístili se podél jedné jeho strany. Ten, co byl uprostřed, sňal kápi a ostatní to udělali po něm. Vzal do ruky dřevěnou paličku a třikrát jí praštil do desky stolu.
„Slyšte, slyšte! Já, hejtman Josef, zahajuji soud lidu krásnolipského hejtmanství nad mužem jménem Martin Holáň. Tento muž je podezřelý ze spiknutí tak zvaných doktorů proti zdraví lidu, toho spiknutí, které mělo za následek smrt a utrpení statisíců. Hanba, stonásobná hanba!"
„Hanba," ozvalo se z několika míst sálu. „Stokrát hanba," křičeli samopalníci a muži v kutnách.
Mluvčí se hněvivě rozhlédl.
„Jsme na začátku vyšetřování. Uvidíme, kolik dalších pomahačů a sympatizantů měl tento člověk nehodný toho označení i mezi vámi, kolik černých ovcí se skrývá v bílém stádě. Hanba! Stokrát hanba!"
Tentokrát se přidalo více hlasů. Brzy umlkly.
„Soud prokáže obrovský rozsah viny tohoto muže. Zde," vzal mluvčí do ruky svazek papírů, „jsou výpovědi Martina Holáně. Soud vás s nimi seznámí - a pak i ti, kdo chovají sympatie k lidem Holáňovu druhu, procitnou a budou se hanbit za svoje pochybení, za svoje zločiny!"
Prostor kolem stolu, před nímž klečel v obkroužení strážců Holáň, se rozšiřoval. Lidé pomaličku ustupovali, krůček za krůčkem. Hejtman Josef skláněl hlavu nad papíry, ale co chvíli švihnul očkama k nim, ke krásnolipským. Trochu se mu třásly ruce a musel se opřít o desku stolu. Čekal, že nenávist proti doktorovi Holáňovi bude ostrá, živá a že všechno půjde jak na drátkách. On sám se nemusel k nenávisti přemlouvat - a předpokládal, že i ostatní jsou z podobného těsta.
Do volného prostoru vklouzla drobná postavička - hubeňoučká žena s černými vlasy sčesanými dozadu. Oči jí svítily - záře svíček se v nich odrážela snad až nepřirozeně.
„Ale, pane Berka, vždyť nám přece pan doktor Holáň pomáhal, spoustu z nás zachránil a bez něho bychom tady možná nikdo nebyl!"
Hejtman pokynul a dva samopalníci pustili provazy poutajícího Holáně a vykročili k odbojnici.
Teď se dav ozval - a byl to řádný, mnohahrdelný řev, jakého se obávají i mocní světa minulého, přítomného a budoucího.
„Vše prokáže řádný soud!" zakřičel hejtman Josef a zabušil palicí.
„Ano, chceme řádný soud!" burácel dav.
Obžalovaný pomalu zvedal hlavu. Podařilo se mu otevřít napuchlé oči a na krvavé masce se mu objevil náznak úsměvu.
„Přiveďte svědkyni Markétu Panuškovou!" zahulákal hejtman Josef.
Dav ztichl a všechny hlavy se stočily ke vchodu v koutě sálu, k tomu vchodu, jímž před chvilkou vešel hejtman Josef a jeho přísedící.

6.2
Více než tři roky uplynuly od okamžiku, kdy Markétu zanechal otec ve vojenském transportu a seskočil - se stejným efektem, jako by skočil z Nuselského mostu. Od té doby o něm Markéta nedostala jedinou zprávu. Od chvíle rozchodu se upřela k jedinému cíli - dostat se na sever, do městečka Krásná Lípa, ke strýčkovi Vildovi. Vysnila si, že ji tam čeká ráj a že strýček Vilda je něco mezi Pánbíčkem a Santa Clausem. Znala Krásnou Lípu z dětství, vždycky se jí tam líbilo a těšila se, že právě tam se zbaví hrůz, které teď byly na denním pořádku velkoměsta. Neuvědomovala si, že hrůza má nepříjemnou vlastnost: dovede být všude. Rozklad starých správních struktur a vznik nové organizace probíhal ve

městech typu Krásné Lípy jinak, než v hlavním městě. Tady neexistovala tak rozsáhlá vrstva parazitů, jakou chovala ve svých zdech Praha a v menší míře i další velká města v zemi. Vlna násilí samozřejmě vypukla okamžitě po začátku elektrické smrti, byla však namířena proti lidem zvaní prostě „cizáci". K tomuto jevu došlo takřka ve všech venkovských a maloměstských oblastech Ovšem z historických důvodů násilí propuklo nebývalou měrou na územích, odkud byli po roce 1945 vyhnáni občané provinilí tím, že mluvili stejným jazykem jako nacisté. Německé majetky tehdy vydrancovali nejdříve tak zvaní zlatokopové, bandy lupičů a nezřídka i vrahů, ozdobení trikolorami a rudými páskami. Po nich přišli lidé, kteří se tu chtěli trvale usadit a pracovat. Po bezmála padesáti letech žili na územích po staletí obývaných silnou německou menšinou Češi druhé a třetí generace. V roce 1938 zde byla terorizována česká menšina, po válce ponižováni a nakonec vypuzeni Němci. Stíny minulosti však tato území neopustily ani po půl století. Žila tu, byť ne trvale, ještě jiná vrstva lidí.
V Krásné Lípě a v okolních vesnicích se v průběhu poválečných let usadily doslova tisíce rodin, které tu našly druhé domovy; byli to především Pražané, letňáci, jak se jim říkalo dříve, nyní chalupáři a rekreanti. Venkov samozřejmě nepochyboval o tom, že elektrickou smrt zavinili „tamti" z města, tedy vláda, vědci, a vůbec všichni Pražáci. Toto přesvědčení vyústilo ve vlny násilí, která v mnohém připomínala kruté dny „divokého odsunu" Němců. V roce 1945 byli okrádáni a zabíjeni lidé provinilí němectvím, teď to byli „měšťáci". Do konce dubna 1998 byly všechny domy Pražáků vyrabované a ti z nich, kteří měli tu smůlu a byli přistiženi v chaloupkách, upravených do kýčovitě venkovského stylu, mohli být rádi, když vyvázli s holou kůží. Ne všem se to povedlo.
Markéta Panušková patřila do starousedlické rodiny, a proto ji krásnolipští nechali na pokoji. Do jisté míry ovšem.
K vysněnému strejdovi Vildovi, tomuto Santa Clausovi a Pánbíčkovi v jedné osobě, se dostala až po dlouhém putování, během něhož zažila příhody, o kterých se rozhodla nikdy nikomu nevyprávět - jenže kdo by se o takové bagately, jako je systematické znásilňování zajímal! Nebylo jednoduché vyhovět všem vojákům, kteří se jí tak hezky ujali na vršovickém nádraží. Jednotka se přesunula do České Lípy a držela tam železniční uzel. Po jedné zuřivé přestřelce s tlupou násilníků, která tehdy usilovala o nadvládu nad městem, Markéta vojákům utekla a putovala pěšky na sever. Trvalo jí týden, než se k hranicím města dostala. Ve dne se skrývala v křovinách a přesouvala se jen v noci. K cíli se dostala polomrtvá hladem a vyčerpáním, špinavá a rozedraná, napůl šílená.
Ke strýci ji přivedli dva muži krásnolipské domobrany, ozbrojení samopaly. Za to, že ji hned nezastřelili, vděčila své výřečnosti.
„Říká, že je vaše neteř, pane Panuška," řekl jeden z nich.
Markéta neviděla strýce už dobré dva roky.
Když dospěla, pochopila, jak strašně nudná díra Lípa je, a se strýčkem omezila styky na posílání pohlednic o Vánocích a Velikonocích.
Dívala se na svého strýce. Býval to živoviální chlapík s měkkou, poněkud mrtvičnatou tváří.
Změnil se. Pohubl a měl tvrdé oči.
Pochopila, že strýc Vilém zabíjel. Puberťáci si povídají, že z kluka se stane chlap po první ženské. Dnes věděla, že skutečným chlapem, tedy animálním tvorem předurčeným k zápasu, se stane teprve poté, kdy zabije jiného animálního tvora lidské rasy.
Teta Blanka, Vildova žena, mu povykoukla za rameny.
„Ty jseš Markéta?" ptal se strýc podezíravě.
Vypadala jako strašidlo, vychrtlá, špinavá, v rozedraných šatech. Jenže v těch dnech byl kdekdo špinavý a vychrtlý.
„Strejdo," šeptala Markéta. Už jí nebylo do mluvení. Vyčerpala poslední zásoby energie. Sem ji hnala vůle spojená se zoufalou nadějí. Když viděla, že ji strýc nepoznává, nechtěla už nic jiného, než zemřít.
Teta Blanka ji poznala.
„Jistě, že je to Markétka," špitla.
Strýc se ohlédl a ohnal se po ní. Zajela, aby se vyhnula ráně. Pak se znovu věnoval hubené dívce, která byla možná jeho neteří.
„Ukaž ruce," poručil jí.
Markéta předvedla dlaně. Měla je plné mozolů. Vojáci si nechali transport zaplatiti i jinak, než vynuceným potěšením, musela dřít a mozoly se dělají na dlaních rychle.
„Dobře," schválil pan Panuška stav jejích rukou. Ženská která dovede pracovat může nějakou dobu být pod jeho střechou, dokud nezdechne. Kývl směrem k samopalníkům. „Ano, je to moje neteř."
„Strýčku, pozdravuje tě..."
„Říkej mi pane Vilém," poručil jí strýc. Bylo mu jedno, kdo ho pozdravuje.
nehodlal být vůči ní v postavení nějakého strýčka. On je teď pán.
„...tatínek," polkla Markéta.
Pan Vilém nehnul při zmínce o svém bratrovi brvou. Obrátil se do síně a houkl na ženu:
„Ukaž jí, kde bude spát. Ve chlívě." Pak znovu k Markétě: „A pamatuj si, když budeš líná a neposlušná, seřežu tě, a když se nenapravíš, vyženu tě."
Oba muži, kteří Markétu přivedli, se krátce zasmáli, pokývali souhlasně hlavami a odešli. Elektrická smrt přinesla do života i dobré změny - například, že ženské přestaly držkovat a zase chlapy poslouchaly jako za starodávna.
Strýc Markétu znásilnil ještě toho dne.
Markétě to už ani nepřišlo. Pochopila, že muži jsou prostě takoví, a už si ani dokázala vybavit doby, kdy se chovali jinak.
A když pan strýc Vilém dostal tyfus a během několika dní zemřel, nenapadlo jí, že je to nějaká osudové zadostiučinění.
V tu dobu se už masově umíralo na všech stranách a také do Krásné Lípy vstoupila praxe „spalovacích pecí".

Mrtvol totiž přibývalo tou měrou, jakou ubývalo pracovních sil. Lidé kopali čím dál mělčí hromadné hroby, zásoby vápna došly a mrtvolný puch zalehl kotlinu, v níž město leželo.

Spalovací pec jistě nebyla zdejší vynález. Informace o nápadu přišla zvenčí, nejspíš až z Prahy. Novinka ale měla velkého propagátora, pana doktora Holáně. Donedávna to byl nevýrazný doktůrek, který předepisoval recepty, sbíral body pro pojišťovnu a kvůli každému prdu posílal pacienty na vyšetření do Rumburka. Od jisté doby byl Rumburk nedostupný jako Rio de Janeiro.
Doktor Holáň se stal pánem zdraví celého města - a stal se z něho jiný člověk, iniciativní, rozhodný, nápaditý - a s nepopiratelnou autoritou.
Okamžitě přejal ideu spalovacích pecí a donutil město, aby ji realizovalo.
Bylo nutno vybrat pokud možno na kraji města vhodný dům, aspoň dvoupatrový s dřevěnými stropy a podlahami. Do něho se odnášely mrtvoly a prokládaly hořlavými předměty, troskami nábytku, prkny, hořlavými chemikáliemi. Když byl dům plný, lidé prorazili otvory do střechy, nanosili z nedaleké benzinové pumpy ve džberech benzin, obsah domu důkladně prolili a vše zapálili. Dům se změnil v pec, v obrovité krematorium. Když hořela první krásnolipská pec, tak farář ještě sloužil mši za duše všech těch zemřelých nešťastníků. Farář zanedlouho skončil v další takové peci.
Nikdy si Markéta tak toužebně nepřála smrt jako ve vleklých týdnech černé smrti. Smrt však nepřicházela. Přísloví o smrti, která bere vše, není tak docela přesné.
V populaci je dvacet procent lidí se sníženou imunitou. Ti zemřeli v první řadě. Nemohli přežít bez základní hygieny, mezi tolika rozmnoženými infikováni hlodavci a hmyzem. Dvacet procent lidí má imunitní systém abnormálně silný - a do této skupiny patřila Markéta Panušková. Do nich je začarována genetická podstata lidského rodu. Lidé jako ona zachránili lidstvo před vyhynutím při předešlých pohromách tohoto typu. A těch zbylých šedesát procent? Tito lidé hráli velkou loterii života a smrti. Měli šance zhruba stejně vyrovnané.
Krásnolipská větev Panuškovy rodiny vymřela celá kromě Markéty, už v první vlně umírání. Markéta se připojila do skupiny doktora Holáně jako pomocnice při léčení i prevenci.
Jedno i druhé bylo pramálo úspěšné. Údery černé smrti přišly v devětadevadesátém i v létech následujících. Zavinily, že se město znovu stalo vesnicí. Ti, co přežili, a málo kdy to byly ucelené rodiny, se usadili v domech, kde byla studna, kde bylo možno vykopat žumpu - a které bylo možno bránit proti útočníkům. Opuštěné domy se měnily ve spalovací pece, v ruiny, ve zdroj palivového dříví a stavebního materiálu pro budování ochranných zdí. Pánem Lípy se stal jistý Berka zvaný Pepas donedávna řadový pracovník na nedaleké pile. I on měl silný kořínek a nechyběl mu ani fištron. Pochopil, že doktor Holáň je v dobách epidemií ta nejdůležitější osoba a poskytl mu oporu - osobně, i za pomoci násilníků, kteří se k němu připojili a vytvořili úderný oddíl.
Holáň s Markétou a několika pomocníky se snažili dalším vlnám epidemie čelit. Také Pepas Berka, krásnolipský hejtman, unikl smrti a spolu s doktorem Holáněm se snažil černé smrti zakroutit krkem.
Bylo to těžké, ba nemožné. Všudypřítomné krysy se strašlivě rozmnožily - v lidských mrtvolách měly nevyčerpatelný zdroj potravy. Chlapi je nejdřív stříleli, ovšem střeliva bylo málo a nepřátel mnoho.
„Tohle nás na fakultě neučili," potřásal doktor hlavou. Při životě se držel masivními dávkami tvrdého alkoholu. Nabádal Markétu, aby taky raději pila režnou než vodu.
„Ani vaření nic nezmůže, Markéto. Tady pomůže jenom chlast."
„Nechci žít věčně," odpovídala Markéta. Ve skutečnosti nechtěla žít vůbec. Pokládala za nespravedlnost do nebe volající, že právě ona zůstává naživu uprostřed toho nekončícího plesu smrti.
„Musíme zapomenout na život městského typu," vysvětloval doktor Holáň a hejtman, teď už si nechal říkat „pan Josef", realizoval to, co doktor vymýšlel. „Každý dům musí být samostatná jednotka. Oproti středověku máme jednu výhodu a jednu nevýhodu. My víme, jak nemoci vznikají a jak se šíří. Nevýhoda je v tom, že nám ta znalost není moc platná. Město může normálně fungovat, když v něm funguje všechno. Jakmile nastala ta prokletá elektrická smrt, z měst se staly nefungující stroje - a začaly zabíjet."
Banda ozbrojených rváčů, lupičů a brzy i vrahů, teď už milice hejtmana „pana Josefa" dohlížela z doktorova příkazu, aby se lidé myli, aby si prali prádlo, aby spalovali věci po mrtvých. První epidemie z devětadevadesátého poněkud ustoupila s příchodem zimy. Doktor ovšem varoval před předčasným optimismem. Zima přinese všeobecné oslabení organismu a lidé budou více náchylní k nemocem a potom, až se na jaře oteplí, všechno může vypuknout znovu varoval a na jeho slova došlo.
Nicméně druhá epidemie už nebyla tak strašná jako ta první a po další zimě to vypadalo, že Krásná Lípa přežije - přinejmenším že přežijí zbytky jejích původních obyvatel posílených uprchlíky z okolí ve zbytcích města. V té době už všichni lidé opustili střed města a soustředili se v okrajových usedlostech. Vybrané domy umístěné u silnice byly přeměněny v obranné sruby, ve kterých se střídaly posádky. Už dávno si nikdo nepamatoval, kolik drobných šarvátek tu bylo vybojováno! Ty nejkrvavější se udály samozřejmě ještě v létě, kdy muži spolu bojovali podle zvyklostí moderního boje založeného na neslýchaném plýtvání střelivem. Zásoby munice se však povážlivě tenčily.
Výměnou za cukr se podařilo získat nějaké střelivo do samopalů v Rumburku. Pak se poměry uklidnily natolik, že se pětikilometrová vzdálenost opět stala hodinový pochodem a už ne dobrodružstvím s vyhlídkou na jistou smrt.
Po roce 2000 se poměry v Krásné Lípě - a v dalších městech - uklidnily a v roce následujícím se daly považovat za normální v tom smyslu, že nevypukla žádná epidemie a v lesích se neobjevily drancující tlupy. Někdy na přelomu zbytku zimy a rodícího se jara si pan Josef uvědomil, že ho doktor Holáň začíná pěkně srát, jak sdělil svým několika nejbližším. Je nafoukanej a myslí si, že mu Lípa patří." Jenže - lidi si ho vážej. Dyť nás všechny zachránil vod smrtě!" zněla námitka.
Josef pokýval na souhlas.

„No a právě to mě sere nejvíc."
Když pak o čtvrt roku později přišly zprávy o tom, co se děje v Praze, znělo to jeho uším jako rajská hudba.

6.3
Markéta vešla do soudní síně. Měla na sobě tmavošedý splývavý chalát, připomínající roucho kajícníka. O to bělejší vypadal její obličej. Kolem krku si uvázala šátek. Nezdálo se, že by ho měla na ozdobu. Vlasy měla nakrátko ostříhané, jen tak halabala, nedbale - s četnými zuby, takže to trochu vypadalo, by trpěla prašivinou. Třásly se jí ruce.
„Pražanda!" vykřikl někdo vzadu. Vyvolal tím vlnu nevole. „Markéta je naše!" namítalo několik lidí. Dívka to slyšela a bylo znát, že ji to povzbudilo. Ruce se jí nepřestaly třást.
Snažila se dívat rovnou na členy tribunálu. Zkroušenou postavu obviněného se jí však nepodařilo vypudit ze zorného úhlu.
Samozvaný soudce - právě tak samozvaný hejtman - pan Josef začal poněkud komickou parodií na úřední proceduru, vyptával se Markéty, jak se jmenuje, a jestli to může nějak dokázat. Vyvolal tím dokonce smích.
„Tak dost," třískl paličkou do stolu. „Vypovídejte o zde přítomném Martinovi Holáňovi. A o jeho zločinech."
„Nevím o žádných zločinech," řekla Markéta. „Pan doktor Holáň je nejlepší člověk, se kterým jsem se v životě setkala."
V davu to zahučelo.
Na členech tribunálu byla patrná nervozita. Pan Josef chtěl zase třísknout paličkou do stolu, jenže topůrko mu vyklouzlo z vlhké dlaně a spadlo na zem. Tribunál se zvolna měnil ve frašku.
„Stala jsem se ošetřovatelkou u pana doktora Holáně," začala Markéta svoji výpověď. „Bylo to v době té nejhorší epidemie, té první, která nás postihla."
„Kdo ji vyvolal?" vřískl pan Josef. Využil toho, že na sebe Markéta na chvilku upoutala pozornost a sebral paličku.
„Bakterie ji vyvolaly, mikroorganismy. Po neštěstí, které nás postihlo, muselo k epidemiím dojít. Přestala fungovat vodovodní síť, čističky vody. A nastal hlad, lidi byli oslabení. Navíc lidi se dali na pochod, strašné spousty lidí."
„Ty ses taky dala na pochod, Pražando." odtušil pan Josef.
Markéta jeho poznámku pominula. Lidi ji brali za zdejší, to bylo to podstatné.
„Epidemie vznikla v Praze a nejspíš současně v jiných městech. Tam, kde žilo a umíralo nejvíc lidí najednou. U nás na venku to nebylo tak hrozné, nejdřív. Pan doktor Holáň předvídal, co se stane. Spolu, on a já, jsme chodili dům od domu. Nabádali jsme lidi, aby se myli, aby převařovali vodu, než ji začnou pít, aby se postarali o žumpy, aby zabezpečili potraviny, aby čistili studny."
„Nebylo to tak, že pan doktor Holáň obhlížel, co by se dalo někde ukrást?"
Markéta se rozhodla, že bude hloupé páně Josefovy poznámky ignorovat.
„Někde nás brali vážně, jinde ne. Říkali, že mají jiné starosti. No a pak to přišlo. Tyfové onemocnění, první případy. Ani my jsme na to nebyli připraveni."
„Vy a doktor Holáň?" zaryl hejtman Josef.
„Nikdo na to nebyl připraven. Medici se učili na medicíně o tyfu z knížek. A najednou tu byly statisíce případů! Rozmnožili se hlodavci. Po lesích běhali zdivočelí psi a kočky. To všechno přispělo k tomu, že epidemie byla nezvladatelná."
„Ale byla zvladatelná!" ozvalo se od hlavního vchodu.
Všichni se otočili. I doktor Holáň, který poslouchal, co povídal soudce a Markéta, zvolna otáčel hlavu směrem, odkud zněl hlas. Pokynul rukou. „Chcete udělat doznání, obžalovaný?" zeptal se ho hejtman Josef s nadějí v hlase. Dokonce odlepil zadek od židle a celým tělem dával najevo napjaté očekávání. Doktor Holáň ukázal rukou ke vchodu.
„To je přece Červenáček!"
„Nerozčilujte se, pane doktore, pamatujte na svoje srdce," vyhrkla Markéta.
Vzhledem k tělesnému stavu doktora Holáně to bylo trochu komické, strachovat se o jeho chatrné srdce.
„Nazýváte mě podvodníkem, Holáni, ale moje ruce," rozpažil Červenáček končetiny podobné dřevěným lopatám na sázení chleba, „moje ruce jsou čisté. Sdělte, kolik mrtvol jste odevzdal hrobu, ano, kolik těl našich matek a otců, vašich žen a mužů, našich dětí, kolik našich nejbližších a nejmilejších, jste nechal naházet do morových domů, kde jste je pak dal potupně upálit, abyste se mohl radovat ze zla, jež jste způsobil!"
„Dal jsem vám jednou pár facek," sípěl doktor Holáň, „a vykopal jsem vás z ordinace. Bohužel, teď to nelze, nelze!"
Pozvedl ohořelé ruce a nechal je klesnout.
„Vyhnal nejlepšího léčitele v kraji, to je zločin doktora Holáně. Úplně jste nás opanoval a duševně zotročil. Já odešel, ano, musel jsem odejít, protože mě tento démon v lidské podobě vyhnal. A odešel jsem, abych konal dobro."
„Kde jsi konal dobro?" sípěl Holáň.
„Všude," odvětil léčitel vítězně. „Jen se zeptejte lidí, které jsem vytáhl náruče smrti!"
Pokynul a dveřmi se vhrnulo několik žen. Režie to byla dokonalá - ženy se dekorativně rozmístily kolem něho a líbaly mu ruce a nohy. Přitom křičely:
„Náš spasitel! Bez něho by nás žrali červi! Zahynuly bychom v mukách! Děkujeme ti, otče našich nových životů!"
„Lidi," křikla Markéta, „nenechte se zpitomět. Máte přece dost rozumu na to, abyste prokoukli podvod a lež. Co jiného se dalo dělat s tolika mrtvými, než je spálit?"
„Potom, když je doktor Holáň zabil," houkl Červenáček.
„Ti lidé neměli naději, nebylo jim pomoci."
„Oficiální tak zvaná věda jim nedovedla pomoci. A mne, který bych je zachránil, tento masový vrah vyhnal z města."
„A kde jste zachraňoval?" křikl na Červenáčka někdo.
„Všude," ujala se slova jedna z žen. „Táhnul krajem a v patách mu šel život.

Nemocní okřívali a mrtví ožívali."
„Kde. Já chci vědět, kde to bylo."
„Zeptejte se v Moravské Třebové," zabrebentila žena. „Město zmíralo, když do něho Mistr přišel. A teď? Je to kvetoucí metropole. Mistra tam uctívají jako světce."
„Víš dobře, že se nemůžeme zeptat nikoho v Moravský Třebový," zahučel tazatel.
Několik hlasů se přidalo. Nebylo jich mnoho, hejtman Josef bystře vypozoroval změnu v atmosféře.
„Mistře Červenáčku, přistupte blíž. Soud využije vašich služeb jako svědka a odborného znalce. Co si myslíte o léčebných metodách zde obžalovaného?"
„Položím vám otázku. Tak zvaní lékaři pronásledovali alternativní medicínu ještě dřív, než To přišlo, než nastala Elektrická smrt. Proč?"
„No proč?" zaznělo z davu. A byla to vážně, ba dychtivě míněná otázka.
„Protože jim kazila obchody. Bílá mafie, jak lidé lékařům říkali, dlouhodobě a systematicky roznášela choroby. Co jiného bylo tak zvané očkování než roznášení chorob? V očkování dostoupila opovážlivost bílé mafie vrcholu. A nikdo se neodvážil namítnout, všichni se buď báli, nebo byli podplaceni."
„To je nesmysl!" křikla Markéta. Doktor Holáň se odvrátil a potřásal hlavou.
„Lež a surovost vždycky zvítězí nad pravdou a láskou."
„Proti bílé mafii s její sítí středisek a nemocnic a sanatorií a výzkumáků pohlcujících miliardy jsme stáli my, léčitelé, s holýma rukama a planoucím srdcem. Rozdávali jsme duši a dávali zdraví na potkání. Proto nás nenáviděli - proto mě tento červ vyhnal ze své lotrovské peleše, když jsem tam za ním přišel, abych mu řekl pravdu do tváře! Zatímco vy jste byli nemocní, oni se pelešili s děvkami, jako je tato zde, a počítali peníze!"
Hovořil, ba burácel, a postupně se obracel hned vlevo, hned vpravo. Tmavé oči pod širokým pevným čelem mu planuly a každý, kdo ho poslouchal, měl pocit, že Mistr promlouvá přímo k němu. Dokonce i Markéta si to pomyslela a položila si pravou ruku na hruď. V něčem má pravdu, uvědomila si. Ano, spala s doktorem Holáněm. Často se milovali v těch děsných dnech a týdnech, kdy lidi umírali doslova po tisících. Byl to únik od smrti, únik do živočišnosti, a třeba to byla skutečně láska, jistě že byla, proč podléhat tomu člověkovi, proč zlehčovat ten vztah - jen proto, že o lásce spolu nikdy nemluvili?
„Já vám řeknu, co se stalo. Bílá mafie - spolu s ostatními zločinci z tak zvané oficiální vědy - porušili rovnováhu Země. Nastalo doslova zemětřesení geopatogenních zón. Dračí žíly vytryskly k povrchu - vyvolány těmito lidmi, a začaly zabíjet. Proto přestala fungovat elektrika!"
Nebylo to poprvé, co lidé slyšeli taková a podobná slova. Šířila se od úst k ústům a lidé, kteří přicházeli od jihu, od České Lípy, Mělníku a Prahy, přinášeli podrobnosti. V Praze už prý odhalili několik skupin záškodníků. Některé prý už soudili a pověsili.
Nakonec tady na venkově jsme to věděli vždycky - že všechno zavinili Pražáci. A nejvíc doktorů a těchhle těch vědců bylo vždycky v Praze, zrovna tak jako kurev a zlodějů.
„Správně," přitakal hejtman Josef. „Doktor Holáň zavinil, že přestala fungovat elektrika."
„Nejen on," zvedl chlácholivě Červenáček ruku. „Nikdy není jediný viník vždycky je to spiknutí skupin, které si hrají do rukou, tahají za nitky a v zákulisí si mastí kapsu."
„Já si pamatuju, kdy tě doktor Holáň vyhnal," houkl kdosi. „To proto, že jsi podvodník a zloděj. Vydíral jsi peníze z na smrt nemocných a nutil je, aby sepsali závěť ve tvůj prospěch."
Obrovský řev. Neznámý vyslovil nahlas to, co vytanulo na mysli nejednomu z přítomných. Nejednomu, ale jen jeden se odvážil říci nahlas, co si myslí. Dav začal bouřit.
Jedni křičeli na Červenáčka, druzí na Holáně, třetí na hejtmana Josefa, aby zjednal pořádek. Ten zuřivě mlátil palicí do stolu. Konečně se hluk utišil. "Ticho, nebo nechám vyklidit soudní síň," řval hejtman Josef směšně. Živou mocí by to nedokázal. „Pan svědek má poslední slovo"
Znovu nastalo ticho.
Mág, vysoký, ramenatý, se zvolna rozhlížel a pak spočinul zrakem na Markétě Panuškové.
„Ty jsi Markéta Panušková. My moc dobře víme, co jsi zač. A my moc dobře víme, kdo je tvůj snoubenec. Je to fyzik, je to člověk zahrávající si s atomem, s tím nehorším zlem, jež zplodilo samo peklo. Tvůj snoubenec hodil bombu na Hirošimu, vybouchnul Černobyl a postavil Temelín! Odpověz mi, jmenuje tvůj snoubenec Jan Kryl?"
„Do toho ti nic není!"
„Odpověz na otázku. Jmenuje se Jan Kryl?" přitvrdil hejtman Josef.
„Ano."
„Atomový vědec?"
„Ne, ano, ne, není atomový vědec."
„Má co dělat s atomem?"
„Ne."
„Měl co dělat s atomem?"
„Ne, jen trochu."
I ona slyšela čím dál častěji, co si lidé povídali. Všechno nezavinili všichni Pražáci, ale jen někteří - ti, kteří si zahrávali s vědou a hlavně s atomem. To si jistě mysleli skoro všichni, v posledních dnech a týdnech se o ničem jiném nemluvilo.
„Hodil bombu na Hirošimu? Postavil Temelín?"
„Ne!"
„Můžeš to dokázat?"
„Ne, nemohu dokázat, že Honza nehodil bombu na Hirošimu," řekla Markéta.

„Takže je to snad jasné, bratři a sestry," zaburácel Červenáček.
Jenže hejtman Josef nehodlal jen tak pustit otěže z rukou.
„Já jsem soud!" vřískl.
„Takže konej svoji povinnost," řekl Červenáček.
Hejtman si uvědomoval, v jaké zatrachtilé situace. Když by teď Holáně odsoudil tak, jak měl zprvu v úmyslu, tedy k smrti, a Panuškovou, dejme tomu, dal zbičovat, vypadal by jako Červenáčkův poskok. Když by je propustil, měl by proti sobě Červenáčka a přinejmenším část veřejného mínění.
„Já jsem soud," opakoval hejtman Josef, aby získal trochu času. „Já jsem soud!"
„Boží soud," zasípěl doktor Holáň opuchlými rty.
„A nařizuji, aby v této věci života a smrti rozhodl boží soud!"
Tohle nikdo z přítomných ještě neslyšel. I samotný Červenáček na hejtmana hleděl vyjeveně.
To byl dobrej nápad, táhlo hejtmanovi hlavou, ale, kurva, jak se dělá boží soud?
Zaslechl tichý, skuhravý smích doktora Holáně. Při přemýšlení mu to nepomohlo.

6.4
Jak se dělá boží soud?
Hejtman Josef měl o božích soudech jen mlhavé představy. Vzpomínal si ze školních dob, že Lomikar postavil Kozinu před boží soud, nebo to bylo naopak? Na podrobnosti procesu si nevzpomínal, jen to si vybavoval, že u božího soudu vystupuje duch. Nevěděl, v jaké roli, zda jako obhájce nebo státní zástupce.
Rozhodnutí o božím soudu vyvolalo obrovský ohlas.
Hejtman nechal obviněného doktora Holáně odvést zpátky do vězení a do vedlejší cely nechal pro jistotu zavřít svědkyni Markétu Panuškovou. Tohle nařízení vydal s jakýmisi obavami. Věděl dobře, že lidi mají Markétu rádi.
Nebudou reptat? Kvůli nějakému božímu soudu nechtěl riskovat mrzutosti.
Jenže přízeň davu je vrtkavá a vystoupení Mistra Červenáčka vzbudilo dojem a taky respekt.
O ničem jiném se teď v Krásné Lípě nemluvilo než o doktorovi Holáňovi, jeho spoluvinici (o vině vlastně už nikdo moc nepochyboval) a o spalování mrtvol a patogenních zónách.
Každý znal nějakou historku ze zkušenosti vlastní nebo z vyprávění někoho blízkého o tom, jaké úplatky doktoři brali, jakou nemoc nedovedli rozpoznat, přestože byla jasná každému, kdo se na nemocného podíval. Byla to náhoda? Byl to záměr?
No a nejvíce zabral Červenáčkův argument, zaměřený na efektivnost lékařské práce: opravdu, všichni si pamatovali, že epidemie byly nejhorší, když lékaři pracovali nejusilovněji. A když pracovali méně, epidemie ustupovaly.
Po několika dnech už měl skoro každý skoro jasno v hlavě: lékaři nemoci neléčili, oni si je vymýšleli a šířili, aby měli peníze.
Pravda, ne každý si toto myslel, ale věci se tak nějak divně zchruly, že zkrátka, ať si kdo myslel, co si kdo myslel, rozhodující bylo, co kdo říkal.
Červenáček vnímal změnu nálad a radoval se z ní.
Ještě nikdy nebyl tak čilý jako v těchto několika dnech.
Navštěvoval jednu usedlost po druhé - byly to v té době už skutečné usedlosti, opevněná stavení s hradbami vyrobenými z trosek krovů sousedních chalup. V takové usedlosti nežila rodina v pravém slova smyslu - epidemie spolehlivě rozbily dosavadní rodinné struktury. Každá usedlost měla svého hospodáře a kolem něho se shromáždili ti, kteří přežili: slabší muži a také ženy. Těch bylo výrazně více než mužů. Epidemie kosila muže s obzvláštní pílí. Zdálo se, že epidemie je ženská, která je na chlapy.
Úsilí Mistra Červenáčka neslo ovoce.
Ještě před několika dny si žádali občané Krásné Lípy spravedlnosti, nyní chtěli už jen smrt.
Ve hře ale byl ještě někdo jiný - hejtman Josef. Ten s velkou nelibostí sledoval Červenáčkovo počínání. Dal ho sledovat a věděl o každém léčitelově kroku, nakonec svolal poradu.
„Měli bysme ho chytit a pověsit," navrhl hned na začátku.
„Jenže to by asi nešlo. Lidi za ním stojej!"
„Když to necháme bejt," uvažoval hejtman nahlas, „za chvíli tu nebudu mít
hřebík na kterej si pověsím čepici."
Následovalo ticho.
Hejtman se naštval. Pochopil, co ticho znamená. Tihle šizuňkové mu to přejou!
„Jen si nemyslete. Když namydlí Červenáček schody mně, tak uklouznete taky. Nezapomeňte, že chodíme po jedněch a těch samejch schodech, my všichni!"
„Tak ho přece jen pověsíme," navrhl někdo.
„Si blbej? Lidi za nim stojej."
„Co jinýho se tedy dá dělat?"
To byla závažná otázka. Až dosud věšení lidí docela slušně fungovalo. Bohužel, po těch několika letech nové doby si nikdo už přesně nedovedl představit, jak to dřív mohlo fungovat bez mrtvol pověšených za krk na nejvyšším kaštanu hned vedle krásnolipského zámečku.
„Já se s ním zkusím dohodnout!" rozhodl hejtman Josef.
Mistr Červenáček se vyděsil, když za ním hejtmanovi muži přišli. I jemu táhly hlavou všelijaké myšlenky a napadlo ho, jak asi na tom teď hejtman je. Co má za lubem. Přemýšlel i o tom, jak by se zachoval na hejtmanově místě a na kaštan vedle zámečku si taky vzpomněl.

Velmi se mu ulevilo, když už v první minutě po setkání s hejtmanem pochopil, o co tady vlastně jde; oni dva se musí rozhodnout, jaký podíl moci v městě bude jeden a druhý mít.
A to byl hlavní smysl božího soudu, na kterém se oba dohodli.
Obřad vyšší spravedlnosti - tak se měl akt jmenovat - byl stanoven na neděli. Jeho dějištěm se měla stát vodní nádrž obecně zvaná Pětka, na jižním okraji města, hned pod lesem. Hejtman nechal na břehu vybudovat malou tribunu a do vzdálenosti deseti metrů od břehu dal spustit dřevěné molo, připevněné na prázdných sudech.
Budování tribuny a mola vzbudilo velkou pozornost publika a v neděli dopoledne se kolem vodní nádrže shromáždili snad všichni, kdo se byli schopni pohybovat po vlastních.
Napětí dosáhlo vrcholu, když se rozkřiklo, že hejtman s Mistrem a gardisty přicházejí.
Ve středu ozbrojené skupiny kráčel doktor Holáň s Markétou. Doktor se už vzpamatoval po výslechu, otoky mu trochu splaskly a donedávna černé modřiny nabývaly odstínu zelené.
Lidé si všimli, že odsouzení - tak chápali jejich postavení - jsou klidní, ani na doktorovi, ani na jeho spoluvinici nebyla známka strachu.
Dva trubači, každý na jedné straně tribuny, naplno vřeštěli. Průvod vystoupil nahoru, hejtman chvilku čekal, pak gestem trubače umlčel.
„Bratři a sestry!"
V davu to zahučelo. Všichni si uvědomili, že hejtman užil oslovení, jehož tak rád užíval Mistr. Takže ti dva už jsou jedna ruka, zajímavé!
„Nic nám neleží na srdci víc, než aby správa obce byla spravedlivá. Je tento muž a je tato žena párek zločinců, anebo jsou to jen nešťastníci, kteří se zúčastnili na špatné věci z nerozumu a nevědomosti?"
Červenáček stál hejtmanovi po boku a spokojeně se rozhlížel. Doktor Holáň sklopil hlavu a něco šeptal.
„Ať rozhodne bůh. My jsme jeho pokorní služebníci a s ochotnou horlivostí vykonáme každý jeho pokyn. Tak se stane, jak on ukáže!"
Sám potom ukázal na trubače a ti znovu spustili.
Obrátil se k Markétě a doktorovi:
„Je vám všechno jasné?"
Doktor byl netečný, Markéta přikývla.
„Nemáme zájem na mrzutostech. A Mistr Červenáček se za vás přimluvil," kývl hlavou k léčiteli. Markéta při té nehoráznosti ani nemrkla. Už dávno se přestala čemukoli divit. Podvodník Červenáček že se za ně přimluvil? Vždyť on byl hlavní žalobce u soudu.
„Jsi mladá a silná, ty to dokážeš, Markéto. A vy, doktore, se nechte vést. Všechno dobře dopadne."
Doktor nahlas neodpověděl, jeho šepotu nebylo rozumět.
„Až to skončí, můžete se hned vydat na cestu. Zítra, nejpozději pozítří budete v České Lípě. Tam začnete nový život. Rozuměla jsi, Markéto?"
„Rozuměla. Nechcete mít potíže. Víte, že jsme pomohli mnoha lidem a ti by vám naši smrt neodpustili," řekla Markéta.
Červenáček se zamračil, ale hejtman ho utišil gestem a řekl:
„Mluví z tebe trpkost a já to chápu. Myslím si, že jste byli svedeni těmi lidmi, kteří si říkají vědci. Jste oběti, ne viníci. Teď jde o to, aby to boží soud prokázal."
Pokynul a k Markétě a Holáňovi přistoupili gardisté s černými šátky. Ovázali jim je kolem hlavy tak, aby jim zakryly oči. Pak jim k sobě pevně připoutali paže, Markétinu pravou k doktorově levé, omotali jim je celé, od podpaží až k zápěstí. Pak jim doposud volné ruce připoutali k trupu. Hejtman umlčel trubače a zvolal:
„Pokud dojdete na konec boží stezky, dokážete se otočit a vrátit, prokážete svoji nevinu, neboť vám bůh pomůže. Jděte!"
Vykročili.
Kolem nádrže bylo ticho, jen v dálce křičeli ptáci.
Markéta vnímala vůni nedalekého lesa a taky pach stojaté vody. Nádrž byla z poloviny zarostlá rákosím. Kdysi tu bylo koupaliště, v jednu dobu sloužila i jako hřbitov.
„Povede se nám to," říkala polohlasně. „Povede se to, Martine."
„Myslím.." ozval se Holáň, „myslím, že je konec."
„Co to povídáš? Cítím pod nohama prkna. Nešlápnu vedle, neboj se. Dojdeme až na konec, tam zůstaneš stát, jenom se budeš pomaličku otáčet vlevo a já budu postupovat dozadu až na kraj lávky. Ty potom postoupíš o krok a zase se budeš pomalu otáčet vlevo. Nic na tom není. Je to pár metrů. Už máme kousek za sebou. Nic to není. Oni nemají zájem na naší smrti."
„Jenže, Markétko, mně vynechává srdce."
Doktor se zapotácel. V jistém smyslu bylo dobře, že ho nechali hladovět, nevážil mnoho a Markéta ho dokázala udržet.
„Dýchej, hluboko dýchej," říkala mu.
Lidé na břehu vykřikli.
„Zasáhl bůh!" volal někdo.
Doktor Holáň sebou zazmítal. Markéta bezmála ztratila rovnováhu. Natočila se levým bokem vpřed a trochu se zaklonila. Doktor se zhroutil a svezl se trochu za její záda.
„Dýchej! Dýchej!" křičela na něho a taky křičela proto, aby si dodala odvahu. Unesu tě. Dokážeme to."
Krok, sun, krok. Doktor sebou škubal a chroptěl. Krok, sun, krok. Diváci na břehu křičeli, v hluku převládal ženský jekot.

Pak Markéta pocítila, že tělo na jejích zádech sebou přestalo škubat
ztěžklo.
„Martine!" Křik na břehu jí odpovídal.
Krok, sun, krok.
Teď, když Holáň ztratil vědomí, nebo dokonce zemřel, se jí postupovalo kupodivu snáze. Držela dobře rovnováhu a pod tenkou podrážkou bot cítila škvíru mezi dvěma prkny. Ta jí dávala vodítko. Dojdu na konec a vrátím se.
Jenže neodejdu z Krásné Lípy. Já ani neopustím tohle hnusné divadlo. Zabiju hejtmana a podvodníka Červenáčka. Nebo se o to aspoň pokusím.
Zuřivé odhodlání jí dodávalo sílu. Rázovala vpřed tak zprudka a s takovým odhodláním, že volání na břehu pomalu ustávalo a měnilo se - diváci ji začali povzbuzovat!
Mně se to podaří, vy svině a pak vás zabiju. To bude výsledek božího soudu!
Lidé na ni začali varovně křičet. Pochopila, co mají na mysli. Blíží se ke konci mola!
Zvolnila a přece málem šlápla do prázdna. Zastavila se.
Teď pomalu. Vlevo, vlevo! Hmatala plochou nohy, aby zachytila spáru. Ta ji povede zpátky. Ucítila ji. Byla napříč, takže je třeba, aby udělala ještě čtvrtobrat. Nadýchla se a vydechla. Potřebovala si odpočinout. Bezvládné tělo bylo čím dál těžší.
Teď dokončím obrat, rozhodla se.
V tu chvíli se lávka prudce rozhoupala.
Markéta ztratila rovnováhu, ustoupila o půl kroku, nachylovala se dozadu, kam ji táhlo Holáňovo tělo, ještě jeden krok, a ten další končil v prázdnu. Stačila se nadýchnout a potom spadla do vody. To je konec, pomyslela si.
V tu chvíli ji popadly čísi ruce a táhly ji dolů.

Kapitola sedmá

7.1

„Pane prezidente..."
Tichý hlas vytrhnul Václava Havla ze zadumání. Pane prezidente... Podíval se na svého tajemníka, ochránce, nebo zbrojnoše? Ramenatý chlapík v drátěné košili a přiléhavých kalhotách ze silné kůže, s nohavicemi zastrčenými do vysokých holínek. Éra tajemníků ve vlněném obleku a listinami v úhledné složce je za námi. Tenhle muž je rozhodně zbrojnoš, čpí z něho pach potu a stáje. Vracíme se do středověku. Říká mi prezidente, ze setrvačnosti. Ze zvyku respektuje moji funkci. Kdyby chtěl, vytrhl by z pouzdra u opasku dýku, připomínající svými rozměry meč římských legionářů, a setne mi hlavu. V tomhle světě už nemají tituly žádný význam. Generálové jsou bez vojska, prezidenti bez státu. Už dva dny hoří Praha na pravém břehu. Hordy toho Kapitána tam pronikly dobře připraveným úderem. Podle zpráv zvědů dopravilo sebevražedné komando do citadely Veselých dětí v oblasti Hlavního nádraží vlak plný trhavin. Obrovská exploze zničila vše v okruhu půl kilometru. Zuřivé boje trvají už osmačtyřicet hodin a zdá se, že soldateska toho šílence vítězí. To, co dělají, se jmenuje „čištění". Jsem ještě prezidentem tohoto cípu světa?
„Co si přejete?" zeptal se Havel tiše. Jakou ohavnou zprávu mu ten člověk nese? Už dlouho neslyšel nic příznivého, od dob, kdy se na čas podařilo obnovit
vlakové spojení. Pak už následovaly jenom nekonečné řeže, epidemie, hladomor, drancování, ba dokonce i kanibalismus. Svět vyvrácený z kořenů. Tolik let to trvá! Proč jsem jenom zůstal na živu já? Proč se mně smrt vyhýbá, když už se spolu tak dobře známe a jsme si tak blízcí?
„Přišel pan Linde."
„Cože?"
Václav Havel vstal z křesla a opřel se oběma rukama o stůl. Deska se leskla ve světle lustru s trojicí petrolejových lamp. Byla skoro prázdná, několik listin, dva fotografické portréty. Olga a Dagmar, oba snímky v rohu přetažené černou stužkou.
Udělalo se mu slabo a znovu si sedl.
„Přiveďte ho."
Tajemník otevřel dveře.
„Pan prezident vás čeká."
Linde vešel a tajemník opustil místnost.
V tichu bylo slyšet tikání hodin.
Havel se na příchozího usmál.
„Chvála bohu! Nevěřil jsem, že vás ještě někdy uvidím."
Podal Lindemu přes stůl ruku a pokynul mu, aby si sedl naproti němu. Pozorně si Lindeho prohlížel. Snad ještě víc pohublý než před tím, unavený, avšak jinak, jak se zdálo, v pořádku.
„Povídejte."
Linde nebyl chvilku schopný vyslovit ani hlásku. Třásly se mu ruce.
„Nevěřil jsem, nevěřil."
„Uklidněte se, příteli. Už je zase všechno v pořádku. Už je všechno jako dřív. Skoro," dodal prezident s povzdechem.
Venku se ozvalo hulákání a dupání. Prezident sebou trhl a se zřejmým úlekem se otočil ke dveřím.
Dovnitř vrazil ramenatý chlap v šarlatovém oděvu, s černým sametovým

pláštěm přes rameno. Kolem pasu měl opasek podobný transmisi se zavěšeným nožem.
„Co je to tu za bordel?" hulákal. „Kde jste se tu vzal, Linde? Jak to, že jste se mi nehlásil?"
Linde se tázavě podíval na prezidenta Havla. Ten sotva znatelně pokrčil měny. Situace se trochu změnila, od té doby, co nás osud - naštěstí dočasně - rozdělil, znamenalo to gesto. Panu kancléři Vocloňovi ještě více narostl hřebínek.
„Dorazil jsem před chvílí," řekl Lide neurčitě.
„Dorazil, abyste šel začerstva prdelkovat k panu prezidentovi." Slovo „prezident" vyřknul se zřejmým úsměšným podtextem. „Nevíte, která bije, Linde. Nikdy jste to nevěděl, ani dřív, za dob toho svinstva."
Linde povytáhl obočí.
„Toho svinstva, tím je míněna doba před elektrickou smrtí," podotkl Havel.
„Doba svinstva?" nechápal Linde.
„Jen nedělej neviňátko. Všichni tyhlety vzdělanci to zavinili. Tak dlouho se do všeho srali, až se to holt podělalo. Nemohlo to jinak dopadnout. Nejdřív ten zasranej atom a pak všelijaký ty vlny. No a pánbůh řekl dost, a otočil vypínačem. Dobře udělal. Protože od tý doby svět konečně začíná bejt spravedlivej," mínil Vocloň.
„Spravedlivej?" nevycházel Linde z údivu.
„No ovšem. Protože chytrolíni a šťouralové, jako jste vy dva, musej držet hubu, a k moci se pomalu, ale jistě dostávají lidi, kteří chápou, vo co jde, a co lidi potřebujou. Konečně nastávají normální časy. Dejte mi pět let a uvidíte, co z toho všeho tady kolem udělám."
„Já si to umím představit už teď," řekl Havel s nehnutou tváří.
Vocloň si ho chvilku zpytavě prohlížel, pak se dotkl dlaní pravé ruky závěsu dýky, z něho sjel na poklopec, a když se přesvědčil, že oba nástroje uvnitř schované jsou na svém místě, zavrčel a dodal:
„Písaři dodělávají ty seznamy. Takže, Havel, jakmile začnou u svatýho Tomáše zvonit, chci vidět rychlej nástup, a kmitám, kmitám! A teď vás už nebudu rušit, vy dva hošové," dodal a za bouřlivého smíchu vyrazil ze dveří. Linde si stačil všimnout, že dveře za kancléřem zavřela stráž. Velmož se takovými technickými detaily už nezabýval.
„Spravedlivý svět, normální časy," opakoval Linde po Vocloňovi a dosedl do křesla. Havel mu nalil ze džbánu vodu.
„Svět není spravedlivý a už vůbec není normální," řekl vlídně. „Zároveň není tak špatný, jak by mohl být. Kupříkladu zůstal jste naživu. To je jeden z důvodů, proč se nedívám do budoucnosti tak černě."
„Pane prezidente..."
„Nezlobte se, Jiří. V poslední době mi takové oslovení připomíná výsměch. Říkejte mi raději Václave."
„Když je to tak, proč z funkce neodstoupíte? Za těch pár týdnů, co jsem pryč, se podniku zmocnil Vocloň, jak chápu. Proč neodstoupíte? Proč nepodáte demisi? Ať je hlavou státu on!"
„Co to říkáte, Jiří?" zhrozil se Havel. „Víte dobře, že nejsem ješitný a o osobní postavení nestojím. O moc? Za daných okolností je to krajně nevhodný termín. Tady jde o kontinuitu české státnosti, tady jde o samu ideu českého státu. Přece není možné vložit pomyslné žezlo Karla IV. do rukou nějakému pořadateli pohřbů!"
„Je to kancléř, zemský správce, jako býval Jiří z Poděbrad."
Linde si všiml rozmrzelosti v Havlově tváři a pochopil, že zvolil nevhodné téma. Před prezidenty se o abdikaci mluvit nemá, to by mělo být v příručce pro Státníkova poradce napsáno na první straně.
Havel se opanoval a donutil obličej k úsměvu. Pozvedl svůj pohár s vodou k ironickému přípitku.
„Tak, na shledání. Vyprávějte, Jiří. Jak se vám, probůh, podařilo vyváznout? Za tu dobu jsem se doslechl nejméně tucetkrát o vaší smrti. Nevěřil jsem těm zkazkám a dobře jsem udělal. A teď chci znát pravdu."
„O moje propuštění se zasadil Vasil Bilak."
Teď byl Václav Havel skutečně užaslý. „Kdo?"
„Právě on. Vasil Bilak. Nepúšťat na saka. On se stal hlavním ideologem levobřežního kapitanátu."
„Vasil Bilak. Zombie z hrobu!"
Linde se dal do vyprávění. Vylíčil, jak proběhlo první setkání s Kapitánem. Jak si tento primitiv s přirozeným nadáním stratéga a dá se říci i politika stěžoval, že se mu situace vymyká z rukou. Je schopen pomocí krutosti řídit malý celek, ovšem větší struktury se mu rozpadají pod rukama. Linde mu v okamžitém nápadu, z černého humoru, poradil spojenectví s odborníky přes diktaturu, s bývalými komunisty. A proč ke kovářičkovi, když je možno se spojit s kovářem. Jenže ten zmizel a na scéně se objevil zombie z hrobu - Vasil Bilak.
„Vy jste ho viděl osobně?"
„Skutečná zombie," odpověděl Linde. „Pravý opak našeho Vocloně. Ano, Vocloň je z podobného těsta jako Kapitán. Oba jsou nabití testosterony, životní šťávy z nich prýští, musejí zabíjet a znásilňovat a chlastat a rvát se. Tenhle stařec je tichý, skoro se nehýbe, hovoří chraplavým šepotem. Rád usedá do stínu."
„A Kapitán? Jak s ním vychází? Jak ho snáší?"
„Je okouzlen. Pochopil, že od tohoto muže mu žádné nebezpečí nehrozí. Bilak ani stínem myšlenky neusiluje o Kapitánovu pozici. Ani by to nebylo možné. On by nedokázal dát rozkaz četě vojáků. Nemluví natolik nahlas, aby poručil číšníkovi přinést džbán piva. Tedy sklenici vody, on samozřejmě nepije alkohol."
„Ve stínu chraplavý šepot," opakoval Havel. Jako divadelník si představoval tu scénu. „A co sděluje ten chrapot?"
Linde se napil. Z dálky byl slyšet křik zupáckých povelů - kancléřovy manýry v budově všeobecně ujaly. Poradce vdechoval vůni místnosti. Bývaly doby,
kdy Havlova pracovna voněla kouřem a alkoholem. Po tom už nebylo ani stopy. Cítit tu bylo spíš cosi jako plesnivina.
„Chcete-li vládnout, musíte lidem říct, koho a proč mají nenávidět a co z toho budou mít, když předmět své nenávisti zničí. Bez nenávisti se nedá vládnout. Nenávist může být náboženská, nacionální, rasová, třídní. Odstraň nenávist a

rozloží se stát. Nestačí, aby nenáviděl sám vládce. Každý musí nenávidět, a zároveň se musí obávat, že se stane předmětem nenávisti, když bude málo nenávidět. Musí se snažit vyhovět kritériím a je dobře kritéria čas od času měnit, protože jakmile lidi kritéria pochopí a zařídí se podle nich, podlehnou falešnému pocitu jistoty a přestanou se bát. A oslabí se i jejich schopnost nenávisti."
„To je zrůdné."
„To je normální. Taková je podstata toho, co se po staletí praktikovalo."
„Kde zůstal prostor pro demokracii?"
„Však taky demokracie byla vždycky slabá proti hlasatelům nenávisti. Ustupovala jim až na nejzazší mez. Nacistům, komunistům, náboženským fundamentalistům, ekoteroristům. Až když hlasatelé nenávisti přešli od slov k násilným činům, demokracie získala ten správný náboj nenávisti a byla schopna bojovat a vítězit. Ovšem v okamžiku vítězství se nenávist ztratila a byla ještě slabší než dřív. Vždyť i v našem popřevratovém Československu se komunistům nic nestalo. Předali moc bez odporu výměnou za generální pardon."
Tohle Havel taky nerad slyšel. Na dohodě s komunisty o předání moci měl lví podíl.
„A koho radí nenávidět Vasil Bilak?"
„Vzdělance. V první řadě přírodovědce, techniky. Fyziky, chemiky, inženýry, počítačové odborníky. Pak přijdou na řadu i humanitní obory, každý může být obětí, protože každý se dostal tak či onak do styku s něčím, co by se dalo klasifikovat jako vzdělanost."
„I kancléř Vocloň."
„Jistě, i kancléř Vocloň. Jenom snad sám Kapitán má v tomto smyslu čisté svědomí."
Havel si nepovšiml žertu.
„Tak odtud vítr vane," šeptal. „Nenávist proti vzdělancům byla mezi lidmi vždycky a po elektrické smrti zesílila. Ale měl jsem v posledních týdnech pocit, že je jí víc. Nevím, proč mi to tak připadalo. Moc nevycházím ven a lidi, se kterými se stýkám, mi neřeknou všechno, jak se obávám. Poslyšte, Jiří, nezdá se vám, že v poslední době se stále častěji ozývají zvony?"
„To má svoji logiku," řekl na to Linde. „Zvrácenou logiku. Je to proto..."
Havel ho neposlouchal. „Vy jste mi neřekl všechno, Jiří. Jak jste se dostal z rukou toho člověka? Jak se vám podařilo utéct?"
„Neutekl jsem."
„Tak jak jste se sem dostal?"
„Posílá mě on sám. Za vámi. On vás žádá, tedy, řekl, že vám nařizuje, abyste očistil území pod vaší správou od fyziků a chemiků a matematiků. Znamená to, že je máte nechat pochytat a pověsit." „Vy jste se zbláznil, Jiří."
„Vyřizuji, co vzkazuje Kapitán. Jinak vás prohlásí za zrádce lidu a spojence plešounů."
„Plešounů?"
„Všichni vědci jsou brýlatí a plešatí," podotkl Linde s nehnutým obličejem.
„Ale to je přece nesmysl. Tohle mu nemůže projít ani na jeho vlastním jí zemí!"
„Ale ano. A lidé jsou nadšení! Pomáhají mu. Už proto, že jim slíbil návrat elektřiny."
„Jak to, návrat elektřiny?"
Kapitán tvořivě domyslel Bilakovo učení, a zombie mu to schválil. Jakmile bude země očištěna od všech plešounů, elektřina se vrátí, protože pomine škodlivý vliv plešounstva. Dokud se nevrátí, je to známka toho, že vliv trvá a je třeba pokračovat v horlivém vyhledávání posledních poschovávaných
nepřátel lidstva."
Ozvalo se zvonění od Svatého Tomáše.
„To je nesmysl. Na tohle přece nikdy nepřistoupím." Podíval se na Lindeho.
„Pokud jste přišel, abyste mě přemluvil ke spolupráci na takové hanebnosti, měl jste raději zůstat tam, kde jste byl."
Tohle neměl říkat, uvědomil si Linde. Měl najednou pocit, že stojí na opačném břehu řeky a že se oba břehy, ten jeho i ten Havlův, od sebe prudce vzdalují. Zvonění, zprvu poněkud nepravidelné, jako by zkusmé, zesílilo, a jak se zvon pořádně rozhoupal, jeho srdce bilo a tlouklo sem a tam a zvonu hlas slavil doby zmar.

7.2
Vzdálenost z ulice U Plynárny na Bohdalci, kde Hospodář, občanským jménem Jaroslav Vocloň, zahájil v dubnu 1998 svoji kariéru, do Strakovy akademie, sídla vlády, činí vzdušnou čarou pět kilometrů. Společensky je vzdálená pět světelných let. Muž, o němž jde řeč, urazil tuto vzdálenost v době kratší jednoho roku. Už na jaře 1999 nebylo ani stopy po nějakém Jarkovi Vocloňovi. Chodbami sídla vlády chodil Hospodář, provázený osobními strážci a tajemníky, všichni zasvěcenci věděli, že by mu stačilo málo a stal by se prezidentem místo Havla, předsedou vlády místo Klause nebo čímkoli jiným. „Proč by chtěl funkce, které nemají žádný smysl?" odpovídali otázkou lidé, kteří byli Hospodářovi skutečně nablízku. „On je víc než prezident a předseda vlády dohromady. On je Hospodář." Přitom začal třemi kárkami, zbastlenými ze starých a nyní už zcela nepotřebných motocyklů. Jaké byly jeho začátky? Kárkami se netajil. O těch rád hovořil,
když vzpomínal na krušné počátky. Pravda, neměl rád, když se o kárkách někdo zmínil s náznakem posměchu. Tehdy, na jaře 1998, se jim říkalo „funebráky", protože sloužily mimo jiné k odvozu mrtvol na spalovací místa, a že těch mrtvol bylo všude plno. Hospodář raději vyprávěl o distribuci potravin. A naopak nikdy nehovořil o vyloupeném skladu civilní obrany. Nehrozilo nebezpečí, že si vzpomene někdo jiný. Nezbylo mnoho pamětníků těch heroických dob. V mnoha hlavách tehdy vznikl nápad, jak vyrobit kárku nebo čtyřkolový vozík, a nejedna ruka se pustila do díla. Hospodář však byl výjimečný v tom, že nechápal jen technické detaily a hospodářské požadavky doby, pochopil i

společenské a politické souvislosti.
V těch měsících rozvratu, kdy se zhroutil státní systém a ve vlnách epidemií lidé umírali doslova po statisících a koho nezahubily nemoci, zkosil hlad, snad ani nemá smysl hovořit o společenských a politických souvislostech. Nemá, až na to, že vždycky je nějaká společnost a nějaká politika. Armáda a policie nepřestaly existovat a Hospodář, na rozdíl od svých konkurentů, je nepovažoval za protivníky. Bral je za společníky a později za svůj majetek.
„Na začátku byl prostý nápad; kola motocyklu nemusí být za sebou, ale vedle sebe," rád říkával Hospodář svým posluchačům, nyní už velmož uvelebený v sedle moci. I v této době dával najevo, že vidí dále než ostatní. Zatímco méně prozíraví činovníci, jako byli Havel s Klausem a jejich okolí, se oblékali do tmavých obleků minulé éry - a dbali na to, aby je měli vždycky čisté a vyžehlené, Hospodář byl první, kdo se objevil v barvitém obleku renesančního střihu a švihu.
„Ano, přátelé, až budu uvažovat o tom, jaký symbol si dám do erbu, bude to kolo motocyklu."
S kolem měl jeho tehdejší geniální nápad přece jen cosi společného: okrouhlý peníz. Hospodář pochopil, že decimovaná armáda a policie jsou na prodej - za směšně malý peníz, nebo spíš za potraviny, za taktéž kulaté konzervy. Když si na ty doby vzpomínal, musel se až smát. Nezřídka se stávalo, že podplácel jednu vojenskou či policejní jednotku konzervami, ukradenými ze skladu střeženého jinou vojenskou či policejní jednotkou. Nebyl to tehdy žádný velmož. Často se v něm tetelila malá dušička. Tohle mi nemůže projít. Přece nemohou být tak hloupí!
A vida, byli.
Lidi jsou nekonečně hloupí a zaslepení, to byl fundamentální objev, který Vocloňovi umožnil stoupat po příčkách moci, až do sídla vlády. Teď tu chodil, v šarlatovém oděvu s pláštíkem přes ramena, a s uspokojením pozoroval, jak ubývá sak jednořadových a dvouřadových, jak mizí košile s kravatami a motýlky, jak se vytrácejí kalhoty s ostrými puky - a jak přibývá oděvů, které by ještě před krátkou dobou patřily do maškarního reje a ne do vážného shromáždění.
Hospodáře ale neopouštěly ani technické schopnosti. Když navázal úzké styky s oběma mocenskými složkami, a dával si při tom pozor, aby styky byly vedeny po čistě hospodářské lince, nikdy nestál o žádnou oficiální funkci, věnoval pozornost tramvajové dopravě v Praze (a později i jiných městech) a železničním spojům. Meziměstskou železniční dopravu se mu nepodařilo
ovládnout bezezbytku, zato se stal neomezeným pánem kolejového svršku v
Praze. Těžké elektrické tramvaje nechal odstranit za cenu nasazení lidské síly, rozumějme zajatců či rukojmích či ještě lépe otroků, a v roce 2001 už byly ale častěji vídány lehké kolejové vozíky tažené koňmi. Do Prahy se prostě vrátila koňka.
Nikdo jiný než Hospodář by nedokázal provázat zájmy soupeřících skupin a klanů. Postupně přesvědčil všechny ty krvavé kondotiéry, že mohou nenávidět svoje sousedy, že jejich touha po ovládnutí soupeře je plně oprávněná, ovšem svoboda pohybu po kolejích je společný zájem všech, že volná doprava je něco jako voda nebo vzduch, a stejně jako jenom blázen by otravoval studně, nemá smysl natruc přerušovat koleje; soused, pravda, nemůže po přerušené trati projet, ovšem já taky ne.
„Měl velké plány do budoucna. Přirozeně, že toužil po ovládnutí železniční dopravy. Jako všichni koncepčně usuzující lidé choval velkou důvěru v obnovu parní technologie, přinejmenším v první fázi svého působení. Spolu s párou se musí vrátit nějaký peněžní systém. Když se na jaře 1999 nastěhoval do Strakovy akademie, když tam vtáhl, dá se přesněji říci, Václav Klaus se pokoušel mu vnuknout nějaké aspoň základní znalosti o monetárním hospodářství. Hospodářův odmítavý postoj ho zklamal a znepokojoval.
„Vy si hleďte knížek," řekl mu tehdy Hospodář, „a já se budu starat o to, co je doopravdy."
Klaus nehodlal útočit hlavou proti zdi. V úzkém soukromí, když si mohl být takřka jist, že ho žádný Hospodářův špeh neslyší, vyjadřoval přesvědčení, že Hospodář dříve či později přijde k rozumu. Hospodářské zákony jsou stejně objektivní a na lidské vůli nezávislé jako zákony fyzikální. Vyvíjejí se po staletí než se transformují do jiné fáze, ovšem jejich podstata zůstane stejná. Jednou, asi už brzy, přijde chvíle, kdy Hospodář bude muset začít spolupracovat se skutečnými znalci oboru. Jenže jako už tolikrát, i tentokrát se Hospodář zachoval jinak, než všichni počítali.
Bylo to brzy po zmizení Jiřího Lindeho, kdy se objevil v šarlatových šatech s pláštíkem a vyvolal tím údiv, posměchu se nikdo neodvážil. Takové oblečení je praktické. Vypadá dobře, dekorativně a reprezentativně, i když není úplně nové, zcela čisté a vypíglované jako ze škatulky," vysvětlovali pochlebníci.
„Jen se podívejte na tradiční odění. Dělej co dělej, lokte sebekvalitnějšího saka začnou být oblýskané a okraje rukávů odřené a otřepané. Zub času se samozřejmě nevyhne ani slušnému odění, jenže doba je zlá, a kdo by hleděl na nějakou tu skvrnku, nějakou tu odřeninku."
Tak se totiž začalo novému oděvnímu stylu říkat slušné oblečení.
„Je to groteskní hra na středověk," komentoval nastupující módní vlnu Václav Havel.
„My se ale vracíme do středověku, pane prezidente," zněla odpověď.
V těch dnech, kdy se Jiří Linde vrátil, už chodila ve slušném odění polovina osazenstva paláce a lidé, kteří se dosud po chodbách pohybovali ve „starém", začali na sobě cítit tlak podezíravých pohledů.
Nikdo to sice neřekl nahlas, ale začalo to vypadat tak, že oblečením do tradičních kalhot a saka člověk deklaroval sympatii ke starým pořádkům. K těm, ve kterých nezodpovědní lidé tak dlouho dráždili boží pořádek nejapným pokusničením, až nastala nová potopa světa, nová trestající rána dolehla na chybující hříšné lidstvo.
Na detaily citliví pozorovatelé dvorských poměrů si všimli, že Hospodář zrušil oddělení, které se zabývalo problémy železniční dopravy - ba dokonce lidé zde pracující ze Strakovy akademie zmizeli, bez rozloučení, ze dne na den.
A snad dokonce právě toho dne, kdy se Linde vrátil, potkal Hospodář následovaný svou suitou na chodbě Václava Klause.
Předseda vlády si všiml, že ani jeden z mužů Hospodáře provázejících nemá na sobě civilní kalhoty a sako. Ve vzduchu

byl cítit naftalín. Jejich slušné odění zřejmě pocházelo ze skladů nějakého divadla nebo filmového ateliéru.
„Poslyšte, pane Václave," oslovil předsedu vlády Hospodář lehkým, dalo by se říci rozmarným tónem, „vy jste přece taky studoval, viďte? Studoval jste," odmlčel se, jako by hledal vhodné slovo, „vysokou školu, že?"
„Ano, Hospodáři," odpověděl Klaus chvatně. „Ale nebyla to škola technického směru. Byla to škola ekonomická. Žádná technika, jen knihy, knihy."
Nucené se zasmál.
Nikdo se ani nepousmál.
„Ovšem, knihy," pokýval Hospodář hlavou s výrazem hlubokého politování. „Moc rád bych ty knihy viděl. Nu, tak tedy jděte, pane Václave," pokynul rukou a Klaus prošel uličkou lidí, kteří se rozestoupili a tvářili se tak, jako kdyby Hospodář, ještě coby Jarka Vocloň, mezi nimi táhl kárku - funebráka naloženou nějakou mimořádně odpudivě poznamenanou mrtvolou.

7.3
Člověk, kterého stráže přidržovaly na nohou, připomněl Lindemu lidi, s nimiž se potkal v Kapitánově vězení - lidi zmučené, zbité, dohnané na pokraj sil.
Strážné vedl muž v kápi stažené přes oči. Bylo patrné, že muž je „ve slušném", že kápě, i ručně šité škorně zapadají do oděvního konceptu té doby.
Linde pozvedl petrolejku a muž si trochu stáhl kápi nazad.
Byl to kapitán Forejt, jeden z členů tajné služby, kteří pořád ještě věrně sloužili prezidentovi.
„Musí nás přijmout," sykl Forejt.
Linde přikývl a beze slova se otočil a zamířil do prezidentského křídla, skupina ho následovala.
Hradní stráž, která křídlo hlídala, už byla taky oblečená „do slušného". Co se oděvu týče, vypadali jako kříženci palestinských partyzánů z dob před Tím a představitelů husitů z ochotnického divadelního představení. Jen ty samopaly na prsou s dvojitými zásobníky vzájemně slepenými páskou ke kostýmu husitů nepatřily - a to byl důvod, proč ti chlapi nevypadali groteskně. Ani trochu.
Prezident dlouho vzdoroval, než k převleku stráže svolil. Hrozilo nebezpečí, že Hospodář prostě zruší Hradní stráž - už dlouho dělal narážky na darmožrouty, na vejtahy, kteří rozkládají morálku ozbrojených oddílů střežících sídlo vlády, a všeobecně žehral na „bordel". V dobách před Tím se místo „bordel" říkalo „nesystémové řešení".
Linde radil prezidentovi, aby na hru přistoupil.
„Je zbytečné dráždit takovou maličkostí. Mně se Pištěkovy uniformy Hradní stráže taky líbí, ale dnes už působí poněkud anachronicky. A něco na tom je, když Hospodář hovoří o zbytečných extrabuřtech. Tak výkonní ti hoši zase nejsou, aby si zasloužili speciální uniformy."
Linde dělal narážku na snadnost, s jakou Kapitánovo komando proniklo o prezidentského křídla paláce. Prezidenta se nezmocnilo jen pouhopouhou náhodou.
Prezident pořád váhal.
„Je to menší zlo," naléhal Linde.
Nakonec prezident svolil.
Stráž skupinku propustila a Linde s Forejtem a třemi dalšími muži stanuli před prezidentem.
„Co to má znamenat?" šeptala titulární hlava státu.
„Tenhle muž je pracovník učení technického na Karlově náměstí. Moji lidé o zachránili před smrtí.
„Učení technické," opakoval prezident.
Uvědomil si, že vyslovuje ten název s bázní v duši. Slovo „technika" pozvolna začalo mít nádech čehosi nejen zapovězeného. Mělo v sobě dráždivost nebezpečí.
„Všechny zabili, všechny zabili," šeptal ten člověk.
„Jak se jmenujete?" chtěl vědět prezident.
„Bláha."
„Uklidněte se, pane Bláho. Tady vám žádné nebezpečí nehrozí. Tady jste od mou ochranou."
Ve světle svíček se blýsklo bělmo s popraskanými žilkami.
„Pod ochranou, pane Havel. A věříte, že vy jste pod ochranou?"
Prezident si odkašlal.
„No, tedy..."
„Co se stalo, pane Bláho?" pomáhal mu z úzkých Linde.
„Všechny zabili!"
Místo Bláhy promluvil Forejt.
„V posledních dnech se konaly razie ve všech vysokých školách technických směrů i ve středních školách průmyslových. Přirozeně, že k podobným přepadům docházelo i dřív. Tyto akce mají na rozdíl od předešlých charakter organizovanosti. A..."
„Pokračujte."
„Probíhají na obou březích současně."
„To naznačuje koordinovanost."
„Ano, pane prezidente. Kapitán se bezpochyby domluvil se svými konkurenty. V organizování nenávisti našli společnou řeč."
„Přesně, jak radil Starý muž," připomněl Linde. Vypozoroval, že samo Bilakovo jméno na prezidenta působí jako zlé zaklínadlo. Navykl si proto používat tohoto citově neutrálního popisu. „Chcete-li vládnout, musíte lidem říct, koho mají

nenávidět, proč ho mají nenávidět a co z toho budou mít, když předmět své nenávisti zničí, tak to říkal Starý muž. Na to slyší všichni, Kapitán i ti ostatní. Dovedou společně nenávidět."
„Vyvraždili personál škol?" obrátil se prezident na Forejta.
Ten se trpce usmál.
„Personál škol! Pane prezidente, ty školy přestaly fungovat 17. dubna 1998. Personál se rozutekl. Profesoři, úředníci, pomocný personál, ti všichni měli obyčejné starosti, jak přežít."
„Tak koho zabíjeli?"
„Každého, koho v budovách našli."
„Pane Bláho, vy jste pracovník technického učení?"
„Ne," řekl Bláha. „Přišel jsem o všechny a o všechno. Dům, kde jsme bydleli, rodina, všichni, všechno shořelo."
„Takže jste se nastěhoval do bývalé techniky na Karlově náměstí."
„Bylo tam sucho, silné stěny." Se skloněnou hlavou šeptal, jako kdyby svěřoval tajemství studni. Nebo spíš otevřenému hrobu.
„A oni zabili každého, koho tam našli."
„Prohlásili to za prokletou půdu," přisvědčil Forejt.
Havel se podíval na Lindeho. Ve zraku měl otázku a taky trochu hněvu.
To, co se zde dozvídal, to byl bezpochyby smutný příběh. Takových tragedií probíhá vedle sebe tisíc? Deset tisíc? Proč obtěžují hlavu státu právě s tou jednou?
Forejt to pochopil.
„Řekněte, co jste viděl."
„Odváželi papíry. Krabice s lístečky."
„Odváželi, nebo pálili?"
Bylo totiž zvykem spálit vše, co přišlo rabovacím partám pod ruku.
„Odváželi. Jeden poroučel. Říkali mu pane profesore."
Forejt se obrátil k Havlovi.
„Zabavili dokumentaci ze studijního oddělení. Pod dohledem člověka, který byl, jak se zdá, členem profesorského sboru."
„Dokumentaci?"
„Moji lidé prohlédli, co zbylo. Zdá se, že měli zájem hlavně o seznamy studentů."
„Seznamy studentů," opakoval prezident nechápavě.
„Jsou to seznamy kandidátů na popravu. Studenti Vysokého učení technického," vysvětloval Linde muži, který nechápal, nebo spíš odmítal vzít na vědomí.
„Myslím, že ještě trochu jinak," dodal Forejt. „Jsou to lidé vhodní k vydírání"
„Vydíraní s nožem na krku. Schopní všeho."
„Přesně tak, pane prezidente."
Prezident se otočil k Forejtovi.
„Udělali jste moc dobrou zpravodajskou práci. Svědectví toho člověka je smírně cenné. Musíme co nejdřív svolat poradu," oslovil teď Lindeho, „a zvážit možnosti dalšího postupu. Honu na čarodějnice je nutno zabránit stůj co stůj. Musíme napřít všechny síly, musíme..."
Odmlčel se. Nikdo nic neříkal. Nikoho nenapadlo nic, co by „museli" nebo
měli", nebo dokonce „mohli."
„Poradíme se," řekl Havel. Podal Bláhovi ruku. „Děkuji vám. Jste statečný občan. Už jste v bezpečí. Tady na vás nedosáhnou. Jste pod mou ochranou.
dostanete tady zaměstnání a byt a stravu."
„Tady na mne nedosáhnou, máte pravdu, pane prezidente. Tady jsem naprosto v bezpečí," opakoval muž rozbitými ústy a přijal nabízenou ruku. Havel ucítil, že mu Bláha něco vtiskuje do dlaně.
Byl to složený arch papíru.
„Počkejte tady, Jiří," řekl, když se Forejt otočil a měl se k odchodu. Rozloučil se s ním a Bláhou. Když za čtveřicí zapadly dveře, poněkud vyjeveně řekl Lindemu:
„To nebyl zajatec, ani osvobozená oběť, Jiří. To byl posel."
„Od koho?" žasl Linde.
Havel mu podal poskládaný kus papíru. Obávám se nejhoršího. Čtěte."
„Musíš splnit svoji povinnost," četl Linde polohlasně. Přiblížil papír k plameni svíce. „Tři sta rozsudků smrti podepsaných hlavou státu. Je to tvoje povinnost. S pozdravem..."
Linde zvedl oči od papíru. Komu věřit? Forejtovi a jeho vyprávění o zpravodajcích, kteří našli zmučenou oběť? Bláhovi? Nebo tomuto kusu papíru? Polohlasně přečetl to, co bylo docela dole - jako podpis.
„Starý muž."
Vzkaz poslala šedá eminence Kapitánova režimu, někdejší první muž ve státě, majitel chraplavého hlasu a důmyslného mozku - Vasil Bilak.

7.4
Sluha v šosaté livreji zdobené zlatými prýmky položil s úklonou stříbrný tác se třemi míšeňskými šálky a cukřenkou na stůl, jehož intarzovanou desku chránila bruselská krajka. V místnosti zavoněl čaj orange pekoe. Sluha vycouval a těžké ocelové dveře vklouzly do zárubní.

Jaroslav Vocloň zvaný Hospodář se mimoděk zachmuřil.
„Tohle nemám rád. Připadám si jako v hrobě."
Oleksij Mikolovič Brucajlo přezdívaný Morgan prohodil:
„Zvykejte si, Hospodáři. Je to dobrý trénink. Jednou se vám bude hodit."
Vasil Bilak, nyní známý jako Starý muž, sáhl po šálku, položil ho před sebe a stříbrnými kleštičkami ve tvaru čápa skrývajícím pod křídlem děťátko v povijanu hodil do čaje dvě kostky cukru. Pořádného, bílého, z doby před Tím.
„Myslím si, že tady jsme v bezpečí," poznamenal svým charakteristickým chraplavým šepotem. Míchal čaj a sledoval vír s napjatou pozorností, jako by čekal, že se z něho vynoří mořská panna. „Tyhle stěny nemají uši."
„To nemají," zavrčel Hospodář. „Jenže mají desetitunové dveře."
„A za nimi máme všichni tři naše lidi," usmál se Starý. Upřel oči na Hospodáře. „Tak co váš prezident?"
„Ta noční scénka s ním pořádně zamávala," uchechtl se Hospodář. „Moji lidi se dívali, když si přečetl váš vzkaz. Málem to s ním praštilo."
„Tak je to správné," řekl Morgan dokonalou češtinou, jen lehce poznamenanou ukrajinským přízvukem. Pohyboval se v českém prostředí od začátku devadesátých let a na rozdíl od většiny krajanů si dal práci, aby se naučil zdejší jazyk bez chybičky.
„Efekt překvapení působí daleko silněji než otevřený brutální nátlak. Ovšem, jak na koho," dodal s povytaženým obočím. Bylo mu kolem padesáti. Měl přísnou tvář charakterizovanou hlubokými záhyby vedoucími kolem koutků úst k bradě široké jako boxerova pěst. Zamlada měl vlasy černé, dnes je už měl hodně prokvetlé šedinami. Kdyby dělal inventuru, dopadla by uspokojivě - moc kusů nechybělo. Oblečený byl do anglického harris-tweedu. Zatímco Hospodář zářil šarlatem a Starý se halil do černého sametu, Morgan dával okázale najevo sympatie ke starým, mnohem lepším časům - přinejmenším oděvem. Mohl si to dovolit. Jako vítěz války ruských a ukrajinských mafií, a tudíž i hlava finančního světa české kotliny si mohl dovolit prakticky všechno.
„No a?" ptal se Starý.
„On je trochu blázen," odpověděl Hospodář. „Jiný by se sesypal. Jenže on si zakládá na tom, že celý život vzdoroval nátlaku. Nikdy nedělal to, co mu jiní nařizovali."
„To si jenom myslí."
„Myslí si to - a co na tom záleží? Jakmile si to myslí, tak to tak prostě je."
Morgan se starým si vyměnili kratičké pohledy. Hospodář zklamal - nedokázal zkompromitovat prezidenta Václava Havla tím, že by ho donutil podepsat rozsudek smrti pro tři stovky lidí. Po těch doslova hodech umírání čerta záleželo na tak umrněném počtu osob, jako jsou ubohé tři stovky lidí. Nešlo o lidi - šlo o něho, o titulární hlavu státu, která se stále ještě těšila u lidí úctě sic nesmyslné, avšak želbohu reálné. Hospodářovi bylo jasné, že má u svých spolubesedníků vroubek. Jistěže je to selhání. Nezáleží na důvodech neúspěchu, jediné, co hraje roli, je - neúspěch. Ten se neodpouští.
„On není tak neprůstřelný, jak se zdá," řekl po chvilce.
„Každý má slabé místo," povzbudil ho Starý. „Jaké slabé místo má Václav Havel?"
„Můžu se mýlit," přemýšlel nahlas Hospodář. „Jistě, že na něho zapůsobil váš vzkaz. Pochopil, že je obklopen lidmi řízenými zvenčí. Přesněji řečeno - on to jistě věděl, ovšem tento další důkaz navíc jím pořádně zamával. Zamával, ale neotřásl."
„Proč si myslíte, že ne?" chtěl vědět Starý.
Morgan se do debaty nepletl. Věděl moc dobře, že Starý, ještě z dob, kdy byl fakticky nejmocnějším mužem komunistického režimu, má s Havlem nevyřízené účty. Stejně jako mnozí další vysocí členové komunistické nomenklatury, považoval Havla za loutku nastrčenou tajnými službami Západu - a udivovalo ho a znervózňovalo, že Havel nepadl teď, když elektrická smrt se svými důsledky prakticky zlikvidovala mezinárodní styky.
„Protože na intriky a pletichy je zvyklý. Intriky patří k politice, a on byl vždycky rozený politik."
„Komediant," opravil ho Starý rozmrzele.
Teď po sobě koukli Morgan s Hospodářem. Starý dává najevo osobní zášť a to je vždycky příznak slabosti. Třebas jen v tomto jediném případě, ovšem v souboji skutečně silných osobností rozhoduje třebas jen jedno jediné zaváhání, chvilička nepozornosti, odhalení skulinky. Klasická Achillova pata.
„Proti němu je potřeba postavit reálnou politickou sílu."
„Podařilo se vyvolat lidové hnutí," podotkl Starý. „Všechno jde skvěle, jak všichni tři dobře víme. Lidu už je jasné, kdo všechno zavinil. Každý vám řekne, že elektrickou smrt vyvolali vědci a technici svou zaslepenou arogancí."
„Ano," vložil se do hovoru Morgan. „Lidové hnutí. Každý Čech nadává na vědce, to je pravda."
„Máte námitky?"
„Málo mrtvých, vzácný příteli," usmál se největší finančník nové éry. „Sem tam někdo dostal pár facek a několik lidí pověsili." Luskl prstem. „Pr-ko-ti-ny, jak se, tuším, říká česky."
„Proto jsme se dohodli, že donutíme Václava Havla podepsat masový rozsudek smrti nad třemi sty viníky Elektrické smrti," štěkl Starý. Celkem oprávněně nabyl dojmu, že se karta obrací jaksi v jeho neprospěch. On měl nápad s podstrčením příkazu k popravě do Havlových rukou. Pravda, bezprostřední přístup k prezidentovi neměl on, nýbrž Hospodář, ale nápad, ten byl bezesporu jeho.
„Vůle lidu, to je velká síla. Jako voda obsahuje velkou sílu," řekl Morgan rozvláčně. „Dokud je voda v rybníce, neznamená nic, co se síly týče. I kdyby jí bylo jako ve vašem rybníce Svět."
Znal dobře české reálie.
Oba jeho posluchači takřka naráz sáhli po šálku a přiložili ho ke rtům. Voněl opojně, ten čaj. Ve vůni orange pekoe se dobře přemýšlí.

„Teprve když se voda nasměruje a dostane do správného koryta se správným spádem, uvolní se její síla."
„To je pěkný," zahučel Hospodář. „Jenže pořád nechápu."
„Já to chápu. Náš ukrajinský přítel má pořád jednu myšlenku za lubem," řekl Starý. „Pořád myslí na potenciál naší komunistické strany jako organizované síly se strukturou, která přežila elektrickou smrt."
„Připouštím, že na vaši, naši, stranu často myslím," přikývl Morgan. „Jak víte, i já mám v srdci rudou knížku."
Starý přikývl. Hospodář zamžikal. On už byl mimo, profesně dozrával v polovině osmdesátých let, kdy vlastnictví rudé knížky už nebylo existenční nezbytností.
„Myslím ale i na církev, na zdejší převládající, tedy katolickou, a naši protestantskou."
„Církev," poznamenal Starý nevrle. Morgan na něho ukázal prstem.
„Vidíte? V tom to je. Pro vás je církev nepřijatelná, protože jste komunista. Pro členy církve jsou nepřijatelní komunisté. Postavme ke kormidlu jedny - a z druhé strany se budou o páku tahat druzí. Jedno, zda zleva nebo zprava."
„Tím chcete říct, že je třeba postavit něco, jako je církev nebo organizovaná strana, aby se na této platformě mohli sejít všichni?" řekl Starý.
„Něco, co by se dalo postavit na základě toho, co už je v běhu," přidal se Hospodář.
„A co je v běhu? Propagace nenávisti proti vědě a technice z doby před elektrickou smrtí."
Ve vzduchu už nebyla jen vůně orange pekoe, exotického čaje z doby před Tím. Jako by se vrátila elektřina - jiskřilo to, div že neslyšeli praskat jiskry.
„Jenže když každý nenávidí sám pro sebe, k ničemu to nevede," doplnil Morgan.
„Jako voda v rybníce," přikývl Starý.
„Tak co, strana? Nebo církev?" navrhoval Hospodář.
„Když se řekne strana, ozve se v daných podmínkách komunistická strana. A když církev, ozve se katolická církev a jí po boku církve ostatní, menší," vrtěl hlavou Morgan.
„Historie ale jiné varianty nezná," řekl Hospodář.
„Výbor," hlesl Starý.
„Cože?"
„Výbor pro veřejné blaho z dob Velké francouzské buržoazní revoluce." Vzpomínka ze studia marxismu-leninismu a dějin dělnického hnutí mu vytanula na mysli. Veřejné blaho ztělesněné neúnavným rytmem sekyry stroje na stínání hlav. Zachvěl se radostí. Cítil, že je blízko cíle.
„Výbor k čemu?" přemýšlel Morgan nahlas.
„Před deseti lety jsme tu měli všelijaké výbory a vyšetřovací komise. Byly k ničemu," připomněl Hospodář.
„Protože neměly pravomoci," pousmál se Starý-Bilak. Právě proto, že byly k ničemu, nikdo ho tenkrát nepostavil před soud za jeho pokus o státní převrat v roce 1968, za spolčení s cizí mocností a za činy, které logicky následovaly v sedmdesátých a osmdesátých letech. „Výbor pro vyšetření..." é „...příčin elektrické smrti," vydechli jeho spolustolovníci naráz.
Všichni tři muži se rozhovořili najednou.
„Výbor pro vyšetřování elektrické smrti! VYVES, hierarchicky uspořádaný, struktura důsledně vedená shora, vertikálně organizované kontrolní komise, systém výběru kandidátů..."
Smršť nápadů trvala dlouho. Nakonec byli všichni tři znaveni. Jako se naráz rozhovořili, naráz zmlkli a dali se do smíchu, šťastného, osvobozujícího. Morgan vstal a přešel k trezorovým dveřím. Uchopil mosaznou paličku a zaklepal na ně. Strážní dveře otevřeli a v mezeře se objevil sluha.
„Myslím, že si dáme koňak," řekl Morgan.
„Určitě si dáme koňak," zaslechl zasípění toho, který nepil, leda při zcela výjimečných příležitostech.

7.5
Velký sál Švandova divadla, v mezidobí Realistického divadla, nebyl už dlouho tak plný jako toho dne, kdy se zde poprvé sešel Výbor pro vyšetřování elektrické smrti.
V levé boční lóži v přízemí, kdysi určené jako stanoviště mistra osvětlovače, nyní seděl inženýr Jaromír Stoklasa, před elektrickou smrtí redaktor časopisu Hi-Tech. Před sebou měl otevřenou velkou knihu vázanou do desek z ne moc dobře vyčiněné teletiny. Po pravici měl lahvičku s inkoustem a sadu násadek s ocelovými perky. Asistent mu upravoval délku knotu v petrolejce. Nervózně přejížděl očima po bouřícím sále - a když pohlédl na dlouhý stůl krytý bílým ubrusem, postavený na jevišti, zachvěl se. Zde budou sedět členové nejvyššího Výboru pro vyšetřování elektrické smrti.
„Budeš všechno pečlivě zapisovat, bratře Jaromíre," promlouval k němu bratr Jan Korejs, čtyřicátník ustavičně mhouřící oči - odložil brýle, aby nebyl vystaven podezření, že je spjat se zločinnou Technokracií minulosti. „Hlavně je potřeba zdůraznit spontánnost toho všeho, co se zde připravuje, tedy co se zde děje."
„Ano," přikyvoval bratr Jaromír. „Bratři a sestry se tu scházejí, aby se poradili a ze svého středu zvolili ty nejlepší. Je třeba zjistit pravdu a hlavně - odhalit viníky toho, co se stalo. Technokracie nás zavedla do zkázy."
„Technokracie a především technokraté!" zvedl bratr Jan prst. Před elektrickou smrtí pracoval v oddělení vzduchotechniky u pražských dopravních podniků. „Bratři a sestry udělají všechno proto, aby odhalili viníky a učinili všechna opatření vedoucí k tomu, aby se jejich rejdům učinila přítrž."
„I za cenu toho, že snětivou ránu bude nutno vypálit žhavým železem," přikývl bratr Jaromír.
„Tak, tak," schválil bratr Jan koncept chystaného zápisu z historického ustavujícího shromáždění. Načechral si bílou kokardu připevněnou na levém rameni volného sametového kabátce. V sále bylo vidět hodně mužů s takovými kokardami - byli to všechno aktivisté Přípravného výboru, který tuto spontánní akci chystal.

Nejvíce mužů s kokardami bylo ovšem u vchodu.
Měli - doslova - plné ruce práce.
Stovky lidí se pokoušely proniknout dovnitř. Zájemci se rvali mezi sebou a zuby nehty se pokoušeli proniknout kordonem pořadatelů, svalnatých válečníků Kapitánovy gardy. Kdo by chtěl naslouchat, měl příležitost vyposlechnout leccos zajímavého.
„Já jsem léčitel, pronásledovaný technokratickým režimem! Tady mám osm rozsudků soudů různých instancí - technokrati mě pronásledovali pro údajné podvody a za to, že jsem zavinil smrt čtyř lidí! Já jsem Pokorný! Já jsem léčitel Pokorný!"
Tenhle muž měl velkou šanci dostat se dovnitř. Všiml si ho jeden z hlavních pořadatelů - ten stál za kordonem biřiců na stupínku, zhotoveném z dřevěné bedny kryté kobercem. Pokynul kamsi dozadu, do prostoru za kypícím davem. Dva nenápadní muži v černém se okamžitě vmísili do davu a povykujícího léčitele vyvedli. Neobešlo se to bez strkanice - někdo na něho i plivnul a cestou utržil nějaký ten žďuchanec. Bránil se, ale jak záhy zjistil, vše se dělo v jeho prospěch.
„Pojď s námi, bratře, ty máš samozřejmě uvnitř svoje místo!" ujišťovali ho jeho dva průvodci. Vedli ho k bočním dveřím, které, jak se zdálo, nikdo nestřežil a nikdo se do nich nedobýval.
Léčitelé, astrologové, homeopati, chiromanti a chiropraktici, věštci a magici, esoterici a citlivci, ti všichni se drali o místo ve Výboru a měli nemalou šanci na úspěch. Nicméně, přípravný výbor měl velké problémy s lidmi z oborů tak říkajíc hraničních. Obrovskou scénu ztropil chlapík, kterému se podařilo do divadla proniknout a byl odchycen v předsálí.
„Jsem vynálezce množení energie pomocí suvných pák!" hulákal. „Za minulého režimu mě chtěli zavřít do blázince, vy darebáci, okamžitě mě pusťte!"
Tři chlapi měli co dělat, aby ho udrželi. Vyslýchali ho dva členové přípravného výboru, jeden byl původně slaboproudař, druhý strojař.
„Suvné páky, to je technika!" šermoval rozčilenému aplikantovi jeden z nich - prstem před nosem.
„Technika? Říkám vám, že mě chtěli zavřít do blázince a tvrdili mi do očí, že to není technika, ale perpetuum mobile. Tvrdili, že jsem perpeťák!"
Spor nabýval na prudkosti a kolem skupinky se vytvořil kruh lidí. Všichni se k případu horlivě vyjadřovali - byla to příležitost osvědčit věrnost novým idejím.
„Minulý režim tyhle lidi pronásledoval. Právě tak jako nás, astrology," byl slyšet jeden argument.
„Je třeba je v plném rozsahu rehabilitovat a dát jim příležitost k uplatnění v nových svobodných podmínkách!"
„Perpetuum mobile je technika jako každá jiná, hnusná, svinská technika," plil kolem sebe muž v hávu posetém hvězdami na znamení jeho příslušnosti ke v stavu astrologickému. „Právě tihle lidé už v osmnáctém století připravovali půdu k rozvinutí technologií, které pak přivedly svět ke zkáze! Oni konali nedovolené pokusy s pákami a převody a závažími, a tím přispěli k rozvoji mechaniky!"
„To je absurdní argument," hulákal jiný muž, o němž se vědělo, že je alchymista. Neměl problémy se do divadla dostat, ale přece jen jaksi společensky smrděl. Nejen společensky. Čistí okultisté se na něho dívali skrz prsty.
„Zrovna tak byste mohl tvrdit, že alchymie přispěla k rozvoji přírodních věd."
„A není to snad pravda?"
„Kořeny alchymie sahají do starého Egypta, k mystickým tradicím starým jako lidstvo samo," burácel smrdutý učenec.
„Vy a vaše hrátky s hvězdami! To vy jste přiměli lidi k tomu, aby se dívali do hvězdných hloubek! To vy jste je naučili počítat, to vy jste založili astronomii a matematiku a později fyziku!"
„Moje suvné páky..."
V tu chvíli se kruh posluchačů zhroutil a astrolog se pustil s alchymistou do křížku.
„Bratři! Neperte se, bratři! Všichni jsme za starého režimu stejně trpěli!" Kvílel jeden z pořadatelů.
„Já trpěl nejvíc, já seděl na Pankráci, zatímco vy jste se vozili v tramvajích a dívali se na televizi!" řval léčitel vyzbrojený rozsudky osmi soudů - točily se kolem případu úmrtí čtyř diabetiků, jimž zakázal brát inzulín a vybavil je jaspisovým prstenem vysílajícím pozitivní energii.
Desítky podobných sporů vypukaly na různých místech v předsálí i v sále samotném.
Brzy se začalo zaplňovat i jeviště. Sál poněkud ztichl - jako první usedl ke stolu proslulý Libor Janda, právě Ten Janda, který navázal astrální spojení s bytostmi ze souhvězdí Kuřátka.
„Janda, je tu Janda!"
„Souhvězdí Kuřátka! To je přece věda! Jak to, že je tu takový sluha oficiální vědy?"
„Souhvězdí jsou souhvězdí a žádná věda!"
Takový rozčilený šepot slyšel kronikář Jaromír Stoklasa u svého psacího stolu.
Brzy po Jandovi zasedl ke stolu léčitel Pokorný. Jaký to paradox! Před chvilkou ho nechtěli vpustit, a teď zde sedí v čele, zcela oprávněně, protože trpěl za své přesvědčení. A přicházeli jeden po druhém. Kartářka a hadačka z ruky, filipínský lékař, který uměl vyrvat holýma rukama nemocný orgán z tělní dutiny, siderik, velekněz satanistické církve, prokletý básník, hadačka z kávové sedliny, astrologové a alchymisté (spory zanechali dole), mezi nimi ale i fyzik - ovšem vyhozený z výzkumného ústavu Fyziky pevných látek AV a astronom propuštěný z Ondřejova, protože si přivydělával sestavováním horoskopů.
„Připrav se, bratře Jaromíre. Spontánní schůze začíná!" naléhavě šeptal kronikářovi do ucha bratr Jan. Mávl rukou a ze zákulisí se ozvalo trojí zadunění gongu. Ten kdysi sloužil jako rekvizita ve frašce Faraón Pepas.
Libor Janda povstal a zvedl obě paže.
„Astrální bytosti ze souhvězdí Kuřátka k nám vysílají pozitivní energii, aby podpořily naše počínání, bratři a sestry!"
Odmlčel se. Do ticha někdo zvolal:

„Energie, to je věda!"
Ozvalo se několik tupých úderů a zaúpění. Od této chvíle bude i méně důvtipným jasno, že pozitivní energie není věda.
„Sešli jsme se tu spontánně, puzeni vnitřním přesvědčením, že je tak třeba. A vedeni prozřením a niternou intuicí zakládáme tento Výbor pro vyšetřování elektrické smrti!"
„A co hlasování?" pípl kdosi ze zadních řad.
„Vznešenost tohoto dějinného okamžiku nepošpiníme žádnou nejapnou, formální a zmanipulovanou procedurou, jako byly volby!"
Poslední slovo vyřkl s upřímným odporem.
Bratr Jan mávl a z osmi míst v sále se ozval potlesk a volání:
„Správně! Nechceme volby! Nechceme volby!"
Kdo seděl, vstal, a potlesk se brzy synchronizoval. Někteří lidé ale nevstali a netleskali. I z těch pár jedinců okamžitě vstalo a začalo tleskat, když si všimli zapisovačů na balkonech, kteří se rozhlíželi divadelními kukátky a ukazovali jeden druhému prstem na ty bratry a sestry, nezapojené do všeobecné spontaneity. Bratr Jan se naklonil kronikáři přes rameno a podal mu seznam členů právě ustaveného Výboru pro vyšetřování elektrické smrti.
Potlesk zněl burácivě a z několika míst najednou zazněl jásot.
Najednou jako by se něco stalo. Jakýsi ruch, připomínající vzdálenou bouři, se ozval u vchodu. Dav se rozestupoval, naposledy se to stalo, když Rudé moře
učinilo místo, aby mohl projít Mojžíš a jeho následovatelé.
Středem davu vážně kráčel hřmotný muž - jeho tělesná mohutnost byla pozoruhodná v dobách, kdy všichni přestáli doslova hladová léta - oděný do
sametové středověké řízy. Byl to Mistr umění Martin Rytíř, korunovaný čepicí s několika hroty. Mával listinou.
Provázelo ho několik ozbrojených mužů Kapitánovy gardy.
Zavedli ho po schůdkách na jeviště. Předstoupil před Výbor, krátce pokývl na pozdrav jako někdo, kdo přirozeně do tohoto sezení patří, a obrátil se k tichnoucímu davu. Počkal, až zmlkne i ten poslední hlásek a znovu zamával lejstrem.
„Právě se vracím ze sídla vlády," oznámil. „Osobně jsem hovořil s panem prezidentem. Mohu vám sdělit zaručenou novinu: pan prezident podepsal první rozsudek smrti."
Po tak dobré novině nemohlo následovat nic jiného než hromový jásot. Bratr Jan nemusel mávat rukou, aby ho vyvolal. Usmíval se a oči mu radostně plály. Pocit štěstí ho zaplavoval. Naklonil se nad bratrem Jaromírem a ukázal na prázdný list v knize.
„Piš, bratře, piš."
A inženýr Jaromír Stoklasa, před elektrickou smrtí redaktor časopisu HiTech, nyní už bratr Jaromír, kronikář Výboru, nasadil pero a psal.

7.6
„V divadle se shromáždilo přes šest set lidí," referoval Jiří Linde. Prezident seděl ve svém křesle a pozorně poslouchal.
„Podle mých informací to tam vypadalo jako na jarmarku. Ta nejoriginálnější sbírka figur a figurek, jakou si dovedete představit. Mistr Rytíř mezi ně moc dobře zapadl!"
Prezident se smutně pousmál.
„Snažíte se mi vylíčit průběh té ohavnosti jaksi z té lepší stránky. Nevyprávějte mi o divadle. Vyprávějte mi o politice."
„Výbor byl ustanovený ještě dřív, než první noha přešla přes práh divadla. Klíčová osoba je samozřejmě Janda."
„Souhvězdí Kuřátka..." přikývl prezident.
„Přesně tak. Janda dobře ví, že ho mají v hrsti. Souhvězdí, bytosti z jiné planety, vyzařování energie. To všechno se dá vykládat scientisticky i antiscientisticky."
„On to vykládá antiscientisticky. Vždycky bouřil proti tomu, čemu říkal oficiální věda!"
„Samozřejmě, že bouřil. Jenže dobře víte, jak se po převratu hodnotí postoje lidí za starého režimu. Co bylo bouřliváctví nebo dokonce náznak revolučního postoje, to se může snadno vykládat jako ta nejtvrdší kolaborace."
„Záleží na okolnostech," přisvědčil prezident, „a hlavně na tom, kdo postoje interpretuje."
„Ano. Kdo a proč."
„Takový hlupák," zvolil prezident příkré slovo. Byly doby, kdy si s volbou slov tolik hlavu nelámal. Od jisté doby si řekl, že nechce přispívat k dalšímu hrubnutí doby tím, že bude hovořit drsně.
„On není hloupý. Řekl bych, že je vychytralý. Na ty svoje astrální styky nachytal tisíce lidí a vydělal na nich miliony."
„Skutečně?" podivil se prezident.
„Elektrická smrt ho zachránila před kriminálem, řekl bych. Přišla právě včas. Jistě byly doby, kdy jí i blahořečil."
„Teď jí blahořečí určitě, když se stal hlavou výboru pro vyšetřování příčin, proč nastala."
„Bezpochyby." Prezident se chmuřil.
„Jenže ti lidé, co přišli do Švandova divadla, nemohli být tak hloupí, aby nechápali, že je kdosi v zákulisí oklamal! Že Výbor někdo najmenoval!"
„Však taky v divadle vzniklo ne méně než dvaatřicet regionálních výborů." „Dvaatřicet?" podivil se prezident. "Jako karet?"
„Magické číslo," pokrčil Linde rameny. „Mají pokrytou celou plochu republiky, včetně území, která nejsou ani formálně pod kontrolou ústřední vlády. Každý z nich má přístup k Výboru středu, jak ho nazvali. A mají právo jmenovat výbory nižších instancí."
„Takže vzniklo cosi jako politická strana." řekl prezident. „Je to něco na pomezí strany a policejní struktury. Výbory mají funkci vyšetřovací, to je oficiálně řečeno s velkým důrazem. Nemají žádnou výkonnou moc. Výbor nesmí nikoho, dejme

tomu, odsoudit k smrti."
Linde si všiml, že prezidentovi cukly oči, když se o trestu smrti zmínil. „Aspoň že tak," řekl Havel bezbarvě.
„Ovšem, jak jsem pochopil, pokud by nějaký soud projevil nemístnou shovívavost k viníkům elektrické smrti, tedy k vědcům a technikům v první řadě, Výbor by se začal zajímat o minulost jednotlivých členů tribunálu."
„Chápu," řekl prezident. „Výbory vytvoří vertikální strukturu o mnoha stupních. Jak budou zajišťovat poslušnost výborů nižších stupňů?"
„Kterýkoli výbor je pověřen vyšetřováním v rámci svěřeného okrsku - ale zároveň smí dělat kontroly a vizitace činnosti kteréhokoli z výborů nižších stupňů."
„Je nějaká možnost odvolání?"
„K výboru ob jeden stupeň nahoru."
„Důmyslné. Odvolání nemá odkladný účinek, předpokládám."
„Jistě že ne."
„A členové struktur výkonné moci, dejme tomu členové vlády, jejich aparát, moje kancelář."
„Máte-li na mysli imunitu, pak ta neexistuje."
„Myslel jsem si to." Prezident se zadíval na fotografie dvou žen, které ho zanechaly ve světě horším, než jaký si kdo dokázal představit.
„Pane prezidente, dvě věci," řekl po chvilce ticha Linde. Zase měl ten pocit
pohledu z druhého břehu. Ten člověk nechce pochopit, jaká je realita!
„Prosím."
„Jednak, s ohledem na vaši bezpečnost, myslím, že byste měl tyto dva portréty nahradit jinými."
„Jak to, jinými? Já tady chci obě mít!"
„Nemyslím jiné námětem, ale technickým provedením. Fotografie začíná být politicky nevhodná. Je to přece jen mechanický otisk podoby světa. Spousta optiky a chemie a takových věcí. Kdybyste dovolil, vím o šikovném malíři, který vám oba portréty ručně překreslí a fotografie můžeme ukrýt. Pokud je
nebudete chtít zničit, což bych pokládal za rozumnější."
„Já že bych se měl vzdát..."
„Pane prezidente, chápu váš postoj. Kdyby šlo o vaši osobní věc, řekl bych, budiž. Jenže vy jste hlava státu. Hájíte možná poslední baštu rozumu v moři
rostoucího šílenství. Máme za sebou epidemii hladu, epidemii tyfu a cholery a
dalších chorob, máme za sebou masové vraždění, excesy násilí, ale tohle, co
vzniká, to je mnohem horší než všechno, co bylo před tím. To je jako společenská rakovina. Musíme tomu čelit."
„Tím, že se vzdám podobizen Olgy a Dagmar?"
„Mimo jiné i tím, že nedáte záminku protivníkovi, aby vás oslabil. Budete pevný v zásadních postojích. V otázkách strategických. Zato v otázkách taktických budete projevovat pružnost."
„To je zbabělé!"
„To je moudré."
„Nebudeme se o tom bavit," řekl prezident příkře. „Jsou věci, na kterých
trvám. A co je ta druhá věc, o níž jste chtěl se mnou mluvit?"
„Podle mých informací, nezlobte se, ale tak mi to bylo řečeno, Mistr Rytíř oznámil ve Švandově divadle, že jste podepsal rozsudek smrti."
„Mistr Rytíř to říkal?"
„Ano. Myslel jsem si, že to není pravda."
„Já vám řeknu, Jiří, jaká je pravda. Já jsem odmítl podepsat trest smrti pro dvě stě devadesát devět lidí. Přes veškerý obrovský nátlak jsem neustoupil a nepodepsal. Zachránil jsem skoro tři stovky lidských duší!"
„Takže..."
Prezident přikyvoval.
„Ano, zachránil jsem..."
Linde ho nenechal domluvit.
„Takže vy jste skutečně podepsal ten první rozsudek smrti?"
„První? Co to říkáte za nesmysly? Já jsem nepodepsal dvě stě devadesát devět takových listin!"
„Ano," řekl Linde.
„Jiří, vy se na mne díváte, jako kdybych udělal něco hnusného. Něco opovrženíhodného. Jenže uvědomte si naši situaci. Kdo jsme, v jakých společenských, politických a mocenských souvislostech. Tohle je válka, Jiří, pochopte to. Válka za záchranu rozumu."
„Proto se nemusí podepisovat rozsudky smrti."
„Proto se musí postupovat podle strategické linie - přímo a neústupně, za cenu dílčích taktických tahů. Při šachové hře obětujete pěšce. Tak je to." „Obětoval jste pěšce..."
„Vocloň, tedy Hospodář, jasně řekl: my váš podpis nepotřebujeme. My je pověsíme všechny. A lidé budou vědět, že je to vaší neústupností, že byla naděje pro většinu z nich."
„A vy jste na to přistoupil."
„Obchod byl výhodný: dvě stě devadesát devět životů proti jedné smrti. A já mu řekl - Hospodáři, vy dohlédnete osobně na to, aby ten, kdo dostane oprátku, ji dostal skutečně zaslouženě. Aby to byl člověk se špatným svědomím, který by si zasloužil trest i v méně - emotivně - vypjatých dobách."
„Oprátku," řekl Linde. Díval se na prezidenta a vlna studu ho zaplavovala. To on nabádal prezidenta k realistickému

postoji. Může mu teď vyčítat, že se zachoval pragmaticky, s ohledem na okolnosti? Vzpomněl si na svoji vidinu dvou břehů. Oba se teď k sobě blížily. Proud mezi nimi je uzoučký. Stačí se natáhnout a oba si mohou podat ruce, poradce a jeho prezident. Proud je bezpochyby strhne dolů a zahubí.
Bleskově se mu převinul před očima sled vzpomínek - na setkání s Kapitánem a taky s tím příšerným starcem.
„Nevyčítám vám vůbec nic," řekl tiše. „Opravdu, nic. Chápu vaši situaci a myslím, že jste udělal dobře." Uklonil se a měl se k odchodu.
„Jiří," ozval se mu prezident za zády.
Otočil se. Prezident stál u stolu a nejistě ukazoval na fotografické portréty. „Mohl byste mi poslat toho člověka? Toho malíře? Asi ho budu potřebovat."
„Ano. Jistě," řekl Linde a odešel. Když procházel plečnikovskými interiéry prezidentského křídla, uslyšel hluk. I zevnitř budovy se ozývaly výkřiky. Zdálo se, že kdo má nohy spěchá ven, na hradní nádvoří. Uvědomil si, co se děje. Chystá se první poprava na základě prvního prezidentem podepsaného rozsudku smrti.
Kdopak asi skončí jako první v prezidentově oprátce, ptal se sám sebe Linde.
„Vyšel ven právě včas, aby zastihl vyvrcholení té scény. Za obrovského zájmu davu, za smíchu a aplausu tu popravovali ne oprátkou, jak se prezident naivně domníval, ale naražením na kůl vysoce postaveného spiklence, jednoho z hlavních strůjců elektrické smrti, odhaleného Výborem pro vyšetřováním. Výborem pro vyšetřování, uvažoval Linde. Vždyť Mistr Rytíř oznámil, že prezident podepsal jeho trest na zahajovací schůzi výboru! Ale logika nemá v této době velký význam.
Přes záda zvědavců toho moc neviděl, přišel příliš pozdě. Jen z povyku a výkřiků se mohl dohadovat, co se vlastně tam vpředu děje.
Katané nakonec kůl se zmučeným člověkem vztyčili.
Jiří Linde poznal toho, koho poslal z taktických důvodů prezident na smrt.
Byl to Václav Klaus.

Kapitola osmá

8.1
Markéta Panušková zatápala kolem sebe. Voda byla studená a už její chlad by stačil jí zastavit srdce. Přitom ani na okamžik neztrácela ze zřetele svoji situaci: uvědomovala si, že ji při božím soudu hodili do vody, že má svázané ruce, že ji zatěžuje břemeno bezvládného těla doktora Holáně... A teď ty ruce. - Vynořily se odkudsi z hlubiny a stahovaly ji ke dnu. Prastará hrůza jí sevřela hrdlo. Trvalo to jen chvilku. Najednou cítila, že ruce tápou po jejím těle, následovalo škubnutí a pocit uvolnění. Pochopila, že neznámý tělo doktora Holáně odřízl. Vše se odehrálo v rozmezí několika mála vteřin. Osvobozena od zátěže.
Vzápětí jí neznámý vtiskl do úst náustek dýchacího přístroje. Rozpomněla se na návyky z doby, kdy se pokoušela o sportovní potápění. Nahmatala automatiku, zmáčkla sprchu a vyhnala z automatiky vodu. Pak vydechla poslední vzduch z plic a pak se jí podařilo nadechnout. Proud vzduchu jí odvál z těla bolest. Ruce neznámého ji nadále táhly do hloubky. Jak tápala kolem sebe, dotkla se dna, prsty projely bahnem a zachytily se o něco měkkého, poddajného. Uvědomila si, že by to mohly být pozůstatky lidského těla - v dobách vrcholné epidemie lidé do nádrže házeli nebožtíky - přestože je před tím doktor Holáň varoval.
Jistě to byla mrtvola. Uvědomila si tu skutečnost klidně, bez emoce. Na fyzický kontakt s mrtvým tělem byla zvyklá. Byla dokonce schopná klidně uvažovat. Neznámý na ni čekal ve vodě, vybavený dýchacím přístrojem. Jak to je možné? Kde se vzal potápěčský přístroj tady a teď, v dobách, kdy nefunguje vůbec nic, co bylo ještě před několika lety považováno za samozřejmost? Na vysvětlení si musí počkat. Zatím je podstatné to, že neznámý disponuje dýchacím přístrojem se dvěma automatikami a že ji odvádí do bezpečí.
Jejich cesta pod vodou netrvala dlouho. Neznámý zachránce přiměl Markétu, aby ho objala kolem pasu. Brzy pochopila, že muž v pravém slova smyslu neplave - přitahoval se podle všeho lanem a nohama kopal jen proto, aby udržoval oba v hloubce. Brzy se dostal do houštiny rákosí. I tady bylo do bahna a kořenů vklíněno hodně mrtvol, či spíš jejich pozůstatků, ohlodaných rybami a raky. Opatrně se tudy prodírali, až se jejich hlavy dostaly nad hladinu.
Muž si vyjmul náustek, totéž udělala Markéta.
Nikdy před tím toho člověka neviděla, tím si byla jista. Uvědomila si, že je tím trochu zklamaná - napadlo ji totiž, že by to mohl být Honza Kryl. Ten nesmyslný soud pod předsednictvím hejtmana Josefa, a zejména Červenáčkovo svědectví jí Honzovu osobu připomněly s naléhavostí až nesnesitelnou. Strašně by si byla přála, aby Honza byl tady a teď - to ovšem byla vidina příliš krásná na to, aby se mohla v tomto zlém světě naplnit.
„Jmenuju se Jakub Topolánek," podával jí ruku ten muž. Mohlo mu být ke třiceti. Blonďák s poněkud odstálýma ušima, modrooký, s výrazným hrbolatým nosem. Samozřejmě že byl vyzáblý, jak jinak, v téhle době. „Jsem rád, že se to povedlo."
„Tiše," šeptala Markéta. „Mohli by nás slyšet."
Povyk zaznával z míst, kde byla lávka a tribuna. Z výkřiků se dalo odhadnout, že Holáňovo tělo vyplavalo a že ho teď tahají z vody.
Topolánek si ji pozorně prohlížel. Měla z toho nepříjemný pocit.
„Dívám se na provazy," řekl. „Jsem rád, že zůstaly na tobě."
Byla to pravda - provazy, jimiž k ní byl přivázaný doktor Holáň, se Topolánkovi podařilo přeřezat tak, že zůstaly na ní,

ne na doktorově těle.
„Takže nepoznají, že je někdo přeřezal."
„Přesně tak."
Od lávky znělo povykování „Bůh promluvil, Bůh promluvil!"
„Brzo poznáme, jestli to jsou úplní pitomci," bručel Topolánek.
Markéta a její zachránce se neodvažovali vystrčit z vody víc než hlavu. Někoho chytrého a podnikavého by mohlo napadnout, že bůh promluvil až příliš jednoznačně a že by rákosí mohlo skrývat nečekanou interpretaci božího výroku.
„Nepůjdou sem," ubezpečovala ho - a taky sebe - Markéta. „Sem nikdo nechodí. Lidi říkají, že tu straší."
„Nebylo by divu," poznamenal Topolánek. „Je to spíš hřbitov než rybník."
„Kdo jsi?" chtěla vědět Markéta.
„To ti povím," odpověděl vážně, hledě směrem, kde se za hradbou rákosí dala tušit tribuna a na ní dav lidí ochotných je oba umučit, „až z toho budeme opravdu venku."
Čekali dlouho, po krk v ledové vodě. Slyšeli vřeštění trubky, nesrozumitelné povykování Mistra Červenáčka a chvastounský hlas hejtmana Josefa. Slyšeli volání a potlesk - na tribuně zřejmě probíhala zázračná přeměna faktů v legendu, která upevní pozice mužů u moci. Jak dlouho trvala ta veselice? Hodinu, dvě? Čas plyne pomalu, když sedíte po krk ve studené vodě, páchnoucí bahnem a mrtvolami. Čekali velmi dlouho, a i potom, kdy povyk utichl, se jen pomalu plížili rákosím na břeh, skutečně jen po centimetrech. Markétě připadal ten postup nekonečný - a div se nerozbrečela štěstím, když poprvé ucítila vůni borového lesa. To byla známka, že okraj nádrže je už nedaleko. Z lesa se ozvalo zavřeštění straky.
Topolánek přiložil křižmo složené prsty ke rtům a odpověděl stejným zavřeštěním.
Otočil se k Markétě.
„To jsou naši. Brzo se všechno dozvíš."

8.2
Na první pohled to byla obyčejná skupinka banditů, jakých se stále ještě pohybuje po lesích dost a dost, zvláště pak v blízkosti dopravních tepen, kudy táhnou konvoje volských potahů. Bylo jich sedm. Topolánek, jak si Markéta brzy všimla, se u nich těšil úctě jako bojovník mimořádné odvahy a tělesné zdatnosti. Vůdcem však nebyl - partu měl na povel ramenatý chlapík, kterému říkali Cosinus.
Na Markétu a Kubu Topolánka čekali v rákosí dva samopalníci. Byli vybaveni několika zásobníky pro svoje osmapadesátky - a taky suchými šaty na převlečení a velikými dekami na první zahřátí. To, spolu s termoskou s horkým čajem, měli ukryté v akátovém houští opodál - jejich první starost byla bezpečnost zachráněné a jejího zachránce.
Drkotající Markétu nenapadlo, že by se měla stydět svléknout se před těmi lidmi do naha, a nijak nenamítala, když ji skrz deku drsně třeli, aby ji zahřáli. Pak se napila čaje a vklouzla do suché maskáčové kombinézy, jen tak v tričku a širokánských vojenských trenýrkách, barvy zelené, s bílým lampasem. Ponožky si natáhla důkladné, vlněné - a pěkně rozchozené šněrovací kanady jí padly jako glazé rukavička. A když jí podali krajíc černého chleba k zakousnutí, připadala si skoro jako Tenkrát.
V lese bylo šero, voněly tu houby a komáři štípali, až se zdálo, že mají místo jednoho sosáku hned celou štětku. První šok z Markéty spadl a byl čas se i rozhlížet kolem sebe.
Mužů se nebála. Proč by měla? Jeden z nich jí zachránil život, vytáhl ji bezesporu z té nejhorší šlamastyky jejího života, a to je co říct - za těch pár let od elektrické smrti byla se smrtí ve stycích tak důvěrných, že si s ní mohla rovnou tykat. Když si stačila popálit chřtán horkým čajem a vykašlala hltavě pozřené sousto chleba, představila se a snažila se zachytit jména, která k ní zaznívala zleva zprava. Vryla si do paměti jméno velitele. Tak tedy Cosinus. Pamatovala si ze školy, že je to něco matematického. Sinus a cosinus, nějaké funkce, nebo co. Někteří ti chlápkové si nechali normální jména, jako Hájek nebo Kovařík, jiní si vzali bojová jména - nejvíc se Markétě zalíbilo jméno Přetlak; pochopitelně, že se jím ozdobil hubený blonďáček s mrkavýma očima.
Stačila si všimnout, že všichni byli oblečení asi tak, jako dřív, před Tím, se oblékali trempíři; všichni s modrou knížkou, ale chtěli vypadat jako američtí Rangers a britští Commandos dohromady. Ale taky si všimla, že žádný z nich neměl ani meč, ani drátěnou košili, ani palcát u boku. Na hlavách nosili barety - žádné ručně kované helmice. Nikdo neměl přes ramena plášť a ozdobeni byli vyšívanými znaky letectva nebo tankových vojsk - žádné erbovní štítky. A navíc měli u pasu drobné technické vymoženosti - jako by se chlubili, že mají mechanické ruční hodinky, natahovali si je na opasek; některému se houpal na krku kompas, jiný měl u pasu fotoaparát a skoro všichni měli na krku řemínek s prazvláštní ozdobou - destičkou s tištěnými spoji a naletovanými elektronickými součástkami.
„Kluci, já opravdu nevím, jak vám mám poděkovat," oslovila je konečně Markéta. „Už jsem myslela, že je po mně. Opravdu, děkuju vám."
Byli dost hluboko v lese, aby si mohli dovolit zapálit oheň. Hraničku zažehnul Cosinus - jak si Markéta všimla, plynovým zapalovačem. Zjihlo jí srdce při pohledu na tuto drobnou připomínku starých časů před Tím. Uvědomovala si, že je to od Cosina gesto: jistě používá zapalovače jen při výjimečných příležitostech. Možná, že v nějakém skladišti jich našel celou bednu, ale co naplat, i kdyby jich bylo sebevíc, je to jen omezený počet. Už nikdy nikdo nebude žádné nové plynové zapalovače vyrábět.
„Rádi jsme to pro tebe udělali, Markéto," odpověděl jí Cosinus.
„Ale jak?" nechápavě vrtěla hlavou.
„Kde jsme vzali potápěčské zařízení?" Usmál se. „Máme docela solidní technologické zázemí. Dovedeme ty flašky nafoukat," dodal pyšně, aby zdůraznil, že pouze nevyužívají technických prostředků minulosti. „Jeden náš člověk byl na tom soudu s doktorem Holáněm."

„Náhoda?"
„Žádná náhoda," řekl Cosinus. „Sledujeme všechny akce toho druhu. Nedovedeš si představit, co se děje v téhle době. Kolik lidí je v base, protože to jsou technici, vědci, lékaři. Když to jde, pomáháme jim."
„Jenže já nejsem žádný vědec."
„Však jsme se taky původně nezajímali o tebe," řekl Cosinus upřímně. „Koneckonců nebyl to soud s tebou, ale s doktorem Holáněm. Potřebujeme skutečné lékaře, ne žádné šamany a mastičkáře."
„Chudák pan doktor."
„Bylo jasné, že mu nemůžeme pomoci. Byl už moc starý a nemocný a mučení
ho zlomilo. Jenže ses na scéně objevila ty, a před soudem se mluvilo o Honzovi Krylovi."
„To ano," vydechla Markéta. „A co na tom?"
Oheň praskal a jiskry vylétaly do korun stromů. Některá se sykotem dopadla
i do mokrého mechu. Šeřilo se. Vůně podhoubí snad ještě sílila, jako by to byl
omamný plyn. O nic se nestarej, Markéto, lehni si vedle ohně a usni.
„Co je na tom špatného, že se znám s Honzou?" naléhala dívka.
„Markéto, pro nás je to důležité. Nic špatného na tom samozřejmě není. My se jenom potřebujeme k panu Krylovi dostat. Hodně na tom záleží."
Zklamání jí sevřelo srdce. Zklamání a taky obava.
„Jenže já jsem už hodně let Honzu neviděla. Rozešli jsme se v první den elektrické smrti. Byla jsem tenkrát strašně pitomá..."
Zavrtěla hlavou a hřbetem pravé ruky si rozšmudlala slzy po tvářích.
„Na tom zas tolik nezáleží," řekl překvapivě jemně Cosinus.
„Jenže," vzlykla, „vy chcete, abych vám řekla, kde Honza je. Nepomůžu vám. Já to prostě nevím!"
„Ale my to víme," řekl Cosinus.
„Cože? Vy víte, kde je Honza?"
„Samozřejmě. Pan Kryl je velitel vnější obrany Českolipského kapitanátu."
„Cože?" ptala se Markéta nevěřícně. „Honza že je v České Lípě?"
„Ano, je tam už dlouho, skoro celou tu dobu, co se To stalo."
„Celou tu dobu," nechtěla pochopit.
„No jistě. Je tam od osmadevadesátého."
„Tak blízko! Třicet kiláků od Krásné Lípy."
„Asi tak, přibližně."
Musela vstát, otočila se a udělala několik kroků. Přiložila čelo na drsnou kůru jedle.
„Honzo, ty jsi byl celou tu dobu tak blízko!" šeptala.
Pak ji napadlo - kde se Honza v České Lípě vzal?
„Nemýlíte se?" otočila se. „Je to ten Kryl? V Čechách je určitě hodně Krylů.
Jistě tu není jediný Honza Kryl."
„Víme, že je to původně fyzik a že pracoval v Řeži v sekci výroby radioaktivních léčiv. Později přešel do firmy Teston jako technik. Takže, jak je to, Markéto? Je to jedna a táž osoba?"
„Ano," vzlykla Markéta. „To bude on. Jak se ale v Lípě vzal? Proč nezůstal v Praze?"
„Nejspíš se za tebou vypravil," ozval se Topolánek. Až do téhle chvíle byl ticha. „Je to tak nepravděpodobné?"
„V Praze má rodiče. Neopustil by je."
„Co se stalo s tvými rodiči, Markéto?"
„Maminka je mrtvá, to vím. A tatínek určitě taky." Pochopila, co tím myslí. „Proč nedošel až do Krásné Lípy? Je to z České Lípy tak blízko."
„Na to mohl mít hodně důvodů. Třeba mu někdo řekl, že už nežiješ. Nebo to nešlo, ze stovek různých příčin."
Opírala se zády o kmen jedle. Její zachránci seděli kolem ohně. Absurdně si připomněla pohádku o Marušce a dvanácti Měsíčcích.
„Takže co dál? Ano, znala jsem, dejme tomu dobře, Honzu. Chodili jsme spolu. Rozešli jsme se. Kvůli tomu jste mě vytáhli z vody?"
„Nutně se potřebujeme s panem Krylem setkat."
„Co vám v tom brání?"
„Pan Kryl je velitel obrany," opakoval Cosinus. „Je skoro nemožné se k němu dostat, když my jsme to, co jsme."
„A co jste?"
„Copak jsi to nepochopila? Patříme k brigádě Edison, jsme samostatně operující jednotka Ampér. Ty dobře víš, co se děje, Markéto. Zažila jsi to na vlastní kůži. Pavěda, tmářství, šarlatánství - to dnes vládne světu a naše technopartyzánské hnutí se snaží o nápravu."
Technopartyzáni! Nějak jí to přišlo k smíchu. Pak si vybavila před očima hřímajícího Červenáčka a úsměv ji přešel.
„A vy si myslíte, že Honza se k vám přidá? Honza, a technopartyzán? Něco vám na něho prozradím. Je to mimořádně racionální člověk, to je vše, co můžu říct."
„Co děláme, není podle tebe rozumné?"
„Jsem vám moc vděčná, že jste mi zachránili život," odpověděla diplomaticky.
„Když jsi nám vděčná, pomoz nám," řekl Cosinus chladně. „Nemáme šanci se dostat do České Lípy až k panu Krylovi. Ty máš šanci, dejme tomu, padesátiprocentní. A to nám stálo za to, aby tady kolega Topolánek nasadil krk na to, aby tě vytáhl z vody. Tak co, pomůžeš nám?"

Setkáme se s Honzou. Najednou ji napadlo, jestli by nebylo lepší, kdyby se teď objímala s mrtvolami na dně vodní nádrže.
„Ano," řekla velmi tiše.

8.3
Měla bych mu padnout kolem krku, myslela si Markéta. Měla bych mu říct, Honzo, nikdy jsem tě nepřestala milovat, nikdy jsem na tebe nepřestala myslet, jenomže jsem nevěřila, že tě ještě spatřím!
Mlčela.
Ani Honza Kryl nebyl zrovna výřečný.
Stál uprostřed místnosti, zařízené se strohou účelností, jaká byla obvyklá v kancelářích výkonných manažerů sebedbalých firem ještě před tím, než se To stalo. Psací stůl tvořila deska na jednoduchých kozách, u stěny dvě veliké skříně s pořadači. Žádné ozdoby. Na stole sloha papírů. Samozřejmě žádný počítač, žádný telefon - jen kalamář a plastikové korýtko s násadkami a tužkami.
Markéta se přistihla, že ji přítomnost plastikového korýtka trochu překvapila v dnešní době se dalo čekat, že schránka na psací potřeby bude z tradičního
materiálu, ze dřeva nebo keramiky. Plastik přece jen příliš připomínal dobu
před tím. Ovšem celá tato místnost připomínala tu dobu... svým spořádáním,
svým pojetím.
Také Honza mlčel.
A přitom oba spolu komunikovali. Bylo to něco takového jako za dávných dob před Tím, kdy dva modemy spolu vyměňovaly dlouhatánské řetězce sdělení, určených jen jim. Laik slyšel jen nesrozumitelné štěbetání strojů a mohl pozorovat poblikávání kontrolních světélek. Teprve když tato komunikace skončila, modemy si podaly ruce, sklenuly informační most a přišla řada na lidi, by si spolu mohli vyměňovat informace svým specifickým, rozumějme hrubým primitivním způsobem.
Především jim bylo oběma zřejmé, že je setkání těší. Ani sebemenší náznak nelibosti nepřeskočil mezi nimi. Spíš převládal úžas - ani jeden, ani druhý nepočítali s takovým setkáním. A navíc jeden i druhý za poslední dobu hodně prožili, příliš mnoho hrůz se navršilo do časového období od jejich rozchodu. Takovou závěj nelze jen tak odsunout. Ve srovnání s tím, co se stalo, je hloupé každé slovo a taky každé gesto.
Ovšem postupně rostla v jednom i druhém úzkost - přece nebudou tady stát navěky, on na krok před psacím stolem, ona u dveří.
Venku se ozvaly hlasy, hluk - a Markétě se za zády otevřely dveře, zprudka, bez zaklepání.
Překvapilo ji to. Honza byl přece velitel obrany České Lípy. Těžko se k němu dostávala. Byla to dlouhá, dvoudenní procedura, celý ten proces výslechů a nových výslechů, předvedení před velitele stráže a pak před poručíka. Chudák Kuba Topolánek, její průvodce, se ztratil už krátce poté, kdy se dostali dovnitř městských bran. Byly to už zcela regulérní hradby, které vyrostly podél silnice - dřevěné palisády, jež navazovaly na šedivé stěny pokácených paneláků. Částečně opevněna byla samozřejmě i Krásná Lípa - každé sídlo, které chtělo v téhle době obstát, muselo pracovat na svém zabezpečení. Ovšem Česká Lípa byla vedle Krásné Lípy velkoměsto - a podle toho vypadala i jeho obrana. Uvnitř to taky vypadalo velkoměstsky, všude ruch, kravské povozy, stáda prasátek hnaná na tržnici, kejklíři, všude plno křiku - Markétu nikdy nenapadlo, že bude Českou Lípu vnímat coby jakousi malou, velmi podivnou Paříž. Očista od pozůstatků doby před Tím tady proběhla mnohem důkladněji než ve městečku, odkud pocházela. Z ulic zmizely lampy elektrického osvětlení a samozřejmě semafory z křižovatek - když si toho všimla, postřehla, že nikde nevidí žádnou oslepenou elektrickou lampu. Prostě - elektřina nikdy neexistovala, nezbylo tu nic, co by ji připomínalo. Obchodní výlohy byly povětšinou vytlučené a zely do ulice jako jeskyně zamořené prašivinou - někdy je milosrdná ruka zakryla jutou, nebo dokonce prkny. I to souviselo s posledními příkazy vševládnoucích Výborů: život je nyní lepší než kdykoli před tím, protože je prostší, zbavený pýchy. Opravdu zvláštní pohled - vypadalo to, jako by se město chystalo na nějakou pohádkově laděnou slavnost, a snažilo se vyhlížet co možná středověce.
Tomuto rázu se snažili přizpůsobit i lidé. Každý chtěl dávat najevo úctu k prostotě. Jakákoli zdobnost zmizela zejména z ženských oděvů. Převládala šedivá barva, k čemuž samozřejmě dopomohly i značně redukované nároky na hygienu. Kdo chtěl být skutečně „in", nosil na hlavě kápi, ať muž, nebo žena.
Nemařila čas pokukováním po městě a jeho obyvatelích. Snažila se dostat k veliteli - ale protože jí postřeh nikdy nescházel, všimla si, že i mezi ozbrojenci jsou zde rozdíly. Někteří se plně přizpůsobili novému trendu a snažili se připodobnit středověkým zbrojnošům. Přirozeně, že se nevzdávali střelných zbraní, ovšem nosili je v pouzdrech nebo na řemeni přes záda, někdy dokonce pod pláštíkem, a předstírali, že dávají přednost zbraním chladným. Jiní ale měli na sobě běžné stejnokroje, podobné těm, jaké nosili Cosinovi technopartyzáni. Ovšem nehodlali někoho dráždit technologickými cetkami, jimiž se technopartyzáni honosili. Maskáče, opasky, kanady na nohách, samopal na prsou, nic víc.
Jakmile se ptala po veliteli Krylovi, tito muži v maskáčích reagovali jinak než středověcí zbrojnoši. Markéta pochopila, že jsou Honzovi příznivě nakloněni, kdežto ti středověcí se na něho dívají skrz prsty.
Nemusela se po městě pohybovat dlouho, aby pochopila, že je rozděleno
na dva tábory, a přestože žije normálním životem, je to klid před bouří.
Voják, který ji nakonec k Honzovi zavedl, jí to ostatně řekl na rovinu.
„Moc se tady jménem Kryl neohánějte," radil jí. „Oni mu vyčítají, že je moc techno."
Slovo techno neřekl moc nahlas.
„On je býval technik," krčila rameny.

„No právě. Spousta lidí to o něm ví. A tak na něho má Rybář čím dál víc navrch."
„Rybář?"
„Hejtman města. Ze začátku byli vyrovnaní, jedna jedna. Oba toho hodně pro město udělali. Jenže víte, jak to chodí. Nakonec musí vždycky zbýt jen jeden. No a jak to tak vypadá, doba nějak víc přeje Rybářovi."
No vida, Rybář, Honzův nepřítel. Napadlo ji, že by mohla Honzovi pomoci. Dokonce se přistihla při pomyšlení, že ji existence nepřítele těší. Někde v podvědomí ji rušila představa, že Honza bude někde vysoko na koni nebo na věži hradu a z výše na ni bude shlížet.
„Jste z toho nervózní?"
„Co vás to napadlo?" odsekl voják.
„Taky vypadáte jako techno."
„Psst! Tohle nikdy neříkejte! To víte, že jsem Krylův člověk. Jinak bych vás k němu nevedl."
Tohle všechno prolétlo Markétě hlavou, v těch několika málo vteřinách, kdy někdo hlomozil venku na chodbě.
To jsou oni, nepřátelé, napadlo ji - a bezděčně k Honzovi postoupila o krok, dva, jako by ho chtěla chránit tělem. Vztáhl k ní ruku taky v prastarém gestu - aby ji objal, ovšem ne něžně, milenecky - aby ji objal, ukryl, chránil.
„To je ta hnusná ženská!" vřískl nepřirozený, skřehotavý a zároveň podivně mumlavý hlásek. Markéta se v Honzově objetí otočila.
Na prahu stála postavička jako z Velázquezova obrazu - dívčí osůbka navlečená v těžkém brokátovém rouchu, zdobená zlatistými cetkami a umělými perlami, s bohatě nakadeřenou frizúrou - a v tom honosném rámu kulatý obličejík, nápadný vystouplýma očima, knoflíkovým nosem a krvavě nalíčenými rtíky, které se pohybovaly a syčely jednu nadávku za druhou.

8.4
Kdyby měl Honza mluvit upřímně, musel by přiznat, že Katka zavinila, že se nikdy za Markétou do Krásné Lípy nedostal. Pravda, nebyla jedinou příčinou, jak čas plynul, záměr dostat se za Markétou slábl, až uhasl jako jiskra v ohništi
promáčeném přívaly letního deště. Nezůstal v České Lípě proto, že se vědomě chtěl stát ochráncem jednoho z ostrůvků jakéhos takéhos pořádku obklopeného mořem hrůzy. Prostě k tomu došlo, do značné míry, nedobrovolně.
V jistém smyslu byl rád, že dítě, které k němu doslova připlulo po řece jako
plaváček z pohádky, bylo slabomyslné. Hrůzné výjevy, jichž bylo svědkem
prakticky denně, na něj neměly žádný vliv. Pohled na člověka pověšeného za
krk, s očima vyvalenýma a vyhřezlým jazykem, ji nechával v klidu, jako kdyby
na šňůře visely vyprané kalhoty.
Už za jejich putování si Honza všiml, že dítě reaguje podivně ani ne na nahotu - ostýchal by se před ní svlékat, ale na jakýkoli náznak intimity. Nikdy nezapomněl na okamžik, kdy si svlékal košili, aby ji usušil u ohně a vyděsil Katku, když ji vyzval, aby si svlékla mokré šatičky a taky si je usušila.
„A nebudeš," řekla tehdy. Už tehdy chápal, že to slovo naznačuje cosi děsného. Později, z dalších náznaků, odvozených ze zdánlivě náhodných slov, usoudil, jaký byl vztah mezi Katkou a jejím otcem. Postupně před Honzou vyrůstal obraz bestie v lidské podobě. Byl to bezpochyby opilec - Katka velmi podrážděně reagovala na pach alkoholu. Byl to násilník - některé její reakce připomínaly chování psa zkaženého bitím. Z jaké prostředí Katka přišla? Její chování, způsob, jak jedla, jak se choulila ke spaní, jak chodila i seděla - to vše naznačovalo, že rostla jak dříví v lese, bez nejmenší snahy o pozitivní vliv. Na sobě měla doslova hadry, když ji Honza našel. Chvilku dokonce uvažoval o tom, že se jí podařilo dostat se ven z nějakého ústavu, brzy tu myšlenku zavrhl - Katčiny šaty byly typu „každý pes jiná ves", rozhodně to nebyla žádná chovanecká uniformita.
Znepokojovaly ho i kresby, jimiž se bavila. Kreslila lidské postavy i jakési zvířecí tvary. Nikdy ale nepřekonala stadium té nejprimitivnější čmáranice. Bylo zřejmé, že jí ani nejde o postižení tvaru - potřebovala si vytvořit terč, který pak zasahovala bodanci a škrtanci. Honza chápal, že je to jakási symbolická pomsta za to, co musela kdysi prožívat, ať už byla kdekoli, u rodičů nebo ve výchovném zařízení. Snažil se ji vést k tomu, aby kreslila i hezké věci, kytičky, domy, sluníčko. Reagovala podrážděně, nepřátelsky, a sotva se odvrátil, načrtla tvář a v dalších několika vteřinách byl papír rozbodaný. Napadlo ho, že to má být jeho vlastní obličej. Nakonec byl rád, když se postupně odsunula se svým kreslením do ústraní. Nechtěl pátrat po tom, co si maluje, když je sama. Věřil, že „to přejde" a že se holčička zklidní.
Držela se ho jako psík. Pokud si někde nemalovala, doprovázela ho, i když chtěl vykonat potřebu - a naopak, byl velmi rád, že aspoň tyto hygienické záležitosti byla schopná vykonávat sama. Nedovedl si představit, jak by jí měl u toho asistovat, když reagovala děsem až hysterickým na cokoli, co by mohlo připomínat tělesnost.
Pravda, i tyto reakce se postupem času zmírňovaly. Nějakou dobu se Honza dokonce domníval, že v kontaktu s normálním zdravým člověkem se dítěti zklidní mysl, a bral to jako jedinou útěchu v šíleném světě, do něhož všichni spadli. A právě v těch dnech uvažoval o tom, že opustí Českou Lípu, kde se podařilo zvládnout jakýsi pořádek, a bude pokračovat na sever, kde by mohla být Markéta. Nebyl si jist, zda se Markéta smíříš faktem, že Honza má najednou dítě - a říkal si, že i to bude test toho, zda má tento vztah smysl.
Vyprávěl Katce, že půjdou ještě do jednoho města a tam na ně čeká moc hodná paní.
„Ne paní," řeklo dítě.
V pošikmených očích nemělo lítost. Seděla v nich doslova nenávist.
„Paní je moc hodná," naléhal Honza.

„Žádná paní hodná," řeklo dítě.

Toho večera šli spát. Honza nemohl dlouho usnout. Dobře rozuměl tomu, co se stalo. Dítě ho chtělo mít pro sebe, upnulo se k němu a dokázalo žárlit na ženu, kterou nikdy nevidělo.
Nenech se buzerovat, připomněl si svoji životní zásadu. Všechno, co děláš, dělej proto, že ty to chceš. Jakmile začneš podléhat něčí vůli, můžeš celý svůj život zabalit.
Oproti této zásadě stál smysl pro odpovědnost. Katka bez jeho pomoci zahyne. V této době hromadného umírání to nebude věru nic mimořádného. Ovšem Honza se také upjal na Katku - umanul si, že její záhubu nepřipustí.
Všechno, co zatím dělal a čím žil, ztratilo smysl. Nakonec tu zbylo bezbranné dítě. Dokud jeho zásluhou žije, není život ještě úplně zbytečný a ztracený, říkal si.
Za takových myšlenek upadl do polospánku. Vytrhly ho z něho jemné dotyky. Prudce se posadil a popadl čezetu devítku. V šeru rozpoznal Katku. Uvědomil si, co ho vlastně probudilo. Dítě mu sahalo pod pokrývku.
„To nesmíš!" zařval na ni - poprvé se tak rozkřikl od okamžiku, kdy ji spatřil poprvé. „To je hanba. To se nedělá. Nesmíš!"
„Nemáš mě rád."
Vstal a šel k oknu. Podíval se ven. Byla tma, na rohu se hlídka hřála u ohně, noc byla klidná, nikde se nestřílelo. Otočil se k ní.
„Tohle nikdy nedělej. Nesmí se to."
„Musím! Musím! Musím!"
Dítě se vrhlo ke dveřím a hbitě odemklo a zmizelo ve tmě.
Honza na sebe navlékl kalhoty a košili, svolávaje při tom strážné. Prohledali pak společně celou budovu, bezvýsledně. Děvče se dovedlo skrývat - Honza ani netušil, jak vynikalo v tomto umění, na němž založilo svoje vlastní přežití. Až po několika hodinách se Honza vrátil z bezvýsledného pátrání. Brzy ráno zaklepal na dveře Rybář. Za ním šli dva strážní - už tehdy měl Rybář svoje lidi a Honza též, a ti vedli mezi sebou Katku. Byla celá od krve.
„Katko! Co se ti stalo! Kde jste ji našli? "
Rybář se podivně usmíval, kývl na svoje muže, a ti vsunuli dítě dovnitř, ustoupili na chodbu a zavřeli za sebou dveře. Katka zajela do kouta, vrazila si palec do pusy, a odtud upřeně Honzu pozorovala.
„Jí se nestalo nic," řekl Rybář významně. „Jí nic."
„Co to má znamenat?"
„Našli ji, jak mučí kůzle."
„Cože?"
„Mučí kůzle. Šikovná holka. Uvázala ho nejdřív za krk, pak do smyčky chytila jednu nohu, pak druhou."
„Nesmysl. Nevěřím."
„To máš za to," ozvalo se v koutě dítě.
Rybář se zaraženě po dítěti podíval a pak řekl Honzovi s úšklebkem: „Já ti říkal, abys toho šmejda trhnul mezi dveřma. Teď aby ses bál, že tě začne
porcovat nožem. Pěkně odspoda. Jako to kůzle."
„Chudák."
Myslel tím Katku. Rybář si to špatně vyložil.
„Jo, chudák. Měla ho v parádě určitě hodinu, dvě. Vydloubané oči. Jo, ještě něco."
Co se ještě dozvím? napadlo Honzu.
„Copak?"
„Přej se chceš hnout dál na sever."
Jak se to mohl dozvědět? Honza nikomu o svém úmyslu neřekl.
„Nesmysl. Jsem tam, kde jsem."
„To je dobře. My se před touhle bestií ubráníme, ale tam, kam chceš jít, by mohli bejt měkčí lidi."
Ví o jeho úmyslu odejít. Od koho? Něco mu musela říct Katka.
Šklebila se na něho z kouta, obličejík umazaný od krve. Štěstí, že to byla jenom krev kůzlečí, napadlo ho.
Zatím.
I to ho napadlo.
Už neměla v očích strach. Spíš to byl výsměch. Jak by se tu zrodila nová bytost. Démon zvaný Katka.

8.5
Dívenka měla bílou tvář s nápadně nalíčenými tvářemi - tím nejagresivnějším odstínem červeni. Šikmost očí si zvýraznila černým líčidlem. Mohlo jí být tak sedm, jak Markéta odhadovala. Holčičky se někdy v tom věku zmocní maminčina krášlicího nádobíčka a zmalují se k nepoznání, nebo aspoň tak to holčičky dělávaly. I ona to dělávala za svých dětských let. V rodině kolem toho je vždycky spousta legrace. Maminka hubuje, ne moc, protože ona sama to dělala taky.
Tady nic k smíchu nebylo.
Holčička, na první pohled duševně postižená, se k Markétě vrhla a snažila se jí tlouct pěstmi do klína. Honza Kryl ji zachytil. Přetočila se k němu a snažila se ho kopat.
„Ta svině! Ta hnusná kurva!" vřeštělo děcko.
„Uklidni se, Katko. No tak, Katuško. Nikdo ti nechce ublížit," promlouval k ní Honza vemlouvavě. V jekotu děcka nebylo slyšet, co říká.
„Kdo to, proboha..." zmohla se Markéta jen na zašeptání.
„To je tak trochu někdo jako souložnice vašeho přítele," ozval se za ní mužský hlas.

Otočila se.
Před ní stál Magor.
„To je můj přítel Rybář," řekl Honza.
Magor se usmál.
„Markéta mě zná pod mým pravým jménem, viď, kočičko?"
Vymustroval se do módního. Sametová kazajka s bohatým premováním, na hlavě baret velikosti kola od skútru. Nohavice přiléhavých džin zastrčil do vysokých jezdeckých bot. Obrátil se k Honzovi.
„Markéta je moje, kamaráde. Vidíš, tady na tváři?" ukázal prstem na Markétinu tvář. „Podepsal jsem si ji. Já věděl, že se někdy setkáme." V ruce držel jutový pytel. Otevřenými dveřmi bylo vidět na chodbu. Rybář, nebo spíš už zase Magor, přivedl svoje nejlepší lidi. Honza si všiml, že z pytle kape krev. Také Katka si toho všimla a usmála se. Honza ji pustil. Rozběhla se k Magorovi-Rybářovi a dotkla se pytle prstem.
„Přinesl jsem ti dárek, Řetězáku," oslovil Magor Honzu dávným bojovým jménem.
Přistoupil k psacímu stolu a vysypal na něho useknutou hlavu muže. Honza neznal tu tvář.
„Kuba Topolánek!" vykřikla Markéta, když rozpoznala ve zkrvavené masce tvář muže, se kterým přišla do města. Muže, který ji zachránil před smrtí.
„Katuška uřízla. Fiky fik. Tak, tak," poznamenalo dítě.
Magor-Rybář, nebo spíš Magor, přikývl.
„Má pravdu to dítě! Aspoň částečně. Mělo snahu. Prořízlo krční tepny. To víš, na tak malou holku je to velká práce. Hrtan, všechny ty svaly, šlachy, páteř
není to jen tak, uříznout hlavu. Makačka pro chlapa, Řetězáku. Ty jsi nikdy nebyl opravdovej chlap. Nedokázal bys hlavu uříznout."
Honza se mu díval do očí. „Nedokázal."
„Katuška je tedy větší chlap než ty!" řekl Magor.
„Možná."
„Katuška ráda chlapy! A ráda řeže. Fiky fik. Masíčko, tělíčka," dodala a zálibně slovo protáhla.
„Šikovná holka." chválil Magor.
„A teď fiky fik tu svini," řeklo děcko a obrátilo se k Markétě.
„Neboj, na to dojde. Postarám se o to," řekl Magor a smíchem dal povel k veselí na chodbě.
„Chci hned. Nůž. Dej mi."
„Teď ne," houkl na ni Magor a děcko sebou škublo. Instinkty bitého zvířete se v ní probudily. Honza si vzpomněl, že takové záškuby u ní pozoroval tenkrát, když ji našel na lodi plné mrtvol, a pak s ní putoval krajinou propadlou zkáze. Magor ukázal na useknutou hlavu. „Před smrtí vyprávěl zajímavé věci. Je to samozřejmě zrádce a terorista, brigáda Edison, samostatná jednotka Ampér. Ona k ní taky patří," kývl směrem k Markétě.
„Fiky fik! Dej nůž!"
„Hubu drž!"
Zase zajela. Magor pokračoval: „Ty máš minulost ničitele, Řetězáku. Nic dobrýho v tyhle době. Nic dobrýho pro město, nic dobrýho pro tebe. Velký starosti, bejt ničitelem." To byla v poslední době oblíbená přezdívka vědců a techniků. Obrátil se k Markétě, nepřestávaje hovořit k Honzovi. „Tahle kůže s tebou chrápala. Oni se to domákli - někdo jim to dones, když holka stála před soudem a mluvilo se tam o tom. No a vytáhli ji z bryndy. On ji vytáhl," udělal gesto k useknuté hlavě.
Honza mlčel. Přemýšlel, ve kterém okamžiku bude možné na Magora zaútočit. Šancí nebylo mnoho, tedy dokonce vůbec žádnou rozumnou šanci neviděl. Sám byl neozbrojený a na chodbě se tlačilo jistě půl tuctu Magorových zabijáků.
„Nejsou to lidumilové, tihle ničitelé. Edison, to je dobrý jméno, fakt. Ampér ještě lepší. Holku vytáhli z vody, aby se přes ni dostali k tobě. Což se povedlo. Jeden z nich tu je," ukázal žertovně na hlavu ležící na stole.
Honzu napadlo, co ten muž asi vytrpěl, než ho připravili o život.
„A teď ti položím otázku: co je na tobě tak zajímavýho, že se o tebe stará skupina Ampér?"
Honza mlčel.
„Vůbec nic."
Magor se otočil zády a zagestikuloval směrem k ozbrojencům na chodbě. „Vůbec nic!"
Souhlasně zahučeli. Další prudká otočka.
„Jedno ano!" Gesto. Prst namířený na Katku. „Ona."
Honza zavrtěl pomalu hlavou. Podíval se na Markétu. Ta tu stála ochromená zděšením. Konečky prstů si hladila místo na tváři, poznamenané Magorem.
„Víš, kdo to je? Víš, koho jsi šoustal?"
„Jednou tě ošoustám plamenometem," řekl Honza. Magor vřeštěl dál.
„Je to dcera samotného Kapitána! Toho Kapitána, kterýmu už patří celý střední Čechy a posírá se před ním jeden kapitanát za druhým a je na nejlepší cestě, aby se stal českým králem!"
Při slově „dcera" Katka strnula.
„Chtěli se dostat k tobě a od tebe k ní a chtěli ti ji sebrat a odvést k tatínkovi a při té příležitosti," gesto, hrana dlaně přejíždí přes krk, „ho zabít."
„To je blbost." oponoval Honza.
„Žádná blbost. Ověřená věc. Kapitán shání tu holku od prvního dne. Zdejchla se mu, když se To stalo. Nikdy ji nepřestal hledat. Tisíce lidí ji hledalo. A vědátoři ji našli. Tady, u nás v Lípě, u tebe. Chtěli mu udělat radost a pak ho

zabít. Nenáviděj ho. To von objevil, že To zavinili voni, těma svejma pokusama zkurvenejma. Proto ho chtěli zabít, a bez holky by se k němu nedostali, jako se nemohli dostat k tobě bez týhle svině."
Dítě se střídavě dívalo na Magora a Honzu, kdysi Řetězáka, a z očí mu kanuly slzy a rozmazávaly černé líčidlo.
„Nechci. Nechci. Otec. Hnusnej."
„Holku odvedu Kapitánovi sám. Ne abych ho zabil. Abych se stal jeho důstojníkem. Protože jinak... víš, co dělá s velitelama kapitanátů, který dobije?
Tohle." Ukázal na hlavu položenou na stole. „Což znamená, že se s tebou ani nemusím moc srát, protože to, co ti patří, za mě udělá Kapitán."
Na chodbě se ozvala střelba. Magor se otočil a ve stejnou chvíli skočil Honza stranou, shodil loktem lampu a pak už se hnal přes místnost, kde ve tmě tušil Markétu, zachytil ji a strhl k zemi, za výbuchu ručních granátů, střelby a výkřiků raněných.

8.6
Když v noci nemohl spát, a to se stávalo často, přemýšlel Honza, kde a kdy udělal tu chybu. Asi měl jinak jednat po příhodě s kůzletem. Magor byl chytřejší, ten dobře věděl, jak se zachovat a hlavně -jak využít té prosté skutečnosti, že se ve slabomyslném dítěti projevily sadistické sklony. Často se k tomu okamžiku vracel.
První popud byl - odejít. Pryč odsud, rovnou na sever, je to přece kousek, nějakých dvacet kilometrů. Co s Katkou? Nechat ji za zády, odhodit ji. V tuhle dobu umírají desetitisíce lidí denně. Není možné se vázat na jedince. Jenže ten jedinec je dítě. Jak by se k dívence zachoval Magor? Teď ji toleruje, protože Katka je pod Honzovou ochranou. Odhalil její, dejme tomu, slabost. I to se mu hodí do krámu. Kdyby Honza odešel, udělal by s tím konec. Navíc - jde o postižené dítě. Nezažilo ani jeden jediný den toho, čemu by se dalo říct normální život. Honza sám lpěl na pořádku, na definovaných vztazích mezi lidmi a mezi lidmi a věcmi. Snad proto ho tak poutala cyklistika - všechno na jízdním kole je krásně zpřevodované: šlápneš, páka se pootočí a pohyb se pomocí řetězu přesune na ozubené kolo; kolik článků, tolik ozubů na jednom a na druhém kole - pohyb se přenáší na obvod kola. Žádný prvek neurčitosti. Dokonalá harmonie. Bezděčně přenášel tyto požadavky i do vztahů. Toužil po předvídatelnosti reakcí.
A protože lidé, jak to tak vypadá, nejsou schopni předvídatelně jednat, nakonec to dopadalo tak, že byl Honza sám. Se svým předvídatelným kolem. Rozvedl se. Monika ho opustila. Rozešel se s Markétou, tedy oddělil se od ní. Tu scénu si často přehrával v hlavě, když ležel na zádech ve skoro naprosté tmě - od okamžiku, kdy se To stalo, zase nastaly ty správně černé noci. Markéta se zachovala nelogicky. On správně šlapal do pedálů, byl si jist, že kolečka byla nastavena správně. Všechno bylo v pořádku, až na to, že se pohyb nepřenesl tam, kam měl. Byl zase sám. Možná, že já jsem jediný předvídatelný a jediný logicky uvažující tvor, uvažoval Honza. Proto jsem nakonec vždycky sám? Protože jiní se chovají nepředvídatelně, a proto prosadí svoji vůli, kdežto já, člověk logický, musím ustoupit do pozadí - a tím pádem ustoupit vůli těch nelogicky jednajících lidí? Znamená to, že logika je slabší než ne-logika, že racionalita je odsouzena k prohře v zápase s racionalitou?
Blbost. Tohle nemůže být pravda. Tohle není logická úvaha.
Honza seděl na posteli, na spánek nebylo pomyšlení. Nemohl připustit, že něco, co pokládá za správné, jev základu nesprávné, přesněji řečeno, to správné vede k nesprávným výsledkům. V úvahách musí někde být chyba. Po noci nastává den a den přináší tisíc a jeden problém, tisíc a jednu zkoušku. Teď se přesvědčíš, jestli jednáš správně, ubezpečoval se Honza, každý den znovu.
Obživa pro lidi. Bídná, nejdříve ze zásob, které bylo nutno shromáždit a skladovat a hlídat, pak doplňovat z produkce zemědělství - zmrzačeného úbytkem pracovních sil. Ubytování pro lidi a zdravotní péče. Udržení pořádku, ochrana před vnějším nebezpečím. Něco se povedlo, něco ne. Tohle byla cyklistika na stroji se stovkou pedálů a tisícovkou převodů. Někdy se jeden ze stovek řetězů přetrhl, dokonce často. Někdy se nepřetrhl a věci fungovaly, jak měly. V takových chvílích si Honza říkal - přece jen moje zásady mají smysl.
Lidi jeho úsilí většinou oceňovali. Magora se báli. Často bylo nutno trestat - tohle Honza rád přenechával svému společníkovi. Děsila ho radost, s jakou Magor trestnou funkci vykonává. Hnusilo se mu to. Jenže, jak vidno, fungovalo to. Na závadu nebyla ani jakási míra iracionality v Magorově chování. Byl nevypočitatelný. Honza se snažil mít zásadní slovo v závažných případech, účastnil se zasedání tribunálu, obvykle v hrdelních případech. Těch nebylo málo, hlavně v prvním roce Tmy. Snažil se poctivě zvažovat vinu a nikdy neupíral obviněnému právo na obhajobu, i když šlo o zdánlivě jasné případy, obvykle ozbrojeného lupičství.
Magor mnohdy zvrátil výsledek. Zpřísnil trest anebo ho zmírnil - podstatně méně často. Trestal bez soudu. Neskrýval, že mu role vykonavatele dělá radost - sice osobně lidi nevěšel, ale zřídka si nechal popravu v roli diváka ujít. Lidi se ho báli, věděl to a měl z toho radost.
Honzy se lidi nebáli. Věděl to a měl z toho radost.
Jenže, protože byl člověk racionální, dobře si uvědomoval, že takto může moudře, racionálně a spravedlivě spravovat město Česká Lípa jen proto, že osobně nemusí nikoho věšet, stínat, střílet nebo čtvrtit - i to se později dělo. Musel by to dělat sám, kdyby nebylo Magora - a dělat by to nemohl, tudíž by České Lípě nebyl nic platný a bezpochyby by byl buď mrtvý, nebo někde zalezlý a vedl samotářský život, pokud by něco takového bylo vůbec možné.
To nemůže vydržet dlouho, říkával si Honza. Pocit roztrpčení v něm narůstal ve dnech, kdy Magorovy výstřelky přesahovaly jisté hranice, a taky ve dnech, kdy Katka, ta malá bestie, provedla zase něco bestiálního, samozřejmě za Magorovy pomoci a podpory.
„Tak ji zab," komentoval Magor Honzovy výčitky. „Kdo ji sem přivedl? Já? Tys ji přivedl. A kdo říkal, zbav se jí? Já jsem to říkal."
Zase jednou se logika obrátila proti Honzovi.

Nakonec dospěl k závěru, že Katka je trest za vše, co špatného udělal, že je to kříž, který musí sebou vláčet, a byl si také jistý, že se oslův hřbet jednou
zlomí i pod přidanou váhou byť jen jediného stébla.
Byl na ten den zvědavý a docela se na něj těšil. Když ten čas nadešel, chvilku mu trvalo, než si uvědomil, že to je Ten Den.

8.7
„Honzo, Honzo, žiješ?"
„Tady jsem, Radime," ozval se Kryl. Vstával a pomáhal na nohy Markétě, i Střelba trvala krátce. V hluku Honza slyšel Magorovy výkřiky. Nedovedl rozpoznat, co znamenaly.
„Kde se tu bereš?"
„Bylo to jasné," vrčel Radim. „Magor se na úder chystal už dlouho. Nechci ti nic vyčítat."
„Já vím," nenechal ho domluvit Honza. „Měl jsem si ho všímat líp."
„Tak nějak."
„Kde je?"
„Stáhli se ven, pryč z baráku."
Z dálky doléhaly krátké dávky ze samopalu. Nevypadalo to na prudký boj!
„Říkali, že jsi šéf města," podotkla Markéta suše.
Honza se k ní otočil, trochu překvapen, pak se krátce zasmál.
„Jak vidím, máš šibeniční humor."
„Málem jsem na šibenici skončila. Nejednou."
Byla to jiná Markéta, než jakou znával. Tohle už nebyla namyšlená slečna z
cestovní kanceláře. Držela se zpříma jako elitní voják na přehlídce - a nevypadalo to nijak strojeně. Byla prostě zvyklá mít napřímenou páteř. Honza si ji prohlížel v záři petrolejové lampy, kterou mu předal Radim. Ten vydával povely, vysílal hlídky na obranu budovy. Honza se dotkl jizvy na její tváři. „Zvláštní poranění. To ti udělal opravdu on?"
„Ano. Prstenem."
„Poznávám ten prsten," šeptal Honza. „Nikdy mě nenapadlo, že by měl s tebou něco společného."
Vyšli na chodbu. Na podlaze leželo několik těl. Honza si všiml, že se Markéta ani nezachvěla, když překračovala zkrvavenou mrtvolu jednoho z Magorových, gardistů. Ano, změnila se. Od téhle ženy nebude mít důvod odcházet, napadlo ho. Vzal ji jemně za paži. Nahmatal pevné svaly.
Přicházeli sem tři muži, dva patřili k Honzově ochrance, třetího Honza neznal. Zato Markéta ho poznala.
„To je Cosinus," představila příchozího. „To je..."
„Počkej," zadržel ji Honza. „Cosinus. Brigáda Edison, samostatná jednotka Ampér. Je to tak?"
Cosinus mu podal ruku.
„Kuba Topolánek je mrtvý, Cosine," řekla Markéta. „Mučili ho. Před smrtí promluvil." Cosinus prudce ucukl rukou.
„Mučili ho?"
„Magor ho nechal mučit," rychle dodala Markéta. „Honza s tím neměl nic společného."
„Ty jsi Honza Kryl, kterému říkají Řetězák?"
„Jistě. Vím, že mě hledáš, Cosine. Nevím to moc dlouho," pokrčil rameny.
„Magor všechno Honzovi vyklopil. Že se chceme dostat ke Kapitánovi přes něho a přes to děvče," vysvětlovala Markéta. „Přes Katku."
„Co je s ní? Kde je ta holčička?" chtěl vědět Cosinus.
„Nemyslím, že se na ni slovo holčička docela přesně hodí," podotkla Markéta suše.
„Předpokládám, že se Magor ztratil z parády a vzal ji s sebou," poznamenal Honza. „Co si o tom myslíš, Radime?"
„Pár lidí vidělo Magora, jak utíká dozadu do Vězeňské ulice. I s Katkou."
Právě k nim přibíhal jeden z bojovníků.
„Dostal se ven přes kovárnu, Radime! Nikdo ho nezastavoval. Koho by napadlo, že..."
„Ne, to nemohlo nikoho napadnout," řekl Honza. Magor je pryč, a spolu s ním i Katka.
Teprve teď mu docházelo, co to pro něho znamená, co všechno se pro něho změnilo. Obrátil se k Markétě. Magor utekl z města, pryč je ten psychopat, ze kterého měli všichni hrůzu. Poměry jsou teď mnohem klidnější, než byly za dobu uplynulou od počátku Tmy. Co by se stalo, kdyby se správy města ujal, dejme tomu - Radim? A on by mohl odejít s Markétou někam stranou, kde by hospodařili na poli a nebo by vybudovali takový mlýn, jaký klapal tady ve městě. A hlavně, pryč je Katka, to dítě zároveň nešťastné, zároveň strašlivé. Dítě, ze které Magor vychoval bestii, aniž by tomu mohl Honza zabránit.
Málokdy se v životě stává, aby z člověka spadlo tolik tíhy najednou.
„Tak to vidíš, Cosine," řekl s úsměvem. „Našel jsi mě a nejsem ti nic platný. Podle toho, co o věci vím, chtěli jste se dostat přes Katku a přese mne ke Kapitánovi. Jenže Katka je pryč, jak slyšíš. Z plánu toho moc nezůstalo. Vlastně nic. Magor vrátí Katku otci a potom, děj se co děj. Je to mimo naši vůli."
„Honzo. Řetězáku! To, že Magor odvedl Katku, situaci jen komplikuje. Nemění ji. My se prostě ke Kapitánovi dostat musíme."
„Dostat?"
Honza se mu díval do očí.
Cosinus je na chvilku sklopil.
„Musíme ho zabít. Máš pravdu, je potřeba mluvit jasně a bez vytáček. Magor se dostane s Katkou ke Kapitánovi, to je

jasné. Ale ty máš na ně na oba kontakt."
„Jakto?"
„No přece - znáte se. Třeba tě bude chtít Magor zabít. Nebo se Katce bude po tobě stejskat. Nebo..."
„Příliš mnoho nebo na můj vkus."
„Honzo," ozvala se Markéta.
„Co je?"
„Zase chceš utéct?"
„Jak to, zase chci utéct? Já prostě chci dělat to, co chci já. Nedělej nic, co není z tvý hlavy, rozumíš?"
„Je možné že by ses nezměnil?" vraštila čelo.
„Změnil, nezměnil."
„Na tobě záleží, Řetězáku. Je to asi jenom malá naděje. Vždyť ty jsi taky, jak oni říkají, ničitel. Pracoval jsi v Řeži, viď?"
„Jo," připustil Honza neochotně.
„Všechna ta nenávist, všechno to čarodějnictví, všichni ti šamani a astrologové a hejkalové a inkvizitoři, ti všichni mají Kapitánovo požehnání. Nefunguje elektřina. No dobře. Ale teprve s nimi přichází ta skutečná Tma, jaká tu může nastat navěky. Osobně si myslím, že Kapitán není dost chytrý na to, aby celý koncept téhle Tmy vymyslel. Jenže on je jeho nositel. Jakmile se stane českým králem, připojí se k němu všichni. Tma se stane státním náboženstvím. Všude budou hořet hranice a u kůlu budou stát lidi, jako jsi ty, jako jsem já, jako je Markéta. Markéta... Pořád je šance tomu zabránit."
„Mě nepřesvědčíš, Cosine," řekl Honza. „Udělal jsem v životě hodně hloupostí. Vím, která byla ta nejhorší. Pořád ještě nevím, jak ji pojmenovat. Moje cesta - tak nějak. Stál jsem vždycky na svých nohou. Nezávislý pan Kryl. Silný Jan Kryl. Chlápek v sedle závodního kola. Chceš jít se mnou? Jdi. Chceš zůstat? Zůstaň, já jdu dál."
Mluvil ke Cosinovi, ale občas se díval na Markétu. Hovořil spíš k ní než k němu.
„Pak se to stalo. Dovedl jsem se postarat o sebe. Chtěl jsem se starat o jiné."
Zase pohled k Markétě.
„Nějak o to nestáli. Jen to dítě o to stálo. Katka."
Odmlčel se.
„Myslíš, Cosine, že nevím, co se z ní stalo?"
„To byla Magorova vina. To on z ní udělal maniaka."
Zavrtěl hlavou.
„Na tom nezáleží. Prostě stalo se to. Teď je Katka pryč. Teď je Magor pryč. Ale tohle město tady zůstalo. Já se nestaral jenom o Katku, já jsem se postaral o lidi v České Lípě. Spousta jich zemřela. Ale mrtvých by bylo víc, kdyby nebylo mě, vím to. Ano, jsem na to pyšný, ta pýcha ze mě nezmizela. Jenže to už není taková ta pitomá pýcha na sebe sama, jen proto, že nemáš v hlavě šrot a jezdíš na kole. Tohle město je moje pýcha."
Cosinus sklonil hlavu Věděl, kam Honza směřuje.
„Nejsem tu od toho, abych spasil svět. Já Tmu nezavinil. Já se jen nenechal převálcovat. Jenže taky vím, že nepřeválcuju Tmu a ani nepřeválcuju ty lidi, kteří našli ve Tmě svoji existenci. Našel jsem svoje světlo tady, v tomhle malém městě. Jdi sám, Cosine. Vezmi pušku odstřelovačku. Máme čtyři ve skladu zbraní. Vyčíhej si chvilku. Budeš mít Kapitána v mířidilech. Stiskneš spoušť a bude po něm." Zavrtěl hlavou. „Co se stane? Bude o jednoho gaunera míň, ale gaunerství, to ze světa nezmizí."
Obrátil se k Markétě.
„Zůstanu tady, v České Lípě. Chceš zůstat se mnou?"
„Ano, chci," řekla Markéta a znělo to, jako by odpovídala na úplně jinou otázku.

Kapitola devátá

9.1
Hodně vody v řekách uplynulo od okamžiku elektrické smrti. Měnily se vztahy mezi lidmi, měnily se vztahy mezi národy.
V prvních hodinách a dnech převládala i jakási zvědavost, jak to vypadá u „nich". Češi a Moravané zvídavě nakukovali přes hranice a také sběrači informací a zpráv z Německa, Rakouska, Slovenska i Polska přijížděli, zpravidla na kole nebo na koni, aby se přesvědčili, že nejde o nějaký místní výpadek. Postupe času, jak katastrofa pokračovala, jízdních hlídek ubývalo. Cesty byly teď nebezpečnější. Přes Krkonoše, ale i přes Českomoravskou vrchovinu se už na podzim roku 1998 odvažovaly jen vojenské kolony. Osamělá velospojka nemá šanci. Jízdní kolo se stalo artiklem s větší cenou, než jakou měl lidský život.
Druhým faktorem, který vedl k uzavření hranic, byly pohyby obyvatelstva.
Občané jednoho státu obvykle žijí v iluzi, že na druhé straně hranic se žije lépe, že vláda u sousedů je rozumnější a spravedlivější, že tam vládne pořádek. Už v létě 1998 táhly kolony Slováků na Moravu a docházelo tam k prvním krvavým řežím. Poláci se nestahovali na jih, ale pokud někam táhli, tak na západ do Německa, kdežto Češi a Moravané toužili po pořádku a bezpečí Němec a Rakouska. Zato Němci a Rakušané, jestli po něčem netoužili, pak po přívalu Čechů a Moravanů. Uzavřeli přístupové cesty do svých zemí a neváhali kosit poutníky kulometnou palbou. V pohraničních oblastech došlo na podzim 1999 k nejednomu takovému masakru. V zimních měsících se lupičství rozmohlo natolik, že se z vnitrozemí k hranicím téměř nikdo nedostal. Lupiči dobře věděli, že poutníci s sebou nesou cennosti, zejména pak zlato. To je odjakživa ta nejlákavější návnada pro lidské šelmy.

Za tři roky Honzova spoluvladaření v České Lípě byly styky s nedalekým Německem vcelku nepatrné. Občas se zde zastavovali Němci, kteří táhli do Prahy za tajným posláním - šlo o diplomatické vztahy na té nejprimitivnější úrovni. Z jejich vyprávění si Honza dělal hrubý obraz toho, jak to v Německu vypadá.
I tam se zhroutil státní pořádek. Bez technologií nelze řídit stát o ploše poloviny kontinentu. Jednotné Německo se rychle rozpadalo na drobné státy, a ty se dále štěpily, takže jich během dvou, tří let bylo víc, než v dobách před napoleonskými válkami. I v jejich rámci vznikaly městské státy, jako byl ten Honzův v České Lípě. Nebyl to hladký proces.
Honzovi utkvěl v paměti rozhovor s jedním Němcem, který zavítal do Lípy koncem roku 2000.
„V Německu je silná turecká menšina. Jaké mají postavení teď, ti vaši Turci?"
Němec upřel na Honzu pohled chladných modrých očí. „Jací Turci? A mimochodem, Herr Kryl, jak dopadli v Čechách vaši Rómové?"
„Jací Rómové?" opáčil Honza stejně lhostejným tónem.
Také v Německu rostla nenálada namířená proti vědcům a technikům. Bylo to přirozené. Jakmile se zhroutil svět založený na bezchybném fungování techniky, vinu za selhání museli na sebe přijmout ti, kteří se o chod technického světa starali - a kteří ho do chodu uvedli. To se stalo v Německu stejně jako ve Francii i ve Spojených státech. Také odtud přicházely s velkým zpožděním, prostřednictvím odvážných mořeplavců na plachetních lodích, zprávy o masakrech a drancování, o vylidněných velkoměstech, o prérijních válkách, o železničních bitvách, zprávy nabubřelé a zkreslené ústním přenosem.
Postupně se ale Němci objevovali v Lípě častěji.
„Hledají tu traktory," vysvětlil Honzovi Radim důvody, proč je častěji slyšet němčinu a proč, jak se zdá, se režim na hranicích zmírnil i v tom smyslu, že Němci pouštějí na své území české poutníky. I v Německu si zařádila černá smrt a pole zůstávala ladem, protože je neměl kdo obdělávat.
„Copak nemají svoje?" podivil se Honza. Jenže hned si připomněl problém, na který narazil už v prvních týdnech a měsících elektrické smrti, na problém vznětového motoru.
Ten sice principiálně nepotřebuje elektřinu. Není v něm žádná zapalovací svíčka jako v zážehovém motoru, směs nafty a vzduchu se ve válci vznítí horkem vyvolaným silnou kompresí. To ovšem je princip, praxe se postupem technického vývoje změnila. V době elektrické smrti byly dieselové motory nabité elektronikou přinejmenším stejně jako motory na benzinový pohon. Čím modernější byl automobil, ať nákladní, nebo osobní, tím menší šance byla, že ho někdo uvede do pohybu. Jakmile se šlo proti směru technického vývoje, naděje na úspěch rostla. Ke slovu se dostali čeští kutilové, improvizátoři a bastlíři. Ti se rychle naučili nahrazovat žhavicí svíčky knotem nebo dokonce sušenou bezovou dutinkou, a překlenout funkci elektromagnetických ventilů pro ně nebyl žádný problém. A navíc, ve vozovém parku v Čechách a na Moravě zůstalo podivuhodné množství vozidel starých ročníků, mnohdy to byly jen napůl funkční vraky, které by za západní hranicí už dávno skončily ve šrotu. U nákladních automobilů dělaly při prvních pokusech o roztažení problémy vzduchové brzdy. Ty jsou zapnuté, jakmile provozní tlak v zásobnících vzduchu klesne, i tenhle oříšek dokázal český bastlíř rychle rozlousknout.
Čechy a Morava se staly nalezištěm tolik ceněných dieselových vraků, a navíc tu byli lidé, kteří je dokázali opravit - a snad dokonce i vyrobit.
Plynuly týdny a měsíce.
Po Magorovi a Katce nebylo ani slechu. Situace v oblasti České Lípy se zklidnila. Zdálo se, že se vláda rozumu vrací do země.
„Je to trochu smutné," řekl Honza jednoho večera Markétě. „Zase musím Němcům za něco vděčit."
Markéta se naježila. Neslyšela ráda o vděku Němcům za cokoli. Část její rodiny se usadil v bývalých Sudetech na kdysi německé půdě a to byl dostatečný důvod proto, aby si vypěstovala ideologicky dobře zdůvodněnou protiněmeckou nenávist.
„Jak to, zase? Němci tu hlasovali pro návrat do říše, dobře, že táhli!"
Honza viděl za poslední tři roky tolik lidí táhnout do Německa, že mu ten argument přišel absurdní. Nechtěl se však hádat o vině či nevině z doby tak strašně minulé, jako jsou druhohory.
„Naši lidi přestali blbnout. Za to vděčíme Němcům."
„Za nic jim nevděčíme. Situace se prostě uklidnila. Lidi si zvykli a začali normální život"
„Normální život v nových podmínkách," přisvědčil Honza. Opravdu se nechtěl hádat a zalitoval, že se o Němcích zmínil. Byl však přesvědčený, že německý vliv sílí a má pozitivní důsledky.
Loni a předloni tu byly silné nálady proti technice a tak zvaným ničitelů. Vždyť i Markéta málem zaplatila životem za to, že se znelíbila lidem určitého typu. Jenže v Německu, a dále v západních zemích, podle všeho došlo k postupné obnově technické civilizace. To, o čem on s Radimem snili a i tajně realizovali v malých rozměrech, když například uvedli do chodu vodní kovárnu-hamr, to se v sousedním Německu realizovalo ve velkém. A Němci přicházeli, aby v Čechách pátrali po starých větřieskách a zetorech a zároveň dodávali lidem chuť a odvahu, aby stavěli větrné a vodní mlýny, aby obnovili železniční tratě a provozovali železniční linky, které přestaly fungovat v tom hororovém roce 1999. Lidé typu léčitele Červenáčka se stáhli raději dál na jih, do sféry Kapitánova vlivu, do oblasti, kam zmizel, naneštěstí beze stopy i Magor. Honza dostával zprávy i z jiných oblastí, z Chebska, z Domažlická, ze Šumavy. Všude docházelo k podobnému vývoji jako na Českolipsku.
Kapitánovy střední Čechy budou brzy obkrouženy pásmem postupné obnovy, a dá se říci i rozvoje.
Za to vděčíme Němcům, opakoval si Honza, jejich píli, jejich systematičnosti a důslednosti.
Jenže o tom nesmím mluvit před Markétou.
V těch dobách pociťoval cosi jako štěstí.

Magor zmizel. Pryč byli zabedněnci a fanatici. Honza se mohl věnovat správě města, které začalo vzkvétat. Když jednoho dne podnikl s Markétou výlet vlakem do Liberce, jeho pocit štěstí byl nelíčený.
Markéta měla jiné pocity.
„Stalo se něco?"
„Slyším tady kolem sebe samou němčinu," odpověděla nespokojeně.
„Raději slyším němčinu, než žvásty o ničitelích, kteří zavinili elektrickou smrt."
„To proto, že i ty jsi takový ničitel."
Překvapeně se na ni podíval. Je to možné? Zaseli semínko i do její duše?
Pochopila, že se ho dotkla. S trochou strojenosti se zasmála a objala ho.
„Tak pojď, můj ničiteli, půjdeme si sednout do hospody!"
Dokonce i hospody už byly v Liberci otevřené! Honza se rozhodl, že hostince musí obnovit i v České Lípě - a na rozdíl do Markéty mu vůbec nevadilo, že majitel téhle liberecké hospody byl Němec.
Uplynul rok, dva a vzpomínky na Magora a na Katku v Honzově mysli bledly, byly to jen vzdálené stíny reality, které se mu někdy zhmotňovaly v nepěkných snech, ze kterých se probouzel s čelem pokrytým potem.
„Byl to jen zlý sen," ujišťoval se.
Nikdy nebyl žádný Magor, nikdy nebyla žádná Katka, ta nešťastnice, která se postupně a nezadržitelně měnila v bestii.
„Už jsi to slyšel?" řekla mu u snídaně jednoho dne Markéta. V hlase měla uspokojení. „Němci odcházejí."
„Jak to myslíš, odcházejí?"
„V Německu je válka. Bojuje Bavorská liga proti Sasko-pruské alianci. Pokrokáři proti staromilcům."
„Staromilcům?" nechápal Honza.
„Tak se v Německu říká ničitelům. Pokrok, to je život ve jménu duchovního Světla, kdežto staromilci usilují o opak, o obnovu světa techniky."
„A kdo vítězí?"
„Jako vždy, pokrok," řekla Markéta. „Kdyby mohl mít každý nějaký ten mlýn nebo hamr, pak by to asi bylo jiné. Jenže tak to není. No a ti co nemají závidí těm co mají a moc rádi poslechnou každého, kdo jim řekne - rozbořte hamr a zabte toho, kdo ho postavil."
„To se děje v Německu?" nechtěl věřit Honza.
„Říká se to."
Zvěstí tohoto druhu přibývalo. Krvavé boje byly hlášeny i z Rakouska. A stejné to bylo i v jiných částech Evropy, ve Skandinávii i ve Francii a Itálii.
A pak vzniklo Hnutí Světla.
Snad vzniklo ve Španělsku, hodně se v této souvislosti mluvilo o Santiagu de Compostella. Právě zde, v tomto městě, biskup Teodomiro objevil na začátku devátého století hrobku svatého Jakuba. Králové Alfonso II. a Alfonso III. na světcovu počest zbudovali chrámy a založili kláštery v Atealtares a Pinariu. Sláva svatých míst popudila muslimského vezíra Almanzora. Ten dobyl Compostellu, nechal ji zbořit a její zvony odvezl do maurské Cordoby. Snad právě tento akt surovosti a netolerance vyvolal takový zájem o Santiago. Nejenom sám světec byl sťat, i město jemu zasvěcené bylo umučeno. Poutníci sem přicházeli a se znamením lastury na rouchu táhli přes celý kontinent. Cesty svatého Jakuba, vroubené útulky, kde poutníci dostali najíst a mohli se vyspat, vytvořily. hustou síť pokrývající celý křesťanský svět.
V moderní době vzpomínka na svatého Jakuba ožila spolu s rozvojem turistiky. Elektrická smrt, zdálo se, zahubila i tuto obnovenou tradici. Ne nadlouho. Někdy v roce 2006 se i v Čechách objevili první poutníci ozdobení lasturou. Vyprávěli divné zkazky o elektřině, která se vrátila na svět v dalekém městě Santiagu de Compostella. Oni sami tam nebyli, přitáhli z nitra Evropy, ten z Metz, ten z Cluny, ten zas ze Sieny. Zato mluvili se svatými poutníky přišedšími právě odtud, kde k zázraku došlo. Elektřina se vrátila na svět! Byla to ovšem jiná elektřina než ta, jakou lidé znali před Tím, před příchodem elektrické smrti. Vycházela ze srdce, byla vázána na člověka, na jeho dobro, a na jeho víru v boha. Zázrak? Ale jakpak že! Stačí se podívat kolem sebe. Copak je málo svědectví o tom, že se elektřina takto projevovala odedávna? V každém kostele stojí sochy a visí obrazy světců s elektrickou září kolem hlavy. Teprve moderní doba ukradla elektřinu, zavřela ji do drátů, do akumulátorům a baterií, donutila ji otročit ve skleněných baňkách, dřít se v motorech, proplétati se labyrintem integrovaných obvodů v počítačích a přijímačích mrzké zábavy. Ničitelé ukradli elektřinu, znásilnili ji, zmrzačili, a ona odpověděla tak, jak bylo třeba - tiše se vzdálila, aby se prokletý svět sám zhroutil a ve vhodnou chvíli prostřednictvím vyvolených osob se vrátí na svět, všude - tak, jak se to stalo v Santiagu de Compostella.
Toto vyprávěli poutníci tak přesvědčivě, až se posluchačům zdálo, že vidí elektrickou záři kolem jejich hlav.
Místní války v Německu nabývaly na síle a Němci, kteří ještě před nedávnem zdálo se, zapustili obnovené kořeny v oblasti Sudet, se opět vytráceli. A lidé, kteří se s nimi přátelíčkovali a pomáhali jim pátrat po starých větřieskách a zetorech, hleděli rychle obrátit kormidlo a chopit se praporu národní a mravní čistoty.
Čím dál méně často bylo vidět traktor supějící na poli. Potravin začalo také ubývat, což se obratem vysvětlilo přežívajícím vlivem ničitelů, stoupenců starých pořádků, vyznavačů techniky.
Bylo stále hůře. Jaro roku 2007 bylo studené, přes léto hodně pršelo, úroda byla bídná a lidem často nezbývalo, než aby se živili kořínky a trávou. Hněv proti ničitelům rostl.
Honza se snažil ze všech sil čelit těmto pohromám a Markéta se projevila jako skvělá pomocnice. Spolu s Radimem utvořili pevné jádro na Českolipsku a díky jim tu metla hladu a chorob řádila s menší silou, než v jiných oblastech.
Přesto Honza s neklidem, ba obavami sledoval dění za hranicemi svého malého státu ve státě. Přicházely zprávy z Mělníka, Litoměřic, Ústí nad Labem, z Liberce. Česká Lípa byla poslední, kde ještě pořádně očistný proces nezačal -

natož aby tam planuly hranice s ničiteli, jako se to stalo kupříkladu právě v Liberci.
Honza věřil, že se mu podaří Českolipsko uhájit. Jenže pak přišly zprávy, že se hnula Praha.
To bylo pořád ještě středisko moci nejmocnější, řízená Kapitánem, o jehož krutosti se vyprávěly legendy. Měl v Praze mnoho soupeřů a posledního zdolal až teď, skoro deset let po elektrické smrti. Dalo se čekat, že jakmile upevní pozici v Praze, začne dobývat okolní území.
Honza věděl, že se dokáže ubránit proti Libereckým nebo Ústeckým, ale proti Kapitánovi a jeho armádě toho mnoho nezmůže.
V létě se Kapitán dal na pochod. Zprávu zvěstovali uprchlíci. Přicházeli z Mělníka. Byli zubožení a svou vychrtlostí budili pozornost i v době, kdy lidé věru neměli problémy s obezitou.
„Kapitánovy oddíly vtrhly do města," vyprávěl jeden z nich, kterého si nechal Honza předvést. „Major Hauser měl smlouvu s vládou v Praze, město měl pod ochranou. Kapitánovi lidé ho pověsili."
„Pověsili?" nechtěl věřit svému sluchu Honza. „Říkáte, že to byl major armády?"
Mělník patřil k posádkovým městům republiky. Nechte nás být a my necháme na pokoji vás, to byla obecně platná dohoda mezi vojenskými posádkami a místními vládci, jakým byl teď v České Lípě i Honza Kryl.
„Pověsili majora a jeho důstojníky. Vojáci se přidali na stranu gardy."
„Mělník je skoro předměstí Prahy. Tohle přece nemůže nikomu projít. Armáda má pořád ještě zbraně. Když je potřeba, dokáže nastartovat svoje obrněné transportéry."
„Lidi říkali, že celá armáda je jeho."
„Čí-jeho?"
„Kapitánova," zašeptal bázlivě muž. „Přidala se na jeho stranu."
Pokud by to byla pravda, pak ano, pak by si Kapitán mohl dovolit přepadnout mělnickou posádku a pověsit její velitelský sbor. V době Tmy se změnilo pojetí vzdálenosti, takže Mělník byl vnímán jako vzdálená cizina. Ovšem mezi Mělníkem a Lípou leželo jen jedno významnější město, dobře opevněné, totiž Dubá.
Lípa udržovala s dubskými tradičně dobré vztahy. Kdyby Kapitán na Dubou udeřil, tak by to byl problém, uvědomil si Honza. Kapitán zřejmě bez velkých problémů dobyl Mělník, chráněný ozbrojenou vojenskou posádkou. Dubou chrání jen domobrana, stejně jako Českou Lípu.
„Proto jste nezůstali v Dubé," řekl jen tak mimochodem.
„Dubá je na řadě," přikývl uprchlík.
„Zůstanete u nás?"
Muž se podíval stranou.
„Tak tedy, hodně štěstí," řekl mu Honza trpce.
Proudy uprchlíků den ode dne sílily. V Lípě rostl neklid. Každému bylo jasné, že pokud padne Dubá, osud České Lípy bude zpečetěný. Kapitánovy ozbrojené síly budovaly v okolí opěrné body. Některé z nich sloužily čistě vojenskému účelu. Jiné připomínaly „strategické vesnice" z doby války ve Vietnamu - lidé jim říkali „světlice". Byly to opevněné osady a měly sloužit jako základ nového řádu, vybudovaného na principu vše objímajícího Světla. Honza, když o první takové „světici" slyšel, dostal chuť ji navštívit. Čím déle o tom přemýšlel, tím více chuť ztrácel. Nepotřebuju vidět všechno, říkal si.
„Víš, co je zvláštní?" řekla jednoho dne Honzovi Markéta. „Všimla jsem si, že ve městě je zase víc těch středověkých maškar."
Tím myslela lidi vystrojené podle módního mustru.
V tom krátkém období několika let, které dnes Honzovi připadalo jako zlatý věk, v době, kdy Němci obnovovali technický park a po polích supěly traktory a jezdily vlaky a lidem se začalo téměř dařit době, v této epoše hra na středověk skoro ustala. Lidi na sebe natáhli běžné šaty, obvyklé v době před Tím. Muži i ženy bez rozdílu nosili praktické oděvy, z pevných látek, teplé a nepromokavé - přestože se textilní průmysl dávno zastavil, oděvů zbylo dost a dost, jen vybrat. Jenže tohle dnes patřilo vzpomínkám, pokud se někdo odvážil se vrátit k minulosti aspoň ve snu.
„Ženská se teď v kalhotách ven zase neodváží," vyprávěla Markéta.
Podezíravě se na ni podíval.
„Ty máš na sobě kalhoty."
„Jenže všichni vědí, že jsem tvoje žena."
Večer se radil s Cosinem, Radimem a několika dalšími pobočníky. Všichni potvrdili Markétino pozorování.
„Říká se, že se něco chystá. Dokonce se mluví o tom, že se chce vrátit Magor."
„Cože?" nechtěl Honza věřit svému sluchu. Na Magora dočista zapomněla, vždyť od převratu v České Lípě uplynulo tolik let!
„Viděli tu prý jeho lidi. Rozhodně je ale pravda, že Kapitán ovládl celé střední Čechy - a to nevíme, kam jeho moc sahá na jihu a na východě. Přidaly se k němu vojenské posádky."
„Budeme muset vyjednávat," řekl Honza. „Tohle už je normální politika. Dějiny se vrátily. Malá území se spojují. Jak? Výbojem, nebo smlouvou. Na výboj, ale ani na obranu, nemáme dost síly. Nezbývá, než uzavřít dohodu."
„Myslíš, že budou chtít s tebou jednat?"
„Jestli budou chtít uzavřít smlouvu se mnou? To opravdu nevím, Cosine," řekl Honza po pravdě.

9.2
O novém letopočtu uslyšel Honza poprvé od Markéty.
„Asi budu nosit dlouhou sukni," řekla mu jednoho dne. „Jsem už opravdu poslední, kdo tu chodí v kalhotách."
„Hm," řekl Honza nepřítomně. Snažil se rozpočítat potravinové dávky na příští týden a počty mu nevycházely.

„Na nadávky jsem si zvykla, dělám, že je neslyším. Ale dneska mi jedna ženská řekla: počkej po prvním, a dodala nadávku."
„Po prvním?"
Honza pohlédl po očku na kalendář. Vlastnoručně si ho nakreslil, velmi pečlivě, na čtvrtku tuhého papíru. Měl pocit, že kalendář ho svazuje s dobou před Tím, kdy bylo všechno v pořádku - jak tu dobu vnímal ve zpětném pohledu. Bylo 12. září 2007.
„Bude prvního první."
„Jistě," řekl. „Až za dlouho. Za tři měsíce."
„Za víc než za půl roku, pak to bude dobře. Příští rok v dubnu."
Zvedl oči od papírů a chvilku si mnul kořen nosu. Ponocování při svíčkách mu unavovalo zrak. Už stárnu, pomyslil si. Oči ho pálily.
„Rozumíš?" naléhala. „Má být nový letopočet."
„Jaký nový letopočet?" nechtěl věřit tomu, co slyšel.
„Rok 1998 bude vyhlášený za rok jedna. 17. duben bude prvního, je to den, kdy jsme se zbavili Tmy a začalo Světlo. Na desáté výročí, v roce 2008 starého letopočtu, 17. dubna přejdeme na nový letopočet. Začne rok 11 nové éry."
„Takže," začínal chápat, „to, co bylo dříve, když všechno zářilo až oči přecházely, byla tma, kdežto teď je světlo, když je všude tma jak v prdeli."
Byl unavený a podrážděný. To, co se rýsuje na obzoru, nabývá kontur temného řádu, který může trvat příštích tisíc let. Nebo taky navždy. Třeba - okno do dimenze rozumu, jež se otevřelo v době osvícenství, znamenalo jedinou příležitost v dějinách lidstva. Vždyť se otevřelo jen zde, v Evropě, nikde jinde - a naopak, nic nebylo tak znevažováno a vysmíváno a mnohde i pronásledováno jako rozum.
Markéta opakovala nevýrazným hlasem, jako mechanická loutka, co slyšela:
„To co jsme prožívali dříve, to byla duchovní tma. Byli jsme znásilněni ničiteli, kteří uctívali nelidský kult čísel. Číslo je zničeno a vracíme se k přirozenosti ke slunci."
„17. dubna 1998 bude prvního ledna Nové éry," řekl Honza.
„Ledna jistě ne. Budou nové názvy. Krásné, optimistické. První měsíc bude světlen, nebo jasenec. Všechny názvy měsíců se změní. Snad jen září obstojí. Pokrčila rameny. „Když jsem to slyšela poprvé, taky jsem si myslela, že se všichni zbláznili. Jenže když si začnou bláznivou věc myslet všichni, začneš mít dojem, že ses zbláznil ty. Oni chtějí zvrátit všechno - i dějiny, i letopočet. Nic nesmí být jako dřív."
„Taková pitomost," zavrčel. „Kdo to proboha vymyslel? Kapitán?"
„Nový letopočet bude vyhlášen všude, přinejmenším v celé Evropě. Zprávu o tom přinesli poutníci svatého Jakuba."
„Ty mám nejradši," podotkl ironicky. Se sebezapřením musel snést budování stanic pro poutníky. Nemohl jinak, Lípa ležela poblíž jednoho z významných poutních tahů, oblíbených už ve středověku, z Pamplony, kde se na španělské území svatojakubské stezky větvily, přes Puy, Bern, Ulm, Norimberk a Drážďany dolů na Prahu.
„Zázraků přibývá. Elektřina se vrací, přesně jak bylo předpovězeno. Jenom je třeba vymýtit zlo. Zahubit všechny ničitele."
Také byla podrážděná. Věděla moc dobře, co ta slova znamenají - smrt pro Honzu i pro ni samotnou.
„Jak bude nový letopočet vyhlášený?"
„Ve všech velkých městech Evropy. U nás to bude samozřejmě v Kapitánově Praze. Spousta lidí se těší, že se tam vypraví. A radují se už teď."
Babí léto bylo mimořádně teplé a neúroda nebyla tak strašná, jak se zdálo na jaře, že bude. Lidem se vracela dobrá nálada. Přestože měl nový letopočet být vyhlášen až za víc než půl roku, do Prahy táhly proudy poutníků. V Lípě dělali zastávku - a lidi je přijímali radostně, srdečně. Ta tam byla nedůvěra, otevřené nepřátelství, jaké se projevovalo mezi obyvateli i nepříliš vzdálený obcí: nejdeš mě okrást? Nejdeš mě zabít? Nejsi nakažený smrtelnou chorobou! Takové otázky si lidi kladli, když potkali jeden druhého. To patřilo k minulosti.
Lidi se bratřili a radovali jako v očekávání zázraku. Také říjen byl mimořádně teplý. V září slunce měli všichni dobrou náladu. Odkudsi se vynořily zásoby alkoholu. A ukázalo se, že pořád ještě dost lidí dovede hrát na hudební nástroje. U Vodního hradu se zpívalo a tančilo až do noci. Průvody byly čím dál častější a k městu směřovaly zástupy ze všech stran, z širokého okolí.
„Situace je vážnější, než si myslíš," svěřoval se Honzovi Cosinus. „Nálada se mění. Lidi se už ve své většině přiklánějí k novému směru."
„Ke tmě," poznamenal Honza.
„Říkají tomu Světlo. Já vím, já vím, je to všechno postavené na hlavu. Co proti tomu zmůžeš? Lidi mají jakousi naději, a naděje, to je zřejmě ta nejmocnější síla. Účinnější, než základní síly vesmíru."
„O těch nemluv, nebo tě někdo uslyší a udá," řekl Honza ironicky. „Já vím, jak to je. Lidi pořád doufají, že se něco někde nějak stane a všechno se změní k lepšímu. To je ta naděje. Ve jménu naděje jsou schopni toho nejhoršího."
„Přesně tak. Například jsou schopni tě zabít," řekl Cosinus vážně.
„Mě?" Zavrtěl hlavou. „Proč by to dělali? Copak jsem tu pro ně málo udělal? Když jsme museli bojovat, když byly epidemie, když hořelo, když byla zima a hlad?"
„To všechno je minulost," na to Cosinus. „Teď je všechno jiné. Kdo by se staral o zásluhy včerejška, předvčerejška? Každý se stará o to, co je dnes, co bude zítra. Do budoucna si projektuje naděje. Na půl roku začne nový letopočet. Nebudou bohatí a chudí, nebudou staří a mladí, nemocní a zdraví. Začneme znovu. Nastane Zlatý věk."
„Tohle si lidi říkají u Vodního hradu?"
„Tohle dneska ví každý. Aby se to stalo doopravdy, je potřeba pochytat a zabít pár lidí, kteří stojí v cestě obecnému

blahu."
„Nech toho," řekl Honza podrážděně. „Lidi nejsou hlupáci. Vědí, kdo pracuje pro ně a kdo proti nim."
„Jak myslíš," pokrčil Cosinus rameny.

9.3
V divadle otevřeném pod širým nebem bylo nabito. Byly to tři žebříňáky spojené dohromady, kola překrytá modrým suknem. Z postranic zhotovili komedianti kulisy. Pro Lípu to byla náramná událost. V poslední době sem občas zavítali kejklíři a Honza měl z jejich návštěvy radost. Je to známka toho, že se život vrací do normálních kolejí. Lidé se začínají bavit, říkal Markétě. Tohle byl krok dopředu - tohle se už podobalo běžnému kočovnému divadlu. Honza s Markétou nemohli mezi diváky chybět, a že jich bylo požehnaně! Sluníčko svítilo a nikomu nevadilo, že pod nohama šustí spadané listí jako předzvěst blížícího se zimního utrpení.
Cosinus Honzu varoval.
„Nemám z toho dobrý pocit," svěřoval se mu. „Jako by se něco chystalo."
„Nesmysl. Atmosféra je víc uvolněná než kdykoli před tím. Říkal jsem ti, že lidi nechtějí žít věčně v napětí. To nevydrží nikdo. Kdo se baví, nezlobí," namítal Honza.
Na představení se upřímně těšil. Když konečně začalo, zapochyboval, jestli dobře udělal, že sem vůbec s Markétou šli. Lidé se tlačili, aby dobře viděli a slyšeli. Podívaná to byla náramná. Po jevišti se procházela postava oděná do jakéhosi stříbřitého brnění, snad skafandru. Byla ověšena dráty a číselníky a žárovkami - tedy předměty, které v poslední době jako by zázrakem zmizely ze světa. Kdo by něco takového přechovával doma, riskoval by udání a přísný trest. A tady to bylo vidět na vlastní oči!
„Mají odvahu," slyšel Honza za sebou poznámku v davu. „Psst! Je to drzost!" opravil mluvčího někdo. Honza se nechtěl otáčet. Pátral v paměti, jestli ty hlasy zná.
Postava se procházela po jevišti a vedla za sebou na provaze - jako dobytče nebo psa - mladou ženu, oblečenou do jakési karikatury módy před Tím. Měla kratičké sukně a černé síťované punčochy, z blůzy jí co chvíli vyklouzával prs.
„Něco takového by nebylo v České Lípě loni možné," zašeptal Honza k Markétě. „Vidíš? Doba pokročila!"
V poslední době vládly velmi puritánské poměry a žena s výstřihem pod klíční kosti se neodvážila ven.
Postava znázorňující Techniku se chovala k ženě jako k podřadnému stvoření - a žena se jí snažila vlísat do přízně. Lezla po čtyřech a zřejmě jí dělalo největší potěšení, když s se jí podařilo přiblížit se k zadku postavy a vtisknout jí tam polibek. Ten byl vidět - červené líčidlo nechávalo na šedé ploše zřetelný skvrny. Lidi řvali smíchem.
Bylo to zvláštní veselí. Mělo něco společného z hysterií a možná v něm bylo i trochu erotického vzrušení.
To, co se odehrávalo na scéně, lidé neviděli už dlouho - obvyklá veřejná představení posledních měsíců měla jednotvárný repertoár: soudní proces, poprava - soudní proces, poprava. S tou výhradou, že to nebylo divadlo, ale realita.
Tady nebyl nikdo ani souzen, ani věšen - tady se jedna žena pitvořila a nechávala se ponižovat mužem, který byl ověšen symboly minulého věku. A když pak na scénu vyšel kavalír v lesklém sametovém oděvu, s baretem na hlavě, svěží a usměvavý, a s velkým rozmachem nakopl postavu zobrazující Techniku do zadku, a dokonce, když jí pak sebral jeden z přístrojů a vecpal jí ho do úst, nebylo všude kolem slyšet nic než hysterický jekot.
„Ty se nesměješ, bratře?" zaslechl Honza i přes velký hluk mužský hlas.
Ohlédl se.
Blok lidí. Neznámé tváře.
„Jo, směju, haha," odpověděl Honza. Vypadá to špatně, uvědomil si.
„Směješ se málo," konstatoval neznámý.
„Směju se až moc. Neruš mě, bratře, bavím se! Hoho!"
Otočil se. Tam, kde stála Markéta, spatřil hradbu mužských postav. Neznámí lidé. Zhluboka se nadechl. Když už to muselo přijít, aspoň že to nejsou vlastní lidé. Měl jsem přece jen pravdu, Cosine. Zdejší lidé by proti mě nešli.
Dostanou mě přespolní.
Co se stalo s Markétou?
Hradba těl se rozestoupila. Honza spatřil ozbrojence v šarlatových oděvech Kapitánovy gardy. Tak si byli jisti svou věcí, že se odvážili do centra Lípy v gardistickém kroji. Byli ozbrojeni krátkými samopaly typu „škorpion". Honzovi blesklo hlavou, že zbraně jako jediná technologie zatím unikají protitechnologickému pogromu. Asi bude nutno nějak tuhle nedůslednost zdůvodnit. Nějaký ten guru to vysvětlí, bezpochyby.
Přes hlavy cizinců spatřil několik známých tváří. Přece jen tu jsou místní lidé. Pochopili, že se děje něco špatného? Dívají se sem...
Dívali se. Samozřejmě si všimli, co se děje. V očích měli děs - a o to hlasitěji se smáli, hýkali a řvali, aby gardisty ani nenapadlo, že se smějí málo a že by tedy mohli také být zatčeni jakožto podezřelé osoby, podvratné živly, spojené s ničiteli.
„Jdeme," řekl jeden z gardistů.
Lidé se rozestoupili a Honza procházel uličkou smíchu.

9.4
V prvních chvílích po svém zatčení si Honza myslel, že je konec. Napadlo ho, že se Magorovi povedl protipřevrat, potichu se vrátil, obsadil klíčové body ve městě a vyslal svoje lidi, aby pozatýkali protivníky, nic jiného ho nemohlo napadnout. Teď je odvedou někam za město a tam postřílí, pověsí, nebo jim utnou hlavy - tento poslední způsob zprovození ze světa nabýval čím dál větší obliby - Kapitán prý o něm prohlásil, že „vypadá nejlíp".

Tak tedy protipřevrat?
Gardisté s ním zacházeli s chladnou profesionalitou. Nasadili mu policejní páky, užili těch prastarých zápasnických hmatů, které využívají lidského těla proti němu samotnému. Jdi, člověče. Když se podřídíš naší vůli, pocítíš jen malé nepohodlí. Běda ti, když se vzepřeš. Krutá bolest ti napraví hlavu.
Takže to nebyli Magorovi lidé. Ti by se takto nechovali. Nejspíš by ho odstřelili na místě. Co se stalo s Markétou? To byla další otázka, která Honzu trápila. Zbývala mu jediná útěcha - neslyšel střelbu.
Slyšel jen smích. Vždyť ho sebrali v divadle - a lidé se bavili.
Vše se odbylo velmi rychle. Ozbrojenci odvedli Honzu ke skupině jiných zatčených mužů, naložili na vůz tažený dvěma utrápenými koníky a spoutané na rukou i na nohou je vezli za město, po silnici na Zákupy, podél Ploučnice. Nakládání na vůz nevzbudilo žádnou pozornost - lidé, kteří se náhodou ocitli poblíž, odvraceli hlavy. Rádoby středověké kápě a šátky jim posloužily jako záclona či opona: stačilo škubnout rukou, roleta zatažena a člověk neviděl nic, co nebylo zdrávo vidět. Šikovné zařízení. Není divu, že se udrželo tak dlouho a že se při první příležitosti vrátilo.
Na lavicích zde sedělo osm lidí. Honza znal jen dva z nich. Byli to českolipští občané. Jeden pracoval před Tím jako elektrikář, druhý byl automechanik. V dnešní době to měli, jak se říkávalo, kádrově pošpatnělé. Elektrikář, to už byl skoro vědec čili ničitel, a automechanik? Ten se vyznal ve všelijakých těch kolečkách a hřídelích a to všechno taky bylo od ďábla stvořeno k porobě člověka. Oba muži upřeně hleděli na podlahu zčernalou krví a zvratky. V šeru se jim občas zablýsklo bělmo - když na Honzu pohlédli, měli ve zraku pohrdání, a nenávist. To tys všechno zavinil. Tys nedovedl svoje lidi ochránit. Ty jsi nás vydal katovi.
Nikdo z přítomných nepochyboval o tom, kam je kára veze. V budově někdejšího Polydecoru, poblíž svárovského mostu, bylo v nové době popraviště. Nikdo už nevyčíslí, kolik lidí tu odešlo na onen svět. Proč by vyčísloval? Po těch dlouhých měsících utrpení si lidé na přítomnost smrti zvykli natolik, že ji pokládali za důvěrnou průvodkyni, jako na zprostředkovatelku konečného klidu. Smrt už nevzrušovala. Ani ta vlastní. Místo přirozených instinktů nastoupila otupělost.
Ti dva si dokázali uchovat aspoň tolik přirozenosti, že nenáviděli člověka, který jim tak dlouho sloužil.
Ostatní muže Honza neznal, ale jistě to taky byly nějaké nespolehlivé podvratné živly.
Vůz ale minul popravčí místo a jel pomalu plochou krajinou počmáranou meandrem Ploučnice.
Ke korbě se přiloudala skupina ozbrojených mužů. Honzu napadlo, že je to popravčí četa. Naštěstí to byli jen obyčejní pohůnci a měli za úkol pomoci vězňům vystoupit. Dvojici nejblíž východu rozvázali pouta. Ti pak měli za úkol rozvázat pouta sousedovi a seskočit na zem. Po tolika hodinách měli zdřevěnělé ruce i nohy a bez pomoci by to nedokázali. Honza by také jistě upadl, kdyby ho strážní nezachytili. Točila se mu hlava a před očima měl temno. Rány biče ho poučily o tom, že se dál půjde pěšky.
Ani tato místa mu nebyla neznámá. Ocitli se v Dobranově, vesnici, nyní vypálené s výjimkou několika stavení usazených na skalách z pískovce. Zde vznikly přirozené tvrze, nyní obsazené bojovníky. Kdo jim velel? Patřili ke Kapitánově soldatesce nebo k pravidelné armádě? Je mezi nimi nějaký rozdíl?
Kráčeli podél skal, do kterých byly vytesané sklípky, proměněné v palebná hnízda. Překročili železniční trať, prošli Vítkovem. V dálce se jim občas zjevil nepravidelný obrys Ralska. Přebrodili Ploučnici a drápali se po svahu vzhůru, k silnici na Heřmaničky. Tu a tam osamělý buk nebo lípa zbarvená do zlatová, na obzoru se modraly borové lesy. Ve vzduchu byla vůně podzimu.
Silnice je dovedla k bráně objektu, pro který se nehodilo lepší jméno než koncentrák. Nad bránou visel symbol Slunce, v jeho středu šarlatové číslo 47, pořadové číslo koncentračního tábora. Barvitá představivost tvůrců nového řádu se snoubila s metodikou vojenského myšlení.
Přes nevysokou palisádovou ohradu viděli dovnitř. Jádrem tábora byly hospodářské budovy někdejšího kravína. Kolem zděných stavení vyrostly příbytky nebo spíš přístřešky dřevěné.
Strážní stáli před bránou. Počínali si skoro vlídně, dalo by se říci přátelsky. Žádný z nich však nepromluvil a také vězni se báli jen ceknout. Základní zásady přežití znal v téhle době každý: neupozorňuj na sebe slovem, natož pak činem. Nestůj na kraji, nedělej prudké pohyby. Nebuď ničím výjimečný. Staň se nenápadnou součástí plochy. Proto se drželi v houfu a strážní postávali kolem. Ohlíželi se po bráně. Zřejmě někoho čekali.
Pak se v bráně kdosi objevil a mávnul.
Hlouček se pohnul.
Honza hleděl na znamení Slunce. Z dálky vypadalo docela pěkně, ovšem ze vzdálenosti několika metrů bylo vidět, jak nepřesně a fušersky bylo zhotoveno. Také malíř písma a podkladu nebyl žádný mistr svého oboru, barva byla na mnoha místech odchlíplá. Jeden, dva deště a malba zmizí, odhadoval Honza.
Vykročili.
Byl to klasický sběrný tábor. Vymezovaly ho obvodové zdi z trámů, výšku Honza odhadoval na tři metry. V rozích stály strážní věže, také zroubené z kulatiny, nahoře budka se špičatou stříškou, v každé strážný v žádoucím oděvu, tedy v plášti správného střihu, ovšem se samopalem v ruce. Půdorys byl nepravidelný, určený někdejším kravínem: dvě podlouhlé budovy svírající pravý úhel a mezi nimi, čelem ke kratší z nich, stavení, ve kterém se dříve skladovalo krmení. Byla to soustava tří budov, dvě jednopatrové, propojené třetím stavením, které mělo místo horního patra jakousi dřevěnou galerii. Nahoře byla vížka, ne nepodobná strážní věži. Za touto ústřední budovou stály domky o půdorysu asi tak šest na deset metrů, nízké, s maličkými okny. Střechu měly z chvojí. Od brány k ústřední budově vedl chodník z ručně opracovaných prken, také k jednotlivým domkům se táhly chodníčky necelý metr široké.
Chodníčky či lávky byly už poněkud opršené, ale čisté.
Muž, který je u brány čekal, stál na samém okraji toho středového, nejširšího chodníčku.
Zvedl velebně ruku k nebi. Měl na sobě volný, téměř bílý plášť. Když zvedl ruku, široký rukáv se mu svezl až k rameni a

efektně se zřasil.
Zastavili se.
Muž si pomalu, dalo by se říci obřadně, položil dlaň na oči a pak neméně obřadně ruku natáhl dlaní vzhůru, jako by vypouštěl na svobodu holuba.
Honzovi došlo, že je to pozdrav.
Strážní, kteří je doprovázeli, chvatně opakovali pozdrav a naznačovali zajatcům naléhavými gesty, aby se pokusili pozdrav napodobit.
Není čas na hrdinství, pomyslel si Honza pochmurně.
Zakryl si oči dlaní. Nejraději by držel dlaň na očích přitisknutou co nejdéle. V téhle vesnici světla je nejlépe nic nevidět.
„Vítám vás, bratři, v osadě volnosti a světla," oslovil je muž. „Jmenuju bratr Světlý. Mám za úkol vám pomáhat, abyste se co nejrychleji zařadili do kolektivu bratří, našli v něm místo a s radostí a světlem v srdci pracovali pro blaho ostatních, a tím i svoje."
Tak tedy politruk, pokýval Honza hlavou.
Bratr Světlý si ho všiml a po obličeji mu přejel stín. Byl to chlapík tak třicetiletý. Měl kulatou hlavu porostlou hustými černými vlasy, které mu padaly do čela, až se skoro dotýkaly černého obočí, zpod něhož vykukovaly veselé oči. Před Tím to mohl být docela příjemný chlapík, vesnický chasník, byla s ním zamlada legrace, občas se na diskotéce popral, odhadoval ho Honza. Oženil se, měl dvě děti a dělal někde v traktorce mechanika. Pak To přišlo, on přežil, žena je mrtvá, děti jsou mrtvé, on je tady a dělá na sedmačtyřicítce politruka.
„Jsem váš rádce, jsem váš otec, jsem vám nejbližší bratr. Mějte ve mne důvěru, bratři. Kdykoli se na mne obraťte, když ucítíte, že vám tma svírá srdce, anebo když budete mít dojem, že tma trápí některého z vašich druhů. Říkejte mi bratře Světlý."
Tma trápí některého z druhů, tak tedy organizované práskačství, překládal si jeho slova Honza.
„V naší osadě číslo čtyřicet sedm budujeme nový svět, svět lásky, světla; a pravdy. Svět lásky znamená, že nemáme žádná tajemství jeden před druhým, a pokud by někdo nabyl nějakých pochybností, pak prosím, aby se cítil volný a svobodný a bez otálení se mi svěřil. Lásku jednoho ke druhému vyjádříme nejlépe tak, že si budeme pomáhat a nejlepší pomocí je včasné oznámení. Tím nejvíce podpoříme lásku, světlo i pravdu."
Honza si všiml, že jeden z českolipských na něho upřímně hledí. Ten už pochopil poselství.
Ten mě udá jako první.
„A nyní - k praktickým otázkám našeho života. Žijeme v lásce, pravdě a světle - a svůj postoj vyjadřujeme čistotou. Jak vidíte," ukázal rukou, „budovy jsou propojené chodníčky. Všimněte si, jak jsou čisté. O jejich neposkvrněnost velmi pečujeme. Naše práce je tvrdá a musíme se často prodírat i loužemi a bahnem. Z toho důvodu je dovoleno bratřím pracovníkům chodit mimo chodníčky. Tak udržujeme chodníčky v čistotě."
Bylo vidět, že podél chodníčků vedou stezky vydupané v blátě.
„Stejně čisto je i ve vašich domcích. My teprve budujeme naši osadu světla, naši světlici. Až bude hotova, přivedeme si ženy, založíme rodiny. Zde, v tomto domě budeme vychovávat naše děti v pravém poznání Světla," mávl rukou k centrální budově. „I vnitřky našich budov musíme zachovat čisté. Proto, bratři, se smíříme s maličkým nepohodlím. Do našich budov nebudeme vstupovat dveřmi, nýbrž oknem. Obuv zanecháme venku."
„A co když bude pršet?" vyjekl jeden z českolipských. Ne ten, který před chvilkou nenávistně na Honzu hleděl -jeho druh.
Bratr Světlý na něho upřel klidný, chladný zrak.
„Pak vám naprší do bot."
Otočil se a zvolna kráčel středem chodníčku k centrální budově.
Muž zrudl. Uvědomil si, jakou udělal chybu: promluvil! Chtěl by se ospravedlnit, omluvit, ale komu? Světlý se od něho vzdaloval a také ostatní zajatci poodstoupili. Ani Honza neměl chuť riskovat v téhle situaci život. Všiml si, že na muže se dívají všichni strážní, a žádní ze zajatců.
Snad je poslední příležitost k útěku, blesklo mu hlavou.
Za zády mu zarachotil závěr samopalu.
Vešli. Strážní je rozdělili, takže šli za sebou ve dvou čtveřicích, jedna vlevo, druhá vpravo od chodníčku.
V koutě mezi oběma podlouhlými budovami stál tank s motorem bublajícím na volnoběh a kolem něho se hloučkovali vojáci vedení důstojníkem v hodnosti majora. Rozmlouvali s gardisty v červeném.
Honzovi spoluvězňové si hleděli hlavně toho, aby špatně nešlápli a nevymkli si nohu - v tu dobu už byl dost zkušený natolik, aby věděl, že poškození nohou má za následek nevyhnutelnou smrt. Honza si ale hloučku stačil všimnout.
Bylo mu jasné, k čemu došlo - armáda už přestala zachovávat neutralitu a spojila se s bojůvkami samozvaného pána české kotliny.
Samozvaného?
I on byl takovým samozvaným pánem. Dělal to nejlepší pro lidi z města Česká Lípa a okolí, staral se o ně, chránil je. A co červenokabátníci samozvaného Kapitána? Třeba jsou také jenom vykonavateli vůle člověka, který dělá pro svoje lidi to nejlepší. Třeba je to správné, že obsadili i kraj, který donedávna náležel do správy České Lípy. Nemuseli o něj ani moc bojovat, jak se zdá. Prostě jim spadl do klína. To, co je, je správné, protože to co je nesprávné, prostě neobstojí, takový je zákon výběru.
Gardisté v červeném počkali, až k nim nově příchozí dojdou, načež je odvedli do jednoho z obou zděných baráků, ve kterém se už tísnily asi dvě stovky mužů. Zde, ve tmě, ve vydýchaném vzduchu, čekali nekonečně dlouhou dobu, než se plechová vrata opět otevřela a strážní je s křikem vyvedli ven. Nekřičeli ani tak proto, že by zajatci byli neochotní.
Na dřevěném pódiu, které stálo na místě, kde se před tím černala obrovitá masa tanku, trůnil chlap v dlouhém koženém

kabátu, mohutný, dalo by se říct tlustý, s nápadným zlatým bandalírem a šavlí po boku. Na hlavě měl klobouk s pérem. Počkal, až se všichni utišili, načež je oslovil:
„Jste šmejd. Zasloužíte si smrt. Kdyby bylo po mým," odplivl si, „už by vaše svinský makovice ležely támhle na hromadě. Ale to vám povídám - kdo z vás se na mě křivě podívá a kdo se třeba jen uprdne proti mý vůli, tak..."
Ukázal prstem.
„Tenhle chlap na mě divně kouká!"
Červenokabátníci shromáždění pod pódiem se vrhli vpřed a vyvlekli křičícího, zmítajícího se muže z šiku zajatců a už ho hnali, spíš vlekli, nahoru na pódium.
Honza stál vcelku blízko. Měl dojem, dokonce si byl jist, že chlap, zřejmě velitel toho podniku tady, ukazoval jinam, a že gardisté popadli kohosi jiného. Pravděpodobně to byla dopředu smluvená hra, tahle očividně nespravedlivá spravedlnost. Nebylo nutno se křivě podívat, ani to uprdnutí nebylo nezbytné. Šlo o ukázku totální moci, naprosté nadvlády nad životem a smrtí.
„Tak, ty svině, ty mi budeš vzdorovat, ničiteli? Takoví jako ty, jste závinili všechno co se stalo!"
Strážní srazili muže na kolena a poodstoupili. Taky mluvčí, když vytasil šavli si stoupl šikovně stranou. Neprováděl exekuci poprvé a věděl dobře, že takové stětí hlavy je zatrachtile mokrý proces. Nerad by si zmáčel celkem slušný kožený kabát ničitelovou krví.
Nešťastník naposledy vykřikl. Šavle švihla vzduchem, zahryzla se do krku, ale hlava ne a ne odskočit.
„Ty svině!" opakoval kat zuřivě. Tělo sebou lomcovalo, že ho gardisté tak tak nepustili. „Já ti ukážu!"
Až napotřetí se katovi podařilo hlavu utnout. Kutálela se po pódiu. Honza ji na okamžik zahlédl mezerou mezi hlavami - dosud s krkem srostlými před sebou. Z grimasy se dal vyčíst jakýsi smích. Bylo to vskutku legrační. Poslední mužova neposlušnost - totiž nedovolená pevnost krku, zůstala nepotrestána! Samo stětí se přece týkalo křivého pohledu a příslušnosti k ničitelům, kteří to vše zavinili.
Bylo i stětí natřikrát součástí divadla?uvažoval Honza.
To byl začátek života v táboře Brenná - tak se jmenovala osada, která byla nejblíže, přinejmenším nejblíže k místu, kde měli pracovat. Sloužila jako velkoubytovna pro otroky, kteří byli nasazeni jednak na zemědělské práce, jednak na stavební činnosti v nedalekých Zákupech. Pracovní činnosti bylo nutné takto organizovat - po tolika útrapách, válečných vpádech a epidemiích nebylo možné organizovat práci jinak než pomocí divoké síly. I v okolí České Lípy bylo několik otrokáren s pracovní silou působící ve městě.
Rozdíl byl v tom, že dříve Honza Kryl otrokárnám - byť nepřímo, velel, nyní v jedné musel otročit.
Velitel tábora si nechal říkat Generál. Honzu hned napadlo, že tím riskuje - někdo ho dříve či později udá a denunciace půjde dál, a dál a pokud bude mít Generál smůlu, dostane se až ke Kapitánovi a ten se rozběsní, až se dozví, že někde v nějaké zastrčené díře jménem Brenná je chlap s vyšší hodností, než má on sám. Pak bude mít štěstí, když ho jenom setnou - a povede se to hned napoprvé.
Tak tohle není moje starost, uvažoval Honza.
Při nástupu vysvětlil Generál princip táborového života.
„Každej z vás, hajzlové, patří do desítky chlapů. Když někdo z vás zdrhne, nebudeme se za ním honit. Ať běží. Pobijeme celou desítku. Kdyby vás, chytráci, snad napadlo zdrhnout v celý desítce, moji lidi pobijou dvě desítky, tu, co je pod nima a co je nad nima, nad těma, co zdrhli. Je to jasný?"
Bylo to jasné. Muži z desítky se budou vzájemně střežit. Každý z otroků se tím stává zároveň i strážcem, otrokářem. Celý tábor se bude vzájemně hlídat, fízlovat.
„Kdo bude mít podezření, přijde za strážným a řekne mu to, co si myslí. Kdo odhalí pět pokusů o útěk, stane se strážným a nebude muset fachat. Tohle si pamatujte. Kdo pomůže mně, tomu pomůžu já. Jsem Generál - a zároveň jsem váš vochránce. Budu vás bránit před váma samotnejma. Tady se bude fachat a bude tu pořádek. Žádný útěky. Žádný prasečiny. Žádný rvačky. Na pořádek dohlížím sám, a pomáhá mi Panímáma."
Při těch slovech tasil šavli.
Honza si všiml, že nikdo z nastoupených otroků se nepochechtává, jak by se dalo čekat při proslovu takového šaška. To je zlé. Jakmile se otroci přestanou smát, hrůza překročila práh snesitelnosti.
Na popravišti najdete málo smíšků. Však taky Panímáma zasahovala aspoň jednou týdně.
Samozřejmě, že Honza pomyslel na útěk. Systém vzájemného ručení, původně vymyšlený mongolskými chány dávno v hlubinách středověku a později úspěšně zdokonalený komunistickými předáky, však skvěle fungoval. Každý otrok byl pod ustavičným dohledem ostatních členů skupiny. Honzovi bylo jasné, že ti dva nenávistníci z České Lípy se ho pokusí zničit. Brzy se naskytla příležitost, jak jim zatnout tipec.
Generál byl vychytralý a dobře věděl, že musí otrokům dovolit, aby si vytvořili nějakou strukturu podřízenosti a nadřízenosti - ostatně, sám systém desítek to nabízel. Proto nejen toleroval, ale přímo podporoval něco, čemu říkal houfování: mužům z desítky dovoloval, aby spolu hovořili, aby spolu komunikovali.
Jestliže jsou na světě hřbety a biče, je lepší být tím bičem, vzpomněl si Honza na klasické úsloví. A zařídil se podle toho.
Při první příležitosti, kdy bylo dovoleno „se houfovat" a muži z desítky se vzájemně okukovali, Honza rázně spustil:
„Tak aby bylo jasno - tady velím já. Z tyhle desítky nikdo zdrhat nebude, o to se postarám. Rozbiju hubu každýmu, koho to jen napadne, dostane do držky ještě dřív, než ho to napadne."
Byly doby, kdy by se za takové silácké řeči styděl. Kdepak jsou ty doby! Někde s předloňskými sněhy.
Koutkem oka postřehl úšklebek.
V zápětí vystřelila jeho pěst a zasáhla úšklebek doprostředka. A hned ukázal na jednoho z Českolipských.
„Tobě to kouká z vočí. Ty chceš zdrhnout. Znám tě, smrade. Chceš zdrhnou a nechat nás ve sračkách."

„Co je to tu za tyátr?" ozval se strážný. Přibližoval se zvolna, líným, loudavý krokem, jímž policajti a bachaři a obecně řečeno buzerátoři všeho druhu na celém světě podporují svoji autoritu, jelikož dávají najevo, že disponují dostatečně velkou mocí, aby nemuseli hnout zadnicí rychleji než nutno.
„Vyjasňujeme si, jak to všechno je," odpověděl Honza.
Strážný přejel po skupině chladnýma očima. Všiml si otroka s krvácející nosem, všiml si, jak vytřeštěný je další otrok.
„Dobrý, dobrý," oslovil Honzu. „Tak pokračujte."
Zaznamenal, že Honza je v této skupině od této chvíle kápo. Otočil se a loudal se pryč.
Honza počkal, až se strážný vzdálí.
„Dejte mi na něho pozor," oslovil potom skupinu. „A tady na toho smrada taky," ukázal na druhého Českolipského.
„Když se mě budete držet, dlouho v těch sračkách nezůstaneme."
Zase ty duté řeči, blesklo mu hlavou. Vždyť ty ses ocitl ve sračkách, a bezpochyby ve sračkách je i Markéta a nejspíš celé město Česká Lípa.
Nazítří se šlo do práce. Otroci opravovali v Zákupech zdejší renesanční, později barokní zámek pro nějakého novodobého velmože, pro Kapitánova místodržícího, nebo pro nějakého armádního důstojníka. Honza byl rád, že pracují na stavbě a ne na poli. Těžko to vysvětlit, ale připadal si lépe, volněji.
Tak plynul čas.
Pokusil se zaznamenávat dny strávené v Brenné. Na ubikaci měl v palandě schovaný klacík, do kterého si dělal ostrým kamenem zářezy. Po třech nedělí klacík zmizel. Nepochyboval o tom, že to byl akt pomsty jednoho z Českolipských. Chlap, i když byl špinavý a vychrtlý, se tvářil vítězoslavně.
Mohl bych se ho snadno zbavit, kdybych ho udal, že chce zdrhnout, uvědomoval si Honza.
Zatracená věc! Nebyl schopen odhadnout podlosti, které by ten chlap okamžitě udělal, kdyby mu to ostatní umožnili.
Nebylo snadné dostat se ke strážnému a udat někoho, jak se brzy ukázalo. V praxi mohl udávat vlastně jen kápo, vedoucí desetičlenné skupiny. Řadoví členové dávali pozor jeden na druhého, jednak aby neutekl, jednak aby nebonzoval, protože si nikdo nemohl být jistý, koho bonzák bude chtít prásknou
Chytře to bylo vymyšleno - tím víc jeden druhého střežil.
Kdo chce dosáhnout velkého cíle a nasadí dostatečnou vůli, nakonec ho dosáhne.
A Českolipský, jmenoval se Šebesta, měl vůle dost, jak se ukázalo.

9.5
Honzovu skupinu po čase nasadili na novou práci.
Silnice ze Zákup na Jastřebí míjí Brennou a po pěkném kamenném mostě překoná Ploučnici. V dobách, kdy lidé jezdili auty, si sotva kdo všiml stavení, jakoby utopeného někde stranou pod mostem. Patřilo k někdejšímu mlýnu, dávno opuštěnému a rozbořenému. Nový pán Zákup, před Tím úředník na poště, dnes si nechal říkat „pan hrabě", si usmyslil, že nechá mlýn obnovit. Znamenalo to vyčistit náhon a opravit hráz a osadit ji propustí.
To byla práce jednoduchá, snadno realizovatelná. Pan hrabě si ale usmyslel něco nového. Napadlo ho, že využije kamenného mostu a udělá z něho přehradu. Snil prý dokonce o tom, že zvedne hladinu tak, aby voda z Ploučnice pronikla do nedalekého lomu, a vznikne tam obrovské jezero, po němž bude pan hrabě plout a z paluby lodice lovit ryby.
Ať už byly motivy jakékoli, otroci vskutku hráz budovali, usilovně a bez oddechu. Byla to hrozná dřina. Pěkné počasí vystřídaly ledové podzimní deště. Listopad byl vysloveně studený a byla hrůza pomyslet, jak to bude na staveništi vypadat v zimě.
Honza myslel na útěk. Nedovedl si ho představit jinak, než jako vzpouru celého tábora - kdyby utekl jenom on sám, věznitelé by pobili devět mužů z jeho skupiny. Bylo by možné zvednout tábor?
Zásadní otázka ho trápila: vzpoura se mohla povést, snad, za určitých okolností. Jenže, co potom?
Bylo jasné, že Kapitán rychle upevňuje svoji moc. Poté, co jeho gardy splynuly s tělesem zbytků pravidelné armády, efektivnost vznikajícího státního stroje prudce vzrostla. Přestože česká armáda byla v době před Tím na hony vzdálená ideálu ozbrojených sil normálního civilizovaného státu, ve srovnání s tlupami hrdlořezů obklopujícími Kapitána to bylo fungující, ukázněné těleso. Starší důstojníci, kteří ještě pamatovali předlistopadové poměry, brali přítomnost Kapitánových gardistů jako „cosi podobného politrukům" bývalého režimu: vedle velitele vojenského stál velitel politický. Novodobý kaplan, odpovědný za „bojovou morálku". V novém uspořádání gardista dbal na to, aby lampasák jak se patří poslouchal a dupal, jak se mu řekne - tak nějak zněla původní Kapitánova instrukce, tlumočená pobočníky pobočníkům nižší vrstvy.
Mezi jednotlivými državami, oblastmi i jednotlivými ozbrojenými tělesy vznikalo napětí a mnohdy i půtky. Pořádek ale byl obnoven do té míry, že rozhádané jednotky by se okamžitě přestaly hádat a spojily by se ke společnému zásahu, kdyby jejich územím táhla kolona otroků uprchlých z robotárny, o tom neměl Honza nejmenší pochyby.
Sám by unikl, ovšem vystavil by umučení ty, kteří by zůstali. Ve velké skupině neměli šanci, že projdou. Ostatně - kam by chtěli projít? Kam by se mohli uchýlit? V tomto novém světě už nebyl prostor po svobodný pohyb. Každý tu měl svoje místo, vyhrazené surovou mocí.
Z tohoto hlavolamu neviděl únik.
O nic se zatím nepokoušel - a jen zvolna pracoval na tom, aby upevnil svoje postavení ve skupině. V táboře žily na tři stovky otroků, a kápů, jako je on, zde bylo osmadvacet. Někteří, jak odhadl, byli tupí surovci. Komunikace s nimi neměla smysl - pokud se komunikovalo tak úderem pěsti, lépe pak holemi. Mezi přirozenými vůdci skupin Honza objevil jistě pět, šest mužů, s nimiž by si rozuměl. Nebylo možné se s nimi přímo dohodnout - spíš jen odhadoval, že každý z nich má osud podobný jeho vlastnímu. Byli zvyklí velet, vynikali fyzickou zdatností a dokázali uvažovat a rozhodovat

se. Jinak - těžko soudit. Všichni otroci vypadali více méně stejně. Byli vychrtlí, špinaví, vousatí - jednou měsíčně jim táborový holič zkracoval vousy a vlasy. O tom, jaký člověk to je, se dalo usuzovat z toho, jak se pohyboval, jak vzpřímeně stál, jak se díval kolem sebe.
Honza si ve skupině kápů vypracoval slušnou pozici. Poznalo se to podle nepatrných známek v mimoslovní komunikaci - pokývnutí, pohled, maličké gesto. Měl respekt - a snad ho někteří ještě znali z doby, kdy velel v České Lípě.
Jak vzdálená mu připadala!
Jednoho dne došlo při kácení stromu k nehodě.
Kmen při pádu zachytil větvemi několik otroků z jeho skupiny. Na pomoc přispěchaly dvě skupiny pracující opodál - to bylo povoleno, Generál neměl zájem na zbytečných ztrátách. Honza organizoval práci a při tom také přiložil ruku k dílu. Všiml si, že kápo jedné ze skupin, které tu pomáhaly, zaujal místo, vedle něho.
„Jeden tvůj chlap dolejzá na strážnici." sykl kápo.
Honza se rozhlédl a očima vyhledal Šebestu, svého českolipského nepřítele.
„To je on."
„Jak - dolejzá?" zeptal se Honza nedůvěřivě. Rybičky v akváriu nemohly být pod větším dohledem, než jsou oni zde, v robotárně. Ani v noci nikdo není sám, když má nucení a potřebuje odejít na latrínu. Musí se hlásit strážnému z noční hlídky.
„Chrápou spolu."
Honza pokývl. To vysvětlovalo vše. Dobrá, chrápou spolu.
Pohlédl na svého druha. Ten se tvářil velmi vážně.
„Tak jedem, jedem, chlapi, pohyb," zabručelo to za nimi.
Prásknutí biče ve vzduchu prosyceném vůní pryskyřice jim mělo připomenout, že nejsou v kavárně. Kdyby nebyli šéfové skupin, bič by neprásknul do vzduchu, ale do jejich zad.
Honza sevřel ústa.
Druhý kápo dobře chápal situaci. Tady nešlo o to, že si jeden otrok chtěl přilepšit a kvůli tomu nastrčil strážnému zadek. Byl to Honzův nepřítel a šel mu po krku. A vzal to, jak se říká, oklikou - což v určitých případech je cesta vedoucí nejrychleji k cíli.
Pokýval hlavou a ze všech sil zabral.
Povalený strom se pohnul. Ranění muži hlasitě naříkali.
„Pomůžu ti," sykl kápo.
Trvalo to další tři dny, než se pomoc projevila. A zase, jako na potvoru, tu byla nehoda!
Při usazování zašpičatělých trámů se jeden smekl a udeřil českolipského Šebestu do ramene. Muž se skácel do ledové vody. Honza se chtěl za Šebestou vrhnout, ale předešel ho právě ten kápo, který ho před Šebestou varoval.
Otroci přestali pracovat a civěli na hladinu Ploučnice, v níž oba muži zmizeli.
Strážní hulákali a práskali do vzduchu biči. Po předlouhé době se vynořily dvě hlavy.
Kápo držel poraněného muže pod krkem a vlekl ho ven z vody. Za pomoci několika dalších otroků se to podařilo.
„Je mrtvý!" vykřikl někdo.
Za velkého křiku a zmatku otroci vytáhli tělo na břeh.
„Díky, kamaráde," řekl Honza muži, který mu pomohl.
„Říkají mi Břitva," ušklíbl se jeho nový přítel.
„Mně zase Řetězák," odpověděl Honza. Bylo mu divně, když ta slova říkal. Už dávno si nevzpomněl na přezdívku, jíž ho obdařil Magor. Chlap, se kterým vládl České Lípě, aniž tušil, co je to zač.
Řadoví otroci by dostali za takové „vykecávání" ránu bičem. Kápo měl přece jen výsadní postavení, takže strážný, když si všiml jejich rozhovoru, jen pokynul hlavní samopalu, aby toho nechali a šli po svých.
Břitva Honzovi pomohl, hned měl lepší pocit a díval se do budoucna - snad - i s jakousi důvěrou, na útěk ale nebylo pomyšlení. Honza by se pravděpodobně dokázal zbavit dohledu mužů ze své skupiny. Nevzal by si na svědomí jejich další osud. Věřil, že příští dny přinesou nějaký zvrat situace.
V tom se nemýlil.
Uplynul asi tak týden, jak odhadoval, když při večerním nástupu a přepočítávání otroků velitel robotárny zvaný Generál na něho ukázal prstem.
„Dostal jsi balíček."
To bylo sdělení tak nečekané, že shromážděný čtverec otroků zahučel údivem. Tím otroci rozzuřili strážné, kteří začali práskat ve vzduchu biči. Naprostá kázeň a absolutní ticho - to byly hlavní zákony, jimiž se řídil život v táboře.
Balíček?
Od koho? Jaký balíček? Jak to, že vedení tábora bylo ochotné balíček předat?
V doprovodu dvou strážných odešel do kanceláře velitele robotárny. Na prstech jedné ruky se dali spočítat otroci, kteří sem kdy vstoupili.
Honza se někdy bavil představami, co asi ve velitelově kanceláři je. Jak se zařídil pán nad životem a smrtí, člověk, který se nebude muset nikdy zodpovídat ze svých činů, který by mohl kohokoli setnout svou Panímámou!
Bude mít v kanceláři Ferdu Mravence? Nebo obrazy starověkých rytířů? Nebo knihovnu plnou svazečků křehké poezie?
Nečekal, že Generál bude mít v kanceláři na podlaze model robotárny Brenná.
Byl to pečlivě vyvedený kousek, zhotovený z lepenky, pečlivě vyřezaný a poslepovaný, natřený přirozenými barvami.
Honza si stačil všimnout, že okny, či spíš okénky, je vidět dovnitř ubikací. Napadlo ho, že tu pravděpodobně je i

kancelář velitele. Jestlipak uvnitř té kanceláře je model modelu robotárny Brenná? A jestlipak Generála někdy napadlo, že tato robotárna je jen model na podlaze v kanceláři nějakého Velegenerála a že to tak jde oběma směry, do nekonečna velikého i nekonečna malého?
U stěny stál stůl.
„Přivezli ho poslové z Prahy," řekl Generál. Vztahoval ruku po balíčku, ne moc velkém, plochém.
Honza pochopil, co tím Generál myslí. Nejde mu do hlavy, že by si někdo v Praze pomyslel na otroka někde v Brenné, ubožáka, třebaže nebyl ve společenském žebříčku robotárny úplně na dně. Ale i ten poslední strážný byl daleko nad ním a mohl ho bez milosti zastřelit, kdy se mu zamanulo.
„Čekal jsem ho," řekl Honza, jako by to bylo zcela přirozené.
„Co je uvnitř?"
Generál stál mírně rozkročený a pohrával si balíčkem v levé ruce. Pravou sunul k jílci Panímámy.
Honza odhadoval, co by to mohlo být. Balíček zlehka poskakoval v Generálově dlani. Byl zřejmě lehký. Že by to byla kniha? Nesmysl. Nikdo nebude posílat do robotárny knihu.
Ovšem na druhou stranu uváženo, nikdo nebude posílat do robotárny prázdnou obálku, něco uvnitř muselo být.
Kdo mohl být odesílatel a co balíček obsahoval?
Odesílatelem musel být někdo s přístupem k moci v tomto novém hnusném světě. Dále, tento někdo musel být informovaný o dění v České Lípě, musel vědět, že gardisté Honzu zatkli a co se s ním dělo potom.
Magor, vytanulo Honzovi na mysli. Ten neznámý Někdo mohl být docela dobře Magor.
Generál se na Honzu tázavě díval.
„Je to vzkaz," řekl Honza.
„Jakej?" zavrčel Generál překvapeně.
„Vzkaz od přítele."
Vzkaz, to bylo vcelku neurčité označení čehokoli. I kdyby bylo uvnitř cokoli, dá se to označit za vzkaz.
„Vod přítele. Ale jakej?"
„To uvidím, až balíček otevřu."
Generál zavrčel a hodil mu ho pod nohy.
Honza se podíval ke dveřím. Stál v nich strážný a v ruce držel samopal. Díval se na Honzu s nevolí. Honza pochopil, že to je ten muž, který spal se Šebestou, jeho osobním nepřítelem z České Lípy.
Jednoho nepřítele jsem se zbavil, druhého, mnohem horšího, mám za krkem, pomyslel si. Kdybych nebyl kápo, už bych nežil.
Pomalu se sehnul a sebral balíček. Byl vskutku velmi lehký.
„Otevři to," štěkl Generál a kývl na strážného. Ten namířil na Honzu svoji zbraň.
Honza pomalu trhal papír.
Uvnitř byla plochá lepenková krabice. Ucítil podivnou vůni, cosi uzeného, podivného.
Otevřel víko. Ještě jedna vrstva papíru kryla obsah. Opatrně ji sejmul.
Generál popošel, aby viděl, co Honza z Prahy dostal. Poslové byli pravděpodobně Kapitánovi gardisté a přísně Generálovi nařídili, aby balíček v pořádku předal. Jinak by bezpochyby balíček ukradl a otevřel sám.
V ploché krabici ležel nevelký nahnědlý předmět hnědavé barvy obdélníkového tvaru. Kus kůže, vyuzené a dobře nasolené. Bylo vidět, že na okrajích se bělají zrnka, pravděpodobně krystalky soli.
Honza zvedl nechápavě oči. Generál popošel opět o další krok.
„Tak co?"
„Je to vzkaz," řekl Honza neurčitě. Lámal si hlavu, co to může být.
Je to lidská kůže, napadlo ho. Pak si všiml zvláštního obrazce. Uprostřed obdélníku bylo cosi vidět, ano, byla to jizva, zvláštně tvarovaná.
Byla to jizva, kterou měla Markéta na obličeji. Znamení, které jí tam jediným úderem navždy vtiskl muž, kterého Honza znal pod jménem Rybář nebo též Magor, muž se kterým velel České Lípě, muž který se obrátil proti němu a zmocnil se Kateřiny, nešťastného dítěte, změněného ve stvůru.
„Nechceš na mě hrát chytráka, že ne?" vrčel Generál.
Nejistota mu seděla v očích. Tady se dělo něco, čemu nerozuměl.
Honza pokrčil rameny.
„Je to vzkaz," řekl, „jenže nevím od koho, a nevím, co znamená."
Generál zatěkal kolem sebe a utkvěl na chvilku očima na stavbě svého koncentráku, ve kterém prožíval - o tom se nedalo pochybovat - vrcholnou kapitolu svého života.
V mžiku prozření Honza pochopil, proč si ho tu Generál staví.
Je to předmět jeho lásky a vášně - koncentrák, robotárna v Brenné. Jenže tam venku je život, nevyzpytatelný a vrtkavý. Generál je sice v čele podniku, jenže jím zmítají nepřiznané vnitřní pochybnosti.
Bůh ví, jak se to stalo, že ho udělali velitelem tábora. Už to, že ho někdo nějak udělal velitelem ho muselo uvnitř užírat. Bojovníky nikdo neudělá bojovníkem - oni prostě bojovníky jsou, vydobudou si postavení mezi jinými bojovníky a takto přirozeně zaujímají svoje místo na žebříku vedoucím od narození ke smrti.
Post velitele robotárny si člověk nevybojuje - protože o něj nikdo doopravdy nestojí.
Velitelem robotárny se člověk stává, a musí to být člověk spojený s principem otroctví a robotování a kdo s ním je spojen, může být jen rabem nebo bachařem a to jsou dvě stránky jedné mince, která se jmenuje otroctví. Rub a líc, ale pořád je to otroctví.
Ovšem na modelu tento princip neplatí. Generál si ho stvořil. Mohl by ho rozdupat, kdyby se mu zamanulo. Z něho mu

nehrozilo žádné nebezpečí. Byl jeho nepopiratelným pánem.
Z této jiskérky pochopení se rozvinulo pochopení celé, jako z fragmentu hologramu se odvodila celá informace, tenkrát, před Tím, dokud hologramy ještě patřily ke skutečnému světu.
Generál se bojí čehokoli nepředvídatelného, a tenhle balíček z Prahy pro něho znamenal krajně znepokojivý vpád do přediva jeho životních jistot.
Od něho mi nebezpečí nehrozí, uvědomil si Honza. On neví, jaký má kdo na mně zájem. Komukoli může srazit hlavu svou Panímámou, ostře nabroušenou šavličkou. Jenže právě ta snadnost ho děsí. Ví, že i on má hlavu na tuze tenké stopce a že nad ním stojí jiní Generálové s jinými Panímámami.
„Mohu vás požádat o laskavost, pane veliteli?" zeptal se Honza.
Generál zamžikal.
„Jistě, jistě."
„Rád bych si promluvil s tím strážným, který před chvilkou stál ve dveřích."
To byl požadavek neslýchaný a Generál se musel nadýchnout, aby ho mohl vstřebat.
Pak zafuněl a řekl:
„Jistě, jistě."
Honza mu rozuměl tak dobře, že musel přemáhat smích.
Ten chlap si myslel, že Honza je tajný špeh kohosi „nahoře" a že balíček s tajemným vzkazem znamená nějaký pokyn.
Generál popoběhl ke dveřím, postavil se na práh a začal horlivě mávat. Pak vyšel ven.
Honza se zadíval na strašný obsah balíčku. Srdce měl sevřené ledovou pěstí.
Ta jizva! Magor zabil Markétu, vyřízl jí kus kůže z mrtvé tváře, nechal vyudit a nasolit a poslal mu ji sem, do Brenné.
On tedy celou dobu věděl, kam se Honza ztratil. Nechal ho vymáchat v ponížení a teď si ho zve k sobě.
Věděl, že toto je pozvání, které Honza nedokáže odmítnout. Je to výzva bez východiska.
Po prvním konfliktu se Honza dobrovolně vzdal pronásledování, nebo snad pomsty. Nechal Magora běžet - a nechal mu i Kateřinu. Věnoval se svému městu, svým lidem, neslevil ze své odpovědnosti, neopustil kapitánský můstek.
Bylo nutné ho srazit na kolena, potopit do bláta, zbavit ho víry, že ho vlastní lidé potřebují.
Pak teprve byl připravený přijmout výzvu.
Dobrý, beru ji, řekl si Honza. Přistoupil ke stolu a položil na něj balíček. Markéta je mrtvá, táhlo mu hlavou.
Podivil se, jak málo ho to vědomí zasáhlo.
Pustil ji z hlavy, zapomněl na ni v uplynulých letech následujících po Tom. Pokud si na ni kdy vzpomněl, předpokládal, že je mrtvá, jako statisíce, miliony jiných lidí. To, že se najednou objevila, chápal jako zázrak, jako vyšinutí normálního chodu věcí. Všechno je přece špatné a sune se k ještě horšímu, proč by najednou mělo něco být dobré? Žasl nad příjemným překvapením ne proto, že to bylo překvapení, ale proto, že bylo příjemné.
„Tak pohyb, Horáček, pohyb," slyšel venku volat Generála. Podíval se z okna.
Strážný Horáček přiběhl k veliteli lágru, rudý v obličeji, horlivý, úslužný. Postavil se do pozoru, dlaně tiskl ke švům kalhot. Byl podobný dychtivému psu.
Předpokládal, že ho v kanceláři čeká práce: má vězně zbít? Nebo rovnou zabít?
Generál pokynul hlavou ke dveřím. Horáček zadupal a vběhl dovnitř.
Užasle strnul, když Honzu spatřil stát u okna, zjevně klidného, skoro by se dalo říct spokojeného. Generál šel za ním a zastavil se na prahu.
„Tady pan robotník Kryl vám chce něco říct."
Jak to? křičely oči strážného Horáčka. Generál přešlápl, zhoupl se na špičkách, promnul si prsty, něco chtěl dodat, ale rozmyslel si to a odešel.
Nastalo ticho. Strážný třeštil na Honzu zrak. Ten si ho klidně, snad dokonce vlídně prohlížel.
„Je třeba, abyste něco věděl, pane strážný," řekl Honza. Podle táborového řádu měl počkat, až ho strážný vyzve k hovoru.
Strážný Horáček polkl a neřekl nic.
I on je vnitřně nejistý, zaznamenal Honza.
„V tomto táboře platí zásada sdílené odpovědnosti."
Strážný zamžikal. Sdílená odpovědnost? Copak to asi je?
„Robotníci jsou rozděleni do skupin a každý člen skupiny ručí hlavou za činy kohokoli jiného ze skupiny."
„To je pravda," řekl strážný Horáček. Konečně něčemu rozuměl.
„Každá skupina má svého vedoucího." „Ano, p..."
Chtěl říct „pane", ale zarazil se. Tenhle divný robotník mohl být inspekce seshora, ale nemusel.
„Jsem jeden z vedoucích. Jsem kápo."
Strážný raději jen mlčky přikývl.
„My vedoucí tvoříme taky skupinu."
Strážný pokývl ze strany na stranu, jako by si nebyl tím tvrzením dvakrát jistý. Dejme tomu, dejme tomu, znamenal to gesto.
„A my jsme stanovili pravidlo: jestliže se komukoli z nás něco přihodí, pokud bude zabit jakkoli, náhodou, neštěstím, nebo rozhodnutím kteréhokoliv strážného nebo pana velitele, odpovědným činíme vás."
„Cože?"
„Jakmile jeden z nás bude mrtev, ostatní vás zabijí," řekl Honza mile. „Rozuměl jste mi, pane strážný?"
Strážný Horáček se ohlédl ke dveřím. Honza se usmál.
„To rozhodnutí už padlo. Prostě - platí. Jestli hodláte zavolat pana velitele můžete. Řekněte mu to. On to pochopí. Jste

předem odsouzený k smrti. Rozsudek je odložený. Dá se říct, že máte podmínku."
„Jak to, podmínku?"
„Když se nic nestane mně, když se nic nestane komukoli z naší skupiny, nestane se nic ani vám. Pokud se přihodí cokoli komukoli z nás, jste vyřízený."
„Nechám vás zabít, všechny," vyhrkl strážný divoce.
Honza s úsměvem zavrtěl hlavou.
„Nenecháte. Možná, že byste mohli nechat zabít jednoho, dva, jenže kdybyste naráz nechali zabít všechny, tábor se rozpadne. Vypukne vzpoura. A pak byste zcela jistě přišel o život vy a pravděpodobně pan Generál."
„Budete toho jednou litovat. Tohle vám neprojde."
„Ale projde, pane strážný, projde. Víte proč?"
„Proč?"
„Protože jste sráč."
Strážný sípěl, rudl a pak vypískl:
„Vy, vy, budete litovat!"
A vyběhl z místnosti.
Honza zvolna šel k oknu.
„Pověděl jste, co jste potřeboval?" ozval se od dveří Generál.
Honza přikývl.
„Vysvětlil jsem mu, co ho čeká, kdybych čirou náhodou přišel o život."
Generál se zamračil. Obrátil se ke stolu, na kterém ležela otevřená krabice.
„Měl jsem vás zabít hned, Kryl. Hned, jak jste k nám přišel. Viděl jsem tě a řekl jsem si - z tohohle chlapa nemůže vzejít nic dobrýho."
„Jak jste to poznal?"
„Nějak vyčníváte z řady. Lidi jako vy vyčnívaj z řady."
„Já věděl, že lidi, co vyčnívají z řady, nejsou v oblibě u lidí, jako jste vy."
„To teda nejsou."
„Proč jste mě tedy nenechal hned zabít?"
„Jsou dva druhy lidí, co vyčnívaj z řady. Některý si koledujou. Ty škemraj, aby někdo přišel a fláknul je přes hubu. Ty jsou tu od toho, aby je někdo fláknul přes hubu."
„Rozené oběti," podotkl Honza.
„Vod narození, to asi jo, musej to mít vod narození. Takovejch mi prošlo rukama spousta, prošlo a pošlo," zažertoval.
„A ti druzí?"
Pokrčil rameny.
„Ve vás je něco divnýho, Kryl."
„Co divného?"
„Já na vás koukám a říkám si, z toho chlapa by mohlo něco bejt. Proto jsem z vás udělal kápa, to přece chápete, Kryl. Jinak bych to neudělal. Vždycky jsem si říkal, škoda, že není s náma. Mám kolem sebe jenom takový hovňouse, jako je ten moula."
Kývl bradou ke dveřím, ve kterých před chvilkou zmizel strážný Horáček.
„Tihle lidé poslouchají jako hodiny," podotkl Honza.
„No právě. Poslouchají, jenže spolehnutí na ně není. Když jde do tuhýho, poserou se. Na vás by spolehnutí bylo, ale nechcete poslouchat. To je s váma těžký."
Smutně pokyvoval hlavou.
„Takže víte, že jsem to myslel vážně, co jsem řekl Horáčkovi?" zeptal se Honza.
„Jasně, že vím. A nevím. Nesmím to vědět. To je politika, chápete? Musím ji dělat. Já mám odpovědnost za tenhle tábor. Tady musí bejt pořádek a musí se makat. Vy si dopisujete s pánama z Prahy," ukázal palcem na stůl, na kterém ležela krabice. „Nevím, co to znamená."
„Ani já to nevím."
„Ale víte, povídat mi to nebudete, nejsem blbej, abych to čekal. Já vás tu nemůžu potřebovat, Kryl. Za těchhle okolností."
„Tak mě pusťte," usmál se Honza. Věděl, že to Generál nemůže udělat.
„Já bych vás pustil. Jenže to nejde. Dyť by se mi to tu rozsypalo pod rukama."
„Nechte mě tedy utéct."
„Vy byste chtěl, abych pobil celou vaši skupinu? Vy mě jenom zkoušíte."
„Nemáte to lehké," poznamenal Honza. „Zabít mě nemůžete, pustit taky ne, utéct nemůžu, a když tady zůstanu, dopadne to špatně."
Generál zafuněl.
„Chlape, proč vy tu jenom jste!"
Osud byl toho dne ke Generálovi příznivý. Právě ve chvíli, kdy si uvědomoval, že už k tomu všemu nedokáže nic říct, ozval se venku křik - hráz, kterou budovala jedna pracovní skupina, se provalila a nastalo to, co milují všichni průměrní a podprůměrní, totiž mimořádná situace: až přejde, budou moci tvrdit, že na jejich slova došlo, a pokud mají dostatečně vysoké postavení, budou si moci; přisoudit zásluhy a povozit se na těch, kteří podle jejich soudu selhali.
Generál udělat prudké gesto směrem ke stolu.
„Vezměte si to a zmizte!"

Honza uchopil krabici. Je to rakev, uvědomil si.
Postavil se do pozoru, levou ruku přitiskl ke stehnu, v pravé držel krabici. Generál kývl a Honza vyšel ven.
Venku čekal strážný. Když si všiml krabice, vytřeštil oči. Balíček v táboř číslo 47! Něco neslýchaného.
„Dovolte mi na vás promluvit," oslovil Honza strážného. Ten se podíval ke dveřím. Neslyší to Generál? Honza ho sice oslovil v duchu táborového řádu, ale nebylo zvykem, že by otroci promlouvali na svoje hlídače.
„Co chceš!"
„Prosím o dovolení promluvit s bratrem Světlým."
„No, no dobře."
Strážný ukázal bradou na barák označený velkým symbolem Slunce.
Honza se vydal k chodníčku vedoucímu k politrukově domu.
Šel, jak bylo v táboře zvykem, vedle chodníčku, aby ho nepošlapal. A zul si boty, než na něj vstoupil.
„Pracovník Kryl, dovolte vejít, bratře Světlý!" zahulákal na prahu.
Dneska jsou všichni kolem mě Divíškové, napadlo ho, když uviděl Světlého obličej. Vynořil se z přítmí, bledý, jakoby zmačkaný. Možná, že tu podřimoval. Divil se Generál, divil se strážný a teď se diví ten, kdo má být kaplanem nového náboženství v táboře otroků.
Světlý uvedl Honzu dovnitř.
„Rád bych zakopal..."
Teď honem nevěděl, jakým slovem označit to, co je uvnitř krabice.
„Abych zakopal ostatky nešťastné ženy, kterou jsem..."
Miloval jsem ji? Miloval jsem Markétu, dávno před Tím? Nebo jsem měl rád Kateřinu, to nešťastné dítě, které se zvrhlo do podoby démona?
Bratr Světlý jemně zavrtěl hlavou.
„Na našem hřbitově?"
Tři sta metrů za táborem bylo společné pohřebiště mužů, kteří robotování nepřežili. Protože poslední zásoby vápna došly už před mnoha měsíci, při nepříznivém větru táhnul do tábora mrtvolný zápach.
Kde ji mám pohřbít? Je to jenom kus kůže. Co se stalo s tím ostatním?
Až příliš živě si dovedl představit, co z Markéty zbylo. Magor si s ní před smrtí jistě pohrál a vyprovodil ji ze světa nemalým utrpením. Co se asi stalo s jejím tělem, s tím, co z něho zbylo? Hodili ji do nějaké společné jámy, nebo spálili? Jaký byl její osud poté, co byl Honza zatčený?
Kaplan se díval na krabici.
„Je to jenom kůže," řekl Honza.
Může být pohřbená kdekoli. Můžu ji spálit. Můžu ji přitlouct na strom. Můžu ji položit pod kámen. Hodit do vody.
„Zbyla z ní jen kůže."
„Jizva z obličeje," řekl Honza.
„Myslím, že byste ji měl pohřbít až potom."
„Nerozumím," řekl Honza.
„Ale ano, rozumíte."
Potom, To mohlo znamenat jen jedno - potom, až bude mrtvý ten, kdo jí to udělal. Nejdřív jizvu a pak to ostatní.
„Pomůžete mi?"
„Když pomůžete vy mně," řekl bratr Světlý.
„Jsem otrok. Jak vám můžu pomoct?"
„Všímám si vás, Kryle. Vy jste jediný, kdo mi může pomoci dostat se odsud. Ani já tady nejsem dobrovolně."
„Dostat se odsud?"
Samozřejmě, že se musím dostat odsud. Musím jít do Prahy, musím najít Magora, a pak?
To se uvidí, až ho najdu.
„Pomůžu vám pohřbít pozůstatky té ženy," řekl bratr Světlý.
Ukázal prstem na Honzovu hruď, do míst, kde měl srdce.
Honza nechápal, ale brzy porozuměl: kaplan mu všil kůži zespodu kazajky právě do těch míst, na která ukázal.

9.6
Zákupský hrabě byl chlapík nesložitých vášní. Nade vše miloval alkohol - to je druh neřesti, který od člověka nic nevyžaduje, snad jen odolný žaludek. Hrabě si namlouval, že je „na ženský", ve skutečnosti se voyérsky vyžíval ve výstřednostech, které inscenoval, zpravidla s fatálními důsledky pro ty, jež do představení nahnal. Projevil dostatečně výraznou kombinaci servility a krutosti, aby ho tvůrci nového světa odměnili zákupským lénem. Protože ale byl pitomec, neuvědomoval si, že mu Kapitánovi lidé nevěnovali zámek a město a přilehlé obce pro krásu jeho očí. Chtěli po něm, aby v lénu udržoval pořádek a aby jeho hospodaření alespoň dávalo naději, že v rozumně dohledné době bude poskytovat přebytky, dodávané v podobě naturální daně do metropole.
Věčně opilý sexuální vrah mohl slibovat na zámku v Mělníce hory doly, ovšem výsledky byly bídné a nad panem hrabětem se stahovala mračna. Zima 2007 až 2008 byla mimořádně krutá. Lidé mřeli, majetek chátral. Když pak přišlo jaro, perspektivy zůstávaly chmurné.
Usmyslil si, že mu z nouze pomůže výprodej majetku. Začal rozprodávat vinice na okraji svého panství - vesnice, které „mu byly k hovnu", jak se vyjadřoval, aniž si uvědomoval, že nastupuje na kluzkou cestu vedoucí do propasti. Tak došlo i na Brennou a na pracovní tábor číslo 47. Ocitly se na „čekačce" k prodeji.
Změny pocítili i otroci v táboře.

Na podzim pan hrabě často navštěvoval pracoviště a sledoval postup stavby hráze - říkalo se šeptem, že na rybníce chce pořádat jakési vodní slavnosti pro novodobé panstvo. V zimě se neukázal a neobjevil se, ani když sníh v polovině února znenadání roztál.
Až jednoho dne ráno na začátku března v bryčce tažené čtyřmi bělouši přijel hraběcí správce, bledý přísný muž v upjatém černém kabátci. Honza se svou pracovní skupinou právě nakládali klády na žebříňák, když se „druhý muž po hraběti" objevil na dvoře tábora číslo 47. Správce vypadal tak dokonale autenticky, že se tomu Honza musel v duchu smát. Tyhle nenormální poměry panovaly teprve několik let, dá se dokonce říci, že je to pár měsíců, co naplno začala groteskní hra na středověk. A už tu byli lidé, kteří nejen jednali, ale dokonce i vypadali, jako kdyby byli k těmto středověkým poměrům stvořeni.
Kde byl tenhle správce, přísně vyhublý, s prkenným držením těla navlečeného do černého pláště s vysokým límcem a stříbrnými knoflíky, kde byl před pěti deseti lety? Co dělal před patnácti lety? Když byl mladý, chodil na diskotéky, pouštěl modely letadel, jezdil na kole? Tušil, že jednoho dne se něco stane, něco nepředvídatelného, až zázračného, že přestane fungovat elektřina a nastane Tma, které se začne říkat Světlo, a on se stane doslova otrokářem? Napadlo ho že je k tomu zrozený, že doba elektřiny a rozhlasu a televize a počítačů a zacpaných dálnic a obezity a vysokého krevního tlaku, tahle doba dnes utopená do nenávratna, není stvořena pro něho a on není stvořen pro ni, a že musí trpělivý čekat, až se vrátí středověk, v němž najde svoje uplatnění?
Na každého člověka čeká uplatnění v tisícerých možných světech, ovšem jen jeden je aktuální.
Správce zmizel v budově, kde Generál úřadoval, a taky budoval svůj model tábora, a Honza se věnoval práci, která byla právě tak těžká jako nebezpečná. V noci pršelo a klády byly kluzké a stačila malá nepozornost a kláda mohla sklouznout a neopatrné robotníky rozmačkat.
Pustil správce z hlavy. Nemohlo ho napadnout, že nastává nová kapitola s v jeho životě.
Ze soustředěné práce ho vytrhl Generálův křik.
„Kryl, ke mně!" štěkl psím povelem, mávl a vrátil se do budovy.
Bylo to neobvyklé, že sám šéf tábora číslo 47 k sobě povolává otroka, třeba že to byl vedoucí pracovní skupiny. Normální by bylo, kdyby pro něho nechal poslat strážného.
„Pracovník Kryl, dostavil jsem se na váš rozkaz, pane," zahlásil se Honza, když vešel do místnosti.
Všiml si, že model je překrytý plachtou. Generál pokládal svého koníčka za slabost a nechtěl, aby správce model viděl. Představoval si, v jakém chvatu hledal po místnosti nějaký lajntuch, zatímco muž v černém slézal z bryčky, a bělouši pofrkávali, kroceni otěžemi v rukou panského kočího.
Správce seděl na židli postavené vedle psacího stolu. Ruce držel na kolenou a hleděl na Honzu, rty sevřené do tenké čárky.
„To je on, pane správce."
„Myslíte, že je dost silný?" zeptal se správce, aniž ke Generálovi otočil hlavu.
„Velmi silný. Omakejte si jeho svaly. Nejsilnější, jakého tu mám."
„Nechtěl bych mít nějaké problémy. Pan hrabě mi svěřil pravomoci a s těmi je spojená odpovědnost."
„Sloužíme jeho milosti, krev za něho procedíme. Za kvalitu materiálu osobně ručím."
„Dobrá, dobrá. Chlape," obrátil se správce na Honzu, „dáš dohromady skupinu patnácti chlapů včetně tebe. Žádné padavky, je to jasné?"
„Padavky už zemřely," odpověděl Honza.
„A žádný držkování, Kryl!" zařval Generál. „Zatím to byla Havaj, zatím to byl veget. Váleli jste si tu šunky a užírali panu hraběti z talíře. S tím je konec, Kryl! Rozuměno?"
„Rozuměno," odpověděl Honza. „Smím odejít?"
„Jak to, odejít?" zařval Generál.
"Když neodejdu, nevyberu čtrnáct mužů."
„Ty smrade! Tohle je tvoje poslední drzost!"
Bylo vidět, že se Generál chce před správcem předvést - a že ve zlosti zapomíná na to, že je Honza tak trochu chráněná zvěř, která dostává divné vzkazy z Prahy a se kterou je dobře zacházet v rukavičkách.
„On má pravdu, pane veliteli tábora. Nechte ho odejít."
„Tak dobře. Zmiz. A hoď sebou!"
Honza vyšel jako omámený.
Byla tohle příležitost? Správce nepřišel do tábora, aby otroky pouštěl na svobodu. Jenže, ať je čekalo cokoli, byla to změna a když je změna, silný a podnikavý člověk dokáže využít ve svůj prospěch každé příležitosti, která se v neustálených poměrech naskytne.
Každopádně budou muset odsud vyjít, budou někam putovat a to by v tom byl čert, aby se nenašla příležitost.
Sestavování skupiny netrvalo Honzovi dlouho.
Zařadil do ní Břitvu, vybral další tucet mužů, které poznal jako silné a houževnaté chlapíky. Generál bude skuhrat, protože odchod téhle party se na postupu prací jistě podepíše. Vyšší bere, a to platí v kartách stejně jako v životě.
Správce byl vyšší a jeho žádost rozhodovala.
Za krátkou dobu stála skupina ve třech řadách před Generálovým baráken
Strážný vběhl dovnitř, aby oznámil, že jsou muži připraveni.
Generál se správcem vyšli ven.
Správce si pozorně muže prohlédl. Pak jemně přikývl. Otrok Kryl je vybral dobře. Tohle rozhodně nejsou žádné padavky. Generál se mračil. Už si uvědomoval, že mu tyhle paže budou při práci chybět. Jenže, za stávající situace, je dostavba hráze rybníka ještě aktuální? Když má pan hrabě takové potíže!

„Dobře. A něco vám povím. Táborový řád, jak jsem ho zavedl, platí i mimo tábor. Pan správce a já jsme zajedno. Nekázeň jednoho z vás přinese trest všem" Za odmlouvání bití, za útěk smrt."
Moc rád vyslovoval slovo „smrt". Roztáhl při tom rty, dlouze zasyčel a trojici souhlásek vypálil jako kulku z hlavně.
Honza si toho všiml až teď - v poslední den, kdy, jak doufal, toho muže viděl.
Jestlipak bude tak zálibně, až s úsměvem, roztahovat rty, až si pro něho smrt skutečně přijde?
„Abyste nezapomněli, že zákony sedmačtyřicítky pořád platí, doprovodí vás jeden člen vedení tábora."
Otočil se ke dveřím. Na práh vystoupil bratr Světlý.
Honza se musel přemáhat, aby se nepousmál.
Tak přece jen se to tomu šejdířovi povedlo. Ten se vyzná v tlačenici!
Také správce měl svoje biřice. Čekali před bránou tábora. Jakmile útvar vypochodoval ven, obklopili otroky a svázali je vzájemně konopnými lanem smyčkami přehozenými kolem krku. Bratr Světlý pochopitelně žádnou smyčkuj nedostal. Poněkud se usmál a omluvně pokrčil rameny, když se pohledem setkal s Honzovým zrakem.
Po třech denních pochodech dospěli až do Liběchova.
Tam se dozvěděli, jaký je jejich první úkol: povlečou nákladní loď proti proudu Labe a pak Vltavy až do Prahy.
Nejdřív to nechtěli pochopit, ale po prvních ranách bičem se jim rozbřesklo: stala se z nich tažná zvířata.

9.7
Ve světlých chvilkách, a i takové občas prokmitly temnotami beznaděje, Honza vzpomínal na tábor číslo 47 jako na oázu klidu a radosti. Předchozí éra v České Lípě, završená setkáním s Markétou jako počátkem éry naděje v návrat rozumu a řádu, to byl ztracený ráj, pohádka vyprávěná laskavou babičkou. Když ve vzpomínce zalétl ještě dál do minulosti, do éry před Tím, bylo to něco tak neskutečného, jako kdyby nikdy neexistovala ani ta pohádky vyprávějící babička.
Přítomnost, to byla čistá beznaděj: rány bičem, hlad, námaha toho druhu, která zatahuje oponu tmy před očima.
Otroků zapražených do nákladní lodice bylo čtyřicet. Pět pohůnků s biči stačilo k ovládání tohoto lidského spřežení.
Dívejte se na zem, to byl hlavní povel. Kdo vzhlédl, mohl si být jist, že mu špička koženého hada přitluče trup tím správným směrem.
Každý byl oblečený do postroje: sestával z kožených kšír, křížem připevněných přes prsa. Už v prvních hodinách cesty měli rozedřená ramena do živého masa. Oči upírali do prachu cesty. Byla čímsi slepená - to „něco" byla krev těch, kteří tudy šli před nimi.
Loď, kterou vlekli, nebyla veliká, a jak se zdálo, byla prázdná. U jejího kormidla se rozvaloval chlapík v parádním modrém kabátci, zdobeným zlatým premováním. Mohli si ho prohlédnout ve chvílích odpočinku - i ten jim museli poskytnout. Nechtěli, aby zdechli dřív, než dovlečou loď do Prahy.
V dávných dobách to trvalo z Liběchova do Prahy autem slabou tři čtvrti hodinku, pokud řidič zachovával dopravní předpisy.
Otroci vlekli loď čtrnáct dní.
Den splýval s nocí. Spali na slámě v kolnách postavených na břehu - byly to přístřešky často zbudované z dávných reklamních billboardů. Obrázky na nich někdo přemaloval, aby nebudily pohoršení. Aby nepůsobily jen jako přístřešek tělu a staly se oporou duchovní, velmi často na nich byl namalovaný symbol kruhu, symbol Světla nové doby.
První den, kdy Honza ještě dokázal jakž takž soudně uvažovat, myslel s nemalou dávnou ironie na bratra Světlého. Ten se vlekl někde v zadní řadě. Chudák, doufal, že změna povede k lepšímu, že se dostane ze sedmačtyřicítky, že unikne Generálovi a jeho krvavé zálibě ve stínání hlav.
Tak tohle byl sestup z bláta do hodně hluboké louže.
Soudně přemýšlet dokázal jen první, možná ještě druhý den. Pak už se z něho pozvolna stával tažný organismus. Jeho obzorem byla krvavá záda mužů před ním a ještě spíš země pod jejich nohama. Občas pršelo - to bylo příjemné, protože rány méně bolely, ale zase nepříjemné, protože klouzaly nohy a rány bičem čím dál častěji dopadaly na záda tažných mužů.
O přestávkách občas zaslechl hovor strážců. Vyrozuměl z něho, že mají jedinou starost, aby smraďoši, jak o nich mluvili, vydrželi až do cíle. Zřejmě měli dostat nějakou prémii, pokud se loď dostaví do Prahy včas, takže měli důvod je popohánět. Ovšem lidské stroje se mohly porouchat.
Byla to taková divná hra: stál v ní výkon oproti výdrži. Čím větší výkon, tím menší výdrž. Mezi pohůnky byly dva názorové tábory. Podle jednoho je třeba do smraďochů ještě víc mydlit, však oni chytnou druhý dech, kdežto druhý nabádal k opatrnosti.
Tak je to vždycky, kolem každého rozhodování se vytvoří dvě křídla, dva náhledy, koncepce jestřábů a holubic.
Po několika dnech už Honza nevnímal nic.
Jen tmu a světlo. Jen chvilky štěstí, kdy mohl pozřít kus chleba se špekem. A sladký okamžik těsně před usnutím.
Tma. Bolest. Beznaděj.
A pak světlo.
Otevřel oči.
Cítil, že do něho někdo strká loktem.
„Podívej, Řetězáku!"
Zvedl hlavu.
Spatřil hnědý tok Vltavy, na druhém břehu spáleniště a trosky a v pozadí siluetu Pražského hradu.
„Jsme tady. Dokázali jsme to!"
Honza se bezděčně nahrbil. Čekal ránu bičem. Co jiného mohlo následovat?Vždyť zvedl hlavu a podíval se dál, než

metr před sebe!
Hovořil k němu Břitva.
Ve vyhublé tváři šílené oči. Vousy zplihlé potem a špínou.
Ohlédl se.
Po čtyřech se sem plazil bratr Světlý, taky strašně zřízený, ale živý!
„Jsme tady..." vypravil Honza ze sebe.
„Jo," přitakal Břitva. „Holešovickej přístav. Tam je ta naše svinská loď," ukázal prstem.
Z nábřeží na ni vedla dřevěná lávka. Jejich mučitelé stáli v hloučku a dohadovali se s nějakými chlapy v širokých kloboucích a šavlemi u boku.
Opodál polehávalo a posedávalo pět postav, napůl mrtví muži. Jeden kašlal krev.
To byli ti, kteří přežili z původní skupiny, která opustila tábor 47.
„Zachránil nás bratr Světlý," sípěl Břitva. „Na začátku roztocké úžiny jsme málem zdechali. Ty jsi byl úplně mimo, Řetězáku. Myslel jsme, že je po tobě, že každou chvíli padneš."
„A co Světlý?"
„Promluvil na ně. Řekl jim jedno slovo: koně."
„Koně?"
„Jo. Ten jediný dokázal myslet. Nevím, jak to dokázal, ale promluvil na ně a nezabili ho. Dal se s nimi do řeči. Spočítal jim, že když si najmou koně, že dopravíme loď včas a že na tom vydělají. Jinak že pochcípáme a oni přijdou o peníze."
„Koně," opakoval Honza. „Zachránili nás koně."
„Na nic jiného jsem nemyslel. Stali se z nás koně. Máme postroj jako oni. Co kdyby za nás táhli? A oni usoudili, že je to dobrý nápad."
„Jak to, že to nenapadlo je?"
„Protože jsme táhli my," odpověděl Světlý prostě.
„Pozor," sykl Břitva.
Jejich mučitelé či majitelé skončili debatu s ošavlovanými pány a celá skupina se teď pomaličku, vážně jako funerální kondukt, vydala k nim. Jeden se od skupinky oddělil. Pomalu došel k muži kašlajícímu krev, vytáhl šavli a vrazil mu ji do zad. Na obličeji mu nebylo vidět žádné pohnutí. Koupil celé spřežení tažných zvířat a jedno mu nebylo k ničemu. Takže je utratil, co by s ním dělal? Měl je snad živit, nebo dokonce léčit?
Byla to zároveň lekce, že si tahouni změnou majitele nepolepšili.
Ještě toho dne se ukázalo, jaký bude jejich úkol - a kde prožijí poslední týdny, možná jen dny života: bylo si těžko představit, že v tomto postavení se dožijí vysokého věku a spokojeného stáří.
Stali se tahouny luxusních bryček v pražském metru.
Noví majitelé je přepravili pramicí na druhou stranu řeky. Zde, v prostorách někdejšího nádraží Holešovice, byly stáje pro lidské tahouny a taky kolny pro bryčky.
Byly to standardní potahy z Vocloňova dopravního podniku, ovšem v luxusním provedení: dvou a čtyřsedadlové, bohatě čalouněné. V tuhle dobu jich bylo snad tucet na dvoře a kolem nich se hemžili řemeslníci - truhláři a lakýrníci. Do módy přicházel přepych, a bylo třeba bryčky vyzdobit zlatem, ověsit parádičkami, zvýšit váhu kováním.
Nové tahouny zavedli do podlouhlé místnosti, vybavené dlouhým stolem a dvěma lavicemi.
Na konci stolu stál svalnatý chlap s bičem v ruce. Za zády měl obraz znázorňující řez třemi trasami pražského metra.
„Jste tu proto, abyste makali, a ne proto, abyste se flákali. Všechno, co jste zatím zažili, byla sranda."
Na dotvrzení praštil bičem do desky stolu.
„V Praze jsou tři trasy. My jsme na trase C, která vede odsud pod Vltavou na Florenc, k pevnosti Hlavní nádraží a dál do pevnosti Vyšehrad až k Jižním hradbám, tam končí. Vy budete na trase B, protože jste nováčkové a na céčku byste chcípli už první den."
Ukázal bičem na řez.
Honza pochopil.
Nikdy si neuvědomoval jak velké stoupání vlaky metra překonávají, na trase C i na trase A, která vede z Dejvic do Strašnic. Koryto Vltavy podcházejí všechny tři, ovšem jen A a C se šplhají do kopců, střežících pražskou kotlinu. Jak pochopil, budou mít za úkol táhnout bryčky po kolejích - tam, kde před Tím jezdily elektrické vlaky.
„Budete vozit vybrané panstvo. Pány důstojníky, vznešené úředníky a jejich ženy. Jste tahouni, nic víc. Žádné kecy nechci slyšet. Tahounů je dost, kdo bude
kecat a držkovat a vzpouzet se, dostane nejdřív na frak. No a když nepřestane, půjde pod drn."
Rána bičem.
Ty hajzle, pomyslil si Honza. Jednou tě nechám ten bič sežrat.
Chlap zachytil Honzův pohled.
„Máš nějakej divnej kukuč. Na tebe si dám zvlášť majzla. Chytráky nemůžu ani vystát. Jdou pod bič a pak pod drn jako první."
Tobě nehrozí kvůli chytrosti žádná újma, pomyslil si Honza.
Venku se ozval povyk. Na povrch se vypotácela vyčerpaná směna, osádka tří bryček. Muži měli černé obličeje špínou a únavou. Páchli krví a potem. Měli vyhaslé oči. Možná, že si všimli nováčků, nedali však najevo žádné pocity. Chtěli jíst, chtěli pít a pak - snad - si na několik hodin odpočinou, a potom je biče dozorců zase zaženou do práce.
Do podzemí sestupovali po zmrtvělém eskalátoru. Jeho druhé rameno bylo vyhrazeno pro panstvo: eskalátor byl doplněn po stranách stupnic dřevěnými šínami. Na nich mohla jezdit nahoru a dolů bohatě zdobená lavice, cosi jako trůn, samozřejmě opět tažená otroky. Eskalátorový tunel osvětlovaly olejové lampy.

Když Honzova skupina sestupovala dolů, parta tahounů právě vlekla vozík, na kterém seděl mládenec s dvěma mladými ženami. Byli zjevně opilí, mládenec se velmi okázale věnoval jedné z nich a ta druhá jakoby žertovně vřískala a třepala ho rukavičkou po obličeji. On se na oko bránil, jednou rukou, zatímco druhou lovil favoritce za výstřihem.
Trojici vlekla skupina tří mužů shora a tlačili čtyři muži zdola.
Přes oči měli černé pásky.
Taky takové dostaneme, napadlo Honzu.
Nemýlil se.
Nástupiště osvětlovaly nejen olejové lampy, ale také svíčky a několik čadivých pochodní. Strop stanice zčernal sazemi - postupně zčernají celé její stěny. Saze se usazovaly i na zarámovaných obrazech, znázorňující Slunce, symbol Nového světla. V době, která nenáviděla techniku, bylo třeba nějak zakrýt trapný fakt, že metro je dílo mimořádně vyspělých technologií!
Vozík už na ně čekal. Stál u něho zřízenec a připravoval postroje. U nohou měl kbelík s vodou. Občas hadrem otíral řemeny - nejspíš je zbavoval krve. Opodál postávali pohůnkové s biči.
Uprostřed nástupiště je čekal úředník ve funkci, dalo by se říci, dispečera;
„Pojedete na Florenc, tam vás vypřáhnou a půjdete na trasu B. Čekají vás v pevnosti Smíchovské nádraží, povezete odsud panstvo na náměstí Republiky. Jsou to důležití lidé a mají naspěch. Tohle je vaše první práce. Když ji odvedete dobře, přidám vám dva chlapy do tahu. Když špatně, dostanete bití."
Velmi prosté a patrně i účinné opatření.
„Nemusíte zrovna běžet. Ale žádné loudání a flákání. Chci tah jak se patří, žádnou divočinu. Na první jízdu pojedu s vámi až na Florenc. Se mnou pojedou dva muži z ochrany metra. Budete mít pásky přes oči. Není kam zabloudit. Pod nohama ucítíte pražce, to je jedno vodítko. A pak, budete mít postranice. Budete udržovat stejný tah za levou i pravou postranici. Nedá se to zkazit. Za pár dní z vás budou prvotřídní tahouni. Slyšel jsem, že už nějaké zkušenosti máte. Je to tak?"
„Tahali jsme loď," ozval se bratr Světlý.
Úředník k němu otočil oči.
„Na nic jsem se tě neptal, dobytku," řekl mu tiše.
Dva muži s biči pokročili. Vztáhl ruku a zarazil je.
„Teď ne. Až potom. Teď spěcháme."
To, co Světlý udělal, připadalo Honzovi až bláznivě neopatrné. Copak nezná zásadu číslo jedna - ničím na sebe neupozorňovat?
Nemohl pochopit, jak mohl Světlý udělat takovou chybu!
Zadíval se na něho. Ten se ale vyhnul jeho pohledu. Zato si toho všimli strážní a naježili se.
Byly to nepatrné pohyby obočí, ramen, přešlápnutí. Ve vzduchu zhoustla atmosféra, stačila jiskřička a přeskočil blesk. Pro celou skupinu by konflikt měl osudné následky.
„K postrojům!" zavelel úředník.
Usadil se do vozíku a dva strážní se postavili na lávku nad zadní nápravou a silnýma rukama se chytili madla.
Tahouni přešli k postrojům. Honza s Břitvou se zapřáhli vpředu, bratr Světlý a poslední, který přežil, prostoduchý silák, který si nechal říkat Jaroušek, se postavili dozadu.
„Rozjeďte se zvolna. Trať k Vltavské klesá, vy dva vzadu budete brzdit. Za Vltavskou bude klesání prudší a pak začne stoupat. Tam se rozběhnete. Napoprvé vám řeknu, kdy se máte rozjet a pořádně přidat. Za pár dní to půjde samo. Cesta na Florenc, to je Havaj."
Nebylo jasné, zda přirovnání poměrů v podzemní dráze k Havaji bylo právě to nejpřesnější.
Především to tu strašně páchlo. Ve vzduchu byla cítit plesnivina a také zápach koňského hnoje. Ten, kdo tuto variantu podzemní dráhy provozoval, zřejmě zkoušel i jiný potah, než lidský. Proč asi nakonec zvolil lidi? Možná, že se hodí k tahu lépe než koně, napadlo Honzu.
Tohle přece nebudu snášet, uvažoval. Už před chvilkou měl sto chutí vrhnout se proti strážným. Byla by to rychlá smrt. Jenže k čemu by bylo všechno to utrpení v koncentráku číslo 47, k čemu by byly útrapy spojené s vlečením lodě z Liběchova do Holešovic? Skoncovat se životem mohl už tam.
Jenže byl posedlý myšlenkou na útěk a na konečné vyrovnání s Magorem, s člověkem který ho zradil a který - jak se ukázalo, zavraždil i jedinou ženu, kterou měl kdy skutečně rád a se kterou prožil několik let štěstí.
Tohle je příliš strašné na to, aby to mohlo trvat navěky, myslel si pošetile.
Jak mívají pozitivně smýšlející lidé ve zvyku, promítal vlastní pohled na svět do světa a přál si, aby svět představě odpovídal. Za určitých okolností to byla správná metoda, svět jako by poslouchal, přizpůsoboval se jeho podnikavé povaze, ustupoval, likvidoval obtíže, otevíral skuliny pro řešení.
Nemuselo to platit vždy a všude. Zde, v pražském podzemí, to rozhodně nefungovalo.
Zavázali jim oči. Zaslechli práskání biče. Zabrali a vůz se rozjel.
Honza cítil postranice. Snažil se, aby tah byl vlevo stejný jako vpravo. Po několika klopýtnutích se naučil nahmatávat půdu pod sebou chodidly a opíral se o pražce mezi kolejemi. I ty pomáhaly v orientaci.
Vydržíš to, opakoval si. Je to stejné jako tam venku, když jsme tahali loď.
Mýlil se. Nebylo to stejné.
Venku, tam voněla voda, venku se do tváře opíral vítr, hladivý, konejšivý. Byli tam slyšet ptáci. Občas zavoněly květy a kolem uší proletěla včela.
Venku bylo krásně.
Nikdy by ho nenapadlo, že bude vzpomínat na chvíle, kdy vlekl loď, jako na ztracený ráj, a vždyť tu loď vlekli ještě

dnes!
Možná, že touha po pomstě, touha po násilí, po prudké aktivitě, možná to bylo všechno rouhání a ten, kdo děje světa řídí, se teď za rouhání mstí.
Bylo ti to málo? Bylo to špatné? Tak teď vidíš, co je opravdu zlé!
Vidím, až na to, že nic nevidím.
Rána bičem mu připomněla, že tah za postranice polevil.
Tažné zvíře má táhnout, ne přemítat o osudu. To mu nepřísluší.
Říkalo se - nech to koňovi, ten má větší hlavu. Teď jsem se stal koněm sám, až na to, že nemám velkou koňskou hlavu a ani jeho sílu.
„Pozor, začneme klesat!" ozval se pánovitý hlas z kozlíku.
Budeme klesat k Vltavské, uvědomil si Honza, a pak nastane strmější spád do míst, kde trasa podchází říční koryto.
Napadlo ho, že teď je ta správná chvíle, kdy skoncovat se životem.
Až se vůz pořádně rozjede, mohl by se vrhnout stranou, a položit krk na kolejnici. No a pak se nechat přejet.
Že by to bylo popření všeho, co až dosud dělal? Že by zrušil odkaz sama sebe, že by přestal být tím „mužem v sedle" závodního kola, spoléhajícím jen sám na sebe, tvrdým a tvrdošíjným?
Co na tom záleží!
Jakási vnitřní malátnost ho ochromovala.
Nebyla to bolest rozedřených ramen, nebyla to únava v nohou i rukou - proti fyzické námaze byl až moc dobře vycvičený a odolný.
Drtil ho pocit bezvýchodnosti a marnosti, zbytečnosti veškerého počínání.
Po celou tu dobu od chvíle, kdy se To stalo, se snažil pracovat pro někoho. Bezvýsledně. Ubohé dítě Katka, copak se s ní asi stalo? Teď, když je ve společnosti zrádce a vraha, který si nechá říkat Magor?
Nejvíc ho zklamali lidé. Nečekal díky, nečekal lásku. Aspoň minimum nějaké solidarity mohli projevit. Každý se nechal ovládat svým vlastním strachem. Lidé přihlíželi, jak se ozbrojenci chápou muže, kterého mohli právem pokládat za otce svého města. Nebyl mezi nimi jediný, který by mu za něco nevděčil. Neudělali pro něho nic, jenom odvrátili hlavu, když se ho chopily síly zla.
„Vltavská! Přijíždíme do Vltavské!" křičel muž za jeho zády.
To byl vozka, usazený na kozlíku. „Volnějc, chlapi, volnějc!"
Až projedeme stanicí, rozhodl se Honza, udělám to, co jsem si usmyslil.
Skoncuju s tím.
Neviděl nic. Na obličeji cítil závan poněkud svěžejšího vzduchu, jako by někde poblíž byl umístěn větrák.
Musí tu být nějaká ventilace, napadlo ho. A taky musí někdo odčerpávat vodu. Do podzemí neustále prýští spodní voda. Mohlo by se dělat leccos.
Bezděky začal přemýšlet o způsobu, jak by se co nejefektivněji dala voda čerpat.
Hloupý nápad.
Za minutu budu mrtvý. O čerpání vody z podzemí se postará někdo jiný. Nebo nepostará a voda metro zaplaví, to rozhodně není moje starost.
„Připravte se na klesání. Vy dva vzadu, budete brzdit a vy vpředu, pomalu, pomalu..."
Vrhnu se kupředu plnou silou, vůz strhnu a pak bude konec, rozhodl se Honza.
Cítil cosi jako radost. Jako by se ve tmě, která ho obklopovala, objevilo světlo.
Patří to k tomuhle světu, ve kterém už nechci být. Zavládla v něm tma a lidi té tmě bez odporu říkají světlo.
„Tak pozor, jedeme."
Sbohem, tmo, pomyslel si.
Ještě deset, patnáct kroků, a zaberu.
Pak nastane konec.
„Táhli loď! To jsou ti, co táhli loď!" uslyšel vozku.
S malou obměnou opakoval to, co řekl před krátkou dobou bratr Světlý.
Co to mělo znamenat?
Rachot samopalu mu přerval tok myšlení. Ostrá rána ručního granátu, pak druhá. Bezděky se schoulil. Ještě před pár vteřinami se připravoval na smrt a teď v něm převládl pud sebezáchovy.
Chopily se ho něčí ruce. Lomcovaly jím. Pochopil, že to nejsou ruce dozorců, ruce nepřátel! Pomáhaly mu. Někdo ho táhl vzhůru - zřejmě na peron.
Kdyby mu chtěli sundat tu hnusnou pásku s očí!
„Oči! Uvolněte mi oči!"
„I na to dojde," řekl někdo vzadu.
Běželi. Zleva i zprava ho někdo nadnášel. Ozvěna kroků se změnila, zřejmě vběhli do chodby. Taky to tu jinak páchlo - olejem, snad taky nafta či petrolej, ještě jiné vůně či pachy, těžko je rozeznával.
Rozbušilo se mu srdce.
Tyhle vůně mu připomněly úplně jinou dobu.
Olej a nafta, to nepatřilo ke světu tmy, který si říká svět světla.
„Jsme tady!" křikl někdo.
A něčí ruka mu stáhla pásku z očí.
Oslepilo ho prudké světlo. Žádná olejová lampa, žádná pochodeň. Bylo mu, jako by hleděl do slunce, a přece to nebylo slunce. Na tváři necítil teplo, nefoukal tu vítr, nad hlavou nezpíval pták, ne, tohle není slunce.

Tohle je záře elektrické lampy!
Vykřikl.
Ze světelné mlhy se vynořoval jakýsi obrys.
Zamžikal.
Pak poznal tvář bratra Světlého.
„Vítej doma, mezi svými, Honzo Kryle," řekl mu a usmál se.

9.8
V místnosti stálo v širokém půlkruhu několik mužů. Kromě Světlého a Břitvy poznal Honza dva z nich.
Ten první, to byl Cosinus, velitel jednotky Ampér z brigády Edison. Takže se mu podařilo uniknout z Krásné Lípy obsazené Kapitánovými muži! A ten druhý...
Zavrtěl hlavou, jako by chtěl zaplašit vidinu.
„Mílo!"
Muž se usmál, postoupil dopředu a podal mu ruku.
Byl to Míla Herwig, jeho kolega a kamarád z doby dávno před Tím.
„To není možné," šeptal Honza. „Že žiješ. Že svítí elektrika."
Strašná tíže mu nalehla na ramena a byl by upadl, kdyby ho nepodpořili.
„Zázraky se stávají," řekl Herwig. „I to, že žiješ, je malý zázrak."
Honza se otočil ke Světlému.
„Ty jsi jeden z nás?"
„Bratr Světlý je náš agent," přisvědčil Herwig. „Měl tě celou dobu na starosti."
Honza stočil zrak k elektrické žárovce. Třásly se mu rty a z očí mu kanuly slzy.
„Jak to je možné? Co se to stalo?"
Podklesly mu nohy. Někdo mu stačil podsunout židli, jiná milosrdná ruka mu podávala sklenici vody. Herwig se nad ním naklonil.
„Pamatuješ na den, kdy jsme se viděli naposled? Spolu jsme uvažovali o příčinách elektrické smrti. Pamatuješ? Prohlíželi jsme si kompas."
„Buzolu."
„Ano, buzolu. Řekni mi, kdy naposledy jsi viděl buzolu?"
Honza pokrčil rameny.
„Nepamatuju si. Už je to dávno. Možná, že poslední byla ta, kterou jsme si prohlíželi spolu."
„Je přepólovaná."
„Nechápu."
„Modrým koncem už neukazuje na sever, ale na jih."
Honza vrtěl hlavou.
„Pořád nechápu."
„Z důvodů, které nejsme schopni určit, se magnetickém pole země občas přepóluje."
„Jak často?"
Honza si vzpomínal, že se s tím jevem setkal na studiích, ale z informací zbyl jen stín.
„Poměrně často. V posledních dvaceti milionech let docházelo ke změně pólů geomagnetického pole přibližně jednou za dvě stě tisíc let. Pak nastala prodleva - za posledních osm set tisíc let ani jednou!"
„Jak si to vysvětluješ?"
„Nijak. Prostě to tak bylo. Jenže od roku 1979 se začala situace měnit. V průměru začalo ubývat intenzity magnetického pole Země o 1,7 procenta ročně. Signalizovalo to blížící se přepólování. Lidi kteří se tím zabývali předpokládali, že k němu dojde."
„Kdy?"
„Během nejbližších 1 500 let."
„Hm..." poznamenal Honza.
„Je to nepravidelný jev. Inverze pole nastává průměrně jednou za dvě stě tisíc let, ale před sto miliony let byla pauza dlouhá třicet milionů let. Je to nevyzpytatelně nepravidelný jev."
„A k němu došlo právě teď."
„Ano, v této době. Geomagnetické pole je po většinu času bipólové, to znamená, že má tvar jako obří tyčový magnet. Ale má i další nebipólové složky - a jedna z nich se v současné době zvětšuje. Stává se, že se bipól výrazně nakloní. Ale je to s ním jako s houpačkou. Naklání se, naklání - a buď se zcela překlopí, nebo se vrátí do původní polohy."
„Tentokrát se překlopilo."
„Ano," přisvědčil Herwig. „Shromažďoval jsem informace. Nebylo to snadné."
„Dovedu si představit," pokrčil rameny Honza.
„Pole nejvíc slábło nad jižním Atlantikem. A právě tam elektronická zařízení a mikročipy měly nejvíc poruch. To bylo první varování."
„Přestávala fungovat elektrika."
„Ano. Měnily se vlastnosti vodičů. Vodivost je jev, který umíme lépe využívat, než do důsledků vysvětlit. Zdá se, že vodič potřebuje kolem sebe jakési mikromagnetické pole, aby mohl předávat elektrony. A to mikropole závisí na stavu magnetického pole Země."
„A když se houpačka zvrátí?"

„Pak to přestane fungovat. Na nějakou dobu. Až se houpačka dostane do rovnovážné polohy, anebo aspoň se jí přiblíží, mikropole se obnoví a elektrony opět tečou, jak mají."
„Takže to všechno..." máchl Honza rukou. Nedořekl. To všechno, to byly hrůzy, které nastaly, zhroucení řádu, rozvrat, násilí, vlny epidemií, válka každého proti každému, to všechno zavinila změna mikropole elektrických v vodičů?
Herwig na to neodpověděl. Co na to měl říct? Měl ze sebe sypat banality typu „Nikdo z nás si neuvědomoval, jak křehký domeček z karet je naše civilizace. Sedíme na konečku malíčku obra a myslíme si, že jsme páni světa. Stačí, aby se obr maličko otřásl."
Ozval se Cosinus.
„Je to, jako kdyby najednou, ze dne na den, nastala doba ledová. To je taky přírodní jev. Jenže, kdyby skutečně přišla, trvalo by to možná stovky let. Lidi by se stačili přizpůsobit. Kdežto elektřina?"
Luskl prsty.
„Udělalo to KLAP a od toho okamžiku se ve všech technických zařízeních na planetě Zemi elektrony přestaly chovat jako dosud. Elektrický proud teče vodičem za mimořádně specifických podmínek. Jakmile se podmínky jen trochu změní, proud téct přestane. Podmínky se změnily v minulosti jistě už mockrát, ale nikdo to nepoznal. Před osmi sty tisíci lety nebyl na Zemi ani jediný elektrický vodič!"
Honza měl pocit, že na něho dolehl strop. Ne že na něho spadl - doslova dolehl. Tíže, tlak, pozvolné drcení. Vzhlédl a upřel zrak do oslnivého světla žárovky.
Od 17. dubna 1998 takové světlo neviděl. Teď ho vidí.
„Jak to, že se to spravilo? Samo od sebe? Co je to za nesmysl?"
„Když elektřina přestala normálně fungovat, taky se to stalo jaksi samo od sebe! A přece to mělo jasné fyzikální důvody. A návrat k normálu taky má svoje důvody. Magnetické póly se přesunuly. Situace se normalizovala. Mikropole je na svém místě. Elektrony mohou téct vodičem, jako tekly před tím."
„Rozumím, rozumím," řekl Honza a třel si spánky. Nerozuměl vůbec ničemu. „Rozumím. Ale proč? Elektřina funguje. Celá ta hnusná doba Tmy je za námi.
Můžeme se vrátit tam, kde jsme skončili. Proč tedy sedíte v v téhle díře? Proč se něco nedělá pro obnovu? Proč se nic neděje? Proč vláda nic nedělá? A co Němci? Co Rakušáci? Jak to, že nelétají letadla? Jak to, že tu není americká armáda?"
Poslední větu ze sebe vyhrkl jaksi mechanicky. V mnoha Evropanech je zakódována víra, že jenom „Amíci napraví ten bordel".
Herwig mlčel, pak se podíval na Cosina a kývl.
Ten se obrátil ke stolu, na kterém stál rozhlasový přijímač. Zapnul ho. Honza uslyšel nepravidelný šramot. Cosinus hledal v pásmu krátkých vln. Občas zachytil vysílání. Bylo slabé, silně rušené. Honza rozeznal španělštinu, francouzštinu, dvě stanice byly německé, ozvala se i angličtina. Zachytil i slova: guerra, guerre, krieg, war. Válka.
„Elektřina se začala vracet na svět před dvěma lety," vysvětloval Herwig tiše. „V Evropě to bylo nejdříve ve Španělsku. Shodou okolností na to přišli fyzici v Santiagu de Compostella."
„Poutní místo. Začátek stezek svatého Jakuba," řekl Honza. Herwig přikývl a pokračoval.
„Místní fanatici laboratoř přepadli, zničili zařízení a osazenstvo zavraždili. Jenže zpráva o návratu elektřiny se nedala úplně utajit. Přátelé a známí fyziků věděli, že se elektřina vrátila. Báli se mluvit, ale tu a tam něco svěřili svým přátelům a známým. Zpráva se šířila."
„Takže bylo nutné vymyslet legendu," pochopil Honza.
„Ano. Vznikla legenda o elektřině bez techniky. O svatozářích kolem hlav světců. Na cestu se vydali poutníci. Po stezkách svatého Jauba kráčeli Evropou, od města k městu. Nenavštěvovali lidi, jako jsi ty, Honzo. Hledali nové pány, jako je Kapitán. Ty varovali před nebezpečím."
„Před nebezpečím," opakoval zdrcený Honza.
„Návrat elektřiny by znamenal konec lidí, jako je Kapitán. Zlikvidoval by ho a zničil by pozice všech, kteří se kolem něho shromáždili. Smetl by ten strašný svět, jak se vytvořil v posledních deseti letech. Vidíš to rádio? My jsme zjistili návrat elektřiny loni na jaře. Tehdy vysílalo přes sto stanic! A jenom varování: držte objev v tajnosti, jdou po nás, jednejte podle zásad konspirace."
„To není možné," šeptal Honza. „Copak je to všude stejné?"
„Bohužel ano, Honzo. Všude se dostaly k moci zrůdy, jako je Kapitán. Chvilku to vypadalo, že se civilizace vzpamatuje. Kolem roku 2005 to bylo na vážkách. Světlá síla a temná síla, pamatuješ na ty staré filmy?"
„Síla s tebou," šeptal Honza. „Světlá síla."
„Temná síla bohužel zvítězila," odpověděl Herwig.
Honza zavřel oči. Vzpomínal na příchod prvních svatojakubských poutníků. Měl k nim zprvu sympatie, poskytl jim přístřeší, jídlo. Copak mohl tušit, jaké poselství nesou? Pak mu začali pěkně pít krev. Nikdy proti nim nezakročil, možná to byla chyba.
„Každý den ubyla některá stanice," ozval se Cosinus. „Zbylo jich jen pár. A teď dávej pozor, Honzo."
Honza otevřel oči. Z Cosinova hlasu zněla naléhavost.
„My tě naléhavě potřebujeme. Proto jsme tě dostali sem," ujal se slova znovu Herwig.
Honza se podíval na bratra Světlého a pak znovu na Herwiga. Ten přikývl.
„Přesně tak. Bratr Světlý měl za úkol tě přivést stůj co stůj. Zbývá poslední naděje, Honzo. První den při vyhlášení nového letopočtu."
„Sedmnáctého dubna 2008," řekl Honza.
„Přesně tak. V ten den se pokusí povstat všechny skupiny, jako je ta naše. Chystají se akce v mnoha městech Evropy."

„Je to organizované rádiem?" ptal se Honza, ohlíželse po přijímači.
„Ne. To by bylo příliš nebezpečné. Půjde o vzájemně nezávislé akce. Každá skupina jedná na svoji pěst. Pokud uspějeme, budeme se snažit navázat kontakt. Pokud ne, potom," usmál se a luskl prsty. „Potom nemá smysl o ničem dalším uvažovat."
„Co budeme dělat?"
Herwig si s Cosinem vyměnili pohledy, jako by je teprve teď napadlo, zda mají Honzovi důvěřovat.
„Přes zimu se hodně změnilo. Tak především: Václav Havel umřel. Stalo se to nedávno, je to možná čtrnáct dní."
„Nevíš to přesně?"
„To se dokonce vůbec nesmí vědět. On prostě zmizel. Nikdy nebyl. Lidi z bývalého Výboru pro vyšetřování elektrické smrti, dnes Bratrstva elektrického světla, zabavují jeho obrazy."
„Tak dlouho byl na Hradě," povzdechl Honza.
„Potřebovali ho tam. Od chvíle, kdy podepsal rozsudek smrti nad Václavem ' Klausem a nechal ho narazit na kůl, byl novým pánům užitečný. Od té doby jich podepsal stovky a utěšoval se tím, že by jich mohly být tisíce, kdyby na jeho místě seděl někdo jiný."
„Teď zemřel. A kdo je prezidentem?"
„Říká se, že Jiří Linde."
„Kdo to proboha je?"
„Moc o něm nevíme. Snad poradce, snad Havlův tajemník. Má přístup ke Kapitánovi. Snad je i jeho poradcem, to nikdo neví. V dnešní době nikdo nic pořádně neví. Důležité je, aby se každý držel svého, o nic se nestaral a spoléhal na to, že Kapitán bude udržovat pořádek."
„A ten Linde ví, že už zase začala fungovat elektřina? Že už není žádná elektrická smrt? Že to bylo něco jako výpadek? Jako když v Americe vypadla elektrika na jednu noc? Jenže to trvalo přes tři roky?"
„Nikdo neví, co Linde ví."
„Proč mu to někdo neřekne?"
„Honzo, ty jsi opravdu úplně mimo, jako bys spadl z Marsu! Na tom vůbec nezáleží, co Linde ví nebo neví. Kapitán a jeho lidé o tom vědí určitě. 17. dubna musíme proti němu udeřit. Proto tě potřebujeme. Máš vazbu na Magora a na jeho dceru. Přes ně se můžeš ke Kapitánovi dostat."
„Mám ho zabít?"
„Ano," řekl Herwig.
Honza se zasmušil. V tu chvíli pomyslel na malý čtvereček lidské kůže, ozdobený obrazcem, který by mohl být i hezký, kdyby nevznikl po úderu pěsti.
Herwig podal Honzovi ruku a ten ji přijal a stiskl.

9.9
Mistr Vocloň neměl rád, když mu někdo šlapal na špičky bot. Přepad jeho bryčky a útěk tří tažných zvířat ho rozhněval. Nařídil trestnou výpravu za účelem „vyhnání krys z děr", jak prohlásil, a pro Herwigovu skupinu nastalo období útěků a strádání. O to byly těžší přípravy k akci chystané na 17. duben.
Nebylo to poprvé, kdy k něčemu podobnému došlo. Všichni muži měli připravené pohotovostní zavazadlo. Byl to batoh s šatstvem, sušené rybí maso - tyhle podzemní krysy se živily především rybinou, naštěstí ryb bylo teď v řece zase hojně a bylo snadné nějakého toho kapříka ulovit a vysušit v některém z větrných komínů, jichž bylo v podzemí dost a dost - a samozřejmě k výbavě patřila čutora s vodou, dále pak zbraně, kotouč lana, svíčky, křesadlo.
Honza se musel obdivovat snadnosti, s jakou ukryli stopy po elektrické instalaci. Samozřejmě, byla to instalace, která by před Tím přivedla bezpečnostního technika do stavu zběsilého hněvu! Stačilo tedy vyšroubovat žárovky, uvolnit ten či onen drát - a instalace vypadala jako pozůstatek starých časů, který unikl očistným výpravám aktivistů Výboru a později Bratrstva, kteří nahoře, na povrchu, usilovně pracovali bez ohledu na únavu, aby zbavili svět stop po nenáviděné Technice.
Čas plynul a Honza si začal uvědomovat, že si zvyká.
Vzpomínky na dny, kdy sloužil jako tažné zvíře, zapadly do chumlu jiných černých vzpomínek, a že jich bylo v jeho mysli dost a dost. Sžil se s podzemním nárůdkem a spolu s ním se naučil parazitovat na životě kypícím na povrchu. A ten zřejmě vzkvétal, o tom nebylo pochyb. Praha se smršťovala: nikdo ještě dlouho nespočte, kolik měla v těchto dobách obyvatel. Jistě že statisíce lidí utekly na venkov, aby se zachránily před vlnami černé smrti, jiní utéct nestačili. Výsledek byl v podstatě stejný, zemřeli, jenomže každý jinde. Ti, co přežili choroby a unikli násilnostem, se teď měli vcelku dobře. To, čemu se říkalo bytová krize, zmizelo. Jestli něčeho bylo dost, tak prostorů k obývání. Vše mělo samozřejmě svoje háčky, zejména pak byly problémy s pitnou vodou a s odpadem. Bylo ale až kupodivu, kolik starých zapomenutých studen se podařilo objevit i v centru města, kam se lidi natáhli z okrajových čtvrtí. Kolik zde bylo dvorů, kde bylo možno zřídit septiky a jímky. K obývání se samozřejmě spíš hodily domy staré, z první poloviny dvacátého století, pokud možno ještě starší. Ty byly stavěny s ohledem na tehdejší civilizační možnosti. Bydlení v moderním domě vybaveném kalovým čerpadlem z nerezu namísto řádné odpadní roury nebylo samozřejmě možné.
Herwigova skupina mužů z podzemí nejen parazitovala na tomto světě - žila s ním v jakési podivné symbióze.
„To máš tak," vysvětloval Herwig Honzovi podstatu fungování systému. „Technika je prokletá. Nikdo se nesmí technikou zabývat, jinak má opletačky s Bratrstvem. Jenže i v tomhle světě je technika nutná. Vezmi si kupříkladu takovou pumpu. To je vcelku primitivní zařízení známé po stovky, po tisíce let. Bratrstva označují pumpy za dílo zla. Hovoří o světě zbaveném pump. Jakmile se někde vyskytne nakažlivá choroba, už je u toho parta chlápků z Bratrstva a proklínají pumpu."

„Proč je tedy nezlikvidují?"
„Oni je taky potřebují. Sice tvrdí, že máme pít jen přirozeně tekoucí vodu a extremisté mezi nimi navrhují, že ji máme pít jen z vlastních dlaní - i hrnek je podle nich nežádoucí technický prvek, ale ve skutečnosti jsou rádi, že pumpy existují. Jenže se čas od času stane, že se nějaká pumpa pokazí."
„A někdo ji musí opravit."
„Správně! Jenže kdo to má udělat? Jakmile by se vyskytl v sousedství někdo šikovný, kdo by vzal do ruky hasák a kus koudele, lidé počkají, až pumpu opraví, a pak ho udají Bratrstvu a Bratrstvo ho chtě nechtě musí sebrat a posadit do basy, a pokud je situace takříkajíc napjatá, a taková situace je pořád, musí, takový člověk viset."
„Takže je dobře, že v podzemí žije parta lidí, která se nebojí vzít hasák do ruky a pumpu opravit. Když to udělá, zase zmizí..."
„...s pytlem jídla. Takhle tady žijeme, Honzo. Udržujeme chod nového divného světa. Opravujeme komíny, opravujeme kanalizaci, stavíme vodovodní potrubí, ano i nové vodovodní řády. Obnovujeme vodní režim v Praze. Nevěřil bys, kolik je tu potoků - dřív je lidé zavírali do podzemí a myje umíme dostat zpátky na povrch."
„Kdyby se podařilo obnovit systém založený na elektřině, byli bychom z toho venku."
„Na to zapomeň. Dokud opravujeme hajzly a vodovody, Bratrstvo nás nechává na pokoji. Ale elektřina, to je příliš vážná věc. Tenhle svět potřebuje Tmu, aby mohl hlásat Světlo."
Jenže to byla teze, na kterou Honza nedokázal přistoupit.
V prvních dnech pobytu v podzemí se nepouštěl na žádné výpravy nahoru. Nebyl ještě docela v kondici a rád si odpočinul a vylízal se z ran. Pak se mu zdálo, že ho Herwig a jeho lidé nechtějí pustit, snad aby neudělal nic nepředloženého, co by ohrozilo celou skupinu. Ta pokračovala v přípravách čehosi, o čem budou Honzu informovat později. Pokud mu něco řeknou! Jeho úkol je jiný. On má udeřit proti Kapitánovi. To, co Herwig chystá, je souběžná akce. V podmínkách konspirace má každý vědět jen to, co vědět musí. Každá další informace je nebezpečná.
Čas plynul, 17. duben se blížil, den D bude už za jeden jediný týden, příští čtvrtek.
Pátrání po podzemních krysách, jak se zdálo, skončilo. Nastal klid, nebezpečný, šalebný. Nepřítel nespal a byl připravený jednat.
A jednal.

9.10
Nálož objevil Břitva.
Byl to balíček převázaný lepicí páskou, se dvěma dráty, v klasickém stylu jeden byl červený a druhý modrý, dráty se ztrácely v hromadě mokré špíny navršené u stěny.
Břitva sykl a gestem Honzu přivolal. Pohybem dlaně ho přiměl k tichosti a pomalému kroku.
První, co Honza pocítil, když nastraženou nálož spatřil v mihotavém světle lampy, bylo kupodivu uspokojení. Uspokojení nad tím, že skončilo údobí nervy drásajícího čekání. Tohle byla nastražená past. Mezi Herwigovými lidmi musel být zrádce! Nikdo zvenčí to udělat nemohl.
„Co s tím?" ptal se Břitva.
Honza chvilku přemýšlel. Měl bych informovat Herwiga, napadlo ho v první chvíli. Jenže kdo je ten zrádce? Mohl to být někdo Herwigovi velmi blízký. Bude muset jednat sám.
„Je to divné," řekl tiše. „Vypadá to, jako kdyby chtěli, abychom nálož objevili."
Stačilo přece málo a mohla být dokonale zamaskovaná. Tady ležela, doslova, přímo na ráně.
„Co asi chtěli, abychom udělali, až ji odhalíme?" uvažoval nahlas. „Co máš největší chuť udělat?"
„Utéct," připustil Břitva.
„V tom je asi ten vtip," pokýval hlavou Honza. „Mě by zase zajímalo, kam vedou ty dráty."
Stáli uprostřed místnosti, která kdysi patřila k technickému zázemí metra. Snad tu byla nějaká dílna, snad skladiště. Vedly sem úzké dveře, ty byly teď vysazené z rámu a stály opřené o zeď.
Bylo to normální? napadlo Honzu. Vždycky byly vysazené z rámu?
Přál by si, aby měl fotografickou paměť.
Někde se ozývalo pravidelné plesání kapek. Venku zaharašily kroky. Ozval se zoufalý výkřik. Honza poznal hlas bratra Světlého. Břitva sebou trhl.
„Ne," zarazil ho Honza gestem. „Může to být součást pasti. Stůj a nehýbej se. Nedělej nic. To je jediné řešení."
Ze tmy dolétl další křik bratra Světlého.
„Honzo! Pomoz mi!"
„To je provokace. Neposlouchej to," řekl Honza.
„Pomoz!"
Pleskání kapek. Údery a smích. S kvikotem proběhli kolem dveřního otvoru potkani.
Břitva nevydržel s nervy. Dřív, než mu v tom stačil Honza zabránit, zaťal ruce do pěstí, několikrát jimi potřásl, zavrtěl prudce hlavou, jako když se otřese pes, když vyleze z vody, a s rykem se vrhl ke dveřnímu otvoru.
Když to Honza uviděl, vrhl se za ním, aby ho na poslední chvíli zachytil. Byl to zoufalý pokus, a ještě v letu si Honza uvědomoval, že nemá šanci ani jedna ku tisíci Břitvu zachytit. Za co? Za opasek? Chytit ho za nohu? Za ruku? Beznadějné.
Však ho taky minul o dobrý čtvrt metr, dopadl na slizkou špinavou podlahy a setrvačností se klouzal ke dveřnímu otvoru. Jediné, čeho dosáhl, byly dveře, vysazené ze závěsů, opřené o rám. Ty se zakymácely a ve chvíli, kdy Břitva probíhal rámem, se na Honzu začaly kácet.
V tom okamžiku vybuchla nálož.

V oslnivém světle Honza už zahlédl jen podrážky Břitvových bot. Výbuch nešťastníka prohodil dveřmi. Padající dveře tvrdě dopadly Honzovi na záda a přitiskly ho k zemi. Pocítil bolest, jako by se ocitl v lisu, který mu drtí všechny kosti naráz. Hlava mu třeštila tou ránou, ale neměl kdy na zkoumání svých pocitů a bolestí. Ocitl se ve tmě a pak náhle zaznamenal nějakou novou sílu, která, ho bere do náruče a smýká jím ze strany na stranu a kamsi ho žene tmou.
V následujících vteřinách si uvědomil, co se stalo.
Dveře ho skutečně ochránily před bezprostředním účinkem výbuchu, přičemž nevěděl, která nálož vlastně vybuchla, zda ta první, kterou Břitva objevil, anebo zda v místnosti byla nastražena ještě jiná a ta první sloužila jen jako návnada. Nálož však měla ještě jiný účinek, než jaký předpokládali ti, kteří ji nastražili.
Prorazila stěnu a do podzemí vnikla voda.
Honza si instinktivně kryl hlavu lokty. Nárazů utrpěl bezpočet, voda jím házela ze strany na stranu jako korkovou zátkou, když ho hnala vpřed a vzhůru. Dokázal naštěstí udržet všech pět smyslů pohromadě. Ve chvílích, kdy se ocitl obličejem nad hladinou, zhluboka se nadechl a snažil se držet v plicích vzduch co nejdéle. Tápal kolem sebe a několikrát se mu podařilo se odrazit od pevné překážky, která hrozila, že mu rozrazí hlavu.
To vše trvalo sotva několik málo vteřin. Pak se prudkost vody zmírnila a její hladina se zklidnila. Cítil, že stále stoupá. Kopáním se udržoval nad hladinou, levou rukou tápal kolem sebe a pravou měl nad hlavou jako ochranu.
A pak narazil.
Ucítil nad sebou pevnou rovnou plochu. Mříž? Ne, byl to patrně nějaký poklop. Snažil se nahmatat jeho okraje. Strčil prsty do škvíry a pokusil se najít nějaký zámek nebo petlici.
Nic.
A voda stoupala. Uslyšel sykot - stoupající voda vytlačovala vzduch právě tou škvírou mezi poklopem a jeho rámem, kterou teď prohmatával.
Několikrát vdechl a vydechl, aby si okysličil krev, a když mu voda dosahovala po polovinu brady, naposledy se z plna plic nadýchl.
Voda mu zaplavila obličej. Byla všude kolem něho. Cítil její tlak. Rostl, až byl nesnesitelný, mačkal ho, mučil, hubil. Žhavé meče mu začaly krájet plíce a pak mu uřízly mozek.
Ztratil vědomí.

Kapitola desátá

10.1
Honza otevřel oči.
Ležel na hromadě hadrů ostře páchnoucích plesnivinou. Nad ním se skláněla temná postava a jemně ho hladila po tváři. Za zády se jí mihotal plamínek olejové svítilny.
„Kde to jsem?" zeptal se.
„Mlč. A odpočívej."
Byla to žena. Hlas měla povědomý.
Popadl ji za zápěstí. Zprudka se posadil, přetočil se na kolena a možná až trochu hrubě smýkl ženou stranou, aby jí záře lampičky dopadla do obličeje.
„Markéto!"
Setkávám se s mrtvými, napadlo ho. Blouzním, nebo jsem už na onom světě? Nevěřil, že po smrti nastane něco jiného, nového. Za časů před Tím, když se vypnul televizor, na obrazovce bylo mrtvo. Neběžel tam žádný program. Jen se vysílal někde jinde a pro někoho jiného. Až zemřu, uvažoval, život potrvá, ale nebude můj.
„Jsem to já, Honzo," řekla Markéta.
Uchopil lampičku a přiblížil ji ke tváři mladé ženy.
Vyhublý obličej, poznamenaný trápením. Až nepřirozeně velké oči odrážely obraz plamene.
Vztáhl ruku a konečky prstů se dotkl jizvy na Markétině líci.
„To přece není možné," zašeptal.
Oddálil od ní ruku a váhavě, skoro bázlivě ji přitiskl na hruď, do míst, kde měl ukrytý čtvereček.
Byl na svém místě.
Skoro zuřivě zalovil v záňadří a vyrval ho ven.
„Podívej," syčel. „Podívej, Markéto, co to má znamenat? To je přece tvoje, znamení."
Pootevřenými ústy se jí vydral zvuk, možná povzdech, možná krátké pozasmání
„Nebyla jsem jediná, koho Magor poznamenal, Honzo. On si takhle známkoval i jiné dívky. A znamení jedné z nich - možná ani on sám neví, která to byla, použil jako návnadu, aby tě přivedl sem. Do Prahy."
„Proč by mě sem chtěl dostat? Věděl, že jsem se usadil v České Lípě."
„Moc dobře ses tam usadil, Řetězáku," ozvalo se od vchodu.
Honza vstal.
Z chodby doléhaly kročeje. Záře otevřeného ohně se mihotala v obdélníku dveří. Honza pokročil vpřed.
Na prahu stanul muž. Nemusel mu vidět do obličeje, aby poznal, kdo to je.
Magor.
A za ním stál Cosinus s pochodní v ruce. Honza udělal úkrok a spatřil za Cosinovými zády skupinu dalších mužů, ozbrojených krátkými samopaly pověšenými na prsou.

„Nevěřil jsem, že tě ještě někdy uvidím," poznamenal Honza.
„Už to s tebou vypadalo blbě. Naštěstí se tady můj přítel Cosinus dobře staral."
„Cosine," obrátil se na něho užasle Honza.
„Sloužím vyšším zájmům," pokrčil rameny Cosinus. „Ty jsi nikdy neměl skutečně velkorysý pohled na situaci. Zahrabaný v malém městě. Pachtil ses s prkotinami, aby tě za to oslavovali smradlaví sedláci. Ani špetka velkorysosti v tobě nikdy nebyla."
„Ty jsi mě zrazoval velkoryse?"
„Rybář vždycky líp chápal potřeby doby než ty, Řetězáku," odpověděl Cosinus.
„Potřeby doby," pokýval Honza hlavou. Hlavně samopalů se leskly v záři Cosinovy pochodně. Obrátil se k Magorovi.
„Co velkorysého jsi uchystal ty, Rybáři? Nebo spíš Magore?"
„Velkolepé sloučení rodiny," roztáhl Magor s pokrčením ramen ruce. „Kateřina se vrátí ke svému otci Kapitánovi."
„Myslel jsem, žes ji už k němu dovedl!"
„Není to tak jednoduché. Vidíš? Další příklad tvého omezeného myšlení. Tady nejde jenom o tatínka a o dcerušku. Ve hře jsou státní zájmy," řekl Magor
„Navíc, ona je trochu zvláštní. Citově hodně vyhraněná, chápeš?"
Cosi podivného se chvělo na dně té poznámky.
„Zešílela," řekla Markéta tvrdě. „Už v Lípě byla hodně zvláštní. Teď je příšerná."
„Nemluv tak o dospívající mladé ženě!" obořil se na ni Magor. „Je citlivější než jiné dívky v tom věku. Hodně zranitelná, řekl bych."
„Naučil jsi ji řezat lidem hlavy," poznamenal Honza. „Pokročila od té doby?"
„Myslím, že udělala hodně pokroků," řekl Magor. „Ráda by tě viděla, Řetězáku. Moc ráda by tě viděla. Dokonce si myslím, že její citlivost plyne hodně z toho, že tě nemá u sebe. Ani v Lípě tě neměla pro sebe. To ji trápilo, a proto trápila jiné. Někdy je to docela jednoduché. Kdyby ses jí víc hleděl, byla by z ní jemná, i když ne tuctová dívenka."
Jeden mi vyčítá nedostatek velkorysosti a širokého rozhledu, druhý nedostatek citu pro rodinu, pokud se to tak dá říct. A oba jsou to padouši, pomyslel si Honza.
„Tak pojď," vyzval Honzu Magor. „Připrav se na dojemné setkání. Ty pojď s námi. Přece si takovou srdceryvnou příhodu nenecháš ujít," obrátil se k Markétě.
Při slovu „srdceryvný" se ušklíbl.
Ochránci se rozestoupili a nechali čtveřici projít, jen jeden, stejně jako Cosinus s pochodní v ruce, zůstal vpředu a vedl průvod na konec chodby a pak po kamenném točitém schodišti o tři patra níže.
Vzduch tu byl stále těžší a Honza ve směsi zápachů rozeznal pach utrpení a smrti, pach hniloby, krve, výkalů a moči. Utrpení je mokrý proces, člověk je bytost složená převážně z kapaliny a v okamžicích blaha i utrpení kapaliny ze sebe vypouští.
Na začátku chodby v podzemí, jak Honza nepochyboval, stála další stráž, označená emblémem Bratrstva elektrického světla. Byli to dva muži v důsledně tradičním odění, tedy v kyrysnickém krunýři, v červených přiléhavých kalhotách s mečem po boku, ovšem i s nezbytným samopalem na hrudi. Magor na jednoho z nich kývl, ten odpověděl, jako staří známí, a pohybem brady jim uvolňoval cestu.
Na konci chodby byly dvoukřídlé dubové dveře. Cosinus s pochodní v ruce se postavil k jedné straně, ozbrojenec s druhou pochodní na opačnou stranu a Magor s gestem poněkud teatrálním dveře otevřel.
„Prosím," vyzval je, aby vešli.
Za dveřmi bylo krátké schodiště o pěti stupních, jež uvádělo příchozího do velké klenuté místnosti osvětlené pochodněmi. Po levé straně bylo ohniště, jaké dříve užívali, a nyní, v době po Tom, znovu užívají kováři. U měchu se tam činil polonahý chlápek, tahal za řetězy a dmychal a dmychal, až dřevěné uhlí zářilo. Do uhlí byly vsazeny nějaké železné předměty.
Ze stropu visely na kladkách řetězy a smyčky. Vpravo u stěny byl důkladný stůl se židlemi, posetý papíry, také na něm stál kalamář a vedle něho leželo
několik násadek. Zdá se, že se tu odbývaly i úřednické práce. Nepatřičně zde působily pohozené hračky - plyšový medvídek, červené a modré kostky ze stavebnice, trumpetka. V čele stolu stálo až nesmyslně důkladné křeslo zrobené z trámů a fošen, opatřené tlustými koženými řemeny se sponami z mosazi. Vedle něho ležel velký nafukovací míč. V místnosti stálo ještě mnoho předmětů, které bizarností svých tvarů poutalo oko, ovšem to, co si zasluhovalo pozornost největší, bylo přímo proti vchodu.

10.2
Katka si hrála. Měla to ráda. V otevřených tělíčkách bylo teplo a červená, která stříkala v proudech ven, byla hebká, hladivá.
Strýček jí vždycky říkal: „Jensihrajkatuškopobavsezasloužíšsito!"
Nerozuměla všemu, co Strýček říkal. Věděla jen to, že je na ni milý a dovoluje jí to, co ji baví. Věděla také, že Hodný by jí to nikdy nedovolil a že by se na ni zlobil, kdyby ji viděl, jak si hraje s tělíčky.
Někdo musí tělíčko uvázat. Jakmile se tělíčko neuváže, je s ním těžké pořízení. Všechno musí mít uvázané, ručičky, nožičky, někdy je třeba uvázat i hlavičku. Pak teprve se dá vzít do ruky nůž. Katka už věděla, že pro nůž je nejlepší krček nebo bříško. Tam se píchne a hned teče červená. Záleží na tom, kam se píchne. Někdy teče málo a někdy hodně stříká. Když stříká, je to zábava, jenže netrvá dlouho. Tělíčko je pak smutné a jen tak visí v řemenech a červená teče málo. Z tělíčka tečou i jiné vodičky, ty Katka nemá ráda, jsou hnědé a žluté a páchnou. Jenom červená voní. Je příjemná.

To bylo vždycky Katce divné, že by se na ni Hodný zlobil, kdyby ji viděl, jak si hraje s tělíčky. Hodný byl určitě hodnější než Strýček, to Katka poznala. Strýčka měla taky ráda, ovšem Hodného měla ráda mnohem víc a jen to jí zlobilo, že by jí nikdy nedovolil ho hladit na tělíčku. Ne tak, aby tekla červená. Nebyla si jistá, zdali by jí to dovolil Strýček. Nikdy to nezkusila. Možná, že by to dovolil, ale proč by to dělala? Neměla ho tolik ráda jako Hodného a věděla, že hlazení je příjemné.
Třeba jí to Hodný někdy dovolí.
Jenže Hodného už dlouho neviděla. Strýček ji od Hodného odvedl hned potom, co přišla ta Ženská.
Ptala se Strýčka, kdo to je.
„Jetohnusnáženskáachcetiublížitjezláhnusnázláhnusná!" Vysvětlil jí Strýček.
Od té chvíle jí bylo jasné, jak to s tou ženskou je.
Je hnusná.
Jednou si pohraje s jejím tělíčkem. Určitě má hodně červené v tělíčku, a když Katka správně píchne, bude stříkat hodně daleko. Katka si musí rozmysl
kam píchne. Ráda by, aby červená stříkala hodně a taky dlouho. To nejde dohromady.
Teď je to lepší než dřív.
Když ještě byla sama a pomáhal jí jen Strýček, musela na všechno přijít sama.
Krček má smysl řezat, až když je skoro po všem a s tělíčkem už není moc legrace. Protože když se řeže do krčku, tělíčko už brzy zvadne a usne. Nejlíp je hrát si s ručičkami a nožičkami. Tam je hodně zábavy. Sice neteče tolik červené, ale tělíčko legračně křičí a Katka se pak směje. Je dobře bodat tam, kde se ručičky a nožičky ohýbají. Když jsou uvázané, stejně se nemohou ohýbat. A je to tam měkké a dobře se do toho bodá.
Pak je taky dobré řezat tam, kde mají tělíčka Dědu nebo škvírku, jak to měl On a jak to měla Ona. To tělíčka taky hodně křičí, a když se Katka baví dlouho, křičet nepřestávají a nevadnou. Když, tak jen na chvíli, však se probudí a je zase legrace.
Tohle jí poradil Strýček. Radil jí taky, kam má píchat do bříška. Někdy to Katka udělá správně a je legrace dlouho, ale někdy to udělá špatně. Katka je popleta.
Naštěstí jí Strýček nikdy neříká: „Tysviněhnusnámongolskápochcaná!"
On se jen směje a říká: „Tyjednamalápopletonesmíšbodatdoledvin!"
Ale jak má Katka vědět, kam má bodat, když do tělíčka není vidět a sotva si ho otevře, je všude plno červené a zase není nic vidět, jen kličky a měchýřky a v těch se nedá vyznat, jsou pokaždé jiné a jinde!
Tak to bylo, když ještě žila s Hodným a taky se Strýčkem, ale víc s Hodným a s tělíčky si mohla hrát jen potajmu, dokonce někdy jen se zvířátky. A když se objevila Ženská, byla to pro Katku hrozná doba. Jednou slyšela, jak Ženská říkala Hodnému: „Tojezrůdatojevrahmusíšjizavřítnejlípbybylojizabítpřišlaorozumazabíjíamučílidi!"
Moc Ženské nerozuměla. Jen to jí bylo jasné, že jí Ženská chce moc ublížit.
Naznačila Strýčkovi, že by si ráda se Ženskou pohrála. Otevřela by jí tělíčko a podívala by se na její kličky a měchýřky.
„Jednousedočkáškatkoteďtoalenejde." Řekl jí Strýček.
Chtěla vědět, kdy to bude.
„Užbrzotobudeslibujutito."
Pak ji Strýček odvedl a Katka byla moc smutná, protože Hodného neviděla a pryč byla i Ženská.
To bylo dobré, že byla pryč, jenže zase - jak si má pohrát s jejím tělíčkem, když byla pryč?
Katka byla moc smutná.
Strýček ji odvezl do velkého města. Katce bylo smutno. Jenomže pak zase bylo veselo.
Strýček jí obstaral tělíčka.
A nejen tělíčka!
„Musíšseučitkatuškoabyztebeněcobylo." Řekl Strýček.
A přivedl pána a to byl Učitel.
Byl skoro tak laskavý jako Hodný a ještě laskavější než Strýček.
Usmíval se a hladil jí po vlasech. Byl tak milý, že ho Katka někdy chtěla hladit na Dědovi. Třeba to někdy udělá. Ještě neví. To není teď důležité.
Důležité bylo, že ji učil, jak se správně hraje s tělíčky.
Ten to dovedl!
Poučil ji, že s nožem je legrace, ale že není na světě jen nůž.
Jsou na světě i placičky.
To byla dvě dřívka, malá na prstíky nebo velká, kam se tělíčku strčila ruka nebo noha. Pak stačilo zatočit kličkou a dřívka se k sobě přibližovala a prstík nebo ruka nebo noha zůstaly mezi nimi a pak bylo hodně legrace.
Pan Učitel radil Katce, jak se dřívka správně navlékají. Katka byla nešika. Dřívka jí padala a někdy se Katce chtělo brečet a pak brala nůž a bodala do tělíčka, i do míst, kam to nemělo smysl, protože tam byly kostičky a nůž se smekal.
Učitel jí ten nůž bral, ale usmíval se. „Tonekatuškotonedělejpořezalabyses."
Byl moc milý. A trpělivý. Katuška se naučila navlékat placičky na prstíky a točila kličkou a byla legrace. Na nožičky a ručičky musel navlékat placičky Učitel a pak si Katka ráda zatočila kličkou a to byla taky legrace. Pochopila, že legrace je skoro stejná, ať jsou velké placičky na nožičce nebo ty malé na prstíkách, a že vlastně je to jedno a že prstíků je hodně.
Tak se starala o prstíky, a s nožičkami a ručičkami si hrál Učitel. Taky měl rád legraci.
Kromě toho tu byl ohýnek.
Toho se Katka nejdřív bála.

Ohýnek pálil a Učitel do něho dával želízka. Ta byla studená a černá, než je dal do ohýnku, a když je vytáhl, byla červená, nebo dokonce žlutá. Pak ten červený konec přitiskl k tělíčku. Syklo to, začoudilo a byla legrace.
Katka se to taky jednou naučí, hrát si s ohýnkem.
Pěkně se naučí jedno po druhém. Nejdřív placičky, pak ohýnek.
Však z ní jednou něco bude.

10.3
Přímo proti vchodu, tedy na protější stěně, byl připevněn veliký rám z dubových fošen. K němu byl připoután muž. Trochu připomínal slavnou kresbu Leonarda da Vinciho, znázorňující muže vepsaného do kruhu. I tento člověk měl ruce a nohy roztažené, takže připomínal veliké písmeno X. Tím podobnost končila. Na Leonardově kresbě je ten člověk ztělesněním životnosti, kdežto ubožák připoutaný k rámu nebyl ničím jiným než zbědovanou lidskou troskou. Měl vyřezané oči, z úst mu tekla krev, ta byla vidět i na rukou. Jak vypadal jeho trup, Honza neviděl. Výhled mu zakrývala postava dívky s velikou růžovou mašlí ve vlasech, v široké skládané sukni, nohy v bílých punčoškách a sandálech stejné růžové barvy, jako měla mašli. Nebyla vysokého vzrůstu, zato měla statnou svalnatou postavu. Nebýt holčičkovského odění dalo by se takhle zezadu hádat na nějakého výrostka, dobře živeného pořeza.
Dívka stála těsně u připoutaného těla a cosi na něm kutila. Z úst polobezvědomého muže se ozývaly skřeky bolesti. Když mučený zaúpěl zvlášť silně, dívka si vesele poskočila. Při její hromotlucké postavě to vypadalo nepatřičně.
Vedle ní stál obrovitý chlap připomínající svou postavou Golema. Paže měl silné, jako jiní muži mají stehna. Kulatá, až na kůži oholená hlava splývala se svalnatým krkem. Muž byl oblečený do hověziny. Obracel se k dívce a něco jí říkal a ukazoval na těle mučeného.
Honza se podíval na Magora.
„Děvčátko se baví," pokrčil Magor rameny.
„Pojďme pryč," zašeptala Markéta. To byla hodně nereálná prosba. Magor je sem nepřivedl proto, aby po libosti odešli. Jeho ozbrojený doprovod tu nebyl pro nic za nic.
Co měl za lubem? přemýšlel Honza usilovně.
Že je Katka dcera dnes už všemocného Kapitána, to věděl. A že Kapitán po celou dobu Tmy po Kateřině nechal pátrat, to taky věděl, právě jako to věděl Magor.
Co Magor zamýšlel?
Ten se tvářil, jako kdyby měl všechna čtyři trumfová esa v hrsti.
Proč Magor rovnou nepřivedl Kapitánovi jeho dcerku? Proč neřekl - Kapitáne, tady máte svoje děvče, a mně náleží odměna? Proč ji měl tak dlouho u sebe, tolik let? Jistě za tím byl nějaký záměr.
Muž v hovězině si všiml, že někdo přišel. Bylo vidět, jak se mu naduly svaly, ramena se mu rozšířila, ovšem když poznal Magora, obličej pozbyl na ostražitosti, a dá se říci, že zvlídněl.
Také dívka se otočila.
Jak vypadala zezadu holčičkovsky ve skládané sukni a bílých punčochách, zepředu vypadala jako to, čím skutečně byla.
Od krku až po špičky bot ji chránila bílá gumová zástěra. Mučení je mokrá práce a holčičkovské odění k němu není příliš vhodné. Zástěra byla pocákaná
krví a výkaly. V pravé ruce držela kovovou vidlici, také celou zkrvavenou. Poněkud poodstoupila, takže bylo vidět ubožákovo tělo celé. Zdálo se, podle čerstvě tryskající krve, že dívenka měla v práci jeho genitálie.
Zamžikala a pak se její obličej, také pocákaný krví, roztáhl do úsměvu.
Úsměv rychle zmizel, jako když průvan zhasne plamen svíce.

10.4
Katka si ráda hrála s tělíčky sama. Strpěla jen Učitele, ten jí radil, jak to udělat, aby s tělíčky byla co největší legrace. Někdy musela strpět i jiné lidi.
Co se dalo dělat?
Dřív byla malá a slabá a nedokázala tělíčka přivést do dětského pokojíčku. To museli dělat pánové. Přivedli nové tělíčko a přivázali ho, jinak by sebou tělíčko moc házelo a nebyla by s ním legrace. Jakmile bylo tělíčko přivázané, Katka chtěla, aby pánové odešli.
„Jdětepryčjdětevypadnětehoďtesebou." Říkal pánům Učitel.
Někdy přišel Strýček. Toho měla Katka ráda. Strýček jí dovoloval hrát si tělíčky, a když teď byli spolu na výletě, zařídil ji ten nejhezčí dětský pokojíček, jaký kdy jaká holčička měla. S těmi nehezčími hračkami.
Strýčka měla Katka ráda, ale stejně nechtěla, aby se na ni díval, jak si hraje.
Někdy mu ukázala, jak hezky si s tělíčkem pohrála.
„Hodnáholčičkahodnákatuškašikovnáholčička". Říkal Strýček. Jenže Katka věděla, že si myslí něco jiného. Učitel, ten měl opravdovou radost a taky si dovedl hrát a bylo na něm vidět, že ho to baví stejně jako ji. Možná i víc.
Strýček to říkal, aby udělal Katce radost. Ve skutečnosti se mu hraní nelíbilo. Sám by nikdy nedovedl zavrtat vidličkou do očíčka. A nedal by placičku tělíčkovi na kuličky.
Strýček si neuměl hrát, a když Katku chválil, nebyl upřímný.
Později to bylo jiné, mnohem lepší. Strýček jí dával hodně papat. Měla se líp než u Hodného. Rostla a měla dost síly, aby si dokázala tělíčko uvázat sama. Už nepotřebovala pomoc. Strpěla jen Učitele.
Ten jí teď taky pomůže. Přišli nějací lidé. Jak se sem dostali? Tady nesmí nikdo být. Katka to nechce.
Začala se vztekat. Kdo to je? Začala rozeznávat tváře. Viděla Strýčka, pak viděla takové pány, jací jí přiváděli tělíčka, a

pak ještě dva lidi.
Kdopak to přišel?
Zajíkla se.
Ten jeden, to byl přece Hodný, její Hodný, po kterém se jí stýskalo a ptala se po něm Strýčka.
„Jednouhouvidíšužtobudebrzykatuško." Říkal Strýček.
Nelhal. Hodný je tu. Určitě je to on, poznává ho, i když vypadá divně, je nějaký strašně hubený. Ale kdo to stojí vedle něho?
To je přece ta Ženská!
Katka dupla.
Kdyby Ženskou přivedl Strýček, mohla si Katka myslet, že ji přivedl na hraní, aby z ní Katka udělala tělíčko. A že by si dala se Ženskou záležet! To by byla zábava! To by Učitel koukal, co všechno se Katka naučila! Jenže se Ženskou jde Hodný, a ten Ženskou vždycky chránil.
Ženská je zlá, zlá, zlá a odlákala Hodného od Katky a chce si ho nechat pro sebe.
Ženská nemá Katku ráda.
Katka nemá ráda Ženskou.
Zmocnil se jí zmatek. Pocítila vlhkost na stehnech. To se jí stávalo, když ji něco vyvedlo z míry. Strýček, když se to stalo, říkal: „Tonevadíkatuškoobléknemejinépunčošky."
Byla mu za to vděčná.
Učitel si toho nevšímal. Ten neříkal nic.
Tomu byla za to ještě víc vděčná.
A vzpomněla si na Něho. Tehdy byla ještě malá. Dovoloval jí věci, které by jí nedovolil ani Strýček, ani Učitel, a Hodný už vůbec ne. To bylo hezké, aspoň tak jí to připadalo ve vzpomínce. Jenže se zlobil, když měla mokré nožičky, a to mívala tenkrát hodně často.
„Zasejsisepochcalasviněhnusnápoblejuseztebe!"
A bil ji.
Vzpomínka na Něho se jí smísila ve zmatené mysli se vjemem na Ženskou. Začala se třást, a aby se uklidnila, vrhla se k zavěšenému tělíčku a začala do něho bezhlavě bodat vidlicí, kterou držela v ruce. Vidlice skřípla o kost a zlomila se. Katka se vrhla na tělíčko holýma rukama a drásala ho prsty a otírala si krev o obličej.

10.5
„Pryč!" křikla Markéta. Zakryla si dlaněmi obličej a přitiskla se k Honzovi.
Honza se rozhlédl kolem sebe. Muži ze strážního oddílu byli taky nesví a jednomu se očividně dělalo špatně. Klopili hlavy a snažili se nedívat na dívku, které rve kusy z těla mučeného člověka. Profesionální kat-mučitel, instruktor dítěte, rozpačitě přešlapoval a vrhal na Magora pohledy plné prosby: co mám dělat, šéfe?
Magor se podíval na hodinky, skryté pod rukávem.
Na něco čeká, uvědomil si Honza.
Kat gestikuloval, prosil beze slov o nějaké pokyny.
Magor ho odbyl mávnutím ruky.
Na chvilku utichlo vřískání mučitelky i sténání mučeného, ten ztratil vědomí.
Venku se ozvaly rázné kroky.
Bylo vidět, že se Magorovi ulevilo.
Rozběhl se ke dveřím. Strážní i oba vězňové ustoupili na jednu stranu, Cosinus s pochodní stál na druhé straně krátkého schodiště.
Magor otevřel dveře a hluboce se uklonil.
Na prahu stanul muž v černém koženém oděvu, s velkou zlatou šavlí u boku. Černý řemen se zlatou sponou se mu táhl šikmo přes prsa. Obutý byl do vysokých jezdeckých bot, ozdobených podobnými zlatými sponami, jakou měl na řemenu na hrudi. Z ramen mu splýval plášť ze šarlatového sametu.
Na hlavě měl sametový baret se zlatou ozdobou. Ze stínu mu svítily panovačné oči. Nos vypadal jak zoban zaseknutý to bloku vousů, střižených do tvaru kvádru.
Po boku se mu krčil mužík v šedé sutaně.
Honza v něm poznal bratra Světlého. Co tu dělá? Naposledy ho slyšel zoufale volat o pomoc. Byla to tedy zrada? Zrazoval mě po celou tu dobu? uvažoval Honza.
„Tady jsou, Excelence," ukazoval bratr Světlý. „Jsou zde oba. Vaše milostivá slečna dcera i muž, který vám ji ukradl. A zde je onen statečný zachránce, který za cenu nemalého osobního nebezpečí dceru Vaší Excelence nalezl, přivedl sem, a spolu s ní sem dopravil i padoucha, který vaše otcovské strádání zavinil."
Při tom dlaní ukazoval na jednotlivé osoby, jako kdyby při audienci představoval urozené hosty.
„To je ten chlap, který mi ukradl holku?" ukázal muž na Honzu.
„Ano, Excelence. To je on."
Mužova ruka zajela k opasku, k jílci šavle.
Pak se jeho zrak ustálil na objektu na druhé straně místnosti.
Dívka, plně zaujatá prací, v prvních okamžicích neslyšela, že se něco stalo. Pak ale přece jen jí nějaké zvuky pronikly k sluchu. Otočila se a strnule se dívala na postavu ve vchodu sklepem.
Kat vytáhl ze záňadří špinavý kapesník a utíral jí krev z obličeje. Protože tím krev jenom rozmazal, přiskočil ke kbelíku s vodou, kapesník do něj namočil a znovu se jí pokoušel očistit tvář. Skláněl se nad ním a připomínal svými pohyby

starostlivou matinku, která čistí svému děťátku nos.
Z krvavé masky se pomalu stával obličej.
Kulatá tvář, snad až moc dobře živené dospívající dívky. Úzké šikmé oči s poněkud naběhlými spodními víčky. Nosík, nepříliš vystupující z plochého obličeje, u nozder hodně široký.
Kapitán spatřil po deseti letech svoji dceru.

10.6
Katka Ho poznala. Byl to On. Byl to On, pán ze snů tak strašných, že se probouzela vlastním křikem. Byl to On, předmět těch nejprudších citů, jakých byla schopna. Každé tělíčko, se kterým si hrála, bylo ve skutečnosti On. Vždyť On si hrál s ní, proč by si neměla hrát s jinými?
Hlavně nesmí mít mokré nožičky, uvědomila si.
Jakmile ji to napadlo, cosi se v ní uvolnilo, a měla mokré nožičky až jedna hrůza.
„Tasviněsezasepochcalajájíbudumusetrozbíttusvinskoudržkumongolskou!" Bude říkat On.
Možná ji přiváže k umyvadlu. Možná ji bude kopat. Možná ji ztluče řemenem.
Možná všechno dohromady.
Na to Katka myslela a měla nožičky čím dál mokřejší.

10.7
Je to vona. Vyrostla, pomyslil si kapitán. Je skoro dospělá. Má kozy! A co to? Ta svině se zase pochcala jako za starejch časů. Furt se pochcává.
Za to můžou všichni ty hajzlové tady kolem. Všichni to viděli. Musím je nechat všechny pobít. Do jednoho. Kterej ji našel? A kterej ji ukrad? Oba budou viset.
Zuřivě hleděl střídavě na Honzu a na Magora. Zrak mu na chvilku utkvěl na Markétě. Hubená je jak šindel, tahle štětka, odkud ji vyhrabali? Bratr Světlý stál vedle něho a třesoucím se prstem ukazoval na Magora.
„Ten ji ukrad?"
„Ne, Excelence, naopak, ten ji s nasazením života zachránil."
A přived ji pochcanou, pomyslel si Kapitán. On si snad myslí, že mu budu vděčnej. Že mu poděkuju. Že ho odměním.
Zrak mu utkvěl na katovi. Ten stál vedle Katky, se zkrvavělým hadrem v ruce, tvář bezvýraznou, ještě tupější, než měla sama Katka.
Aspoň jeden slušnej člověk v téhle partě, napadlo Kapitána.
Ti mládenci se samopaly taky vypadají docela sympaticky.
„Pojďte sem, Mistře," zavolal Kapitán na kata.
Popravčí odhodil hadr a dusavě se rozběhl přes místnost. Padl na kolena na posledním schodu a hleděl vzhůru na svého pána.
„Tohle je ta parta." Velitelským gestem přejel přes Markétu, Honzu i Magora, jako by je švihl bičem. „A ty teď..." Nedořekl.
V chodbě za jeho zády se ozval hluk. Někdo sem běžel, volal, povykoval.
Kdo se to opovažuje mě vyrušovat. Právě se chystal vynést jeden z překvapujících rozsudků, z toho druhu, které upevňovaly jeho autoritu, protože rozsévaly hrůzu a nepokoj mezi nepřáteli
stejně jako mezi přáteli, takže přátelé se báli stát se nepřáteli a nepřátelé se raději chovali přátelsky, jak jen to šlo, aby nedopadli také tak.
Rozsudek typu „pověste je všechny" nebo „polejte je benzinem a zapalte".
Nebylo mu jasné, jak nakonec rozsudek bude znít. Nejraději by řekl „dejte je té holce na hraní", protože pochopil na první pohled, co se v téhle místnosti děje, ale ani on sám si nebyl jistý, zda rozsudek takového druhu podpoří jeho autoritu. Není to přece jen trochu přes míru?
Takže byl ve skutečnosti rád, že ho někdo vyrušil.
„Co se kurva děje?" zahromoval do temné chodby.
Do světelného pole pochodní vetknutých do železných držáků vběhl Kapitánův pobočník, drobný chlapík s dvojicí dýk křížem vetknutých za opasek, elegantním skluzem poklekl na jedno koleno a hluboko sklonil hlavu.
„Co je, Rudolfe? Doufám, že jsi mě nepřišel otravovat nějakou píčovinou. To bych se nasral!"
„Excelence, přicházím ve věci nejvyšší státní důležitosti."
„Vstaň," řekl Kapitán. Ohlédl se. Byl rád, že ti smradi za jeho zády slyší, že on, Kapitán, se zabývá záležitostmi nejvyšší státní důležitosti.
„Prezident Linde..."
„Prezident Linde," opakoval Kapitán posupně. „To je sráč, prezident Linde, jo to Venca Havel, to byl jinej formát. S ním se mi dobře pracovalo. Ale Linde? Úplná nula."
A zase se podíval, co tomu říkají. Ta hubená frajle vlastně není zas tak moc špatná. Možná, že by stálo za to si s ní trochu pohrát, než si s ní pohraje kat. Zavrtěl rameny a pohladil se po rozkroku.
„Tak co si zase vymyslel ten chcípák Linde?"
„Pan prezident se rozhodl abdikovat."
„Cože? Co zase ta svině uchystala?"
Kapitán v životě to slovo neslyšel. Už mockrát se stalo, že někoho nechal pověsit za nevhodné použití cizího slova. Tahle slova urážejí slušný lidi, to byla jeho vůdčí zásada v otázkách jazyka.
„Vzdát se úřadu."

„Linde nebude prezidentem?"
„Rozhodl se tak."
„A on se ani neporadil?" nevěřícně kroutil Kapitán hlavou.
„Zřejmě se domníval, že budete souhlasit, Excelence."
„Jak si mohl myslet, že budu souhlasit?" zahřímal Kapitán. Cítil, jak mu v hrudi roste vlna hněvu. Všude samá zrada. Holka se pochčije, když ho po deseti letech vidí, a je hnusná, daleko horší, než ji měl ve vzpomínce. Kolem samej zrádce. Musím je všechny pověsit. A teď Linde. On praští s úřadem. A kdo, sakra, přijde na jeho místo?
To určitě spískal Starý a ten druhej šizuňk, Hospodář.
Já je snad budu muset pověsit taky.
Ano, já pověsím všechny, řekl si Kapitán a úleva se dostavila okamžitě. V rozkroku pocítil příval mužnosti.
A tu hubenou svini si podám.
„Proč bych měl souhlasit?"
„Odstupující prezident Jiří Linde, předseda vlády Karel Pivec a další činitelé se na vás obracejí se žádostí, Excelence, abyste z moci své autority vrátil českému státu jeho odvěkou vážnost a ujal se opuštěného úřadu českého krále."
Já, českej král?
Zadíval se na Markétu.
Rozhodně si ji musím podat co nejdřív.
Pak pronesl větu, která se měla zapsat do novodobých českých dějin vedle vět „Nechtěl jsem lhát" a „Právě se vracím z Pražského hradu":
„Kurva, to neni blbej nápad."
„Jsem tady k službám, Excelence," řekl kat.
Když ho Kapitán povolal k sobě, přiběhl a teď tu stál, v mírném náklonu, ústa pootevřená. Katka se k němu rozběhla a přitiskla se ke katovi jako k člověku, ke kterému měla největší důvěru. Kapitán se na ni podíval.
„Tak co, jak se ti stejskalo po tatínkovi?"
Dívka se na něho dívala, třásla se a drkotaly jí zuby. Krev zmučeného muže jí stékala po gumové zástěře na špičky růžových bot.
„Bude z tebe princeznička. Tak pojď s tatínkem," řekl Kapitán.
Kat vzal Kateřinu za ruku a pomalu s ní odcházel. Také fámulus, který až dosud netečně dmychal do ohně, se k nim připojil.
Kapitán chvilku přemýšlel, jak to zařídit s Markétou. A co, serem na ni. Kurev je dost. Pak se obrátil na bratra Světlého.
„S touhle partičkou," přejel prstem po Markétě, Honzovi a Magorovi, „s touhle partičkou to vyřiď. Máš tady na to lidi."
Bradou kývl na samopalníky, kteří se napřímili, aby dali najevo horlivost.
Mohlo to bejt zábavnější, pomyslil si. Sviňák, kterej mi ukrad dceru, a druhej, kterej se deset let sral s hledáním! Měl bych s nima zatočit jinak.
Pobočník si odkašlal.
„Co je?"
„Odstupující pan prezident netrpělivě čeká."
„Odstupující pan prezident se neposere." odtušil Kapitán.
Budu král. Já budu král! připomínal si.
Škoda, že se posrala ta zkurvená elektrika. Kdyby se to nestalo, mohl bych bejt v televizi. Určitě by mě dali do televize, kdybych byl král! A kdyby nedali, nechal bych je pověsit a ty nový by mě dali.
„Tak jdeme!" zavelel, uspokojen logikou své úvahy, otočil se a dusavým krokem zamířil do chodby, která ho vedla ke královskému trůnu.

10.10
„Tak," zavelel bratr Světlý. „Jděte sem. Ke zdi!" ukázal prstem.
Mám mu něco říct? přemýšlel Honza. Co se dá říct takovému člověku. Objal Markétu kolem ramen. Cítil nesmírnou únavu.
Trvá to už moc dlouho na to, aby se to dalo snášet dál. Přišel konec. Pak to bude lepší. Bude klid.
„Ty hajzle," slyšel říkat Magora. „Nech toho. To přece neni možný. Já v tom jedu s tebou. Vodkrouhni je. To je v pořádku. Mě ale nech bejt. Jsme přece spolu. Od začátku jsme v tom jeli. Nebejt mě, zdechnul by si!"
„Slyšel jsi, co říkal Kapitán."
„Ten nevěděl co říká. Zapomene na to. Pak se bude ptát, kdo zachránil jeho dceru. A voni řeknou: Bratr Světlej ho vodkrouh. Co si myslíš, že s tebou Kapitán udělá?" Ukázal prstem na zničené tělo přivázané k dubovému rámu. „Budeš šťastnej, když dopadneš jenom takhle!"
„Když neposlechnu Kapitána, dopadnu taky tak!"
„To nebude neuposlechnutí. Kdyby se Kapitán ptal, a on se ptát nebude, tak prostě řekneš, já myslel, že jste to řek takhle a že by vás nenapadlo zabíjet člověka, kterej vám zachránil holku!"
„On ale řekl, že ses s tím deset let sral!"
„Nemyslel to tak. Byl rozrušenej. Viděl vlastní dítě po dlouhý době. Setkali se zrovna ve chvíli, kdy mu řekli něco důležitýho. Kapitán bude králem! On králem už je tak jako tak, ale teď si posadí korunu na hlavu. Bude to potvrzený. Každej by byl rozrušenej. Pochop to. Sejmi je, ale mě nech bejt."
„Tak už dost," řekl někdo.
Honza se ohlédl.

Velitel strážního oddílu si přehodil přes rameno samopal, dosud pověšený na hrudi.
„Pojďte, pane Kryl. Tyhle dva kretény tu necháme a mizíme."
„Cože? To je zrada!" zaječel bratr Světlý."
Mužík v šedé kutně se rozběhl k veliteli. Jeden ze samopalníků na něho namířil svoji zbraň.
„Jestli se ještě hne, nasyp to do něho," podotkl velitel oddílu lhostejně. „Jdeme."
Zamířil přes místnost k malým dvířkům v rohu.
„Tohle nejde! Přece nás tu nemůžete nechat!" povykoval bratr Světlý. „Když odejdete a Kapitánovi lidi nás tu najdou, Kapitán nás upeče za živa!"
„To je velmi pravděpodobné," řekl velitel stráže. „Ovšem obávám se, je to váš problém, ne náš." Pak otevřel dveře a vstoupil dovnitř. Honza s Markétou vešli za ním, následováni ostatními členy oddílu.
Poslední samopalník za sebou zamknul.
Bylo slyšet volání a bušení na dveře.
„Vezměte nás s sebou!"
A samopalník se tázavě díval na velitele oddílu. Ten maličko zavrtěl hlavou, ale díval se při tom na Honzu. Na Honzově tváři se nehnul ani nejmenší sval.
Ocitli se v úzké chodbě, osvětlené v rozestupech pěti, šesti metrů čadivou olejovou lampičkou.
„Kam jdeme?" ptal se Honza.
Ulevilo se mu, a přece ten pocit únavy v něm přetrvával. Tahle honička se smrtí se nedá protahovat do nekonečna. Zlo zvítězilo s konečnou platností a jednou si vybere svou daň. Čím dřív, tím lip, už aby to bylo.
„Myslíš, že se zachráníme?" ozvala se Markéta.
V načervenalém šeru se jí leskly vyděšené oči.
Chce žít? Věří, že ještě má smysl ve světě Tmy žít? Ve světě, ve kterém je Tma označovaná za Světlo?
„Někdo na vás čeká," řekl velitel oddílu.
Chodba se svažovala. Vstoupili do místnosti kruhového půdorysu, s litinovou kanálovou mříží uprostřed.
Na velitelův pokyn dva muži odklopili mříž.
„Tudy," řekl velitel stručně.
Honza se podíval dolů, spatřil nášlapná železa.
„Tak dobře," řekl a začal jako první slézat.
Sestup nebyl dlouhý, tak dva až tři metry. Pak našlápl pevnou podlahu.
„Je to bezpečné. Lez dolů, Markéto," zavolal.
Byl ve skoro naprosté tmě, jen shora sem prosakovala záře pochodně.
Najednou ho napadlo, že není sám. Cítil přítomnost někoho neznámého. Chtěl na Markétu křiknout, aby přestala šramotit, aby se zastavila, aby mohl naslouchat. Jenže tím by neznámého upozornil, že ví o jeho přítomnosti.
Čekal útok v kterýkoli okamžik, ze kterékoli strany. Přihrbil se, připraven se bleskurychle otočit a kontrovat do směru, odkud by útok začal.
„Lezu!" volala Markéta. Snad se tím snažila překonat strach.
„Ještě pár kroků a jsi tu," řekl Honza.
Ovládl se natolik, že ta slova zněla skoro přirozeně.
„Něco se stalo?" ptala se.
„Jsem trochu zadýchaný," řekl Honza.
Nahoře se ozval šramot. Muži zahájili sestup.
Mají zbraně. Pokud je tady ve tmě ukrytý nepřítel, musí zaútočit teď, kdy tady dole jsou dva bezbranní lidé.
Ozvalo se klapnutí.
Honzu udeřilo do očí oslnivé světlo. Elektrické světlo.
V bílé záři spatřil Mílu Herwiga.
„Promiň, Honzo," řekl Herwig a podával Honzovi ruku. „Dřív jsme to nestihli. A nebýt toho, že máme i na jejich straně naše lidi, mohlo to dopadnout špatně." Odmlčel se a pohlédl na Markétu. „Ty jsi přece Markéta Panušková? Honzo, je to možný? To je přece tvoje holka, z doby před Tím!" rozpomněl se.
„Jak to, že to tady svítí? Co se stalo? Jak se to stalo?" ptala se Markéta. Teprve teď jí došlo, že záře zaplavující podzemní prostor je ve světě Tmy naprosto nepřirozená, že je to svit elektrické žárovky!
„Elektřina zase funguje, Markéto," říkal jí Honza. „Výpadek byl následek fyzikálního jevu, ke kterému dochází, no, ne moc často. Tak v průměru jednou za sto tisíc let. Když se to stalo naposled, určitě by taky nefungovala elektřina v technickém slova smyslu. Jenže tenkrát na světě nebyl nikdo, kdo by to poznal. Postihlo to teprve nás."
„Elektřina zase funguje?"
„Nejméně dva roky. Lidé na to přišli na mnoha místech světa současně. I když to nešlo tak naráz, jako když zhasla."
Luskl prsty. Klap. Od toho okamžiku ve všech technických zařízeních na planetě Zemi vodiče nebyly schopné vést elektrický proud. Tak se to stalo v pátek 17. dubna v patnáct hodin šestnáct minut dvaadvacet vteřin. Brzy to bude deset let.
„Jak to, že s tím nikdo nic nedělá? Vždyť máme pořád ještě vládu, máme prezidenta!"
„Ten podal demisi, neslyšela jsi?"
„Copak to ve vládě nevědí?"
„Ale ano, ti jistě byli první, kteří se to dozvěděli. Jenže to jsou lidé, kteří nedělají to, co je dobré. Ti dělají to, co je vhodné."
„Copak je vhodné žít ve srabu?"

„Oni nežijí ve srabu, Markéto. Žijí na špičce. Dostala je tam změna poměrů. A kdyby se ty poměry měly vrátit, nebo přinejmenším změnit, zase by z té špičky spadli. Neodešli by do fešáckého důchodu, nemají žádné zlaté padáky. Mnozí z nich by šli na popraviště, po tom všem, co udělali. Kolik asi poslal prezident Linde lidí na hranici, kolik jich nechal nabodnout na kůl?"
„Honza má pravdu, Markéto," vložil se do debaty Herwig. „Věci můžeme napravit jen my. Blíží se 17. duben. To bude vyhlášený nový letopočet. Ve všech velkých městech Evropy se chystají slavnosti. Ještě nikdy po Tom se nesešlo na jednom místě tolik lidí. Máme příležitost je oslovit. Totéž budou dělat naši bratři v Berlíně, ve Vídni, v Paříži, v Londýně, všude tam, kde se budou slavnosti konat. Musíme předvést lidem veřejně, že elektřina znovu funguje. Je třeba to ukázat všem. Až to lidi uvidí, zatočí s Kapitánem a jeho sebrankou i s tou nastrčenou partičkou, která si říká vláda. Zatočí i s těmi, co jsou v pozadí. Pochopí, že na ně ušili boudu, že je mučili a týrali a buzerovali úplně zbytečně. Elektřina funguje. Proč je tedy tahle bída?"
„Jak to chceš udělat?" ptal se Honza.
„Pracujeme na tom už dlouho. Obnovili jsme vodní elektrárnu na Štvanici. Nemá velký výkon, ale na pěknou veřejnou iluminaci vystačí. Skoro jsme dokončili elektrický rozvod. Shromáždili jsme lampy, žárovky. Všechno je připravené."
Markéta se udiveně zadívala na Honzu.
„Tys o těch přípravách nevěděl? Oni ti o nich neřekli?"
Honza pokrčil rozpačitě rameny. O plánu slyšel poprvé stejně jako ona.
„Pro Honzu máme jiný úkol," řekl Herwig tiše. „Ačkoli teď nevím, jestli se nám ho podaří realizovat."
„Jaký?"
„Zabít Kapitána. Proto tě Světlý s Cosinem vydali Magorovi. Bylo nutné tě s ním spojit. Jen přes něho ses mohl dostat k tyranovi. Jenže to všechno dostalo úplně jiný spád. Kapitán přišel v nevhodný okamžik na nevhodné místo. Málem vás to oba stálo život." Pokrčil rameny. „Ne každý plán vyjde."
Co když nevyjde ani ten druhý plán, napadlo Markétu. Mlčky se na Herwiga dívala.
„Slavnost bude na Staroměstském náměstí. Sejde se tam půlka Prahy. A všichni uvidí to, co vidíte teď tady: elektrické světlo!"

10.9
Katce nastala nejlepší doba jejího života.
Objevil se sice On, ta nejhorší příšera z jejích snů, ale hned zmizel a od té chvíle ho nespatřila. Obklopila ji největší péče a pozornost, jakou kdy zažila. Hodný se o ni pěkně staral, ale taky se ho trochu bála. Spoustu věcí jí nedovoloval, počínaje jídlem rukama. A hraní s tělíčky před ním musela tajit. Úplně to neutajila, hlavně ze začátku, ale pak už to bylo lepší, když se jí ujal Strýček a pomáhal jí.
A Strýček se vrátil!
Viděla ho, když ho přivedli. Ten milý kamarád! Nesl si useknutou hlavu chlapíka v šedém kabátu. Katka, když ji odváděli, si dobře všimla, že tenhle chlapík zůstal se Strýčkem sám. Ani to jí neuniklo, že On se na šedého chlapíka a na Strýčka zlobí. Páni se zbraněmi se o ně měli postarat. Trochu tomu rozuměla. Myslela si, že už nikdy neuvidí Ženskou, to bylo dobré. Taky už nikdy neuvidí Strýčka a Hodného, to bylo špatné.
Hlavně by chtěla vidět Strýčka. Na Hodného se zlobila právě kvůli té Ženské. Tu nenáviděla a nemohla pochopit, že ji Hodný nemůže nenávidět stejně jako ona. Vždyť byla zlá a hnusná, to přece vidí každý! I Hodný to musel vidět. Jenže ji nemohl nenávidět. Znamenalo to, že je taky trochu zlý a hnusný? Katka si nedokázala vzpomenout, kdy by se k ní zachoval zle a hnusně, nepočítaje tu nepříjemnost s tělíčky.
Motala se jí z toho hlava, jak usilovně přemýšlela.
Jakmile se objevil Strýček s useknutou hlavou toho šedivce, nemusela si už lámat svoji hlavu.
Na Strýčka se vrhli pánové se zbraněmi a křičeli a bylo vidět, že mu chtějí ublížit.
Katka začala vřeštět a vrhla se na ně a bila do nich pěstičkami a rvala je za kabátce. Jeden ji chtěl odstrčit, ale jiný ho za to napadl.
„Kreténetojekapitánovadcerachcešabynáspověsilivšechny?" Křičel.
Katka znala slovo „kretén". To Ona jí tak říkala. Bylo to ošklivé slovo. Teď řekli tohle ošklivé slovo pánovi, který jí chtěl ublížit.
To bylo dobré.
Znamenalo to, že jí nikdo ubližovat nesmí.
Rozestoupili se před ní a ona došla až ke Strýčkovi. Podala mu ruku. Byl celý vyděšený. Opětoval stisk. Katka si zálibně prohlédla useknutou hlavu a vsunula prstík zespoda do zejícího jícnu.
Bylo vidět, že ji Strýček rád vidí.
Usmála se na něho.
Taky se usmál, tak hezky jako už dlouho ne.
Byla šťastná a vydrželo jí to i potom, když ji odvedli do jiného domu, jeli tam kočárem taženým koňmi, v kočáru byly koberce a vonělo to tam, a v novém domě byly také koberce a všude plno vůní a svíček a všichni se tam klaněli.
„Rukulíbámemilostslečnorukulíbáme." Říkali.
Hned ji převlékli do krásných šaticek a ukázali jí její pokoj, kde byla veliká postýlka s mnoha polštáři, a měkoučká a voňavá byla jako vnitřek tělíček, jenomže tak hezky nevoněla. Přinesli jí sladkosti a červené pitíčko s bublinkami, také sladké. Nikdy nic tak slaďoučkého nejedla ani nepila. Když odešla se Strýčkem od Hodného, měla se dobře. Strýček jí dával dobré věci na jídlo i na pití. Tohle ale bylo něco úplně jiného. To byla slast největší.
Staraly se o ní hezké paní, žádná nebyla hnusná jako ta Ženská. Katka si říkala, že by z nich byla hezká tělíčka, a

usmyslela si, že si řekne Strýčkovi. Ten to jistě dokáže zařídit, aby si s hezkými paními mohla pohrát.
Večer přišel Strýček.
Bylo na něm vidět, že má dobrou náladu. Na sobě měl jiné šaty než před tím, červené se zlatými ozdobami, přes rameno pláštík a u boku se mu houpal mečík, moc hezký, se kterým by se tělíčkům dobře píchalo do očíček.
„Jaksemáškatuškojaksetivede?" Ptal se.
Řekla mu, že dobře, ale že se jí stýská po hraní s tělíčky.
„Dočkášsekatuškoužbrzypohraješsiistouženskoukteroutoliknemášráda." Řekl.
Museli jí to říct dvakrát, aby pochopila.
Bude si moci pohrát se Ženskou.
A co Hodný?
S jeho tělíčkem si pohraje taky. Už to přece nebyl hodný Hodný, ale zlý Hodný. Prostě ode dneška je Zlý, usoudila a strčila si palec do pusy.

10.10
Čaj voněl v konvici a livrejovaný sluha zavřel těžká trezorová vrata. Tikot vyřezávaných pendlovek krájel na tenké plátky ticho v místnosti jasně osvětlené elektrickými lampami. Tři muži usazení v křeslech vychutnávali klid, který tu vládl, a taky poněkud slavnostní atmosféru. Vždy, kdy se tu sešli, dospěli k významným rozhodnutím.
Debatu zahájil Oleksij Mikolovič Brucajlo přezdívaný Morgan.
„Do vyhlášení nového letopočtu zbývá už jen pár dní. Na Hradě se změní režim. Místo prezidenta budeme mít krále. Je to dobré pro naše zájmy, není to dobré pro naše zájmy?"
Krátce pohlédl na Jaroslava Vocloně zvaného Hospodář, ale skončil u Vasila Bilaka, jemuž se říkalo Starý muž. V jeho křehké lebce se skrýval precizně pracující mozek, který přispěl už nejednou k vyřešení kritických situací.
„Z hlediska historického vývoje znamená návrat k feudálnímu systému bezpochyby krok zpět," říkal Starý muž chraplavým šepotem. „Klasici marxismu-leninismu ovšem počítali s nerovnoměrným historickým vývojem. Dějiny nepostupují podle pravítka, jak to tvrdí úchylkáři a oportunisté. Vždycky je třeba reálně posuzovat konkrétní historickou situaci."
„Takže co?" štěkl Hospodář. Bilakovy teoretické rozpravy mu šly na nervy.
„Je to realita, se kterou musíme počítat."
„To je málo."
„Nerozumím?"
„Počítat s realitou. Copak se rozejdeme s tím, že budeme počítat s realitou?"
Z Morgana byla cítit jakási nervozita. Oba jeho druzi si všimli, že tentokrát na sobě neměl oblek z anglické vlny. Oblékl se do moderního, přizpůsobil se době. Červený kabátec se zlatými knoflíky, přiléhavé kalhoty, boty se špičkami. Tak i jemu došlo, odkud vítr vane.
„Já nejradši počítám prachy," řekl Hospodář. „Není větší realita než prachy."
„Prachy," opakoval Morgan. I on měl pro tento pojem slabost. Starý muž se spíš zajímal o otázky mocenské.
„Hospodářkou základnu nelze podceňovat," řekl. „V lidu je nespokojenost. S nástupem nové éry čeká změnu k lepšímu. Jsme schopni ji nabídnout?"
„Prezident Linde odstoupí," odpověděl Morgan suše.
„Nakopali jsme ho do prdele," upřesnil Hospodář. „Ty jeho kecy o návratu k civilizaci byly úplně mimo mísu. Ten chlap se zbláznil."
Jeho druzi vážně přikyvovali nad svými šálky čaje. Politováníhodné. Jak jen mohl muž v takovém postavení ztratit kontakt s realitou!
„Monarchie je rozhodně nejvhodnější varianta," podotkl Starý muž. „Pro danou historickou situaci."
„Ovšem záleží na monarchovi," dodal Morgan.
„Kdo bude král, je jasný," řekl Hospodář. „Nikoho nenapadne, že by to mohl být někdo jiný než Kapitán."
„No právě," řekl Morgan a uvolnil si límeček. To gesto vypovídalo o podstatě, Linde byl neškodný. Dělal, co mu nařídili. Jenže Kapitán je nevypočitatelný živel.
„Nenašel by se někdo vhodnější?" nabídl Starý muž.
„Ne, dokud bude Kapitán žít," odpověděl mu Hospodář.
„No právě," Morgan řekl toho dne už podruhé.
Na tom by se asi shodli. Jenže kdo to má udělat? A jak?
Podivili by se, kdyby někdo před nimi vyslovil jméno Honzy Kryla.
To jméno nikdo z nich nikdy neslyšel.

10.11
„Tudy, Excelence," řekl Kapitánovi muž v bohatě zdobené purpurové uniformě.
Kapitán se bezděky ohlédl, na koho ten cirkusový uvaděč mluví, a pak si uvědomil, že Excelencí je on sám.
Uvažoval, jestli by se neměl pořádně nasrat, protože on je Kapitán a ne excelence a navíc, Excelencí může být kde kdo, kdežto Kapitán je na celém světě jen on samojediný. No dobře, počkáme a uvidíme, co s tím chlapem vyvedeme, řekl si po chvilce uvažování a vydal se tam, kam mu uniformovaný muž ukazoval, následován pěticí mužů své tělesné stráže.
Krátkou chodbou vešel do veliké síně osvětlené bohatě rozvětvenými lustry, plály tu stovky svíček. Jejich měkké načervenalé světlo se příjemně odráželo od vyleštěných parket.
„Jeho Excelence Jindřich Kapitán Hřivnáč!" zvolal muž v červeném překvapivě zvučným hlasem.

V místnosti bylo, jak Kapitán odhadoval, snad padesát, možná sto lidí. Mezi nimi se mohl skrývat námezdný vrah. Byl rád, že má za zády oddíl svých věrných osobních strážců. Na kluky je spolehnutí a mají oči všude.
Ti lidé, většina z nich byli muži, stáli podél stěn, ne v řadě, ale v malých hloučcích a skupinkách. Jedna skupinka byla o něco větší než ty ostatní.
Jakmile červený voják Kapitána ohlásil, rázem utichl hovor, všichni se k němu točili a pak, jako nějaká stébla, se začali ohýbat v pase a klaněli se mu. Jen lidé z onoho většího hloučku se neklaněli. Také se otočili ke Kapitánovi a bez otálení k němu zamířili.
No ovšem, to je on, Linde, pomyslil si Kapitán, ten sráč, co přišel po Havlovi. To já ho dostal nahoru! Beze mě by byl hovno v trávě!
Vybavil si vzpomínku na první setkání s tímto mužem. Svázaný špagátem, vyděšený jako vyoraná myš, tak vyhladovělý, že sebou seknul. Možná, že by i chcíp, kdybych mu nedal nažrat bramboračky. No a dotlačil jsem ho až na prezidenta.
Pozorně si ho prohlížel.
Linde byl bledý. Na čele mu vystupovaly krůpěje potu.
On je zrovna tak posranej jako tenkrát, napadlo Kapitána.
„Vaše Excelence," uklonil se mu Linde, „dovolte, abych vykonal poslední akt v úřadu dřív, než ho s konečnou platností složím. Jsem pověřen nejvyššími představiteli této země, reprezentanty lidu této země, v souladu s mým nejvnitřnějším přáním a přesvědčením, abych vás požádal, abyste se ujal vlády nad touto zemí a jako hlava obnoveného Království českého nadále osvědčoval již mnohokrát osvědčenou státnickou moudrost, smysl pro spravedlnost, pochopení a lásku ke slabým a potřebným i nezbytnou přísnost vůči rozvracečům a stoupencům starých temných pořádků, nepřejícím zásadám nové éry Světla."
„Tak počkej, Linde," řekl Kapitán, mrkaje. „Ty zase nějak moc žvaníš. Tady byla řeč o tom, že bych měl jako bejt král, tak co tady pindáš o rozvracečích? Já nejlíp vím, kdo je tady rozvraceč. To není tvoje práce. Tys měl zatočit s rozvracečema. Je jich čím dál víc, takže do hajzlu s tebou, Linde!"
Linde zalapal po dechu a slova se ujal kardinál Břenda, vlídný muž, který nahradil dosavadní hlavu katolické církve v Čechách, kardinála Vlka.
„Dovolte, Excelence, abych vyjádřil totéž, co odstupující pan prezident - my všichni vás snažně prosíme, abyste se stal naším králem a přijal korunu, která zdobila tolik ušlechtilých hlav v dějinách této země."
Linde potřásl hlavou a nešťastně pohlédl na muže, který stál vedle něho.
Toho Kapitán také znal. Kancléř Jarek Vocloň. Šikovnej chlapík. S ním si dobře rozuměl, byli oba ze stejného těsta - a navíc Vocloň jasně dával najevo, že nestojí o žádné tituly a posty, chce být v pozadí, tahat tam za nitky a starat se o své hospodářství. Jako on je Kapitán, Jarek je Hospodář. Havla by Jarek zamáčkl jak štěnici, kdykoli by si vzpomněl. Asi tak, jako zamáčkl toho přizdisráče Lindeho, jak to tak vypadalo.
Vocloň se také ukláněl a spiklenecky na Kapitána mrkal.
Z Kapitána padala nervozita, kterou pociťoval ještě před chvílí. Říkal si - není to nějaká fligna těch šizuňků? Tady se tetelí Starý, ten Vaška Bilak, kterého tenkrát doporučil Linde jako poradce. No a kde je Vašek, tam je taky Morgan, Leksa Brucajlo, usměvavý, vlídný. Naštěstí přišel k rozumu a pořádně se oblékl, i když zas ne tak moc pořádně, všiml si Kapitán. Už to nebylo to sáčko a nažehlené kalhoty, jako nosíval dřív. Oblékl se normálně, jak se na novou dobu Světla sluší. Žádné ozdoby, žádné zlato, žádný kordík: tmavě modrá barva, všechno hladké, střízlivé. Nebezpečný chlap. Je potřeba si na něj dát pozor. Ale jak?
Kapitán měl někdy dojem, že si Morgan dává pozor na něho.
Všichni se na něho dívali. Kapitán miloval tyhle chvilky, kdy je ticho a všichni civí a poulí na něho oči.
Utvrzoval se v přesvědčení, že správně dělá to, co dělá, když kupříkladu ukáže rukou a přikáže chlapa pověsit. Jen tak, bez důvodu, zdánlivě. Ve skutečnosti je jeden zásadní a velký důvod, proč chlapa oběsit. Zlepšuje to kázeň. Jakmile stanovíte nějaká pravidla, ty svině lidi se je naučí znát a využívat a obcházet a jebat a lámat a nakonec do nich zamotají i toho, kdo je vymyslel. Takže žádný pravidla! Sem tam někoho pověsit nebo mu setnout hlavu nebo do něj nasypat plný buben osmatřicítky magnum, tuhle ráži měl Kapitán rád, ale osmatřicítka je tak akorát, cítil vzrušení, ten slastný tlak v rozkroku.
Sáhl do záňadří, vytáhl z podpažního pouzdra Smith Wesson a bez dlouhého přemýšlení vypálil tři rány v rychlém sledu do skupiny lidí nedaleko něho.
Když tiskl spoušť potřetí, napadlo ho, že by bylo dobré, kdyby náboje zasáhly jednoho člověka.
Zasažený muž se skácel a ostatní od něho odskočili.
"To je on, rozvraceč!" máchal Kapitán ve vzduchu revolverem. Dával přednost revolveru před pistolí. Přece jen to jsou spolehlivější zbraně. Když rána nevyjde, stačí zmáčknout znovu a komora se otočí a střílí se dál. „A není jedinej v místnosti!"
Rozhlížel se kolem sebe. I tohle strašné ticho znal, zalilo všechny lidi, když vyřkl ortel a pohrozil, že vysloví další. Co je to za sráče, říkával si v takových chvílích, proč na mě neskočej? Proč mi nezakroutěj krkem? Protože mám za zády chlapy se samopalama? Nemohli by postřílet všechny. Vodsralo by to pět, šest lidí a ti ostatní by přemohli mě i mý kluky. Jenže nikdo nechce bejt těma pěti, šesti a proto jen stojej a usíraj do kalhot. Přitom na to člověk nikdy nesmí myslet, jestli bude nebo nebude mezi těma pěti, šesti co lehnou.
Musí jít po krku. Furt a tvrdě.
Pak se stane králem.
Budu králem, připomněl si pravý účel své přítomnosti v sále.
„Korunu přijímám," řekl kardinálovi Břendovi. „Konečně tady někdo nastolí opravdovej pořádek. Někdo musí zatočit se

zrádcema a rozvracečema, jako je tenhle šmejd."
Ukázal hlavní pistole na tělo ležící v rostoucí kaluži krve. Kdopak to asi byl?Napadlo Kapitána. Na tom nesejde. Hlavně, že to byl rozvraceč. Venku se ozvalo vřeštění, výkřiky, dupání, Kapitán se otočil, revolver v pěsti. Jeho muži namířili samopaly.
Rozletěly se dveře.
A kurva, napadlo Kapitána, to je přece ta moje malá mongolská svině, moje dcera!
„Všechny vás zabiju, hajzlové!" vřeštěla Katka.
Byla oblečená do bílozlatých šatů s širokou sukní, s nabíranými rukávky s krajkovým lemováním. V ruce držela dlouhý tenký nůž potřísněný krví. Za ní poskakoval chlapík v černém sametovém obleku. Držel se za obličej a mezi prsty mu prýštila krev.
To je vychovatel, uvědomil si Kapitán.
Nechtěl mít svoji dceru nablízku, nějak mu nebylo volno při pomyšlení, že by měla být ve stejné místnosti jako on. Bylo to všechno už dávno, tenkrát, když ještě žila Růža, dřív než se To stalo. Hodně se chlastalo, tenkrát, dneska se taky hodně chlastá, jenže je to jiné. Tenkrát to bylo nádherně nevázané a nezávazné, bylo to padni komu padni, a když pod ruku přišlo tohle hádě, tak holt to bylo tohle hádě, hodně se chlastalo, tenkrát.
Jestlipak si tu dobu tohle hádě pamatuje? letělo Kapitánovi hlavou.
Nechtěl ji mít u sebe právě kvůli nejasným a rozpitým vzpomínkám na tu dobu. On sám nezapomněl, že se našla, že ji má někde v dosahu své moci, a nařídil, aby o ni bylo postaráno, aby měla kolem sebe dost lidí, kteří vyhoví každému jejímu přání. I vychovatele jí obstaral.
Za vychovatelem se krčil chlápek, na kterého si Kapitán matně vzpomínal.
No ovšem, to je přece ten chlap, který Kateřinu našel a přivedl.
Jak to, že je ještě živej, zamračil se Kapitán a chtěl něco říct.
„Strýček hodný a Hodný je svině, Katka mu pokrájí tělíčko!"
Kapitán viděl, jak sebou ten chlap škubnul, dvěma rychlými kroky se ocitl Kateřině po boku a chytil ji za ruku.
Usmála se na něho.
Kapitán se bleskově rozhlédl.
Viděl, co vidí ostatní. Četl ty pohledy. Hodnotily situaci. Zde je Kapitán, určený coby král obnoveného Království českého. Zde jeho dcera, princezna, a zde je muž, který má princezninu důvěru. Kdo bude mít důvěru muže, který má princezninu důvěru, bude na tom mnohem lépe než někdo, kdo takové důvěry pozbývá.
„To je moje dcera Kateřina," řekl Kapitán hlubokým hlasem. „Její slovo platí, jako by to bylo moje slovo."
„Svině, svině, svině!" vřeštěla Kateřina.
„Je to hodně citlivý dítě," pokračoval Kapitán. „Má starost o veřejný blaho a každá nespravedlivost ji rozruší. Je to tak, Kateřinko?"
Dítě se přitisklo k Magorovi.
„Máte plnou pravdu, Excelence," osmělil se Magor. „Kateřina cítí, že se děje něco velmi špatného, a protože miluje Vaši Excelenci z plného srdce, přišla, aby vám byla ve chvíli zkoušky po boku."
Dítě upíralo na otce oči.
Malé, sešikmené oči, trochu naběhlé. Světlo svíčkových lustrů dopadalo trochu šikmo, takže oči byly ve stínu a jen občas v nich blýskl odraz ohňových
paprsků.
Kapitán si všiml, že Morgan a Starý si Kateřinu pozorně prohlížejí. Morgan se naklonil ke Starému a cosi mu pošeptal.
A Starý přikývl.
Ty dvě kurvy něco pečou, uvědomil si Kapitán. Dal by za to hlavy půlky lidí v sále, kdyby věděl, co si ti dva pošeptali!
„To je dobře," řekl Kapitán neurčitě, nevěda, co říct chytrého. „Pro otce není nic lepšího, než když ví, že má ve svým dítěti zastání." Ukázal na krvácejícího vychovatele. „Co proved, že ho mázla?"
„On, Vaše Excelence, nevyhověl," odpověděl Magor v rozpacích.
„To je teda zkurvysyn, že nevyhověl. Jen aby za tím nebylo nic horšího. Nevyhověl? Někdo ho naved, aby nevyhověl. Kdo ho naved? To by bylo dobré zjistit."
„Myslím, že to vaše dcera dokáže zjistit, Excelence," odpověděl Magor úklonou.
„Bůh žehnej vašemu konání!" ozval se do toho kardinál Břenda, snad v obavě, že zjišťování nastane zde a v tuto chvíli.
„Bůh vám žehnej, dobří lidé, Bůh žehnej panu Jindřichovi i jeho dceři Kateřině, kéž Bůh vede jejich kroky cestou milosti a moudrosti, abychom ho my mohli následovat a země pak vzkvétala tak, jak si On přeje!"
Na tváři se mu rozlil blažený úsměv a lidé se též usmívali a uklánělí se a nevšímali si sloužících, kteří táhli mrtvé tělo pryč, zbyla po něm jen široká krvavá šmouha, ale na tu se vrhly ženské s hadry a kbelíky a za dalších pár okamžiků po šmouze nezbyla ani stopa, leda ta, kterou měl každý z přítomných obtisknutou v lednici své duše.
„Nezbývá, než se dohodnout na dni korunovace, na datu, které bude znamenat novou éru v dějinách naší země, novou éru v dějinách světa. A já navrhuji, vážení, aby to byl první světlen, den vyhlášení nového letopočtu! Už ve čtvrtek příštího týdne bude mít země nového vladaře!"
„Ano! Haleluja! Vivat! Tak to bude!" ozývalo se všude kolem, po krátké chvilce, kdy oči všech spočinuly na Kapitánovi a ten kývnul, pomalu, důstojně a milostivě.
Na potvrzení, že bude milostivým a důstojným českým králem.
Pak se otočil a vykročil k východu.
Nemohl vidět, že ti tři, Oleksij Mikolovič Brucajlo, Jaroslav Vocloň a Vasil Bilak si vyměnili velmi vážné pohledy.

10.12
„Strýček hodný a Hodný je svině, Katka mu pokrájí tělíčko!"
„Tovíškatuškožemuhopokrájíš." Říkal Strýček. Byl opravdu hodný.
Katka měla teď radostné dny, ještě lepší než dřív, než přišel On. Tělíček na hraní měla hodně. Někdy až moc. Byla pak uondaná a místo ní si musel hrát Učitel. Nevadilo jí to. Tělíčka pěkně křičela, a to ji uklidňovalo, že z únavy usnula a probudily ji až strašné sny, ve kterých ji On přivazoval k umyvadlu a bil řemenem. Potom, osvěžená spánkem, brala do ruky placičky, nebo vidlici, nebo žhavé železo a hrála si s tělíčkem s ještě větším potěšením.
„Jankryljankryl."
Nerozuměla všemu, co Strýček říkal a co často opakoval Učitel. Něco se tělíček ptali.
„Jankryljankryl."
Pak si vzpomněla. Jankryl, Honzakryl, to přece byl Hodný, ze kterého se stala Svině, protože se spolčil se Ženskou a Katka ho musí nenávidět!
„Kde je jankryl?" ptala se Strýčka.
„Nevímekatuškoalechcemehonajít."
„Najdu, najdu, najdu!"
Dupala a plakala.
„Tovíšžehonajdešsladkáholčičko." Říkal Strýček.
Od toho okamžiku měla Katka z hraní ještě větší radost. Nebyla to jenom hra, milá, příjemná. Hra dostala smysl. Hraje si proto, aby našla Hodného, ze kterého se stala Svině. Až ho najde, pohraje si s ním dlouho, dlouho, dlouho a taky se Sviní, s tou dlouho, dlouho, dlouho. Učitel jí pomůže, aby to trvalo hodně dlouho.
Pánové v černém přiváděli nová a nová tělíčka. Jednou Strýček přinesl obrázek namalovaný na tvrdém papíru.
Katka se vrhla na obraz s nožem v ruce.
„To je jankryl! Svině!"
„Schovejsinůžnaživéhokatuško." Říkal Strýček.
„Jetojenobrázektennámpomůžehonajít." Říkal Strýček.
Katka pochopila, že je obrázek důležitý. Strýčkovi pánové Svini, co byl dřív Hodný, hledají. Někdo ho musel vidět. Třeba ho ani nezná, ale zahlédl ho a zapamatoval. A řekne, kde je. Řekne, i když nebude chtít říct.
O to se postará Katka a její placičky a želízka. Postará se o to, i kdyby měla padnout únavou. Však zase vstane a pustí se znovu do hry.
Dokud Svini Hodného a tu Ženskou nedostane sem, do svého dětského pokojíčku.

10.13
Šest mužů, tři a tři z každý strany, neslo červený běhoun. Zvolna kráčeli po zámeckých schodech, určených pro příjezd rytířů k turnajům ve Vladislavském sále. Kráčeli pomalu. Koberec byl těžký a oni hleděli na nízké stupně schodiště obavě, aby nezakopli. Kdyby koberec nedejbože pustili, bylo by zle. Nejen celá korunovační slavnost, ale i přípravy musí být bezchybné. Nastupující Veličenstvo, jak se mu říkalo, třebaže ještě korunován nebyl, je tuze pověrčivý a dal najevo, že bude každou chybičku chápat jako zlé znamení, a tudíž ji bude nemilosrdně trestat. Zatím žádná chybička nenastala.
Pořadatel slavnosti Mistr Kroutvor, čile pohyblivý jako vodoměrka rejdící po nehybné hladině lesní tůňky, byl zároveň na deseti místech najednou a dohlížel, aby dělní mužové ztvárnili jeho představy.
Nastává doba Světla, proto vůdčími barvami budižte bílá a zlatá, doplněná královským purpurem. Celá Královská cesta ze Staroměstského náměstí na Karlův most až nahoru na Hrad bude zdobena bílými a zlatými praporci. A zatímco dělníci vlekli po Jezdeckých schodech běhoun, aniž měli vteřinku na to, aby vzhlédli a podívali se na umně klenuté žebroví, které by jim připomnělo biče nebo možná i šavle připravené k seku, jiní dělníci na Staroměstském náměstí ničili pomník Jana Husa. Zde vyroste veliké pódium, ze kterého nastupující veličenstvo bude kynout jásajícímu lidu poté, co vyjde z domu U Zvonu. Do všech detailů vymyslel Mistr Kroutvor slavnost, ve které bude z kašen prýštit víno, aby se lid potěšil a rozkurážil k upřímnému veselí. Všude bude hrát hudba. Jedna obtíž trápila Mistra Kroutvora obzvlášť tíživě. Rudolfínské slavnosti se konaly ve městě rozkvetlém pod dotykem císařské milosti, kdežto tyto slavnosti se odehrají uprostřed ulic zpola vyhořelých a pobořených. Nebylo domu, který by nenesl stopy násilností a bídy. Fasády snad skryjí všechny ty kilometry uchystaného sukna. Co s krovy? Černé ohořelé skelety s troskami krytiny, jako kdyby nad ulicemi ležely kostry obrovitých mrtvol. V takových kulisách se těžko uspořádá lidové veselí oslavující příchod světla.
Když slavnost Světla, tak v noci, napadlo jednoho dne Mistra Kroutvora a spěchal za novým tajemníkem nastupujícího vládce. Nechával si říkat Rybář, však zlí jazykové velmi, velmi tiše tvrdili, že byl znám i pod jménem Magor, buď jak buď, má přízeň panovníkovu, a hlavně, těší se mimořádné přízni princezny Kateřiny.
„V noci," opakoval tajemník Rybář zadumaně. Bude se to Kapitánovi líbit, nebude se to Kapitánovi líbit?
Chápal, že Kroutvorův nápad vychází ze smutné reality města. Bohužel, realita je asi to poslední, co Kapitána a napříště Jeho Veličenstvo zajímá.
„Můj koncept má v sobě velkou symboliku," naléhal Mistr Kroutvor. „Jde přece o Světlo. Všude bude plno pochodní, budou hořet ohně, v každém okně zaplanou svíce. Bude to zápas Světla se Tmou. Nový vládce ztělesňuje jas světelné záře. On je vítěz a přemožitel. On je původce Světla. Vysvětlíme mu, že ve dne je jeho konkurentem samotné slunce. To kraluje na nebeské bání a rozděluje svůj jas podle vlastní úvahy. Nikdo si ho nemůže přisvojit. Ovšem v noci rozděluje světlo majitel a původce ohně. Světlo v noci nepřichází z vůle slunce, které spí, dobře ukryto pod zemskou deskou..."
Mistr Kroutvor se úzkostlivě držel nové oficiální doktríny, která popřela blud o kulatosti Země.

Tajemník Rybář nehnul při těch slovech ani brvou. Neměl v úmyslu riskovat udání Výboru kvůli takové prkotině.
„Chápu. Je to výborná myšlenka. Jde jen o to, jestli není moc složitá. Aby ji Veličenstvo dokázalo pochopit."
I on byl kreativní a dovedl najít řešení. Požádal o audienci a naznačil, že přichází se zajímavým nápadem.
„Slavnost bude ještě lepší, když ji oživí živé pochodně," řekl Kapitánovi.
„Živý pochodně? Co je to za zkurvenou hovadinu?" ptal se vládce pobaven.
„Lidi polití hořlavinou a zapálení," řekl Rybář. „To budou živé pochodně."
Skalnaté vládcovo čelo se zachmuřilo.
„Kurva, věděl bych o pár parchantech, který by měli zazářit. Pochodně, říkáš?"
„Ano, Excelence."
„Jenže co s pochodněma ve dne? Pochodně jsou dobrý, jen když je tma jak v prdeli!"
Rybářův obličej se rozzářil radostným úžasem a pak se tajemník hluboce poklonil.
„To mě nenapadlo, Excelence. Slavnost bude mít úplně jiný ráz, když se bude konat, jak geniálně navrhujete, v noci! Vždyť vy jste ztělesnění světla a vy bojujete s tmou..."
„Dobře, dobře," zarazil panovník výklad, který začal být podle jeho názoru neúnosně složitý a nudný. „Teď jde vo to, kolik těch živejch pochodní má bejt. Stačí padesát?"
„Myslím, že sto by bylo lepší," řekl tajemník a při tom počtu zůstalo. Takové byly počátky konceptu, pak se přikročilo k realizaci a oba hlavní odpovědní, Mistr Kroutvor i Rybář, byli nervóznější den ode dne, jak se datum korunovace a lidové veselice korunovaci předcházející blížil.
Teď už ne jenom Mistr Kroutvor, ale i Rybář byli všudypřítomní a osobně dohlíželi na bezchybný výkon prací. Nehodlali nechat cokoli náhodě, i ty živé pochodně vyzkoušeli na louce v Kinského sadech a přesvědčili se, že skutečně lépe vypadají po soumraku než za bílého dne. Pokusného materiálu měli dost. Přece jen při tolika profesích a tolika řemeslných úkonech se tu a tam vyskytovaly chyby. Jednou spadlo řešení, podruhé se utrhlo sukno z fasády, potřetí tesaři udělali křivý schod na pódium na Staroměstském náměstí, a co by se stalo, kdyby Panovník klopýtl, až opustí dům U Zvonu a bude stoupat vzhůru, aby přijal hold lidu? Měla snad nová éra Světla začít klopýtnutím? Jedna malá chyba by mohla vrhnout stín na celou epochu.
Do báně s nešikovným chlapem a tam bude hnít, dokud ho nevyvlečou ven, řetězem nepřipoutají k železné traverze a potom, pomazaného hořlavinou, ho zapálí. Anebo ho zapálí hned, v Kinského sadech, aby uviděli, jak to bude vypadat při slavnosti.
V celém městě rostla nervozita i radostné očekávání. Oblast kolem Staroměstského náměstí byla přísně kontrolovaná a směli sem jen lidé, kteří pracovali na přípravách. Také po celé délce Královské cesty hlídkovali lidé Bratrstva v civilních oblecích a gardisté v šarlatových a žlutých uniformách.
Ve dnech všednosti nebývalo na ulici mnoho lidí. Všichni museli tvrdě pracovat - uvědomovali si, že je od smrti hladem dělí jen úzká hranice. Mezi lidem se ale rozšířila zvěst, táhla se jako přízemní opar nad bažinou, že informátoři Bratrstva pečlivě sledují chování občanů před korunovací. Kdo by seděl doma takzvaně si hleděl svého, dával by najevo nedůvěru k nastupujícímu králi podporoval by tím starý režim. Lidé proto často pracovali v noci, dokonce polní práce pokračovaly v noci, aby se mohli procházet za dne po ulici v těch nejparádnějších šatech, ušitých podle nové zvyklosti. Samozřejmě, ne každý si mohl dovolit sametový kabátec se zlatými knoflíky a přiléhavé kalhoty nebo dokonce vysoké boty z měkké kůže s mosaznou sponou. Šikovné ženy ale dokázaly přešít i tesilové sako a obarvit ho a tam vypasovat, tam zas našponovat, by se co nejvíce svým duchem přiblížilo požadavkům nové doby Světla.
V posledních třech dnech byl venku na ulici snad každý, kdo se dokázal držet na nohou.
V obličejích byla vidět únava. Kolem očí hluboké stíny, ovšem na tváři úsměvy.
A hovory byly také příznačné.
„Nemohu se dočkat, vy se též těšíte, sousedko?"
„Zajisté, sousede. Kdo by se netěšil?"
„Jsou tací mezi námi."
„Bať, bať, jsou tací. Nepoučitelní. Zaprodanci těch, kteří všechna ta neštěstí zavinili."
„Profesoři a inženýři."
„Bať, bať, ať se smaží v pekle, chamraď bezbožná."
„Peklo je příliš milosrdné pro ně!"
„Jen On může posoudit míru viny a míru trestu. Důležité je, že je zde a bdí a skrze našeho nastupujícího pana krále, bude hodné chránit a zlé trestat."
A tak napořád, jak se patří nahlas, aby všichni slyšeli.
Všichni slyšeli a všichni viděli, slyšeli a viděli jeden druhého a zkoumavě se vzájemně prohlíželi, jestli se ten druhý usmívá a jestli má jiskru v oku a jestli jeho mluva je dostatečně radostná, takže čím dál více se všichni na sebe usmívali a hovořili stále hlasitěji.
Dva dny před korunovací někoho napadlo radostí tančit a strhl v kratičké době ostatní.
Běda tomu, kdo si chtěl odpočinout. Hned na něm ulpěly podezíravé pohledy.
On netančí, on oddychuje, jeho oddanost panu králi, Jeho Veličenstvu, je chabá. Jestlipak on není zaprodanec inženýrů? Po malém oddychnutí odpočívající byl zase na nohou a tančil s ostatními, ryčné kolové tance anebo jen tak pro sebe poskakoval a máchal ve vzduchu rukama a smál se na plné kolo.
Praha se stala velmi veselým městem.
Veselí trochu ztěžovalo práci řemeslníkům. Bylo nutno zasadit železné traverzy, ke kterým budou přivázány živé pochodně, až panovník se svou suitou půjde ze Staroměstského náměstí na Pražský hrad. Svalnatí muži se museli obtížně prodírat křepčícím davem se železným nákladem na rameni a kopáči se často ani nemohli rozmáchnout v obavě,

aby někoho neudeřili. Nakonec veselí lidé přišli na řešení - kolem každé jámy utvořili kruh a kopáči a dělníci vztyčovali sloup, na němž bude upálen člověk, v kruhu jásajících tančících občanů.
V Den D zkontrolovali Mistr Kroutvor s Magorem, jak je vše připraveno. Podnikli celou cestu z domu U Zvonu na pódium a pak kolem radnice do uliček Starého města, Karlovou ulicí na Karlův most a nahoru na Hrad.
Ulice ztichly.
Neslyšný hlas, který prve vyhnal lidi do ulic, aby v nich křepčili a zpívali, jim napověděl, že by měli odpočívat, protože veselí přijde se soumrakem. Až bude kardinál Břenda vkládat královskou korunu na ušlechtilé panovníkovo čelo, zdola, z města, by měl znít jásot a zpěv. Je třeba se připravit, je třeba nabýt sil. Kdo by se teď zbůhdarma špacíroval na ulici, mohl by vyvolat podezření, že jeho láska k panovníkovi je malá a že kašle na korunovaci a že by si přál obnovu starých pořádků.
Vše bylo v pořádku, a přece byli oba muži nervózní.
Stokrát mohli přesvědčovat sami sebe, že nervozita je přirozená. Před každou akcí jsou pořadatelé nervózní, a tím víc, čím vyšší míru odpovědnosti nesou. Tohle je akce historická, nejdůležitější od dob, kdy Přemysl Oráč usedl vedle kněžny Libuše na stolec vladaře. Však také historici Univerzity Karlovy už objevily, že existují nesporné genealogické vazby mezi Jindřichem I. a Přemyslovci, jmenovitě Václavem III., který byl zavražděn v Olomouci. Odbočme - jakmile se to Kapitán dozvěděl, nařídil přísné vyšetřování zmíněné vraždy a pachatelé byli objeveni a jejich potomci pochytáni a po zásluze popraveni rozčtvrcením, jak přísluší královrahům.
Kráčeli a přijímali hlášení podřízených.
I oni byli bledí. Nikdo nechtěl skončit jako živá pochodeň. Vše klapalo. Víno z kašen poteče. Pekaři pečou chleba. Kuřata a holoubata oškubána a připravena k pečení, stejně jako čuníci a jehňata. Piva připraveno moře, tohle hlásil smíchovský sládek, jediný s klidnou myslí, což lze přičítat jeho zjevné opilosti, v jeho případě odpustitelné. Vše připraveno, vše klape, jen aby, mysleli si oba. Ne bez obav prošil Matyášovou bránou.
Na prvním nádvoří čekal Cosinus. Byl bledý a třásly se mu ruce. Už je to tady, pomyslil si Magor, něco se stalo.
Pokynul bradou a Mistr Kroutvor se vzdálil. Znal Cosina a věděl, že je odpovědný za bezpečnostní opatření. Ta se ho netýkala, chválabohu. On byl jen obřadník. Ovšem jestli se přihodí něco nepřístojného, natož pak kriminálního, hlavy budou padat všem.
„Spiknutí..." syknul Cosinus.
„Kdo?" štěkl Magor.
„Nejjasnější princezna odhalila spiknutí." „On?"
„Ano. Jan Kryl."
„Kde je?"
„To zbývá zjistit. Výslech pokračuje." Magor se bezděky otočil, aby se podíval, zda je ještě slunce nad obzorem.

10.14
Tma houstla. Nad Prahou se stahovala noc, kroužila kolem nich jako mračno černých ptáků. Pražský hrad zářil tisícovkami pochodní a lamp a také nad střechami Starého Města se vznášel opar načervenalé záře. Ve vzduchu byl cítit smolnatý kouř.
Brzy se do této vůně vetře pach pálených lidských těl z živých pochodní, musí to jít rychle, táhlo Magorovi hlavou, třásly se mu ruce nervozitou.
Byla to nepříjemná chvíle, ještě před hodinou, tam nahoře na Hradě, v dětském pokoji, jak se říkalo podzemním prostorám, ve kterých si Princezna, jak říkala, hrála s tělíčky. Už neměla jednoho učitele, pomáhalo jí sedm specialistů s jediným cílem, najít Jana Kryla. Portrét vyhotovili nejlepší odborníci z kriminalistiky. Cosinus, který Kryla dobře znal, poskytl co nejvíce informací a ručil hlavou za to, že podobizna je co nejvěrnější.
Už ráno korunovačního dne experti usoudili z reakcí vyslýchaného, že Kryla zná, a jak se hodiny táhly, nabyli přesvědčení, že je zasvěcen nejen do tajemství Krylova pobytu. Bezpochyby zná i jeho plány.
Bohužel, Princeznička byla trochu prudká. Experti ji marně nabádali k jemnější práci. Byla celá žhavá a chtěla by co nejdříve dostat do rukou Hodného, jak Krylovi říkala, i tu Ženskou, identifikovanou jako Markétu Panuškovou. Experti by si přáli, aby v této fázi nastoupilo spíše psychologické působení. Muk si vyslýchaný užil hodně, a nyní je třeba přestálé utrpení zužitkovat, aby se bál, že se k němu vrátí. Pak promluví.
Bohužel, Princezna zasáhla několika nevhodnými aplikacemi španělských bot a muž ztratil na dvě hodiny vědomí. Když se kolem poledne probral, už nebyl zcela při smyslech, blábolil a bylo třeba ho další tři hodiny křísit a čas plynul a mužů se zmocňovala čím dál tím větší nervozita. Byli si jisti, že jsou na stopě něčeho velkého, snad dokonce atentátu na Panovníka. V jednu chvíli dokonce uvažovali o tom, že Princeznu eliminují a šeptem se o tom radili, ovšem to byla idea tak opovážlivá, že se do realizace nehrnuli.
K večeru se do jejího pokoje dostavili i vysocí hodnostáři, sám Mistr Rybář a Mistr Kroutvor.
Příchod Mistra Rybáře působil na Princeznu konejšivě. Naštěstí byla už tak unavená, že na chvilku usnula zdravým spánkem. Schoulila se na lůžku, do ruček uchopila lidskou ledvinu vytrženou včera odpoledne a s blaženým úsměvem šťastného děcka pochrupovala a zdály se jí růžové sny o tělíčkách.
V následujících deseti minutách se Rybářovi podařilo - mírně a bez křiku - zjistit pravdu.
Teď Mistr Rybář alias Magor stál zde, v čele úderného oddílu osmi elitních střelců.
Jmenuje se to tu Štvanice, připomínal si Magor. Zvláštní. On je v čele lovců a tam někde vpředu je štvané zvíře, Řetězák, Honza Kryl.
Spustili se po lanech z trosek Hlávkova mostu na tu část ostrova, kde stával Zimní stadion, už dávno pouhé spáleniště. Oblouky mostu byly zazděné. Špice ostrova Štvanice namířená proti proudu Vltavy byla vyhlášena za zakázané místo.

Děly se tu divné věci. Lidé zde umírali za podivných okolností, hovořilo se o čarodějnictví, o sabatech děsivých bytostí, proto sem nikdo nesměl. Na samé špici stála rozlehlá budova s kupolovitou věží, krytá zakřivenou střechou, připomínající siluetu Národního divadla.
Umírající muž hovořil na mučidlech o elektrárně.
Magora nikdy nenapadlo, že by tahle budova měla být elektrárna. Jako většina Pražanů, pokud si vůbec kdy této novoklasicistní stavby všiml, si myslel, že patří k soustavě jezů, ke složitému vodnímu hospodářství kolem ostrova - přičemž všechna technická zařízení spojená s jezy byla v dezolátním stavu.
Tak tedy elektrárna.
Budova byla temná.
Muži se přibližovali pomalu v široce rozvinuté rojnici.
Pokud se Kryl v opuštěné elektrárně schovává, nesmí dostat šanci k úniku.
Magora trápila představa, že Kryl, až pochopi, že je obklíčený, skočí do vody a pokusí se uplavat. Proto je třeba postupovat obezřetně, aby neměl čas na to, aby se vzpamatoval a pomyslel na záchranu.
Jenže oddíl neměl čas. Korunovace může začít každým okamžikem.
Jen jedno Magora uklidňovalo: pokud se Kryl skutečně skrývá zde, v opuštěné tovární budově na ostrově Štvanice, nechystá atentát na Panovníka. Horší bylo, kdyby se měl skrývat někde v ohořelých trámech domů na Staroměstském náměstí. Sice všude byli muži z ochranky, ale Magor nepochyboval o tom, při slavnosti nastane zmatek a že by se nepřítel mohl pokusit vetřít i do chráněné oblasti.
Oddíl se blížil.
V šeru byl vidět vchod do budovy. Byla to veliká vrata, dřevěná s hustým proskleným mřížovím, připomínala paraván - krásná práce ze začátku minulého století.
Vrata byla pootevřená.
Magor přemýšlel, že by se pokusil jimi prosmýknout, když zaslechl krátké syknutí z pravé strany.
Pravý krajník na něho mával a ukazoval kupředu. Několika krátkými přískoky se Magor dostal až k němu a spatřil světélko v okně věže.
Přikývl.
Chvilku upřeně pozorovali okno.
Mihl se v něm stín lidské postavy.
Víme, kde je kořist, štvanice na Štvanici zdárně pokračuje, pomysleli si.
Magor se vrátil do středu rojnice a proklouzl pootevřenými vraty dovnitř.
Slyšel hukot vody a také hluk strojů. Podlaha se chvěla. Bylo tu horko a vzduch čpěl pachem maziv a spáleniny. A ještě něco bylo cítit ve vzduchu, něco dráždivého, ostrého, znepokojujícího. Magor měl pocit, že už tenhle pach někdy cítil. Marně se ho snažil zařadit do nějaké souvislosti. V hale byla tma. Tušil, že někde vpředu bude vchod na schodiště vedoucí do věže. Jak se k němu dostat? V kapse měl zápalky, je to zakázaná technologie v epoše Světla, slušelo by se tam mít křesadlo a troud. Pro speciální oddíly existovaly výjimky, a sotva který člen Výboru by se odvážil namítat proti zápalkám v ruce Mistra Rybáře.
Magor se neodvážil zápalek použít. Musím jít opatrně kupředu. Snad se něco stane. Snad...
Stalo se.
Ano, jsme připravení," zaslechl Krylův hlas. „Všechno je připraveno. Potřebuju jenom pokyn."
Je to tedy pravda, sevřel se Magorovi krk rozčilením. Mám ho.
Ve tmě slyšel šouravé kroky po své levici i pravici. Čtyři muži oddílu vklouzli vraty dovnitř, zbývající jistili prostor kolem budovy, tak, jak bylo domluveno.
S kým Kryl mluví? divil se Magor. To vypadá jako...
Něco klaplo a Magor si ani nestačil vybavit, co znamená toto slabé, suché klapnutí. Až v následujícím okamžiku si ho spojil s tím divným zápachem. Byl to ozón, vůně elektřiny.
Klapnutí vypínače.
Místnost zaplavila záře čtyř silných elektrických lamp.
Přímo proti Magorovi, blízko stěny, stál Honza Kryl a hovořil do vysílačky. Ruku ještě držel na vypínači vedle dveří.
Těžko říci, kdo z obou mužů strnule zírajících jeden na druhého byl užaslejší.
Vedle Magora zajektal jeden ze střelců:
„Ono to svítí, ono to svítí, to je elektrika!"
„Samozřejmě, že svítí," řekl Honza klidně. „Pod námi jsou tři vodorovně uložené Kaplanovy turbíny po 1,89 megawattů. Do trafačky z nich jde přes šest tisíc voltů, to je slušné, nemyslíš, Magore?"
Hovořil klidně, skoro lhostejně.
Také Magor se vzpamatoval a se stejným klidem odpověděl:
„Pojď pomalu ke mně. Dej ruce nahoru a ten krám pusť na zem."
„Ty jsi to nepochopil, Magore? Je konec. Dnes v noci předvedeme všem lidem v Praze, že elektřina funguje, jako fungovala před tím, než se To stalo. A Kapitán a celá jeho banda mohl fungovat jen ve tmě. Ta dneškem končí. Vrátí se světlo, to obyčejné, bez velkého es na začátku. Skončí výbor. Skončí veřejné popravy. Skončí otrocká práce. Vrátí se normální doby."
Magor na něho soustředěně mířil samopalem.
„Počítám do tří. Jestli nepustíš tu vysílačku na zem, nasypu to do tebe. Jedna..."
Za zády mu něco vrzlo.
Bleskově se otočil a viděl, jak se velká vrata, jimiž prošel, zavírají. Jazýček s klapnutím zapadl do zámku.

„Máš tu kamarády, výborně!" řekl Magor. „Já je mám venku taky. Ti si jistě s těmi tvými poradí."
Honza se sehnul a opatrně položil vysílačku na zem.
„K čemu ti to je, Magore? Kdybys měl něco v hlavě, pochopil bys, která bije."
„Budeš parádní číslo při korunovaci českého krále Jindřicha I., Řetězáku. Posloužíš jako živá pochodeň na nejvyšším stožáru. Už je pro tebe připravený, na čestném místě, hned vedle pódia. Jdeme!"
„Nebude žádná korunovace. Máme odsud natažené vedení jak na Hrad, tak podél Královské cesty, tak na Staroměstské náměstí. Jakmile to zvíře překročí práh domu U Zvonu, zapneme spojení a Praha se rozzáří elektrickým světlem, všichni ho uvidí. A s vámi bude konec. Dávám ti šanci, Magore. Neublížil jsi Markétě. Odložte zbraně a pojď se mnou. Čeká nás hodně práce, než napravíme celé to svinstvo."
„Když nepůjdeš dobrovolně, nasypu ti to do nohou a poneseme tě. Dostanu tě živého na Staromák, Řetězáku, a hodím tě Panovníkovi k nohám, to mi můžeš věřit."
Krátce stiskl spoušť a proud střel se odrazil od betonové podlahy těsně vedle Honzových nohou. Honza vykročil.
Magor se usmál.
„Přece jen máš v hlavě rozum. Jdeme, a musíme si pospíšit, slavnost může začít každou chvíli. Honza se díval na vrata, taky viděl, jak se zavírají. Magor si všiml jeho pohledu a usmál se. „Kamarádi proti kamarádům, co? Však uvidíme, jak to dopadne." Přistoupil ke dveřím a uchopil kliku.
Vyrazil ze sebe kratičký výkřik a pak už jen stál u vrat a zmítal se v křečovitém tanci. V místnosti začpělo pálené maso.
Magor rudl v obličeji, oči mu vystupovaly z důlků, načež pukly a z hloubi lebky vylétly obláčky páry. Ruka, která držela kliku, zčernala a začala hořet, teprve pak tělo padlo na zem.
Dveře se otevřely a v temném otvoru stála Markéta. V jedné ruce držela tlustý kabel s obnaženým koncem, černou izolací a špalek lesklé mědi, v druhé ruce velký Rambo nůž, z jedné strany čepel jak břitva, z druhé pila. U nohou jí ležel jeden z Magorových elitních střelců. Z podříznutého hrdla mu tekla krev. Markéta se podívala na čtveřici Magorových sirotků, pak se lehce dotkla mrtvoly špičkou nohy a řekla skoro vlídně: Tak co, chcete dopadnout taky tak?"
Odpovědělo jí zarachocení samopalů, které spadly na podlahu. Markéta překročila jedno, pak i druhé tělo a šla rovnou k Honzovi.
„Honzo," ozvalo se z vysílačky ležící na podlaze, „vypadá to, že to začíná, připravte se."
Honza se shýbl pro vysílačku.
„Měli jsme tu nějaké problémy, ale už je všechno v pořádku. Jdeme na to."
Ze tmy za Markétou se vynořilo několik mužů. Vlekli kabel, jehož konec měla Markéta v ruce.
Mladá žena rychle kráčela přes sál k velikému pákovému spínači. Bez zaváhání vrazila obnažený kabel do prázdné svorky a pak vztáhla ruku po páce, zarazila se a tázavě se podívala na Honzu, ten se usmál.
„Udělej to ty, Markéto. Udělej to. Ty rozsvítíš temné makovice."
Sám si přitiskl vysílačku k uchu.
„Jak to vypadá?" ptal se.
Zvenku se ozvalo houknutí děla. Slavnost má začít kanonádou, připomněl si Honza.
„Ten dobytek vychází z domu. Chvilku počkejte. Ještě chvilku. Pozor, teď!" říkal hlas ve vysílačce.
Honza kývl a Markéta zasekla čepel pákového spínače do svorek.
Honza se otočil.
Oknem byla vidět silueta Pražského hradu, matně ozářená pochodněmi. Ta byla ve zlomku vteřiny zaplavena oslnivým bílým světlem, jako by vybuchla.
Honzovi se zamžily oči.
Přistoupila k němu Markéta a objala ho kolem ramen. Společně se dívali na Hrad zaplavený elektrickým světlem a představovali si šílenou paniku, jaká zachvátila v tuto chvíli „toho dobytka" a jeho nohsledy. Ostatně reakce Magorových vojáků byla příznačná, jejich morálka byla od prvního okamžiku ve psí, jakmile spatřili elektrické světlo.
„Teď už to bude dobré," šeptal Markétě Honza. Pak se vyvinul z jejích obětí a promluvil do vysílačky.
„Jak to vypadá?"
Nikdo mu neodpověděl.

10.15
„Tak co je?" řekl Jaroslav Vocloň přísně.
Do místnosti osvětlené elektrickým světlem vešel tajemník.
„Svodka od tajných služeb. Ničitelé chystají provokace v Bernu, Stockholmu, Toulouse, taky v Milánu a..."
„Dej to sem," přerušil ho Hospodář a vytrhl mu list papíru z ruky. „A Praha?"
„Staroměstské náměstí."
„Kryl?"
„Ano."
„Kapitán ho už měl v rukou, toho Kryla," rozpomněl se na jedno z čerstvých hlášení.
„Ano. Jenže mu někdo z Kapitánovy gardy pomohl k útěku."
„Zrada kolem Kapitána."
„Všude je zrada," přisvědčil tajemník.
„Kapitán ví, co se chystá na Staroměstském?"
„Nedostali jsme pokyn, abychom ho informovali."
„To je dobře. Je nějaké hlášení z Ruska?"
„Nemáme žádné zprávy."

Na Hospodářově stole zabzučela vysílačka. Podle červené barvy rozeznal spoj, který ho spojoval s Morganem. Přitiskl si sluchátko k uchu a soustředěně poslouchal.
„Rozumím," řekl suše. „Děkuji vám."
Spojení s východní mafií se za poslední dva roky díky rádiu podstatně zlepšilo. Skvělá věc, mít rádio jen pro sebe!
Obrátil se na tajemníka. Na tváři měl úsměv.
„Už máme zprávy z Ruska."

10.16
Staroměstské náměstí trnulo v radostném očekávání. Byl slyšet jen jemný praskot pochodní. Nikde ani slůvko, nikde ani hlásek. Občas zakvíklo děcko, krátce, protože rodičovská ruka ucpala prostořeká ústa.
Všem se tajil dech nad velkolepostí podívané.
Ze vchodu domu U Zvonu vedl rudý běhoun na pódium zdobené bílými a zlatými praporci. Na pódiu čekali vysocí hodnostáři, zárodek budoucí královské rodiny. Byli to muži zocelení zápasem se silami Tmy, poznamenaní jizvami, všichni ve velkolepých panských oděvech se zlacenými meči u boku.
Zdálo se, že ty meče jsou napevno zasazené do pochev, aby snad někoho nenapadlo Panovníka setnout. Pod pódiem, a pak dál po celé délce Královské cesty, stály stráže. V jedné ruce palnou zbraň, druhou rukou strážný svíral lano, které oddělovalo dav od prostoru, kudy půjde Panovník. Davu bylo požehnaně.
Všichni měli oči upřené na průčelí domu U Zvonu osvětlené pochodněmi a ohňovými koši. Každou chvílí nastane historický okamžik, Vladař vykročí na cestu, na jejímž konci na něho čeká koruna českých králů.
Nastane nová doba.
Houklo dělo, umístěné na nádvoří nedalekého dvorce Ungelt.
Dveře domu U Zvonu se otevřely a vyšel muž, který si vybojoval přízvisko Kapitán a jemuž za pár hodin nebude někdo na celém světe smět říci jinak, než Veličenstvo.
Udělal dva kroky.
Šel do ticha.
Nikdo se neodvážil spustit jako první jásot. A nikdo z hodnostářů se neodvážil dát k jásotu pokyn.
Vladař se chápavě usmál. Rozuměl svému lidu. Pozvedl paže, aby dal pokyn, chvilku je držel napřažené, jako dirigent, než rozpoutá bouři tónů, načež velitelsky švihnul pravicí dolů.
„Pozor, teď!" řekl v tuto chvíli muž, ukrytý v ohořelém trámoví trosek domu U prince.
Šedesát silných elektrických reflektorů zaplavilo oslnivě bílým světlem prostor Staroměstského náměstí. Pět reflektorů bylo namířeno na místo, kde stál Vladař. Ten si zakryl oči.
„Občané! Lidé! Bratři!" ozval se hlas ze silného reproduktoru. „Dneškem končí vláda lumpů a vrahů. Elektřina funguje. Bude vám sloužit, jako sloužila před tím. Všechno, co nám říkali, je lež. Ta dneškem končí. Zakrýváš si oči, Jindřichu Hřivnáči. Jsi podělaný strachem. Pochopil jsi, že je to tady, že nastal konec. Lidi, Tma skončila, nastává Světlo, opravdové, nevylhané!"
Jindra Hřivnáč, později zvaný Kapitán, pak Vladař či Panovník a zanedlouho už jen Veličenstvo, si držel dlaně na očích.

10.17
Kurva. Ta svinská elektrika začala svítit.
Ze všech sil tiskl dlaně do očních důlků. Neviděl nic, před očima měl tmu.
Před deseti lety se to stalo. Odpoledne, zavzpomínali snad všichni. Stalo se to ve tři. Takovej hezkej den to byl, vzpomínal on. Docela hezky si zapíchal a dal si pár panáků, pak usnul. Vzbudil ho tenkrát Pišta.
„Vstávej, táto, vole!" Už je dávno po smrti, Pišta, vůl. Všichni jsou po smrti. Hajzlové a sráči. Spolčovali se, i Růža se spolčovala. A teď začala svítit elektrika. Byl jsem na ně mírnej, řekl si. Pocit hněvu mu zalomcoval žaludkem. Byl jsem dobrák. Moc jsem se s nima sral. A voni se mi takhle vodvděčili.
Rozsvítili.
Co teď?
Co bude, až dá dlaně z očí?

10.18
Mikrofon držel v ruce blonďáček s mrkavýma očima, bojovník Cosinovy skupiny Ampér, který si nechal říkat Přetlak. Dlaně se mu potily, div že mu mikrofon nevyklouzl. Seděl v trámoví vypáleného domu. Vchod domu U Zvonu měl pod sebou. Litoval, že u sebe nemá pušku. Mohl by Kapitána snadno sejmout. Jenže to nebylo v plánu. Kapitána měl rozdupat rozlícený lid. Měl s ním zatočit, jako to udělali Italové s Mussolinim. Skončil pověšený za nohy, s rozšlapaným obličejem.
„Zabte ho!" hřímal, až mu hlas přeskakoval. „Zbavte se toho vraha! Je sám, podívejte se na něho! Nikdo za ním nestojí! Je sám jako kůl v plotě!"
Podíval se stranou. Vedle měl stát jeho druh z Ampéru Vláďa Kovařík, jeden z těch, kteří si nechali svoje původní jméno.
Kovařík na svém místě nestál. Přetlak se ohlédl. Někdo za ním stál.
„Vláďo?" řekl tázavě do tmy.

10.19
V davu na Staroměstském náměstí stál i hejtman Josef. Se skupinou poutníků z Krásné Lípy přišel oslavit Nový

letopočet. V krčmách Starého Města se čepovalo zdarma, takže nálada byla výtečná. Hejtman prožíval historický okamžik a srdce se mu rozbušilo, když houkl dělový výstřel, vladař přichází!
Stoupl si na špičky, ale před sebou viděl jen černou masu hlav a v pozadí živé pochodně. Snad Vladař vystoupí na pódium, pak ho uvidí všichni, najednou ho udeřila do očí prudká záře. Tohle vypadá jako elektrické světlo, napadlo ho. V poslední době slyšel, že snad by měla někde někdy elektřina svítit. Opakovali lidé z Bratrstva elektrického světla. Jenže ti mluvili o duchovním světle, kolem hlav světců. Všichni budeme takhle zářit, až se vydáme po pravé cestě a hlavně, až zbavíme svět zrádců a ničitelů. Očistíme sebe a očistíme svět. Zbavíme ho špatnosti a na svět se vrátí Světlo, vrátilo se?
„To je elektřina," zaslechl kolem sebe.
„Svítí! Elektřina svítí!" lidi to vidí taky, napadlo ho. Zadoufal na chvilku, že se mu jen něco zdá, že je to opilecká vidina, ale lidi to vidí taky.
Třeba je to zkouška. Třeba to zařídil vladař, když zaslechl rouhavá slova.
„Dneškem Elektřina funguje. Bude vám sloužit, jako sloužila před tím!" říkal někdo a bylo to slyšet tak silně, že nepomohly prsty nacpané do uší.
Vláda lumpů a vrahů. Co to znamená? Koho tím mysleli? Copak já jsem nějaký lump a vrah? Jsem krásnolipský hejtman. Někoho jsem musel pověsit, to je jasné. Jinak bych neobstál v kruté době. Majetek jsem musel nashromáždit, jinak by ho někdo ukrad. Já ho jenom chránil. Mám tři ženy, ty přece nemůžou žít někde ve chlívě na slámě, jak by to vypadalo, kdyby měl hejtman svoje na slámě. Copak mi teď všechno, co mám vezmete? Včetně života? Hergot

10.20
To jsi ty, Vláďo?" zeptal se Přetlak do tmy.
Mikrofon mu vyklouzl z ruky. Dopadl na zem. Ozvala se rána. Obrátil se, aby se podíval, co se děje na náměstí. Viděl, jak reflektory zhasínají jeden po druhém. Pak ucítil na svém hrdle čepel, následoval okamžik prudké bolesti a bylo po všem.

10.21
Kapitán si tiskl dlaně k očím.
„Ať žije jeho vladařské Veličenstvo Jindřich I. Český!" ozval se najednou nadzemsky silný hlas.
„Ať žije elektrika! Už je to tady! Už je to tady!" ozvaly se ojedinělé výkřiky z davu.
To už dal Kapitán dlaně z očí. Viděl, že reflektory uhasínají a náměstí je opět osvětlené příjemným červeným světlem otevřených ohňů.
Kolem byl dav. Už to nebylo klidné stádo. Slyšel výkřiky. Lidé se mezi sebou rvali. Došlo mu, co se stalo - v davu byli příznivci ničitelů a ti teď provokují a perou se s řádnými občany.
Několika skoky vyběhl na pódium, vyčkal chvilky ticha a zařval:
„Zrada! Na ně! Upálit, upalte je všechny!"
Hlas z reproduktoru po něm opakoval:
„Zabte zrádce mezi sebou!"
„Nezabíjejte je! Pochytejte a přiveďte je!" vřeštěl Kapitán.
Náměstí vřelo. Dav protrhl kordony bičiců. Ozvaly se výstřely, do tmy zněl ostrý ženský jekot.
Kapitán se usmál, protože pochopil, že teprve teď nastává ta správná slavnost Světla.
Slovo „zrada" a „upálit", to byla slova dobře pochopitelná a snadno přijatelná. Věřil těm slovům. Budou se lidem líbit.
„Pochytejte zrádce a přiveďte. A ty tam nahoře, opakuj po mně, pochytejte je a přiveďte sem ke mně!"
„Pochytejte je a přiveďte je k Vladařovi!" opakoval hlas muže u mikrofonu, rozkurážený Vladařovým rozkazem.
„Hned teď!" řval Vladař.
„Hned teď!" jásal hlas.
Půtky mezi lidmi rychle ustaly. Vladař kritickou chvilku přežil. Ke komu se přidat, k Vladařovi, který stojí na pódiu a vydává rozkazy, nebo k někomu neznámému, který si nechal vzít mikrofon a navíc - bůh ví, jestli ještě žije? Nebylo to obtížné dilema. I ten, kdo před chvilkou volal slávu elektřině, byl rád, že se může ztratit v chumlu. A co víc, s dvojnásobnou horlivostí se hleděl zmocnit pochodně, aby se mohl účastnit honu na zrádce. Lidé se rozběhli do domů, v jejichž krovu ještě zářily poslední reflektory. Velice rychle oslepovali jeden po druhém. A obsluha?
S tím to bylo horší.
Obvykle reflektor vězel zaklíněný mezi trámy, zamaskovaný, aby ho náhodná prohlídka neobjevila, ukrytý tak, aby jeho čočka mířila dolů do náměstí a ze strany vyhořelého půdního prostoru nebyl vidět.
Úlovky tedy byly hubené, sem tam nějaký čumil, který potajmu vylezl nahoru, aby se na slavnost díval z pohodlného stanoviště a teď se marně vzpouzel a křičel, že za nic nemůže.
Vladař obklopený družinou věrných stál se založenýma rukama na pódiu.
Po chvilce lidé k němu vlekli prvního muže označeného za zrádce.
„Zapalte ho!" zavelel a rozpomněl se na ty první krásné chvíle, kdy Tma byla mladá a kdy ovládl své první území díky tomu, že chlapa obalil filmem a zapálil.
A naznačil, jak to mají udělat.
Nešťastníkovi vztyčili ruce, na záda mu připevnili prkno, k němu ruce vzhůru
které přivázali železným drátem poté, co mu je omotali hadry nasáklými olejem, těch tu bylo dost na výrobu pochodní.
No a pak mu ruce zapálili a ubožáka hnali uličkou jásajících a smějících se lidí a Vladař si za prchajícím vykračoval a v patách mu klopýtavě spěchali hodnostáři, celí vyjukaní, že se slavnost zvrtla a jak moc se vyvíjí jinak, než měla, a přece

se rozjela dobře, protože lid se baví a Vladař je zřejmě v dobré náladě, a to je dvořanova hlavní starost - aby Vladař žádné starosti neměl.

10.22
Honza Kryl s Markétou doběhli na Staroměstské náměstí.
Honza rychle pochopil, že se stalo něco neblahého, jakmile se vysílačka odmlčela. Celou cestu od Hlávkova mostu, kam vylezli po žebříku, a běželi, co stačily, Petrskou a Soukenickou ulicí do Dlouhé, slyšeli křik a na noční obloze pozorovali, jak uhasíná bílá záře elektrického světla. Než se dostali na náměstí, v krovech nezbyl už jediný funkční reflektor. Náměstí bylo plné tančících lidí. Tlačili se kolem stolů s lahůdkami a snažili se protlačit ke kašně, aby dostali svůj díl vína. Hudba hrála a lidé provolávali slávu Vladařovi.
Honza pochopil, že královský kondukt má náskok nějakých patnácti minut.
Teď a nebo nikdy, Markéto. Musíme tu svini zabít. Pak už se to nepodaří. Teprve až ho zabijeme, bude svítit světlo."
To řekl a rozběhl se a Markéta běžela za ním.

10.23
Jindřich Hřivnáč, proslulý jako Kapitán a nyní Vladař, kráčel po širokých stupních Jezdeckého schodiště. Cítil v sobě obrovskou sílu a sebedůvěru. Rozhlédl se kolem sebe. Viděl bledé tváře, ztrácely rysy, jednotlivosti splývaly, z obličejů se staly jen sinalé ovály s dvojicí vyděšených očí. Tak to má bejt, tak je to správné.
Já vám ukážu, svině zrádcovský. Všichni budete viset. Všichni.
Dupal po rudém běhounu a zakřivená žebra gotické klenby mu ukazovaly směr k cestě králů.
Vešel do Vladislavského sálu, následován oddílem osvědčených bojovníků. Jenom ty strpěl v zádech. Oni tvořili jeho družinu. Každý z nich měl na rukou tolik krve, že bez něho by je lidé roztrhali na kusy.
Běhoun mířil prostředkem sálu ke zlatému trůnu. Vedle něho už čekal kardinál Břenda. Vedle trůnu stál oltář, na kterém ležela královská koruna, žezlo a jablko.
Nedaleko podupával Mistr Kroutvor, hlavní obřadník slavnosti.
Jakmile nastupující Vladař vešel, bouchl zlatou holí s velikou koulí na konci.
„Vivat!" zvolal Mistr Kroutvor.
„Vivat! Vivat Jindřich!" ozvalo se ze stovek hrdel.
Páni a dámy ve slavnostních úborech, samet, krajky, šerpy, zlaté spony, spontánně dávali najevo upřímnou radost a provolávali slávu budoucímu panovníkovi.
Vladař kráčel a díval se na ně.
Bílé ovály. Nedokázal rozeznávat rysy, už mu unikalo, zda ten či onen bílý ovál patří muži nebo ženě. Viděl jen plochy, tmavé skvrny, to byly oči, červená skvrna patřila k ústům. Červená skvrna se pohybovala, chvěla, vibrovala. Nevěděl, co to znamená, proč se ty skvrny tak znepokojivě mrskají. Ne snad, že by špatně viděl. Jeho mysl odmítala rozeznával osobní rysy obličeje. Proč taky? Byli to všechno nepřátelé. Zrádci.
Je třeba je umrtvit.
Tady se nesmí dít nic, co on nechápe a co nevychází z jeho vůle.
„Vivat Jindřich!" doléhalo mu k sluchu.
Vivat. Co je to „vivat"? Není to nějaké zrádné slovo? A Jindřich? Co je to Jindřich?
Jindřich, to jsem já, uvědomil si. Oni mi vyhrožují.
Přidal do kroku. Šel tak rychle, že se to podobalo běhu, jako by chtěl co nejrychleji překonat vzdálenost, jež ho dělila od trůnu, od koruny a žezla. Napadlo ho, že na trůnu bude v bezpečí a že si korunu nasadí na hlavu tak, jako dřív, před Tím, nosili motocyklisti přilbu. Máš přilbu, spadneš a nic se ti nestane. Šikovná věcička, taková přilba. No a koruna je něco takového.
Jen jestli má řemeny pod bradou. Jinak je přilba na hovno, přemýšlel Vladař. To bych se ani nemohl ohnout. Ohnu se a koruna mi sletí. Musí mít řemen. Hned se podívám, jestli ho má, pěknej koženej, s přezkou. Jestli ne, dám pověsit chlapa, co je za to odpovědnej. To bude asi ten, co stojí vedle.
Díval se na kardinála Břendu. Nepoznával ho. Viděl jen postavu v purpurové sutaně, s bílým oválem, dvojicí tmavých skvrn a jednou červenou.
Tahle skvrna se aspoň nehýbala.
Dobře, pověsím tě až pak.
Od trůnu ho dělilo už jen dvacet metrů.
V tom Mistr Kroutvor zabušil zlacenou holí do podlahy.

10.24
Provokace v Praze skončila stejně jako v Petrohradě, v Kyjevě a Moskvě," řekl Morgan Starému muži a Hospodářovi. Usmíval se. „Lid je rozumný. Ví, že jsou karty rozdané."
Tajemník už svou vysílačkou předával příznivou zprávu kontaktům Bratrstva dalších zemích.
„A co Vladař? Co s ním?" ptal se Hospodář, vymkne se kontrole? Nepodřeže nám krky?
„V Drážďanech ničitelé zvítězili," ozval se starostlivě tajemník. „Už tam jedou jednotky z Bavorska a Pruska."
„To se dalo čekat. Podobných výstřelků bude víc," řekl Morgan. Víc ho zajímalo, co se stane zde, na Pražském hradě, v nejbližších hodinách. Na výsledku střetu v Drážďanech jeho život nezávisí.

10.25

Teď, řekl si Honza Kryl.
Věděl, že mu odtikávají poslední vteřiny života. Markéta je mrtvá, teď zemře on. Dlouho se za ním držela. Pak se ohlédl a ona za ním nebyla. Znovu se mu ztratila, asi je to jejich osud, nejsou souzeni jeden druhému.
Markéta možná zemřela, on zemře určitě. Ale mezi těmito dvěma odchody ze světa bude ještě jeden. Zemře Jindřich Hřivnáč, Kapitán, Vladař, zemře dřív, než pohaní českou korunu. Zemře. Jeho smrt bude mezi dvěma jinými.
Jako sendvič.
Na jeho družinu narazil Honza náhodou, když prchal před pronásledovateli tmavými chodbami a schodišti Hradu, tu a tam ozářenými svícny a pochodněmi. Venku třeštil dav, opilý, jásající, oslavující příchod nové éry, zrození Světla.
Markétu nejspíš roztrhaly ty bestie na kusy.
Honza necítil lítost. Věděli oba, že je nečeká nic dobrého. Po obrovském zklamání, které je potkalo, když se lidé obrátili proti nim, místo aby si to vyřídili s Temnými, už chtěli oba jen jedno - zabít chlapa, který to všechno přímo nezavinil, ale kterého vnímali jako ztělesnění Tmy. Hřivnáče. Kapitána. Vladaře.
Honza setřásl pronásledovatele a tiše se plížil pustými chodbami směrem, kde tušil Vladislavský sál. A v jednom malém sálku na ně narazil.
Najednou tam byl dav ozbrojenců, všude plno světel, dvořané a dvorní dámy - jak rychle se lidé dokázali vžít do nových rolí! Byla to lidská mlhovina, líně kolující kolem středu.
A tam, v jádře mlhoviny, musel být on.
Hřivnáč. Kapitán. Vladař.
Honza vytáhl ze záňadří svůj samopal škorpion, rozběhl se a vrazil do davu veškerou silou. Lidé se od něho odráželi, ozvaly se výkřiky, dokonce i několik výstřelů padlo. Ještě jedna vrstva, ještě jedna a pak prázdno a uprostřed...
Uprostřed nestál Hřivnáč. Kapitán. Vladař.
Honza se ocitl přes hromotluckou dívkou navlečenou do zvonovitých zlatých šatů s obrovským límcem, zezadu kryjícím kulatou hlavu jako vějíř. Šikmé naběhlé oči, plochý nosík. Rty natřené karmínovou barvou.
Katka.
Před ním stálo nešťastné dítě, které zachránil před smrtí, opatroval, vypiplal a ze které se stala děs budící mladá žena.
Rychle skryl samopal.
Před ním stála Kapitánova dcera.

10.26
To je Hodný, poznala ho Katka okamžitě.
Pocítila radost a usmála se.
Vzápětí se jí obličejík nenávistně svraštěl.
„Kde je ona? Kde je Ženská?"
„Jemrtvákatuškozabiliji." Řekl Hodný.
Je mrtvá, zkoumala Katka obsah jeho slov. Ženská je mrtvá. Zabili ji. Jak to, že na ni nepočkali? Jak to, že ji zabili sami?
Chtěla, aby Ženská byla tělíčko. Chtěla si hrát s jejími kličkami a měchýřky, chtěla ochutnat její červenou.
„Jemrtvá." Řekl Hodný.
On je Hodný, usmála se Katka. Když je Ženská mrtvá, on je Hodný. Dobře, že je mrtvá. Všude je hodně jiných tělíček. Nevadí, že ji zabil někdo jiný. Hlavně že je mrtvá, ta Ženská.
Hodný.
Vztáhla k němu ruce.
„Hodný," řekla.
„Jehodnýrucepryčjejíjasnostřeklahodný!" Říkali oni.
Oni poslouchají, co řekne Katka. Kdyby neposlouchali, budou z nich tělíčka. To je dobře. Tak je to hezké.
„Ječasjasnostivznešenýotecčeká." Řekl někdo.
„Pojď," podala Katka Hodnému ruku. Hodný sevřel nabízenou dlaň.

10.27
Mistr Kroutvor zabušil svou zlacenou holí do podlahy. Přichází Její Jasnost princezna Kateřina!"
Sál se rozšuměl. Ne každý měl tu příležitost spatřit následnici trůnu, o které se vyprávěly třeštivě šílené historky.
Jak to, že sem pouštěj tu svini pochcanou? podivil se její otec. Nemělo to být poslední překvapení večera. „Zadržte!" ozvalo se zezadu.
V čele oddílu nějakých ostrých hochů, jak je zkušený Kapitán odhadl, vbíhal do sálu chlápek, jak se jmenuje, ano, Cosinus, a vlekl za sebou nějakou vychrtlou ženštinu. Je mi nějaká povědomá, napadlo Kapitána. No ovšem, to je přece vychrtlice, se kterou jsem si chtěl pohrát. Jak to, že jí nezakroutili krkem? Zrada je v tomhle baráku úplně všude!
„Spiknutí, Veličenstvo!" volal zadýchaně Cosinus a smýkl Markétou dopředu, „Někde se skrývá atentátník! Dostal se do hradu spolu s ní!" Je nějak divně oblečená, pomyslil si Kapitán. A divně smrdí.
„Předstírala, že je živá pochodeň! Měla nad hlavou ruce a její komplic ji vedl. Je to nejnebezpečnější chlap v zemi, Jan Kryl!"
Jo, to jméno znám, blesklo Kapitánovi hlavou. Ten měl bejt taky mrtvej, Magor mi to slíbil, kde sakra je Magor? uvědomil si. Že by zradil také on? Sál se rozhučel. Kapitán se ohlédl.
Přicházel sem shluk darmošlapů a spiklenců, dvořani si říkají, všechny je pověsím.
A uprostřed dcera a vede si za ruku...
Kurva, vždyť je to on, ten Kryl!

Toho nevnímal jako bílý ovál s dvojicí temných skvrn a jednou skvrnou červenavou. To byla lidská tvář, s jasnými rysy, ztvrdlá odhodláním, tvář chlapa, který zvedá ruku a drží v ní zbraň a tou zbraní míří mu do ksichtu!

10.28
Ženská. Tam stojí Ženská. Ona žije.
Hodný říkal, že je mrtvá.
Jemrtvákatuškozabiliji. Řekl Hodný.
Lhal.
Není Hodný. Je Svině.
Podívala se na něho.
Zvedal černou věc. To je zbraň, poznala ji Katka. Zabíjí. Blbá věc. Zabíjí rychle. Žádná legrace. Jen rána a tělíčko se nehýbá. Nuda.
Jak držela ruku Hodného, prudce škubla.
V tom okamžiku Hodný stiskl spoušť.
Nečekal škubnutí, vychýlilo ho z rovnováhy.
Dávka rozsekla Cosinovi obličej.
Ženská se rozběhla kupředu.
Katka v následujícím okamžiku vytáhla z rukávu mečík ostrý jako břitva a bodla Hodného do podpažní jamky.
Hodný vykřikl a pustil zbraň.
Katka je chytrá. Katka ví, kam bodat. Tam to bolí. Ale nezabíjí. Ani moc barvičky neteče. Jen to bolí.
Katka se vyzná. Ona umí s tělíčky. Má je ráda.
Ale co to?
Před ní stojí On. Je to její Otec. Ten hrozný On.
A Ženská, ta hrozná Ženská, se vrhá na Něho zezadu.
On je silný. Zachytává paži té Ženské, smýká jí do strany, pak škubne a Ženská letí a dopadá na zem.
Hodný se vrhá kupředu. Dobře, že pustil Katce ruku. Byl by ji strhl. Znovu tiskne spoušť. Zbraň tentokrát mlčí. Hodí ji na Něho. On uhýbá. Hodný je u Něho.
On švihne pěstí. Hodný se chce krýt. Bolest mu to nedovolí. Nedokáže zvednout ruku do obličeje. Katčino bodnutí ho ochromilo. Pěst zasahuje plnou silou Hodného. Hodný padá na zem.
Katka má radost.
„Ano! Ano! Tělíčka! Dej mi tělíčka, tatínku!"
Běží k tatínkovi. On je tatínek. Má tatínka ráda, protože přemohl Ženskou a taky Hodného, který je Hnusný, protože Katku oklamal.
Katka má ráda tatínka.
„Běždohajzlusviněpochcanámongolská!" Řekl On.

10.29
Svině. Všichni jsou svině, zuřil Kapitán. A s jednou sviní praštil o zem, snad jí zpřerážel všechna žebra. A ten debil Kryl se ani neumí krejt. Dostal pěknou do držky. Jeho hnusná svině dcera k poblití k němu běžela, vymustrovaná do zlata. K smíchu a poblití zároveň.
„Běž do hajzlu, svině pochcaná mongolská!" zařval na ni.
Kde jsou kurva ty hajzlové s tou posranou korunou? Všechny ty svině vyházejte a posaďte mi ji na hlavu, ať můžu začít kralovat a můžu všechny ty svině nechat pověsit! Já je můžu nechat pověsit hned, ale když budu král, bude to lepší!
Rozhlédl se kolem sebe.
Nemohl se orientovat. Zase viděl jen bílé ovály a skvrny, temné a červené.
Potřásl hlavou, aby se vzpamatoval.
Povedlo se.
Vzpamatoval se.
Když se to stalo, jeho dcera, ta svině pochcaná mongolská, stála na krok před ním, švihala rukou a čepel nože ostřejšího než břitva mu mířila na krk.

10.30
Běždohajzlusviněpochcanámongolská! Řekl On.
Už nikdy nic takového neřekne. Zkušenou rukou vedla nůž. Pocítila rozkoš, když čepel narazila na hrtan.
Přitlačila. To se musí. Čepel pak hrtan pěkně prořízne, a když se to dobře udělá, zasáhne obě tepny a ty pak pěkně stříkají, dvě naráz.
To je hezké. To má Katka ráda.
Povedlo se. Moc dobře se povedlo.
On se kácel dozadu. To ale čekala. Tak to bývá. Následovala tělo s kočičí hbitností, měla náskok, tlak na čepel nepolevoval. Dotyk krčních obratlů pocítila dřív, než tělo dopadlo na zem. Teď jemně, jako když si kočička hraje s bavlnkou, najela ostřím mezi obratle a posledním řezem oddělila hlavu od trupu.
Odhodila pak nůž a celá zadýchaná zvedla hlavu do výšky a pomalu se otáčela, aby všichni viděli, jak to pěkně tatínkovi udělala, a mohli ji chválit, jak je šikovná.

Chytrá a šikovná Katka.

10.31
Vasil Bilak, zvaný Starý vyhledal očima Jiřího Lindeho, posledního prezidenta České republiky. Ten byl velmi bledý, na čele se mu perlil pot a bylo na vidět, že přemáhá nutkání pozvracet se. Kdyby to udělal, nebyl by jediný v tomto sále. Dávivé zvuky se ozývaly ze všech stran a místo parfémů byly cítit žaludeční šťávy.
Všiml si, že k Lindemu zvolna přichází Oleksij Mikolovič Brucajlo zvaný Morgan a Jaroslav Vocloň zvaný Hospodář. Usmál se. Ano, jsou to moudří, rozumní mužové a napadlo je totéž, co jeho. Obrátil se k trůnu, kde stál kardinál Břenda a bledými rty drmolil modlitby, volna se k němu vydal.
Kardinál, když ho uviděl, se pokřižoval v očekávání nějaké další hrůzy.
Jste připraven, Eminence?" zeptal se ho Vasil Bilak zvaný Starý.
„K čemu připraven?"
„K obřadu korunovace!"
Trojice nejmocnějších mužů v zemi se usmívala.
Tohle je řešení, jaké seslala sama nebesa!
Lid dostane Vladařku, která zbavila zemi Tyrana. Bude to nová Jana z Arcu, budou ji malovat v brnění na bílém koni, s rozevlátými plavými vlasy, školní děti zapějí oslavné písně. Zrodila se národní hrdinka, zakladatelka dynastie.
Nové dějiny začínají tak jako kdysi.
Tehdy to byla kněžna Libuše, nyní to je královna Kateřina.
A že bude vděčná za dobrou radu a že se věnuje spíš svým roztomilým dětským zálibám, než nudným úkolům správy země, tím si mohli být Oleksij Mikolovič Brucajlo, zvaný Morgan a Jaroslav Vocloň, zvaný Hospodář stejně jako Vasil Bilak, zvaný Starý muž, stoprocentně jisti.
V tu chvíli už ukrajinský mafián, nyní hlava všech bezpečnostních sil země, Brucajlo, udílel pokyny. Mistr Kroutvor ožil a kmitavě pobíhal po sále. Princeznu obklopili spolehliví lidé, jiní spolehliví lidé odstranili obě části těla a umyly krvavé pozůstatky, vše se odehrálo velmi rychle a už tu byla princezna celá v bílém, nikdo se nikdy nedozvěděl, odkud se vzaly nové šatičky, a bývalý námezdný vrah z jedné strany a bývalý převozce mrtvol z dob moru z druhé strany ji vedli k trůnu, a když ji tam dovedli, všichni udělali čelem vzad a Mistr Kroutvor zabušil holí, aby zjednal klid, už tu nikdo nebyl pozvracený, livrejovaní sluhové rozstřikovali oblaka vonných par a dívčiny sypaly z košíků okvětní lístky růží a všude vládlo veselí a dobrá nálada a Mistr Kroutvor si zjednal gestem ticho a když nastalo, poslední prezident Jiří Linde zvolal:
„Vivat Kateřině I., vivat královně, vivat moudré panovnici!"
Zvenčí se ozýval jásot, naléhavý a prosebný, všichni chtěli panovnici vidět, takže bylo nutno ještě před korunovací královnu zavést na balkon aby odtud přijala první hold milujícího lidu a teprve pak proběhne obřad, který dosadí na dlouho osiřelý český trůn panovnici moudrou, laskavou a spravedlivou, pravou to matku svého lidu.

10.32
Katka byla nadšená. Viděla dole pod sebou hodně tělíček. Bude královna. Ta může všechno. Ukáže prstem a z člověka se stane tělíčko. Když už tu není On, nic ji nestojí v cestě.
Možná přece ano.
Hodný a Ženská.
Katka se dívala z balkonu.
„Slávakrálovněslávapanovnicislávakateřiněprvní!" Křičeli oni.
Něčeho si všimla a pozorně se podívala.
Je to možné?
Tam přece stojí Hodný a vedle něho Ženská.
Ohlédla se, aby někoho přivolala.
„Prosímveličenstvo." Řekl Linde.
Obrátila hlavu a zadívala se do míst, kde prve spatřila Hodného a Ženskou.
Tam ale byla už jen tma.
„Ten v čepici. Hledat. Najít. Přivést." Poručila Katka.
„Jaksipřejeteveličenstvo." Řekl Linde.
Tělíčko bude ještě dnes večer.
Je to dobré, být královnou, pomyslela si Katka.
A rozesmála se.
Lidé, když to zdola viděli, měli radost, že je nová královna veselá, a veselili se a tleskali a nikdo si nevšiml, že strážní se zmocnili jednoho smějícího se člověka a odváděli, už nesmějícího se, pryč.
A tak v dobrém rozmaru a veselí plynula noc jež zvěstovala příchod éry Světla a ve městě se tančilo, zatímco kardinál Břenda kladl Katce na hlavu korunu českých králů.
„Bůhtižehnejkatko." Řekl Kardinál.
Byla tak šťastná, že z toho zase měla mokré nožičky.
Usmála se. Nikdo jí neřekne: „Zasesisepochcalasviněmongolská."
Takové věci se přece královnám neříkají.

10.33

Honza s Markétou pomalu kráčeli celou noc. Mlčeli, zatímco jim za zády zněla hudba a radostné volání, mlčky kráčeli, když jim hudba utichala za zády a vystřídalo ji vytí psů a skřehotání nočních ptáků, kráčeli dál kolem trosek periférie města, pořád rovně po silnici lemující levý břeh Vltavy. Zastavili se, až když spatřili první ranní červánky. Ani pak nepromluvili.
Jen si sedli, vzali se za ruce a čekali, až vyjde slunce.